

מאיר היצירה

הקדמה

כל הספר נחלק לג' עולם שנה נפש והן עולמות ב"ע (יד ע"ד). ספר יצירה הוסד על אתוון ונקודות לבד (ולא טעמים) (ד ע"ג). כל ס"י הולך על זיווג עליון נשיקין אצילות ומבאר הכל על ידי אותיות התורה (ז ע"ג).

וע' לשון הגר"א בתז"ח (יט ע"ד) על סוד זה בנוי כל ספר יצירה, שכל היצירות במאמר פיו כמ"ש (תהלים לג ו) בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם¹, ומבאר האיך נתגלמו במאמר וברוח מנקודה עילאה עד ציור הדבור בחיתוך אתוון.

כלל כל הספר יצירה הולך על ענין זה של כ"ב אותיות וי' נקודות, והם כתב שבלוחות הלב (פת"ש בית נתיבות צמצום ד'), התחלקות האותיות לג' מדרגות ג' ראשונות אמ"ש בראש, ז' כפולות בג"ד כפר"ת בגויה בז"א, וי"ב פשוטות בבטן נוק' מלכות, וכל ספר יצירה הולך על נקודה זאת, וכל העולמות וכל הנבראים הכל הם בסוד ג' מדרגות הנ"ל (פת"ש א"א כ').

כל פרק א' מפרש ע"ס ושאר הפרקים כ"ב אותיות (לקמן ו ע"ד)

¹ עי' לקמן יא ע"א שזה ג' בחי' נר"נ

מאיר היצירה

(פ"א מ"א) בשלשים ושתים נתיבות² פליאות חכמה חקק³ י"ה יהו"ה צבאות אלקי ישראל אלקים חיים ומלך עולם אל שדי רחום וחנון רם ונשא שוכן עד וקדוש שמו מרום וקדוש הוא, וברא את עולמו בשלשה ספרים בספר וספר וספור.

בשלשים ושתים – כמו שמפורש במשנה ב', עשר ספירות וכו' ועשרים ושתים, והם במספר הקו הסובב לאלכסון עשר⁴, ונחלק לעשר וכ"ב, לפי שמחלק העשר של האלכסון לג' אמות וז' כפולות, ולשבע ההיקף הוא כ"ב, ולג' ההיקף עשר. והם⁵ באדם, סתומין במוח שהוא חכמה, ונחלקים בחוט השדרה⁶ ונשלחים בכל הגוף כידוע⁷, כמו שכתוב לקמן (ד ע"א) שמחן בא ההרגש לכל האיברים (עי' פי' הראב"ד (יג ע"ד⁸)).

² שרשם של הל"ב נתיבות החכמה הוא בפה דא"ק שהוא עקודים (פת"ש עקודים יט), ועי' לקמן ד"ה פליאות שכל השם נתיבות שייך רק בחכמה (אבא) אבל בשרשם הם בהעלם. עי' פת"ש (בית נתיבות צמצום ד') נתיבות החכמה הם כמנין ל"ב, שבלב עיקר מקום עבודת האדם וז"ל, כל שלמות האדם וכל צורך עבודתו והגיעו לתכלית כוונת רצונו ית', הכל תלוי בלב, ולכן נקרא לב, שרומז לכלל הנבראים שנבראו בל"ב נתיבות חכמה שהם כ"ב אותיות ועשר נקודות שהם בחי' גוף ונפש שלהם והם כלל כל אותיות התורה, שבתורה נברא כל העולם, כמ"ש בספר יצירה (פ"ב מ"ו) כ"ב חפצים בגוף אחד, וכלל כל הספר יצירה הולך על ענין זה של כ"ב אותיות וי' נקודות, והם כתב שבלוחות הלב, עכ"ל.

³ עי' לקמן ד ע"א שהכ"ב מילים כאן הם כינויים לל"ב נתיבות (עם י"ס שבסוף הספר). ול"נ שכאן הנתיבות שהם מרומזים בשמות אלה הם הל"ב פרטים שבמ"ס עצמו שנעלמים, והם שורש לעצם הנתיבות שבחכמה. ועצם הנחקק הם הל"ב אותיות? ודע עוד כי ע"ד שהם עשר הויר"ת, שהם ה"ס דהרוח, והם בניקוד הר"ת של הפסוקים דעשר אלה"ם הנז', הנה עד"ז ישנם ג"כ עוד כ"ב הויר"ת, והם ל"ב הויר"ת שהם הל"ב נתיבות חכמה, וכמ"ש במב"ש (ש"ה ח"ב ספ"ו) שהל"ב נתיבות חכמה הם כולם שמות דהויר"ת (ביאורים ח"א סט ע"ב).

⁴ ובהגהת הרמ"ש - כי תחילת הכל היה הצמצום בסוד עגול, לכן אמר בל"ב שהוא במספר הקו הסובב לאלכסון עשר היינו רוחב העיגול נקרא אלכסון. וכל שיש ברחבו עשר יש בהיקפו ל"ב כמ"ש הרמב"ם, עכ"ל.

יוצא אם כן שסוד שורש הבחינות של י' ול"ב הוא בעולם דקו וצמצום, [כלומר העולם הקודם לגילוי א"ק, עי' דבריו כללים ח"א יג ע"א וביאורים ח"א כט ע"ד] (הקדו"ש לה ע"א). ועומק הענין של י' ול"ב שהם בחי' הקו והצמצום הוא, כי הצמצום היה בסוד עשר, שהוא במלכות דא"ס, והיה הצמצום בסוד י' דאדנ"י, י' זעירא חכמה זעירא, ושטחו בהקיפו הוא ל"ב, והקו הנמשך בצמצום וכולל אותו ונתגלה הצמצום על ידי הקו, ובזה נבראו הכל והוא הל"ב נתיבות חכמה שהוא חכמה זעירא אשר במלכות דא"ס ונתגלה ע"י הקו, ולכן הוא ל"ב. והוא הל"ב אלקים [דמע"ב] דבצמצום שהוא דין, והם נתגלו והאירו על ידי הקו שהוא חסד ונעשה הכל על ידי הקו [על אף שהקו צריך להיות ה' והצמצום הל"ב אבל הרי הצמצום היה ביסוד דמלכות דא"ס (עי' ביאורים ח"א ו ע"ב, ומאיר העץ שער א' ענף ב'), וזה האות י' שבו מדברים, והקיפו כלומר יציאתו לפועל הוא ל"ב של כאן אבל שרשם הוא י', והקו היא פועל יוצא ותולדה של הל"ב, ולכן מכונה בלש"ו שהוא ל"ב], והם ג"כ סוד נחש בריח נחש עקלתון (עי' &), ועיקר הגילוי הוא רק על ידי הנחש בריח (עי' לקמן הערה 10).

וזהו ג"כ ענין ה' מאמרות והכ"ב אותיות כי ה' מאמרות הוא סוד העשר שאמרנו שהוא ה' זעירא והנזכר, והכ"ב אותיות הוא נעשה על ידי הקו שחקק בצמצום ומזה נעשה כל הכ"ב אותיות, נמצא כי העשר נעשה על ידי הצמצום [דהיינו הוא תולדה של עולם העליון] והכ"ב נעשה על ידי הקו [כפועל יוצא מהקו], והי' כ"ב הם אמ"ר וק"ב שהי' מאמרות הם האור מים רקיע, והכ"ב אותיות הם הק' ברכות (ביאורים ח"א נח ע"ד).

⁵ כלומר הל"ב נתיבות, עי' לקמן אופן ה' (ה ע"א) שמעמיד כולם בשדרה בפרטות, ובמוח בכללות, ועי' לקמן בהמשך העמוד (ד"ה פליאות) וז"ל והן כאן בכתר מופלא בתכלית ההעלם, ומהחכמה מתחילין להתפרש ובגופא להתחלק, עכ"ל.

⁶ אמנם עי' רע"מ פנחס רנה ע"ב שהז' כפולות בחוט השדרה, וצ"ע אם יש מקום להעמיד הג"ר במוח כאן. הספק ברור?

מאיר היצירה

והם⁹ בספירות, החכמה קדומה שהוא מוחא סתימאה¹⁰, ונתפשט לחכמה¹¹ ומשם לחכמה דז"א.

והם בשמות, ל"ב אלהים דמעשה בראשית¹² של ששת ימים עד ויכולו, ושלשה אלקים שבויכולו הן שלשה ספרים דלקמן¹³, ונקראים אלקים לפי שבהן גנוז גבורה דעתיק¹⁴, ולפיכך נקרא¹⁵ בוצינא דקרדוניתא שבה מדד משחתא ועשה הכל כמ"ש בזוהר (בראשית טו ע"א)¹⁶.

⁷ עי' אד"ר קלא ע"ב וז"ל ע"ד אינון אריכי למיתי תועלתא לכלא מאי לכלא, למיעל על חוטא דשדרה דמתשקין מן מוחא, עכ"ל. [תרגום:] ועי' תיקו"ז יט ע"א שהשדרה שקיא דכל גופא.

⁸ ז"ל: נתיבות רבות אשר בהם ישולח כח ההרגש והשכל לכל אבר הראוי לו, ודע כי לא ימצא שום הרגש ורצון זולת הנתיבות ההם.

⁹ דהיינו עד כאן דיבר על הל"ב נתיבות איפה הם מופיעים בפרצוף אדם, וכאן מדבר על מקומם במערכת הספירות מפרצוף לפרצוף.

¹⁰ עי' ב"ע לח ע"א וז"ל, בחכמה דז"א יש ל"ב נתיבות והם מאירים על ידי הארת מו"ס שמאיר בהם על ידי השערות [הגר"א כאן מכניס חכמה דאצילות בין מו"ס לחכמה דז"א], שכל הל"ב נתיבות כלולים במו"ס בהעלם בציור אות א' כזה א, שהם שורש הל"ב נתיבות שבחכמה, ולכן אמרו בס"י בל"ב נתיבות פליאות חכמה וכו', וז"ל שהם מפליאות חכמה העליונה דע"ק, שעליו נאמר (חגיגה יג ע"א) במופלא ממך וכו', ס"י מתחיל ממו"ס שהוא שירותא דאצילות וכן התורה מתחיל בראשית ות"י בחוכמא ולכן הם סוד ל"ב אלקים דעובדא דבראשית ונק' אלקים ע"ש גבורה הנכלל במו"ס בוצד"ק, עכ"ל.

ע' פת"ש א"א ח וז"ל, או"א שתחילת יציאתם מחו"ב דא"א, שם נשרשים כחדא, ולכן שם נכללים חו"ב זה בזה ואוירא ומו"ס שניהם כלולים זה בזה, ונמצא שגם מו"ס נקרא ע"ש חכמה, אך מ"מ בבחינת התפשטותם למטה אז מתחלקים לב' פרצופים, ואבא מקבל מאוירא ה' חסדים בסוד אוירא דכיא, ואימא ה' גבורות ממו"ס בוצד"ק דגנוז שם, ששם סוד גבורה דעתיק, ונמצא שנוכל לכנות מו"ס בבחינת בינה ע"ש שאימא שורשה משם, אבל מ"מ, בא"א הוא בשם חכמה והאוירא ומו"ס נכללים כא'.

עי' לשו"ן ביאורים ח"ב עה ע"ג ז"ל: המ"ס הנה יש בה ג' בחי': כי בערך שכל הג' רישין כלולים בה והיא כללות כולם הנה היא בסוד א', אל"ף פל"א, כתרא עלאה. אבל בבחינתה גופה, הנה היא בסוד י', כי היא חכמה קדומה, חכמתא סתימאה. אך בפרטות הג' רישין, הנה היא בסוד בינה, כי הג' רישין הם כח"ב דא"א כנודע, והיא בסוד ה'

¹¹ עי' לקמן ד"ה פליאות, שזה פרצוף אבא. עי' בהגר"א בסד"צ א ע"א ד"ה ספרא וז"ל כל האצילות נקרא ע"ש יו"ד שבשם שהיא חכמה, וכמ"ש בע"ח דעל ידי התלבשות א"ס בחכמה האציל כל האצילות ומתלבש בהן, וכן ראשית הגילוי הוא מחכמה כמ"ש בא"ז (רפט ע"ב) אתר דשירותא אשתכח כו' הוא נהירו דחכמתא, עכ"ל, אם כן מובן איך החכמה כולל הכל.

¹² ע' תיקו"ז כז ע"ב, ע' לקמן הערה 82, ועי' גר"א בתיקו"ז מד ע'גדאיהו ל"ב שמשמע שזה בחי' חכמה שבבינה.

כאן רואים הל"ב נתיבות בשמות. ועי' בהגר"א בהק' האד"ר וז"ל בשם אלקים נברא העולם, כמ"ש בראשית ברא אלקים, וכל מע"ב, כי כל העולמות תחת אצילות הן אלקים, והיא [מלכות דאצילות] מתעלמת בתוכם נקראת ג"כ אלקים, עכ"ל.

¹³ עי' לקמן הערה 614.

¹⁴ גבורה דעתיק מתלבש במו"ס (עי' בהגר"א בסד"צ ד ע"א והענין) בתור שהמו"ס היא בינה דא"א ולא חכמה דא"א. ואם קשה שכאן משייך את המו"ס לחכמה ושם לבינה עי' ב"ע לג ע"א שהחז"ב הם תרין רעין דלא מתפרשין, דהיינו על אף שמו"ס באמת הבינה דא"א אבל כל התגלותו היא ביחד עם הזיווג של אבא דא"א ולכן אפשר לקרותו בינה וגם חכמה, ועי' פת"ש הובא לעיל הערה 10.

כל פעולה בא על ידי התעוררות, וכל התעוררות היא העתקה כח מכח, ופירוד וריבוי, וזה רק שייך מהגבורות, ולכן נברא העולם בל"ב שמות אלקים, שהחסד תכונתו להתייחד ונייח ושקט ומתעצם בכולו, ולכן נקרא חסד פשוט. אבל על ידי גבורות לבד אי אפשר בגלל שאין מעצור לרוחם, ואי אפשר שיצא מהם מציאות מסודר ולא שייך בהם קיום, אלא רק על ידי שיתוף אור החסד. ובאמת שורש כל המציאות היא מאור החסד כי גם מציאות דאור הגבורה על ידי האור החסד. שבגבורות יש ב' תכונות שכאשר היא לבד היא כח ההסתגר לגמרי והיא חושך, וכאשר

מאיר היצירה

והן בעולם, תחילתן ברוח ומתפרשין במים¹⁷ [שהוא חכמה] ומתפשטין לו קצוות העולם.

נתיבות – כמ"ש (ישעיה מג טז) ובמים עזים נתיבה, ועיקרן¹⁸ הן במים שהוא חכמה, ונקרא מים עזים שבו גנוז גבורה דעתיק¹⁹, ולפי שבו כ"ב אותיות שהן ב' פעמים רל"א (לקמן דף כו ע"א) כמה שכתוב לקמן פרק ב' (משנה ד') והן מנין נתי"ב²⁰, והן במנין כ"ב פעמים אהי"ה לפי שבכאן נקראים אהי"ה כידוע²¹.

פליאות²² – לפי שמדבר עכשיו בכתר²³ והוא נקרא פלא כידוע²⁴, וכן אמרו (חגיגה יג ע"א) במופלא ממך, והן²⁵ כאן בכתר²⁶ מופלא בתכלית ההעלם, ומהחכמה²⁷

נמשך איזה הארה מאור החסד הוא מתלהט ומאיר לאין חקר אבל כאשר החו"ג לבד הם נעלמים החסד שהוא מסתתר בתוך עצמו, והגבורה בגלל שהיא מסתיר עצמו מזולתו (דע"ה ח"א ו ע"ד) ל"ב שמות אלקים הם מקבילים לל"ב נתיבות שבחכמה אבל של חכמה נעלמים (ביאורים ח"א סב ע"ג).

¹⁵ מו"ס – דע"ה ח"א יא ע"א, עי' בהגר"א בסד"צ כא ע"ב ד"ה וז"ש דנפיק, וכן ליקוט שם, שמשמע שבצוד"ק מתלבש בגבורה דעתיק ולא שהם זהים ממש, ועי' מאיר הספרא.

¹⁶ הובא לשונו לקמן הערה 88.

¹⁷ עי' לקמן משנה ט' י' וי"א רוח רוח מרוח ומים מרוח.

¹⁸ כלומר לאפוקי רוח עי' לקמן פ"א מ"א.

¹⁹ דהיינו במו"ס (עי' בהגר"א בסד"צ ד ע"א ד"ה והענין, וכן ביאורים ח"א עד ע"ג), ועי' דע"ה (ח"ב כא ע"ד) שעיקר פנימיות חכמה שהוא פרצוף אבא הוא בחי' נוק' כי בו גנוז גבורה דרדל"א והוא בחכמה דא"א, מו"ס, וכן כל המציאות דחכמה אבא הוא מהבינה דהמ"ה ומחכמה דב"ן (עי' ע"ח טנת"א פרק א') שהם בחי' נוק', ולכן נקרא חכמה בלשון נקבה.

²⁰ עי' פת"ש בית נתיבות א"א פתח מה, וז"ל, שם [במו"ס] הוא נתיב לא ידעו עיט (איוב כח ז) שמשם שורש כל הרל"א שערים פנים ואחור (לקמן פ"ב מ"ד) בסוד נתי"ב, כי כל האותיות אלו של כל השערים הם כללות כל הנבראים, שאז כל הל"ב אל"ף א' כך כדלעיל הערה 10, ועי' לקמן הערה 50.

²¹ עי' בהגר"א בסד"צ ד ע"ב ומחסד וז"ל, על ג"ר אמר אהי"ה, אנא זמין למהוי, כמ"ש בזהר (ח"ג יא ע"א) שאתגלה בז"ת.

²² עי' בהגר"א במשלי (ח ב) וז"ל, יש ג' דרגין של חכמה כמו שכתוב בס"י (כאן) ל"ב נתיבות פליאות חכמה: פליאות, סוד הפלא, ואמרו בס"י (פ"א מ"י) רוח מרוח חקק וחצב כ"ב אותיות יסוד וכו' וזהו פליאות וזהו מה שאמרו בזהר (ח"ג ר"ג ע"ב) רישא וגזעא ושבילא וכו', ג' חכמות הן: א', החכמה הידוע לכל, כמו יום שהכל יודעים צרכו. ב', חכמה נסתרת ואינה גלויה אלא לחכמים, כמו הלילה שלפי הנראה אין בו צורך וכו'. ג', חכמה הנעלמת מעין כל חי (עי' פת"ש גדלות דז"א פתח ט שהג' היא בוצד"ק) עכ"ל.

²³ שהמו"ס היא החכמה דא"א דאצילות וא"א כתר דאצילות (עי' הערה 14 שלפעמים נקראת בינה דא"א).

עי' ב"ע ה ע"ב וז"ל ידוע שחיות המלכים [קדמאין] ותיקונם הכל תליא במו"ס וכן מיתתם תליא שם ששם מהקם [עי' זהר ח"ב קטו ע"א מלשון הקם תקים עמו] מלכין ומהעדי [מלשון הפסוק שמות לג ו ויתנצלו בני ישראל את עדים מהר חורב] מלכין שכל הביורורים שם במחשבה אתברירין ושם זריק ניצוצין לש"ך עיבר שהם סוד ל"ב נתיבות כלולים מ"י והם דוגמת ל"ב שיניים הטוחנים המאכל וממתיקים אותו שיהיה ראוי לאכילה כמו כן ע"י ל"ב נתיבות הכלולים במו"ס אתברירו המאנין תבירין והאורות הראוים נעשו מהם פרצופים והסיגים נפרדו מהם למטה והוא סוד א' של אמת שהחיה המלכים כמ"ש ל ?? ולכן נקראים ל"ב נתיבות פליאות חכמה (כאן ?? פ"א מ"א) בסוד פלא אלף כמ"ש והחכמה מאין תמצא והוא חכמה עילאה דע"ק שנק' אין וידוע ג"כ שכל התיקונין של השערות דרישא ודיקנא דע"ק וז"ת גלגלתא כולם ממותרי מוחא סתימאה נפקו ונמצא ששם תליין חיי ומותא שכ"ז שלא נתגלו התיקונים מתו המלכים ואחר שנתגלו אז החיו וע"ז נאמר והחכמה תחיה בעליה, עכ"ל.

²⁴ עי' תיקו"ז יג ע"ב לית עדן אלא כתר עליון דאיהו מופלא ומכוסה, ועי' תיקו"ז קל"ז ע"ב וז"ל, א' מן אבגית"ץ איהו כתר אמון מופלא ומכוסה, ועי' גר"א שם וז"ל, (דף קל"ח ע"א) אמון מופלא ומכוסה הן בג' רישין דביה, מ"ס הוא האמון דביה נעשה כל, וכו' ומכוסה הוא אוירא עלאה, ומופלא הוא רישא עילאה לכל רישין [רדל"א] ואל"ף מורה על כולם, עכ"ל.

מאיר היצירה

מתחילין להתפרש ובנופא להתחלק²⁸, ובחכמה²⁹ נקראים נתיבות כמ"ש ובמים וכו'³⁰. והן בעולם סתומים ברוח, ומתפרשין במים³¹. ובאדם הן סתומין באורא דגולגלתא, ומתפרשין במות. והן בשם סתומים בקוץ של יו"ד, ומתפרשין ביו"ד.

חכמה – הוא יו"ד שבשם שנקרא גולם³², שמוכן לקבל צורת כל האותיות, וכן החכמה הוא מוכן לכל הנבראים, כמ"ש (תהלים קד כד) כולם בחכמה עשית. וחכמה גימטריא גל"ם כמנין ע"ב השני מד' ע"ב, שהוא ס"ג עם עשר אותיות הפשוטים³³, ולפי שבו גבורה דעתיק כנ"ל והוא בשם ס"ג, וכן אמרו³⁴ ביו"ד דס"ג נברא העולם. ובעולם המים הוא מוכן לכל צורה³⁵, וכן אין דבר בלא מים³⁶.

ובאדם החכמה הוא מה שבשכלו להשיג כל דבר והוא מוכן להשיג כל דבר, ומתפרש בבינה שהוא מצייר בשכלו איך להשיג הדבר, והוא בכל דבר ודבר השגה בפני עצמו, ולפיכך הציור הוא בבינה הנקרא ציר"י בנקודות (ת"ז קנא ע"א). והכתר קמ"ץ, ששם סתומים הל"ב נתיבות, והחכמה פת"ח שבו מתפתחין כנ"ל, והבינה ציר"י כנ"ל. וכן הוא הכל בעולם ובאדם כנ"ל, ובדעת הוא השגת הדבר³⁷, והוא מתפשט אח"כ בגוף כשעושה אח"כ הדבר, ולכן אמרו {ב ע"ב} דעת המתפשט, והן ב' מיני דעת כידוע³⁸, והם

אמנם עי' ביאורים ח"א כ ע"ד שמשנה הגרסא כאן, שמכוסה למעלה ממופלא, וע' ס"י יד ע"ג שגורס כמו שכתוב בביאורים, וכן בתז"ח ג ע"א ד"ה דעליה, ועי' בהגר"א בס"י יא ע"ב מופלא על א"א בסוד פלא, ומכוסה עתיק שהוא מכוסה בא"א.

²⁵ הנתיבות

²⁶ דהיינו במו"ס עצמו, שהוא פרט דא"א דאצילות.

²⁷ דהיינו דאבא, עי' לעיל ד"ה הן בספירות.

²⁸ עי' לעיל הערה 7.

²⁹ שבכתר הם נעלמים ולא נקראים אפילו נתיבות, ורק באבא נקראים נתיבות.

³⁰ ישעיה מג טז - ובמים עזים נתיבה, ועי' בהגר"א בסד"צ ד ע"א והענין ז"ל, הכל [מו"ס] משורש גבורה דעתיק שמתלבש בה, ולכן נקראת חכמה מים עזים כמ"ש (ישעיה מג טז) ובמים עזים נתיבה, שהן ל"ב נתיבות, עכ"ל.

³¹ רוח ומים עומדים ככתר וחכמה, ועי' לעיל הערה 17, עי' לקמן יא ע"ב, לש מים מרוח.

³² עי' הראב"ד בהק' ב ע"ב, וכן עי' ויקהל משה מאמר אדם דאצילות פרק י' במסוה משה אות ב'.

³³ ע"ח שער רפ"ח ב', שיש ד' מיני ע"ב בד' שמות עסמ"ב, והם המס' ניצוצין שנפלו מכל א' וא'. והראשון הו"ה במילוי יודין, כזה יר"ד ה"י וי"ו ה"י גי' ע"ב. ע"ב השני, הוא בשם ס"ג במילוי כזה, יר"ד ה"י וא"ו ה"י, גי' ס"ג, עם י' האותיות שבמילוי, ע"ג. ושם ע"ב השלישי הוא בשם מ"ה במילוי כזה יר"ד ה"א וא"ו ה"א, גימ' מ"ה, ועם מנין שם הפשוט, שהוא מספר כ"ו, הוא ע"א, ונחשב משם ס"ג הנ"ל אחד היותר בו מע"ב למלאות שם זה שהוא ע"א בכדי שיהיה בו ג"כ ע"ב. ושם ע"ב הריבוע, הוא שם ב"ן בריבוע כזה, י' י"ה י"ה י"ה גי' ע"ב, וכאן שייך לס"ג שהוא חכמה.

³⁴ עי' עמק המלך שער ג' וכן עי' ויקהל משה מאמר אדם דאצילות פרק י', ועי' הקדו"ש נט ע"ב וז"ל ועומק אותן הדברים [מש"כ ביו"ד דס"ג נברא העולם] לא נמצא בדברי הרח"ו ז"ל בידינו מאומה אלא רק בכתבי תלמידים אחרים, ע"כ. ועי' לש"ו הקדוש פרק כט והלאה.

³⁵ כלומר כאן רואים בחי' הגולם שבו.

³⁶ כאן רואים בחי' כולם בחכמה עשית. וכאן מדובר ללא בחי' יסודות אלא כל דבר פיזי יש בו מים.

³⁷ זה דעת עליון

³⁸ א' בראש וא' מתפשט בגוף, והמתפשט בגוף הוא חוט השדרה כמש"כ בתיקו"ז יט ע"א שהשדרה שקיא דכל גופא, עי' בהגר"א בסד"צ טו ע"ב שב' מיני דעת אלה הם מתחלקים לדעת דאבא שהוא דעת עליון ודעת דאמא שהוא המתפשט.

מאיר היצירה

ע"ג שמות³⁹, ג' הם הג' ספרים דלקמן⁴⁰, וע' הנשואים הם שבעים שמות הידועים שנקראים תפארת⁴¹, וכן [ע' שמות למט"ט⁴² (זהר ח"א קח ע"א)] ששמו כשם רבו⁴³ (סנ' לח ע"ב). והן⁴⁴ שקראו שכל ומשכיל ומושכל⁴⁵, ומושכל כלול מן שכל ומשכיל. והן באדם תלת חללי דגולגלתא⁴⁶ שנים מלפניו ואחד מאחוריו כנגד שניהם כידוע⁴⁷. ונקרא חכמה כח מ"ה שהוא שקיו דאילנא מלנאו⁴⁸. וכ"ה הוא מלוי דמ"ה⁴⁹ כמ"ש לקמן (ב ע"ג) בארוכה.

והל"ב נתיבות הוא כלול באל"ף שהוא כתר, שלכך נקרא פליאות, כיצד כשתחלק הו' שבתוך האל"ף לשנים שכל אמצעי הוא כלול בשנים יבא י"ו למעלה י"ו למטה⁵⁰, והן בעולם מים עליונים ומים תחתונים והן מים דכורין ומ"ן⁵¹. ובאדם ל"ב שינים

³⁹ כלומר הכחב"ד הם ע"ג שמות, ע' ספר הפליאה וז"ל חכמה בגי' ע"ג לומר לך שיש לקב"ה ע"ג שמות שנכתבו בתורה, והפריש מהם שלשה שמות הקדושים מאחד נוצר אש ומאחד נוצר מים ומאחד נוצר אויר וכו'.

ע"י מדרש כונן וברזיאל (ש"ל)*

⁴⁰ מש"כ במשנה שיש ג' ספרים שם כח"ב.

⁴¹ כלומר פנימיות הת"ת הוא הדעת שבו אנו מדברים, וע"י בהגר"א בסד"צ ט ע"ג שמציין לפ' משפטים (קכג ע"א) ע' נהירו דע' ענפין דאתזנו מהאי רוחא דנפיק מן פומא, והוא ת"ת כמ"ש שם, כדן ע' שמהן לקבלהון בארעא כל הנפש כו' ע"ש. וע"י עוד זהר ח"ב רס ע"ב ופע"ח ק"ש ז'.

⁴² ובחי' מט"ט הוא בעצם ו"ק ולכן שייך בעצם למספר ע' השייך לדעת שהוא מתלבש בת"ת.

⁴³ כלומר הדעת מתלבש בת"ת ואז הת"ת נקרא אותו שם [הרב שאל למה קשרתי את זה לדעת ולא לת"ת], ואפילו שפשוטות ההבנה של שמו כשם רבו מדבר על יסוד דאצילות מתלבש במט"ט (אפיקי ים סנ' צד ע"א), ואפילו היסוד שם יכול להיות ת"ת שהיסוד מגלה מה שיש בת"ת. וע"י סתרי תורה ויצא קמט ע"א שזה שם הוי"ה.

וע' תיקו"ז טז ע"א איך שיש מציאות של מט"ט כאשר האצילות מתלבש בו, ויש שלא* וע' בהגר"א בתיקו"ז קו ע"א וז"ל, אף שאמר שם מט"ט, הנה מט"ט כולל כל הג' עולמות ראשו בבריאה גופו ביצירה כו', אלא שנקרא היצירה על שמו לפי שגופו שם וכמו שכל האצילות נקרא ע"ש ז"א כ"ה בעולמות ושמו כשם רבו.

⁴⁴ דהיינו החב"ד ע"י מים אדירים רכ, אבל בענייננו הוא כח"ב.

⁴⁵ ע"י הקדו"ש ז' ע"א על מעלת לימוד התורה, שהשכל והמשכיל והמושכל אחד הוא (מורה נבוכים ח"א פ' ס"ח, פרדס רימונים ש"ח פ' י"ג) וכאשר יודעים דבר מהתורה הוא דבוק ברצונו ית', שנעשה אותו ידיעה חלק מכחות הנפש שבו, שרצונו הוא אורו עצמו המתפשט למטה.

⁴⁶ ע' שער המוחין פרק א' שזה העצמות, כאן הם חללים כלומר הכלים (הרב) וצ"ע למה זה לא המוחין עצמם* וע' שעה"כ דרושי ר"ה דרוש ח' וז"ל, הנה נודע כי טרם שבאו המוחין בז"א לא היה אלא בן ו"ק בלבד שהם חג"ת נה"י וכשבאו בו המו' נתעלו חג"ת שבו ונעשו חב"ד שבו שהם ג' חללי גולגלת' כדי שבתוכ' יתלבשו נה"י דאי' ובתוכם מלובשים המוחין כנודע וג' חלקי גולגלתא אלו הם הישנים עתה כי נסתלק מהם רוחניותם שהם המוחין הנז'.

⁴⁷ *.

⁴⁸ ע"י תיקו"ז יט ע"א וז"ל חכמה מוחא איהו מחשבה מלגאו בינה לבא ובה הלב מבין ועל אלן תרין כתיב הנסתרות לה' אלקינו כתר עליון איהו כתר מלכות ועליה אתמר מגיד מראשית אחרית ואיהו קרקפתא דתפלי מלגאו איהו יו"ד ק"א וא"ו ק"א דאיהו ארח אצילות איהו שקיו דאילנא בדורעוי וענפוי (נ"א ואנפוי) כמ"א דאשקי לאילנא ואתרבי בההוא שקיו, עכ"ל, וע' בהגר"א בסד"צ כא ע"ג ד"ה בעמר שזה שייך לדעת, וכאן הוא פנימיות המ"ה, וצ"ע, אלא נראה שכוונתו הוא שהוא פנימיות השקיו דאילנא. הרב לא הסכים

⁴⁹ יה"ה, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, [מכאן כ"ח אותיות דמילוי דמילוי] יו"ד וא"ו דל"ת, ה"א אל"ף, וא"ו אל"ף וא"ו, ה"א אל"ף (ע"י ע"ח שער או"א י' שמילוי דמילוי היא בחי' בינה – ע"י לש"ו ביאורים ח"ב עד ע"ג שפשוט שייך לכתר (ע"ח ל"ר ב), ומילוי שייך לחו"ב ועוד זוהר משפטים צד ע"ב כי הוי"ה במילוי הוא בשלימו יתיר ופשר הדבר שאמנם כתר יותר בשלימות אבל נעלם יותר)

⁵⁰ וע"י שעה"כ עמידה ה' שכותב אותם הדברים לגבי א' דאדנ"י.

⁵¹ ע"י רע"מ פנחס רכ"ג ע"ב וז"ל, ויהי מבדיל, ורזא דמלה יאהדונה"י, מים עליונים זכרים י' עלאה, מים תחתונים נקבות י' תתאה, שית אתון בינייהו כחושבן ו', עכ"ל.

מאיר היצירה

י"ו למעלה י"ו למטה, כי סוף החכמה הוא בחיך כידוע⁵². והן⁵³ בשם יו"ד ו"ו [והוא ת"ת דעתיק שהוא מתלבש בקרומא דאורא⁵⁴ שהוא יו"ד ו"ו, והוא משם ב"ן⁵⁵, כי עתיק הוא מלכות עילאה⁵⁶] כשעולה הו"ו לכתר להשלים השם דחושבן כתר כמ"ש בזהר⁵⁷, והן יו"ד ה"א וי⁵⁸, כמ"ש לקמן (ב ע"ד) והם מילוי דמילוי עם הפשוט כמו שיתבאר. חקק⁵⁹ – החקיקה הוא האותיות על הלוח, ועדיין הוא מחובר הכל⁶⁰, וכולם הם בהעלם⁶¹.

י"ה וכו' עד וקדוש הוא – כולם הם כינויים לחכמה זו⁶², והם כ"ב תיבות כנגד כ"ב אותיות⁶³, ועוד עשר⁶⁴ מבאר הספר בסוף המס' (פ"ד מ"ו) אלו הן כ"ב וכו'. וברא את עולמו – כמ"ש (תהלים קד כד) כולם בחכמה עשית⁶⁵. ופליאות⁶⁶ חכמה – כמ"ש (איוב כח יב) והחכמה מאין תמצא לא ידע אנוש ערכה כו'⁶⁷.

י"ה יהו"ה צבאו"ת – כל הכנויים אלו בחכמה, כמ"ש בחגיגה⁶⁸ מלך א"ל וכו' שוכן עליהם בערבות שנאמר סולו לרוכב בערבות ב"ה וכו', והוא⁶⁹ חכמה כמ"ש (לקמן

⁵² עי' בהגר"א בסד"צ יד ע"א ד"ה וענין ג' וכן עי' שעה"כ ר"ה דרוש ז' שהזיווג של ישור"ת הוא חיד וגרון, אם כן חיד הוא החלק התחתון דאבא (דא"א), ועי' ביאורים ח"א ה ע"ד שמביא עוד מקורות לענין.

⁵³ דהיינו איפה מופיע פעמיים י"ו.

⁵⁴ כאשר הקד"א בתור כתר ולא חכמה, עי' בהגר"א בסד"צ ליקוט דף כא ע"א, שקד"א היא חכמה, ועי' ד ע"ב ד"ה מתקלא שהיא שייך לאמצעי.
מצד הקד"א היא י' ומצד הת"ת היא ו' (הרב)

⁵⁵ שהרי רק בשם ב"ן המילוי דאות ו' היא ו"ו ואין אות בין ב' הווי"ם. ועוד נימק הגר"א כאן כי עתיק הוא מלכות ושם ב"ן שייך למלכות.
⁵⁶ דהיינו מלכות דא"ק ועי' לקמן הערה 869.

⁵⁷ * יהו"ה ועוד יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה ועוד יו"ד ו"ו דל"ת ה"ה ה"ה ו"ו ה"ה ה"ה גימ' תר"ח וכאשר תוסיף ו"ו שהו' עולה לכתר זה תר"כ.
מקור, והקשר לכאן היא

⁵⁸ עי' לקמן הערה 126, שזה ג' ספרים, והוא גם כן גילוי של הל"ב נתיבות, וזה עוד מקום של ל"ב נתיבות בגילוי שם הו"ה מקור לל"ב נתיבות החכמה.

⁵⁹ עי' לקמן יא ע"ב ז"ל: חקק הוא חקיקת האותיות על הלוח ונוטל את תוכן.

⁶⁰ בגלל שזה בכתר דא"א. וכאן זה גילוי לפני הספר.

⁶¹ עי' לקמן משנה י', וכאן אין חצב.

⁶² דא"א

⁶³ עי' ביאורים ח"א נז ע"ג ששמות הם בפנימיות, ואותיות בחיצוניות

⁶⁴ עי' לקמן ד ע"ד, ששם רבינו קורא להם שמות.

⁶⁵ עי' בהגר"א בסד"צ א ע"א ד"ה ספרא וז"ל כל האצילות נקרא ע"ש יו"ד שבשם שהיא חכמה, וכמ"ש בע"ח דעל ידי התלבשות א"ס בחכמה האציל כל האצילות ומתלבש בהן, וכן ראשית הגילוי הוא מחכמה כמ"ש בא"ז (רפט ע"ב) אתר דשירותא אשתכח כו' הוא נהירו דחכמתא כו'.

⁶⁶ היינו ו"פליאות."

⁶⁷ אם כן כוונת הס"י בלשון 'פליאות חכמה' דהיינו ה'אין' כתר, יחד עם החכמה, ואפילו שכתוב בגר"א לעיל שכוונתו למו"ס, אבל עי' בהגר"א בסד"צ ד ע"ד ד"ה ביה סליקו ודברינו שם שעיקר המו"ס מאיר בזיווג עם הקד"א.

⁶⁸ דף יב ע"ב וז"ל, אתה כוונתה שם אופנים ושרפים וחיות הקדש ומלאכי השרת וכסא הכבוד מלך א"ל חי רם ונשא שוכן עליהם בערבות שנאמר סולו לרוכב בערבות ב"ה שמו.

⁶⁹ הרוכב, ומוכח מזה שהוא שוכן בערבות, שהערבות היא בינה עי' חגיגה יב ע"ב שזה הרקיע העליון ביותר.

מאיר היצירה

ד"ה צבאו"ת), ונאמר ב"ה שמו, הרי י"ה בחכמה, והי' ידוע, וה"א מצד הבן בחכמה⁷⁰ כלול בינה בחכמה, י"ה⁷¹.

יהו"ה – בחכמה ג"כ כידוע שהוא כלל כל הספירות⁷², שלכן הוא יו"ד שבשם, כמ"ש (משלי ז ד) מה שמו ומה שם בנו, ששניהם הן שם הוי"ה. והן במילואן בשמא מפרש גי' מ"ה (ת"ז ח ע"ב), זהו מה ומה כו'⁷³, שופרא דיעקב מעין שופרא דאדם (ב"מ פד ע"א), חכמה ועד"א⁷⁴.

צבאו"ת – שהוא שם הזרע, שלכן הוא בנו"ה⁷⁵, בכליות, שוחקים מן לצדיקים, מבשלים הזרע⁷⁶ דנפיק ממוחא, ועיקר השם בחכמה⁷⁷, שלכן התפללה חנה בתפלתה (שמואל א' א יא) ה' צבאות, שמשם כל צבאות ישראל. וז"ש (ש"א א י) ותתפלל חנה על ה', שאמרו (ברכות לא ע"ב) על ה' ממש, שהוא⁷⁸ רוכב שמים עד"א, כמ"ש (דברים לג כו) רוכב שמים בעזרך, ואמרו ג"כ (גמ' חגיגה הנ"ל) שהוא שוכן בערבות כנ"ל.

אלה"י ישראל – כמו אלה"י אלהים⁷⁹, כמ"ש (שמות ד כב) בני בכורי ישראל⁸⁰.

אלה"ים חיים – שנקרא⁸¹ אלה"ים, ל"ב אלה"ים דמעשה בראשית⁸², ל"ב נתיבות חכמה, ובו החיים⁸³, משכן החיה⁸⁴, והחכמה תחיה {ב ע"ג} בעליה (קהלת ז יב). וכן בעולם שנה נפש⁸⁵ כמ"ש. ל. וז"ש (ישעיה נז טו) כה אמר רם ונשא כו' שהוא חכמה כמ"ש⁸⁶.

⁷⁰ לקמן פרק א' משנה ד', ועי' בהגר"א בסד"צ יד ע"ב ד"ה אחתא ש'הבן בחכמה' היא או"א עילאין ו'חכם בבינה' היא ישסו"ת.

⁷¹ וצ"ע אם כל זה שייך גם לחכמה דא"א או אם הוא עבר להסביר הענין בענין חכמה דאצילות.

⁷² כלומר הוי"ה הגם שהיא שייך בפרט לת"ת עכ"ז היא כוללת כל הספירות, שהו' היא ו"ק והי"ה הם חו"ב וה' אחרונה היא מלכות (תיקו"ז &).

⁷³ חכמה ות"ת (עי' בהגר"א בתיקו"ז קטז ע"ג).

⁷⁴ ע' זהר בלק קצא ע"ב.

⁷⁵ ע' תיקו"ז קמא סע"ב וקמב רע"ב.

⁷⁶ עי' רע"מ פנחס רל"ה ע"א וז"ל, תרין כוליין האופים ומבשלין הזרע דנחית מן מוחא ומבשלין מיא דמקבלין מכנפי ריאה, עכ"ל.

⁷⁷ עי' זה"ק בלק קצא ע"ב (רמ"ש)* נ"ל שמיקום של ההערה היא טעות וצריך להיות לעיל הערה 74.

⁷⁸ חכמה מעל הוי"ה שהוא עד"א.

⁷⁹ אלקי הראשון הוא לשון קודש והשני חול, עי' דברים י יז ולפי זה נדצ"ל אלה"י האלהים, ותרגום שם.

⁸⁰ חכמה הוא שורש וכח לעד"א שנקרא ישראל, דוגמת אלקי האלהים שהוא השורש של האלילים.

⁸¹ המו"ס.

⁸² וצ"ע אם יש מקום שכתוב שמו"ס היא מתגלה בל"ב אלקים דמע"ב {עי' בהגר"א בתיקו"ז ח ע"א ד"ה ל"ב ז"ל, אינון ל"ב אלהים שהם מסט' דגבורה במעש"ב, אע"ג דהן בחכמה מ"מ הן בבוצינא דקרדינותא שהוא גבורה דעתיק}, ועי' דע"ה ח"א ז ע"א שרק בגבורות מתגלים דברים כי בחסד הכל מתאחד, ולכן דווקא הבריאה נעשה בשם אלקים. ע' לקמן הערה 270.

[אמנם ע' תיקו"ז כז ע"ב, ועי' ע"ח טנת"א ה' שזה קטנות, ועי' ביאורים שם סט ע"א שנכללת הגדלות במילת 'ויאמר']

⁸³ דהיינו המוחין (עי' בהגר"א בסד"צ ג ע"א ד"ה וזיוניהון), וכאן המו"ס בו שורה האוירא שהיא הא"ס.

⁸⁴ מו"ס, כלומר החכמה דא"א ובו שורה החיה דא"א.

הרב אמר שחכמה הוא הכלי ובתוכו האור שהוא החיה מתוך נרנח"י. עי' לקמן י ע"ג

⁸⁵ עי' לקמן יד ע"ד שעש"ן הם ב"ע.

מאיר היצירה

(ישעיה נז טו) להחיות רוח שפלים וכו', כמ"ש (תענית ז ע"א) למה נמשלה תורה למים שמנחת מקום גבוה והולכת למקום נמוך, והחכמה נקראת חיים כמ"ש"ל, וזהו להחיות וכו' וכן אמרינן בגמרא הנ"ל (חגיגה יב ע"ב) א"ל חי כו'.

ומלך עולם – כמ"ש בגמרא הנ"ל (שם) מלך א"ל כו'.

א"ל – כנ"ל בגמ' (שם) א"ל חי כו'.

שד"י – שאמר לעולמו די⁸⁶, בוצינא דקרדינותא⁸⁷, חכמה מדד משחתא⁸⁸, אע"פ שאלהים חיים, ומלך עולם, א"ל שדי, ג"כ בבינה כידוע, הוא מצד הבן בחכמה וחכם בבינה⁸⁹ כנ"ל⁹⁰.

רחום וחנון – הוא שם רחום על אותן שצריכים רחמים, יתומים ואלמנות, כמ"ש (תהלים סח ה ו) סולו לרוכב בערבות כו' אבי יתומים כו' אלהים במעון קדשו⁹¹.

רם ונשא שוכן עד וקדוש שמו מרום וקדוש הוא – כמ"ש (ישעיה נז טו) כה אמר רם ונשא, שהוא חכמה כמ"ש בגמרא הנ"ל. וכתוב רם ונשא שוכן עד וקדוש שמו מרום וקדוש אשכון וכו', ונקרא רם ונשא שהוא רם על כל רמים, שלמעלה ממנו אין השגה⁹², והוא ראשית. שוכן עד, על בינה שנקראת עד (זהר ח"ב כב ע"א) כמ"ש"ל (לקמן ט ע"ג). וכן קדוש בחכמה כידוע (ת"ז כח ע"א). וכן בחכמה שהוא⁹³ אצילות קדשו, שנקרא חכמה יו"ד שבשם, ברא כל העולמות⁹⁴.

וברא את עולמו בשלשה ספרים – ב"ע⁹⁵ שהן ג' אמ"ש, נגד ראש בטן גויה⁹⁶, בינה שכולל הראש, וז"א גויה חג"ת, ומלכות בטן כנ"ל (טו ע"ב), שהן כולל ג' עולמות הנ"ל, שמקננין בהן (ת"ז כד ע"ב), וכן אויר ומים אש בג' עולמות. וברא את עולמו בג' ספרים כו' – כמ"ש⁹⁷, והם כלולים כולם במ"ס⁹⁸.

⁸⁶ עי' חגיגה יב ע"א.

⁸⁷ עי' בהגר"א בסד"צ ו' ע"א ד"ה והכלל, שמו"ס שונה מבוצד"ק, אבל הם מתלבשים זה בזה, ועי' פת"ש א"א כא וז"ל, כל הבירורין עולים לשרשם למו"ס, ששם התחלת הבירור בסוד הבוצד"ק, עכ"ל.

⁸⁸ עי' זהר בראשית (טו ע"א) בריש הורמנותא דמלכא גליף גליפו בטהירו עילאה בוצינא דקרדינותא נפיק גו סתים דסתימו מרזא דא"ס קוטרא בגולמא נעיץ בעיזקתא, לא חיור ולא אוכם ולא סומק ולא ירוק ולא גוון כלל, כד מדיד משיחא עביד גוונין לאנהרא בגו בוצינא נפיק נביעו דמינה אצטבעו גוונין לתתא סתים גו סתימין מרזא דא"ס, בקע ולא בקע אוירא דיליה לא אתידע כלל עד דמגו דחיקו דבקיעותיה נהיר נקודה חדא סתימא עילאה בתר ההוא נקודה לא אתידע כלל ובגין כך אקרי ראשית מאמר קדמאה, ע"כ.

⁸⁹ עי' לעיל הערה 70.

⁹⁰ וכ"מ בס' הפליאה וז"ל המחשבה נקראת שד"י וע"ש (רמ"ש*)

⁹¹ עי' מגילה (לא ע"א) א"ר יוחנן כל מקום שאתה מוצא גבורתו של הקב"ה אתה מוצא ענותנותו, והפסוק כאן הוא המקור בכתובים, וכאן רואים שחכמה דא"א משפיע עד כאן.

⁹² עי' אד"ז רצ ע"א שירותא מחכמה

⁹³ עולם האצילות.

⁹⁴ עי' בהגר"א בסד"צ (א ע"א ד"ה ספרא) שא"ס התלבש בחכמה לברא העולם [עיי"ש בגליונות שזה חכמה דא"ק], מע"ח שער האצילות פרק א'.

⁹⁵ פי' "עולמו" הוא ב"ע, אם כן כל מש"כ במשנה מדובר באצילות.

⁹⁶ עי' הקדו"ש שער ג פרק א', לב, נקרא בספר יצירה בשם גויה, משום שהוא עיקר מציאות

האדם

לקמן פרק ג' משנה ו'

⁹⁷ נראה למחוק "כמ"ש".

⁹⁸ והם המתקלא ג' הוי"ת שבו.

מאיר היצירה

בספר וספר וספור – הן חכמה ובינה ודעת⁹⁹, שבהן נברא העולם כידוע¹⁰⁰, והם ג' אותיות אמ"ש, שבהן¹⁰¹ נעשה חב"ד כמ"ש לקמן (יב ע"א), וכן הן בעולם שנה נפש.

ספר וספר הן חו"ב, שעדיין הוא בשכל לבד, וסיפור הוא הדעת, שמוציא השכל מהכח אל הפועל כמו הסיפור¹⁰². והן¹⁰³ בשתי ידיים ולשון, ב' ידיים מלבישין חכמה בינה דאריך אנפין¹⁰⁴, ולשון הוא הדעת שמזווג חיך וגרון¹⁰⁵, שהוא חכמה ובינה, והוא יסוד דעתיק, כידוע (ע"ח נקודות ג) שכל [יסוד] שלמעלה הוא דעת שלמטה¹⁰⁶, ובשתי הידיים הן כל האותיות (עי' מאמר קדישין להאר"י ז"ל (לקמן ל ע"ג)), כי כ"ז אותיות הם, ועוד א' בסופן להשלים לאלף, כמ"ש (לקמן משנה ז) נעוץ סופן כו', הרי כ"ח¹⁰⁷, ובהן נברא העולם¹⁰⁸. לפיכך שיתא אלפי שנין הוי עלמא (סנהדרין צו ע"א) שהוא כמנין אותיות הנ"ל¹⁰⁹ עם ה"א שבה נברא העולם¹¹⁰, שכל האותיות יוצאים ממנה, והיא מלכות של עולם דלעילא. ואם תחשוב אותן למאות, שהוא מספר הגדול, יהיו ששים רבוא אותיות לתורה וישראל. והכ"ח אותיות הן בב' ידיים, ביד פרקין, שלכן נקרא י"ד, והן כמו שתי לוחות, וספור הוא לשון, שבו נקבעו כל האותיות¹¹¹, לפי שכל מכריע הוא כלול משניהם. ובידיים הן בכתב, כמ"ש¹¹² וביד כל אדם כו', והן בכתב הלוחות, ולכן נקרא ספר. ובלשון הוא בדבור, והוא מאמר עשרת הדברות לישראל¹¹³, ולכן נקרא ספור.

⁹⁹ עי' בהגר"א בסד"צ א ע"א ד"ה ספרא - כאן רואים שה' ברא עולמו בדיבור וכתב, ועי' שם א ע"ב ד"ה ספרא שמכאן רואים שכל האצילות תולה במשקולת, ועי' לקמן דף ד ע"ב שכל העולם כולו תחת ג' כללים אלה.

עי' פת"ש תיקון טז שזה גילוי של תיקון, דהיינו שיש מתקלא, עי' שם פרצופים י' שג' ספרים הוא גילוי של כלל הזמן המתחלק לג' מדרגות עבר ועתיד והווה, והם ג' שמות הו"ה שכל ספר הוא שם, עכ"ל, ועי' שם פרצופים י"ב שהוא סוד ג' ספרים הנפתחים בר"ה צדיקים גמורים נכתבים כו' (ר"ה ט"ז ע"ב).

¹⁰⁰ עי' מדרש הנעלם ג ע"א וז"ל, א"ר יהודה, בג' דברים ברא הקב"ה את עולמו, בספר וספור וספור, כנגדם בחכמה בתבונה ובדעת, בחכמה, דכתיב ה' בחכמה וגו' [יסד ארץ כונן שמים בתבונה], בדעת דכתיב בדעתו תהומות נבקעו, עכ"ל.

¹⁰¹ היינו שבאמ"ש.

¹⁰² עי' בהגר"א בסד"צ א ע"א ד"ה ספרא, שזה יחד עם השומע

¹⁰³ דהיינו הג' ספרים

¹⁰⁴ דנתי לפני מו"ר המחבר ז"ל כלפי לייא איזו ידיים מלבישים לחו"ב דא"א אדרבה חו"ב דאצילות מלבישים את הידיים דא"א [וכ"כ לקמן ו ע"ג] והודה לדברי ואמר שצריך להגיה שחו"ב דאצילות מלבישים את הידיים דא"א שבהם ספר וספור [בפשטות זה רמ"ש, כמ"כ בדף השער].

¹⁰⁵ עי' תז"ח יט ע"ג, ועי' בהגר"א בסד"צ טו ע"א לשון המתפשט וכו'

¹⁰⁶ וידוע דדעת דא"א הוא בין תרין כתפין דיליה א"כ הלשון הוא הדעת הנ"ל מתפשט ג"כ בב' הידיים דא"א ומובן הוא (רמ"ש).

עי' בהגר"א בסד"צ כו ע"ב ד"ה בכלל, שגם מביא יסוד זו.

¹⁰⁷ ר"ל חשבון י"ד כדלקמן.

¹⁰⁸ עי' לקמן פ"ב מ"ב

¹⁰⁹ מא' עד ט' מ"ה ומי' עד צ' ת"נ, ומק' עד ק' ארבעת אלפים חמש מאות, סה"כ ארבעת אלפים תשע מאות ותשעים וחמש, ועוד אָלף בסוף

¹¹⁰ בפשטות זה ה' אחרונה כדלקמן י ע"א הערה 886, אבל קשה למצא חז"ל חוץ ממנחות כט ע"ב, ושם מדובר על ה' ראשונה בפשטות, וצ"ע, עי' לקמן הערה 326

¹¹¹ דהיינו כל ה"ח אותיות ביחד ולא רק י"ד

¹¹² איוב לו ז, ביד כל אדם יחתום לדעת כל אנשי מעשהו

¹¹³ עי' רש"י שמות כ א וז"ל, את כל הדברים האלה - מלמד שאמר הקב"ה עשרת הדברות בדבור אחד מה שאי אפשר לאדם לומר כן א"כ מה ת"ל עוד אנכי ולא יהיה לך שחזר ופירש על כל דבור ודבור בפני עצמו. (קושיית א"כ כו' פירוש לפי זה שמוכח מאת כל הדברים האלה שגם

מאיר היצירה

וכן העולם נברא בשתי ידיים, כמ"ש (ישעיה מ"ח יג) אף ידי יסדה ארץ וימיני כו', ובלשון כמ"ש (תהלים לג ו) בדבר ה' כו', והכ"ח אותיות הן כ"ח דמילוי המילוי¹¹⁴, י"ד של י"ה¹¹⁵ ביד ימין¹¹⁶, וי"ד של י"ה¹¹⁷ ביד שמאל. ולכך ה' {ב ע"ד} אותיות בא"ב הן כפולות¹¹⁸, כי מלוי דמלוי של ה"א אחרונה הוא כפול בה"א ראשונה¹¹⁹. ואל"ף שבסופה¹²⁰ הוא א' שבאמצע המלוי של וא"ו¹²¹, שהוא אל"ף של אדנ"י, שמשם מתחלת מלכות¹²², ולכך הוא (לקמן משנה ז) נעוץ סופן בתחילתן¹²³. והג' ספרים הנ"ל הן יו"ד ה"א ו', כי י"ה הן בחו"ב הן ב' ידיים הנ"ל, וא"ו הוא בדעת, תפארת¹²⁴. ו' בדעת, ו' בת"ת שהוא ו' קצוות. א' שבתוך וא"ו הוא היכל הקודש באמצע¹²⁵. לכך בג' ספרים הם ל"ב כמנין שם הנ"ל¹²⁶, והן ג' אמות¹²⁷ דלקמן (משנה ב'). וא¹²⁸ ו' הנשארים הן שבע כפולות, בהצטרף ו' שבדעת שמתפשט בגופו¹²⁹, והן י"ב פשוטות הב' ואו"ן, כי האל"ף הוא להיכל הקודש, שהוא אל"ף של אדנ"י, המתחלת באמצע כנ"ל, ולכן אמרו (פ"ד מ"ד) מכוון באמצע. והרי בג' אותיות יו"ד ה"א וא"ו נברא הכל, והן הג' ספרים, ויתבאר לקמן הכל.

והל"ב הוא ג"כ כ"ח דמלוי המלוי בב' ידיים כנ"ל (ב ע"ג), ובמכריע הוא הוי"ה פשוטה כי הוא בדעת כידוע¹³⁰. והן באותיות של א"ב כ"ח כנ"ל, ועוד ד' אותיות

שאר עשרת הדברות כולם אמר הקב"ה בדבור אחד א"כ מה ת"ל אנכי וגו' ר"ל מה בא להודיענו במה שפרט לשון ב' דברות אלו מהשאר מדהוציאם בלשון זה שהמשמעות דוקא אלו שנים בפרט מפי הגבורה יצאו והלא לפי זה כולם כמוהם הקב"ה בכבודו ובעצמו דברם. ות' שחזר ופירש וכו' ור"ל באותו החזרה לא החזיר ללמד על הכלל יצא אלא על הפרט אלו ב' דברות ראשונות ביחוד ודו"ק.

עי' גר"א תיקון כב ע"ח ?? ע"ג

¹¹⁴ יו"ד וא"ו דל"ת, ה"א אל"ף, וא"ו אל"ף וא"ו, ה"א אל"ף

¹¹⁵ יו"ד ה"א נהיה יו"ד וא"ו דל"ת, ה"א אל"ף

¹¹⁶ עי' טעמי מצות עקב.

¹¹⁷ וא"ו ה"א נהיה וא"ו אל"ף וא"ו, ה"א אל"ף

¹¹⁸ כמנפ"ץ.

¹¹⁹ עי' ליקוטים בסוף בהגר"א בסד"צ סוף לח ע"א, ועי' בהגר"א בסד"צ כא ע"א ד"ה ואמר, שה' אחרונה נכלל בה' ראשונה. ועי' ע"ח שער התיקון פרק ג' במ"ק.

¹²⁰ אחרי ה' אחרונה.

¹²¹ עי' לקמן טז ע"ב והוא נושא את כולם, עי' לקמן הערה 1404 שזה כתרה.

¹²² דהיינו באמצע ת"ת, עי' (בהגר"א בסד"צ סוף פרק ב' בהגה"ה על לאה ורחל, וכן ע"ח א"א ז') שכתר דנוק' בחצי הת"ת, והוא מאד"ר קמא ע"ב וע"ש שזה כאשר היו אב"א.

¹²³ *אות הכ"ח (עי' הערה 109) והאות הראשון.

¹²⁴ עי' בהגר"א בסד"צ יד ע"ד ד"ה וכ"ה כאן וז"ל [דעת המתפשט], והוא פנימיות ת"ת, לכן לא נחשב לספירה בפ"ע, והת"ת נקרא דעת, כמ"ש בא"ז (דף רצא ע"א ודף רצב ע"ב) ובפרשת משפטים שם דעת כו', דאקרי תפארת והרבה מקומות, עכ"ל. וכן עי' בהגר"א בסד"צ יג ע"ג ד"ה וז"ש לבתר וז"ל דעת הוא ת"ת.

¹²⁵ פ"ד מ"ד, וע"ש בגר"א.

¹²⁶ יו"ד ה"א ו', עי' לעיל הערה 58.

¹²⁷ נקראים אמות בגלל שאמ"ש הם חיצוניות של יה"ו, ויה"ו הם האבות (ביאורים ח"א פב ע"א), ועי' לקמן פ"ג מ"ב וגר"א שם יד ע"ג ד"ה ומהם נולדו אבות הן חג"ת.

¹²⁸ דהיינו אות א' יחד עם אות ו', כלומר כאן רואים התפתחות הכפולות מהאמות.

¹²⁹ והאות ו' שהזכיר לעיל היא דעת שבראש, עי' בהגר"א בסד"צ טו ע"ב ואמר וזה, שיש ב' מיני דעת א' בראש וא' מתפשט בגוף.

¹³⁰ *##הרב לא ידע.

מאיר היצירה

אהו"י¹³¹, שהן כוללים כל האותיות, כי הן גי' כ"ב, והן תחילת העשר וסופן ואמצען, ולכן בא מהם שמות העצם¹³², ולכן הם נחים, נסתרים¹³³.

וכל השלשה ספרים נכללים במוחא סתימאה, כי תלת חללי דגולגלתא המתפרשים בז"א שהם הג' ראשונות, הן נכללים כאן בחללא חדא, והכל נקרא חכמה¹³⁴, שכולן נכללין בה, שהם גולגלתא ומ"ס וקרומא דאורא¹³⁵, שבהן חג"ת דעתיק¹³⁶, שהן הג' ראשונות כנ"ל.

וכן נכללים באורא דגולגלתא, כי הוא המכריע¹³⁷, והוא ג"כ נקרא חכמה כידוע, שהוא מוחא לגולגלתא¹³⁸, ולכך מתחילין כ"ב אותיות לקמן (משנה י') ברוח מרוח¹³⁹,

¹³¹ עי' פת"ש עקודים ו' שהם כחב"ד של הספירות, ושאר כ"ב אותיות הם הכלים של הספירות.

(115-116) ספר פרי עץ חיים - שער חג השבועות - פרק א':
ודע, כי אותיות אהו"י, הם חיות גדול למועדי הוי"ה, אהו"י גופא שם קדוש, היוצא מן אהיה הויה, באותיות שהן פשוטות בלי שום כפל, ואלו אותיות שם כח שסערת הים נוחה מפניה, אם תכתוב חותם זה על תורן הספינה, לאותו צד שהרוח נושבת. ומספרן כ"ב, שכל אותיות התורה נחות ע"י, שאין לשום אות הברה שתנוח בה בכח הנקודות, אלא בשיתוף אחד מאותיות אהו"י בסתר או בגלוי. וכן ר"ת "בראשית" ברא "אלהים" את "השמים" ואת "הארץ", שהוא פסוק ראשון דתורה גי' כ"ב, שלא נברא שמים וארץ, אלא בשביל כ"ב אותון דאורייתא:

¹³² עי' שיח יצחק דרוש לשבת תרומה # וז"ל, [אהו"י] שמורכבים מב' שמות אהי"ה והו"ה שבהם נברא הכל, בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה, וכולל גם כן שם החותם שנחתם בו שמים וארץ, בר"ת א'ת ה'שמים ואת ה'ארץ, שע"ז נאמר (משלי ג כ), "בדעתו תהומות נבקעו", כידוע

עי' פירוש הר"י דמן עכו לספר יצירה (כאן) וז"ל, כי שמות העצם שלשה וכל זולתם כינויין, והם, אהי"ה י"ה יהו"ה, עכ"ל.

¹³³ עי' בהגר"א בתיקו"ז קלח ע"א וז"ל ולכן אותיות יהו"ו הן נסתרות נח נסתר ולפי שלבא סופא דג"ר ורישא לז"ת שהיא קשר המרכבה לכן היא אינה נח רק בסוף התיבה לבד ומפני שהיא כתר לז"ת והיא דוגמת הכתר היא נחה אחר כל תנועה דוגמת האלף אבל האלף היא טמירא דטמירין כנ"ל שהיא אחר כל תנועה ואין בה נח נראה רק לפרקים מועטים כו' והיא נסתר אף מהנסתרים נחה אחר נח כמו הוא היא ולכן אלו ב' תיבות הוא היא מורה על זו"נ נסתרים שכל האותיות הן מאותיות נסתרים והה"א מפני שהיא נרגשת שמה בתחילה בתנועה ואותיות א"י נסתרים תחתיה, עכ"ל. ועי' פת"ש עקודים ו' וז"ל ולכן אהו"י הם במספר כ"ב כנגד כ"ב אותיות, וז"ס יהו"א דסמוך לבג"ד כפר"ת שהוא רפה, כי בג"ד כפר"ת הם ז"ת שהם ז' כפולות שיש בהם דין וחסד דגש ורפה, שאם הדין גובר, אז האור בא בסיתום וקימוץ בסוד נקודה לבד, ואם הם בסוד החסד, אז האור מתפשט בסוד קו על האות שהוא הרפה, ולכן, כאשר ז"ת מתחברים עם ג"ר וכתר ששם הוא עולם הרחמים כידוע, אז הם נעשים רפויים, אם לא כשיש דבר המבטל וגורם איזה הפסק בין הג"ר לז"ת.

¹³⁴ דהיינו ל"ב נתיבות החכמה.

¹³⁵ צ"ע שזה סדר לא נכון [וכן הוא בהגר"א בסד"צ ד ע"א ד"ה מתקלא], שהגולגלתא כנגד הקו האמצע ומו"ס הצד השמאלי, והקד"א הימני, ועוד עי' בע"ח א"א ג' שגם מונה אותם כך, ועי' פת"ש א"א ז' שהגולגלתא כאן היא הצד הימני, והמו"ס היא השמאלי, והקד"א שם גנוז הארת רדל"א (כמש"כ בסוף בהגר"א בסד"צ ליקוט ז - דעת במקום הכתר) ולכן זה קו האמצעי, וכן הוא בהגר"א בסד"צ ה ע"א ד"ה בחד.

¹³⁶ דהיינו חג"ת דעתיק מתלבשים בהם עי' בהגר"א בסד"צ ד ע"א בהערה הקודם.

¹³⁷ עי' הערה 135 שזה בהארת הרדל"א.

¹³⁸ עי' מב"ש כג ע"ב, עי' בהגר"א בתיקו"ז מז ע"ד, שמשמע שאפילו אם בשורש הכל בנוי על האורא, ואז המו"ס בטלה אליו, אבל כלפי מטה שורש הכל המו"ס.

ועי' אד"ר קכח ע"ב וז"ל, וכל קוצא וקוצא אית ביה ארבע מאה ועשר נימי דשערי [קוצים הם עיקרם והתחלתם של השערות והיינו בהיותם עדיין בשרשם במו"ס, ושם הם בבחי' בינה, שהמו"ס היא בינה דא"א (ב"ע לז ע"ב)], כחושבן קדו"ש - [מוחין נקראו קדישין וכולם נקראו על שם החכמה ושם הוא מקור הקדושה, וכאן על ידי גילוי הגבורות שהוא עשיית דין ברשעים וממילא קידוש שמו ית' (ב"ע לז ע"א)], וכל נימא ונימא להיט - [כאן רואים האור חוזר שבשערות דע"ק, שהם שורש הדינים שהם מגבורה דרדל"א, שזה טבע האש לעלות למעלה (ב"ע לז ע"ב)], בארבע מאה ועשר עלמין וכל עלמא ועלמא סתים וגניז [כשהם עולים הם עולים דרך הקד"א ודרך האורא ואז דרך הגולגלתא, וכשהם באורא אז בגלל שגם באורא יש שמות הוי"ה

מאיר היצירה

ובאורא כלול כל הג' מוחין חב"ד כידוע, רק בהעלם גדול¹⁴⁰. ובה מתחילין הל"ב נתיבות רק בהעלם גדול כנ"ל, והוא הנקרא רוח לקמן¹⁴¹, וע"ז נאמר (תהלים לג ו) וברוח פיו כל צבאם¹⁴², כי הוא ת"ת דעתיק, ונכלל בפיו, ששם גנוז דעת¹⁴³ דעתיק, ונברא בה העולם בהתלבשו במוחא סתימאה.

והל"ב נתיבות הנ"ל הם מפורשים כל שם ושם בהראב"ד ז"ל (חק' דף י ע"א), וכן מקומות התחלקם בגוף הנ"ל, כי הם ג"פ עשר ספירות, שהן בג' תיקונים, שהם גולגלתא טלא¹⁴⁴, קרומא דאורא, שהם נכללים במוחא סתימאה, ועוד ב' צינורות מתיקון א' לב', ומב' לג', שנכללים הכל בה, וכן באורא סתימאה הכוללם¹⁴⁵.

אופן ב'

בשלשים ושתים וכו' – הוא קו המדה משחתא דכל ספירה בעצמה, וכ"ב צינורות ביניהם¹⁴⁶. משחתא כו' והוא ביו"ד חכמה, והוא כלול מג' יודי"ן קוצא וגזעא ושבילא¹⁴⁷, וב' המחברות, ב' פרגודים, וכן בכל עולמות וספירות¹⁴⁸ כי הכל נכלל בג', וז"ש בשלשה ספרים. וכן אמר לקמן סוף פ"ו (מ"ד), אלו הם עשרים ושתים כו' ועשה מהם שלשה ספרים וברא כו', והענין שהכל נחלק בג', כי אמ"ש נחלק בג', וכן בז' כפולות וי"ב פשוטות, כמ"ש (פ"ד מ"ה) שלשה כ"א כו' שבעה שלשה (ג ע"א) מול שלשה כו' ושנים עשר שלשה כו' הכל בשלשה. (גם השבע כפולות כל א' נכלל בשלשה כמשי"ת בסוף זה

והם מספר ת"י בחשבון ד' יודי"ן דהוי"ה וי' אותיות, וכל שהשערות עולים הם מתגדלים יותר ולכן עולים יותר לחשבון גדול, אורא דע"ק נעלם מאד ונקרא אורא דלא אתפס ולכן אמר סתים וגניז, סתים ע"ש שנסתם תוך הקרד"א, וגניז בסוד חסד דרדל"א שמתלבש באורא והוא סוד אור של יום הראשון הגנוז, ורק יוצא נהירו דקיק (ב"ע לז ע"ב), ועי' בהגר"א בתיקו"ז קמא ע"א שזה כמו כל ניקוד ואות, שהניקוד הוא השורש והאות היא הגילוי.

¹³⁹ ע"ש שזה א"א.

¹⁴⁰ עי' לש"י כללים ח"א יט ע"א, שאורא היא בגדר אור הגנוז ולא נגלה בכלל, וכל הגילוי מתחיל ממז"ס.

יש ג' הוי"ת במז"ס ולא באורא

¹⁴¹ כלומר משנה י'.

¹⁴² עי' לקמן יא ע"א שרוח פיו היא בינה, ויתכן שזה התגלות הכתר.

¹⁴³ עי' זהר ח"ב קכג ע"א וז"ל דעת גניז בפומא דמלכא ועי' מבר"ש כג ע"א.

¹⁴⁴ עי' בהגר"א בסד"צ ה ע"א שזה חלק של הגלגלתא, עי' לש"י לקמן הערה 500, וצ"ע אם שם טעות, שהרי איזה תיקון שלישי יש כאן, ואולי המז"ס הוא התיקון הג'.

¹⁴⁵ עוד שמעתי מהרב המחבר שאמר לי פא"פ בספר וסיפור וספר כי הבריאה היה צריך מחשבה דבור ומעשה וז"ש בראשית הוא מחשבה ואח"כ ויאמר הוא סיפור ואח"כ ויהי הוא מעשה ואח"כ וירא אלקים כי טוב פירוש שראה שאינו חסר כלום כ"א כולו במילואו וטובו וזש"ה אז ראה ויספרה הכינה וגם חקרה וכן בספר תורה צריך ספר ממה לכתוב ואח"כ לומר בפיו ואח"כ לכתוב ואח"כ לראות ולהגיה (רמ"ש)

¹⁴⁶ עי' לקמן יח ע"ב ענין ועי' לקמן כו ע"ב הציור

¹⁴⁷ עי' זהר ח"ג ר"ג ע"ב וז"ל, כל יחודא שלים הכא איהו יי' אלקינו יי', דהא רזא דיליה מראש צורים איהו, ואתייחד ברישא בגזעא ושבילא, יי' דא רישא עלאה אורא דסלקא, אלקינו דא גזעא דאתמר גזע ישי, יי' דא שבילא דלתתא, ועל רזא דא אתייחד ביה כדקא יאות, עכ"ל, ועי' אריז"ל בשער מאמרי רשב"י ה' ע"ב וז"ל, שלש טיפין דאזדרקו מן מוחא נמשכים מן ג' מוחין, חכמה ובינה ודעת הנז' באדרא רבא ונרמזים ביו"ד עצמה קוצא לעילא וקוצא לתתא וגיו"ו (נ"א ושוריק) באמצעיתא, והם הם שרשא וגזעא ושבילא הנז' בפ' בלק בדף ר"ג סוף ע"ב, עכ"ל, ועי' יהל אור ח"א ז' ע"ב וז"ל, באות יו"ד אית ביה קוצא וגזעא ושבילא קוצא הוא קוץ העליון, גזעא גוף הי"ד, ושבילא קוץ התחתון, ולכן ביו"ד התחברות כל ג"ר, כי גזעא גוף הי"ד הוא חכמה, ובקוצא נקשר כתר עליון, ובשביל התחתון בינה, והוא נעיץ בינה בה"א של השם שהוא קוץ הימין של ה"א שהוא י' כידוע, עכ"ל.

¹⁴⁸ יש ל"ב שיש עצם שורשו ותולדתו, והמחברים ביניהם

מאיר היצירה

הפרק (מ"ג) בירר שלשה) וכן עשר ספירות בשלשה, דספירה ראשונה מקול ורוח ודבור¹⁴⁹, וג"ר אמ"ש, וששה כל א' מג' אמ"ש, כמ"ש (מ"ג) בירר שלש אותיות מן הפשוטות בסוד כו' חמש כו', בירר ג' אותיות, ר"ל שהן אמ"ש סוד חב"ד כידוע. והן מתפשטים בכל ז' תחתונות, ואלו ג' מן הפשוטות הן מחשבה דבור ומעשה כמ"ש"ל בפ"ה (מ"ז ומ"ח), והן כוללין כל אמ"ש כידוע¹⁵⁰. וכן הם באדם שכל המעשה כולל¹⁵¹ בברית שלכן הן שתי בריתות ברית הלשון וברית המעור, נגד תורה ומצוות שקיום כל התורה תלוי במילה כמ"ש בז"ח רות (סח ע"א¹⁵²) וש"מ¹⁵³, והלב והפה. והן בג' ראש בטן גויה וכ"ה ברית באלו הג' כמ"ש (דברים י טז) ומלתם את ערלת לבבכם, והוא מלמטה למעלה באור חוזר י' המעשה¹⁵⁴ כו'.

אופן ג'

בשלשים ושתים נתיבות פליאות חכמה כו' – ידוע כי כל התורה הוא שמו של הקב"ה ית¹⁵⁵. וכל השמות והתורה הכל בשם הוי"ה ב"ה והוא שם המפורש¹⁵⁶. והוא כלל כל העולם, וזה כל האדם, והוא קוטב הקף של כל השנה שנה אחר שנה. וע"ז הולך כל הספר הזה, ג' חלקים עולם שנה נפש¹⁵⁷, כמ"ש בפרקים שלפנינו, וכן הכל על

¹⁴⁹ עי' לקמן פ"א מ"ט, ועי' בהגר"א בתיקו"ז קכא ע"ג וז"ל הבל דפומא ה' עילאה הוא דכליל כלא דכלילא קול ורוח ודבור, וכ"ה בכל דבר, ועל אף שזה שייך לבינה עכ"ז בינה הוא התגלות הכתר כמ"ש"כ הגר"א בתיקו"ז &

¹⁵⁰ שהי"ב פשוטות הם בדעת [עי' בהגר"א בתז"ח יט ע"ד וז"ל, אמ"ש קשרא קדמאה כולל ג"ר בבינה כנ"ל י"ב פשוטות בקשרא תניינא לישן ו' קול יעקב כנ"ל, ז' כפולות בקשרא תליתאה ששם נוקבא בת שבע שהיכלין דילה כפולין הן, כידוע בסוד ההיכלות שבעה ושבעה מוצקות שבעי' ימים ושבעי' ימים וכן אם נקבה תלד וטמאה שבועים כו'], ודעת כולל כל הג"ר נדצ"ל% כלול¹⁵¹

¹⁵² נדצ"ל% סט ע"א [פח ע"ד] וז"ל לקיים כל דבר, זה ברית מילה, שהוא קיום כל התורה. שלף איש נעלו, זו מצות חליצה. ונתן לרעהו, זו מצות יבום. מכאן אמר רבי עקיבא מצות חליצה קודמת למצות יבום. וזאת התעודה בישראל, מכאן אמר רבי עקיבא, מיום שחרב בית המקדש, נגדעו אלופי עצה, והדעות משובשות, והלב אינו קיים על בוריו, והולך הכל אחר מראית העין, עכ"ל.

עי' יהל אור ח"ג לז ע"ג וז"ל, סוד הענין, שכל אבר יש לו איכות, כי כולם הן תולדות הספירות, וכל אחד יש לו פנימיות וחיצוניות, ובפנימיות פועלת האיכות ובחיצוניות האיברים, וכ"ה בתרי"ג מצות, שכ"א הוא מעשה מיוחד ויש לכ"א כוונה מיוחדת, ולכן המצות בלא כוונה כגוף בלא נשמה וכו', תרי"ג אברים בגוף ותרי"ג איכות בנפש קבועים בגוף, אף לעכו"ם, ועוד יש תרי"ג איכות בנפש שאין קבועים בנפש, אלא מושפעים מהרוח וזהו תכלית האדם ושלימותו, והן באין מעשיית המצות, וזה אור הלבנה בשלימות וכו', ידוע שכל דבר שהוא כפול בא השני בגולם א' וכו', וכן הוא כאן, שתרי"ג איכות השניים באים באבר א', והוא עט' הברית ובו נכלל כל התרי"ג מצות גדולה מילה וכו', ולכן אין העטרה מתגלה מעצמו בבריאת הש"י כמו כל האיברים אלא בעשיית האדם מצות הש"י וכו', ומצות המילה שהיא מצוה המשלמת תרי"ג הוא בעטרה ובזה ג"כ הכלל הנ"ל, שהיא כלולה מהכל לכן היא שקולה נגד תרי"ג מצות וזהו ברי"ת, שהוא הנוק' של היסוד שבה נכללת לאחד, בסוד תש"י כנ"ל, וכשחסר מצות המילה כל המצות אינן פועלים כמו זכר בלא נקבה, עכ"ל.

¹⁵³ ושאר מקומות (לתקן למעלה).

¹⁵⁴ ו' באמצע וה' למעלה.

¹⁵⁵ בזוה"ק יתרו צ ע"ב ומשפטים קכד ע"א, לשים לב שזה בלשון יחיד, וברמב"ן ריש בראשית כתוב כל התורה שמותיו של הקב"ה, ועי' לקמן ד ע"ד, עי' לקמן הערה 416.

¹⁵⁶ עי' תיקו"ז ח ע"א ששם מ"ה הוא שם המפורש, ועי' בהגר"א שם ח ע"ב וז"ל ביה צייר אדם - ר"ל שמא מפרש שהוא בפנים הספירות כנ"ל וז"ש הרי כו' וז"ס ע"ס בלי מה מ"ב מלבר מ"ה מלגאו.

עי' זהר פנחס רטו ע"ב וז"ל יהו"ה דאיהו חיי כל כנויין וכל שם וכנוי סהיד עליה.

¹⁵⁷ עי' לקמן יד ע"ד שהם ב"ע.

מאיר היצירה

התורה ונקודותיה וטעמיה בכל הג' חלקים בין בכללות ובין בפרטות, בכל אבר ואבר של האדם, ובפרטות של האיברים, וכן בעולם, וכן בכל רגע ורגע מחלקי הזמן כמ"ש לפנינו. והכלל כי שם הוי"ה וכל האותיות של תורה הכל אחד, ובהן נברא ג' חלקי העולם.¹⁵⁸ ואמר בפ' בראשית (דף נא ע"ב) ובפ' פקודי (דף רכח ע"ב) בארבעין וחמש זיני נהורין אתפליג עלמא כו', והוא הוי"ה במלוי אלפי"ן שהוא שם המפורש כמ"ש בתז"ח בהרבה מקומות רבו מלספור. והוא שקי דאילנא¹⁵⁹ כמ"ש בהקדמת תיקו"ז (יט ע"א), ובו נברא הכל והוא עשר אותיות בע"ס שהן פנימיות הספירות כמ"ש בהת"ז¹⁶⁰. והן נקראות ספירות כמ"ש¹⁶¹.

והתורה מתחלקת לג' חלקים אותיות¹⁶² נקודות וטעמים והן גר"ן, טעמים בכתר ונקודות בחכמה ואותיות בבינה. ואח"כ מתפשט טעמים בבינה שהיא כוללת ג"ר, ונקודות בז"א, ואותיות במלכות, ושם מושב גר"ן. וכן הוא באדם בראש ובטן וגויה, ובשנה חום ורויה וקור¹⁶³. ובעולם בשמים ואויר וארץ¹⁶⁴. והטעמים נעלמים שהן בכתר והוא נעלם, במופלא ממך כו' (חגיגה יג ע"א), וכן בהתפשטותו בג"ר שכל ג"ר במקורן נעלמים¹⁶⁵. וכן בעולם (תהלים קטו טז) השמים שמים לה' שלכן לא נזכר מבריאת שמים כלום בתורה כמ"ש¹⁶⁶ בפ' בראשית. וכן¹⁶⁷ באדם הנשמה נעלמת מאד ועיקר חיותו של האדם הוא הרוח, והוא האדם המקבל שכר ועונש כידוע, והוא המרגיש, והוא כל כחותיו וחושיו, והנשמה הוא השכל המלמד לאדם דעת, והוא מזלו של האדם ומלאכו כידוע, והיא בשמים¹⁶⁸ רק ניצוצות מתנוצצים ממנו על האדם להנהיגו ולהשכילו. ולכן נשמה באדם נגד שמים בעולם, והתחלת אדם מרוח והוא עיקרו, ובצאת הרוח מאדם הוא מת, ונגדו בעולם האויר שממנו חי האדם, ואי אפשר להתקיים בלתו אפי' רגע אחד ונקרא ג"כ רוח, וכן הנקודות באותיות שבלתם אין תנועה לאותיות כגופים בלא רוח¹⁶⁹.

¹⁵⁸ שמים אויר וארץ ואפשר עולם שנה נפש.

¹⁵⁹ עי' תיקו"ז יט ע"א וז"ל חכמה מוחא איהו מחשבה מלגאו בינה לבא ובה הלב מבין ועל אלן תרין כתיב הנסתרות לה' אלקיג'ו כתר עליון איהו כתר מלכות ועליה אתמר מגיד מראשית אחרית ואיהו קרקפתא דתפלי מלגאו איהו יר"ד ק"א וא"ו ק"א דאיהו ארח אצילות איהו שקי דאילנא בדורעו וענפוי (נ"א ואנפוי) כמיא דאשקי לאילנא ואתרבי בההוא שקי, עכ"ל, ועי' פת"ש צמצום יב בבית נתיבות, וז"ל, הדעת לעולם כולל כל הז"ת והוא הפנימיות שלהם, שקי דאילנא לגו (תיקו"ז יט ע"א), וכן בהגר"א בסד"צ כא ע"ג ד"ה בעמר ששקו דאילנא שייך לדעת, וכאן הוא פנימיות המ"ה.

¹⁶⁰ עי' בגליונות לש"ו בריש תיקו"ז וז"ל, בליקוטים שבסוף ספר ביאורי אגדות אמר רבינו, עשרה שמות של הספירות שהם הגוף, עשרה הוי"ת המנוקדין בט' מיני נקודות הם הנפש, ועשרה מיני כינויין הם הלבוש, ע"ס פנימיות שהם יר"ד ק"א וא"ו ק"א הם הרוח [עי' תיקו"ז קיב ע"א וגר"א קיא ע"ד שזה שייך לכתר], ועי' לקמן ד' ע"ד, ועי' יהל אור ח"א יג ע"ב [שם מדובר ב"ע ולא אצילות שונה מלקמן], עכ"ל.

¹⁶¹ כלומר כמו שכתבתי שם, א ע"א ד"ה לעשר ספירן.

¹⁶² הכולל תגין.

¹⁶³ עי' לקמן פרק ג' משנה ה', שרויה היא ממוצע ביניהם.

¹⁶⁴ כדלקמן ריש ו ע"ג.

¹⁶⁵ עי' תיקו"ז עא ע"א, וכן יט ע"א - שהם נסתרות.

¹⁶⁶ עי' לקמן כד ע"ג וז"ש יהי אורלבדוק, ועי' אדרת אליהו ריש בראשית (הנדמ"ח עמוד 19) ז"ל: לא הזכירה התורה בכל מקום רק הנראה לעינים, או אולי כוונתו למש"כ בחומש.

¹⁶⁷ עי' ליקוטים בסוף בהגר"א בסד"צ לט ע"א.

¹⁶⁸ עי' לש"ו (ביאורים ח"א לא ע"ב ודף לה ע"ב) שעיקר הנשמה היא ג"ר דרוח, והוא ביהל

אור &

¹⁶⁹ אבל טעמים הם תוספת הבנה ולא מוכרח בעצם ביטוי המילים.

מאיר היצירה

וכן בשנה התחלתו העיקרי מתשרי שהוא רויח כמ"ש לקמן (פ"ג מ"ה), {ג ע"ב} והוא רוח השנה. וחום מניסן הוא נשמה כמ"ש לקמן הכל, וזה מחלוקת רבי אליעזר ור"י¹⁷⁰, ואלו ואלו דברי א"ה, רק שבריאית העולם מניסן הוא נעלם, כי ידוע שבריאית האדם בתשרי כמ"ש (תפילת ר"ה) זה היום תחלת מעשיך, רק שאנו מונין בהר"ד¹⁷¹ לשנת תהו בשביל ה' ימים¹⁷² שקדם לאדם כידוע. אבל עיקר המנין משנת יצירה, ומתשרי מנין השנים, כמ"ש (ר"ה יב ע"א) למבול כר"א, אבל לתקופה כר"י, שבתחילת ליל ד' מנין התקופה והוא ניסן שנת תהו. וכן החום הוא רק במחשבה¹⁷³. ונפש שיתופא דגופא¹⁷⁴ נגדו הארץ בעולם שממנו הגוף. וכן הנפש מד' יסודות כידוע¹⁷⁵, שע"ז נאמר (בראשית א כד) תוצא הארץ נפש חיה, ואמרו (תנחומא תוריע פרשה א') נפשו של אדה"ר¹⁷⁶. וכן למעלה ארץ העליונה. וכן בשנה ימות הגשמים, (בראשית ב ה) ואד יעלה מן הארץ והשקה את כו', (בראשית ז ז) וייצר ה' אלהים את האדם עפר מן האדמה כו'.

וכלל העולה כי חלק המעמים בכולם נעלם, וכן הכתר נעלם שנקרא אין¹⁷⁷ לרוב העלמו, ובריאית העולם מתחיל מחכמה כמ"ש (תהלים קד כד) כולם בחכמה עשית, וכן בראשית ברא אמרו בתרגום ירושלמי בחוכמתא ברא כו' וכמ"ש בזהר ותיקונים. והוא נקרא ראשית שבו מתחיל היצירה והגלוי, לכן אמר ג"כ כאן בל"ב נתיבות חכמה חקק כו'.

ושם מ"ה שמא מפרש¹⁷⁸ הנ"ל (ג ע"א), מתחלק י"ג מדות בכתר, ששם י"ג מכילין דרחמי כידוע (אד"ד קלא ע"ב) שהן שרש הכל, שע"ז אמרו (תו"ח לב ע"ד) שקודם שברא הקב"ה את העולם היה הוא ושמו אח"ד בכתר, כי שם כל השם נכלל בקוצו של יו"ד באחדות גמור. ומחכמה ולמטה מתחלק לד' אותיות לד' פרצופים, ושם הוא אחד ביי"ג מכילין דרחמי, ונשארין ל"ב נתיבות בחכמה כלל כל הספירות והעולמות ובהן העולם מתנהג, וכן שנה ונפש כמ"ש לקמן.

¹⁷⁰ ר"ה י ע"ב, ועי' כללים כלל ט ענף יא.

¹⁷¹ עי' תוס' ר"ה ח ע"א ד"ה לתקופות, שזה מולד של שנה שלפני בריאת העולם, ועי' בהגר"א בתיקו"ז כ ע"ב וז"ל, רמוז אותיות בהר"ד בד' אותיות של תחלת [שם] מ"ב הנ"ל, והוא מסט' דגבורה שבו נברא העולם. עי' ב"ע קמט ע"ב וז"ל, ידוע כי שם מ"ב הוא ברישא דמלכא, והוא מסט' דגבורה והוא שם מ"ב היוצא מפ' והארץ היתה תהו כו', כידוע ששם מ"ב היה בעולם התהו, ואח"כ נפקא מאתלטיא, והם הדינים שנכללו בגלגלתא מסט' דבוצינא, שמשם היה כח עולם התהו, והוא בהר"ד שבו נרמז שם מ"ב שנה שלפניה כולו תהו כידוע, עכ"ל. עי' לש"ו דע"ה ח"ב ד ע"ג שהשם מ"ב היא ב"ן ללא מילוי הי"ד (י' ה"ה ו"ו ה"ה), שכן הג"ר לא יצאו במלכי העיגולים.

¹⁷² מכ"ה אלול.

¹⁷³ עי' תיקו"ז עא ע"א, וז"ל, ואינון שמיעה ראיא ריחא שמיעה במוח ואיהו בהפוכא חר"ם דשריא בלחותא וקרירותא דמוחא לחממא ליה מסטרא דגבורה, עכ"ל.

¹⁷⁴ באריז"ל זה נקרא תגין

¹⁷⁵ עי' ע"ח קיצור אבי"ע א ב, ועי' נפה"ח שער א' פרק ב' בהגה"ה ששם בד' יסודות נמצא כל החידוש בכל יום, ועי' לש"ו דע"ה ח"א לו ע"ב, שיש יסודות חדשים לכל עולם ועולם וכולם נעשים יש מאין מעולם שעליו, והעולם העליון נחשב כא"ס כלפי התחתון, וכל היות היסודות של עולם התחתון נובע ממלכות דעליון לכתר דתחתון, ושניהם ד' אותיות דשם, הן הד' יסודות והן החבת"ם של כל עולם ועולם, חו"ב הם תהו ובהו, ודעת הוא החגת"ם הפנימים, והם הד' יסודות עליונים ואחר כך יצא מהדעת החגת"ם העיקרים שהם הד' יסודות תחתונים ארמ"ע.

¹⁷⁶ למדו זה מייטור הלשון, דאי אפשר לאמר, שמה שאמר הכתוב תוצא הארץ נפש חיה, היינו נפש בהמה וחיה, שהרי זה כתוב אחר זה בפירוש, וע"כ, קאי על נפשו הבהמית של אדה"ר. - פת"ש אח"ף טז

¹⁷⁷ אד"ז רפח ע"ב וז"ל עתיקא קדישא אקרי אין, דביה תלייא אין, עכ"ל.

¹⁷⁸ תיקו"ז ח ע"ב.

מאיר היצירה

והן י"ג טעמים בכתר כמ"ש בתז"ח דף ע"ט ע"ב (כ ע"ד) ע"ש באריכות¹⁷⁹. ול"ב נתיבות הן עשר נקודות וכ"ב אותיות (זהר בראשית קד ע"ב), שח"ב כלולים זה בזה בסוד הבן בחכמה וחכם בבינה כמ"ש למטה (משנה ד'¹⁸⁰). ולכן כל הל"ב נתיבות ג"כ בבינה¹⁸¹, ל"ב אלהים דעובדא דבראשית¹⁸². ואף האותיות יצאו מחכמה רק שנתגלמו בבינה¹⁸³ כמ"ש בז"ח שה"ש¹⁸⁴, והן מ"ה זיני נהורין דאתפליג עלמא בשמא מפרש (זהר ח"א נא ע"ב)¹⁸⁵.

והנקודות הן ע"ס פנימיות שנקראו ספירות כמ"ש בהקדמת תיקונים כמה פעמים, והן עשר אותיות דשמא מפרש הנ"ל כמ"ש שם (הק' ת"ז א ע"א ד"ה לעשר). וכ"ב אותיות הן גוף של עשר ספירות וכלים שלהן, והן¹⁸⁶ ד' אותיות הוי"ה עצמן כמ"ש בהקדמת תיקונים¹⁸⁷, ושם הוא חשבון המספר יה"ו הם כ"א מחכמה ולמטה, וקוצו של יו"ד הוא אחד הן כ"ב. וכמו שאחד ראשית המספר ואינו רק שרשן והמספר מתחיל מב¹⁸⁸. וכן הכתר אינו רק שרשן שלכן התורה מתחיל מב' ובו נברא העולם, (תהלים קד כד) כלם בחכמה עשית כנ"ל. וה' אחרונה של הוי"ה הן ה' אותיות מנצפ"ך שהן כפולות¹⁸⁹, וכן ה' זאת היא כפולה¹⁹⁰, וידוע שלית לה מגרמה כלום (זהר ח"א קפא ע"א) שלכן עיקרן כ"ב, ויתבאר לקמן (ז ע"ב וע"ג) ענין ה' כפולות בפרטות אי"ה.

¹⁷⁹ על אף שיש יותר מ"ג אבל יש י"ג שרשים הנקראים מלכים (ביאורים ח"א נו ע"ד), ועי' בהגר"א בתז"ח יב ע"ד שזה טעמים עליונים
¹⁸⁰ ע"ש שהבן בחכמה הוא חו"ב עליונים, וחכם בבינה הם ישסו"ת.

¹⁸¹ ע' לקמן הערה 1463

¹⁸² ע' לעיל הערה 82.

¹⁸³ ביאורים ח"א עט ע"א אמצא - דהיינו שגילוי האותיות רק מתחיל מו"ק אבל שורש האותיות מתחיל מבינה וחכמה שבה, ומש"כ בזהר תרומה וז"ל דכל אתון כד נפקו מרזא דעלמא דאתי אגלימו ואתצירו, דהיינו שבתוך האימא נמצא כל הולד בכל איבריו אבל לא נתחזק מציאות גופו רק אחר שיצא לאויר העולם

¹⁸⁴ עד ע"ב וז"ל, ועד לא מטו אלין תנועי, כל אינון שייפין דכגופא, לא יכלין לנטלא במטלנין. דהא כל שייפין דגופא אתפלגו באתון, דאינון עשרין ותרין אתון, דאתגלמו בפרקין ושייפין: תריסר שייפין, אינון פרקין דנטלין. ואלין תריסר לא נטלין עמוד במטלנין כדקא יאות, בר ברזא דתריסר תנועי, דכולהו עבדין להני פרקין לנטלא לון. ואית תנועי אחרנין, למיהב סוכלתנו וחכמה ומדע לכל גופא, ולנטלא כל גופא, ולמיהב חדוה לעילא ותתא כולא כדקא חזי: תרגום:

והרב טען סו ע"א, תלתין ותרין שבילין אינון דנפקי מאורייתא ואינון רזא דעשר אמרין ועשרין ותרין אתון דאורייתא וכלהו נפקי מרזא דנקודה עילאה עשר אמרין כלהו כלילין ברזא דאורייתא דאיהו מלך עילאה רזא דתורה שבכתב לעלמא דאתי ועשרין ותרין אתון מתפשטין ושריין לאתנהרא מרשיא דנהורא קדמאה ברזא דיחודא דתמן אתון לאתגליא ומתמן נהרין אתון וסלקין

תרגום:

¹⁸⁵ הובא לעיל ג ע"א, וצ"ע כוונתו כאן, אם האותיות שיצאו מחו"ב הם המ"ה זיני נהורין? הרי ע'

¹⁸⁶ ה' ספירות

¹⁸⁷ א' ע"א ד"ה לעשר ספירן, זה כתוב בשורה הקודמת###

¹⁸⁸ ע' יהל אור ח"א ו ע"ד לגבי למה ספירות נקראים על ספר המספר שאינו אלא דבר מחשב, ומתחיל מב' הובא לקמן הערה 792.

¹⁸⁹ ע' ענינם בשער ש"ך פ"ר ורפ"ח בסוף דע"ה ח"ב, ותוכן הענין היא שהאותיות מנצפ"ך הם שורש כל המציאות הצריך תיקון בעולם התהו, ושורש כל התיקון של עולם התיקון, ולכן הם כפולות.

¹⁹⁰ דהיינו היא אותו של ה' ראשונה, עי' בהגר"א בסד"צ כא ע"א ד"ה ואמר בה'.

מאיר היצירה

ואותיות הן תיקונים דספירות¹⁹¹ כנ"ל, וז"ס (שיה"ש א יא) תורי זהב נעשה לך עם נקודות הכסף. כי הנקודות מחכמה ששם עטרא דחסד, ואותיות הן תורי זהב¹⁹² מבינה ששם עטרא דגבורה וזהו ל"ך¹⁹³, נ' שערי בינה. וע"ס הפנימיות הן עשר נקודות כנ"ל, וע"ס החיצוניות הן כ"ב. וענין כ"ב בע"ס וכן מה שבפנימיות הן עשר אותיות המלוי ומתחיל מכתר¹⁹⁴, ובחיצוניות בד' אותיות הוי"ה מתחיל מחכמה, הענין כמ"ש האר"י ז"ל (ע"ח מוחין דצלם פרק ח') שבחיצוניות הספירות אין הכתר ממנינם רק שרשם והדעת משלימם, ובפנימיות אין נמנה הדעת כי הוא פנימיות ז"ס {ג ע"ג} תתאין¹⁹⁵ רק הכתר ממנינם ע"ש, שלכן כאן מתחיל מכתר וכאן מחכמה, וה' כפולה של הוי"ה משלים מנין כ"ב כי הדעת הוא ה' אותיות מנצפ"ך בוצינא דקרדינותא כמ"ש לקמן (ו ע"ב ד"ה וכן הו"א).

והדעת כולל ה"ח וה"ג שמתפשטין בה"ס מחסד עד הוד בוי"א ובנוק¹⁹⁶, וכללותם שהיא בחי' ששית ביסוד דזו"נ והן י"ב, והוא במקום הכתר¹⁹⁷ שבו י"ב מכילין דרחמי וכללותם במזל תיקון י"ג כמ"ש בא"ר (קלד ע"ב), והן י"ג טעמים הנ"ל (ג ע"ב). שלכן כאן כ"ב אותיות עשר וי"ב כמ"ש לקמן במתני' ב', והן עשר של עשר ספירות¹⁹⁸, וי"ב של הדעת שהן י"ב תחומין¹⁹⁹ בת"ת וביסוד ומלכות²⁰⁰, י"ב בקר²⁰¹, י"ב פרקי המרכבה²⁰², י"ב איברים פנימים באדם²⁰³, ויתבאר הכל לפנינו אי"ה.

וכל השמות תלויים בשם הוי"ה²⁰⁴ ואותיות ונקודות כנ"ל. ועשר נקודות הראשון הוא נעלם²⁰⁵ והוא נתיב הראשון של ל"ב, (איוב כח ז) נתיב לא ידעו עיט, ונשארינ ט'

¹⁹¹ עי' בהגר"א בסד"צ ב ע"ג ד"ה ולזה, שעיקר התיקון היא אפשרות לקבל אור הגדול

¹⁹² עי' תיקו"ז ק"ח ע"ב הרוצה להחכים ידרים דאיהי חכמה ואיהי מחשבה, באברהם אתלבן אדם, וביצחק אצטריף, ורזא דמלה מצרף לכסף וכור לזהב, מצרף לכסף דא אברהם, וכור לזהב דא יצחק, עכ"ל – מוסיף?

¹⁹³ גימ' נ'.

¹⁹⁴ אם כן היו"ד ה"א וא"ו ה"א האות י' היא כתר ולא חכמה

¹⁹⁵ עי' בהגר"א בסד"צ ב ע"א ד"ה וכן התחלת, שהדעת באמצע בין א"א ולא נראה, שנעלם באימא ולכן אינו נחשב בכלל הספירות, נוסף על מה שכתוב בהגה"ה א ע"ד שדעת רק נמצא בשעת תיקון, ולכן אינו נחשב כספירה בפני עצמו, ועי' לקמן יד ע"ד, שדעת המתפשט הוא פנימיות הת"ת ולכן אינו נחשב כספירה בפני עצמה, ועי' לש"ו ביאורים ח"ב קו ע"ד, שמה שאין דעת נחשב בכלל הספירות רק נוגע לדעת המתפשט, אבל הדעת שבראש היא נכלל בכתר.

¹⁹⁶ עי' ביאורים ח"א נה ע"ג יש מנצפ"ך דז"א ומנצפ"ך דנוק', וע' הערה 189.

¹⁹⁷ עי' ע"ח מוחין דצלם ח'

¹⁹⁸ כולל כתר ללא דעת.

¹⁹⁹ ע' אד"ר קלד ע"ב, והם י"ב גבולי אלכסון לקמן פ"ה מ"ב.

²⁰⁰ כלומר השם י"ב שהיא מקום הנוק' בג' מקומות הנ"ל והיא רביעא לכל תלת ע' לקמן

הערה 238.

²⁰¹ ים של שלמה - מלכים א' ז כה, וע' זהר שמות כד ע"ב

והנה כאן ביאר שהמספר י"ב הוא ביטוי של יסוד, וע' בהגר"א בסד"צ ט ע"א שביאר שעניינו מידת נוק', אמנם יעויין בהגר"א על תיקו"ז לז ע"ב ד"ה אינון ברזא, ועי' בהגר"א על ס"י ו ע"ב שביאר שעניינו מידת התפארת, וצ"ע. ועי' ביאורים ח"א פד ע"א שבאמת הי"ב היא בחי' הדעת הרי היא שורש לכלל הו"ק והנוק', ולפ"ז באמת לא קשיא מידי שכן כל הי"ב הולכים ומשפיעים מהדעת גם לת"ת וגם לנוק'.

²⁰² חו"ג נו"ה ובכל א' ג' פרקין, אם כן זה שייך לת"ת, וכן אפשר לומר ביסוד.

²⁰³ עי' ב"ע רלה ע"א וז"ל, רל"ו הוא שיעור קומה של יוצר בראשית והם רל"ו איברים חיצוניים וי"ב איברים פנימיים בגופא כמ"ש בס"י (פ"ה מ"ו) וברע"מ (פנחס רלה ע"א) בסוד י"ב פיקודין ורל"ו פיקודין, עכ"ל. לא מצאתי הרע"מ.

²⁰⁴ עי' זהר ח"ב צו ע"א, ואד"ר קלה ע"א.

²⁰⁵ עי' תיקו"ז קנא ע"א שקמ"ץ ופת"ח הם כתר וחכמה

מאיר היצירה

נקודות הידועין שהן מתחלקין בספירות של ז"א מכתר²⁰⁶ עד יסוד ונשאר מלכות דלית לה מגרמה (זהר ח"א קפא ע"א) כמו בספירות העקודים²⁰⁷.
וה' הנקודות הן ח"י נקודות²⁰⁸ ט"ט של מטטרו"ן²⁰⁹, שלכן אמר בתז"ח (מג ע"ד) ט' נקודות כפולין שורש אור ישר ואור חוזר, כי קמ"ץ מורכב מב' נקודות ופת"ח מנקודה אחת (כמ"ש בז"ח שה"ש דף כח (דף נח) ע"א)²¹⁰ (ע"ש) וציר"י ב' נקודות וסגול"ג נקודות ושור"ק קטן ג' נקודות וכן שור"ק גדול²¹¹ כידוע ושב"א ב' נקודות וחול"ם וחיר"ק כל א' נקודה אחת הן ח"י נקודות והן ח"י עלמין שהן בחכמה, שהן החיות שורש ח"י עלמין של יסוד כידוע (רע"מ פנחס רמד ע"ב)²¹², ח"י אלפים עולמות (עי' ז"ח דף מ ע"א²¹³) שהקב"ה משתעשע בהן, סוד הזווג כידוע שמתפשט ממוח דרך ח"י חולין.

²⁰⁶ דהיינו א"א ולמעלה ממנה עתיק, ומלכות אינו בכלל, והמלכות שנמנה בתיקו"ז הנ"ל מרמז לעתיק שהיא מלכות של הפרצוף העליון.

²⁰⁷ עי' ע"ח עקודים פרק ה' וז"ל אור המלכות לא השאיר רשימו וכל בחינ' נסתלקה כולה ועלתה וזה הטעם שנק' מלכות אספקלריא שאינה מאירה דלית לה מגרמה כלום כי לא השאיר בה שום רושם

²⁰⁸ עי' לקמן הערה 358. עי' אפיקי ים סנ' צו ע"ב וז"ל, הצדיקים כולם הם הכל בדרגא דצדיק שהוא הנהר היוצא מעדן וכו', והוא דרגא דרע"מ לוינתן וכו', והוא מתפשט בסוד ו' משך הנהר ובח"י חוליות שבשדרה, והם ח"י נקודות שרשם בחכמה ח"י עלמין, שורש ח"י עלמין של יסוד שהם ח"י אלפים עולמות שהקב"ה משתעשע בהם סוד הזיוג שמתפשט ממוח דרך ח"י חוליות, והם רבوتים אלפי שנא"ן שעשר נקודות כפולים הם רבوتים, רק אלפי שאינן שהם נעלמים נקודה ראשונה בכתר כמ"ש כ"ז רבינו הגדול בפי' לס"י. והם כל הדרגין דחשיב כאן ל"ו צדיקים הם באספקלרי' המאירה בסוד משך הנהר.

²⁰⁹ עי' ע"ח שער כסא הכבוד פרק ז' וז"ל דע כי מטטרו"ן גימטריא שד"י שהוא ביסוד העליון הנקרא ח"י ואלו הם סוד ט"ט מן מטטרו"ן ושאר אותיות הם רמו"ן גימטריא נוריא"ל נצרך זהר (תז"ח מב ע"א) רצוא בנוריא"ל ושוב במט"ט עי' גר"א שם וז"ל, כי ד' חיות הן ד' אותיות שבשם ט"ס מחכמה ולמטה ומט"ט הוא חיה החמישי פרצוף החמישי כתר היצירה שבו שני בחינות של כתר ע"ק וא"א כידוע מופלא ומכוסה שעליו נאמר ואראה ואפול על כו' ובחינה הראשונה הוא מט"ט שבו מתלבש שם ה' בבריאה [דהיינו הקשר בין יצירה לבריאה] כמו כל עתיק כידוע ונוריא"ל הוא בחינה האחרונה שלכן הוא נחשב בכלל החיות ארגמן כידוע בכל כתר וז"ש והחיות רצוא כו' שבסט' דנוריא"ל רצין להשיגו ושוב בסט' דמט"ט שעתיק נקרא רישא דלא אתיידע, עכ"ל.

והנה ר' עקיבא כשעלה במרכבה נכנס בשלום כו' (חגיגה ט"ו ע"ב) בסוד ט"ט דמטטרו"ן שהוא בסוד ב' הדרכים הנ"ל ששם שניהם טובים, נחשא דחיי בסוד ח"י שבו יסוד הפנימי דאצילות דנוקבא שמתקשר בבריאה, והוא בשלום והוא יסוד הבריאה התלוי בקדושה עילאה, והכיר היאך הכל יוצא משם א', והיאך הרע הוא קשור בקדושה ושם הוא בסטרא דטוב,

²¹⁰ בדפוס שלנו עג ע"ד וז"ל מים איהו לימינא, ברזא דההיא נקודה דאנהיר בה צרי, בסטרא דא דימינא, אתפליגו תרין מימין, והא אוקימנא. ובגין כך, צרי, תרין נקודין מתיישבן מימין, לקביל תרין, חד לעילא וחד לתתא, כמה דאתחזי בנקודת שב"א.

אולי עד ע,א דאיהי נקודת שורק דקיימא תחות רקיע קמץ כל אינון מין דהאי סטרא והאי סטרא כ???

²¹¹ ו, וע' לקמן הערה 358. עי' תיקו"ז יז ע"א וז"ל, [אות] ש אית לה תלת ראשין, ואינון סגול"ל, ואינון תלת נקודין שר"ק. ז' (נ"א ו') רישא דילה חל"ם חיר"ק שור"ק בו', קוצא מלגאו חיר"ק קוצא דאת ג', וכלא אתרמיז באת א', נקודה לעילא, עכ"ל.

²¹² ביאורים ח"ב פ ע"ג שבהו"ה דעינין יש י"ח משחתין והם שורש סוד ח"י עלמין שביסוד שהוא טיפת הזרע הנמשך בו מח"י חולין שבשדרא

²¹³ לא מצאתי בדפוס שלנו וז"ל בדפוס אמסטרדם: ענין י"ח אלף עולמות רבי שמעון אומר עד שלא ברא הקב"ה את עולמו היה הוא ושמה סתים בגויה סליק ברעותא למברי עלמא כיון דסליק ברעותא אסחר נקודא דסתים ואסחר תחומיה בהיכליה ופשיט פשיטו לתלת סטרין ולא יתיר מגו דנקודא דא נפקו כחדא תלת נקודין ואתישרו תרין בחד גונא וחד לתתא ואיהי נקודה דאפיק אלין תלת עאל ואתטמר באמצעייתא ועד דלא עאל סליק ואיגניז ואינכם בשעה דנפקו אלין תלת נקודין ודליגי מגווה ונפיק מגו סתימא דסת' חד בוצינא ידיע ולא ידיע טמיר ולא טמיר ומדיד משחתא סתימא מנקודא דא לנקודא דא ואתפשטו נקודין גו חילא דבוצינא ומדיד אלף עלמין סתימין דעין לא ראתה מן דא נקודה לדא נקודה ואתאחידו תרין נקודין כחדא ובין

מאיר היצירה

ו"ש (ע"ז ג ע"ב) רבותיים אלפי שנאן אל תקרא שנאן אלא שאינן. ר"ל שעשר נקודות כפולים²¹⁴ הן 'רבותים' רק אלפי²¹⁵ שאינן, שהן נעלמים כנ"ל, לפי שנקודה הראשונה הוא בכתר²¹⁶ ששם נעלם ונק' אין וזהו שאינן. וח"י אלף עולמות הנ"ל הן ח"י משחתין שבין כ"ד עיינין של שם הוי"ה²¹⁷, וזהו בחכמה ששם הוא בסוד נקודות. וכאן הוא שרש שם של י"ח²¹⁸ שהוא ממונה על גשמי רצון ברכה ונדבה. ובבינה הם שמות של הנקודות שהן קמ"ץ פת"ח כו' שהן כ"ח אותיות, כ"ח אתון דעובדא דבראשית (ת"ז יד ע"א), שבה²¹⁹ עשייה של בראשית, כמ"ש בזהר ובתיקונים²²⁰. והן כ"ח אותיות של בראשית ברא ושל (שמות כ א) וידבר אלהים. וסודן בשם הוי"ה כ"ח אתון דמלוי המלוי כידוע²²¹. וממנה יוצאין עוד כ"ב אותיות²²² כנ"ל (ג ע"ב²²³) ואלו הן נ' שערי בינה וזה סוד מופלג.

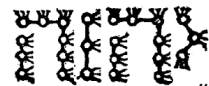
ומתחלקין הכ"ב אותיות בג' קוין חג"ת כמ"ש בפ' בראשית (דף טז ע"ב) ע"ש, ואח"כ נכללין עוד במלכות כמ"ש (דף טז ע"ב) ע"ש, רק ששם למפרע כמ"ש בז"ח שה"ש (דף נב ע"ד²²⁴) ע"ש, ולכן שם ע"ב הוא ברתיכא²²⁵ דחג"ת וזהו סוד שם ע"ב, ומהן יוצאין ע"ב מלאכים שסובבין הכסא כמ"ש בז"ח שה"ש (דף נד ע"ב), והגירסא משובשת והנוסחא האמיתית כמ"ש הרמ"ק וללה"ה (פרדס שער כ"א פרק יב) שמצא נוסחא ישנה קדמונית בדוקה²²⁶, מקודם ד' חיות ארגמ"ן ואח"כ כ"ח מחנות של הנקודות, ואח"כ א"ב ביושר ולמפרע ואין ארגמ"ן בכלל הע"ב. ואם תאמר הא אמר ע' ובפרטן אתה מוצא

נקודה לנקודה אלף עלמין מדיד אלף מגו נקוד' תניינא עד נקודה דלתתא ועבד משחתא בפשיטו דאלף עלמין אחרנין וכלהו עלמין סתימין ואלין אינן תרין אלפין שנין דקיימא אורייתא עד לא אברי עלמא כדין עאל אורייתא נקודה סתימא באמצעיתא ואשלים להאי סטרא ולהאי סטרא ואשתכחו להאי סטרא תלת נקודין ולהאי סטרא תלת נקודין.

²¹⁴ דהיינו מלמעלה למטה וכן מלמטה למעלה (בהגר"א בסד"צ כג ע"ב ד"ה ואמר כתיב)

²¹⁵ נדצ"ל אלפיים כמ"ש בהגר"א בסד"צ כג ע"ב ד"ה ואמר כתיב

²¹⁶ דהיינו בעתיק ע' הערה 206.

²¹⁷ מע"ח נקודות א'

ביאורים ח"א סח ע"ד שאלקים פשוט ומלא הוא ח"י אותיות ובהם מתלבשים י"ח משחתין דשם הוי"ה.

²¹⁸ ע' ביאורים ח"ב פ ע"ד וז"ל לא מצאתי בשום מקום שם מיוחד ומיוחס על מספר י"ח על דרך שנמצא שם ע"ב שם מ"ב שם כ"ב שם י"ב אבל שם של י"ח לא מצאתי נזכר בשום מקום ואולי כוונתו לפי הענין שמדבר שם בסוד ט"ט מטטרון על ו' צרופים דשם שד"י שיש בהם ח"י אותיות והם מסודרים בסוד ט"ט דמטט' ט' מלמעלה למטה וט' מלמטה למעלה, וע' שושן סודות דף יד ע"ב שאמר שם כי אלו השמות הם מסוגל לעצירת גשמים ואולי לזה כוון הגר"א באמרו שהוא ממונה על גשמי ברצון ברכה ונדבה

ע' זהר ח"א יח ע"א וז"ל, הכא שמא גליפא דתמני סרי אתון, ממנא על גשמי רצון נדבה וברכה, ישובא דעלמא, עכ"ל.

²¹⁹ בבינה

²²⁰ ע' (זהר ח"א כ"ב ע"א) וז"ל, ויאמר, הוה אמר לאלהי"ם יהי אור, מארי דבניינא (אבא – ע' שם לשון הזהר) איהו אומר ואומנא (אמא) עביד מיד, עכ"ל.

²²¹ יה"ה, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, [מכאן כ"ח אותיות דמילוי דמילוי] יו"ד וא"ו דל"ת ה"א אל"ף וא"ו אל"ף וא"ו ה"א אל"ף

²²² דז"א.

²²³ לגבי ל"ב נתיבות שיש גם בחכמה וגם בבינה

²²⁴ וז"ל &, אתון עילאין רברבין, הו באורח מישור לגבי דכר. אתון זעירין תתאין, הו בהיפוכא לגבי נוקבא, עכ"ל.

²²⁵ במרכבה. נ' הנ"ל עם כ"ב דתשר"ק.

מאיר היצירה

ע"ב, הענין א' כי שרשן בת"ת ע', ע' שמות כידוע²²⁶, ועם ב' זרועות ע"ב. וכן ע' נפש עם יעקב והן ע"ב עם אברהם ויצחק. וכן ע"ב אומות עם עשו וישמעאל כמ"ש במ"א (תו"ח כה ע"ד ד"ה ע"ב פנים) באריכות. ושרשם בשם הוי"ה כ"ד עיינין בג' תנין²²⁷ וכן במלוי יודיין כידוע. והן שתין אתון דמלוי הכ"ב אתון²²⁸, ועם י"ב אתון דמלוי מנצפ"ך הם ע"ב, כמ"ש בז"ח שה"ש²²⁹ {ג ע"ד} ע"ש, כי מנצפ"ך הוא בדעת ושם שורש י"ב תחומין כנ"ל (ג ע"ג) והן הכל ע"ב.

והן ע"ב פרקי גופא, כ"ח פרקי האצבעות של הידים, וכ"ח של הרגלים, ופה וצואר, וב' עינים הם שתין פרקין, ועם הי"ב פרקים של הידים והרגלים, ג' פרקין בכל א' שהן מנהיגי כל הגוף, והם י"ב בקר שהים עומד עליהם²³⁰ וכן בכסא כידוע²³¹, הן ע"ב פרקין שמנענעין כל הגוף. ועיין בז"ח שה"ש^(#232), וזהו רתיכא תתאה חג"ת עם מלכות, ורתיכא עילאה חג"ת עם בינה הוא שם מ"ב כמ"ש בזוהר פ' תרומה (קלב ע"ב) וברע"מ פ' יתרו (צב ע"ב²³³) יעו"ש.

והענין כי חג"ת הם א"ב כ"ב אתון כנ"ל, ועם עשר נקודות כפולות הוא מ"ב²³⁴. ועיקרן מ' כי הם רק ח"י נקודות, רק עם ב' אודנין דלבא²³⁵ הם מ"ב כמ"ש בסתרי אותיות בז"ח דצ"ו²³⁶ (ב ע"ב), ואילין אינון מ' דקיימין ברזא דבראשית לתתא ברזא דשמא קדישא ותריין אזנין לאחדא בימינא ושמאלא כו' יעו"ש. ושרשן כ"ד עיינין וי"ח משחתין²³⁷. וכן פשוטן ומלואן ומלוי מלואן כידוע. ושם י"ב הוא י"ב שבדעת ועיקר שרשן בכתר²³⁸ כנ"ל, וכמ"ש בא"ז²³⁹. והנה שם י"ב הוא ג' הויות ה' מלך²⁴⁰ כו' בניקוד מלך²⁴¹

²²⁶ עי' בהגר"א בסד"צ ט ע"ג שמציין לפ' משפטים (קכג ע"א) ע' נהירו דע' ענפין דאתזנו מהאי רוחא דנפיק מן פומא, והוא ת"ת כמ"ש שם, כדין ע' שמהן לקבלהון בארעא כל הנפש כו' ע"ש.

²²⁷ דהיינו בכל עין, עי' לעיל 217

²²⁸ עי' יהל אור ח"א כ"ב ע"ב

²²⁹ עד ע"ד * אשתארו תו אתון, ואינון תריסר. מם תימא, צדי אריכא, נון, פא, כף, ואינון אתון אחרנין כפולים, מנצפ"ך. ואינון סלקי לתריסר אתון. וכד אתון כולו אשתלימו, סלקין לע"ב אתון, רזא דשמא קדישא דקב"ה אתקרי בהו, עכ"ל.

²³⁰ ים של שלמה - מלכים א' ז כה

²³¹ * בינה ומלכות עומדים על י"ב: י"ב שבטים עליונים (עי' פר' ויצא קנד, ובפר' ויחי) וי"ב בקר (ת"ט לז ע"ב, תמ"ז צה ע"ב וע"ג).

²³² (זהר חדש סג ע"ב) & רתיכא עילאה, דאיהו רזא דארבע סטריין, פשיט נהירו מתלת סטריין, חד דיליה דאתחברו ביה ירותא דאבא ואימא, דהוו תריין, ומתחברן לחד. ותריין מתריין סטריין.*

²³³ נכון

²³⁴ הן בחי' מ"ב זיווגים וכן בחי' שם מ"ב *##.

²³⁵ (תיקו"ז קו ע"ב) ובגינה אתמר לעמת המסגרת תהיין הטבעות וגומר, מאי הטבעות אלין תריין אודנין דלבא.

²³⁶ צ"ל דף ו (וכן הוא בהגר"א בתיקו"ז לז ע"ג שמציין לז"ח דף ו ע"ב וכן הוא באמסטרדם) וז"ל, לסטר דרום תשעה והאי נקודה דקיימא עלייהו באמצעייתא אשתכח האי נקודה דאשלים לכל סטר לעשרה בגין דקיימא באמצעייתא, לסטר מזרח עשרה לסטר מערב עשרה לסטר צפון עשרה לסטר דרום עשרה עשר ספירן לכל סטר ואלין אינון מ' אתון דקיימין ברזא דבראשית לתתא ברזא דשמא קדישא ותריין (אזנין – וכן הוא באמסטרדם) [אינון] לאחדא בימינא ושמאלא וכלהו קיימין ברזא דה"א.

²³⁷ כנ"ל הערה 217.

²³⁸ עי' בהגר"א בסד"צ ב ע"א ד"ה הספירות הן הולכין בתלת תלת, חב"ד חג"ת נה"י, ומלכות היא רביעית שכוללת את כולן, וכמ"ש בתז"ח (עג ע"ג) דתשע ספירות אינון משולשין בעד"א כג"ד, ח"ח"נ"ג ב"ג"ה" כ"ת"י, ומלכות עשירין לון ורביעין לון, וז"ס שם של י"ב, שמלכות היא כלולה בכל קו האמצעי, שהוא המכריע וצריך להיות כלול משניהם, ביסוד היא עטרת היסוד, ובת"ת שם שני מלכים - הערה שלי עי' תיקו"ז ה ע"א, שנוק' היא רביעא לכל תלת, ועי' פת"ש

מאיר היצירה

כידוע. והנה הם מעידים על אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים (ישעיה מד ו) וכמ"ש בתיקונים (#²⁴²). והנה הוה והיה ויהיה הם אותיות ג' הויות, וכן הנה הנה והנה נקודתם מלך מלך ומלך רק שנתחלף ראשון עם אחרון²⁴³ בסוד (לקמן משנה ז) נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן. והן עשר אותיות ע"ס, והן י"ב כי המלכות מקומה בג' מקומות בשלש ראשונות ואמצעיות ואחרונות, רביעית לכל תלת (ת"ז ה ע"א) כמה שכתוב בתז"ח²⁴⁴ בסוד יפה כלבנה בג' אחרונות ברה כחמה בג' אמצעיות איומה כנדגלות בג"ר. והן ג' יודי"ן בג"ס ימינים, ג' ההי"ן בג' שמאלים, ג' ווי"ן בג' אמצעיות, ג' ההי"ן במלכות, וכמ"ש בתז"ח דף ע"ח ע"ג (טז ע"ב) כגוונא דא י' י' כו' יעו"ש באריכות, וכן הוא מלך מלך ימלוך כמ"ש בפ' בראשית (דף לד ע"א) ר' אחא אמר ה' מלך²⁴⁵ דא עלמא עילאה דאיהו עלמא דאתי ה' מלך דא תפארת ישראל ה' ימלוך דא ארון הברית. והוא כנ"ל כי עלמא דאתי כוללת ג"ר, ות"ת כולל ג' אמצעיות, ומלכות כוללת נה"י ששם מקומה כידוע. שלכן כל הע"ס מתחלק לתלת שמות אהי"ה הוי"ה אדנ"י²⁴⁶, וכן מתחלק הכל לתלת תלת ומלכות רביעית לכולם, ושורש הכל בכתר כמ"ש בא"ז (דף רפ"ח ע"ב) בתלת עשר מכילין דרחמי אשתכח בגין דהאי חכמתא סתימאה דביה מתפרש תלת

נקודות טז וז"ל, נוקבא יש לה ג' שרשים ומקומות אשר היא דבוקה בז"א, הא' בעטרת היסוד, הב' בטבור, הג' בפה, והענין, כי עיקר יציאתה הוא במקום שיש נקב, שלכן נקראת נקבה כנודע, שבהיותה נקודה לבד היא בעטרת היסוד, וכשהיא פרוץ עד החזה למטה, כתרה במקום פה הטבור, ובהתגדלה לגמרי כתרה נגד הפה יסוד אימא שבדעת דז"א, בסוד כלת משה, עכ"ל, ועי' לעיל ג ע"ד, שם י"ב היא בדעת שורשו בכתר, ועי' בלש"ו ביאורים ח"א נה ע"ג, שמקשה מתפילת ר' נחוניא בן הקנה ששם י"ב ביסוד, וכאן כתוב שהיא תופס כל הקומה, ומתרחש שכל העד"א אחד, ועי' לש"ו כללים ח"א סט ע"א שמצד עצמם אין הבדל בין ת"ת ליסוד אלא רק לא מוסבר מצד הקו ימין ושמאל יש הבדל, (עי' בהגר"א בתיקו"ז פא ע"א ד"ה ביה איהו וז"ל, והכל אחד כשה נפתח זה נפתח ודעת ויסוד הוא א'), ולכן מובן לנו שהרי עיקר כוונת הגר"א לא לדעת בפרט (כמ"ש בביאורים שם) אלא לכללות כל העמוד האמצעי מכתר דעת ת"ת יסוד, ועי' לש"ו כללים ח"א סח ע"ב שמקום הנוק' בטבור הוא הכתוב באד"ר קמא ע"ב שזה מאחוריו.

רפח ע"ב וז"ל, בגין דהאי חכמתא סתימאה דביה מתפרש תלת זמנין לארבע ארבע.

ע"י תיקו"ז יא ע"א שהו אמקור לשם י"ב.²⁴⁰
ע' בהגר"א בסד"צ ד ע"ב בהגה"ה וז"ל, הן ג' הויות שבמ"ס, וכן ה"ה והו"ה ויהי"ה ג' הויות, והן מנצפ"ך בוצינא, ועי' זהר בראשית לד ע"א ז"ל, תרין עלמין נינהו עלמא עלאה ועלמא תתאה, תתאה כגוונא דלעילא דכתיב (ד"ה א טז לו) מן העולם ועד העולם, מלך עלאה ומלך תתאה (תנינן), כתיב יהו"ה מלך יהו"ה מלך יהו"ה ימלוך לעולם ועד, יהו"ה מלך לעילא יהו"ה מלך באמצעיתא יהו"ה ימלוך לתתא [תרגום], ע"כ. זו היא הפעם היחידה שנזכר 'מלך מלך ימלוך' (חוץ ממה שתקנו הקדמונים פסוקי דזמרא ב'הי כבוד'). עי' פת"ש א"א כב, שהזמן מתחלק לג' בחינות והם היה הוה ויהיה. טעם הדבר, שכן חילוק הזמן אף היא בסוד המתקלא שנותן משקל וגבול לאורות להאיר בהדרגה. ושורשו בג' הויות של המר"ס הרי הוא תחילת האצילות (עי' לעיל ג ע"ב). עי' לש"ו כללים ח"ב לה ע"א, שכל השלשה הם למעשה אותו הגילוי, הרי הוא מלכותו ית' (מלך), ושהוא ית' לבדו סיבת הכל (מלך), ושרק הוא לבד תכלית הכל (ימלוך).

***²⁴¹

²⁴² (תיקו"ז כז ע"ב) ולקבל אליו תלת טיפין אינון תלת יודי"ן דאינון ביר"ד ק"י וא"ו ק"י, דמעידים על עלת כל העלות, דעליה אתמר אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלקי"ם, דאיהו ראשון ואחרון ומבלעדי אין אלקי"ם:***

אולי זה כמו שכתבתי, וזה אז תז"ח יא ע"ב

²⁴³ דהיינו חולם דהוה עם סגול דיהיה

²⁴⁴ דהיינו כמו שכתבתי טז ע"ד ד"ה הה"ה וכן שם כט ע"ב ד"ה בין פרקא.

²⁴⁵ הרב אמר מלך, אבל הכללים לעיל הערה 240 משמע כמוני.

²⁴⁶ עי' בהגר"א בסד"צ יג ע"ב ד"ה ויאמר וז"ל, בכל הזהוה וספרי קבלה כולל כל האצילות בג' שמות אק"ק הוי"ה אדנ"י, ג' פרצופים א"א ז"נ, שאר"א נכללין במזלא, וכן בא"ר לא הזכירם. עי' תיקו"ז קמב ע"ב וז"ל, אשכחנא תקונא כגוונא דא, אק"ק כתר עלאה, יקו"ק עמודא דאמצעיתא, אדנ"י שכינתא תתאה, עכ"ל.

מאיר היצירה

זמנין לארבע ארבע כו', והן ג' הוי"ת כידוע, ושרשן ג' יודי"ן של שם ס"ג שהוא בכתר, ועם עשר אתון שלו הם י"ג מכילין והוא שורש י"ג. וכמ"ש בתז"ח (דף עו ע"ב (יא ע"ב)) ואיהי שמא דכתר עילאה דאיהי חכמה קדומה דהכי סליק חכמה לחושבן שמא קדישא עם עשר אתון בכללא דאינון יו"ד כו' דתמן תלתא יודי"ן כו' דאתמר ביה בג' יודי"ן דסגולה אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים כו' והאי אבנא חדא יו"ד בחושבנא עשר ואית לה קוצא לעילא וקוצא לתתא ונקודה באמצעיתא דכלא ומתמן קרא למשה עד"א בי"ג מכילין דרחמי²⁴⁷. וכן שם ס"ג ג' יודי"ן וא' שבו שהן שורש שם ס"ג כידוע²⁴⁸, הן שרש לל"ב נתיבות חכמה והא' נעלם, והנשאר²⁴⁹ ג"כ ל"ב כי הנתיבות הן כפולות כידוע²⁵⁰. והענין כי הנקודות כפולות²⁵¹, וכן האותיות²⁵² כי כ"ב בחג"ת וכ"ב במלכות כנ"ל²⁵³. וזה השם י"ב²⁵⁴ הן י"ב פרקי גופא המנענעים כל הגוף²⁵⁵, ופרקי המרכבה י"ב אנפי חיוון²⁵⁶ שהם ג"כ (ד ע"א) ג' הוי"ת דמלך מלך ימלוך כידוע²⁵⁷. וכל השמות הנ"ל הן כלם בעובדא דבראשית, כמ"ש בריש הזהר (לד ע"א). וכן שם כ"ב²⁵⁸ בת"ת שבו כל כ"ב אתון שכולל חג"ת כמ"ש שם²⁵⁹.

פליאות חכמה – שחכמה נק' פלא כמ"ש בזהר (ח"ג לה ע"ב) על פסוק ויקרא שמו פלא. וכל הנתיבות נק' פליאות. וכן בבינה נק' פליאות, ל"ב עם ח"י הנ"ל ג' שערי בינה, נ' פלאות, נ' פלאות, כמ"ש בז"ח בסתרי אותיות (א ע"ג)²⁶⁰ יעו"ש, וזהו נתיבות כפולות בחו"ב כנ"ל. וכל הל"ב הם בקוצו התחתון של יו"ד, כי ביו"ד הם תלת קוצין קוצא וגזעא ושבילא²⁶¹, קוצא קוץ העליון, וגזעא גוף היו"ד, ושבילא קוץ התחתון, ושם²⁶² הוא ל"ב שבילין והוא בבינה שבחכמה בסוד (לקמן משנה ד') הבן בחכמה שהוא שבילא הנ"ל. כמ"ש בזהר ויקרא דף י' ע"ב, יו"ד דשמא קדישא אתקשר בג' עלמין²⁶³ כו' יעו"ש כל

²⁴⁷ ז"ל בשלימות:

תרגום: #.

²⁴⁸ בזה הוא שונה מע"ב ומ"ה, עי' שעה"כ קר"ש דרוש ה, וז"ל, אל הוא שם ייא"י שבהויה דס"ג והוא בחי' הה"ח דאבא שניתנו ביסוד דאימא

²⁴⁹ משם ס"ג אחר הורדת מא"י.

²⁵⁰ בחכמה ובינה, עי' ג ע"ב ד"ה ול"ב, שהל"ב נתיבות הם גם בחכמה וגם בבינה

²⁵¹ עי' לעיל הערה 235 ????

²⁵² כפולות.

²⁵³ עי' לעיל ג ע"ג ד"ה ומתחלקין, שזה תשר"ק.

²⁵⁴ עי' לעיל הערה 238.

²⁵⁵ נראה שהם ג' פרקים בב' ידים וב' רגליים.

²⁵⁶ עי' בהגר"א על תיקו"ז יא ע"א ד"ה ועל כולהו, שבכל חיה יש את כל ד' אופני הפנים, והיינו כל הצורות הקיימות האפשריות. ועי' עוד בענין בהגר"א בסד"צ יג ע"ב.

²⁵⁷ עי' לעיל הערה 240.

²⁵⁸ אנקת"ם פסת"ם פספס"ם דיונס"ם, תפילת ר' נחוניא בן הקנה: אקלסך בספירה הששית שהיא תפארת בתוף.

אמנם עי' בהגר"א בסד"צ כ"ה ע"א ד"ה כ"ב אתון, שם של כ"ב בז"א כידוע בת"ת, עי' כד ע"ד ד"ה ותוצא, שת"ת כולל את כל הפרצוף וכן את כל הדיקנא, והדיקנא נקרא ת"ת.

²⁵⁹ שורה אחרונה לא ברור לי כלל*##

²⁶⁰ ואלין אקרון נפלאות נ' פלאות, רזא דא בעא דוד מלכא למיקם על חמש רתיכין אלין כד"א גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך. ואלין כד נהרין וסלקין לה לאתעטרא. אתעבדו חמש לנהרא גו חמש דלתתא ודנפקו מינה, ואינהו נ' פלאות נהרין וסלקין לה לעילא ואתעטרו ואתקשרו גו אינון תשע סמכין אחרנין ואינון תשע סלקין לאת יו"ד לעילא לעילא, ע"כ.

²⁶¹ עי' לעיל הערה 147.

²⁶² בקוץ התחתון

²⁶³ בגירסת וילנא כתוב קשרין ולא* עלמין

מאיר היצירה

המאמר²⁶⁴. וזה השביל הוא (זהר ח"א טו ע"א²⁶⁵) קוטרא בגולמא²⁶⁶ נעיין בעזקא²⁶⁷ בתוך הבינה, שלכן הוא²⁶⁸ נקרא פלא בסוד זה השביל כידוע²⁶⁹. ולכן הם בסוד ל"ב אלהים שבבינה²⁷⁰, וכן הוא בקוצו העליון של ה"א (זהר ח"ג רכו ע"א) בסוד חכם בבינה כידוע (ע"ח א"א ג'). והן נ' פלאות (י"ה ה') [צ"ל י' פעמים ה', א"ש] שהן יו"ד בקוצו של ה' מאחוריו והן נ' פלאות ושרשן במ"ם בכתר²⁷¹, ששם במופלא ממך כו' (חגיגה יג ע"א²⁷²) כמ"ש לקמן (ד ע"ג²⁷³) וכל ג"ר נקראין פלא, הנסתרות לה' אלקינו²⁷⁴ (דברים כט כח), ועיקר התפתחות²⁷⁵ בחכמה דו"א ומשתלחין בקו האמצעי בחוט השדרה לכל הגוף ששם ההרגש לכל האיברים²⁷⁶, וכבר כתבתי (באופן ג'²⁷⁷) סדר התחלקן בפרטות. חקק כו' – כי החקיקה היא²⁷⁸ כמ"ש לקמן (פ"ב מ"ב²⁷⁹) חקקן הצבן צרפן שקלן והמירן²⁸⁰.

י"ה ה' צבאו"ת – כבר כתבתי (באופן א') שהן כינויין של החכמה, והן כינויין לל"ב נתיבות, והן כ"ב תיבות²⁸¹ ועשר ספירות יתבאר שמותן בסוף הספר (פ"ו מ"ו) כמ"ש לקמן (ה ע"ד ו ע"א²⁸²).

²⁶⁴ וז"ל רישא אחרא תתאה, הוא רישא לאשקאה לגנתא, והוא מבוע דמיון, דכל נטיען אשתקין מניה, עכ"ל.

²⁶⁵ ועי' תיקו"ז כ ע"ב וגר"א שם וז"ל קוטרא הוא יסוד שנק' קשר כמ"ש, בגולמא הוא חכמה שנק' גלם גימ' חכמה כמ"ש גלמי גלם יו"ד כידוע וכו', ויהל אור ח"א ז' ע"ב, וז"ל, ולכן ביר"ד התחברות כל הג"ר כי גזעא גוף היר"ד הוא חכמה ובקוצא נקשר כתר עליון ובשביל התחתון בינה והוא נעיין בינה בה"א של השם שהוא קוץ הימין של ה"א שהוא י' כידוע והוא השביל דנעיין בעזקא כי הבינה נק' עזקא בסוד מ' סתומה כעזקא שהוא תרגום של טבעת וה' הוא מ' סתומה קודם דאתפתח וכו' ואח"כ אתפתחא שיצא הדעת וא"ו ונעשית ה"א. צ"ע גדול אם פירושו 'דגולמא'.

²⁶⁶ דהיינו בינה תתאה, וז"ל שכוונתו היא למש"כ בשער ז"א סוף פרק ב' שבשעת נתינת המוחין נשבר המפסיק בין אר"א לישסו"ת אמנם ע' אנ"ך ד' שזה התלבשות ולא התאחדות [הגר"א ש' אמר בשם היפ"ש שבירה ב' שז"א לאו דווקא ואנ"ך ד' העיקר, אמנם בגליונות הלש"ו שער המוחין פרק ה' משמע שז"א הוא העיקר.

²⁶⁷ יסוד אבא
²⁶⁸ בגלל שזה נכנס לבינה שנקראת פלא* זיווג אר"א נקרא פלא עי' סידור כוונת ברוך, ונהר שלום כא ע"א

²⁷⁰ עי' תיקו"ז יד ע"א וז"ל, מיד פתח רבי שמעון ואמר ויעשו כל חכם לב בעושי המלאכה וגו' מאי כל חכם לב ההוא דאיהו חכם בחכמה ובל"ב נתיבות דילה דאינון כלילין בשית יומי דבראשית והיינו שש משזר דאינון שית יומי דבראשית כלילין מעשר אמירן ול"ב שבילין דאינון ל"ב זמנין אלקים בעובדא דבראשית, וע' בהגר"א בתיקו"ז מד ע"ג ד"ה ל"ב אלקים - שהוא בלב של ים דבינה כלולה מחו"ב כידוע חכם כו' ומסטרעה הוא נש"ב ומסט' דחכמה בה ל"ב אלקים דעובדא דבראשית, ע"כ, כמ"ש כאן שהל"ב אלקים הם יש"ס שהם בחי' חכמה שבבינה, וע' לעיל הערה 82.

²⁷¹ למה? שם שורש הבינה בכללות*##

²⁷² בשם בן סירא

²⁷³ עי' לקמן יא ע"ב שמופלא היא א"א ומכוסה היא עתיק

²⁷⁴ עי' תיקו"ז יט ע"א וז"ל, חכמה מוחא איהו מחשבה מלגאו, בינה לבא ובה הלב מבין, ועל אליו תרין כתיב הנסתרות לה' אלקינו, עכ"ל.

²⁷⁵ של הל"ב נתיבות

²⁷⁶ לעיל א ע"א בשם הראב"ד, וע"ש דבריני

²⁷⁷ עי' לקמן ה ע"ב ונראה שצריך לתקן

²⁷⁸ נראה שחסר איזה תיבות וע"ל באופן א' מש"ש (א"ש)

²⁷⁹ ע"ש שהגר"א שולח לפ"א מ"י לפרש הענין. ואולי רבינו מביא ראיה שחקיקה תמיד בהתחלה. ואולי צ"ל שזה ריש פ"ג איפה שידבר על הג' אמות.

²⁸⁰ ע' פ"א מ"א שחקקן היא חכמה*.

מאיר היצירה

וברא את עולמו בשלשה ספרים בספר וספר וספור – כבר כתבתי

(באופן ב') שהן חב"ד, כמ"ש בזהר תרומה (קכו ע"ב), ובז"ח בראשית (מדרש הנעלם ג ע"א) ובג' דברים אלו נברא העולם כמ"ש (משלי ג יט) ה' בחכמה יסד ארץ כו'. וכן המשכן (שמות לא ב) ואמלא אותו רוח אלהים בחכמה ובתבונה ובדעת. וכן התורה נתנה בהם (דברים א ג) חכמים נבונים וידועים. והן ב' ידיים ולשון, כף זכות וכו',²⁸³ כמ"ש באריכות²⁸⁴. ושם חב"ד חו"ב בידיים כמ"ש בתיקונים (ד ע"א) חכמה נחית בימינא כו' בינה נחית בשמאלא כו' ודעת בלשון כמ"ש בספר"צ פ"א (יד ע"א) אחתא ומודעתא כלילין כו' שתא נפקין כו' לישן דא סתים בין י"ה כו' ע"ש, ושם פ"ב (כא ע"ב) ו"ו אתפתח באחרא דכתיב הולך לדודי למשרים בבוצינא דקרדינותא כו'. והענין כי העולם נברא במעשה ובאמירה, ובמעשה נברא בחו"ב והוא מכתב אלהים כמ"ש (תהלים ח ד) מעשה אצבעותיך כו', ואמרו הראשונים (#) כל הכ"ב אותיות בהכוכבים. וכן הוא בכל דבר כמ"ש לקמן (*#) שבכל מעשה הוא כ"ב אותיות במכתב²⁸⁵, והכל נברא שנים שנים, כמ"ש (ב"ב ע"ד ע"ב) כל מה שברא הקב"ה זו"נ נבראו, וזהו ספר וספר, וכן בלוחות שני לוחות חמש כנגד חמש כמ"ש לקמן (משנה ג'). והאמירה הוא הדעת בלשון, שבו נאמרו עשרת הדברות כולל ב' ספרים²⁸⁶. וכן באדם כל כ"ח אתון מאל"ף עד אלף (שנעוץ סופן בראשן לקמן משנה ז) כנ"ל (באופן א'), בכ"ח פרקי ידים ה' נגד ה' כמו שני ספרים, וכולם בלשון נקבעו הוא הספור. וענין ב' ספרים הם זו"נ וספור הוא הדעת שבו הזווג ומחברם כא', שלכן כינוי הזווג ראוי מדברת (כתובות יג ע"א), שע"י הדעת הוא הזווג בין למעלה בין למטה. וזהו סוד שנברא העולם בב' שהן זו"נ, ואמר הקב"ה לאל"ף אע"ג דאת בי"ת בה איברי עלמא לית בי יחודא אלא כך (זהר הק' ג ע"ב), והוא סוד ד' ע"ב} הדעת במקום הכתר²⁸⁷. שבחו"ב נברא העולם וכל היחוד הוא בכתר והתפשטותו למטה שהוא סוד הדעת, מזל קדישא כידוע²⁸⁸. וז"ש (שם) את תהא ראש לכל אתון והתחילה התורה באל"ף (ר"ל עשרת הדברות). והן כלל הכל, ב' וא', ספר וספר וספור. וכן בבריאת העולם (ישעיה מח ג) אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים, שהן שני ספרים הנ"ל, (ישעיה מח ג) קורא אני אליהם יעמדו יחדיו, סוד הספור, קורא ומזווג יעמדו יחדיו. וזה סוד המתקלא (בריש ספר"צ (ב ע"ב)) דעד לא הוה מתקלא לא הוה משגיחין אפין באפין, כנ"ל בעולם [התהו] שלא היה סוד הדעת²⁸⁹, מזל קדישא, התפשטות הכתר. ואמר שם (ג ע"א) עד רישא דכיסופא דכל כיסופין לבושין דיקר אתקין, והוא מזל קדישא, (דניאל ז ט) לבושיה כתלג חיור כמ"ש²⁹⁰ בספר"צ (ג ע"ג ד"ה והדיקנא) ע"ש סוד הספור²⁹¹.

²⁸¹ פיסוק*##.

²⁸² שם כתוב שהם נקודות ופנימיות של הכ"ב אותיות.

²⁸³ עי' בהגר"א בסד"צ א ע"ב ד"ה ספרא, ולקמן פרק ב' משנה א'.

²⁸⁴ קשה להבין כוונתו כאן אם לאו שכוונתו בזהר תרומה בסד"צ ולכן נמצא כמו שכתבתי

בסד"צ, וצ"ע*

²⁸⁵ עי' לקמן פ"ג מ"ג יד ע"ד *

²⁸⁶ עי' רש"י שמות כ א לעיל הערה 113

²⁸⁷ עי' ע"ח מוחין דצלם ח'

²⁸⁸ כלומר הת"ד שעיקרם הם הב' מזלין, ודיקנא הוא תוצאת הפה כלומר אורות הפה ע' ע"ח

שער אח"ף, וע' עוד בענין בהגר"א בסד"צ ג ע"ג ד"ה ותיקון והערת הלש"ו שם ומה שהוספנו על

דבריו.

²⁸⁹ עי' בהגר"א בסד"צ ב ע"ד ד"ה ומלך הראשון שהיה דעת דגבורות.

²⁹⁰ נ"ל שזה כמו שכתבתי

²⁹¹ דהיינו שכלול בסוד הסיפור כל הענינים האלה שהם הדעת וענפיו

מאיר היצירה

וכן בבריאת העולם, שני אלפים תהו עד התורה סוד הספור כנ"ל, ואז הציע השמים ושמי השמים על הארץ סוד (ישעיה מז יג) קורא אני אליהם יעמדו יחדיו כנ"ל (ד"ה הקודם). ואז (שמות כ א) וידבר אלהים כו' כ"ה אתוון, ב"פ י"ד אותיות, וכן בראשית כנ"ל (ג ע"ג)²⁹², סוד ג' ספרים כנ"ל, וזש"ה (משלי ג יט) בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה, ב' ספרים, בדעתו תהומות נבקעו סוד הזווג, שבוקע ופותח רחמה²⁹³ סוד התהום, וזה סוד מאמרם ז"ל בתהומות שאמרו (תענית כה ע"ב) האי רידיא כו' לתהום עילאה אמר חשור מימיך לתהום תתאה אמר אבע מימיך, מיין דוכרין ומיין נוקבין. והן²⁹⁴ ג' אותיות יה"ו כידוע, וכמ"ש בספד"צ פ"א (א ע"ג ד"ה ואמר) ע"ש, וזש"ה (תהלים מב ח) לקול צנוריק שהוא ו' הדעת, כל משבריק ה', שנשבר מחי"ת ונעשה ה', סוד הלידה פטר רחם ה' דמצה כידוע (ע' זהר פ' פנחס רנב ע"א²⁹⁵), וגליך זה יו"ד כידוע²⁹⁶, (תהלים מב ט) יומם יצוה כו' עטרא דחסד²⁹⁷, ובלילה שירה שיר של ליום עטרא דגבורה, תפלה לחבר לאל חיי סוד הזווג.

אופן ד'

בשלשים ושתים – כמ"ש למטה אותיות ונקודות²⁹⁸, והן בעולם שנה נפש. בעולם – ע"ס כנ"ל, וג' שמים וארץ ואויר הכוללין הכל וז' כוכבים וי"ב מזלות, והן מלמטה למעלה, וע"ס דלמטה²⁹⁹, למעלה מהם. בשנה – עשר מועדים שבתורה (שבת ור"ח³⁰⁰) כו', וחום כו'³⁰¹ (ג'), ושבע (ז'), וחדשים (י"ב).

בנפש – ראש כו' (ג') הכוללין הכל והן כלים לאיברים ראשים מ'לך', והנקבים (ז)³⁰², והמנהיגים (י"ב)³⁰³, ועוד ג' יסודות שבו אש כו'³⁰⁴, וז' חכמה כו'³⁰⁵, וי"ב חושים³⁰⁶, וע"ס דרוח פנימי.

ובדורות – ג' אד"ם (ר"ת אדם דוד משיח), וז' רועים³⁰⁷, וי"ב שבטים, וע"ס עשרה שליטים³⁰⁸, והתבונן במחנה גדעון³⁰⁹.

²⁹² כ"ח אותיות בפסוק הראשון?

²⁹³ שהוא היסוד שלה

²⁹⁴ ר"ל ספר וספר וסיפור

²⁹⁵ ועי' בהגר"א בסד"צ טז ע"ב ד"ה וזהו סוד

²⁹⁶ עי' תיקו"ז נב ע"ב וגר"א שם נב ע"ג*

²⁹⁷ ר"ל דגם חסד וגבורה הם ספר וספר.

²⁹⁸ דהיינו י' נקודות וכ"ב אותיות

²⁹⁹ נראה למחוק המילה.

³⁰⁰ שבת ר"ח ערב פסח פסח שביעי של פסח סוכות שמ"ע שבועות ר"ה יוה"כ

³⁰¹ חום קור וסתיו כדלקמן משנה ב'

³⁰² בראש

³⁰³ פרקי ידים ורגליים.

³⁰⁴ אש מים רוח

³⁰⁵ חכמה עושר וכו' עי' לקמן פ"ד מ"ב

³⁰⁶ עי' לקמן פ"ה מ"א

³⁰⁷ עי' סוכה נב ע"ב וז"ל מאן נינהו שבעה רועים דוד באמצע אדם שת ומתושלח מימינו

אברהם יעקב ומשה בשמאלו, עכ"ל.

³⁰⁸ עי' רש"י קהלת (ז יט) מעשרה שליטים - מצינו ביאשיהו שהעיד עליו הכתוב (מלכים ב כג) וכמוהו לא היה לפניו מלך וגו' הרי עמדה לו חכמתו שפשפש במעשיו וטוב לו מעשרה מלכים שהרשיעו ולא שבו מדרכם. אשר היו בעיר - בירושלים רחבעם אביה אחזיה יואש אחרי מות

מאיר היצירה

וכן הוא בכל דבר אף באבן דומם, ע"ס תוהו (א'), ובוהו (ב'), וחומר ג' יסודות³¹⁰ (ג'), וצורתן³¹¹ (ג'), הרי שמונה, ואחר כך (ט') חומר וצורת העפר שבאים באחרונה יחד כמו הפה שאינו אלא אחד, וההרכבה (י')³¹², וכ"ב, ג' עומקין³¹³ ו"ק³¹⁴ עם נקודה הפנימית, וי"ב גבולין³¹⁵, וע"ס הנ"ל הן בדומם וכל דבר, והוא נפשם אבל אינה נפש באמת³¹⁶, ועליה ג' נפשות של צח"מ, והן ג' צחצחות שעל גבי הכתר דלא אתידע³¹⁷, שהן נעלמות מאד ובהן הוא י"ג. ובאמת אינן אלא ע"ס, ע"ס של פנימיות של ע"ס הנ"ל, שבכל א' יש פנימי המקיימן, והן י"ג של הטעמים שבמ"ה זיני נהורא אתפליג עלמא (זהר ח"א נ"א ע"ב) כנ"ל (ג ע"ב). וכן הוא בנר"ן שבנפש הוא לעולם כ"ב, וברוח עשר, ובנשמה י"ג, וכן בספירות, וכן בכח"ב טעמים ונקודות (ד ע"ג) ואותיות, וספר יצירה הוסד על אתון ונקודות לבד, לכן מתחיל בל"ב כו', ולכן [בטעמים] הדבור אין בהם. וכן הוא במשכן, דמות העולם ע"ס ט' כלים³¹⁸ ג"פ ג' והמשכן (י'), וכ"ב ק"ק (א') והיכל (ב') וחצר (ג') הכוללין הכל, ומנורה (ז'³¹⁹) והשולחן (י"ב חלות)³²⁰. וכן בכל מצוה. תפלה, ג' ברכות של ק"ש, ז' ג' ראשונות ואחרונות³²¹ עם ברכת המינין שהיא היכל הקודש כתר דנוקבא, וי"ב אמצעיות. וכן בתפילין ג' כריכות וז' וי"ב תפירות. וכן בציצית ל"ב חוטין. ובקדושין ג' דרכים וז' ברכות וי"ב מתנות³²² שכנגדן

יהודיע אמציה אחז מנשה אמון יהויקים צדקיהו, ועי' (ב"ר פל"ד פ"ה) כתיב (שם ז) החכמה תעוז לחכם מעשרה שליטים אשר היו בעיר החכמה תעוז לחכם זה נח מי' שליטים מי' דורות מאדם ועד נח, עכ"ל.

³⁰⁹ פירוש שהיה בתחילה בס"ה ל"ב אל"ף (רמ"ש).

עי' שופטים ז וז"ל, ועתה קרא נא באזני העם לאמר מי ירא וחרד ישב ויצפר מהר הגלעד וישב מן העם עשרים ושנים אלף ועשרת אלפים נשארו [כלומר בתחילה בל"ב אלף] ויאמר ה' אל גדעון עוד העם רב הורד אותם אל המים ואצרפנו לך שם והיה אשר אמר אליך זה ילך אתך הוא ילך אתך וכל אשר אמר אליך זה לא ילך עמך הוא לא ילך, ויורד את העם אל המים ויאמר ה' אל גדעון כל אשר ילק בלשונו מן המים כאשר ילק הכלב תציג אותו לבד וכל אשר יכרע על ברכיו לשתות, והי מספר המלקקים בידם אל פיהם שלש מאות איש וכל יתר העם כרעו על ברכיהם לשתות מים.

³¹⁰ אש רוח מים עי' לקמן ח ע"ג

³¹¹ כלומר תכונת האמ"ש.

³¹² עי' ע' כחות לגר"א

³¹³ כלומר ג' מימדים מעלה מטה, ימין שמאל, פנים אחוראורך רוחב וגובה.

³¹⁴ ו' שטחים עי' ריש משנה ב'.

³¹⁵ עי' פ"ה מ"ב, עי' לקמן כ"ג ע"ב וז"ל, הי"ב גבולים (דאלכסון) באמת היה להם להיות כ"ד, ד' לכל שטח אלא שהן כפולים, כי ב' קצוות של ב' שטחים מחוברים בגבול א', לפיכך כל גבול כפול הוא, וכן ב"ב בתים של הוי"ה שהן כ"ד אלא שהן כפולים, ולכן י"ב שעות ביום וי"ב שעות בלילה, עכ"ל.

³¹⁶ אלא רק נותנת לו קיום שהרי אין לו נפש שהוא דומם (עי' ע"ח שער נ' פרק י' וז"ל ומקיימת אותן על עמדתן בלי שינוי אחר ממה שהיה נמצא כי אין לנפש הזו רק כח א' לבד לכן רוב החכמים לא קראוה בשם נפש כלל כיון שאינה מוסיפה חדוש כלל אלא הרכבה).

³¹⁷ עי' שו"ת הגאונים ריש שער צחצחות של הפרדס רימונים, וע"ח עגו"י פרק ד'.

³¹⁸ נמנו לקמן ה ע"א

³¹⁹ דהיינו יש בו ז' נרות, ולכן כולל ז' בחינות

³²⁰ עי' לקמן כא ע"ג.

³²¹ דתפילת עמידה

³²² זהר חדש חקת & ועל דא איתערו חברייא, כל השרוי בלא אשה, שרוי בלא טובה. כד"א, לא טוב היות האדם לבדו. בלא שמחה, דכתיב ושמחת אתה וביתך. בלא ברכה, דכתיב להניח ברכה אל ביתך. בלא שלום, כד"א וידעת כי שלום אהלך. בלא עזרה, דכתיב אעשה לו עזר כנגדו. בלא כפרה, דכתיב וכפר בעדו ובעד ביתו. בלא תורה, כד"א האם אין עזרתי בי ותושיה נדחה ממני. בלא חכמה, כד"א חכמות נשים בנתה ביתה. בלא חיים כד"א ראה חיים עם האשה אשר

מאיר היצירה

ששון כו'. וכן הוא בתפלה עצמה, ג' ק'³²³, וז' ברכות, וי"ב אמצעיות שהן י"ב מתנות³²⁴.
 וכן הוא בכל מצוה ומצוה ובכל אבר ואבר ובכל פרט ופרט. ול"ב נתיבות הן החיות, והן
 יוצאין בי"ח חוליות, י"ח והי'³²⁵, וג' פעמים ג' שט' דנוק' מתחברין בי"ח דדכורא כ"ז
 אתוון, וה' שממנה יצאו שבראה את העולם³²⁶. ובהן³²⁷ נחתם התורה תחילתה וסופה, וכן
 העולם, אלקים דבראשית (שהן ל"ב אלקים)³²⁸. והכל בשם המיוחד, כ"ב מספר הפשוט
 עם הקוץ³²⁹, וה' כנגד ה' כפולות. וע"ס הן דשמה מפרש³³⁰, והתחלקותן יו"ד בג"ר, ה"א
 בחו"ג, ה"א בנו"ה שהן עמודי שש ו' פרקין וכן בחו"ג³³¹, וא"ו בתפארת יסוד ומלכות, א'
 בהיכל הקודש באמצע ו"ק בין חג"ת לנה"י³³², ושם אצילותה³³³ ומקומה, ב' ווי"ן ידועים
 בת"ת ויסוד וזהו ל"ב. ונ' שערי בינה הוא כ"ח דנקודין, באתוון קמ"ץ כו'³³⁴, וכ"ב אתוון.
 וכן ג' שמות המיוחדין וכוללין הכל³³⁵, והן בסוד אמ"ש, במילואן ל"ב³³⁶. ועם שם ס"ג³³⁷
 הוא מ"ב, והן עשר אמירן³³⁸ ול"ב אלהים, ובמ"ב נברא העולם³³⁹, והן שרש לשם מ"ב
 (וע' ת"ז ת"ע קמז ע"ב³⁴⁰).

אהבת. בלא רצון, כד"א מצא אשה מצא טוב ויפק רצון מה'. בלא עושר, כד"א בטח בה לב בעלה
 ושלל לא יחסר. בלא כבוד, כד"א אשת חן תתמוך כבוד:

קדושות³²³

עי' בלקוטיו ז"ל שחושבם כסדר אתה חונן חכמה וכו' (רמ"ש).³²⁴

עי' לקמן ה' ע"ב כל החשבון³²⁵

אות ה' שהוא שורש כל האותיות שהם כל העולם.³²⁶

בינה שבראה את העולם.

באותיות ל' ב'.³²⁷

ע' לעיל הערה 82.³²⁸

יה"ו גימ' כ"א והקוץ עוד א' כ"ב³²⁹

כלומר שם מ"ה עי' הק' תיקו"ז א' ע"א ד"ה לעשר.³³⁰

בחסד וגבורה גם יש ו' פרקין (בחשבון ה"א) כמו בנצח והוד³³¹

עי' זהר יתרו רע"מ צב ע"א*, עי' לקמן טז ע"ב, מהקדמת התיקונים שזה במצב שלימותה*³³²

שם התחלת יצירתה עי' אד"ר קמא ע"ב וז"ל, ונוקבא כד אתתקן דיוקנא בתקונוי ושאר³³³

לאחורוי מחדוי מבין תרין דרועין באתר דתליין שערי דדיקנא דאתקרון תפארת ואתפשט ה

לראות אם זה סותר את ההערה הקודמת.

פת"ח צרי סגול וכו' יש כ"ח אותיות עי' הקדמת תיקונים.³³⁴

עי' בהגר"א בסד"צ יג ע"ב ד"ה ויאמר אלקים, שהם ג' שמות אה"ה יהו"ה אדנ"י.³³⁵

אל"ף ה"א יו"ד ה"א, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד סה"כ ל"ב אותיות³³⁶

יו"ד ה"י וא"ו ה"י, יש י' אותיות³³⁷

כלומר ה' אותיות של שם ס"ג הם העשר אמירן.³³⁸

עי' בהגר"א בתיקו"ז פה ע"ב וז"ל ועשר אמירן - ר"ל עשר אלקים דעשר אמירן ואינהו ע"ס

בלימה וכ"ב יסוד וכמ"ש בס"י ואמירן עצמן הן הנשמה וטעמים. כלומר כאן רואים שאפילו ה'

אלקים שבי' אמירות הם נשמה כלפי הכ"ב אחרים.

עי' ע"ח שבירה פרק ב', ועי' ב"ע קמט ע"ב וז"ל, ידוע כי שם מ"ב הוא ברישא דמלכא,³³⁹

והוא מסט' דגבורה והוא שם מ"ב היוצא מפ' והארץ היתה תוהו כו', כידוע ששם מ"ב היה

בעולם התוהו, ואח"כ נפקא מאתלטיא, והם הדינים שנכללו בגלגלתא מסט' דבוצינא, שמשם

היה כח עולם התוהו, והוא בהר"ד שבו נרמז שם מ"ב שנה שלפניה כולו תוהו כידוע, עכ"ל.

עי' דע"ה ח"ב ד ע"ג (לש"ו), בענין בהר"ד, עי' תוס' ר"ה ח ע"א ד"ה לתקופות, שזה מולד של

שנה שלפני בריאת העולם, ומש"כ בדע"ה, ע"ש שהשם מ"ב היא ב"ן ללא מילוי היו"ד, שהג"ר לא

יצא במלכי עיגולים.

*לא ברור לי מה נוסף מהתיקו"ז שם ולמה כיוון רבינו. אמנם ע"ש בדברי רבינו ד"ה ורזא³⁴⁰

דמלה - ואמר כי בי ירבו ימין דשם ע"ב הוא לתתא ושם מ"ב לעילא כמ"ש (&) בפ' תרומה ולקמן

ושם הוא אריכו דיומין כחול ארבה ימים

מאיר היצירה

וע"ב הוא עם תשר"ק והן ע"ב³⁴¹, דודיך מיינ³⁴² כו' (שיה"ש א ב). וכן הן ע"ב דאותיות³⁴³ עם י"ב דמנצפ"ך³⁴⁴, ובו שם י"ב דסלקין באוירא³⁴⁵. והן ע"ב פרקי המרכבה³⁴⁶ נ"ו הידועים³⁴⁷ וראש ועינים ופה וי"ב פרקין אחוריהם³⁴⁸ כו', וס"ה דארנ"י³⁴⁹ הוא בנקודין של ע"ב אתון הנ"ל³⁵⁰, ומספרן תר"ב³⁵¹, בסוד (מלכים א' ה י) ותרב חכמת שלמה כו', ששם³⁵² הנקודין במספרן בסוד (אבות פ"ג מ"ח) גימטריאות פרפראות לחכמה עילאה³⁵³, וכשהיא בשלימותא דירתא כל הנקודין³⁵⁴ אז (מלכים א' ה י) ותרב וכו'³⁵⁵. ומ"ב הן ל"ב עם עשר אמירן דבראשית, [ומ"ה עם הטעמים כנ"ל (ג ע"ב)], ושם³⁵⁶ דתמניסר על הגשמים³⁵⁷ הוא ח"י נקודין (כי השור"ק ג"ב ג' נקודין)³⁵⁸ ונקודה עשירית כפול ג"כ ונעלם, והוא נתיב הראשון לא ידעו עיט (איוב כח ז). וזהו רכב כו' אלפי שאינן³⁵⁹, ולפי פשוטו רכב הוא כ"ב אלף כמ"ש³⁶⁰ כ"ב אלפים מרכבות, והוא של

³⁴¹ כלומר נ' (כ"ח של הנקודות כנ"ל עם כ"ב ביושר) ועוד כ"ב, ז"א ביושר נוק' בתשר"ק, ובינה היא אתון דנקודין## וע' כל זה ביהל אור ח"א כב ע"א בליקוט וקשה להבין
³⁴² יי"ן גימ' עי' וכל ע' כולל עוד ב' (עי' בהגר"א בתיקו"ז פד ע"ג). ועי' גמ' ע"ז לה ע"א וז"ל מאי כי טובים דודיך מיינ כי אתא רב דימי אמר אמרה כנסת ישראל לפני הקדוש ברוך הוא רבונו של עולם עריבים עלי דברי דודיך יותר מיינה של תורה, כלומר דברי סופרים שהם שייכים לנוק' ולאור חוזר, שזה בא מכאן.
³⁴³ עי' יהל אור ח"א כ"ב ע"ב שמילוי הכ"ב אותיות היא ס' אותיות, ועי' שם שזה מהשם מ"ה.

³⁴⁴ מ"ם נר"ן צד"י פ"ה כ"ף יש בו י"ב אותיות
³⁴⁵ עי' זהר ח"ב רא ע"ב וז"ל דתריסר אתון דההיא שמא שליט באוירא, ועי' זהר ח"ג קעב ע"ב וז"ל שמא דתריסר אתון פרח ותליא באוירא שעתא חדא ולא יתיר, ועי' בהגר"א בסד"צ ב ע"א שזה שייך לנוק' שהיא בכל ג' כלומר הנוק' של חב"ד חג"ת ונה"י ולכן הם י"ב.
³⁴⁶ ע' לעיל ג ע"ד, וכן יה"א ח"ב ז ע"ג, שיש י"ב פרקי המרכבה, תיקו"ז תכ"א ע סע"א וז"ל, כלל דכ"ב אתון והוא ע"ב שמהן דנפקין מכ"ב אתון דהן ע"ב כמ"ש (&) בסוף ש"ה והן ע"ב פרקי המרכבה בנענועא דלהון בכלל דלהון.

##*

³⁴⁷ זרועות ורגליים עי' לעיל ג ע"ד

³⁴⁸

³⁴⁹

³⁵⁰ עי' הערה 343

³⁵¹ עי' הערה 354

³⁵² בנוק', ע' זוהר פנחס (רכ ע"ב) דכל חשבון וגימטריא אינן במלכות (מהע"ח שער אר"א ה').
³⁵³ המילה עילאה לא מופיע באבות, וכנראה שכוונת רבינו שזה פרפראות כלומר שזה עולה למעלה עד מו"ס כמ"ש בסד"צ ביה סליקו שמ"ן עולה למו"ס.

³⁵⁴ כלומר כל מערכת הנקודות.

³⁵⁵ עי' פת"ש אבי"ע ל וז"ל ותר"ב חכמת שלמה שהיא נקודת מלכות היורדת לבריאה, עכ"ל, ולא מיעוט הירח אלא יש הארה כל כך למעלה שזה יורד למטה.

³⁵⁶ מה רוצה כאן אולי הכל הקדמה לנהירו דחכמתא?

³⁵⁷ עי' הערה 218.

³⁵⁸ קמץ 2, פתח 1, צירי 2, סגול 3, שוא 2, חירק 1, חולם 1, שורק 3, מלאפוס 3 (עי' אפיקי ים ע"ז ג ע"ב) (עי' תיקו"ז קנא ע"א), ועי' לעיל ג ע"ג.
עי' לעיל הערות 208, והערה 218, והערה 211.

³⁵⁹ עי' גמ' ע"ז ג ע"ב וז"ל, רכב אלהים רבותים אלפי שנאן אל תקרי שנאן אלא שאינן, עכ"ל. ע' בהגר"א בסד"צ כג ע"ב ד"ה ואמר כתיב, ששאינן היא הניקוד שנעלם

³⁶⁰ מדרש תנחומא וישלח פרק ב וז"ל, רכב אלהים רבותים אלפי שנאן רבי אבדימי אמר כ"ב אלף מרכבות מלאכים ירדו עמו לסיני ומה נתן תחלה קולו שנאמר ויהי קולות וברקים וגו' (שמות יט) משנתן את הקולות נתן

מאיר היצירה

אותיות, רכב לנקודות, וכל³⁶¹ א' מהל"ב כלול בעשר, ואחד אין שהוא דבק באין, והנשאר הוא י"ש ולכן נהירו דחכמתא הוא א"ל³⁶².

נתיבות – כמ"ש (ישעיה מג טז)³⁶³ הנותן כו' ובמים כו', והוא כבוד עילאה ותתאה³⁶⁴. והוא שבילין וארחין, למעלה שבילין ולמטה ארחין³⁶⁵. וא"ב פנים ואחור הוא נתיב³⁶⁶, והן מתחלקים ההרגשות בגוף³⁶⁷ וזהו נתיבות. ומתן החיים לכל הגוף כמ"ש (קהלת ז יב) והחכמה תחיה כו', ובסוד מים חיים³⁶⁸, ובסוד חיה (מנר"ן ח"י). וכן³⁶⁹ ד' חיות נקראו ע"ש חיה הראשונה³⁷⁰, בדרך המקרא (בראשית א יא) תדשא הארץ דשא³⁷¹, (במדבר יב א) ותדבר מרים³⁷², כי בהם בהמה ועוף ואדם, והראשונה הוא אות ראשון מהשם³⁷³

³⁶¹ לבאר מה זה עושה כאן?

³⁶² עי' אד"ר רפט ע"ב וז"ל מעתיקא קדישא דאתנהיר ממזלא הוא נהירו דחכמתא, דאתפשט לתלתין ותריין עיבר, ונפקא מההוא מוחא סתימאה מנהירו דביה – האור שיוצא מהקרום נכלל באבא (בהגר"א בסד"צ ה' ע"ב ד"ה ואמר אזדכך – הקשר מובן), האור שבמו"ס היא הארת הרדל"א, ושם במזלא לא אשתכח כלל שהוא בסוד אין (שבת קנ"ו ע"א) אין מזל ישראל (מ"א נט) חכמה ברזא דח', כמ"ש בזוהר משפטים (דף כג ע"א) ח' נהירו דחכמתא דלא אשתכח ולא אתדבק, דכתיב לא ידע אנוש ערכה, ולכן הוא קלא פנימאה (&)

³⁶³ וז"ל כה אמר ה' הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה:

³⁶⁴ דהיינו מו"ס וחכמה דאצילות*, שבמו"ס יש ל"ב נתיבות טמונים בו ובחכמה דז"א הם מתגלים באמת***

או שמו"ס הוא כבוד עליון, וכבוד תחתון מלכות דאצילות

³⁶⁵ עי' אד"ר קכח ע"ב וז"ל והאי קרומא אתפסק מזעיר אפין ובגיני כך מוחיה אתפשט ונפיק לתלתין ותריין שבילין, אם כן שבילין הם שייכים לז"א, וע' קט ע"ב וז"ל, עדן עלאה לא אתגלייא והוא סתים בסתימא (כלומר המו"ס) ולא מתפרשא לארחין כדקאמרן, והאי עדן דלתתא מתפרש בשבילין לתלתין ותריין (עיבר) שבילין (קרומא דמוחא דז"א אתפסק, ושם מאיר דרך ל"ב נתיבות להאיר בגופא – ב"ע נג ע"א) – ואין משמעות לחלק בין שבילין לארחין {אולי כוונת הגר"א לפרש בים דרך ארחין גבינה ימא דאורייתא נתיבה שבילין במים עזים חכמה למעלה וכן משמע בדף ד ע"ד}, אמנם עי' לשון האד"ר רצ ע"א וז"ל, האי חכמה שירותא דכלא, מניה מתפשטן תלתין ותריין שבילין (שבילין ולא ארחין).

ועי' סוף סד"צ וז"ל, זכאה מאן דעאל וידע שבילין וארחין. וביאר שם הגר"א שבילין – סתימין (התלבשות הרדל"א בג"ר דא"א – לש"ו שם), וארחין – גילוי (התלבשות הרדל"א בז"ת דא"א – לש"ו)***

ועי' יהל אור ג יז ע"ג

³⁶⁶ עי' לעיל ב ע"א ד"ה נתיבות שזה רל"א פעמיים.

³⁶⁷ כלומר מערכת העצבים, ועי' לעיל ד ע"א ד"ה פליאות וכן לקמן ה ע"א ד"ה וכן באדם

³⁶⁸ עי' סד"צ לג ע"א וז"ל בחמשה זינין מים, דכתיב (במדבר יט יז) ונתן עליו מים חיים אל כלי, הוא אלקים חיים ומלך עולם (ירמיה י י), אתהלך לפני ה' בארצות החיים (תהלים קטז ט), והיתה נפש אדני צרורה בצרור החיים (שמואל א' כה כט), ועץ החיים בתוך הגן י"ה יר"ד ה"א, אה"י בין מים למים, מים שלימין ומים דלא שלימין, רחמין שלימין רחמין דלא שלימין.

עי' פת"ש א"א יג, שמים חיים היא מו"ס אשר ממנו התחיל תיקון הבריאה היפך בור שאו"ן (עי' זהר ח"א קפ"ה ע"א וז"ל, תא חזי ההוא בר נש דלא זכי לאשתדלא בהאי עלמא באורייתא ואיהו אזיל בחשוכא, כד נפיק מהאי עלמא נטלין ליה ועאלין ליה לגיהנם אתר תתאה דלא יהא מרחם עליה דאקרי בור שאון טיט היון עכ"ל), ועי' א"א ל' שמים חיים שבמו"ס מתקשר עם תיבת ה'מים' שבדיקנא שהוא תיקון י"ג מזל תתאה.

³⁶⁹ וכן? כלומר כולם נקראים חכמה על אף שכולם כלולים בו.

³⁷⁰ החיה הראשונה היא אריה, ולכן כולם נקראים חיות ולא בהמות ועופות ואדם* (עי' ביאורים ח"ב פ ע"ד שהביא מלקמן מ"ח).

³⁷¹ ג"כ לשון נוק' על שם הראשון – או שכוונת הגר"א ליישב למה לא כתוב תעשיב הארץ ע"ש העשב למרות שאח"כ נזכר גם אהרן שהוא זכר.

³⁷² ולכן בלשון נוק' שזה על שם מרים

³⁷³ אריה מקביל ל'

מאיר היצירה

ולכן נקראו חיות. וכן נקראו³⁷⁴ חיות השדה ע"ש מלכם האריה, וכן היה שלמטה³⁷⁵ היא החיה כו³⁷⁶ [חכמת שלמה³⁷⁷].

פליאות – שג"ר הן במופלא, וכן נ' שערי בינה נקראו נ' פלאות, ומ"מ מ"ט נגלו למרע"ה³⁷⁸, אבל הנ' לא נגלה לשום בריה כמ"ש (איוב כח כא) ונעלמה וכו', וכמ"ש (שמות לג יט) וקראתי כו' לפניך שהן לפניך³⁷⁹, כך עלה כו' (ברכות סא ע"ב)³⁸⁰. רק אדם [הראשון] הוכן להשיגה שהוא בדרגא דילה. ובחטאו (בראשית ג כד) ויגרש כו' וישכן כו' כי הוא³⁸¹ חיים כנ"ל (ב ע"ב ד"ה אלקים חיים), וכיון שהוכן³⁸² למות א"א להשיגה. וז"ס (שמות לג כ) כי לא יראני כו'³⁸³, שבקש (שמות לג יח) הראני כו' כבודך, (קהלת ז יב) כי החכמה תחיה כו', וזה אי אפשר עתה. ואף שער נז"ן מנ' שערי בינה שהוא דבוק בחכמה {ד ע"ד} נעלם³⁸⁴, ומקומן הוא בפלא העליון³⁸⁵, ולכן נק' פלאות בסוד קוצא וגזעא ושבילא³⁸⁶, והן בשבילא שלכן הוא שבילין³⁸⁷, והוא בהבן בחכמה³⁸⁸, ולכן הוא אלהים דבראשית³⁸⁹, בסוד בוצינא דקרדינותא³⁹⁰, וז"ס (ישעיה מג טז) במים עזים נתיבה. וג' של היו"ד³⁹¹ שהוא שלשים, וב' התחברות הם ל"ב³⁹², וכולן כלולין בשביל שלמטה³⁹³.

³⁷⁴ כל בעלי חיים עי' בראשית ב יט.

³⁷⁵ * כלומר חכמה דבריא (הרב)

³⁷⁶ * ספר יחזקאל (א כב) ודמות על ראשי החיה רקיע כעין הקרח הנורא נטוי על ראשיהם מלמעלה.

עי' בהגר"א בסד"צ כב ע"ג ד"ה ובלכת, ששם כתוב שהפסוק מרמז לקד"א. ואולי כוונתו לפסוק יחזקאל י כ, היא החיה אשר ראיתי תחת אלהי ישראל בנהר כבר ואדע כי כרובים המה.

³⁷⁷ * אם כן אולי חכמה שלמטה היא מלכות, ונקרא על שם החכמה? שזה שרשה של הספירות.

³⁷⁸ עי' גמ' ר"ה כא ע"ב וז"ל, רב ושמואל חד אמר חמשים שערי בינה נבראו בעולם וכולן ניתנו למשה חסר אחד שנאמר ותחסרהו מעט מאלהים, עכ"ל.

³⁷⁹ כלומר לפנינו מזה שלא תשיג, ועי' גר"א תיר"ז צא ע"ד שהוא לפניך ואל ניתן למשה.

ע' זהר תרומה קע ע"ב – שלפניך היא אדנות, שהוא לפני שם הוי"ה הז"א

³⁸⁰ עי' בהגר"א בסד"צ ב ע"ג ד"ה ולזה אמר והערה שלנו שם. לשים בהערה בסוף הספר

³⁸¹ שער הנ', ולכן כוונתו לדבריו בדף ג ע"ב וז"ל כי הנקודות מחכמה ששם עטרא דחסד, ואותיות הן תורי זהב מבינה ששם עטרא דגבורה וזהו לך, נ' שערי בינה

ונראה יותר שהוא בכלל חכמה כנזכר לקמן עוד ב' שורות*##

³⁸² אדה"ר לאחר החטא.

³⁸³ האדם וחי. דהיינו חיים שיבא אחריהם מיתה.

³⁸⁴ והנ"ל הוא חכמה ולא בינה.

³⁸⁵ בכתר, דהיינו שכאן מדברים בפרטים שבכתר, ולכן עיקר הנ' שערי בינה הם במו"ס* שהוא בינה דכתר*##

³⁸⁶ עי' לעיל הערה 147.

דהיינו כולם יודין וזה פלא* או ששרשם בקוצא שהוא כתר ופלא (הרב הסכים עם השני)*##

³⁸⁷ שיש כאן ל"ב נתיבות בבינה במקביל לחכמה, עי' לעיל ד' ע"א באריכות.

³⁸⁸ לקמן פרק א' משנה ד', ועי' בהגר"א בסד"צ יד ע"ב ד"ה אחתא שהבן בחכמה היא אר"א

עילאין וחכם בבינה היא ישו"ת.

³⁸⁹ כלומר בינה/ישו"ת*##

³⁹⁰ דהיינו הגבורה הראשונה עי' בהגר"א בסד"צ ו ע"א ד"ה והכלל, וז"ל והכלל מחו"ב דרדל"א יצאו אורא ובוצינא ונגזזו באורא ומו"ס, שהן חו"ב דא"א, והן בחו"ג דע"י, ומשם חו"ג, ואח"כ אתגניזו באר"א, שהם חו"ב דעולם האצילות בכלל,

³⁹¹ דהיינו גימ' של ג' יודין, שבקוצא גזעא ושבילא

³⁹² שתי החוטים המחברים ג' היוד"ס.

³⁹³ דהיינו בינה שכאן התגלות כל הג'ר

מאיר היצירה

חכמה – ר"ל נתיבות של פליאות של חכמה³⁹⁴. והתחיל הספר מחכמה כמו התורה מבראשית³⁹⁵, אבל הי"ג של כתר נעלמות שהוא קוצא³⁹⁶, שלכן לא קאמר אלא פליאות וחכמה, גזעא ושבילא. ובקוצא י"ג מדות הידועים, ט' וד'³⁹⁷, (מיכה ז כ) תתן כו'³⁹⁸, לחודא אסתמכון בנוק³⁹⁹, שהם ו"ד עם הראש של וא"ן⁴⁰⁰. והד' הם בלא שערות⁴⁰¹, ב' ארחין ותפוחין ופה. וז"ס אחד א"ח ד' והן ט' בשמים, ט' גלגלים, וד' בארץ, ד' יסודות. והן סוד האופנים וחיות. סוד שם י"ב⁴⁰² שהן ג' בכל חיה, שאדם של כל א' הוא בתוכן מדובק א' אל א' והן כולן א', משא"כ ג' הנשארים הן פרודות, והן דבוקות באדם לבד. לכן באדם הוא סוד זו"נ⁴⁰³. והן כולם י"ג, וג' חיות בשמים, ושם כל מרכבה אינה אלא ג' כמ"ש בז"ח שה"ש (נ ע"ב סג ע"ב⁴⁰⁴), אבל בארץ ד' של הרביעית (שהיא אדם) ובה ד' פרצופין. ובאדם שלה נכללין כל ג' אדם העליונים. וכן באופנים י"ג גלגלי המרכבה, י"ב ג' בכל א' וא' באמצע לכל, וז"ס (יחזקאל א טו) אופן א' בארץ. וז"ס ד' יסודות בארץ ויסוד הרביעי כלולה מד' ד' פעמים⁴⁰⁵. ולכן אדם בארץ הוא התכלית, ובו תלוי היחוד, כמ"ש (#⁴⁰⁶) כל מה שאתם מקלסין כו'. וז"ס שנא"ן⁴⁰⁷ כסדר שפני אדם של הימנית הוא שור ושל אמצעית נשר כו'⁴⁰⁸ וכן בכל צד שהולכין⁴⁰⁹.

³⁹⁴ דהיינו התגלות של בינה שבכתר, ששרשו של הבינה בחכמה*, ונראה יותר התגלות הבינה שנובע מבינה שבחכמה [כאן הכי טוב ממה שכתוב בהמשך גזעא ושבילא]

נראה יותר מ"ס**

³⁹⁵ עי' תרגום ירושלמי בראשית א א וז"ל בראשית בחוכמתא ברא יי.

³⁹⁶ עי' לעיל ד ע"ד קוצא גזעא שבילא הערה 386.

³⁹⁷ עי' בהגר"א בסד"צ יח ע"ד ד"ה וידוע, והערה שלנו שם, שיש ד' תיקונים לנוק' וט' לז"א

³⁹⁸ כאן כתוב ד' אחרונים, ויש פעמים שהגר"א מתייחס לד' ללא שערות, ע' לקמן הערה

401.***

³⁹⁹ מלשון הסד"צ יח ע"א ארבע בלחודוי אסתמכו

⁴⁰⁰ עי' ביאורים ח"ב ע"ב ע"א שיש משמעות שזה ו' עם מוחין שלו, ולכן אפשר שיהא ו' בגימ' ט' שהוא ו' עם ג' מוחין סה"כ ט'.***מקור?

⁴⁰¹ ד' תיקוני דיקנא דא"א השייכים לנוק' (עי' בהגר"א בסד"צ יח ע"ג ד"ה ואמר ארבע).

⁴⁰² עי' בהגר"א בסד"צ ב ע"א ד"ה הספירות. ששם כתוב ששם י"ב היא ג' פעמים ד' וכאן ד'

פעמים ג' וכן בדגלי המדבר, וצ"ע מתי זה כך ומתי כן.***

⁴⁰³ כלומר הד' חיות ג' פעמים יחד עם האדם***

⁴⁰⁴ וחד סליק ונחית, ואתתקף בסטר מזרח, ברזא דאת ט' ואת יו"ד. אתפשיט מתרין סטרין, ומתגלגלא בארבע, תרין לעילא, שירותא דאבא ואימא. ואית תרין מתרין סטרין, מסטר דרום

וצפון, מתיישבא בכולהו. ואיהו רתיכא עילאה, בארבע סטרין. אופן אחד בארץ אצל החיות, דא

איהו רתיכא תתאה, כלילא בארבע סטרין:

רתיכא עילאה, דאיהו רזא דארבע סטרין, פשיט נהירו מתלת סטרין, חד דיליה דאתחברו ביה

ירותא דאבא ואימא, דהוו תרין, ומתחברן לחד. ותרין מתרין סטרין:

פשיט נהירו דמזרח, האי רתיכא תתאה גלי פן חד, לגבי דההוא נהירו, ומקבלא ליה, ואתנהיר

מיניה. וכד אתנהיר ההוא פן מההוא נהירו, כדין ההוא פן איקרי אדני. ואיהו שליט ורבון בשלטנו

דנהירו רב. וההוא פן כיון דמקבל ההוא נהירו, אתעביד ליה היכלא, וגניז ליה בגויה, ובגיניה

אתעביד אדון רבון ושליט.

⁴⁰⁵ ארץ היא כלולה מאש רוח ומים***

⁴⁰⁶ ילקוט שמעוני שמות - פרק א - המשך רמז קסב אבל הקב"ה אינו כן אלא כל מה

שמקלסין אותו הוא יותר מקילוסו.***

⁴⁰⁷ שור נשר אריה ו' שייך לאדם

⁴⁰⁸ ואריה לשמאל

⁴⁰⁹ במדבר***, ואז זה הפוך ועי' יהל אור ח" & יא ע"ד בלשון הזהר גם כן, עי' בהגר"א בסד"צ

י ע"ד דגלים ביהל אור המצויין שם לגבי מי מימין יהודה שיהודה היה בצד מזרח, ולכן ימינו הוא

דרום

מאיר היצירה

חקק כו' – כ"ב כינויין⁴¹⁰, ולקמן (פ"ד מ"ו) עשרה שמות. והשמות הן בגוף והן שבעה שמות שאינן נמחקין (שו"ע יו"ד סי' רעו סעיף ט')⁴¹¹ אחי"ה א"ל כו' צבאו"ת שר"י אדנ"י והן כוללין כל השמות. וכן כלל הספירות הן ז', שלכן ז' ימים כוללים הכל. ושמות הוי"ה הן בנשמה, והוא בג' דרגין⁴¹²: הוי"ה א' כוללת כל ע"ס בפשיטותה בנפש, ובמילואה ברוח⁴¹³, ועשר הויות מנוקדות בנשמה⁴¹⁴. וכינויין המורין עליו ית' חנון כו' בלבושא כמו הלבוש שמצייר לאדם [הוא נאה ללבושו ולבושו נאה לו (מדרש תהלים צג)]. וכינויין אחרים כלחם כו' בהיכלא, והן כל התורה. והן ד' דרגין⁴¹⁵, והכל יוצא משם הוי"ה נמצא כל התורה הוא שמו⁴¹⁶.

בספר כו' – הן חב"ד כמ"ש בזהר פ' תרומה (קלז ע"ב⁴¹⁷) ובז"ח (מדרש הנעלם ג ע"א), והן כוללין הכל כמ"ש בא"ז (רפט ע"ב⁴¹⁸) דעייל בכל גופא וכו', וכן אמ"ש כוללין כל גופא, וכן יה"ו, והכל א', וכמ"ש (משלי ג יט) ה' בחכמה וכו', וכמ"ש"ל (פ"ג מ"ד) ארץ ממים כו', שמים מאש, ואמר (משלי ג יט) בדעתו⁴¹⁹ כו' שהוא האויר שנתחלקו מים עילאין מתתאין⁴²⁰ ובמקומן האויר. והן ב' ידים ולשון כמ"ש (ישעיה מז יג) אף ידי יסדה ארץ וימיני כו' בדבר כו', וכמ"ש (בראשית א ג) ויאמר אלקים יהי אור, ויעש כו'⁴²¹. והן ג' ספרים שנפתחים כו' (ר"ה טז ע"ב)⁴²², וכמ"ש"ל (פ"ג מ"א)⁴²³ כף כו' וכף כו' ולשון כו'. ובהן נכללים כל הל"ב, ע"ס, חמש אצבעות, חמש כנגד חמש, וכולן⁴²⁴ בלשון בנקודות, וכ"ב⁴²⁵ עם כפולתן⁴²⁶ הוא כ"ח, בסוד (סנהדרין צ"ז ע"א) שיתא אלפי שנין הוי

⁴¹⁰ כל מה שנמנה כאן במשנה י"ה יה"ה וכו' הם כינויים, עי' לעיל ב ע"ב שהם כינויים לחכמה זו כלומר דמו"ס
⁴¹¹ עי' לש"ו (כללים ח"ב קכז ע"ג) שהשם אלקים שהוא כללות הבי"ע מסתעף משם הוי"ה שהוא כללות כל השמות שבאצילות, וכלים דאצילות הם הז' שמות שאינם נמחקים.
⁴¹² והם כלים דאצילות (כללים ח"ב קכז ע"ג)
⁴¹³ כלומר השם מ"ה (כללים ח"ב קכז ע"ג). ועי' יהל אור ח"א יג ע"ב (לש"ו), שהשמות המנוקדים הם ברוח, ושם מדובר בבריאה.
⁴¹⁴ כלומר בט' נקודות ואחרון בניקוד צבקות (כללים ח"ב קכז ע"ג)
עי' הערה 160.
⁴¹⁵ נפש גוף לבוש היכל
⁴¹⁶ בלשון יחיד עי' לעיל 155.
⁴¹⁷ וז"ל, מרזא דספר עלאה אבא דכלא, ומרזא דספר אימא עלאה, ואיהו מרזא דספור, ובגין כך מספרים כדקאמרן, עכ"ל.
⁴¹⁸ וז"ל ועייל ברישא דזעיר אנפין, ואתעביד חד מוחא ומתמן אתמשיך ונגיד בכל גופא
⁴¹⁹ תהומות נבקעו.
⁴²⁰ וכאן הוא מתגלה כאש, ונ"ל שזה מתגלה כמים ועליונים כאש, ועי' דע"ה ח"ב כא וכב במאמר שרשי הצח"מ*##
⁴²¹ יהי אור חכמה ויהי אור בינה ויעש דעת (בהגר"א בסד"צ יג ע"ב ד"ה ומתחיל), וכן עי' זהר ח"א כב ע"ב.
עוד עי' ליקוטים בסוף בהגר"א בסד"צ לח ע"ד ד"ה ונחזור וז"ל, בבריאת העולם שמחשבת החכמה לברוא מהלכי השמש וירח ביום ובלילה קיץ וחורף וכל ז' כוכבי לכת וי"ב מזלות ושאר כוכבי לכת וכ"א משטרו בארץ וכל צמחים ובע"ח וכ"ב שהן בחכמה רבה ונפלאה, ובינה הוא גדר צורת כ"ד ודבר לתועלת החכמה הנ"ל, וכתר הוא התכלית כמו מלכות.
⁴²² כלומר שנתגלה אז המתקלא.
⁴²³ וז"ל, כף זכות וכף חובה ולשון חק מכריע בינתיים.
⁴²⁴ דהיינו כל הי'.
⁴²⁵ אותיות.
⁴²⁶ מנצפ"ך, ועם א' שבסוף עי' לעיל ב ע"ג.

מאיר היצירה

עלמא⁴²⁷, והן בכ"ח פרקין שבהן⁴²⁸, (איוב לו ז) וביד כל אדם כו⁴²⁹, וכן הוא בלשון שהוא כלול שניהם (בראשית כה כז) יושב אהלים⁴³⁰. והם ג"כ נחלקין בעשר ה' מוצאות וה' כפולות⁴³¹. וכן הוא בכל דבר זו"נ ושותף הג', (נדה לא ע"א) אביו נותן ה' דברים וכו' ושותף השלישי השי"ת י'. וכן בספירות ג' שמות המיוחדין⁴³² אהי"ה הוא שותף הג', ומילואן ל"ב⁴³³ כמש"ל (#). וכן הוא בלוחות ה' נגד ה', ספר וספר, וניתנו ג"כ במאמר כל העשר, וסודן שנברא העולם בב⁴³⁴, לכן הכל זו"נ (וכן נבראו שמו"א⁴³⁵ שנים) ויחודן בא', כמ"ש (הקד' הזהר ג ע"ב) כל יחודי כו', ובך אתחיל אנכי כו' ושם היחוד, כי שמים וארץ נתייחדו שם ע"י השי"ת כמ"ש רז"ל⁴³⁶ שהרכין השמים וכו'.

וכן הוא בכל דבר והיא המתקלא, ומתנהג העולם בחד"ר. ולכן מרע"ה ואנשי כנה"ג לא אמרו אלא ג' הגדול כו' (יזמא סט ע"ב), והתחלת כל דבר בג' דאודרע בג' נקודין חש"ק⁴³⁷, והן אמ"ש בסוד {ה ע"א} החו"ל {ע' תז"ח יט ע"ב}), והן מחשבה ודבור ומעשה. ספר במחשבה וזהו (בראשית א י) וירא אלהים כי טוב, וספר המעשה (בראשית א ז) ויעש כו' והן בחו"ב אומר ועושה⁴³⁸, וסיפור ויאמר. וז"ס (שמות טו כה⁴³⁹) ש"ס ש"ס, ובשניהם חק משפט, וש"ס בזה נסחו⁴⁴⁰. והן אורא וניצוצא⁴⁴¹ ורעותא עלאה. ג' אורים⁴⁴², ה' אלהינו ה⁴⁴³, ה' קו המדה⁴⁴⁴, אלהינו חותמא דגושפנקא ובהן (ידמיה ה כב) שם חו"ל גבול לים⁴⁴⁵.

⁴²⁷ עי' לעיל הערה 109.

⁴²⁸ שבב' ידים.

⁴²⁹ כלומר כל העולם וכל ו' אלפי שנים תלויים בידי אדם

⁴³⁰ עי' זהר תרומה קעה ע"ב וז"ל תנא, אמר רבי שמעון, והבריה התיכון בתוך הקרשים מבריה מן הקצה אל הקצה, דא הוא יעקב קדישא שלימא, כמה דאוקימנא דכתיב (בראשית כה כז) ויעקב איש תם יושב אהלים, יושב אהל לא כתיב, אלא יושב אהלים, תרי, דאחיד להאי ואחיד להאי, אוף הכא כתיב והבריה התיכון בתוך הקרשים מבריה מן הקצה אל הקצה, דאחיד להאי ואחיד להאי. דתנינן, מאי איש תם, כתרוממו שלים, שלים מכלא, שלים לתרין סטרין, לעתיקא קדישא ולזעיר אנפין, שלים לחסד עלאה ולגבורה עלאה, ואשלם להאי ולהאי, עכ"ל.

⁴³¹ יש ה' מוצאות הפה וה' כפולות מנצפ"ך

⁴³² עי' בהגר"א בסד"צ יג ע"ב ויאמר, שיש ג' שמות [הו"ה אדנ"י ואה"ה] שאו"א נכללין

במזלין

⁴³³ אל"ף ה"י יו"ד ה"י, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד ל"ב אותיות.

⁴³⁴ באות ב'.

⁴³⁵ שמים וארץ

⁴³⁶ מכילתא פרשת בחדש פרשה ד וז"ל, וירד ה' על הר סיני. שומע אני על כלו ת"ל על ראש ההר. יכול ממש שירד הכבוד והציעו על הר סיני ת"ל כי מן השמים. מלמד שהרכין הקב"ה שמים התחתונים ושמי שמים העליונים על ראש ההר וירד הכבוד והציעו על הר סיני כאדם שהוא מציע את הכר על ראש המטה וכאדם שהוא מדבר מעל הכר שנאמר ישעיה ס"ד כקדוח אש המסים מים תבעה אש וכן הוא אומר שם

⁴³⁷ עי' הק' לאדרא שכותב שזה חולם שורק חירק, ומקורו מתיקו"ז ח ע"א, עי' בהגר"א בתז"ח יז ע"ב שנקודין חש"ק ג' טיפין ממוחא, עכ"ל.

⁴³⁸ עי' (זהר ח"א כ"ב ע"א) וז"ל, ויאמר, הוה אמר לאלהים יהי אור, מארי דבניינא (אבא – עי' שם לשון הזהר) איהו אומר ואומנא (אמא) עביד מיד, עכ"ל.

⁴³⁹ וז"ל הפסוק, ויצעק אל ה' ויורהו ה' עץ וישלך אל המים וימתקו המים שם שם לו חק ומשפט ושם נסהו:

⁴⁴⁰ ר"ל כי שם שם גימטריא ספר ספר ושם בגי' ספור וכ"ה ברבינו בחיי (ש"ל)

⁴⁴¹ עי' בהגר"א בסד"צ ו' ע"א והכלל שכאן שורש הזיווג של המזלין.

⁴⁴² עי' לקמן הערה 1096

⁴⁴³ עי' תז"ח כא ע"ב וז"ל, לקבל ג' אורין, ג' קשרין, ה' אלקינו ה'

⁴⁴⁴ עי' תז"ח יט ע"ב שזה עטרא דגבורה וכמובן שהשני עטרא דחסדים

מאיר היצירה

ובהן ארבעה ימים⁴⁴⁶, ג' וז' וכ"ב, ולכן הכל בג' והוא שם י"ב, ה' אחרונה בג' מקומות⁴⁴⁷, וסודן מלך מלך כו'. ובאותן נקודות ג"כ ההוויות אלא שנתחלף ראשן בסופן היה⁴⁴⁸ כו',⁴⁴⁹ והן י"ב דמנצפ"ך שמספרן בפשיטותן מלך כו',⁴⁵⁰.

אופן ה'

בשלישים ושתים נתיבות – הן ג' שמות אהי"ה הוי"ה אדנ"י שכוללן כל האצילות⁴⁵¹ [ר"ל שמילואן ל"ב אתון⁴⁵² כמש"ל באופנים הקודמים] א"א ז"א מלכות כי או"א גניזין תחות מזל לכן לא הזכירם באד"ר, וכן ג' אלו השמות יב"ק שהם יחוד ברכה קדושה שכוללן הכל⁴⁵³, ואלו הג' הנ"ל הן כלולין בג' אותיות אמ"ש, ראש בטן גויה, כמ"ש לקמן פ"ג (מ"ו), והם ג' ספרים אמ"ש שכוללן כל הל"ב נתיבות, וכן יב"ק כלולין באמ"ש כמ"ש בפ"ג (מ"א) אמ"ש יסוד כף זכות כף חובה כו' שהן יב"ק ג' קוין כידוע.

וכל א' מאלו ג' שמות מהפצופים כלול מעשר, ובין כל אחד פרגוד, והם ב' פרגודין, פרגוד אחד הוא סוד פרוכת המבדלת בין קדש הקדשים שהן סוד ג' ראשונות דכלולין בהיכל הז' שנקרא קודש הקדשים שלכן נק' ק"ק, קודש חד, קדשים תרין הרי ג', ובין הקודש שהוא ו"ק דז"א, ופרגוד שני בין קודש לחצר אהל מועד ששם נוקבא, כי היא מתחלת כנגד שני שלישי התחתונים דז"א, ועיקר בנינה נה"י דז"א ושם קומתה, כי ב' השלישים דת"ת הן כתר שהן ב' בחינות שבכתר⁴⁵⁴, שלכן ט' הכלים נגד ט' ספירות

⁴⁴⁵ עי' תיקו"ז קכב ע"ב וז"ל, שכינתא עלה אתמר אשר שמתי חול גבול לי, ואיהו תחומא דכלהו, כגוונא דתחום שבת, וכד רצין גלין בארבע רוחין, מיד דחזיין שכינתא דאיהו חול לב (נ"א ליס), דאיהו חול דאסחר

⁴⁴⁶

⁴⁴⁷ עי' בהגר"א בסד"צ ב ע"א ד"ה הספירות.

⁴⁴⁸ נדצ"ל הוה

⁴⁴⁹ עי' הערה 243

⁴⁵⁰ מלך מלך ימלך בגימ' מנצפ"ך.

⁴⁵¹ עי' בהגר"א בסד"צ יג ע"ב ד"ה ויאמר וז"ל, בכל הזוהר וספרי קבלה כולל כל האצילות בג' שמות אק"ק הוי"ה אדנ"י, ג' פרצופים א"א ז"נ, שאר"א נכללין במזל, וכן בא"ר לא הזכירם. עי' תיקו"ז קמב ע"ב וז"ל, אשכחנא תקונא כגוונא דא, אק"ק כתר עלאה, יקו"ק עמודא דאמצעיתא, אדנ"י שכינתא תתאה, עכ"ל.

⁴⁵² אל"ף ה"י יו"ד ה"י, יו"ד ה"א וא"ו ה"א, אל"ף דל"ת נו"ן יו"ד ל"ב אותיות, עי' לעיל הערה ⁴³³.

⁴⁵³ עי' תיקו"ז קמ"ט ע"ב תלת גוונין דעינא אינון אק"ק יקו"ק אדנ"י, כלל ופרט וכלל, ואינון יחודא ברכה וקדושה, וסימן י"עננו ב"יום ק"ראנו, דהכי סליק חושבן תלת שמהן אלן כחושבן יב"ק, אק"ק כתר עלאה יקו"ק עמודא דאמצעיתא אדנ"י שכינתא תתאה, עכ"ל, ועי' שם בגר"א שיחוד בכתר וברכה וקדושה בזו"ן. עי' פל"ח שער הברכות פ"ז וז"ל, יב"ק - יחוד, ברכה, קדושה. שהם כנגד ג' קצוות הראשונים, חסד הוא הברכה, וגבורה קדושה, ותפארת יחוד, עכ"ל, ועי' זהר ח"ב קטז ע"א.

⁴⁵⁴ עי' ביאורים ח"א יד ע"ד (וכן דע"ה ח"ב נא ע"ג) שעתיק מהחזה עד הטבור דעליון, והא"א דכל תחתון מהטבור עד סוף הגוף, ועי' ביאורים ח"ב פג ע"ב - צ"ע שלקמן פ"ב ופ"ג כתוב שהם מהטבור שהוא מב' שלישי ת"ת, ויש כמה סתירות בדברי הרב אם זה מחצי הת"ת או מהחזה ולמטה, והענין בל"ז כי עיקר ההתלבשות מכל עליון בתחתון הוא רק בנה"י שלו כי הג' פרקי הנצח דעליון הוא בכל קו הימין, וג' פרקי הוד בקו שמאל ויסוד בקו האמצעי דת"י, אבל הכתר דתחתון הוא בשליש תחתון דת"ת מטבורו עד סוף הגוף, אמנם בכתר יש ג' בחי' שהם רדל"א גלגלתא ומר"ס ובפרטות הם רדל"א גלגלתא ואירא ומר"ס, והרדל"א דתחתון התחלתו מראשית הז"ת דעליון, והגלגלתא מהחזה דעליון והאירא מהחצי ת"ת דעליון והמר"ס מהטבור דעליון שהוא שלישי תחתון דת"ת, ואין לאירא מקום מסוים בפני עצמו כי הוא נכלל בגלגלתא (עי' א"א פרקים ב, ג, ד)*

מאיר היצירה

מתחלקין ג' ג', בק"ק ארון וכפורת כרובים שהן כח"ב, ארון בינה כמ"ש בתיקונים⁴⁵⁵, כפורת חכמה, כרובים כתר, לכן הם ב' כנגד ב' בחי' שבכתר, ובאהל מועד מנורה, שולחן, מזבח, נגד חג"ת כידוע (בע"ח שער ציור עולמות (פרק א')), מנורה בדרום ושולחן בצפון ומזבח באמצע⁴⁵⁶, מכאן ואילך לבר מגופא נה"י ושם הנוקבא, בחצר אהל מועד כיור וכנו ומזבח החיצון, כיור וכנו נו"ה ב' כליות ששם מים⁴⁵⁷, ולכן כיור על כנו כי הן נק' מעלה ומטה (לקמן פ"ד מ"ד), רום ותחת⁴⁵⁸ כדלקמן (משנה ה'), ומזבח יסוד נגד מזבח הפנימי, כי יוסף דמות איקונין דומה ליעקב⁴⁵⁹, גוף וברית חד הוא (זהר ויקרא ד ע"א), אלא שיסוד לבר מגופא (זהר ח"א כ"א ע"ב) לכן נקרא מזבח החיצון.

וכן באדם ב' הפרגודים בין ראש לגוף וחצר הכבוד, הרי ג"פ עשר וב' פרגודין ל"ב נתיבות כוללין בג' ספרים, וכל הל"ב נתיבות כלולין במוח ומתחלקין בחוט השדרה לכל הגוף שמהן יבא ההרגש לכל הגוף, כידוע⁴⁶⁰ שכל ההרגש בא מן המוח, כיצד ח"י חוליות בשדרה שנגדם תקנו ח"י ברכות (ברכות כז ע"ב), ועוד חוליא קטנה בסוף השדרה שנגדה תקנו ברכת המינים (ה ע"ב) הרי י"ט, והל"ב נתיבות הם נתיב א' בין פרק הצואר לחוליא הראשונה והוא (איוב כז ז) נתיב הראשון לא ידעו עיט, ול"א הנשארים הם ח"י נתיבות בח"י פרקין שבין י"ט חוליות, וה' נתיבות בסוף חוליא י"ט יוצאין כאחד ומתחלקין לה', ואח"כ יוצאין עוד ב' נתיבות, ובעגבות יוצאין ג' מב' עגבות, ואח"כ יוצאין עוד ג', וח"י נתיבות הראשונות נגד ח"י ברכות שהן בצדיק ח"י עלמין (רע"מ פנחס רמז ע"ב)⁴⁶¹, וברכות לראש צדיק (משלי י ו) שבו נכללין ט' ספירות מלמעלה למטה ומלמטה למעלה, שהשדרה אמרו (ויקרא רבה פ"ל פ"ד) דומה ללולב שהוא יסוד.

וה' נתיבות [שבחוליא י"ט] הוא נגד ברכת המינים שהוא נגד כתר דנוקבא (שעה"כ עמידה ו'), שבנוקבא יש בה ב' בחינות א' ה"א אחרונה שבשם⁴⁶² וא' שם אדני⁴⁶³, והענין כי ד' אותיות אדני הוא בה מחכמה ולמטה⁴⁶⁴, כמו שם הוי"ה שבזעיר אנפין כידוע, וה' אחרונה שבשם⁴⁶⁴ הוא בכתרה⁴⁶⁵, שהוא עמדת הברית שמשמש לכתרה⁴⁶⁶ ולמלכות

⁴⁵⁵ עי' יד ע"ב וז"ל ועשו ארון דא שבת דמשכנא, וביאר שם הגר"א וז"ל דא שבת - ר"ל שכינה עילאה

⁴⁵⁶ גי' א"ל הו"ה ואין זה סותר למ"ש בזהר מזבח הפנימי הוא אימא כי באמת יסוד אמא מסתיים בת"ת כידוע (רמ"ש)

⁴⁵⁷ זהר ח"ג סח ע"א וז"ל, מבועי נחלא מאן אינון מבועא חד לעילא דכתיב ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן וגו'. ומתמן נגיד ונפיק ומשקי גנתא וכל אינון נחלין נגדין ונפקין ומתכנשין בתרי מבועין דאקרון נצח והוד ואלין אקרון אפיקי מים בההוא דרגא דצדיק דמיניה נגיד ונפיק ומשתקייא גנתא, עכ"ל, וכן הוא בתיקו"ז (לז ע"ב) ואינון לקבליהו תרי שפון דאתקרון אפיקי מים ומאן נינהו נצח והוד דאתקרון שקתות המים ותרוייהו אתשקין על ידא דצנורא דאיהו עמודא דאמצעייתא דכליל כלא ואיהו ברית דכליל ביה כל אברין, עכ"ל.

⁴⁵⁸ נ"ל מ"ש שלכן נעשו ממראות הצובאות שהעמידו צבאות הרבה כי נו"ה נקרא צבאות וכן הן תרין ביעין והבן (רמ"ש)

⁴⁵⁹ במדבר רבה פ"ד פ"ה וז"ל, (בראשית לז) אלה תולדות יעקב יוסף לא היה צריך קרייה למימר אלא אלה תולדות יעקב ראובן למה נאמר אלה תולדות יעקב יוסף ללמדך שהיה יוסף דומה לאביו בכל דבר, עכ"ל.

⁴⁶⁰ לעיל אופן א' מביא מקורו מהראב"ד בריש ס"י.

⁴⁶¹ תז"ח (דף מד ע"א) והאי ח"י באן סליק, בוירח, ובגיניה אתמר וירח ד' את ריח הנחוח כו' והוא ח"י ברכות ח"י עלמין דכל צלותין לגביה

⁴⁶² עי' סד"צ פ"א [י ע"א] ד"ה המלך השמיני ובתיקונים לה סע"א וריש ע"ב (לש"ו) לא ראיתי מה שנוסף בב' מקומות אלה.

⁴⁶³ דע"ה ח"ב ז ע"א, שזה עיקר קומתה.

⁴⁶⁴ הו"ה

⁴⁶⁵ כתר המלכות אדניי (כללים ח"א נג ע"ג)

מאיר היצירה

של עד"א, כמו בכל כתר כידוע⁴⁶⁷, שלכן נקראת עטרת, שלכן ה' נתיבות נגד כתר וקבועין בסוף ח"י נתיבות שבשדרה.

וב' נתיבות תיכף אחריהן נגד חו"ב דילה סמוכין לכתר, ואחר כך ג' ואח"כ עוד ג' נגד חג"ת נה"י דילה, שמתחלקין ג' ג' כנ"ל. ומלכות דילה ל"ל מגרמה כלום (זהר ח"א קפא ע"א), ועלייתה למעלה שנגדה אמר (תהלים קיח כב) אבן מאסו הבונים כו' כידוע, לכן נגדה (איוב כח ז) נתיב לא ידעו עיט למעלה כנ"ל, (משלי יב ד) אשת חיל עטרת בעלה⁴⁶⁸. א"כ במלכות י"ד נתיבות נגד י"ד אותיות של השם פשוט עם המלוי שכלולין בה, וכל הל"ב נתיבות כפולין⁴⁶⁹ חוץ מנתיב הראשון נגד שם ס"ג שבחכמה שבו, כמ"ש בתיקוני זהר (תי' מ"ח⁴⁷⁰) י' י' א' י' שבו הידועים כמנין א"ל הוא נגד הכפולים, והשאר ל"ב נגד הפשוטים, וז' נתיבות שבראש נגד ז' שערים שבראש כמ"ש לקמן (#) שכלל כולם הן ע', ע' אנפין של התורה⁴⁷¹, שנגדן סידר רשב"י ע' תיקונים על בראשית שהיא חכמה כידוע, ראשית חכמה (תהלים קיא י), ע' שמות של הקב"ה⁴⁷² (מבוארין בבעל המורים פ') (במדבר יא טז) אספה לי⁴⁷³, וע' נפש ליעקב, ואמר בשלשים⁴⁷⁴ ושתיים שהן הכפולים כנ"ל, והן מתחלקין בעולם ובשנה ובנפש כמ"ש לקמן עשר ספירות וכ"ב אותיות בעולם שנה נפש.

⁴⁶⁶ מעצמות העיקר שבה הוה העטרה בבחי' כתר שלה אמנם שימושה בזה הוא נעלם בה מאד כי השימוש דכתר בכל פרצוף הוא לעולם נעלם אך קבלתה הגלויה מהעטרה והשימוש העיקרי שמשתמשת בזה כי לבד מה שמקבלת ממנו תמיד אור וברכה אורות ומוחין בכל זיווג כל שלימות המוחין שבה אשר לבחי' נוק' שתהיה ראויה להעלות מ"ן ולהעשות כלי שתהיה מוכשר להתעבר ולהוליד (כללים ח"ב נז ע"ג, ועי' עוד נ ע"ד) שהוא כתר מלכות עי' תיקו"ז יט ע"א.

⁴⁶⁷ עי' רע"מ תרומה קנח ע"א שימוש מאניה ועטרה, וכן ע' בבהגר"א בסד"צ יא ע"א שביעאה, שיש לנוק' מקום תחת ז"א כנגד ז"א ולמעלה כנגד כתרו.
⁴⁶⁹ ע' לעיל הערה 250.

⁴⁷⁰ עי' תיקו"ז מז ע"ב ואתקריאת י"י בתלת יודין י' עלאה וכו', ועי' גר"א שם ע"ג ד"ה הולך סגולתא וכן ד"ה יודע עילאה, וע' לעיל הערה 248. מצאתי בבהגר"א בתיקו"ז פא ע"ב, וע' קח ע"א בדברי התיקו"ז עצמו שיש גרסא כזה והגר"א גורסו, אבל נשאר לי קשה קצת.***

⁴⁷¹ עי' תיקו"ז פ"ד ע"ב ז"ל, מאן אלהים אחרים אלן ממנן דשבעין אומין וסמא"ל ונח"ש הא ע"ב, בגין דא יהיב קודשא בריך הוא אורייתא מימינא דאיהו חסד ומשמאלא דאיהו גבורה, דאית בה שבעין אנפין לשזבא משבעין אומין, ואורייתא אתייהיבת ממיא ואשא דאינון תרין לשזבא לישראל מסמא"ל ונחש, דאינון ממיא ואשא, ובגינייהו אתמר לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, ולקבל שבעין אומין שבעין נפש, ומאן דעבר על שבעין אנפין דאורייתא דאתמר לא יהיה לך אלהים אחרים על פני, שלטין שבעין ממנן ואומין דיצר הרע על שבעין נפש, עכ"ל.

⁴⁷² עי' בהגר"א בסד"צ ט ע"ג ד"ה וידוע וז"ל, וידוע שת"ת הוא בסוד היין, ע' נפש, בסוד נכנס יין כו' (ערובין סה ע"א), ע' שמות של הקב"ה, וכמ"ש בפ' משפטים (קכג ע"א) ע' נהירו דע' ענפין דאתזנו מהאי רוחא דנפיק מן פומא, והוא ת"ת כמ"ש שם, כדין ע' שמהן לקבלהון בארעא כל הנפש כו', עכ"ל.

⁴⁷³ וז"ל אספה לי שבעים איש - כנגד ע' נפש שירדו למצרים וכנגד ע' אומות וכנגד ע' שמות שיש לו להקב"ה ואלו הן: אל אלהים ה' אחד אדון אדיר אהיה אמיץ אמת ארך אפים אחרון שאינו מוסר מלכותו לאחר אמונה אשכול הכופר ברוך בורא גדול גאה גואל גבור דגול היודע ועד זוכר חי חסיד חנון חוקר חסין חכם טוב טהור עינים ישר יושב סתר כבוד המסתתר נורא נשגב נצח נוצר חסד נושא עון נושא פשע נושא חטא נוקם נטר סלה יושב קדם סלה סלח עליון עופר עוז פודה צור צבי צבאות קדוש קנא קרוב רחום רם ראשון שלא קבל מלכותו מאחר רב חסד שומר שופט שלטון שר שוכן עד תמים תקיף. וע' שמות של ישראל ואלו הן' אשת נעורים אלי הצדק אלופים אחים אהובים אום אם אישים אפרים אדירים אצילים אגוז איומה אגודה בני בני אל חי בכור בהירים בתי ברה בעולה גוי גדול גן נעול גל נעול גפן העמוסים ונשואים זרע קדש חכמים טובים יחידים יקירים ישראל ישורון יעקב יוסף יהודים ילדי יידיים כלה כנה כרם כהנים משרתים מלכים מעין חתום נחלה נדיבים נאוה נער נטע סגולה עליונים ענוים עדה עברים עבדים עמים פדוים פרזים צאן צדיקים קדושים קנוים רבים רכים שבטי יה תמימים ע"כ. וע' שמות לירושלם. אספה. תגין על ה' דאספה, לומר לך שיהיו בקיאין וזהירין בה' חומשי תורה.

⁴⁷⁴ הוא מדגיש אות ב'

מאיר היצירה

וברא את עולמו בג' ספרים – שנגדן בכל הספירות ג' כלים, וג' אור הפנימי, וג' מקיפין, וכן התחלקן לג' קוין, וג' שמות כוללן כנ"ל אחי"ה הוי"ה אדנ"י⁴⁷⁵, וכן כלל כל הגוף, ראש בטן וגויה, וכן בנשמה נר"ן, וכן בשנה כלל כולם חום וקור ורויה וכן בעולם אמ"ש.

בל"ב נתיבות – ביה"ו נברא העולם⁴⁷⁶, כי הה' אחרונה כלולה מכולם, ולכן אמרו⁴⁷⁷ שבדצ"ה בכל א' כ"א מאות מינים בכ"א⁴⁷⁸ כמנין אר"ץ⁴⁷⁹, שארץ כלול מיה"ו וכל א' כלול ממאה כידוע, דכל הספירות כלולין מעשר ובה⁴⁸⁰ סלקין למאה, בסוד⁴⁸¹ מאה אדנים (שמות לח כז), בסוד אדנ"י וס"ה אדנ"י החצר גי' אדנ"י במלכות, ומאה בנקודה הפנימית ששם מאה ברכות, שלכן באהל מועד⁴⁸².

(פ"א מ"ב) עשר ספירות⁴⁸³ בלי מה, ועשרים ושתים אותיות⁴⁸⁴ יסוד, שלש אמות⁴⁸⁵ ושבע כפולות, ושתים עשרה פשוטות. עשר כו' – הוא פי' היאך נמצאים ל"ב⁴⁸⁶, ואמר עשר וכו' ועשרים ושתים כו' הרי ל"ב.

ע"ס – הנה במספר אין יותר מעשר שאח"כ מתחיל אחד עשר, וכן במאות ואלפים⁴⁸⁷. ובטבעים הן עשר (ה ע"ג) סוגי הסוגים⁴⁸⁸.

⁴⁷⁵ עי' בהגר"א בסד"צ יג ע"ב ד"ה ויאמר וז"ל, בכל הזוהר וספרי קבלה כולל כל האצילות בג' שמות אק"ק הוי"ה אדנ"י, ג' פרצופים א"א ז"נ, שאר"א נכללין במזלא, וכן בא"ר לא הזכירם. עי' תיקר"ז קמב ע"ב וז"ל, אשכחנא תקונא כגוונא דא, אק"ק כתר עלאה, יקו"ק עמודא דאמצעיתא, אדנ"י שכינתא תתאה, עכ"ל.

⁴⁷⁶ עי' מדרש הנעלם הנ"ל הערה 100

⁴⁷⁷ ###

⁴⁷⁸ נדצ"ל למחוק 'בכ"א'***

⁴⁷⁹ והחשבון היא ר 200 ו 900 ועוד אלף של אלף סה"כ 2100, ובכל א' מהדצ"ח יש 2100 מינים.

⁴⁸⁰ במלכות

⁴⁸¹ עי' תיקר"ז קנד ע"א, עי' ע"ח שער אח"ף פרק ה' וז"ל, ק' זה הוא שורשו מאדנ"י העליון אשר בכאן והם סוד מאה אדנים אשר ידעת ביאורם שהוא אדנ"י גי' ס"ה ועם מילוי המלוי שלו שהן ל"ד אותיות הן צ"ט וכו' ועם כללותם הרי ק', עכ"ל.

⁴⁸² צ"ל היו מאה אדני כסף (ש"ל)

⁴⁸³ שהם עשר שמותיו ית' (על פי בהגר"א בתיקר"ז א ע"א) - פת"ש צמצום ג'

⁴⁸⁴ הם אותיות שבמלכות ויש עוד כ"ב בז"א שלא נתגלו אלינו (ביאורים ח"א נד ע"ג)

⁴⁸⁵ נקראים אמות בגלל שאמ"ש הם חיצוניות של יה"ו, ויה"ו הם האבות (ביאורים ח"א פב ע"א)לבדוק אם זה מהגר"א עצמו

⁴⁸⁶ דהיינו היאך הם יוצאים ל"ב נתיבות החכמה לפועל למטה, עי' ריש משנה א' אופן א'

⁴⁸⁷ שהוא כבר לא יחידות אלא עשרות עי' יהל אור ח"ב לט ע"ד שזה ט' ספירות מכתר עד יסוד בג"ר (זה כולל א"א ואו"א כידוע שאר"א נכללים במזלין) שהוא יחידות, וז"א בעשירות, ונוק' במאות, ועי' מקורו בתיקר"ז כ' ע"א וכלהו תליין מן א"ק, עכ"ל.

אמר לי הרב המחבר בע"פ שנקראו ספירות ע"ש שהמספר אינו בריאה רק במחשבה כי אף אם תספור אנשים או מינים בדרך א' ב' ג' ד' ה' ו' וכו' כשיתפרדו איה סופר ויעבור והנה איננו ואינו ניכר בחוצות מי הוא הא' ומי הוא הב' כי אינו דבוק בעצם וכ"ה הספירות רק במחשבה וכשם שהמספר אין לו סוף כי תוכל לספור כמה שתמצא כשתגיע לי' שהוא סוף מספר האחדים תוכל לומר ולספור י' פעמים י' עד א"ס כן הע"ס אין סוף ואין תכלית לכן נקראו ספירות (רמ"ש) עי' לקמן הערה 523.

* ⁴⁸⁸

מאיר היצירה

ובגופים הן שלשה העומקים⁴⁸⁹ עם ששה השטחים המקיפים והנקודה האמצעית
הנושאה

ובעולם הן עשרה גלגלים עם גלגל השכל⁴⁹⁰
ובשנה הם ג' זמנים קור וחום ורויה, וז' ימי השבוע
ובאדם הן גולגלתא ומוחא ולבא ופה וב' ידיים וב' רגלים וגוף וברית
ובספירות הן כח"ב חג"ת נהי"מ
ובשמות הן שבסוף המסכת (פ"ד מ"ד)
ובשם הוי"ה הן קוצו של יו"ד, ויו"ד וה"א, ויו"ה הוא כולל ששה, וה' אחרונה.
ובכולם⁴⁹² ראשון אע"פ שהוא בכללם הוא שרשם ויתבאר לקמן (ו' ע"א). ועיקר
שרשם הוא בחכמה⁴⁹³ לפי ששם הוא י' שבשם לפיכך כאן מתחילין⁴⁹⁴, אבל בכתר הוא
סתום בקוץ, וכן שם⁴⁹⁵ הוא א' שצורתו יו"ד, י' למעלה וד' מלמטה ו' באמצע, כי הוא
שורש היו"ד ספירות (לכן יו"ד כלולים בא'), אבל הם בהעלם גדול כלולים באל"ף,
לפיכך הוא⁴⁹⁶ רמוז באל"ף, והיו"ד של חכמה יש לו עוד ב' קוצין⁴⁹⁷ מלבד קוץ העליון
שהוא רמוז לכתר והן רגל ימיני וקוץ התחתון⁴⁹⁸, והן ג' יודין ושתי התחברות של ג'
יודין הם ל"ב⁴⁹⁹, והן כנגד ג' תיקונין⁵⁰⁰ הנ"ל והתחברותם כנ"ל, וארבע היודין של
היו"ד⁵⁰¹ הן שרש לד' יודין של מילוי ע"ב שבחכמה⁵⁰², והן שרש לד' אותיות של שם⁵⁰³,
שכל א' כלול מעשר כידוע, ולד' מילואין של השם, שכל א' הוא מעשר אותיות לבד שם
ב"ן לפי שמל' שבמלכות לית לה מגרמה כלום (זהר ח"א קפא ע"א) רק כלולה מכולם⁵⁰⁴,
והן שרש ג' לד' עולמות אבי"ע שכל א' כלול מיו"ד ספי", ולכך נאמר (תהלים קד כד)
כולם בחכמה עשית, והן [בשכל] החומר והצורה והפועל והתכלית⁵⁰⁵ [(גליון) שכל א'
כלול מעשרה, ג' עומקים⁵⁰⁶ ו' השטחים ונקודה הנושאה כנ"ל, והתכלית הוא היו"ד עצמה

⁴⁸⁹ עי' לעיל ד' ע"ב שזה ג' מימדים מעלה מטה, ימין שמאל, פנים אחר.
⁴⁹⁰ עי' הערה 967
⁴⁹¹ נדצ"ל קוצו של י' וי' וה', וי' הוא כולל ששה.
⁴⁹² נדצ"ל הראשון
⁴⁹³ ראשית מחכמה, עי' בהגר"א בסד"צ א' ע"א ד"ה ספרא וז"ל, ראשית הגילוי הוא מחכמה
כמ"ש בא"ז (רפט ע"ב) אתר דשירותא אשתכח כו' הוא נהירו דחכמתא כו'.
⁴⁹⁴ כלומר נתיבות החכמה וכן הספירות שלעיהם נסוב פרק זה.
⁴⁹⁵ בכתר כדלקמן ו' ע"א
⁴⁹⁶ כתר
⁴⁹⁷ כאן יש ג' קוים נקודות?, ובהם יש הל"ב שחוץ מהכתר יש יו"ד וב' קוצים והם הל"ב
וצ"ע*##
עי' הערה הבאה, שזה לא כולל הגוף
⁴⁹⁸ צורת יו"ד היא ל' כלומר יש ב' קוצים למטה
⁴⁹⁹ כדלעיל ה' ע"א
⁵⁰⁰ אפשר צ"ל הקוצין (ש"ל)
ר"ל גט"ק [גלגלתא טלא קרומא] כמש"כ לעיל מ"א סוף אופן א' [ב ע"ד] (לש"ו) דלא כרש"ל.
⁵⁰¹ ג' קוצים וגוף עי' לעיל הערה 498.
⁵⁰² יו"ד ה"י ויו"ה ה"י, עי' ע"ח שער דרושי הצלם פרק א' וז"ל, ד' מוחין אלו שבזה הצלם הם
סוד ד' יודין שיש בשם הוי"ה במילוי יודין דאבא, עכ"ל.
⁵⁰³ כלומר של שם הוי"ה
⁵⁰⁴ עי' דע"ה ח"ב ז' ע"א וכן הקדו"ש ס' ע"ד שהאות החסר היא כתר ולא מלכות
⁵⁰⁵ עי' ליקוטים סוף סד"צ לח ע"ב וז"ל ידוע שסוד שם הוי"ה ב"ה על ד' דברים, חומר פעולה
וצורה ותכלית, שהן שרשי כל הוי"ה שבעולם, וע' מורה נבוכים ח"א פרק סט.
⁵⁰⁶ עי' לעיל ד' ע"ב שזה ג' מימדים מעלה מטה, ימין שמאל, קדימה אחורה.

מאיר היצירה

שהוא קודם במחשבה והשאר הן קוצין של יו"ד ובמעשה התכלית הוא האחרון, (כן מצאתי⁵⁰⁷) הוא האחרון, ולכן אמרו סוף כו⁵⁰⁸, כנ"ל, ולכן שם הוי"ה שבמחשבה היו"ד הוא הראשון, ובמעשה שהוא אדנ"י⁵⁰⁹ היו"ד הוא האחרון, ולכן כל דבר הוא כלול מעשר כנגד היו"ד ומארבע נגד הד' יודי"ן.

והם במספר כל העשרה נכלל בד', שמא' עד ד' בהצטרפם הן עשר⁵¹⁰.

ובגופים הן נקודה וקו ושטח ועומק⁵¹¹ שהגוף כלול מכולם.

ובגוף מלאכות הן החומר והצורה ופועל ותכלית.

ובטבעים הן ד' יסודות⁵¹².

ובשנה ד' תקופות.

וד' ליחות באדם⁵¹³.

וד' רוחות בעולם.

וי"ב מזלות נחלקין בד' תקופות.

ובחומר הראשון הם ד', שכל דבר צריך החומר הראשון הכולל, והעדר, והצורה

הכללית, והצורה הפרטית⁵¹⁴.

ובדומם כסף וזהב ונחושת וברזל⁵¹⁵.

ובנמצאים הם דומם צומח וחי ומדבר.

ובאדם הן עור ובשר וגידים ועצמות⁵¹⁶.

ובנשמה הן חיה נר"ן לבד יחידה שאין באדם להשיגה כמו קוצו של יו"ד.

ובגלגלים הן גלגל היומי⁵¹⁷, גלגל המזלות⁵¹⁸, וששה כוכבי לכת, וגלגל הלבנה

מקבלת, והיא פועלת בעולם השפל כידוע.

והן בעולם משמשי אדם, בית ולבוש וגוף ונשמה⁵¹⁹.

והן בכלל העולמות ד' אצילות בי"ע.

וד' {ה ע"ד} חיות.

וד' אופנים שבמרכבה.

והן בספירות היכלות ולבוש וכלים ועצמות⁵²⁰, שהן אור מקיף הישר ואו"מ⁵²¹

החוזר וכלים ואו"פ, והן בפרטיות חו"ב ו"ק ומלכות, והן ד' אותיות של שם העצם, והן ד'

⁵⁰⁷ דהיינו זה הרמ"ש*##

⁵⁰⁸ סוף מעשה במחשבה תחילה (פיוט לכה דודי)

⁵⁰⁹ שהרי לא מבטאים יהו"ה

⁵¹⁰ כלומר 1 + 2 + 3 + 4 סה"כ 10.

⁵¹¹ עי' לקמן כה ע"ד

⁵¹² עי' לעיל הערה 175.

⁵¹³ עי' ע"ח שער קיצור אבי"ע פרק ב' והם לבנה אדומה ירוקה שחורה.

⁵¹⁴ והם חבת"ם.

⁵¹⁵ עי' זהר ח"ב כג ע"ב.

⁵¹⁶ זהר ח"ב עו ע"א, ועי' ע"ח פרקי הצלם פרק ב'. ועי' הקדו"ש שער ג פרק א' שזה בעובי, ורב"ג הוא באורך.

⁵¹⁷ עי' לקמן הערה 967

⁵¹⁸ עי' הערה 967

⁵¹⁹ כלומר הנפש הבהמית והאדם הוא הרוח וזה שם מ"ה אד"ם, עי' שער מ"ב.

⁵²⁰ דהיינו ספירות הם היכלות בעשיה, לבוש ביצירה, (עי' לקמן ו ע"א), ואז עצמות וכלים הם

אצילות ובריאה וצ"ע*##

⁵²¹ עי' ע"ח שער [דרושי] אבי"ע פ"ג (רמ"ש)

מאיר היצירה

מילואין הידועים⁵²², והן ד' מוחין חב"ד ודעת הוא כלול מחו"ג, ובכולם הרביעי הוא כולל מכולם, דוק ותשכח, ובעשרה העשירית היא מקבלת מכולם ונושאת את כולם וית' לקמן (פ"ד מ"ד).

בלי מה⁵²³ – פי' שצריך לבלום פיו⁵²⁴ שאי אפשר להמצא יותר, שאי אפשר לומר במספר שום מספר יותר מעשר, וכן קודם לא' אמר לקמן (משנה ז') ולפני א' וכו'⁵²⁵, וכן בספירות תבלום פיה ולבך לפני האחד שאין יכול להשיג, וע"ז אמרו (חגיגה יא ע"ב) כל המסתכל בד' וכו'.

ואותיות בל"י מ"ה הן ל"ב נתיבות, ויו"ד של חכמה הכוללם, ומ"ה של שם החכמה⁵²⁶, והכל נכלל בע"ס חכמה⁵²⁷, לכך נקראין בלי מה, וכן (איוב כו ז) תולה ארץ על בלימה, כי בחכמה יסד ארץ כמ"ש בזהר⁵²⁸, ויתבאר לקמן (פ"ד #⁵²⁹), ולפיכך נקראת ג"כ חכמה, ונקראת ג"כ מה⁵³⁰, ובה נכלל שם של מ"ב כמ"ש בזהר (תיקון כ ע"א) תיקון ד' וכולהו כלילין בבת שבע, כמנין בל"י, והן בל"י מ"ה, והי"ס הן בחכמה סתומין וכלולין ולפיכך הן באות יו"ד דלית בה חיוורא, כמ"ש בזהר⁵³¹, לכך נקראין בלי מה, וכל זה הוא לכל דבר שכלול מן עשר, כל הנז"ל, וכ"ב אותיות הן אותיות הידועין, והן בכל דבר, שאין שום דבר פחות מכ"ב אותיות כלולים בו, והן תורה הקדומה אלפים שנה⁵³², שהן

⁵²² עסמ"ב.

⁵²³ פת"ש ג' - דהיינו אין להם מציאות מספר מצד עצמם אלא רק מצדו עי' יהל אור ח"א ו' ע"ד וז"ל, והענין שנקרא ספירות ע"ש המספר, לא ע"ש הדברים הנספרים כי ע"ס הן במחשבה לבד שלכן נק' עשר חכמות (תז"ח ב ע"ב), ונק' בלי מה (ס"י פ"א מ"ב), ואין דבר בעולם שיהיה במחשבה לבד רק המספר שאין ניכר בדברים עצמן, וידוע שדבר א' אינו נופל במספר שלכן א' אינו מספר ומתחיל מב', וא' הוא כלל המספר, וכשיהיו שני דברים, מונין ג"כ א' וכו'. הספירות הוא לשון מספר וכוון אותם בלשון מספר כי כל דבר שבעולם מובדל א' מחבירו בגבול ותכלית, אך המספר אין הבדל ניכר אלא במחשבה, כן הם (דהיינו הספירות) בעלי תכלית בשכל ובמחשבה, אבל לא בגבול ותכלית, ועוד שכל דבר שבעולם יש לו גבול ותכלית, אבל המספר אין לו קץ ותכלית לעולם, נמצא המספר אין הבדל ניכר אלא במחשבה, שלזה קרא א' ולזה קרא ב'. המהות נבדל א' מחבירו דהיינו אותו דבר הנספר נבדל אחד מחבירו, וז"ש עשר ספירות בלי מה. פי' הם עשר מספרים אבל הם בלי מהות, כי המהות נבדל א' מחבירו אבל הם אינם נבדלים בעצם אלא הם מספרים בלבד שהבדלתן במחשבה ובשכל וכו', ספירות ע"ש שהמספר וכו' רק במחשבה, כי אף אם תספור אנשים וכו' כשיתפרדו אינו ניכר מי הוא א' ומי הוא ב' כי הוא אינו דבוק בעצם וכו', וא"כ כשיתפרדו איה המספר כי איננו, עכ"ל.

עי' קל"ח פתחי החכמה פתח לא: יש להקשות, המנין שאינו מהות בו כלל, הוא מקרה נפרד מן הנושא. אם כן אילן שם הוי"ה ב"ה אינו כלום בספירות עצמם, כיון שאינו אלא לפי המנין.

⁵²⁴ כלשון הס"י לקמן פ"א מ"ח.

⁵²⁵ מה אתה סופר.

⁵²⁶ עי' לעיל ב ע"ב, כח מ"ה והמ"ה היא הי'.

⁵²⁷ נדצ"ל דחכמה.

⁵²⁸ זהר פנחס רנח ע"א, אבא יסד ברתא.

⁵²⁹ ##*

⁵³⁰ עי' ריש תז"ח שמלכות איתקרי מ"ה איתמר בה מה אעידך

עי' שעה"ק ה ע"א ועי' ע"ח שער א' ענף ה' מה פשפשת, ועי' שבירה סוף שמהיטבאל נקראת מה וזה בתיקון

⁵³¹ עי' ז"ח ע ע"א, וע"ד, שחורה אני, דא יו"ד. כמה דאתמר, דלית ביה חוורא דאתר אחרא, וכולא כליל בגויה, עכ"ל.

⁵³² עי' תז"ח מט ע"א, עי' ב"ע ה' ע"ב שזה תורה שיצאה ממ"ס, ועי' הקדמת הגר"א לאד"ר שאלו הם הגילויים/תיקונים שרשב"י רצה לגלות/לתקן כדי שיתגלו אורות התחתונים באדרא רבא.

מאיר היצירה

מ"ם וליבא⁵³³, שמתלבשין באו"א קודם לו"ק, וכל א' נק' א' כמ"ש אלף חכמה אלף בינה⁵³⁴.

יסוד – פי' כי הן יסוד של כל הנמצאים⁵³⁵ והנבראים והיצורים ונעשים, וכל דבר גשמי ורוחני טהור וטמא, והן המזל המכה⁵³⁶ ואומר גדל⁵³⁷, והן נפש כל דבר, ונקראין יסוד לפי שמתפרשין בע"ס כל א' במקומו⁵³⁸ והכל כלולים ביסוד, שנק' כל⁵³⁹, והוזרין ונכללין במלכות בתוספת ה' שנק' בלה⁵⁴⁰, ולכן נתוספים חמש אותיות מנצפ"ך, וכל הכ"ב הן כלולין בעשר באותיות אהו"י כנז"ל (ב ע"ד)⁵⁴¹, וכן הוא ביו"ד של שם שמספרו עשרים וב' צינוריות המחברן ולכן כשתחבר צינור הא' עם היו"ד⁵⁴² הם א' י' וצנור הב' עם הד' הוא ה' ועם הו' נעשין אותיות אהו"י⁵⁴³ כנ"ל, ולכן האותיות⁵⁴⁴ נחלקין חציין שרשיות שהן נגד יו"ד השורש עם התחברות צינור, וחציין שמושיות נגד ו"ד המשמשין ליו"ד עם התחברות צינור, ונחלקין לשנים ד' משמשיין בראש (ר"ל אלב"ש⁵⁴⁵) נגד הד' שבסוף המחשבה כו⁵⁴⁶, ולפיכך כשתשים הד' קודם לו' נעשה ה' והוא שם י"ה שבחכמה, ובד' הזאת כלולין כל כ"ב⁵⁴⁷ ששרשן ד' אותיות אהו"י.

שלש כו' עד פשוטות – הוא מבאר בפרטות כל הכ"ב אותיות ויתבאר בפ' ג' ד' ה'.

⁵³³ דהיינו חו"ב דא"א וכנראה שצ"ע גדול אם מו"ס היא חכמה דא"א מהו בינה דא"א שירדה לגרון אלא זה ישסו"ת##ע"י ב"ע לג ע"א

⁵³⁴ ע"י בהגר"א בסד"צ יד ע"ג ד"ה אחת וז"ל, אלף הוא חכמה כמ"ש (איוב לג לג) ואאלפך חכמה, וכמ"ש (שבת קד ע"א) אלף בינה, וע' אפיקי ים (עירובין דף כא ע"א) וז"ל, תורה הקדומה הגנוזה ב' אלפים שנה קודם שנברא העולם, שהם חו"ב ב' אלפים שנה אלף חכמה אלף בינה שהם קודמים לזו"נ, וכמ"ש (משלי ח ל) אהיה שעשועים יום יום, עכ"ל.

⁵³⁵ כלומר כל הנמצאים מושרשים במו"ס או בחכמה דאצילות.אולי אותיות וע"י לקמן הערה 537.

⁵³⁶ ע"י תז"ח כ ע"ג ובהגר"א שם שזה בטישה המוזכר שהוא זיווג הנעלם, וכוונתו כאן לזיווג שבין אורא ומוס.יצחק טען שזה נראה שהכוונה הלבנה שמכה בעד"א באותיות?

⁵³⁷ ע"י ב"ר פ"י פ"ו וז"ל, א"ר סימון אין לך כל עשב ועשב שאין לו מזל ברקיע שמכה אותו ואומר לו גדל, עכ"ל, וע"י שעה"כ תפילת השחר דרוש א' וז"ל, הנטיעות היה בוצינא דקרדינותא מכה בהם ואומר להם גדל, עכ"ל.

⁵³⁸ ע"י ע"ח שער טנת"א פ"ו ותבין זה (רמ"ש)

⁵³⁹ ע"י תיקו"ז סג ע"א, ע' לקמן יא ע"ב ד"ה כ"ב.

⁵⁴⁰ ע"י תיקו"ז סג ע"א

⁵⁴¹ ע"ש הערה 131, מאלף עד יוד זה עשר אותיות.

⁵⁴² כלומר האות י'.

⁵⁴³ דהיינו ב' צינורות נוסף אחד בתור אות א' ואחד בתור תוספת ו קטנה בתוך הה' שהופך הד' לה'.

⁵⁴⁴ אהו"י

⁵⁴⁵ ##*

⁵⁴⁶ *ע"י זהר ח"ב קמב ע"ב וז"ל, כד אתנהירת משמשא, ורוח מתקשרא גו ההיא נשמתא, וההיא נשמתא מתקשרא גו סוף מחשבה, דאיהי רזא דנפש דלעילא, וההיא נפש אתקשרת גו ההוא רוח עלאה, עכ"ל, כלומר שזה חלק התחתון של חכמה אבא, ונ"ל שזה יסוד אבא, וכן משמע בשער מאמרי רשב"י ו ע"ד וז"ל, והא סליק למהוי מחשבה כי הוא סוף מחשבה העליונה שביל דקיק דנחית מיווד עלאה וכאשר נתגלית למט' נעשה לה רישא ותקוניה ונעשי' מחשבה כמחשבה העליו' כי מה שהיה סוף בערך המחשב' העליו' נעש' ראש עתה למטה, עכ"ל. אמנם ע"י פת"ש נתיב אבי"ע טז וז"ל ב' מדרגות חיד וגרון שהם סוף המחשבה ותחלת הדיבור, ולא נזכרו בפירוש יציאת הנשמות, שעדיין לא נגמרו עד זיווג הב' הגופני כמ"ש, עכ"ל. שמשמע שזה יסוד דחכמה דא"א, ואין סתירה והבחי' קיים בב' המקומות.

⁵⁴⁷ ר"ל ציור ד' הוא כ"ב כי הוא ב' וי' וי' מאחוריו (רמ"ש)

מאיר היצירה

אופן ב'

עשר ספירות בלי מה ועשרים ושתים אותיות יסוד – מפרש מה הן הל"ב נתיבות. וע"ס הן הפנימיות⁵⁴⁸ עשר אתון דשמה ו' ע"א {מפרש⁵⁴⁹, שקיו דאילנא מלגו⁵⁵⁰. וכ"ב אותיות הן ע"ס שנק' עשר תיקונין⁵⁵¹, וכ"ז בע"ס של ז"א, וכמ"ש למטה (#). כי בג"ר אין שם אותיות כלל, כי האותיות לא אתגלימו עד צאתן מאימא עילאה כמ"ש בזהר בראשית (טז ע"ב) ובז"ח שה"ש⁵⁵² (חסר), שגם ספירות וסידורן הוא על הפנימיות כמ"ש בהקדמת תיקונים⁵⁵³. ואמר ספירות כי הן במחשבה⁵⁵⁴ כי הם דרגא דחכמה כמ"ש בתיקוני זוהר דף ע"ג ע"א (תז"ח ב ע"ב) אדם הגדול חכמה, ועשר חכמות איתקריאו ע"ס מסטריה⁵⁵⁵. והענין כי כל האצילות הוא ע"ש יו"ד חכמה כידוע⁵⁵⁶, ובחכמה נאצלו כמ"ש (תהלים קד כד) כולם בחכמה עשית, וכמ"ש⁵⁵⁷ בחכמה דא"ק כידוע. ואף בבריאה שאימא מקנת שם (תז"ח כד ע"ב), ונקראת⁵⁵⁸ על שם בינה, מ"מ הספירות שבה הן על שם חכמה, כי בכל עולם, ד' עולמות⁵⁵⁹, הספירות שהן פנימיות ע"ש הנשמה הוא חכמה יו"ד, והתקונים שהם גופא דספירין הם בבינה⁵⁶⁰ ובאותיות שיצאו ממנה כנ"ל. ולבושין

⁵⁴⁸ ע' בהגר"א תיקו"ז ח ע"ב וז"ל ביה צייר אדם - ר"ל שמא מפרש שהוא בפנים הספירות כנ"ל וז"ש הרי כו' וז"ס ע"ס בלי מה מ"ב מלבר מ"ה מלגאו, וע' לעיל ה ע"ד וז"ל, ומ"ה של שם החכמה, והכל נכלל בע"ס חכמה ונראה יותר שצריך לשים כאן פסיק כלומר שהע"ס הם הפנימיות של הל"ב ואותו פנימיות הוא ה' אותיות של שם מ"ה

⁵⁴⁹ כלומר שם מ"ה עי' תיקו"ז ח ע"א ששם מ"ה היא שם המפורש.
⁵⁵⁰ עי' תיקו"ז יט ע"א וז"ל חכמה מוחא איהו מחשבה מלגאו בינה לבא ובה הלב מבין ועל אלן תרין כתיב הנסתרות לה' אלקינו כתר עליון איהו כתר מלכות ועליה אתמר מגיד מראשית אחרית ואיהו קרקפתא דתפלי מלגאו איהו יו"ד ק"א וא"ו ק"א דאיהו ארח אצילות איהו שקיו דאילנא בדורעו וענפוי (נ"א ואנפוי) כמיא דאשקי לאילנא ואתרבי בההוא שקיו, עכ"ל, עי' בהגר"א בסד"צ כא ע"ג ד"ה בעמר שזה שייך לדעת, וכאן הוא פנימיות המ"ה, וצ"ע.
⁵⁵¹ עי' תיקו"ז יט ע"א שמשמע מהגר"א שם שהי' תיקונים הם פנימיות הי' ספירות, וצ"ע*##, וע' לקמן הסבר דבריו כאן.

⁵⁵² דף עד ע"א וז"ל, דאי תימא אתון. לאו הכי, דהא דיוקנא, לאו איהו לעילא, ולא תלייא תמן דיוקנא, דהא לבתר דנפקי מרזא דעלמא עילאה, אגלימו ואצטיירו כולהו, מה דלא הות מקדמת דנא, דלאו אית דיוקנא וציורא לעילא כלל, ועל דא לא ידיע, ולית מאן דידע ביה כלום, עכ"ל.

⁵⁵³ א ע"א וז"ל, לעשר ספירן - הן ע"ס פנימיות, שהן יו"ד ה"א וא"ו ה"א, כמ"ש בהקדמה שניה [נ"ל שכוונתו לכמו שכתבתי]
⁵⁵⁴ ע' לעיל הערה 523.

⁵⁵⁵ עי' לש"י כללים ח"א מט ע"א, שכתוב בתיקו"ז סח ע"ב שהי' מאמרות הן עשר ספירות שכלולים בחכמה וכו', ועי' שם עוד בגר"א סח ע"ד ד"ה כליל עשר ספירן, והלש"י מסביר שכל ה"ס הם נתגלים רק על ידי החכמה, שמצד הכתר לא היו מתחלקים לעשר, ועל אף שהי' מאמרות כוללים גם הכתר, אבל הכתר רק ניכר אחרי שנגלה החכמה, ועי' בהגר"א בתז"ח ב ע"א, שאפילו כתר בכלל הי' מאמרות

⁵⁵⁶ עי' בהגר"א בסד"צ א ע"א שמביא מע"ח שער האצילות פרק א. ועי' שער מז פרק א'.

⁵⁵⁷ עי' הערה הקודמת

⁵⁵⁸ עולם הבריאה

⁵⁵⁹ דהיינו בכל עולם כללי יש ד' עולמות פרטיות.

⁵⁶⁰ עי' ע"ח שער מ"ב פרק ב' ז"ל, ריש הפרק כי הנה פנימיות וכו' ד' אותיות הו"ה והם חו"ב תו"מ והנה הם טנת"א והם הם אבי"ע שהם הם ד' בחי' שבאדם א' אדם הפנימי שהוא הרוחניות הנקרא נרנ"ח ב' הוא הגוף ג' הוא המלבושים שע"ג הגוף ד' הוא הבית שיושב בתוכו האדם וגופו ומלבושו וכל בחינות אלו כלולות מד' בחינות ואלו הם בחי' א' של הרוחניות הם נשמה לנשמה ונר"ן בחי' ה' שהוא הגוף הוא העצמות שבהם המוח מבפנים והגידין והבשר ועור וכמ"ש עור ובשר תלבישני ועצמות וגידין תסוככני בחי' ג', ע"כ. שמאי לבדוק אם זה טוב.

מאיר היצירה

והיכלות יצירה ועשייה וכן בכל העולמות כידוע. ולזה אמר בלי מה שחכמה נק' בלי מה, שחכמה תתאה מלכות נק' מה⁵⁶¹ שידוע מהותה. אבל חכמה עילאה לא ידיע כמ"ש (איוב כז יב) והחכמה מאין תמצא לא ידיע אנוש ערכה כו', ואין ידוע רק מציאותה ולא מהותה כידוע⁵⁶², ולכן לא נק' רק יש⁵⁶³, וזהו (איוב כז ז) תולה ארץ על בלימה, כמ"ש (משלי ג יט) ה' בחכמה יסד ארץ. וזה שאמר 'ספירות' כי ידוע כי אין דבר שהוא במחשבה לבד רק המספר⁵⁶⁴, שאין לו מציאות בפועל כלל רק במחשבה, ולכן אחד של המספר הוא אחד אמיתי ואיננו מתרבה ולא שום מקרה, והן יו"ד נקודין דנפקין מחכמה כמ"ש בזהר ובתקונים ובתז"ח כמה פעמים, והם ע"ס.

ואמר 'אותיות' שהן אות וסימן על הדבר⁵⁶⁵ כמו (ישעיה מא כב) הגידו האותיות לאחר⁵⁶⁶, וכאן גלוי יותר, ובאותיות כל אות מורה על מספרו, אם נמצא הב' לבד אני יודע כי הוא במספר השנים כידוע, שהם בעצמם מורים על מספרם, משא"כ בנקודות שאינם במספר רק כשהם ביחד⁵⁶⁷.

ואמר 'יסוד' כי התקנין והגוף נברא מהרבה אותיות כמ"ש לקמן פ"ב (משנה ד') רל"א שערים, רק שכ"ב אותיות הם יסוד של כל רל"א שערים, כי לכל כ"א שערים אות א' הוא יסוד שלו, כמו בכ"ב אותיות עצמן הכלל שלהם כ"א כמנין אהי"ה בינה שממנה יצאו, ואל"ף אינו במנינם רק שרש שלהם, שלכן התחיל התורה בב' כידוע⁵⁶⁸. והם יה"ו של השם במספר עם קוצו של יו"ד שהוא שרשם נגד האל"ף כנ"ל, שלכן נקרא אל"ף כידוע⁵⁶⁹, וה' אחרונה ה' כפולות לכן היא ה"א כפולה בשם כמ"ש"ל (ב ע"ד ד"ה וכן העולם). שלש אמות הם נגד כח"ב, שהן אמות לכל דבר, שהן מתפשטין בכל ז"ת כמ"ש באד"ז (דף רפט ע"ב), איתגליף האי חכמתא כו' יעו"ש, ודעת נגד כתר כמ"ש"ל (ד ע"ב) שהוא מזל קדישא שממנו תרין עטרין⁵⁷⁰, וכן שם (דף רצב ע"ב) בחללא דגולגלתא נהירין כו' ומתפשטין בכל גופא⁵⁷¹.

ושבע כפולות נגד ז"ת שבהן תרין עטרין דחו"ב כמ"ש באד"ז⁵⁷², שהן ה' חסדים וה'ג כמ"ש באד"ר⁵⁷³ שמתפשטין בה' ספירין וכללותם ביסוד וממנו מקבלת מלכות לכן הם כפולים, כמ"ש⁵⁷⁴ לקמן פ"ד כפולים בדגש ורפה שהן חו"ג (תיקו"ז נג ע"א).

⁵⁶¹ עי' לעיל הערה 530.

⁵⁶² וכן הוא בבהגר"א בסד"צ א ע"א ד"ה ספרא.

⁵⁶³ עי' בזהר פנחס רנז ע"ב: כפום דרגא דיליה דאתקרי יש מאין ודא חכמה עלאה [תרגום: לפי מדרגתו (של החכמה) הנקראת יש מאין, וזו היא חכמה העליונה], עכ"ל.

⁵⁶⁴ עי' לעיל הערה 523.

⁵⁶⁵ שח"ו לומר שיש אותיות למעלה

⁵⁶⁶ עי' שם ברש"י שזה לשון של מופת

⁵⁶⁷ אם יש ג' נקודות רק יודעים ג' ולא יודעים כל א' בנפרד מה הוא.

⁵⁶⁸ ע' זהר בראשית דף ג כל יחודא אינו אלא בך.

⁵⁶⁹ אלפים בכתר ע"ח שער אריך פרק ה'.

⁵⁷⁰ דיקנא דא"א עם או"א דאצילות ועי' לש"י בהגר"א בסד"צ ג ע"ג ד"ה ותיקון.

⁵⁷¹ זהר בדף רפט מדבר על שרש המוחין דז"א וכאן מדבר על המוחין בזא, עצמו, ע"ש במאיר האדרא.

⁵⁷² רצב ע"ב הנ"ל, ועי' לקמן הערה 578.

⁵⁷³ קלה ע"ב*## כן אמר הרב

וה"ל שזה בדף קמב ע"א וז"ל בההוא אתר אקרי ערוה דכלה לאצנעא אתר לההוא אמה דאקרי חסד בגין לאתבסמא גבורא דא דכליל חמש גבוראן והאי חסד כליל בחמש חסדין חסד ימינא גבורה שמאלא אתבסם דא בדא ואקרי אדם כליל מתרין סטרוי.

⁵⁷⁴ נ"ל שכוונתו לכמו שכתבתי שם מ"א.

מאיר היצירה

ושתים עשרה פשוטות הם בדעת עצמו⁵⁷⁵ המתפשט ה"ח וכללותם וה"ג וכללותם (והם ו"ו ו' בתפארת ו' ביסוד כמ"ש בזהר שה"ש⁵⁷⁶ כלולין מי"ה ועיקר ה"ח וכללותם בת"ת ועיקר ה"ג וכללותם ביסוד כמ"ש בתיקונין (ז ע"א⁵⁷⁷) דת"ת נטל לימינא ויסוד נטל לשמאלא, וג' אמ"ש הן בג' מקומות בגוף, בראש, בטן, וגויה, {ו ע"ב} כמ"ש לקמן (טו ע"ב) שהם בינה ת"ת יסוד) והן מוחין דח"ב עצמן כמ"ש בא"ז⁵⁷⁸ ירותא דא"א, ותרין גניזין דהו"ו גניזין בגוייהו שהן ד' בתי תפילין, שאלו שני מוחין דא"א נטל יסוד העיקר כמ"ש במתני' בסוף תז"ח דף צ' ע"ב (נב ע"א) "עאל לאינון חמש מאה עלמין כו' לבתר לגבי או"א וממה דיהבי ליה כו"ו ע"ש והן י"ב, וכולן הם בת"ת⁵⁷⁹ ששם י"ב גבולי אלכסון, י"ב צרופי הוי"ה, ושם י"ב בקר⁵⁸⁰, י"ב חיוון רברבין כמ"ש בפ' פקודי (ט"ז ע"א)⁵⁸¹ שהם הי"ב פשוטות דכאן כמ"ש במ"א⁵⁸² והם י"ב מנהיגים כמ"ש לקמן (פ"ה מ"ג) והענין כי שבע היכלות אינון כפולות כמ"ש בזהר⁵⁸³ שבעה ושבעה מוצקות, וכן אמר כאן שבע כפולות, ואמר שם פ' פקודי (רנה ע"א) שהיכל רצון כולל שית היכלין, וכאן הם י"ב פשוטות החסדים לעצמן והגבורות לעצמן, משא"כ בז"ס שכל א' נכלל מחו"ג שלכן נק' כפולות, ושלש בחי' במלכות בסוד חול"ם שור"ק חיר"ק⁵⁸⁴, על גביו ובאמצע ותחתיו כידוע, ובע"ס היא למעלה כמ"ש ל' (פ"א מ"ט*) אחת⁵⁸⁵ כו', ובז' כפולות היא באמצע כמ"ש ל' (פ"ד מ"ד) והיכל הקודש מכון באמצע כו', ובחי' למטה ידוע⁵⁸⁶, ולכן התחלקות ז' כפולות וי"ב פשוטות ג"כ בג' מקומות אלו, ז' כפולות בראש וי"ב פשוטות בבטן וגויה⁵⁸⁷ כמ"ש ל', וסדר

⁵⁷⁵ עי' ביאורים ח"א פד ע"אלא מצא. שזה חוץ מהבחי' של נוק' שיש בה י"ב פרטים, והנ"ל בגלל שדעת הוא שורש הו"ק ויש בו חסדים וגבורות

⁵⁷⁶ אין זהר שיה"ש ונ"ל שכוונתו לזהר חדש שיה"ש לג ע"א וז"ל תרין עשר גוונים, דתלת חיון, דאינון ו"ו, ודמות פניהם פני אדם, א' דמתלבש בהון ואיתכסי בהון. ו' לתתא, ו' לעילא. ו' לעילא, שית גוונים עילאין. ו' לתתא, שית גוונים תתאין. בשית גוונים עילאין פרח לגבי עילא. ובשית גוונים תתאין פרח לגבי תתא:***

⁵⁷⁷ אמנם גרסת התיקו"ז היא נטל מימינא ומשמאלא.

⁵⁷⁸ רצא ע"א וז"ל, מאי ירותא דא תרין עטרין דהו"ו גניזין בגוייהו ואחסינו לבן

⁵⁷⁹ כנראה שכוונתו לכל הו"ק

⁵⁸⁰ עי' בהגר"א בתיקו"ז לז ע"ב ד"ה אינון ברזא, ועי' בהגר"א בסד"צ ט ע"א ד"ה היתה שזה בנוק', ועי' לעיל הערה 575.

⁵⁸¹ הגר"א בתיקו"ז לז ע"ג מביא מדף רנד ע"ב אלן ארבע נהורין עלאין אית תחותיהו תמניא אחרנין כו'

ועי' רל ע"א וז"ל דכתיב (מ"א ה יז) ויצו המלך ויסיעו אבנים גדולות אבנים יקרות ליסד הבית אבני גזית. ואית אבנין עלאין יקירין, ואינון (אלין) תריסר, ואינון ארבע סדרין, תלתא תלתא לכל סדרא, לארבע רוחי עלמא, כגוונא דא אינון ארבע דגלים דהו"ו אזלי במדברא, ואינון תריסר שבטין, תלתא תלתא (עי' עוד רכט ע"ב שמביא הרבה בחי' י"ב)

⁵⁸² ***

⁵⁸³ ז"ח סב ע"ג* כתיב ראיתי והנה מנורת זהב כולה וגולה על ראשה ושבעה נרותיה עליה שבעה ושבעה מוצקות לנרות אשר על ראשה. זכריה אתגלי ליה רזא דמנרתי דכיין. חד מתסדרא. וחד דנהרא:

⁵⁸⁴ עי' גר"א בריש אדרא רבה וז"ל קרא לרבי אלעזר בריה אבותיה קמיה ולרבי אבא מסטרא אחרא ואמר אנן כללא דכולא - שג"ר הן כלל כולם בסוד אמ"ש (ס"י פ"ב מ"א), כלל הכל חולם שורק חירק, והם ג"כ כלל [הכל] (ה"פ) מלמעלה למטה, ישראל עלה במחשבה, וכן נוק' באימא עילאה כידוע בסוד אבהן, וג' סעודות וג' רגלים ונר"נ וכיוצא הרבה

עי' תיקו"ז ח ע"א, ועי' לעיל ד ע"ד וז"ל, והתחלת כל דבר בג' דאזרע בג' נקודין חש"ק והן אמ"ש בסוד החו"ל, עי' בהגר"א בתז"ח יט ע"ב.

⁵⁸⁵ אחת רוח אלקים חיים

⁵⁸⁶ עי' רע"מ (תרומה קנח ע"א) שמוש ומאנא ועטרה

⁵⁸⁷ דהיינו גם בבטן וגם בגויה, כמו שכתב לפני שורה, אבל הז"ת כולם בראש, שהם עומדים כז"א ונוק', ועי' לעיל הערה 575.

מאיר היצירה

התחלקות כאן אינו כמו בספירות, ששם ג'ר בראש וז'ת בגוף, וכאן ז'ת בראש וג'ר בראש⁵⁸⁸, וכל הגוף שהם במן וגויה אלא שהם עיקר הגוף ראש ובמן וגויה כמ"ש בז"ח שה"ש⁵⁸⁹ (#) והשאר אינן כי אם מנהיגי הגוף לכן נק' שלש אמות.

אופן ג'

עשר ספירות מפרש מה הן הל"ב נתיבות, והן ע"ס שהן מ"ש בסוף הפרק⁵⁹⁰ (#). והן יו"ד נקודות שבתורה, והן הפנימיות, וכ"ב אתון הכלים שהן גוף בכל דבר, ומפרש מה הן כ"ב, ג' אמות כו', והן⁵⁹¹ שמא מפרש אלא שי"ג הוא לעילא⁵⁹², וכנגדן י"ג מדות דהלכה⁵⁹³, ול"ב דאגדה⁵⁹⁴, במ"ה נהורין אתפליג עלמא⁵⁹⁵.

בלי מה – דפנימיות נק' ספירות והחיצוניות אותיות, ושניהן אינן רק במחשבה, שאינן רק סימנים לדברים⁵⁹⁶, אלא שהאותיות ניכרין יותר, משא"כ במספר כי אינן רק מחמת המצב ואם ישתנה המצב ישתנה מספרן ונעשה ראשון אחרון⁵⁹⁷ וכן בכולם ואינן רק במצב, וכל דבר שהוא במקרה הן בשרשם בעצם⁵⁹⁸ לכן האותיות והמספר הוא למעלה בעצם, וז"ש ע"ס בלי מה, ר"ל שאינם בנושא⁵⁹⁹, וכן אמר על האותיות יסוד, יסודן של אותיות למטה שהן בנושא⁶⁰⁰, ואמר באותיות יסוד לפי שהן בנושא מקרה

##* 588

##* 589

##* 590

591 דהיינו ה"ב פשוטות הם ג' פעמים שם המפורש ##*

יותר נראה שהשם המפורש הוא מה כנ"ל 178, וכאן השם המפורש הוא בחי' י"ג יחד עם הל"ב נתיבות, וי"ג הוא למעלה ול"ב הם למטה?

592 עי' בהגר"א בסד"צ ב ע"א וכן התחלת, שלפעמים ה"ג למעלה ולפעמים למטה.

593 דהיינו ה"ג מידות שהתורה נדרשת בו

594 הם הל"ב מדות שהתורה נדרשת בהם של ר' אלעזר בן ר' יוסי הגלילי הובא בהק' לפירוש מהרז"ו למדרש רבה, דהיינו הל"ב נתיבות, ואגדה היא שייך לזה, עי' בהגר"א בתיקו"ז מג ע"ד ד"ה בגין וז"ל קבורתו של משה שפלה באגדה, עי' יהל אור ח"ב כ"ח ע"ד וז"ל סוד משה הוא תורתו הלכה למשה מסיני שהוא הסוד והוא גנוז ברמז, ועי' אד"א האזינו לב ז (אופן א') וז"ל הגדה עיקרה בפה והוא בפרטות כמו דברי אגדות הבאים לפרש עומקי הפסוקים בפרטות (ושם הגדה היא סודות התורה), וכן עי' בהגר"א בתיקו"ז מד ע"ד ד"ה כד"א והעלמות וז"ל, שמנים פילגשים תמנין ספרי דאגדתא מסט' דיסוד שכל הגדה מסט' דיסוד ורזין דחכמתא ביה סוד מיסוד ולכן הן תמנין בחושבן יסוד.

595 עי' פת"ש עקודים א' וז"ל, מ"ה זיני נהורין דאתפליג עלמא בהון (זהר ח"א נ"א ע"ב), שהם ל"ב נתיבות וי"ג עליונים, והיינו, סוד כ"ב אותיות וי' נקודות וי"ג טעמים, וכאן כתוב הפוך, אבל אחרי דברי הרב שיש י"ב פשוטות גם בדעת וגם בנוק' אין בזה קושי, ועי' פת"ש שבירה י"ג שזה הוא בחי' מ"ה החדש שבתיקון ##*

596 דהיינו הם רמזים לעצם האורות, עי' הערה 594.

597 עי' יהל אור הובא לעיל הערה 792.

598 עי' כללים ח"ב ג ע"ד וז"ל מרוממות מעשה אלקינו ית"ש שהוא לא כמעשה בני אדם כי מעשה בני אדם בהגיעו לתכלית פעולתו הרי היו כל פעולותיו שבתחילה שהם הסיבות כולם כאלו לא היו ואינם אבל מעשה אלקינו ית"ש הנה לא יתבטל ח"ו שום פעולה ושום סיבה שהם כל המעשים כולם והפעולות כולם הנעשים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת והם כולם רק פעולות וסיבות לתכלית העתיד הנה לא יתבטל הכח והעצמות דשום אחד מהם כי מעשיו ית"ש הם כולם נצחיים ועצמיים [ככתוב כאן בדברי רבינו], עכ"ל. ועי' הקדור"ש טו ע"ד שמוסיף וז"ל, ועומד שם בהוה תמיד כי כל האצילות הרי הוא אלקות כנז' עכ"ל.

599 כלומר הפיך של עצם ##*

600 כלומר הפיך של עצם ##*

מאיר היצירה

דבוק קצת כנ"ל⁶⁰¹, משא"כ במספר כי אין רק מחשבה בלבד, ולכן אמרו כי אחדותן הוא אחד אמיתי⁶⁰², לכן הם למעלה ג"כ בלי מהות⁶⁰³, שהן אורות שאין נתפסין, משא"כ באותיות שהן כלים כנ"ל.

שלוש אמות – שמהן נולדו כל האותיות כמ"ש בפ' תצוה (#⁶⁰⁴), וכנגדם ג' ראשונות שמהן נולדו ז' כפולות שהן ז"ת, והן כפולות שבהן ה"ח וה"ג, וכללותן ביסוד ה"ח לבד וה"ג לבד⁶⁰⁵, ואח"כ כללותן במלכות ה"ח וה"ג יחד, בסוד (דברים ד לה⁶⁰⁶) ה' הוא האלהים, שלכן צריך לב' כללות בתחילה (זכריה יד ט) ה' אחד ושמו אחד⁶⁰⁷, ואח"כ (דברים ד לה) ה' הוא כו' כנ"ל, וי"ב פשוטות הוא בדעת ששם כל א' בפני עצמו⁶⁰⁸, ה"ח וה"ג, וב' מוחין, שלכן הם כ"ב, עשר כלים (ו ע"ג) וכלי הדעת⁶⁰⁹, משא"כ באותיות (⁶¹⁰כנ"א באורות), שאין שם דעת רק שרשי המוחין, ושלוש אמות כוללן הכל, שכח"ב מתפשטין בכל והן הכל, וכמ"ש בא"ז (רפ"ט ע"ב) אשתכח דכולא הוא עתיקא כו', וכן הג'

⁶⁰¹ עי' פת"ש צמצום ב' וז"ל, ענין השם הוא בדבר המושג ששמו נקרא לפי עניינו כענין מה שקרא אדם הראשון שמות לכל הנבראים (בראשית ב כ) שזהו חכמתו הגדולה במה שהשיג טבעי כל הנבראים ומהותם ולפי ערך כל אחד, כך הוא שמו, כמ"ש (שם ב יט) וכל אשר יקרא האדם נפש חיה הוא שמו, ר"ל הוא שמו המסוגל ומיוחד אליו לפי טבעו ומהותו, ובאמת אותיות של כל שם, הם צירופי כחות עליונים שבו נברא הנברא ההוא כמו שנתבאר אצלנו במ"א (אח"ך פתח ט), עכ"ל. ##*

⁶⁰² עי' מצדו ית' בנפה"ח שער ג' פרק ג', ועי' דברינו במאיר העץ עגו"י ב' על המילים 'שכל ה"ס קרובות בהשוואה'.

⁶⁰³ עי' הקדו"ש טו ע"ג בלי מהות מושג, כלומר אי אפשר להשיג מה שיש באצילות דהיינו החילוק בין א' לשני אין להם מהות.

⁶⁰⁴ ##*

⁶⁰⁵ עי' בכורות מד ע"ב שיש ב' צינורות ביסוד א' למי רגלים וא' לזרע. ונראה יותר שזה יסוד דכר וזה יסוד דנוק' ##*

⁶⁰⁶ עי' זהר ח"ב כו ע"ב וז"ל, רבי אלעזר ורבי אבא הוו שכיחי ליליא חד בבי אושפיזיהו בלוד, קמו לאשתדלא באורייתא, פתח רבי אלעזר ואמר, (דברים ד לט) וידעת היום והשבות אל לבבך כי יהו"ה הוא האלהים, האי קרא הכי מיבעי ליה, וידעת היום כי יהו"ה הוא האלהים, והשבות אל לבבך, (אלא זכאה הוא מאן דישתדל באורייתא), תו (תא חזי) והשבות אל לבך מבעי ליה. אלא אמר משה, אי את בעי למיקם על דא ולמנדע כי יהו"ה הוא האלהים, והשבות אל לבבך וכדין תנדע ליה, לבבך, יצר טוב ויצר רע דאתכליל דא בדא ואיהו חד, כדין תשכח כי יהו"ה הוא האלהים, דהא אתכליל דא בדא ואיהו חד, ועל דא והשבות אל לבבך למנדע מלה. תרגום:

⁶⁰⁷ עי' גמ' פסחים דף נ ע"א וז"ל, והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד אטו האידנא לאו אחד הוא אמר רבי אחא בר חנינא לא כעולם הזה העולם הבא העולם הזה על בשורות טובות אומר ברוך הטוב והמטיב ועל בשורות רעות אומר ברוך דיין האמת לעולם הבא כולו הטוב והמטיב ושמו אחד מאי אחד אטו האידנא לאו שמו אחד הוא אמר רב נחמן בר יצחק לא כעולם הזה העולם הבא העולם הזה נכתב ביו"ד ה"י ונקרא באל"ף דל"ת אבל לעולם הבא כולו אחד נקרא ביו"ד ה"י ונכתב ביו"ד ה"י סבר רבא למדרשה בפירקא אמר ליה ההוא סבא לעלם כתיב רבי אבינא רמי כתיב זה שמי לעלם וזה זכרי לדר דר אמר הקדוש ברוך הוא לא כשאני נכתב אני נקרא נכתב אני ביו"ד ה"א ונקרא אני באל"ף דל"ת, עכ"ל.

עי' גר"ז תיקון, ז מו ע"א

⁶⁰⁸ עצמה* עצמם, פיתחתי הראשי תיבות

⁶⁰⁹ י"ב כלי הדעת

⁶¹⁰ קשה להלום המוסגר* ##

מאיר היצירה

יסודות אמ"ש, ראש ובטן וגויה, שמים וארץ ואויר⁶¹¹, וכן בי"ע ג' דרגין דע"ס אהי"ה הוי"ה אדנ"י⁶¹².

ואמר בלי מה – בל"י שם מ"ב שבו נברא העולם (זהר תצוה קפז ע"א), והן ל"ב נתיבות וי' מאמרות, שהוא ע"ס דנשמה, ומ"ה הוא עם ג' מוחין שבאין לו חדשות, כי ו"ק שלו הן ע"ס כי עשרה מאמרות נכללין בו ימים⁶¹³. ואח"כ באין לו ג"ר, ג' אלהי"ם דויכולו⁶¹⁴, שהן ג"ר ביום הו', וזה מ"ה. והג"ר כוללות כל המ"ה⁶¹⁵ כידוע שכל עליון כולל כל התחתון, וכנגד ל"ב נתיבות עם השלשה שהן ל"ה⁶¹⁶ אלהי"ם יש בויכולו ל"ה תיבות, שהן ל"ב נתיבות וג' אלהי"ם, ונגד עשרה מאמרות, יש בו⁶¹⁷ ג"כ עשרה מאמרות ויכולו, ויכל, עשה, וישבת, עשה, ויברך, ויקדש, שבת, ברא, לעשות.

וז"ש בלי מה, שעדיין אינן מה⁶¹⁸ עד בא ג"ר. והן בכתר ג' רישין, וכאן מתחיל מחכמה שלכן אינן רק ע"ס כנ"ל. וז"ס שמות השבת⁶¹⁹, שבמ"ב נברא העולם (פנ"ח שער העמידה פרק כ'), ובשבת נשלם עוד ג' שהם ג"ר ולכן שם ג' אלהי"ם להשלים המ"ה. וג' יום השביעי להשלים ע"ס שלא היו רק ו' ימים⁶²⁰, ועוד ו' לילות שהן א' שבה הכל לאחר⁶²¹ הן ז', ונשלם שמא מפרש ביו"ד אותיות⁶²² ומספרם מ"ה. וז"ס שבמ"ה באין ג"ר ע"ש ב"ן כידוע⁶²³.

(פ"א מ"ג) עשר ספירות בלי מה במספר⁶²⁴ עשר אצבעות חמש כנגד חמש וברית יחיד מכוון באמצע במילת לשון ובמילת המעור. עשר ספירות וכו' – עכשיו הוא מבאר הע"ס עד סוף הפרק, ובפרקים אחרים הוא מבאר כ"ב אותיות, וכנגד העשר ספי' הן עשרה מאמרות, עמ"ש בזהר סוף חלק הראשון⁶²⁵ וכן יו"ד דברות ויו"ד הלולים.

⁶¹¹ כדלעיל ב ע"ג

⁶¹² עי' בהגר"א בסד"צ יג ע"ב ד"ה ויאמר וז"ל בכל הזוהר וספרי קבלה כולל כל האצילות בג' שמות אק"ק הוי"ה אדנ"י, ג' פרצופים א"א ז"נ, שאו"א נכללין במזלא, וכן בא"ר לא הזכירם, עכ"ל. כ"ה ליל פרק א' ריש אופן ה' עי' תיקו"ז קמב ע"ב וז"ל, אשכחנא תקונא כגוונא דא, אק"ק כתר עלאה, יקו"ק עמודא דאמצעיטא, אדנ"י שכינתא תתאה, עכ"ל. והשם המתגלה מכללות עולם הבריאה היא אהי"ה וביצירה היא הוי"ה ובעשיה היא אדנות, אבל ברור, שיש לכל א' אהי"ה הפרטי שלו וכו'.

⁶¹³ משמע שהעשרה מאמרות הם בכלל עולם המלכין קדמאין, והרי זה צריך להיות בכלל התיקון⁶¹⁴ ##, ויש גם כזה משמעות בהגר"א על הספד"צ יא ע"א ד"ה שביעאה עליהו שער מאמרי רשב"י מב ע"ד.

⁶¹⁵ דהיינו שהשם מ"ה היא י' ספירות לבד, אמנם הג"ר כולל הכל, ולכן נקרא על שם הג"ר, אבל הג"ר היה חסר בעולם התהו.

⁶¹⁶ נראה למחוק 'אלהים יש', ולכתוב במקומו 'שיש'

⁶¹⁷ בפרשת ויכולו.

⁶¹⁸ נדצ"ל מ"ה

⁶¹⁹ ר"ל אהי"ה יה"ו שהם בגי' מ"ב שמות המרגלא כידוע (רמ"ש) ##

⁶²⁰ עי' בהגר"א בסד"צ ג ע"א ד"ה וזיוניהון לא אשתכחו והערה שלנו שם.

⁶²¹ עי' בהגר"א בסד"צ ג ע"א ד"ה וארעא אתבטלת, שהיא לא יצאה בכלל, ועי' בהגר"א בסד"צ יח ע"ד וז"ל, לפי שכלל כל ספירות שלה (הנוק') הוא נקודה א', ועי' בהגר"א בריש אד"ר על סמכין דז"א ודנוק'.

⁶²² יו"ד ה"א וא"ו ה"א.

⁶²³ *נדצ"ל % שבמ"ה באים ג"ר דב"ן. ##

⁶²⁴ עי' בהגר"א בסד"צ טו ע"א כמספר, אבל בהגר"א בתז"ח כ ע"א גורס במספר {נ"מ}.

מאיר היצירה

במספר עשר אצבעות – כי אצב"ע בנימ' שם אהו"ה במלוי יודי"ן, והוא חותם שנבראו בו שמים וארץ, כדכתיב (בראשית א א) "את השמים ואת הארץ".⁶²⁶

חמש כנגד וכו' – והן ה"ח המתלבשים בימין וה"ג המתלבשים בשמאל ויוצאין באצבעות⁶²⁷, והן ב' ספרים הנ"ל, ובהן כלל כל הל"ב בכל יד שלשים פרקים⁶²⁸ וקנה והזרוע.

וברית יחיד וכו' במילת הלשון – הוא הספר הג'⁶²⁹ שהוא הספור, שהוא הלשון והוא דעת דא"א מכריע בין חו"ב המלבישים ב' הידים, שבו⁶³⁰ כלול כל העשר.

ובמילת המעור – שהוא יסוד דעתיק כנ"ל (ב ע"ג⁶³¹), ועוד הלשון הוא ת"ת מכריע בין הידים שהן חו"ג, והמעור יסוד מכריע בין אצבעות הרגלים שהם נו"ה, והן כ"ב⁶³², והן כנגד לוחות הראשונות והשניות, והן היו בכתב בשני לוחות ה' כנגד ה' נגד שני הספרים כתובים באצבע אלקים⁶³³, ועוד היו כולן במאמרו נגד ספור שהוא ברית הלשון⁶³⁴, והראשונות נגד הידים והשניות נגד הרגלים, כי נה"י שבפרצוף העליון הן חב"ד של הפרצוף שלמטה ג"כ ג' ספרים, ולכך אמרו (ע"ח לאה ורחל ו') שהלוחות הם נו"ה, שעד

⁶²⁵ *##ויוחי רנא ע"א וז"ל, ויישם בארון במצרים, ותנינן תרי יודי"ן אמאי, אלא יוסף נטר ליה ברית לתתא, ונטיר ליה ברית דלעילא, אסתלק מעלמא אתשוי בתרי ארוני, (אתר) בארון לתתא ובארון לעילא, ארון דלעילא מאן איהו, אלא כמה דאת אמר (יהושע ג יב) הנה ארון הברית אדון כל הארץ, דארון דלעילא ארון הברית אקרי, דהא לא ירית ליה אלא מאן דנטר ברית, ובגין דיוסף נטר ליה לברית אתשוי בתרי ארוני.

⁶²⁶ עי' ז"ח ז' ע"ג וז"ל, בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ, ראשי תיבות אה"ה, דביה אתבריו שמיא וארעא, א"ה בזה אתבריו שמיא, ו"ה ביה אתבריו ארעא, ועי' פ"ח חר"פ פרק ו',

ועי' בגר"א בתיקו"ז ע"ג ע"ב וז"ל, חותמא דגושפנקא - טבעת שעשוי העטרה כעין טבעת, והיא טבעת המלך, והוא חותמא דגושפנקא דחתים שמים וארץ, בר"ת את השמים ואת הארץ, בדעת יחודא דהו"ה אה"ה בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה, עכ"ל. [א"ה מאה"ה ור"ה מהו"ה?]

עי' בית עולמים קפה ע"ב הדעת מתפשט בין הידים שהוא הדעת לישן כמ"ש בס"י וכתר לו ברית ב' אצבעות ידיו והוא ברית הלשון שמתפשט עד סיום ידיים עד האצבעות ושם הוא גמר מעשה ולכן שם אה"ה שהוא שם הדעת במילוי אל"ף ה"י וי"ו ה"י ג' אצב"ע, עכ"ל.

⁶²⁷ עי' פת"ש גדלות דז"א סא וז"ל, והידיים אלו החו"ג שבהם הם מתגלים באצבעות, כמו שאנו רואים באדם התחתון שעיקר מעשיו הוא ע"י האצבעות, וכן הוא שם במאורות עליונים ה"ח מתגלים בימין וה"ג בשמאל, והידיים הם עשויים לעלות ולירד, כי בעלייתם הוא נגד המוחין שבראש שמשם נשפע להם העטרות של החו"ג בסוד (תהלים קלד ב) שאו ידכם קודש, והוא עלייתם אל המחשבה, וירידתם למטה הוא מה שנשפע מהנהגת עוה"ב גם בעוה"ז לפרקים, והוא מ"ש הרב ז"ל שמסופי האצבעות דרך הצפרנים בוקע האור אל הרגלים, והענין, כי הצפרנים הוא לבוש חיצוני אל האצבעות והם בסוד כתנות אור של אדה"ר, והוא ענין התלבשות שפע עוה"ב בלבוש גשמי הנשפע בעוה"ז לפי הכנת התחתונים, ומצד זה יש קצת אחיזה לקליפות בצפרנים בסוד (דברים לב טו) וישמן ישורון ויבעט וגו', כי רוב השלוח גורם חטא לאדם, והוא ע"י שמתלבש בעניינים גשמיים, שיצה"ר יכול לפתות ולומר שהכל בטבע, וכן הדינים הנשפעים למטה ומתלבש בעניינים גשמיים, מזה ג"כ צד אחיזה לסט"א שלכן אמר שלמה המע"ה (משלי ל ח) ריש ועושר אל תתן לי וגו', (שם ט) פן אשבע וכחשתי וגו', (ו) פן אורש וגו', עכ"ל.

⁶²⁸ נ"ל שיש כ"ח באצבעות וד' בקנה וזרוע פעמיים, והגרסא משובש% ונדצ"ל כל הל"ב בב' ידים וקנה וזרוע##, ועי' משנה אהלות פ"א מ"ח, שלשים בפסת היד, ששה בכל אצבע, שנים בקנה, ושנים במרפק, אחד בזרוע

⁶²⁹ מתוך ג' ספרים שנפתחים בר"ה (ר"ה טז ע"ב)

⁶³⁰ כלומר בלשון

⁶³¹ ע"ש

⁶³² כלומר י' אצבעות ידים וי' אצבעות רגליים וב' בריתות

⁶³³ כאן רואים פעולת האצבעות

⁶³⁴ הסיפור שבלוחות ראשונות היה אמירת ה' דברות (עי' רש"י שמות כ א לעיל הערה 113), והסיפור שבלוחות שניות היה דיבר משה רבינו מאהל מועד##.

מאיר היצירה

שם מגיע הבינה בנ' תרעין (זהר ח"ג רכ"ג ע"ב⁶³⁵), ואמרו (שבת ק"ד ע"א) מ"ם וסמ"ך שבלוחות, שהן ע"ס של בינה כידוע (ע"ח שער הזווגים פ"ו⁶³⁶), בנ"ס⁶³⁷ היו עומדין, דהיינו נ"ה שהן חמישית וששית לבינה.

וכן בידים דאריך שהם נגד הראשונות, הם מלבישים נו"ה דעתיק, ונקראו ברית שהתורה בלשון שהוא ת"ת, ומילה ביסוד ו' ע"ד {ששניהם ברית הן, ונקראו יחיד שקו האמצעי הוא בסוד יחוד כידוע בסוד יב"ק⁶³⁸, ות"ת⁶³⁹ מיחד בין או"א⁶⁴⁰, ויסוד⁶⁴¹ בין זו"נ⁶⁴², ועוד בין ב' הצדדים חו"ג מיחד המחלוקת ת"ת, ובין נו"ה יסוד, ושם נעשים א', ות"ת ויסוד הן ג"כ אחד כידוע גוף וברית כחדא חשבין (זהר ויקרא ד ע"א).

ואמר מכוון באמצע כי הן בקו האמצעי, ומלת מ'כ'ו'ו'ן נ"ל כי הן על ה' ספירות שהן בקו האמצעי, מ' מלכות, כ' כתר, ו' ו' הן דעת ות"ת כידוע⁶⁴³, ו' הוא יסוד הנקרא כל (זהר ח"א לא ע"א), ושתי הבריות הנ"ל הן הממלאים את הבאר⁶⁴⁴ מ'ל' כידוע (ע"ח ע"מ ב'), והוא באמצע גימ' בא"ר, ואמר יחיד שהוא בגימ' ל"ב, שבהן⁶⁴⁵ כלול כל ה"ל"ב כנ"ל.

ובספירות – ה' נגד ה', ה"ח שהן כתר חכמה חסד ת"ת נצח, וה"ג שהן בינה גבורה הוד יסוד מלכות, ודעת הוא ברית כנ"ל, שהוא הלשון והמעור כנ"ל, והוא שקיו⁶⁴⁶

⁶³⁵ *## ואז כאן יש עוד קשר בין נה"י לחב"ד שהם סוף התגלות החב"ד

⁶³⁶ *##

⁶³⁷ נ' וס' במספר קטן הם ה' וו'.

⁶³⁸ עי' תיקו"ז קמ"ט ע"ב תלת גוונים דעינא אינון אק"ק יקו"ק אדנ"י, כלל ופרט וכלל, ואינון יחודא ברכה וקדושה, וסימן י"עננו ב"יום ק"ראנו, דהכי סליק חושבן תלת שמהן אליון כחושבן יב"ק, אק"ק כתר עלאה יקו"ק עמודא דאמצעייתא אדנ"י שכינתא תתאה, עכ"ל. עי' הקדמת תיקו"ז ד ע"א חכמה נחית בברכה דכהנא בימינא וביה הרוצה להחכים ידרים (ב"ב כה ע"ב) אימא נחית בקדושה דליואי משמאלא וביה הרוצה להעשיר יצפין עמודא דאמצעייתא קשורא דתרוייהו יחודא דתרוייהו

עי' זהר ח"ב קטז ע"א וז"ל, רעיא מהימנא עבד נאמן לגבך, עבד עברי, (דברים טו יד) הענק תעניק לו, הענק ליה, תעניק לבנוי, במלין גניזין אליון, (שם) מגרנך, גרנה של תורה דילך, מיקבך, בגרן ויקב קרא ממלל, כמה דאוקמוה מארי מתניתין, בגרן ויקב הכתוב מדבר. יק"ב, י'חוד, ק'דושה, ב'רכה דקודשא בריך הוא, ודא שכינתא, דאיהי ברכה דקודשא בריך הוא מימיניה, ואיהי קדושה משמאליה, ואיהי יחודיה באמצעייתא, עכ"ל.

⁶³⁹ דא"א

⁶⁴⁰ דאצילות

⁶⁴¹ דא"א

⁶⁴² דאצילות

⁶⁴³ עי' בהגר"א בסד"צ יד ע"ד וכן הוא וז"ל, [הדעת] הוא פנימיות ת"ת, וכו', והת"ת נקרא דעת, כמ"ש בא"ז (דף רצא ע"א ודף רצב ע"ב) ובפרשת משפטים שם דעת כו', דאקרי תפארת, עכ"ל. ועי' תז"ח יט ע"ב שו' הוא דעת, ועי' בזוהר חדש (סתרי אותיות ה' ע"ג) שו' הוא ת"ת.

⁶⁴⁴ צ"ע איך שניהם עושים את זה, ואולי זה הענין של באר עליון ובאר תחתון עי' ע"ח ע"מ פרק ב. *##

⁶⁴⁵ ב' בריתות. *##

⁶⁴⁶ עי' תיקו"ז יט ע"א וז"ל חכמה מוחא איהו מחשבה מלגאו בינה לבא ובה הלב מבין ועל אליון תרין כתיב הנסתרות לה' אלקינ"ו כתר עליון איהו כתר מלכות ועליה אתמר מגיד מראשית אחרית ואיהו קרקפתא דתפלי מלגאו איהו יר"ד ק"א וא"ו ק"א דאיהו ארח אצילות איהו שקיו דאילנא בדוועוי וענפוי (נ"א ואנפוי) כמיא דאשקי לאילנא ואתרבי בההוא שקיו, עכ"ל, ועי' פת"ש צמצום יב בבית נתיבות, וז"ל, הדעת לעולם כולל כל הז"ת והוא הפנימיות שלהם, שקיו דאילנא לגו (תיקו"ז יט ע"א), וכן בהגר"א בסד"צ כא ע"ג ד"ה בעמר שזה שייך לדעת, וכאן הוא פנימיות המ"ה, וצ"ע.

מאיר היצירה

לכל הע"ס, ובשם העצם במלואו ה' נגד ה', הן ה' ⁶⁴⁷דמילוי יו"ד ה"א, נגד ה' ⁶⁴⁸דמילוי וא"ו ה"א, וברית כו' הוי"ה פשוטה ⁶⁴⁹.

ובמספר – הן ה"ה ⁶⁵⁰שקצוות ⁶⁵¹ [ה' הראשונות] הן א"ה נגד ה' אחרונות, שקצוות הן ו"י, שהן אהו"י ⁶⁵², וברית יחיד הן ה"ו כמ"ש רז"ל (שבת קד ע"א) ה"ו זה שמו של הקב"ה, והן ברית הלשון וברית המעור שהיא העטרה זו"נ, כמ"ש (בראשית ט יג) אות ברית אות הוא דכורא ברית הוא נוקבא ⁶⁵³, ובוא"ו נכלל ה"ח, ובה' נכלל ה"ג, והם מייחדים ומחברים באמצע.

ובחושים – הן ה' חושים חיצונים וה' חושים פנימים והמוח כוללם (ע' ליקוט סוף הספר סי' א' (כב ע"ג)).

אופן ב'

עשר ספירות בלי מה במספר עשר אצבעות – כל הפרק הזה מפרש ע"ס, וכל מתני' מפרשת את שלפניה, ובפרקים אחרים מפרש כ"ב אותיות. חמש כנגד חמש וברית יחיד מכוון באמצע במילת הלשון ובמילת המעור – הן ה"ח וה"ג, כמ"ש באד"ר (דף קמ"ב ע"א) גבורה דא דכלול חמש גבוראן והאי חסד כליל חמש חסדים חסד ימינא גבורה שמאלא, ולפיכך בכל יד ה' אצבעות בימין ה"ח, ובשמאל ה"ג ⁶⁵⁴, וכן ברגל כמ"ש למטה (ו ע"א ד"ה וידוע). וב' עטרין האלו שהן חסד דכליל ה"ח, וגבורה דכליל ה"ג הן גנוזין באו"א, כמ"ש בא"ו (דף רצ"א ע"א), מסטרא דאבא הוה גניז בגויה חד עטרא דאיתקרי חסד, ומסטרא דאימא חד עטרא דאיתקרי גבורה כו' ⁶⁵⁵ יעו"ש, ובדף רצ"ב ע"ב, כד אתחברו אבא ואימא כו' וביה אתגניז האי אוירא ואכליל ⁶⁵⁶ לבוצינא דנפיק מבוצינא דקרדינותא דגניז במעוי דאימא כו' ⁶⁵⁷ יעו"ש ⁶⁵⁸. וידוע שאו"א מלבישין הידים דא"א שהם כלל פרצוף האדם ⁶⁵⁹, וזהו עשר אצבעות חמש נגד חמש ⁶⁶⁰. ואח"כ ירית ז"א אלו ב' עטרין ונותן לנוקבא עטרה דגבורה ולעצמו נוטל עטרה דחסד כידוע ⁶⁶¹, וכמ"ש שם (רצא ע"א) בגין דהאי בן נטיל סימנים

⁶⁴⁷ אותיות

⁶⁴⁸ אותיות

⁶⁴⁹ כדלעיל ב ע"ד.

⁶⁵⁰ נראה שכוונת המרובעים למחוק 'שקצוות', וכוונתו שאותיות א"ה הם ב' הה"ן ה' ספירות ראשונות, וה' ספירות אחרונות*##

⁶⁵¹ נוסף ברית יצחק המילה 'של'##

⁶⁵² עי' פת"ש עקודים ו' שהם כחב"ד, ושאר כ"ב אותיות שהם הכלים, ועי' לעיל ב ע"ד וז"ל, שהן כוללים כל האותיות.

⁶⁵³ אות – ו', ברית – ה'.

⁶⁵⁴ תרגום:

⁶⁵⁵ תרגום:

⁶⁵⁶ נדצ"ל ואתכליל – עי' תז"ח יח ע"ג

⁶⁵⁷ תרגום:

⁶⁵⁸ כאן מדבר על שרש הענין שמדובר עליו בדף רצא.

⁶⁵⁹ עי' ליקוטים בסוף בהגר"א בסד"צ לז ע"ד וז"ל, כי הרוח באדם הוא האדם אבל הנפש הוא מדרגה למטה ממנו והנשמה למעלה ממנו והוא מדרגת מלאך. ועי' יהל אור ח"א כ"ח ע"ד, ז"ל, הענין של נר"ג, נשמה היינו השכל אינו בגוף האדם אלא מזלו ושורה עליו, והרוח הוא כח ההרגש שבאדם, והנפש הוא כח החיוני הצומחת שבאדם, עכ"ל.

⁶⁶⁰ כלומר כאן רואים גילוי של קומה שלימה שאכן במקום חג"ת הוא עיקר הקומה.

⁶⁶¹ עי' בהגר"א בסד"צ א ע"ג ד"ה ואמר לשון, ועי' ע"ח שער תיקון הנוק' פרק ג' שעיקר הגבורות נשארים בזכר ורק הארתם הולך לנוק'.

מאיר היצירה

דאבוי ואימיה ואיקרי דעת דאיהו סהדותא דתרווייהו כו' ירותא דא"א ירית מאי ירותא דא תרין עטרין דהוי גניזין בגווייהו ואחסינו לבן דא מסטרא דאבא כו', כנ"ל, והאי בן ירית לברתא כו' יעו"ש. ובאד"ר (דף קמא ע"ב) תנא האי ת"ת כליל ברחמי וכליל בדינא {זו ע"א} ואתפשט רחמי בדכורא ואתעבר ונקיב לסטרא אחרא ותקין מעוי דנוקבא בסטרא דדינא ואתתקנו מעהא. שְׁמַעִים בדעת אתתקנו כמ"ש בפ' משפטים (קכג ע"א), והן ה"ח וה"ג. ואמר שם (אד"ר קמא ע"ב) תאנא אתתקן דכורא בסטרא במאתן ותמניא וארבעין תקונין דכלילין ביה מנהון לגו, מנהון לבר, מנהון רחמי מנהון דינא כוליהו דדינא אתאחדו בדינא דאחורוי דנוקבא אתפשטת תמן ואתאחדו ואתפשטו בסטרהא כו' אתבסס דא בדא ואיתקרי אדם כלול מתרין סטרוי כו' יעו"ש. וידוע שזו"ג מלבישים ב' רגלים דא"א⁶⁶² כלל הפרצוף אדם⁶⁶³, לכן ברגלים ג"כ עשר אצבעות חמש כנגד חמש כנ"ל.

זווג או"א הוא ברעת שהוא הלשון כמ"ש בספד"צ פ"א (יד ע"ב) לישן דא סתים בין יו"ד וה"א כו' לישן דא סתים לאימא כו', וכן בפ' משפטים (קכג ע"א) דעת גניז בפומא כו' ובכמה מקומות כידוע. ויסוד הוא זווג של זו"ג, וז"ש כאן וברית יחיד מכוון באמצע במילת הלשון בין ב' ידים שהוא עד הידים כידוע, ומזווג בין או"א, ובמילת המעור בין ב' רגלים ומזווג בין זו"ג. ושניהם נקראים ברית, הלשון הוא ברית התורה שנק' ברית⁶⁶⁴, והמעור הוא ברית המילה, וע"י אלו הב' בריתות הן קיום כל העולם כמ"ש (ירמיה לג כה) אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי, שדרשו (נדרים לב ע"א) על ברית התורה ועל ברית המילה. וזווג או"א ע"י הלשון נק' נשיקין⁶⁶⁵, שהוא זווג של בריאת המלאכים שהם רוחניים לפי שהזווג הוא רוחני. וזווג זו"ג שהוא ע"י יסוד שהוא גופני הוא זווג של נשמות בני אדם שהוא גופני⁶⁶⁶. וכן הוא באדם ע"י זווג גופני מוליד אדם, וע"י התורה כל הבל נעשה מלאך כידוע⁶⁶⁷, וכן אמרו (חגיגה יד ע"א) כל דבור ודבור שיצא מפי הקב"ה נברא ממנו מלאך.

ואלו שני בריתות משניהם נולד אדם ערל עד שמל אותם, כמ"ש (ויקרא יב ג) ימול בשר ערלתו, ואצל הלשון נאמר ערל שפתים (שמות ו יב). וכמ"ש בתז"ח⁶⁶⁸ כבד פה

⁶⁶² ע"י יהל אור ח"ב לב ע"ד ז"ל, אר"א (דאצילות) הן בב' ידים (דא"א) כידוע וכמ"ש בתיקונים (ד ע"א) חכמה נחית בימינא ואמא נחית בשמאלא וזו"ג ברגלין איהו בנצח ואיהו בהוד, עכ"ל.

⁶⁶³ דהיינו זו"ג הם מהווים פרצוף שלם ולכן גם בו י' בחי' ה' נגד ה' ומכריע.

⁶⁶⁴ כמש"כ (שמות לד כח) ויהי שם עם ה' ארבעים יום וארבעים לילה לחם לא אכל ומים לא שתה ויכתב על הלחת את דברי הברית עשרת הדברים:

⁶⁶⁵ ע"י בהגר"א בסד"צ יג ע"ד ד"ה וענין רצוא.

⁶⁶⁶ ע"י לש"ו ביאורים במטי ולא מטי פ"ד אות כ"א, מהזיווג דחיק וגרון הוא זווג נעלם מאד כי הם בבחי' אר"א עלאין שבפה, והוא נמשך מאוירא ומו"ס, שהחיק וגרון הם חו"ב והדעת הוא הרוחא שביניהם דנביעו תדיר מא"ס ומייחדם והוא בחשאי. מזיווג זו יוצא חיות ונשמות, והזיווג דחיות תמידי ושל נשמות היא לא תדיר, והוא זיווג דנשמות ומלאכים הפנימיים, והוא הזיווג בבחי' רוחא ברוחא בסוד אהבה (ע"י זהר תרומה קמו ע"ב), זיווג החיות היא הנהגת הטבע, והוא בהסתר, והזיווג דנשמות היא זיווג של הנהגה הניסית, והוא באתגליא.

⁶⁶⁷ אמנם יש בזה עוד פן והוא מש"כ בהגר"א בתיקו"ז נג ע"ג שברית הלשון מוליד תלמידים.

⁶⁶⁸ ח ע"ב וז"ל, מצרים דאתמר בה (שם א) כל הבן הילוד היארה תשליכהו ודא אורייתא דבכתב וכל הבת תחיון אורייתא דבעל פה דתרויהו אנון פ"ה ולשון ובהון תהא אנת כבד פה וכבד לשון וחכימא ברמיזא

וביאר הגר"א (לא מדויק הלשון) דדא אורייתא דבכתב - דרגא דמשה עץ החיים ולהם מיתה עניותא כמ"ש והולך והם מתים ביאור שהוא נהורא דאורייתא עד"א כמ"ש לקמן: אורייתא דבע"פ - הן אינן בנסיון: דתרווייהו כו' - ר"ל שתי התורות תורה שבע"פ נק' פה שכינה כמ"ש בהקדמה שנייה של תיקו"ז ותורה שבכתב עד"א נק' לשון ובגלות הזה הוא בבעלי התורה בשניהן

מאיר היצירה

באורייתא דבע"פ וכבוד לשון באורייתא דבכתב, ור"ל הת"ח שבדרא בתראה שהן⁶⁶⁹ נגדנו בשניהם בנלות הזה, ומרע"ה מתלבש בכל הת"ח (שער הגלגולים הק' כ'), ומילת הלשון שמתייגע בתורה עד שנתגדל בשניהם, שאדם פרא יולד⁶⁷⁰, ולפי שהברית הזה רוחני לפיכך מילתו ג"כ רוחני, וברית המעור גשמי מילתו ג"כ גשמי בחתיכת הערלה.

וכמו שברית הלשון כולל זו"ג, פה ולשון, כמ"ש בתיקוני זו"ח שם, תורה שבכתב ושבע"פ, והן שתי מילות, כן במילת הברית המעור מילה ופריעה זו"ג⁶⁷¹, כמ"ש בזהר בהרבה מקומות. וז"ש כאן במילת הלשון ובמילת המעור, ולעולם הברית⁶⁷² כלול שניהם ה"ח וה"ג, במעור יסוד דכורא כולל ה"ח, ויסוד דנוקבא כוללת ה"ג, שע"י שניהם הזווג, והוא ענין הברית, כמו (#⁶⁷³) אות ברית ביני ובין בני ישראל, שהוא זווג קוב"ה עם ישראל⁶⁷⁴, וכן ברית הקשת⁶⁷⁵, ולוחות הברית⁶⁷⁶, ובהן כולל חו"ג ואתבסמו יחד כמ"ש באד"ר (קמב ע"א) ותאנא בצניעותא דספרא אתפשט דכורא ואתתקן בתיקוניו אתתקן תיקונא דכסותא דכ"א והאי הוי אמה דכ"א, ואמר דכ"א לפי שה"ח נק' אוירא דכ"א⁶⁷⁷ כמ"ש בזהר בא"ז (רצה ע"א),⁶⁷⁸ ארכיה דההוא אמה מאתן וארבעין ותמניא עלמין וכולהו תליין בפומא דאמה דאתקרי יו"ד, והן רמ"ח מ"ע שכולן הן מסטרא דחסד כמ"ש בזהר ותיקונין, ותליין בפומא דאמה ששם הברית, וכיון דאתגלי יו"ד פומיה דאמה אתגלי חסד עילאה הנ"ל, עמרא דחסד, ולפי שהאמה הוא ג"כ נק' חסד כמ"ש שם, לכן אומר חסד זו ע"ב {עילאה, והאי אמה חסד הוא דאתקרי, ותלי בהאי פום אמה, ולא אקרי חסד עד דאתגלייא יו"ד דפום אמה. ות"ח דלא אתקרי אברהם שלים בהאי חסד עד דאתגלייא יו"ד דאמה, וכיון דאתגלי אקרי שלים הה"ד התהלך לפני והיה תמים, תמים

בכבודות בתורה שבע"פ בקושיות כנ"ל ובתורה שבכתב ספר הזוהר הכל ברמז קשה להבין וז"ש וחכימא ברמיזא.

⁶⁶⁹ כלומר מדברים עלינו

⁶⁷⁰ כלה"פ (איוב יא יב) ועיר פרא אדם יולד.

⁶⁷¹ החיתוך היא מהמיותר בז"א ולא בעט"י

עי' זהר בראשית ל"ב ע"א: תנינן, מל ולא פרע את המילה כאילו לא מל, בגין דתרין דרגין אינון, מילה ופריעה, זכור ושמור, צדיק וצדק, דכר ונוקבא, אות ברית דא יוסף, וברית דא רחל, ואצטריך לחברא לון.

⁶⁷² נדצ"ל כולל

⁶⁷³ עי' שמות (לא יז) ביני ובין בני ישראל אות הוא לעלם כי ששת ימים עשה ה' את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש:##

⁶⁷⁴ עי' (זוהר ח"ב קט ע"א) אמר אליהו, רעיא מהימנא, הכי הוא ודאי, אבל בגין דבכל פקודא ופקודא הוה אשתדלותא דילך ליחדא קודשא בריך הוא ושכינתיה בכל משריין דעילא ותתא, עכ"ל.##

⁶⁷⁵ עי' בב"ע סו ע"ב ז"ל, [איתא בזהר] (פנחס ריד ע"ב) תמן תנינן מאן דחמי קשת בגונוני אצטריך לברכא ברוך זוכר הברית, בגין דדא איהו ברית קיימא קדישא דשוי קוב"ה בארעא כו'. ר"י אמר קשת אתא לאגנא על עלמא למלכא, דכל זמנין דבר' חב לקבליה אתא מלכא לאלקאה לי' אתגליא עלי' מטרוניתא בלבוש יקר דמלכו, מלכא חמי לה סליק רוגזא דבריה וחדי בה. דכתיב 'וראיתיה לזכור ברית עולם' כו', ע"כ. והוא מ"ש שסוד הקשת הוא נהורא דשמשא במיא [ה"ה אור הזכר בנקבה], והוא מה שניתן לנוקבא בסוד מים. וע"ז אמר דשוי קוב"ה בארעא והוא הגנה ממי המבול, שלא יגרום ח"ו שבירת הכלים מחדש, והוא ע"י הזווג דנהיר לנוקבא דרך דופן, והוא תלוי בראית העיינין בסוד הנסירה, שאף בעת שאין זיווג מ"מ מועיל הארתו לשלא יתבטל פרצופה מכל וכל, והוא ע"י הארת עינא פקחא דע"ק כמש"ל, עכ"ל. והנראה לכאורה דלפי דבריו יש לבאר, שראיית הקשת היא העלאת מ"מ מעצם הבריאה (והוא לימוד הזכות על קיום הבריאה בלי תלות במעשי בני אדם), אמנם מיירי בזיווג רק כדי קיום החיבור בין זו"ג ולא כדי להוליד תולדות שכן זה תלוי במעשי הצדיקים ודבר זה עוד לא התחיל.

⁶⁷⁶ הם ה' נגד ה'.

⁶⁷⁷ עי' בהגר"א בסד"צ ד ע"ג וצ"ע. אמנם עי' נסירה ח' וצ"ע אם לגרוס כאן אמה:##

⁶⁷⁸ המשך האד"ר הנ"ל.

מאיר היצירה

ממש, דתמים הוא חסד כמ"ש בזהר (ח"ב טז ע"ב) ע"פ הצור תמים פעלו דאתהדר הצור למיעבד פעלו דתמים הנ"ל, גבורה אתהדר ⁶⁷⁹ חסד, כמ"ש (דברים ח טו) המוציא לך מים מצור החלמיש, וכתוב (שמואל ב' כב כד) ואהיה תמים לו ואשתמרה מעוני, ⁶⁸⁰ מאי קא מיירי רישא וסיפא, אלא כל דגלי האי יו"ד ואסתמר דלא עייל ליו"ד ברשותא אחרא להוי שלים לעלמא דאתי, ולהוי צריר בצרורא דחיי, מאי ברשותא אחרא דכתיב ובעל בת אל נכר ובנין כך כתיב ואהיה תמים לו, ר"ל ואהיה ⁶⁸¹ הוא בינה ⁶⁸², עלמא דאתי, צרור החיים ⁶⁸³ כידוע. דכיון דהוא תמים בגלויא דיו"ד ואשתמרה מעוני, ⁶⁸⁴ וכיון דאתפשט אמה דא אתפשט סטר גבורה מאינון גבוראן בשמאלא דנוק' ואשתקע בנוק' באתר חד וארשים בערייתא כסותא דכל גופא דנוק', לפי שהחסדים עושין רושם בבליטה, והגבורות בשקיעה כמ"ש (תהלים לו ז) צדקתך כהררי אל משפטך תהום רבה. ויסוד דנוקבא נק' תהום כידוע (שער מאמרי רשב"י טז ע"ב), ודכורא נק' הר ציון כמ"ש (תהלים קלג ג) כטל חרמון שיוורד על הררי ציון. וז"ש כהררי אל שהוא חסד, ונק' כסותא דכל גופא, לפי שבהם נכללים כל איברים דכורא ודנוקבא כנ"ל ארכיה דהוא אמה מאתן וארבעין ותמניא עלמין, ודנוקבא הם שס"ה היכלין כמ"ש בסוף תז"ח ⁶⁸⁵, ובפ' בראשית (דף נא ע"ב) תחות אלן תלת מאה ושתין וחמש גידין כו' ובההוא אתר אקרי ערוה דכלה אתר לאצנעא לההוא אמה דאקרי חסד בנין לאתבסמא גבורה דא דכליל חמש גבוראן בהאי חסד דכליל בחמש חסדים כו' עד דנחית חסד עילאה ואתקיימו ואתבסמו תיקוני נוקבא בהאי אמה דאקרי חסד כו' ע"ש. ואמר שם (אד"ר קמב ע"א) ותאנא חמש ערייתא אתגליין בה בסטרא דדינין ה' ודינין ה' אתפשטו כו' יעו"ש, והן ה"ג נמצא כי בברית המעור כלול ה"ח וה"ג וזהו הזווג ⁶⁸⁶, והמכריע שהוא המזווג צריך להיות כלול משניהם.

וכן הוא בברית הלשון, הן עשר נקודות שהן ע"ס כנ"ל. והן חמש כנגד חמש ה"ח וה"ג, כמ"ש בתז"ח דף עה ע"ד (יז ע"ג) והמשכילים עשר נקודין דקיימין לאנעא ⁶⁸⁷ חמש מימינא וחמש משמאלא אורחא דאלין לקבל אלין חמש אינון רברבין בהאי גוונא זעירין ⁶⁸⁸, ואמר שה' תנועות גדולות ⁶⁸⁹ ימינא, וה' תנועות קטנות ⁶⁹⁰ שמאלא, אתכלילו

⁶⁷⁹ נדצ"ל לחסד

⁶⁸⁰ עכשיו רבינו חוזר לדברי האד"ר קמב ע"א

⁶⁸¹ נדצ"ל ואה"ה

⁶⁸² רע"מ בהר קח ע"ב

⁶⁸³ זהר ח"א סה ע"ב

⁶⁸⁴ עכשיו רבינו חוזר לדברי האד"ר קמב ע"א

⁶⁸⁵ נב ע"א וז"ל, גליף בתקפא גלידא דתקיפו חד ואפיק ט' ואיהו גרמא תשיעה דסלקא ביממא ונחית בליליא טמירא בתלת מאה ושתין וחמש דיוקנין טמירין אזלא ונחתא וקימא טמירין בין תרין דרועי דמלכא

⁶⁸⁶ כלומר גם בדכר שבזיווג יש לו זיווג מיניה וביה.

⁶⁸⁷ לאענאה – כך גרס הרב בתז"ח"ח*##

⁶⁸⁸ תרגום: והמשכילים עשר נקודות שעומדים להניע, חמש מימין וחמש משמאל. הדרך של אלה כנגד אלה, חמש הם גדולות, בזה צבעים קטנים.

ז"ל רבינו שם: והמשכילים עשר נקודין כו' - הן ה' ת"ג וה' ת"ק וכל ת"ק נגד ת"ג והן ימינא ושמאלא ה"ח וה"ג ע"ס ה' ימינים וה' שמאלים וימינא נקרא גדול האל הגדול ושמאלא נקרא קטן בסוד מאור הגדול ומאור הקטן ה"ח וה"ג שיורשין ז"ל: אתכלילו אלן באלין כו' - בסוד נקבה תסובב גבר וכן רוח בנפש כמ"ז ורוח הוא זכר ה"ח ונקבה נפש ה"ג וז"ש חמש משמאלא נפש כו':

⁶⁸⁹ אָ אָ אָ אוּ אָ, עי' בהגר"א בסד"צ לו ע"א ד"ה לקמ"י

⁶⁹⁰ אָ אָ אָ אָ אָ

מאיר היצירה

אלין באלין יעו"ש. וכן באותיות, כ"ב אותיות הן בנין גופא דז"א חסד, וה' אותיות מנצפ"ך הן גבורות בנין גופא דנוקבא וכולן נקבעו בלשון. וכ"ב אותיות הן ה"ח בה' מוצאות הפה כמ"ש בס"י בפ"ב (מ"ג), וה' אותיות מנצפ"ך הן ה"ג כידוע (סתרי תורה ח"א קא ע"א). וה' מוצאות כסדר הן ה"ס מחסד עד הוד כידוע (ע"ח שער דרושי הצלם פרק ב'), ולכן מנצפ"ך התחלתן מחיך⁶⁹¹ ונשלם גבורות החסד בשפה, שם ב' אותיות מנצפ"ך⁶⁹², והוא בוצינא דקרדינותא שאמר בספד"צ בפ"ב (כא ע"ב) ו"ו אתפתח באחרא דכתיב הולך לדודי למישרים בבוצינא דקרדינותא למכסיא פתחא⁶⁹³, ר"ל וא"ו הוא לישן הדעת ואתפתח בפומא בבוצינא ששם עטרא דגבורה, ושם (שיה"ש י) וחכך כיון הטוב, שהוא יין דבינה, עיטרא דגבורה כידוע, הולך לדודי למישרים (שם) שהם ה' אותיות מנצפ"ך⁶⁹⁴ כמ"ש בז"ח שה"ש דף נ"ב ונ"ג (סו ע"ג), וכל דא בנין דנגילה ונשמחה כך עשרין ותריין אתון רשימיין עילאין ודא הוא ב"ך, ורוא דא אשר זו ע"ג נשבעת להם כך, ר"ל שאלו כ"ב אתון נכללו בחג"ת כללא דז"א כמ"ש בפ"ב⁶⁹⁵ בראשית (דף ט"ו ומ"ז⁶⁹⁶), וסוד השבועה הוא שבעה כידוע⁶⁹⁷, והם ג' פעמים ז' שנתחלקו בחג"ת כמ"ש שם (דף ט"ז ע"ב) וא' כללא דכולהו בת"ת בו ח' אותיות כמ"ש שם והן אבהן.⁶⁹⁸ נזכירה דודיך מיון כיון דנתחבר כחדא כו' מסטרא דההוא יין דחדי כולא מישרים אהבוך מישרים אינון שאר אתון דאשתארו, ומאן אינון מנצפ"ך דלית בכל אתון דאיקרון מישרים בר אינון ואינון דאתכפלו מישרים אלין באלין כו' ע"ש⁶⁹⁹, ואמר שם⁷⁰⁰, דהא עשרין ותריין אתון כללין כך אינון דאשתארו דאינון מישרים אהבוך לאתכללא עמך באינון עשרין ותריין אתון, ור"ל שאלו כ"ב אותיות חסדים נכללו בז"א⁷⁰¹, וה' אותיות מנצפ"ך שהן גבורות נשתארו ונכללו בנוק, והן רוצין להתכלל ולהתבסס בכ"ב אותיות חסדים כנ"ל באד"ר (קמב ע"א⁷⁰²) לאתבסמא ולאתכללא כו', ואמר שם (י"ז ע"ד) אלין מישרים אינון אתון טמירין נגיזין גו עלמא עילאה כו', שהוא עטרא דגבורה גניז במעוי דאימא⁷⁰³, ואמר שם

⁶⁹¹ עי' בדרושי הצלם פרק ב' (ד ע"ד) ז"ל: כל מוצא כלול באות א' של מנצפ"ך. כיצד אחע"ה מוצא א' עליון שבכולם, וכנגדה אות ק' האחרונה מכל ה' אותיות מנצפ"ך

⁶⁹² דהיינו בומ"ף.

⁶⁹³ ע"ש בגר"א שבאות ו' גנוז בוצד"ק.

⁶⁹⁴ עי' לעיל & שהם דעת

⁶⁹⁵ זהר ולא ז"ח

⁶⁹⁶ טז ע"ב וז"ל, ונהירו ביה שבע אתון דאלפא ביתא, ולא אקרישו ולחים הוו, נפק חשך לבתר ונפקו ביה שבע אתון אחרן דאלפא ביתא, ולא אקרישו וקיימו לחים, נפק רקיע דאפריש מחלוקת דתריין סטריין, ונפקו ביה תמניא אתון אחרין, כדין כ"ב דלגו שבע אתון דהאי סטרא ושבע דהאי סטרא, ואתגליפו כלהו בההוא רקיע, והוו קיימי לחים אקריש ההוא רקיע, ואקרישו אתון ואגלימו ואתצייירו בציורייהו, ואגליף תמן אורייתא לאנהרא לבר. יהי אור, דהוא אל גדול, רזא דנפיק מאויר קדמאה.

⁶⁹⁷ עי' ע"ח דרושי הצלם פרק ב' (מ"ק), ועי' תיקו"ז עב ע"א וז"ל, בוצינא קדישא ודאי פומך איהי סיני שבע הבלים דנפקין מפומך שכינתא שריא עלייהו דאיהי בת שבע, עכ"ל.

⁶⁹⁸ המשך הזהר חדש סו ע"ג.

⁶⁹⁹ ז"ל בשלימות:

תרגום:

⁷⁰⁰ ז"ח

⁷⁰¹ עי' בהגר"א בסד"צ כה ע"א ד"ה כ"ב – שכל הכ"ב אותיות הם נכללים בת"ד ט' דז"א וי"ג

דא"א לא טוב

⁷⁰² אין כזה לשון בדיוק אלא הענין נמצא שם

ז"ל:

תרגום:

⁷⁰³ עי' אד"ז רצב ע"ב, ועי' בהגר"א בסד"צ ד ע"א ד"ה ומחסד

מאיר היצירה

(ד"ח טו ע"ד) והיינו מישרים אהבוך וכתוב אתה כוננת מישרים וחכך כיון הטוב הולך לדודי למישרים, כולוהו ברוא דאלין אתוון דאקרון מישרים, ואלין אתוון כתרינ גניזין גו עלמא דאתי אינון כו', כיון דמטו להווא אתר דאיכרי אתה, כדין אתתקנו מישרים, והענין כי אתה נק' מלכות, כי א"ת הוא כ"ב אתוון מא' עד תי"ו, כמ"ש בפ' בראשית דט"ו ע"ב, א"ת כד נמיל אתוון כולוהו כללא דכולא אתוון אינון רישא וסיפא, לבתר אתוסף לאתחברא כולוהו אתוון בה"א ואתקרי אתה, וע"ד ואתה מחיה את כולם, ור"ל דאתחבר בה' אותיות מנצפ"ך כנ"ל, והוא סוד הוי"ה יה"ו הוא בז"א כידוע⁷⁰⁴, והוא⁷⁰⁵ כ"א ועם קוצו של יו"ד כ"ב, וה' בנוק' ה' אותיות מנצפ"ך⁷⁰⁶, ושם אתתקנו מישרים, והן ה' נגד ה', והן עשר אותיות דשמא מפרש⁷⁰⁷, ואמר שם בשה"ש (ד"ח טו ע"ד) ועל דא תיאובתיה לאתחברא באינון אתוון למחוי כולא שמא שלים כו' יעו"ש, ואמר שם (ד"ח טו ע"א) וכדין ירתא שמא דא את בתראה דבשמא קדישא לאתקרי אוף הכי ברוך⁷⁰⁸ כו' כידוע⁷⁰⁹, כדין כולא איהו שמא שלים כו' עש"ה.

נמצא כי בלשון ג"כ ה"ח וה"ג כלולין בה"ח כנ"ל, משא"כ במילת המעור, ששם כלולין ה"ח וה"ג ביחד, וז"ס שם יהו"ה י"ה באו"א ו"ה בזו"ן, כי או"א הן חמש כנגד חמש ודעת חמש מכריע הן י"ה, וז"נ הן חמש נגד חמש ויסוד (וי"ב של מנצפ"ך⁷¹⁰ וגם שרש של י"ב⁷¹¹ בריתות של הדעת כמ"ש"ל (#) מכריע הן ו"ה, ה' דידה וה"א שלו, ויסוד ששי ובו כלול יסוד דנוקבא, לכן בו ו', ובנוקבא ה' לבד, וכאן בס"י אין מדבר רק בזווג עליון נשיקין⁷¹² אצילות זו"נ שהם נאצלו בידים ע"י או"א, כמ"ש (ישעיה מז יג) אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים, שהן ה"ח וה"ג שבב' הידים, כמ"ש (תהלים ח ד) כי אראה שמין מעשה אצבעותיך, והן ב' עטרין דגניזין באו"א דאחסינו לזו"ג, וז"ש אף ידי כו' גבורות לנוק' וימיני כו' חסדים לז"א, (ישעיה מז יג) קורא אני אליהם יעמדו יחדיו, שהוא הזווג לאתבסמא דא בדא כנ"ל, ועל ענין זה הולך כל ס"י ומבאר הכל ע"י אותיות התורה, כל האיברים, וכן שמים וארץ והזמן כמ"ש"ל (ג ע"א), וגוף וברית א' (זהר ויקרא ד ע"א), שהן ב' הבריתות, כן⁷¹³ או"א וזו"ג כולם, וז"ס שם הוי"ה שהכל א', לא אבא בעיר (הושע יא ט) כידוע⁷¹⁴, ה' אחד ושמו אחד⁷¹⁵, כמ"ש בתז"ח (מה ע"ג⁷¹⁶) {ז ע"ד} ע"ש.

⁷⁰⁴ זהר משפטים קד ע"א.*

⁷⁰⁵ גימ' של יה"ו

⁷⁰⁶ עי' לעיל הערה X שיש מנצפ"ך בדעת

⁷⁰⁷ יו"ד ה"א וא"ו ה"א.

⁷⁰⁸ עי' בהגר"א בסד"צ י ע"ג ד"ה וזהו שני וכן דף ל שפעם כתוב שברוך זה יסוד דנוק', ופעם כתוב שזה עטרת היסוד.

⁷⁰⁹ כ"ל שזה טעות 'כידועי'%, והרב אמר שכוונתו לרע"מ עקב רעא ע"א, ועי' שעה"כ כט ע"ג.

⁷¹⁰ מ"ם נו"ן צד"י פ"ה כ"ף, י"ב אותיות

⁷¹¹ קשה ואולי צ"ל ב' בריתות*

⁷¹² ולא יסודות דזו"ן* עי' לקמן יא ע"א

⁷¹³ אולי צ"ל הן*##

⁷¹⁴ עי' בהגר"א בסד"צ ב ע"ב ד"ה לא הו"ו וז"ל, כ"ז שאין זיווג בין זו"ג ג"כ אין זיווג בין או"א, כמ"ש (תענית ה ע"א) שאין נכנס בירושלים של מעלה עד כו', ועי' תיקו"ז יט ע"ב ועי' ע"ח זווגים א'.

⁷¹⁵ עי' גמ' פסחים דף נ ע"א וז"ל, והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד אטו האידנא לאו אחד הוא אמר רבי אחא בר חנינא לא כעולם הזה העולם הבא העולם הזה על בשורות טובות ואמר ברוך הטוב והמטיב ועל בשורות רעות ואמר ברוך דין האמת לעולם הבא כולו הטוב והמטיב ושמו אחד מאי אחד אטו האידנא לאו שמו אחד הוא אמר רב נחמן בר יצחק לא כעולם הזה העולם הבא העולם הזה נכתב ביו"ד ה"י ונקרא באל"ף דל"ת אבל לעולם הבא כולו אחד נקרא ביו"ד ה"י ונכתב ביו"ד ה"י סבר רבא למדרשה בפירקא אמר ליה

מאיר היצירה

וזהו בפרטות אבל בכללות נקודות הן רוח ה"ח, ואותיות ה"ג, וז"ס הקטרת (שמות ז לד) קח לך סמים, הן קשט וקלופה חו"ב, נטף כתר, ושחלת וחלבנה יסוד ומלכות, סמים ה' סמים מור וקציעה נרד וכרכום וקנמון ה"ח, ת"ק פרסה (זהר לך לך עו ע"ב) מחסד עד יסוד, ולבונה זכה אור מקיף⁷¹⁷, ויסוד מקבל מוחין דא"א, כמ"ש בסוף תז"ח⁷¹⁸ (#) ודאבא הן ט' נקודות שא' כללי, ודאמא כ"א אותיות כנ"ל (#), ולכן (כריתות ו ע"א) בורית כרשינה תשעה קבין ששפין בה את הצפורן שתהא נאה, מצד החסד, כי נאה לעולם מצד החסד, ועזה מסט' דגבורה, יין קפריסין מצד הבינה סאין תלתא וקבין תלתא כ"א קבין, שתהא עזה מסטרא דגבורה, ועוד חו"ג על כל הקטרת מלח רבע הוא חסד שממתקת הבשר, מעלה עשן כל שהוא מסטרא דגבורה שעולה כעשן כידוע⁷¹⁹ (#), ולכן כל שהוא, ולכן היה מתמר והולך כמקל כידוע⁷²⁰ בסוד הגבורות⁷²¹, ונכללו כל הד' מוחין מהן, זה מצד חסד, וזה מצד גבורה, ולכן אמר⁷²² (#) שמלח על השולחן מגין מן היסורין מג"ש נאמר ברית במלח וברית ביסורין מה מלח ממתקת כו' (ברכות ה ע"א), ועל שניהם נאמר ברית כי שניהם נכללו בברית כנ"ל.

אופן ג'

עשר ספירות כו' במספר כו' חמש כו' – כי עשר ספירות הן ה"ח וה"ג, ומתגלין באצבעות בימין ושמאל חו"ג וכן ברגלים, והענין כי ב' עלמין הן עלמא עילאה ועלמא תתאה⁷²³, הנסתרות והנגלות כו'⁷²⁴, והן חו"ב עילאין וזו"ן תתאין, חו"ב הן מתגלין בידיהם

ההוא סבא לעלם כתיב רבי אבינא רמי כתיב זה שמי לעלם וזה זכרי לדר דר אמר הקדוש ברוך הוא לא כשאני נכתב אני נקרא נכתב אני ביר"ד ה"א ונקרא אני באל"ף דל"ת, עכ"ל.

⁷¹⁶ וז"ל אמר רבי אלעזר אבא והא שמענא דאתון דשמה קדישא הכי אנון י' בפרודא מן ה' ו' מן ה' ולא מתחברין עד דישאל יפקון מן גלותא אמר לו ברי אית אתון דאנון לבושין דקודשא בריך הוא דאתקריאו על שמה דאתבריו הדא הוא דכתיב כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו ואלין בפרודא וכד אתחברן במנינא תלת עשר לעלא ותלת עשר וסלקין עשרין ושית יהו"ה כחשבן אח"ד אח"ד כדכתיב ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד אבל אתון דיחודא בארץ אצילות לאו תמן חשבנא ולא פירודא ובגין דא ונהר יצא מעדן וגו' ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים בזמנא דייתי פרקנא יתקים ונפצות יהודה יקבץ מארבע כנפות הארץ

עי' שעה"כ יג ע"ג.

⁷¹⁷

⁷¹⁸ *

נא ע"ד - גליף גליפין ובטש בוצינא ואפיק ח' (יסוד) ודא תמינא לחשבנא ואפיק חד רחימא דכלא תאובתא דכלא זכאה דכלא מהימנא דכלא דיוקנא דההוא שלים זיהרא דמתפשט לד' זהרין הוא נעיץ בארעא ורישיא מטי לצית שמיא עפיא שפיר ואנבה סגי ומזון לכלא בה תחותה תטלל ההיא חיותא דאתחמם לד' סטרין דעלמא בענפוי

⁷¹⁹ אור חוזר

⁷²⁰ יומא כח ע"ב וז"ל, תימור של לבנה מתמר ועולה כמקל תימור של חמה מפציע לכאן

⁷²¹ ולכאן *

⁷²¹ *כלומר גבורות ממותקות ולכן זה ישר*

⁷²² תוס' ברכות מ ע"א ד"ה הבא מלח*

⁷²³ הן שני עולמות בינה ומלכות, עה"ז ועה"ב כמ"ש (תהלים קו מח) מן העולם ועד העולם (זהר בראשית לד ע"א), ועי' עוד זהר (ח"א יח ע"א) אתייחד עלמא דאתגלייא בעלמא דאתכסייא עלמא דאתגלייא אתייחד אוף הכי לתתא, ועלמא דאתגלייא איהו עלמא תתאה, עכ"ל.

⁷²⁴ כלומר כמ"כ (דברים כט כח) הנסתרת לה' אלהינו והנגלת לנו ולבנינו עד עולם, ועי' תיקו"ז עא ע"א ב' תרין היכלין לתרין אתון דאינון י"ה ועליה אתמר אלקי"ם הבין דרכה והוא ידע את מקומה ומאי ניהו תרין היכלין אלין אלא חד איהו אהי"ה ותניינא אדנ"י ותרוייהו אינון כנויין ל'; י"ה אבא ואימא והכי סליק חושבן אהי"ה אדנ"י וחושבן אלקי"ם לחושבן כנו"י ובה גניזין אבא ואימא ודא איהו הנסתרות לה' אלקינ"ו י"ה ודא אינון סתירין וגניזין ואינון סתרי דאורייתא ממש ובגין דאינון סתירין צריך דלא לגלגל לון ודא איהו רזא דעריין דאתמר בהון ערות אביך וערות אמך לא תגלה לא תגלה ודאי מן כסויא דלהון, עכ"ל.

מאיר היצירה

ה"ח באבא וה"ג באימא⁷²⁵, וכן זו"ן ברגלין איהו בנצח בו⁷²⁶, וז"ס ז"א שנק' תם שכולל הכל⁷²⁷, ונק' שם הוי"ה, כי חג"ת שכולל ג"ר חב"ד דעת במקום הכתר⁷²⁸ שכולל כל הע"ס חו"ג, וכן הוא ת"ת, נו"ה כולל זו"ן ויסוד שניהם⁷²⁹.

וזה"ש במילת הלשון – שהוא דעת כידוע, ומעור ביסוד, וכלל כולן הוא כ"ב, והבריתות אינן נחשבים בפני עצמם, שאינן אלא כלל הקצוות, לפיכך שם הוי"ה אינו אלא ד' אותיות או"א וזו"ן, וכן ח"ג נו"ה, ואינו דומה כלל הדעת לכלל היסוד, שדעת כולל חו"ג ביחד, והן חמשה⁷³⁰, אבל ביסוד נכלל כולם לאחד, וידוע שאמצעי נוטה לימין ונכלל בו⁷³¹, לכן השם הוא הוי"ה היו"ד כולל הדעת והוא"ו כולל היסוד כנ"ל.

⁷²⁵ שהם מלבישים את הידים דא"א.

⁷²⁶ מושג זה של איהו בנצח ואיהי בהוד מובא בע"ח אנ"כ ט' ועוד כמה מקומות בשם הזהר, אמנם חפשי בספרי הזהר המצויים בידינו ולא מצאתי. איברא עי' לש"ו כללים ח"ב לב ע"ג, שמביא מקור לזה מתיקו"ז לד ע"א וז"ל התיקו"ז, תא חזי יקו"ק אדנ"י איהו קודשא בריך הוא ושכינתיה בתרין שוקין יקו"ק לימינא אדנ"י לשמאלא ואינן אספקלריא המאירה ואספקלריא שאינה מאירה בצדיק תרווייהו חד יאקדונק"י, עכ"ל. וז"ל הגר"א בביאורו שם ד"ה והיא משבחת כו' - ר"ל בהוי"ה אקו"ק. והענין, כי הוי"ה אקו"ק שרשם בחו"ב והוי"ה אדנ"י שרשם בנו"ה, כי איהו בנצח ואיהי בהוד. וז"ש בפנים ת"ח הוי"ה אדנ"י איהו קב"ה ושכינתיה בתרין שוקין כו', עכ"ל. (ואולי מכאן: איהו לח מסטרא דחכמה איהו קר מסטרא דאימא איהו בחמימו סגי בגין דאור קדמא נטיל בעמודא דאמצעייתא ונטיל בצדיק וחכמה דאיהו קר נטיל בחסד ונצח ואימא דאיהי חמימא נטילת בגבורה והוד - תיקו"ז קכד ע"ב - ש"א)

עי' יהל אור ח"ב לב ע"ד ז"ל, או"א (דאצילות) הן בב' ידים (דא"א) כידוע וכמ"ש בתיקונים (ד ע"א) חכמה נחית בימינא ואמא נחית בשמאלא וזו"ן ברגלין איהו בנצח ואיהי בהוד, עכ"ל (עי' לש"ו כללים ח"ב טז ע"א לגבי איהו בנצח ואיהי בהוד, דעיקר יניקת הנוק' לעולם הוא מההוד, ואפילו כשזו"ן בכל רוחב נה"י דא"א), הנה נתבאר כאן שזו"ן מתלבשים על הרגלין. והנה בבחינה זו הרגלים הם אותו גודל, והם עומדים א' מול השני, משמע ש'איהו בנצח ואיהי בהוד' הוא מציאותם של נו"ה כאשר זו"ן הם פב"פ וקומת נוק' כקומתו של ז"א. אמנם כתוב בבהגר"א בתיקו"ז (קג ע"ב ד"ה לזמנין), שאיהו בנצח איהי בהוד הוא בדווקא כאשר ז"א ונוק' עומדים בצורה של מאור הגדול ומאור הקטן (כלומר העמדת זו"ן א' למעלה מהשני), ולא בבחינת ב' מאורות הגדולים (כלומר כאשר הם עומדים פנים בפנים). ולכאורה הדברים סותרים זה את זה. והנראה אולי לחלק, שהיהל אור מדבר בנו"ה דא"א שם אין בחי' מאור הגדול ומאור הקטן ממילא הם תמיד עומדים פב"פ ובאותה קומה, ואילו בביאור התיקו"ז מדבר על נו"ה דאצילות שם יש עליות וירידות, ולכן איהו בנצח ואיהי בהוד הוא דווקא כאשר הם זה למעלה מזה. אמנם צריך אני לרב בזה וצ"ע.

⁷²⁷ עי' זהר ח"א קמו ע"א שת"ת נקרא תם שכולל כל ג' קוים****לבדוק עוד פעם

⁷²⁸ עי' ע"ח מוחין דצלם ח'

⁷²⁹ הרב אמר שאין קטע חדש אלא זה המשך השורה הזאת

⁷³⁰ בדעת הגבורות נכללים בחסדים ולא נפרדים, כך אמר הרב וצ"ע גדול

עי' לעיל דעת ה' מכריע

י"נ – גם אם נפרדים אבל עד כמה שדעת הוא כלי הם בכלי א' ולכן מוסיפים לה' דחכמה רק ה' ויחד הם י' חכמה.

⁷³¹ עי' לעיל ו ע"א ז"ל כמ"ש בתיקונים (לד ע"א, בדפוסים שלנו לא נמצא כהאי לישנא עיי"ש, אמנם בזהר בראשית בהשמטות רנב ע"ב איתא כגירסת הגר"א) דת"ת נטל לימינא ויסוד נטל לשמאלא. אמנם עי' תיקו"ז ל ע"א וז"ל: וצדיק נטיל משמאלא ועמודא דאמצעייתא מימינא הה"ד (דברים ל"ג) מימינו אש דת למו.

קשה להולם הלשון שיסוד אין נוטה לימין נצח הוא ה' עם א' שהוא היסוד ולכן זה ו'

מאיר היצירה

(פ"א מ"ד) עשר ספירות בלימה⁷³², עשר ולא תשע, עשר ולא אחת עשרה, הבן בחכמה וחכם בבינה⁷³³, בחון בהם, וחקור מהם, והעמד דבר על בוריו, והשב יוצר על מכונו⁷³⁴

עשר ספירות בלימה עשר ולא כו' – (עי' ליקוט סוף הספר כב ע"ד סי' ב') אמר שאע"פ שכאן הוא בחכמה⁷³⁵, אל תאמר שהתחלתן הוא מחכמה ולא מכתר שהוא מלכות של עולם שלמעלה ממנו, וע"ז אמר אליהו (הק' ת"ז יט ע"א) כתר מלכות, ויהיו רק תשע, ועוד⁷³⁶ כי כתר שבאריך נחלק לשנים גולגלתא וקרומא⁷³⁷, וגולגלתא הוא מלכות שלמעלה והוא שורש עשר ספירות, וקרומא הוא כתר של מטה, וכן הוא בכתר של עשר

⁷³² עי' בהגר"א בתז"ח נ ע"ג וז"ל, [מה שכתוב] בס"י ע"ס בלימה שהן מסט' דחכמה ועשר חכמות אתקריאו ע"ס מסטריה, עכ"ל, ועי' לעיל דף ו' ע"א, שמביא את דברי התז"ח, וכותב ע"ז כי כל האצילות ע"ש יר"ד חכמה כידוע ומחכמה נאצלו, כמ"ש כולם בחכמה עשית, והן יר"ד נקודין דנפקין מחכמה והם ע"ס.

והנה עי' בתיק'ז סח ע"ב שהי' מאמרות הן עשר ספירות שכוללים בחכמה וכו', ועי' שם בביאור הגר"א (סח ע"ד ד"ה כליל עשר ספירן). מבאר הלש"ו (כללים ח"א מט ע"א) שכל הי"ס לא נתגלו אלא על ידי מדת החכמה, שכן מצד מידת הכתר לא היו יכולים הספירות להתחלק לעשרה מרוב אחדותו. ועל אף שהי' מאמרות כוללים גם את ספירת הכתר, אבל הכתר אינו יכול להיות ניכר אלא אחרי שנגלה החכמה. באמת יעויין בהגר"א בתז"ח ב ע"א, דכתר הוא בכלל הי' מאמרות.

⁷³³ עי' בהגר"א בסד"צ יג ע"ד ד"ה וענין רצוא, שהבן בחכמה היא זיווג אר"א עלאין, וחכם בבינה היא ישסו"ת (יד ע"ג ד"ה וענין ג')

ועי' ע"ח א"א ג: מ"ב אבא ואמא זה מחסד ולמטה, וזה מגבורה ולמטה, נמצא כי חג"ת דבינה, {עא ע"ג} ונצח הוד יסוד דתבונה כנזכר בסוד ליל פסח, אך ג"ר הם א"א. ואבא בירר משם ב"ן ז"ת דחכמה דב"ן, ואמא ביררה ו"ת דבינה דב"ן, ושניהן או"א לקחו בינה דמ"ה. ואו"א נחלקו לר' פרצופים, כי אבא נחלק לאבא ויש"ס, ואמא לבינה ותבונה, והנה המוחין שלהם נעשו ע"י חג"ת דא"א אשר בתוכם נה"י דעתיק, שהם מוחין דאו"א. ואז אבא ויש"ס עומדין זה תחת זה בקו ימין דא"א, כי שם החסדים דמ"ה תוך זכר דא"א, ובינה ותבונה זה תחת זה בקו שמאלי דא"א, כי שם נוקבא דא"א שבתוכה גבורות דב"ן. והמוחין נעשין ע"י זווג מזל הח' דדיקנא דא"א עם מזל ה"ג, זה זכר וזה נקבה, ונעשין מוחין לאו"א כנ"ל, וכן בקונטרס החברים ששמעו הם. ומזל הח' נותן לבדו ה"ח לאבא, ומזל ה"ג נותן לבדו ה"ג לאמא.⁷³³ והנה מ"ה דאבא הוא לאבא, וב"ן דאבא לנוקבא דאבא הנקרא בינה, בסוד (ט"ו פ"א מ"ד) הבן בחכמה, והוא י' שבשם (נ"א ו"ד שביור"ד⁷³³). ומ"ה דאמא ליש"ס, וב"ן דאמא

לתבונה בסוד (ט"ו פ"א מ"ד) וחכם בבניה, והוא ה' שבשם כזה **וה'.** נמצא כי אבא ויש"ס כולו מ"ה, ובניה ותבונה כולו ב"ן. יען כי ב' אלו בימין דא"א, כי שם החסדים דמ"ה, וב' אלו בשמאל דא"א ששם הגבורה דב"ן. ועיין במ"א ⁷³³ איך בינה דאבא מזדווג עם אמא, וכפי הנראה כי בינה דאבא הוא יש"ס ⁷³³ או אפשר שהוא ב"ן דאבא עצמו ⁷³³. ועי' אירכות בפע"ח תפילין טז.

⁷³⁴ פ' כשתחשוב בלבך על בורא עולם מה הוא ואיך חנייתו בכל מקום ומעשיו בלום פ' מלדבר ולבן מלהרהר הסר המחשבה מלבך ואם רץ לבך למחשבה זאת חושה ומהר ואל תמהרר ושוב ליחוד מקומו של עולם לעבודתו וליראתו וכו' ועל דבר זה נכרת ברית שלא לחשוב באלקותו שאין כל החכמים יכולין לידע (נפה"ח שער ג' פרק ו')

כלומר מושרשים בל"ב נתיבות החכמה,
 עי' לקמן ח ע"א שמשמע שכל ה"ס כאן הם פרטים בחו"ב*
 צ"ע אם כוונתו לומר שהבחי' שכתר נחלק לשנים לא שייד בכל מקום, אלא יש שייכות
 של כתר למלכות כולל כל הכתר, וצ"ע*

⁷³⁷ עי' הערה 738*
 עי' & שמצאנו שקד"א נחשב כתר ולא חכמה
 עי' בהגר"א בסד"צ א', שהם גלגלתא קד"א ומו"ס (בע"ח א"א ג' וכן לקמן דף ה ע"ב), ב', שהם
 קד"א גלגלתא ומו"ס (לקמן דף כא ע"א בליקוט), ועי' הערה 739.

מאיר היצירה

ספירות הכללים⁷³⁸ שנחלקין לעתיק וא"א, ולכן מחלק לקמן (פ"א מ"ט, ומ"י) הרוח לשתיים רוח ורוח מרוח, אל תחשוב כי הבחינה הראשונה אינה נחשבת כי התחלת הל"ב נתיבות שבהן הותחל להתפרש הע"ס הוא בחכמה, כמ"ש (פ"א מ"א) בל"ב נתיבות [החכמה] כו', וכן בא"א שנק' חכמה קדומה לעתיק, וכן בקרומא שנק' גם כן חכמה [ח ע"א] לגולגלתא⁷³⁹, וכן לקמן (פ"א מ"י) בחושבן הע"ס הזכיר הכ"ב אותיות בספירה השניה, מ"מ ספירה הראשונה בכללם⁷⁴⁰.

וידוע שמלכות האחרונה נוק' דא"א לא חשיב בכלל הע"ס⁷⁴¹ כמו שיתבאר לקמן, רק נכלל בבחינה ראשונה של כתר, לכן אמר שאל תחשוב מלכות נוק' ויהיו אחת עשרה⁷⁴², וכן הוא בספירות הפרטיות של כל פרצוף שמסתיים ביסוד, ומלכות נוקבא היא עמרת בעלה שעולה עמו ואינה יורדת⁷⁴³, אבל בע"ס הכללים עתיק אינו מן המנין, אבל מלכות נוקבא דו"א היא המשלמת לעשר, ולכך אמר עשר ב' פעמים, עשר ולא ט' בפרטיות, עשר ולא י"א בכלליות.

וכן להיפך כי מ"מ מלכות ספירה אחת היא, או למעלה נחשבת, או למטה, וכן שלא תחשוב כי היא אינה בחשבון כי היא נכללת מכולם, וכן למעלה היא שרשית של כולם, אעפ"כ היא במספרם.

⁷³⁸ אם כן ע"כ דיבר לא בעשר ספירות הכללים אלא בפרטות א"א.

⁷³⁹ עי' אד"ז רפח ע"א שמעמיד הג' רשין בא"א גלגלתא קד"א ומו"ס והם כח"ב, עי' בהגר"א בסד"צ ה ע"א בחד גולגלתא.

⁷⁴⁰ עי' דברינו במאיר הספרא & על עשר ספירות דחכמה

⁷⁴¹ ע' כללים ח"א נו ע"ג שיש ב' בחי' דמלכות א' פנימיות היא שורש כולם ועצמות כולם, ויש גם בחי' שהוא יציאתה לגילוי פרטי ולפרצוף בפני עצמה ובחסרון היחדו הראוי, ובחי' הב' לא שייך לא"א ולעקודים.

⁷⁴² אלא מחשיבים את עתיק, עי' ע"ח שער תיקון הנוק' פרק ב' אות ח בהגה"ה [שם רק כתוב שנוק' פרצוף בפני עצמה], וא"א פרק ב', מבר"ש יח ע"א (מהרב), ועי' לקמן משנה ז' שזה מש"כ נעוץ סופן בתחילתן

⁷⁴³ כלומר היא פרצוף בפני עצמה

דהיינו למטה ממדריגתו

עי' ע"ח נסירה א וז"ל, אח"כ זמן היניקה ואז יצא ז"א למקומו כולל ו"ק באורך והוא ו' דה"ה והיא גדולה כי בהיותו תוך ה' דבינה היה ו' זעירא ועתה ו' זו ראשה עב כי שם המל' עמו ואחר הראש מתפשט הוא"ו בדקות והטעם שהאשה עולה עמו ואינה יורדת עמו הנה אע"פ שהוא עתה בסוד הו"ק עכ"ז יש לו י"ס רק שהמוחין של הקטן אינם בסוד חב"ד רק מחג"ת לבד כי מחג"ת נעשין לו ג"ר וג' אמצעית ומנה"י נעשין לו ג"ת וכשנגדל שהוא אחר ט' שנים ויום אחד אז יש לו ג"ר מחב"ד ולא מחג"ת כבתחילה ובאים לו נה"י מבינה ואז יש בו כח להוליד אך עדיין אינו חייב. ועי' נוק' דז"א ג' וז"ל, שלעולם בחי' המלכות הוא בקו האמצעי דז"א מאחוריו לפי שהנה"י של אמא המתפשטין תוך ז"א הנה"ה הם סתומים ויסוד שלה המתפשט תוך קו אמצעי דז"א כנודע הוא לבדו פתוח ומשם מתגלין האורות תוך ז"א לכן אין המלכות עומדת אלא נגד סיום היסוד דאמא שהוא בקו האמצעי ובכל קו האמצעי של ז"א יש אל המלכות שורש שם. וזהו הענין האשה עולה עמו ואינה יורדת עמו כפי השתנות הזמנים מקומותיה משתנים בקו אמצעי ולעולם נשארין שרשים קיימין שם כנודע כי כל דבר שבקדושה אינו נעקר שרשו משם. ובזה אל תתמה בכמה בחי' שנמצאו אל המלכות כי הנה תחלה היתה מקומה בעטרה שתחת היסוד ושם היא רמוזה המלכות ואח"כ נגדלה ונעקרה משם ועלתה על הת"ת שבו כמו בתפלת השחר ואח"כ נתקנית לגמרי וחוזרת עמו פב"פ ולא מפני זה נעקרה שרשים הראשונים ושם נשארין קיימין לעולם אשר זהו הענין האשה עולה עמו ואינה יורדת עמו כי בכל גידול של הז"א גם היא היתה נגדלת עמו ונשארין שרשיה קיימין בו, עכ"ל

ע"כ בענין עולה עמו ולא יורדת, ועי' שבירה ח', שכותב שמלכות עיגולים ולכן אין בז"א אלא רק ט' ספירות, ועי' ע"ח שער א' פרק ה' וז"ל כי בחי' המלכות שבכל פרצוף ופרצוף מאלו הה' פרצופים הוא באופן זה, כי מלכות אשר בפרצוף זכר כגון אבא וז"א הנה המלכות שבו הוא בחי' עטרה שעל הצדיק הנקרא יסוד, בסוד (&) ברכות לראש צדיק וכו' ואם הוא מלכות בפרצוף נוקבא, כגון אימא ונוקבא דז"א הנה המלכות שבה הוא ג"כ בחי' עטרת היסוד שבה ועי' עוד שער כז פרק א' שז"א אין בו רק ט"ס

מאיר היצירה

ובמספר ג"כ אל תחשוב שעשר הוא חוזר לא, כי הוא אחד של עשירית, ועשרים שנים, וכן במאות ואלפים, והוא כלל כל האחדים, וכן שלא תחשוב שאחד אינו בכלל המספר כמו שחשבו בעלי המספר⁷⁴⁴, כי הוא שרש כל מספר ויסודו, ולכן אמר ולא תשע, ואמר ולא אחת עשרה, הואיל ועשר אע"פ שמשם מתחיל אחדות העשירות, אע"פ כ נחשב עמהם, לא תחשוב ג"כ האחת עשרה, אע"פ שמשם מתחיל האחדות העשרים, מ"מ תחשוב עמהם.

ובנופים⁷⁴⁵, שאל תחשוב הנקודה הנושאת שהיא שרשה וגם כללות הגשם ויהיו אחת עשרה, או שלא תחשוב שניהם, כי הנקודה שרשה, והגשם כללות, ולכן אמר ולא כו', כי שניהם הם אחד, כמ"ש לקמן (משנה ז) נעוץ סופן בתחילתן, וכן הוא בספירות כנ"ל.

ועיקר מה שנתפרש בכאן שהכתר אע"פ שהוא שרש מ"מ הוא בכלל הע"ס בין בקרומא ובין במוחא סתימאה⁷⁴⁶ ששם גלוי הע"ס, וכ"ה באו"א ששרשם קד"א ומ"ס, שכתר של כללות שהוא א"א בכלל, וכן באו"א עצמן הן ע"ס⁷⁴⁷.

הבן בחכמה כו' – הוא מפרש כל הע"ס היאך נכללין בהן⁷⁴⁸, הבן בחכמה וחכם בבינה, פירוש שלא תאמר שבחכמה אין שם ספי' בינה וכן להיפך, לכן אמר הבן כו' כי מלוי היו"ד הוא ו' ד' שנעשה ה' בינה, וכן מלוי ה"י של בינה הוא י' שהוא חכמה, וע"כ נחלקים לשנים או"א וישראל סבא ותבונה, או"א הוא יו"ד של השם ונכללת אימא בו"ד, וכאן הבן בחכמה, ויש"ס ותבונה הן ה' של שם ונכלל יש"ס במלוי ה' שהוא יו"ד וכאן חכם בבינה, ולכן נק' (זהר ויקרא ד ע"א) רעין דלא מתפרשין⁷⁴⁹, וכן בקד"א ומ"ס.

עד כאן פירש ג' ספירות הראשונות היאך הן בהן, שבהן אסור הבחינה והחקירה, ועכשיו מתחיל לפרש ז"ס אחרונות שבהן⁷⁵⁰, ואמר בחון בהם (ע"י ליקוט סוף הספר נב ע"ד סי' ג') פי' באו"א ששניהם הן חכמה תבחון בהם, היאך יוצאים הן ספירות, כי מלוי היו"ד הן ו"ד שהן ו"ק ומלכות, וחקור מהן שהן יש"ס ותבונה, ששניהם הן בינה, שבהן מותר (ח ע"ב) החקירה כמ"ש בזהר (חק' א ע"א⁷⁵⁰) דקיימא לשאלא, ולא בה עצמה, (דברים ד לב) כי שאל נא לימים ראשונים⁷⁵¹ וכו' אל הז"ס היוצאים ממנה, ולכן אמר מהן, והן יוצאין מה' שהוא ד' על ו' שלעולם עיקר גלויים בנוקבא, לכן ביו"ד הם⁷⁵² במלוי, ובה' באות שרשית, וביו"ד הקדים ו' לד' ששם הוא בזכר הקדים הו', וכאן בנוק' הקדים ד' לו'.

⁷⁴⁴ עי' יהל אור ח"א ו' ע"ד, שא' אינו מספר, אלא רק מתחיל מב'.

⁷⁴⁵ עי' לעיל ד' ע"ב שיש ג' עומקים וו"ק, וא' שורש כולם, ועכ"ז יש י' ולא ט' ולא י"א.

⁷⁴⁶ גם בקרומא וגם במו"ס יש ע"ס ובכל א' יש כתר, והוא הכתוב ששם גלוי הע"ס

⁷⁴⁷ וכן באו"א יש י"ס והראשון הוא כתר

⁷⁴⁸ חכמה ובינה

⁷⁴⁹ עי' ביאורים מול"מ פרק ד' אות כא שזה רק בז"ת דאו"א שנקרא לפעמים ישסו"ת וגם נקרא או"א ולכן אפשר בשניהם לא מתפרשים. ועי' בהגר"א בסד"צ & יד ע"א*.

⁷⁵⁰ וז"ל, בראשית רבי אלעזר פתח (ישעיה מ כו) שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה, שאו מרום עיניכם לאן אתר, לאתר דכל עיינין תליאן ליה, ומאן איהו, פתח עינים, ותמן תנדעון דהאי סתים עתיקא, דקיימא לשאלה, ברא אלה, ומאן איהו, מ"י, ההוא דאקרי מקצה השמים לעילא דכלא קיימא ברשותיה ועל דקיימא לשאלה, ואיהו בארץ סתים ולא אתגליא אקרי מ"י, דהא לעילא לית תמן שאלה, [דהיינו הגלגלתא לעיל] והאי קצה השמים אקרי מ"י, עכ"ל, דהיינו אינו מוכר אבל נראה ונסתר, ועי' עוד ע"ח עגו"י פרק ה', ועי' בהגר"א בתז"ח יט ע"ג ד"ה ודא עביד, שחכמה סתום ובינה בגרון יש לה גילוי, וכן שם כז ע"א ד"ה דאיהו בינה, שבינה עצמה לא קיימא לשאלה אלא רק בהתפשטותה.

⁷⁵¹ עי' ע"ח שער א"ק פרק ה' וז"ל, כי שאל נא לימים ראשונים אמר שהם מחסד ואילן אבל למעלה משם אין שאלה בג"ר, עכ"ל.

⁷⁵² זר"ן.

מאיר היצירה

ומפרש ואזיל, העמד דבר על בוריו – דבר הוא המלכות כידוע (פע"ח קר"ש פכ"ח), והושב⁷⁵³ יוצר הוא ו"ק שנקרא יוצר כידוע, והוא מקנן ביצירה (ת"ז כד ע"ב, ע"ח מיעוט הירח ג'), והקדים דבר ליוצר כי עיקר הגילויים בבינה ששם ד' ע"ג ו', ואמר על בוריו שהוא ו"ק, ד' על ו', ואמר על מכונו שהוא מלכות, ו' על ד', כל א' כפי שרשו, כי ו"ק שרשו בחכמה, ומלכות שרשה בבינה.

ובמספר⁷⁵⁴ אמר על הא', אע"פ שהוא שרש המספר מ"מ הוא בכללם כנ"ל, ועל ב' וג' אמר הבן וכו' שנכללין, כי אב"ג מספרן ששה⁷⁵⁵, ואם תחלקם על ב' חלקים יהיה כל חלק ג', ועל זה אמר הבן בחכמה⁷⁵⁶, ואם תחלקם על ג' יהיו ב' וזהו וחכם בבינה, ואמר בחון כו' ע"י שאר ז' מספרים שהן הד'⁷⁵⁷ וששה הנותרים, שהן ד"ו שנכללין בהם⁷⁵⁸, ואמר בחון היינו בב', שאם תכפול אותו בעצמו יהיה ד', ואם תכפול בג' יהיה ו', וחקור בג' שאם תחבר אותו אל א' יהיה ד' ואם תחבר אותו ג"כ בב' יהיה ו', ולכן יוצא מג' אותיות הנ"ל הד' והו'⁷⁵⁹ אותיות שאחריהן, ולכך הקדים דבר ליוצר⁷⁶⁰, ולכן בספירות ד' הוא אחת וו"ק הם ו"ס כמו במספר, ואם תצרף אב"ג יהיה ו' ואח"כ ד' וזהו יוצר על מכונו, וזה שורש ע"ס, שלכך נכללין בד' אותיות וו' אותיות הנשארים הן אחר ד', וזהו דבר על בוריו, וזהו סוד השם כסדר, אבג"ד הם י' ואח"כ ה' ואח"כ ו' וד' הנשארים הם סוד ה' אחרונה שבשם שהיא בסוד ד' דלית לה מגרמה כלום (זהר ח"א קפא ע"א), וכשהיא מקבלת מן ו' אותיות הראשונות נעשית ה', ד' על ו', אבל בשם הן וא"ו על ד'⁷⁶¹, ובאב"ג נכללין כל המספרים, העשר כידוע שבכל ג' הראשונות נכללין השאר כנ"ל, שלכן נק' ג' אמות, כיצד כי העשר נחלקין לעשר ולארבע כנ"ל, וכן במרובע הא' והג'⁷⁶² הן יו"ד, ובמרובע הב' הוא ד', וכן בהצטרפם הן י"ד ד' אותיות השם ומלואו לכן חו"ב נכללין בידי"ם⁷⁶³.

אופן ב'

עשר ספירות בלי מה עשר ולא תשע כו' – ידוע שמספר מורה על עשר ספירות⁷⁶⁴, ולכאורה המספר מסיים בתשע כי העשירי הוא אחד של העשירות⁷⁶⁵, וכן מאה ואלף ולעולם, אעפ"כ הוא סופו של האחדים וכן במאה ואלף וכו', וא"כ תאמר שהאחת עשרה (ח ע"ג) הוא ג"כ בכללם אחר שהוא התחלה של אחדים של עשרים, ואמרנו שהתחלה הוא סופו של ראשון אמר ולא אחת עשרה, כי דוקא מסופו של כלל ראשון להתחלה של כלל שני מאחדיות למאות, אבל לא מפרט אחד לחבירו, וכן הוא

⁷⁵³ במשנה כתוב והשיב

⁷⁵⁴ דהיינו במשנה ג'

⁷⁵⁵ אב"ג הם ג"ר והם כוללים הו"ק שזה שש

⁷⁵⁶ כלומר אם תתיחס רק ל"ב"ג' גם יש ו'.

⁷⁵⁷ הד' הוא הנוק'

⁷⁵⁸ וזה הו"ק

⁷⁵⁹ והז'##?

⁷⁶⁰ במשנה והעמדה דבר על בוריו והשב יוצר על מכונו. כלומר נוק' לפני הז"א.

⁷⁶¹ כלומר הו' קודם לה' שעיקרה ד'

⁷⁶² א' כפול א' ועוד ג' כפול ג' שוה י'.

⁷⁶³ דא"א.

⁷⁶⁴ עי' פרד"ס שער א' פרק א' שספירות היא מלשון מספר, וכן עי' עוד יהל אור ח"א ו ע"ד.

⁷⁶⁵ עי' לקמן ט ע"ב עומק רע שבמספר העשריות היא ראש לעשירות ושהם נפרדים אע"פ שהיא בכלל אחדים.

מאיר היצירה

בספירות, שמלכות של עולם אחד הוא כתר של חבריו, וכן מפרצוף אחד לחבריו, אבל בע"ס פרטיות של כל ספירה לחבריו אינו כן, והטעם כי בכללות הוא לקשר עולם ופרצוף לחבריו, משא"כ של פרצוף אחד שא"צ קשור, כי היו מעולם כן, משא"כ ספירה בחבריו שאינן אלא לאחר התיקון.⁷⁶⁶

הבן בחכמה כו' – מפרש והולך שכל הע"ס קשורים זה בזה, וחז"ב⁷⁶⁷ של כל דבר הוא חומר הראשון היולי⁷⁶⁸ שעליו נאמר (תהלים קל"ט) גלמי כו', וכן היו"ד הוא גולם כל דבר, והוא בכל האותיות, וכל האותיות בו בכח, והי"ו⁷⁶⁹ צורה הראשונה שלכן נק' ציר"י (ת"ז קנ"א ע"א), (בראשית ב' ז) וייצר כו', והן קשורים זה בזה בקשר גמור לעולם, (אד"ו רצ ע"ב) כחדא שריין וכחדא נפקין ולא⁷⁷⁰ כו', כידוע שלא היה לעולם חומר בלא צורה⁷⁷¹, וצורה בלא חומר, וכח החומר בצורה, וכן כח הצורה בחומר, וז"ש הבן וכו' ואח"כ באין עליהם חומר ג' יסודות העליונים שהיה בהן בכח והיתה הצורה הראשונה מעוברת מהם מהחומר הראשון, והם ג' אבות חג"ת, ואח"כ באין ג' צורות יסודות ההן, והן יותר בנגלה והן נה"י, ולכן מייחסין נה"י לבינה, נביאים מבינה⁷⁷² מלכא דשלמא דיליה⁷⁷³.

⁷⁶⁶ עי' ע"ח תיקון פרק ה' שאז היה התלבשות רק בתיקון, ולא לפני כן, ולכן כשמדברים על הפרטים כלומר על מלכות חנן בן עכבור, היה לו י"ס שלימות, ולזה לא צריך לקשר בין זה לזה, אלא רק בתיקון.

⁷⁶⁷ דהיינו אר"א עלאין

⁷⁶⁸ עי' פת"ש צמצום יב בבית נתיבות וז"ל ולכן לא שייך ליחס שם שום ענין גוון כלל, ולכן הזכיר כאן ד' גוונים אלו, ואמר אח"כ ולא גוון כלל, הוא נגד קוצו של יו"ד שהוא כלל כל הד' אותיות בחי' כתר של הפרצוף, ונגד חומר היולי שהוא שורש כל הד' יסודות, וגם זה לא שייך שם במקום העליון הזה. ועי' בגר"א בתיקו"ז קמ"ה ע"ד ד"ה מאן דרשים וז"ל, כתר לית ביה גוון כלל דוגמת חומר הראשון, וגם מוזכר הד' פרטים וחומר קדמון.

עי' פת"ש עקודים כג שבעקודים התחיל גילוי כלי, לבוא הדבר לידי גבול ומדה בכלל, בסוד חומר היולי שכולל בו כל שרשי הגבולים ומדות כל הפעולות המאירים למטה פת"ש עקודים יח - בדרכי החכמה, כי כאן בעקודים הוא הממוצע בין בחינת בלתי בעל תכלית לבעל גבול ותכלית, והמשל בזה, כמו חומר ההיולי אשר כולל בתוכו כל הצורות, ואין אנו יכולים לעמוד עליו ולהבדיל בין צורה לצורה, כיון שלא באו לידי ציור גמור, והוא כמו פורח באויר, שאם באנו להעמיק בהשגתו בצורה אחת, אין אנו יכולים ליתן לה ציור וגבול, כיון שכל הצורות ביחד

עיקר מציאותו מהאב אלא שע"י האמא נעשה כל ציורו ותוארו כי מה שיוצא מחכמה הוא רק כגולם ללא צורה והכל בו רק בכח ונעשה הציור והצורה רק באימא (ביאורים ח"א סב ע"ג), והוא הבלי דגרמי (שם סה ע"ד).

⁷⁶⁹ ישסו"ת.

⁷⁷⁰ [המשך הציטוט:] אפסיק דא מן דא לעלמין.

קשה איך יתכן שאו"א וישסו"ת כחדא שריין*

⁷⁷¹ נ"ב עי' רמב"ם ביסודי התורה פ"ד סימן ז' ושם פ"ב סימן ג' (לש"ו)

וז"ל (פ"ד), לעולם אין אתה רואה גולם בלא צורה או צורה בלא גולם אלא לב האדם הוא שמחלק גוף הנמצא בדעתו ויודע שהוא מחובר מגולם וצורה ויודע שיש שם גופים שגולמם מחובר מארבעת היסודות וגופים שגולמם פשוט ואינו מחובר רק מגולם אחד והצורות שאין להם גולם אינן נראין לעין אלא בעין הלב הן ידועין כמו שידענו אדון הכל בלא ראיית עין:

וז"ל (פ"ב) כל מה שברא הקב"ה בעולמו נחלק לשלשה חלקים מהן ברואים שהן מחוברים מגולם וצורה והם הווים ונפסדים תמיד כמו גופות האדם והבהמה והצמחים והמתכות ומהן ברואים שהן מחוברים מגולם וצורה אבל אינן משתנין מגוף לגוף ומצורה לצורה כמו הראשונים אלא צורתן קבועה לעולם בגולמם ואינן משתנין כמו אלו והם הגלגלים והכוכבים שבהן ואין גולמם כשאר גולמים ולא צורתם כשאר צורות ומהן ברואים צורה בלא גולם כלל והם המלאכים שהמלאכים אינם גוף וגויה אלא צורות נפרדות זו מזו:

⁷⁷² תיקו"ז נה ע"א

⁷⁷³ עי' ז"ח פ"ה ע"ב וז"ל, מלך שהשלום שלו, תנינן מאן מלך שהשלום שלו צדיק, עכ"ל.

מאיר היצירה

וז"ש חקור מהם – על החומרים⁷⁷⁴, ובחון בהם על הצורות⁷⁷⁵, ור"ל שתחקור ותבחין בחומר וצורה ראשונה ותשכח בהן חומר וצורות של היסודות, כמו שהבן בכח באב ואם.

ואח"כ בא החומר והצורה של היסוד הרביעי שהוא יסוד העפר ביחד, שלעולם הנוק' באה כל בחי' ביחד, ובאה באחרונה אחר שנשלם בחי' הדכורא, וכן בעקודים אורות אוזן חטם פה ואח"כ נקודים⁷⁷⁶, וכ"ה בכל עולם ועולם. וז"ש והעמד דבר – יסוד האחרון⁷⁷⁷ שנק' דבר, על בוריו, אחר שנשלם דכורא שממנה נבנית.

ואח"כ בא כח ההרכבה שהוא המשלים אותם⁷⁷⁸, והוא הכתר, והוא הנקרא אין⁷⁷⁹, וגבוה מערך הספירות מאד כי הוא כח פנימי המתפשט בכולם ואינו חומרי. וז"ש והשב יוצר על מכוננו – והוא המלכות, מכון⁷⁸⁰ של כתר, שאין ע"ק נגלה עד דאשתלים זו"נ⁷⁸¹.

ועליה ג"ר דרדל"א⁷⁸², שהן נעלמין מאד מעיני כל חי, והן נפשות שלש שאחר כח ההרכבה {ח ע"ד} נר"ן⁷⁸³, והן באין בתוספת שעמהן הן י"ג (מדות) שאמרו הנאונים, שהן ג' צחצחות שעל גבי הכתר, שבכלל הספירות הוא רישא דלא אתידע, וע"ס⁷⁸⁴ שבז"א הוא ג' פרצופים הראשונים הן לו בתוספת שמתפשטין בג' מוחין, והן מתפשטות בין בא"א בין בז"א, לנר"ן ואינן בחשבון הע"ס שהן עצם⁷⁸⁵ דבוק בחומר, אינו נפרד מחומר, וז"ש למעלה עשר ולא כו' שלא תחשוב כלל הנפש ג"כ לאחת, או לא תחשוב ג"כ כח הראשון כח ההרכבה שלכאורה הוא ג"כ כח פנימי כמו שאר ג' הנפשות, אמר הבן כו' בחון בהם כו' ותמצא בכח כולם כח הראשון, משא"כ באלו שהן בתוספת משם מ"ה החדש שהן י"ג ועשר וכ"כ כנ"ל (משנה א' ג ע"ב).

(פ"א מ"ה) עשר ספירות בלימה מדתן עשר שאין להם סוף, עומק⁷⁸⁶ ראשית ועומק אחרית, עומק טוב ועומק רע, עומק רום ועומק תחת, עומק מזרח ועומק מערב, עומק צפון ועומק דרום, אדון יחיד אל מלך נאמן מושל בכולן, ממעון קדשו עד עדי עד.

⁷⁷⁴ חג"ת

⁷⁷⁵ נה"י.

⁷⁷⁶ משמע שעקודים ונקודות עומדים כזכר ונוק', וכן הוא בנקודים א'. וע' דע"ה ח"א כב ע"ב

אצילות, שהוא מקבל ועולה לפעמים בהעקודים, וכמ"ש בפע"ח שער השבת (פרק כא) וכן בשער הכוונות (דף עד ע"ב)

⁷⁷⁷ כלומר עפר

⁷⁷⁸ והוא עצם המתקלא

⁷⁷⁹ עי' זהר פנחס רנז ע"ב וז"ל, כפום דרגא דיליה דאתקרי יש מאין ודא חכמה עלאה, עכ"ל.

⁷⁸⁰ עי' ת"א שמות טו יז שזה לשון של מקום

⁷⁸¹ תז"ח טו ע"ד עלת העלת לא נחית עליה עד דאתתקן בנוקבא

⁷⁸² כלומר על הא"א

⁷⁸³ דהיינו אחר השלמת א"א אז בא ג' נפשות שהם מקבילים לנר"ן.

⁷⁸⁴ נדצ"ל 'ובע"ס'

⁷⁸⁵ כלומר צורה

⁷⁸⁶ המו"ס הוא נקרא עמיקתא ומסתריתא, שכל י"ס דאצילות נקרא י' עמקים מסתריתא, וכל עומ"ק הוא בסוד גבור"ה שהוא בסוד הרשימו וצמצום סילוק כח הבלתי בעל תכלית ולכן נקרא י"ס מדותיו של הקב"ה, שנעשו ע"י קו המדה בגבול (פת"ש נתיב אבי"ע ט)

מאיר היצירה

עשר ספירות בלימה כו' – לפי שעד כאן פי' שחוב' כלולין מכל ע"ס, עכשיו מפרש שכל ע"ס כלולין מכולן⁷⁸⁷.

מדתן – כמ"ש בזהר (בראשית טו ע"א⁷⁸⁸) דבוצינא דקרדינותא מדיד משחתא, שכולם נבראו בה⁷⁸⁹ כנ"ל במשנה ראשונה (ב ע"ד), והיא קו המדה לפיכך כל הספירות נקראו מדות.

עשר שאין להם סוף – פי' שכל אחד כלול מעשר ועשר מעשר עד אין סוף, כמו האותיות של תורה שהן מתמלאין במלוי ומלוי המלוי עד אין סוף, וכל זה לפי שאין סוף מתייחד בהם דהוא ואינון חד כמ"ש אליהו⁷⁹⁰, וכך הם⁷⁹¹ בכל הנבראים והיצורים והנעשים, לפי שהוא שליט בכולם ע"י שם קדשו, ותראה שאפילו בגשמיים יתחלקו לשטחים אין חקר, והשטחים לקוים אין חקר, והקוים לנקודות אין חקר, ואין יכולת באדם לשום תכלית למספרם, וכן במספר, שתכלית המספר הוא העשר, אעפ"כ אין חקר ותכלית למספר, שהעשר יתחלקו עוד לעשר, והן מאה, והמאה נעשה אחד, וחזור ומתחלק לעשר, והן אלף, והאלף נעשה אחד, וחזור ומתחלק לעשר, וכן עד אין תכלית, ולהכל הוא במקרה⁷⁹², אבל בע"ס שם קדשו הוא בעצם⁷⁹³.

⁷⁸⁷ כלומר בכל א' וא' יש עומק ראשית ועומק אחרית וכו', או מזה שכתוב שאין להם סוף בריש הורמנותא דמלכא גליף גליפו בטהירו עילאה בוצינא דקרדינותא נפיק גו סתים דסתימו מרזא דא"ס קוטרא בגולמא נעיץ בעיזקתא, לא חיוור ולא אוכם ולא סומק ולא ירוק ולא גוון כלל, כד מדיד משיחא עביד גוונין לאנהרא בגו בוצינא נפיק נביעו דמינה אצטבעו גוונין לתתא סתים גו סתימין מרזא דא"ס, בקע ולא בקע אורא דיליה לא אתידע כלל עד דמגו דחיקו דבקיעותיה נהיר נקודה חדא סתימא עילאה בתר ההוא נקודה לא אתידע כלל ובגין כך אקרי ראשית מאמר קדמאה, ע"כ.

⁷⁸⁹ בבוצד"ק, ועי' בהגר"א בסד"צ שהוא נוק' דאוריא*.
⁷⁹⁰ נ"ל שכוונתו להק' תיקו"ז יט ע"א וז"ל, פתח אליהו ואמר רבון עלמין דאנת הוא חד ולא בחושבן אנת הוא עלאה על כל עלאין סתימא על כל סתימין לית מחשבה תפיסא בך כלל אנת הוא דאפיקת עשר תקונין וקרינן לון עשר ספירן לאנהגא בהון עלמין סתימין דלא אתגליין ועלמין דאתגליין ובהון אתכסיאת מבני נשא ואנת הוא דקשיר לון ומייחד לון ובגין דאנת מלגאון כל מאן דאפריש חד מן חבריה מאלין עשר אתחשיב ליה כאלו אפריש בך.

⁷⁹¹ דהיינו האין סופיות, והוא הספירות שמתייחד בהם*.
⁷⁹² עי' יהל אור ח"א ו' ע"ד וז"ל, והענין שנקרא ספירות ע"ש המספר, לא ע"ש הדברים הנספרים כי ע"ס הן במחשבה לבד שלכן נק' עשר חכמות, ונק' בלי מה, ואין דבר בעולם שיהיה במחשבה לבד רק המספר שאין ניכר בדברים עצמן, וידוע שדבר א' אינו נופל במספר שלכן א' אינו מספר ומתחיל מב', וא' הוא כלל המספר (ע' לעיל הערה 188), וכשיהיו שני דברים, מונין ג"כ א' וכו', הספירות הוא לשון מספר וכוון אותם בלשון מספר כי כל דבר שבעולם מובדל א' מחבירו בגבול ותכלית, אך המספר אין הבדל ניכר אלא במחשבה כן הם (דהיינו הספירות) בעלי תכלית בשכל ובמחשבה, אבל לא בגבול ותכלית, ועוד שכל דבר שבעולם יש לו גבול ותכלית, אבל המספר אין לו קץ ותכלית לעולם, נמצא המספר אין הבדל ניכר אלא במחשבה, שלזה קרא א' ולזה קרא ב' המהות נבדל א' מחבירו דהיינו אותו דבר הנספר נבדל אחד מחבירו וז"ש עשר ספירות בלי מה פי' הם עשר מספרים אבל הם בלי מהות, כי המהות נבדל א' מחבירו אבל הם אינם נבדלים בעצם אלא הם מספרים בלבד שהבדלתן במחשבה ובשכל וכו', ספירות ע"ש שהמספר וכו' רק במחשבה, כי אף אם תספור אנשים וכו' כשיתפרדו אינו ניכר מי הוא א' ומי הוא ב' כי הוא אינו דבוק בעצם וכו', וא"כ כשיתפרדו איה המספר כי איננו, עכ"ל.
⁷⁹³ שכאן שורש כל בחי' עשר, ולכן העשר שבו היא בעצם.

מאיר היצירה

עומק הוא דבר שיש לו שלשה רחקים⁷⁹⁴, ואין כל דבר פחות ממנו בגשמיים, וברוחניים יש להם שלשה רחקים והן ג' אותיות אמ"ש, שהן אמות כל דבר כמו שיתבאר לקמן, והן במספר אב"ג שהן התחלת כל מספר, שהא' השרש, והב' התחלת הזוגות, והג' התחלת הנפרדים, ובספירות הן חב"ד שבהן ברא⁷⁹⁵ כו' כנ"ל במשנה א', והן יה"ו שבשם, ובכל א' הוא שם ע"ב⁷⁹⁶ כידוע ג' {מ ע"א} ע"ב של שם ג' מלואין, ומהם ג' ע"ב של ויסע ויבא ויט⁷⁹⁷ שהן רי"ו גימ' עומק, ואמר שלכל ג' הרחקים של העומק א"ס⁷⁹⁸, ועכשיו מפרש העומקים של כל הע"ס שבכולם א"ס, ואע"פ שהזכיר מדתן היינו לפי המקבלים, אבל בעצם אין מדה ח"ו ואין גוון ולא שם ידיע ולא חד"ר⁷⁹⁹.

עומק ראשית – הוא חכמה שהיא ראשית, כמ"ש"ה (תהלים קיא י) ראשית חכמה, לפי שכתר עליון, אע"פ שהוא ממנין אינו רק שורש הע"ס, והוא בחינה תחתונה שלמעלה

⁷⁹⁴ רחקים כלומר מימדים. ועי' פת"ש (בית נתיבות אח"פ ב') וז"ל, וסוד שם הוי"ה מורה על כלל הנמצא, שכל דבר יש בו נקודה וקו ושטח⁷⁹⁴ ומעוקב, והוא סוד ד' אותיות השם, ה' הוא נקודה, והו' הוא קו, ושטח הוא ה' שכולל ג' קווין כצורת ה', ומעוקב השטח בג' צדדים הוא ה' השני, כמ"ש רבינו הגדול הגר"א מוילנא זללה"ה בביאורו לתיקונים (קכ"א ע"ג) ושורש כל הנמצאים למעלה, ולכן כולם תלויים בשם הוי"ה, וע"ז נאמר, (נחמיה ט ו) ואתה מחיה את כולם, והבן, עכ"ל.

⁷⁹⁵ [המשך הציטוט:] ברא את עולמו בשלשה ספרים בספר וספר וספור

⁷⁹⁶ עי' לעיל הערה 33.

⁷⁹⁷ עי' תיקו"ז צח ע"ב, ועי' ע"ח שער דרושי הצלם א' שיש ג' פעמים ע"ב שהם היק"ו שבשם, וכולם נכללים בגבורה שהיא לצורך הנוק'.

⁷⁹⁸ כלומר שכל הג' הם אין סופי*

⁷⁹⁹ דהיינו שכל בחי' הספירות היא מצדנו עי' לעיל הערה 792, מיהל אור ח"א ו ע"ד, ועי' נפה"ח שער ג' החילוק בין מצדו למצדנו, ועי' פת"ש צמצום י"א שמביא ראיה לזה מדברי התיקו"ז (ד' ע"א) דלא אשתני קוב"ה בכל אתר, וז"ל, שבכל מקום שמתלבש, אף שאינו מאיר שם אלא לפי ערכם, מ"מ אינו אלא מה שניתן לנו רשות להשיג ולראות, עכ"ל. [וז"ל התיקו"ז בשלימות: עשר ספירות דאצילות מלכא בהון איהו וגרמיהון חד בהון אינון וחייוי חד בהון מה דלאו הכי בעשר ספירות דבריא דלאו אינון וחייוי חד לאו אינון וגרמיהון חד ועלת על כלא הוא נהיר בעשר ספירות דאצילות ובעשר ספירות דבריא ונהיר בעשר כתות דמלאכיא ובעשר גלגלי דרקיע ולא אשתני בכל אתר]

ועי' דברינו בע"ח וז"ל, עי' מבר"ש א ע"ב שההשוואה א' המוזכרת כאן שייכת לאור מקיף (וכן בפת"ש צמצום ח'), וקשה, למה זה שייך בפרט לאור מקיף, ועוד עי' פת"ש צמצום ו', שזהו הבחי' של ממלא כל עלמין (זהר ח"ג רכה ע"א) וכן הבחינה דלית אתר פנוי מיניה (תיקו"ז קה ע"ב), והוא הבחינה שביאר בנפה"ח שער ג' פרק ד', שהוא בחינת מקומו של עולם, וכאן הוא הגילוי הידוע של מצדו ית' (לאפוקי הגילוי שהוא מצדנו), שמצדו כל הספירות קרובים בהשוואה א' אל הא"ס וכתר לא יותר קרוב מחכמה.

והנה יעויין בלש"ו חלק הביאורים ח"א ח ע"ב, שמביא מבר"ש ג ע"ב ושעה"ק דף י ע"ד וז"ל, כי המקום הוא יותר זך וגדול ומעולה מן העולם עצמו, עכ"ל, ומבאר טעם הדבר, שהמקום הוא נושא וסובל הכל, והוא מאור הרשימו, ועוד עי' כללים ח"א כו ע"ב שגדלות מקומו של האור והרשימו הוא בגלל שהרשימו והמקום הם מאור דהתפשטות הראשון של אותו העולם, אמנם העולם עצמו בא מהתפשטות השני, ועי' שם מא ע"ג, שהתפשטות הראשון הוא מאור א"ס המתיוחד עם המציאות, דהיינו שנשאר במעלת האין סופיות שלו.

(ועי' בגר"א תז"ח נ ע"א ד"ה בטהירו וז"ל, [הטהירו הוא] אור העליון שהוא בסוד הצמצום ששם מאיר אור א"ס ותוקף האור אשר אין למעלה ממנו נמשל לצהרים שהוא תרגום טהירו ושם הוא עיקר שורש האור, ע"כ, דהיינו שבצמצום רואים הארת הרשימו שהוא מאור הא"ס, ועי' פת"ש בתחילת ספרו שקורא לקו הנכנס לצמצום כקו הנכנס ברשימו)

ונ"ל מכל זה שהבחינה שקראה הנפה"ח מצדו ית' הוא מצד האור א"ס הממלא החלל קודם הצמצום, ולאחר הצמצום זהו אור א"ס המקיף את החלל וכן הרשימו שנשאר בתוך החלל. ושניהם אינם כלולים באור הפנימי של העולמות, שכן אור הפנימי הצטמצם להיכנס בכלי, דהוא מהתפשטות השני (ודלא כהרשימו שבא מהתפשטות הראשון) וזהו בחינת מצדנו.

מאיר היצירה

כנ"ל (ז' ע"ד), והוא מיוחד להון מלגאן, וכן אין שום השגה בכתר⁸⁰⁰, כמ"ש (חגיגה יג ע"א⁸⁰¹) במופלא ממך כו', שכך אמר לעיל (משנה ד') בחון בהם, אבל בכתר אף בחינה אסור, אבל בחכמה אף שכתוב (איוב כח יב) והחכמה מאין כו' לא ידע אנוש ערכה נתיב כו', מ"מ הבחינה מותר כנ"ל שלכן נק' יש⁸⁰² שמושגת מציאותה בשכל, וכן היו"ד הוא ראשית לכל האותיות, שאין אות בלתי אם קדם לה נקודה, והנקודה היא שרשם וחיותם⁸⁰³, כמ"ש (ת"ז ט ע"א⁸⁰⁴) דנקודין אינן רוחין לאותיות, והנקודין מחכמה כידוע⁸⁰⁵, והיא נק' חיה ולכך אמר (יחזקאל א כ)⁸⁰⁶ כי רוח החיה באופנים דאינן אותיות⁸⁰⁷, וכן בעולם המים קדמו לכל דבר⁸⁰⁸, והן קודם לכל תולדות, שא"א להיות דבר בלי מים⁸⁰⁹, אפי' דבר שגמרו בידי אדם לבשל התחלתן הוא ממים, ואבאר לקמן (#).

ובמספר הוא ב' כי האל"ף אינו מספר כי הוא שרשם⁸¹⁰.
ועומק אחרית – היא הבינה שהיא אחרית כל דבר⁸¹¹, וכן היא שבת אחרית הימים של השבוע⁸¹², והיא אחרית כל דבר להגמר, שתחלתן הוא מים וסופן להגמר באש, וכן גידולן של כל דבר בשמש, כמ"ש (דברים לג יד) וממגר תבואות שמש, שהוא

⁸⁰⁰ עי' בהגר"א בסד"צ א ע"א ד"ה ספרא וז"ל, ידוע כל הספירות נקראין ע"ש חכמה, כמ"ש בתז"ח דף עג ע"א (ב ע"ב) אדם הגדול חכמה ועשר חכמות אתקריאו ע"ס מסטריה וכמ"ש (תהלים קד כד) כלם בחכמה עשית, וכמ"ש בס"י (פ"א מ"א) בל"ב נתיבות פליאות חכמה חקק כו', עכ"ל. ועי' שם הערה שלנו, וז"ל, עי' בהגר"א בס"י פ"א מ"ב אופן ב' דף ו' ע"א, שמביא את דברי התז"ח, וכותב ע"ז כי כל האצילות ע"ש יו"ד חכמה כידוע ומחכמה נאצלו, כמ"ש כולם בחכמה עשית, והן יו"ד נקודין דנפקין מחכמה והם ע"ס.

והנה עי' בתיקו"ז סח ע"ב שהי' מאמרות הן עשר ספירות שכלולים בחכמה וכו', ועי' שם בביאור הגר"א (סח ע"ד ד"ה כליל עשר ספירות). מבאר הלש"ו (כללים ח"א מט ע"א) שכל הי"ס לא נתגלו אלא על ידי מדת החכמה, שכן מצד מידת הכתר לא היו יכולים הספירות להתחלק לעשרה מרוב אחדותו. ועל אף שהי' מאמרות כוללים גם את ספירת הכתר, אבל הכתר אינו יכול להיות ניכר אלא אחרי שנגלה החכמה. באמת יעויין בהגר"א בתז"ח ב ע"א, דכתר הוא בכלל הי' מאמרות.

⁸⁰¹ בשם בן סירא

⁸⁰² עי' זהר פנחס רנז ע"ב וז"ל, כפום דרגא דיליה דאתקרי יש מאין ודא חכמה עלאה, עכ"ל.

⁸⁰³ עי' ז"ח דף עא ע"ב וז"ל, היפה בנשים, נקודה חדא גו אתוון לית שפירו לכל אתוון בר את י', בנקודה דא מתתקנן כל אתוון, ואיהי שפירא דכלהו, ולית את דאזיל בלא נקודה דא, היא בכלהו וכלהו בה, והיא יפה ושפירו דכולא, דהא מאתר סתימא עילאה קא אתת, ריש כל דרגין עילאין, ובה איהו ריש כל דרגין תתאין דלתתא בג"כ היפה בנשים שפירו דכלא, עכ"ל.

⁸⁰⁴ וז"ל וטעמי אינן נשמתין ונקודין רוחין ואתוון נפשין, עכ"ל.

⁸⁰⁵ ע"ח טנת"א פ"א במ"ב, וע"ש דברינו.

⁸⁰⁶ עי' זהר ח"ב רמ"ב ע"א וז"ל, רוח החיה באופנים, רוח החיה רוח קודשא דנשיב ובטש בכלהו אופנים למהך, אשתכח דכל מאן דאיהו בדרגא עלאה, איהו נטיל למאן דנטיל ליה, עכ"ל.

תרגום:

⁸⁰⁷ כתוב בע"ח קיצור אבי"ע ז' שאופנים הם נפש, אבל לא מצאתי שהם נקראים אותיות.

⁸⁰⁸ עי' רש"י בראשית א א וז"ל, אם כן תמה על עצמך שהרי המים קדמו שהרי כתיב ורוח אלהים מרחפת על פני המים ועדיין לא גילה המקרא בסידור הקודמים והמאוחרים כלום בריית המים מתי היתה הא למדת שקדמו המים לארץ, עכ"ל (וכן הוא בשמות רבה פט"ו פכ"ב, וכן ירושלמי חגיגה רפ"ב).

⁸⁰⁹ כלומר הוא היסוד הראשון.

⁸¹⁰ עי' יהל אור ח"א ו ע"ד הערה 792.

⁸¹¹ עי' בהגר"א בסד"צ יא ע"א ד"ה שביעאה, שהוא סוד וחד חרוב (סנ' צז ע"א).

⁸¹² עי' רע"מ פנחס רנז ע"א פקודא עשיראה וז"ל פקודא עשיראה ושמרו בני ישראל את השבת שכינתא אתקריאת שבת, מסטרא דתלת דרגין דאינן ש, ג' כתרין, כתר חכמה ובינה ואיהי בת רביעאה לון, שית יומין מחסד עד יסוד, בהון תעשה מלאכה בגין דבנינא מתחיל מחסד, הה"ד עולם חסד יבנה אבל מבינה ולעילא איהי מנוחה וענג ושבייתה לכל עובדא, עכ"ל, אמנם עי' בהגר"א בסד"צ ו ע"א שמוכח משם שזה דעת ולא בינה, ועי' דברינו שם.

מאיר היצירה

מאש, שמים נבראו מאש, וכן השמש כמ"ש לקמן (#), והיא אחרית כל דבר שאליה ישובון הכל שהוא העוה"ב, וכן הכסא, ששם צורין נפשות הצדיקים, דאימא מקננת בכורסא (ת"ז כד ע"ב, ע"ח מיעוט הירח ג'), והיא יובל הגדול (סד"צ לו ע"ב), שאז ישוב הכל אל השרש כידוע, וכן [בעולם] הוא אש הגשמי, שהוא סבה לבשל ולגמור כל דבר, והוא סיבת הפסדו, ובו ישוב כל דבר לשרשו, וכן אש⁸¹³ הבע"ה הוא סיבת חיותו ומותו, וכן אש היסודי הוא סיבת גמר כל דבר והפסדו, ואליו ישוב נפש היסודי⁸¹⁴, וכן אמר הכתוב (קהלת יב ז) והרוח תשוב אל האלהים⁸¹⁵, והוא סוד הקרבנות, (במדבר כח ב) לחמי לאשי וידוע למבין, ובה⁸¹⁶ נברא העוה"ז כמ"ש (ישעיה כו ד) כי ביה"ה ה' צור עולמים⁸¹⁷, נברא ב⁸¹⁸ כו' ועדיה ישובון.

ובמספר – ג' הוא תכלית המספר⁸¹⁹, כי מרובעו הוא ט', שהוא תכלית (ט ע"ב) המספר כנ"ל⁸²⁰.

עומק טוב – הוא כתר, כי הוא נקרא א"א, דשם וותרנותא דכולא⁸²¹, בכל הז' תיקונים⁸²² וי"ג תיקונים הוא רחמים עד אין קץ שאין שם דין כלל. ועומק רע – הוא מלכות, אע"פ שאין שם רע כלל ח"ו, כמ"ש (מלאכי ג ו) אני ה' לא שניתי כו', מ"מ (משלי ה ה) רגליה יורדות כו', וכל מאני כו'⁸²³, וכן אמרו בגמ' (חגיגה יב ע"ב) בא דוד והורידן לארץ שנאמר לא יגור במגורך כו', והיא ראש לשועלים⁸²⁴ דעלמא דפרודא.

⁸¹³ נדצ"ל בבע"ח.

עי' רע"מ פנחס רכז ע"ב וז"ל, וכגוונא דעופין פתיחו גדפייהו לקבלא רוחא לפרחא ביה הכי כל אברים דגופא פתיחו בכמה מקורין בכמה פרקין בכמה ערקין בכמה אדרין דלבא אדרין דמוחא לקבלא ליה דאי לאו דנשיב בבתינ דלבא הוה נורא דלבא אוקיד כל גופא וכמה סולמין ואדרין דערקין דקנה דלבא דריאה כלהו מתתקנין לגביה כד סליק דבורא על כנפי דריאה אתעביד קול. בההוא זמנא כי עוף השמים יוליד את הקול קול יי' על המים מסטרא דמיא דאיהו מוחא דתמן סליק בכנפי ריאה קול יי' חוצב להבות אש מסטרא דלבא כד נפיק מפומא אתקרי דבור ולקבל תרין כנפי ריאה דפתחין גדפין לקבלא ליה הדא הוא דכתיב ופניהם וכנפיהם פרודות מלמעלה, עכ"ל, ועי' בהגר"א בתיקו"ז עח ע"א, שיסוד האש הוא חום הטבעי שבלב.

⁸¹⁴ אותו האש היסודי הוא סיבת כל דבר וגמרו ועל ידו ישוב כל דבר לשרשו כי שרשו מהבלי דגרמי שהוא הנפש דנפש עי' לעיל הערה 768 (ביאורים ח"א סט ע"ד) היינו בינה &.

⁸¹⁵ היינו בינה &.

⁸¹⁶ באש/בבינה?.

⁸¹⁷ וז"ל הגמרא מנחות כט ע"ב, כתיב ביה"ה ולא כתיב יה"ה כדדרש ר' יהודה בר ר' אילעאי אלו שני עולמות שברא הקב"ה אחד בה"י ואחד ביה"ד ואיני יודע אם העולם הבא ביה"ד והעולם הזה בה"י אם העולם הזה ביה"ד והעולם הבא בה"י כשהוא אומר אלה תולדות השמים והארץ בהבראם אל תקרי בהבראם אלא בה"י בראם [הוי אומר העולם הזה בה"י והעולם הבא ביה"ד]

⁸¹⁸ נדצ"ל עולם הזה נברא בה"י שהוא הבינה ועדיה ישובון.

⁸¹⁹ שזה שורש המציאות של ראש תוך סוף

⁸²⁰ סוף ח' ע"ב באומרו שלכאורה ט' סוף המספרים

⁸²¹ עי' זהר ח"ג סט ע"ב וז"ל, ותאנא בהאי יומא כל חידו וכל נהירו וכל וותרנותא דעלמין כלהו תליין באימא עלאה דכל מבויעין נגדין ונפקין מנה, עכ"ל.

⁸²² דגלגלתא

⁸²³ עי' זהר השמטות דף רנח ע"א וז"ל, כל מאני קרבא דמלכא בידה [דסט"א] אתמסרן הה"ד הנה מטתו שלשלמה ששים גבורים סביב לה ובג"כ אורייתא שלימתא קב"ה יהבה לון לישראל למיזכי בה לחיי עלמא לאשתזבא מדינוי דההוא מזבח, עכ"ל.

⁸²⁴ עי' זהר תרומה קמח ע"א, ועי' ז"ח עא ע"ב, וז"ל, דרעותך למהוי ראש לשועלים, זילי ואזעירי גרמך, עכ"ל, דהיינו שזה מיעוט הירח. ועי' בהגר"א בסד"צ כו ע"א וז"ל, את המאור הגדול שמשא, ואת המאור הקטן סיהרא במיעוטה, שנעשית ראש לשועלים, ונקראת שם אלקים, דבאצילות נקראת ה"א אחרונה של הוי"ה, זנב לאריות, ובירדה בבריאה נעשית ראש לשועלים

מאיר היצירה

וכן במספר העשירות היא ראש לעשירות שהם נפרדים אע"פ שהיא בכלל אחדים.

עומק רום – הוא נצח⁸²⁵.

ועומק תחת – הוא הוד כמ"ש (דניאל ח ג⁸²⁶) והקרנים גבוהות כו', וכן ברצועות כמ"ש בזוהר (ת"ז י ע"ב⁸²⁷).

עומק מזרח – הוא תפארת, כמ"ש (תהלים יט ו) והוא כחתן יוצא מחופתו, ממזרח⁸²⁸.

ועומק מערב – הוא יסוד, שבו מתערבין כל הספירות, והוא נק' כל (זחר ח"א לא ע"א)⁸²⁹, ולכן אמרו (ב"ב כה ע"א) שהשכינה במערב⁸³⁰.

עומק צפון – הוא גבורה כמ"ש (ירמיה א יד) מצפון תפתח הרעה, ושם הוא גיהנם⁸³¹, ושם הוא מדור המזיקים⁸³², ומשם באה הטובה לעולם, כי אור החסד גנוז וא"א לקבלו, ושם הזהב, וכן אמר (איוב לו כב) מצפון זהב וכו' וכן אמרו (ב"ב כה ע"ב) הרוצה להעשיר וכו'⁸³³.

לעולמות ב"ע, ששם שועלים מחבלים כרמים, דבאצילות לא יגורך רע כמ"ש בתיק"ז ובתז"ח בכמה מקומות, עכ"ל.

⁸²⁵ עי' בהגר"א בתיק"ז קג ע"ב ד"ה לזמנין, שבח"י איהו בנצח איהי בהוד היא בהיות מאור הגדול, ומאור הקטן, ולא ב' מאורות הגדולים, והוא בהיות זה למעלה מזה.

⁸²⁶ וז"ל הפסוק, ואשא עיני ואראה והנה איל אחד עמד לפני האבל ולו קרנים והקרנים גבוהות והאחת גבוהה מן השנית והגבהה עולה באחרונה, עכ"ל.

⁸²⁷ וז"ל, תלת רצועין נצח והוד ויסוד, יסוד רצועה דקשיר וא"ו עם ה', כי כל בשמים ובארץ, דאחיד בשמיא ובארעא, תרין רצועין נצח והוד, דאחידן בה' עלאה, והקרנים גבוהים, והאחת גבוהה מן השנית, אוף הכי תרין רצועין חד ארוכה וחד קצרה, קצרה עד החזה [של שמאל – כך הוא בשו"ע אבל בעולת תמיד כתוב הפוך], ארוכה עד טבורא [של ימין], עכ"ל.

צ"ע איך זה שייך לרצועות*

⁸²⁸ עי' זחר ח"ג קמח ע"ב וז"ל שירותא דכלא דאקרי מקצה השמים וכדין נפיק כחתן ממש כד נפיק לאערעא לכלתיה רחמיתא דנפשו ופריש דרועוי ומקבל לה. כהאי גוונא והוא כחתן יוצא שמשא ואתפשט לגבי מערב כיון דמערב אתקריב סטר צפון אתער לקבליה בקדמיתא וקריב למערב וזויג ליה באתריה כמה דאתמר דכתיב שמאלו תחת לראשי ולבתר סטר דרום דאיהו ימינא דכתיב וימינו תחבקני. כדין ישיש כגבור לרוץ ארח לאנהרא סיהרא ואוקמוה, עכ"ל. חתן וכלה הם ת"ת ונוק*

⁸²⁹ עי' פת"ש גדלות דז"א יא ז"ל, כל פרטי מדותיו שב"ק שלו שהם ה"ס מחסד עד הוד ויסוד אינו רק הכללות לבד שבו, עכ"ל. וע"ש פתח יז, דהיינו שבו הם מסודרים לירד לעולם שלמטה ממנו. ועי' שם שער הפרצופים ב, שלכן הוא נקרא יסוד, שכן עליו עומד כל הבנין, ונקרא ג"כ ברי"ת בכללות תרי"ג אברים שבו. כי נודע בעת היחוד שאז השפע יורד מכל האברים ומתקבץ שם, והוא הטיפה שבו יש ציור כל אברים שבולד כנודע, וכן בנקבה בעת החיבור מתעוררים כל האברים שבה לקבל השפעת הזכר ביסוד שבה.

⁸³⁰ והיסוד מתחבר עם השכינה*

⁸³¹ * ז"ח & תלת סטריין דכל עלמא, ואשתאר סטרא דצפון דלא אתבני, דאיהו מדורא בישא, דתמן שרת רעה דכל עלמא. כד"א מצפון תפתח הרעה:

עי' תיק"ז קכה ע"א והאי איהו דאתמר ביה והנה רוח סערה באה מן הצפון, דסעיר גופיה דבר נש, דאתמר ביה מצפון תפתח הרעה, ובההוא זמנא שלטין בעלמא כל רוחין ושדין ומזיקין בישיין דמחבלין עלמא דאינון מלאכי חבלה, ודא דפיקו דמרעא, דסליק באשא דגיהנם דאיהו מרה, ומחמם לגופיה דבר נש, וביה וימררו את חייהם, דאברין דאינון ישראל, בעבודה קשה דא כבד, דאיהו

⁸³² *

⁸³³ עי' לקוטי תורה בראשית וז"ל, וכמו שמיצחק יצא יעקב ועשו כן ברוח צפון יוצא גיהנם וג"ע, עכ"ל.

מאיר היצירה

ועומק דרום – הוא חסד כמ"ש (בראשית יב ט) ויסע אברהם כו' הנגבה,⁸³⁴ והן ששה קצוות הידועים.

אדון יחיד אל מלך נאמן מושל בכולם – אמר אע"פ שהזכרתי לך עשר עומקים, אין פירוד ח"ו ביניהם, כי אדון יחיד הוא א"ס,⁸³⁵ מושל בכולם והוא מיוחדם,⁸³⁶ וכן אמר אליהו (הק' ת"ז יט ע"א) ומאן דאפריש⁸³⁷ כו'. וכל הכינויים שהזכירו ח"ו לאו על מהותו אלא ע"ש מדותיו, כמ"ש (הק' ת"ז) אנת חכים ולא בחכמה ידיעא.

והזכיר חמשה כינויים 'אדון' נגד המלכות, כי כשא"ס מיוחדם נק' אדון בסימנא דכורא כידוע⁸³⁸, כמ"ש (שמות כג יז) פני האדון ה'. יחיד, נגד ז"א שהוא יחוד כל הספירות כידוע⁸³⁹, ובו כל הנחלים הולכים אל מקום אחד⁸⁴⁰, וכן (בראשית א ט) יקו המים כו', בשלישי בסוד יב"ק כו'⁸⁴¹. אל, הוא בינה בסוד אל עליון כידוע (זהר ח"א פז ע"א, ע"ח כללים פרק ג'), [ובסוד י' י' א' י' דס"ג שבבינה גימ' א"ל⁸⁴², נ"ל מ"ש⁸⁴³] מלך, הוא חכמה,

⁸³⁴ עי' זהר ח"א פ ע"א, וז"ל, אתעטר אברהם מדרגא לדרגא, עד דסליק לדרגיה, הה"ד ויסע אברהם הלך ונסוע הנגבה, דא דרום דהוא חולקיה דאברהם, הלך ונסוע דרגא בתר דרגא, עד דסליק לדרום, עכ"ל.

⁸³⁵ עי' בהגר"א בסד"צ בליקוטים לח ע"ב ז"ל, דע, כי א"ס ב"ה אין לחשוב בו כלל וכלל וכו' ואפילו א"ס אסור לקרותו, עכ"ל. כלומר, אמנם המאציל מכונה בשם א"ס, אבל באמת לאמיתה א"א לתארו אפילו בתואר זה (וכ"כ בביאורים ח"א א ע"ב). עי' לש"ו כללים ח"א יג ע"ב שא"ס המקיף (עי' שער א' ענף א') הוא חוט הסובב את החלל ולא כל המציאות חוץ מהחלל, ואילו א"ס הממלא את החלל אינו אלא האור שנתגלה, ובו הרי היה הצמצום. אם כן עולה ברור שהכינוי א"ס אינו מתייחס למאציל ית' אלא להארה היוצאת ממנו.

⁸³⁶ ולכן אפשר לקרא ה' ית' בשמות אלה (ביאורים ח"ב יג ע"ג)

⁸³⁷ וז"ל, כל מאן דאפריש חד מן חבריה [מה"ס] מאלין עשר אתחשיב ליה כאלו אפריש בך, עכ"ל.

⁸³⁸ דהיינו שהכל ממלכות דא"ס*

כלומר ללא י' בסוף

עי' בהגר"א בסד"צ ל ע"ב ד"ה ואמר י' בלחודו"י כו' - ר"ל שכ"ז בפרטות ו' דכר ד' נוקבא, אבל בכללות הבריאה כל הבריאה הוא ה', והוא ה' אחרונה של השם, וי"ד חכמה זעירא הוא דכר, וה' כל הבריאה נקבה ליו"ד בסוד אל אדון על כל המעשים, פני האדון ה', דבירידתה בעולמות התחתונים נעשית דכורא, כמ"ש בזוהר (תרומה קצו ע"ב) וכידוע דכל שמשפעת היא דכורא, עכ"ל. ועי' שער מאמרי רשב"י ז ע"ב וז"ל, ועתה על ידי כל זכר יוצאין ה' גבורות אלו ונכנס יו"ד סוד חסד שבחכמה ומתלבש בו אימא תתאה כגוונא דאימא עלאה וגם שש קצוות שבבינה יתנו לה בהלואה מתלבשות בשש קצוות הזכר העליון ונעשית זכר ונקראת אדון וזהו את פני האדון ונעשית אלהים כאימא בתה, עכ"ל.

⁸³⁹ כח"ב הם מוחין שלו ונוק' נוק' שלו, ע' ע"ח &

⁸⁴⁰ עי' (קהלת א ז) כל הנחלים הלכים אל הים והים איננו מלא אל מקום שהנחלים הלכים שם הם שבים ללכת:

ועי' (קהלת ג כ) הכל הולך אל מקום אחד הכל היה מן העפר והכל שב אל העפר:
ועי' זהר ח"ב נ ע"ב וז"ל רבי חייא פתח, (משלי לא יד) היתה כאניות סוחר ממרחק תביא לחמה, היתה כאניות סוחר דא כנסת ישראל, ממרחק תביא לחמה, כמה דאת אמר (ישעיה ל כז) הנה שם יהו"ה בא ממרחק, תביא לחמה, בחד דרגא דשארי עלה, וביה אתמשכו כל אלין נחלין ומבועין דאזלין בימא, כמה דאת אמר (קהלת א ז) כל הנחלים הולכים אל הים וגו'. אל מקום שהנחלים הולכים, אף על גב דכלהו נחלין אתמשכן בההוא דרגא, וההוא דרגא נחית (נ"א נגיד) לון לההוא ימא, לא תימא דהא אריק לון, והא לא שריין ביה אחרנין, ולא נגדין ביה כמלקדמין, אהדר ואמר אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים, אל מקום דההוא דרגא דנחלין אזלין זמנא חדא, שם הם שבים ללכת, תמן אינון תייבין מההוא אתר עלאה, ולא פסקין לעלמין, ומתכנשי כלהו בההוא אתר, ולמה, ללכת, למחך לההוא אתר דימא כמה דאתמר, מה שמיה דההוא דרגא, צדיק אקרי.

⁸⁴¹ עי' תיקון קמ"ט ע"ב תלת גוונין דעינא אינון אק"ק יק"ק אדנ"י, כלל ופרט וכלל, ואינון יחודא ברכה וקדושה, וסימן י"עננו ב"יום ק"ראנו, דהכי סליק חושבן תלת שמחן אלין כחושבן יב"ק, אק"ק כתר עלאה יק"ק עמודא דאמצעיתא אדנ"י שכינתא תתאה, עכ"ל.

⁸⁴² עי' לעיל ה ע"ב

מאיר היצירה

מלכא עילאה כידוע⁸⁴⁴. נאמן, הוא כתר שהוא אמן מופלא (ת"ז מא ע"ב ודף קלז ע"ב), והוא אומן של מ"ב⁸⁴⁵, ועליו נאמר (משלי ח 2) ואהיה אצלו אמן⁸⁴⁶, והתחיל ממטה למעלה לפי שאמר מושל בכולם, והוא ממדת המלכות.

ממעון קדשו עד עדי עד – עכשיו מפרש בסדר התייחדו ממעון⁸⁴⁷, הוא כתר, שאור א"ס גנוז בכתר, ומשם ואילך הכל (ט ע"ג) על ידי התלבשות כידוע. קדשו, היא חכמה שכל קדש היא בחכמה כידוע⁸⁴⁸.

עד עדי עד – הן בינה ו"ק מלכות בסדר, כי עד הוא מלכות, כמ"ש⁸⁴⁹ עד ערב, לפי שעד כאן הוא מגיע היחוד, ועד שני נק' בינה, כי עד שם מותר הסתכלות⁸⁵⁰, כי נק' מי⁸⁵¹, אף שבעצמה אין רשות לשאול, מ"מ ע"י היוצאין ממנה מותר⁸⁵², ולכן מלכות נק' מה⁸⁵³, שבה מותר השאלה על מהותה, והיא⁸⁵⁴ נקראת מי כמו (איוב לח כט) מבטן מי כו', ואמר (איוב לח ד) אם ידעת בינה מי שם וכו', ר"ל שואל על המעשה מי עושה את הדבר הזה, והם ב' שמות אלהים המתחלפים בשם ע"ד כידוע⁸⁵⁵, ועליה נאמר (תהלים קו מח) מן העולם ועד העולם⁸⁵⁶ ממטה למעלה. ועדי, הוא ת"ת שהוא מגיע מן העולם ועד העולם כמ"ש בזוהר (בראשית לד ע"א), והוא בתוספת יו"ד שאחזו הוא בב' ההי"ן⁸⁵⁷, כמ"ש (דברים ד לב) מקצה השמים ועד כו', וע"ז אמר (ישעיה כו ד) בטחו בה' עדי עד.

ולפי פשוטו עומקים הן דבר שאין יכולת באדם להשיגו, עומק ראשית ואחרית הן קודם בריאת העולם ואחריו, עומק טוב ורע הן להשיג היאך הן בבורא ית' קשורים עד תכליתו, עומק רום כו' עד סוף הן חוץ לעולם מו"ק, וע"ז אמרו רז"ל בפרק ב' דחגיגה (יא ע"ב) כל המסתכל בד' דברים כו' וכל שלא כו', מה למעלה מה למטה, הן עומק רום עד

⁸⁴³ דהיינו זה הגה"ה ולא מהגר"א עצמו, ונ"ל לשים אותו מחוץ לטקסט

⁸⁴⁴ עי' שעה"כ (דרושי קריאת שמע דרוש ח) וכן פע"ח (דרושי ק"ש פרק כט), וז"ל, נמצא כי מלכא עלאה הנז' בזוהר דנפק לקבלא הוא היסוד דאבא כי הוא [אבא] נק' מלכא עלאה באמיתות, עכ"ל.

⁸⁴⁵ מעשה בראשית

⁸⁴⁶ ע' ריש תיקון ע'

⁸⁴⁷ לשון מדור עי' תרגום תהלים (צ א).

⁸⁴⁸ עי' שער הפסוקים - פרשת תצא וז"ל, והענין הוא, ארז"ל בעשרה מאמרות נברא העולם וכו'. והענין היא, שהקדושין הם מצד החכמה, שכן כל קדושה היא מצדה. וכל כללות הספירות מעשר, הם מצד חכמה, וז"ש בעשרה מאמרות, שהם בסוד החכמה, שהיא כללות היו"ד, נברא העולם שהיא בינה. זוהר חלק ג דף סא/א

ותנינן קמיה דמר, מאי קדש, שלימותא דכלא דאקרי חכמה עלאה, ומהאי אתר נגיד משח רבות קדישא בשבילין ידיען, לאתר דאקרי בינה עלאה, ומתמן נפקין מבויעין ונחלין לכל עיבר, עד דמטו להאי זאת, (ומאתר דא אתער רוח קדישא):

⁸⁴⁹ עי' שמות יח יד

⁸⁵⁰ עי' זהר שמות כב ע"א וז"ל מהו עדי עד, אלא בגין דיהא, עד מכאן ולהלאה לית מאן דיכיל למיקם עליה, ועי' בהגר"א בסד"צ כח ע"ב ד"ה ואמר טמיר שלומד את זה על בינה.

⁸⁵¹ עי' לעיל הערה 750.

⁸⁵² עי' לעיל ריש ח ע"ב.

⁸⁵³ רק מצאתי על החכמה ולא על המלכות* עי' ריש תז"ח &

ע' שעה"כ ענייית אמן בסוף חזרת העמידה דרוש ה' וז"ל, שביחוד ז'ן גם היא נקר' מ"ה.

⁸⁵⁴ בינה, עי' זהר ח"א ל ע"א

⁸⁵⁵ *אכד"ט ע' דרושי פסח

⁸⁵⁶ עי' הן שני עולמות בינה ומלכות, עה"ז ועה"ב כמ"ש (תהלים קו מח) מן העולם ועד העולם (זהר בראשית לד ע"א), ועי' עוד זהר (ח"א יח ע"א) אתיחד עלמא דאתגלייא בעלמא דאתכסייא עלמא דאתגלייא אתיחד אוף הכי לתתא, ועלמא דאתגלייא איהו עלמא תתאה, עכ"ל.

⁸⁵⁷ י' בגימ' ב' פעמים ה'.

מאיר היצירה

עומק מערב ופי' כמ"ש התוס' שם⁸⁵⁸, מה לפניו מה לאחר הן עומק ראשית ואחרית, וכל שלא כו',⁸⁵⁹ הן עומק טוב ורע, ואמרו בנמרא (חגיגה טז ע"א)⁸⁶⁰ זה העובר עבירה כו', ר"א אומר זה המסתכל בקשת ודי למבין⁸⁶¹.

(פ"א מ"ו) עשר ספירות בלי מה, צפייתן כמראה הבזק, ותכליתן אין להם קץ, ודברו בהן ברצוא ושוב⁸⁶², ולמאמרו כסופה ירדופו, ולפני כסאו הם משתחווים⁸⁶³.

עשר ספירות בלי מה צפייתן כמראה הבזק – כל המשנה הזאת הוא פירוש על המשנה שלמעלה.

צפייתן וכו' – הוא פירוש על מה שקראן עומקין, פירוש צפייתן שאדם צופה להשיגו כמו הבזק שאין יכולת לראותו רק ברגע אחד וחוזר לאחר כמ"ש במשנה ח' בלום פיך כו', ואמר צפייתן שצופה הוא דבר שרואה מרחוק, ולכן הנביאים נקראו צופים (שמואל א' א א), שרואין את ה' מרחוק, כמ"ש (ירמיה לא ב) מרחוק ה' נראה לי, וכן דרשו בנמרא (סוטה יא ע"א⁸⁶⁴) ותתצב אחותו מרחוק ע"ש החכמה, והספירות הן כולם בחכמה כמ"ש⁸⁶⁵ (ו ע"א⁸⁶⁶).

ותכליתן אין להם קץ – אמר אע"פ שא"א להשיגם, אל תחשוב לפי שרחוקים הן ממנו⁸⁶⁶, לכן אמר ותכליתן אין להם קץ, שהם מתייחדין בכל העולמות עד אין קץ, שאין

⁸⁵⁸ ז"ל:

⁸⁵⁹ [המשך הציטוט:] וכל שלא חס על כבוד קונו ראוי שלא בא לעולם.

⁸⁶⁰ מאי היא רבי אבא אמר זה המסתכל בקשת רב יוסף אמר זה העובר עבירה בסתר מסתכל

בקשת, עכ"ל.

⁸⁶¹ שזה הי"ס מחוץ לצמצום*

ל בקשת משום דהיא מתחללת כמ"ש: (לשון הגר"א בתיק"ז)

רס"ג (וכן הרמב"ם במורה) כתב שכל האיסור היא רק לאנשים פשוטים אבל לחכמים זה מותר. אלא עיקר הדברים שהמסתכל בעולם התהו צריך לשמור מאד שלא יסתכן ובפרט כאשר מתבונן בעמקי הנוק' דתהום רבא, שהוא ראשית עולם העשיה אשר לוקחה מהבחי' האחרונות דעולם התהו (עו:)

⁸⁶² עי' בהגר"א בסד"צ כב ע"ד ד"ה ואמר, שזה ברית העיניים, דהיינו שלא להסתכל במה שלמעלה מהניתן לך, ועי' בהגר"א בתז"ח נ ע"ג, שהן רצין להשיג את האדם שעל הכסא שהוא כבוד ה' כמ"ש ביחזקאל שהוא חכמה כידוע שהכסא הוא בינה והחיות הן ג' חיון חג"ת וחיה הרביעי מלכות כוללת נה"י, ועי' בהגר"א בסד"צ כב ע"ג וז"ל אע"ג שבתז"ח אמר על החכמה, ובס"י אמר על כל הע"ס, הכל כפי הבחינה של המשכיל, כאן על ז"א אמר ברדל"א והחיות כו'.

⁸⁶³ ע' דע"ה ח"ב קנ ע"ג וזה תמצית דבריו: צפייתן [כלומר צפייתם בהשגת אור המאציל] כמראה הבזק [רק על דרך נצוצי זיקין העולים מפזיזור גחלים לוחשות], ותכליתן אין להם קץ [אין תכלית לצפייתם שאין פוסקים מזה אף רגע], ודברו בהן ברצוא ושוב [גילוי בהם במצוותיו אליהם ברצוא ושוב תמיד כי אי אפשר להם לקבל יותר, ומדויק לשון 'בהן' ולא 'להן' כי מצוותיו הוא דבר אחד בהם], ולמאמרו כסופה ירדופו [כל דבור הוא קשה הוא נחשב להם למאמר שהוא רכה כי ששים ושמחים לעושת רצון קונם], ולפני כסאו הם משתחווים [כסאו או המלכות דא, ק השוכן ברדל"א, ושם הם משתחווים ומבטלים תמיד עצמן אליו]

⁸⁶⁴ ותתצב אחותו מרחוק א"ר יצחק פסוק זה כולו על שם שכינה נאמר ותתצב דכתיב ויבא ה' ויציב וגו' אחותו דכתיב אמור לחכמה אחותי את מרחוק דכתיב מרחוק ה' נראה לי לדעת דכתיב כי אל דעות ה' מה דכתיב מה ה' אלהיך שואל מעמך יעשה דכתיב כי לא יעשה [ה'] אלהים דבר לו דכתי' ויקרא לו ה' שלום, עכ"ל. הגר"א הבין מכאן שהמרחוק מדובר על חכמה או כוונתו לחכמה תתאה*

⁸⁶⁵ ע' הערה &

⁸⁶⁶ לכן יש מקום לחשוב שיש מקום פנוי מהארתם

מאיר היצירה

שום דבר פנוי מהם כמ"ש (ת"ז קה ע"ב) דלית אתר פנוי⁸⁶⁷, דלא אית ביה הוי"ה, ואמר במשנה שלמעלה (משנה ה') שאין להם סוף, הוא למעלה עד אין סוף ב"ה, ואמר כאן ותכליתן כו' הוא למטה, וכן אמרו למעלה עד א"ס, ולמטה עד אין תכלית. ודברו – הוא חוזר על מה שאמר אדון יחיד⁸⁶⁸, אמר ודברו בהם ברצוא ושוב, פי' אע"פ שאמר לעיל⁸⁶⁹ כי א"ס מצד המלכות דא"ק מתייחד {ט ע"ד} בהם, אמר ודברו⁸⁷⁰, הוא מלכות דא"ק, 'בהם' בספירות, 'ברצוא ושוב' שאין יכולת להשיגו⁸⁷¹, וע"ז אמרו בזהר (זהר בראשית סה ע"א ועוד⁸⁷²) מטי ולא מטי⁸⁷³, וכן בעתיק של כל העולמות⁸⁷⁴, שכן אמרו בזהר (תז"ח מב ע"א) והחיות כו' רצוא בנוריא"ל ושו"ב במט"ט⁸⁷⁵, פי' שגימ' רצוא"א הוא נוריא"ל וגימ' ושו"ב מטטרו"ן שגימ' שד"י, והענין שד' חיות הן ד' אותיות הוי"ה שביצירה, שהן ד' פרצופין, ומט"ט הוא על גבם מסטרא דכתר, והוא נחלק לשתי בחינות אחת מצד א"א ואחת מצד עתיק, ומצד א"א הוא ג"כ ב' בחינות [נ"א בבחינת חיות] בסוד ארגמ"ן, ומצד עתיק הוא נעלם מהם, ושם הוא בסוד (שמות כג כא) כי שמי, פי' מלכות דבריא, בקרב"ו, והוא שם שד"י⁸⁷⁶, ומסטרא דארגמ"ן נק' נוריא"ל⁸⁷⁷, ומסטרא דבריא נקרא מט"ט⁸⁷⁸, ששמו כשם רבו⁸⁷⁹ (סנהדרין לח ע"ב), ולכן אמרו והחיות רצוא מסטרא דנוריא"ל, ששם יכולין להשיגו, ושוב מסטרא דמט"ט כי אין יכולין להשיגו, ורצוא ושוב שניהם גי' תרי"ג (ר"ל עם התיבות), כי מסטריה באין תרי"ג מצות, טהור וטמא כידוע⁸⁸⁰, ואם תוסיף ז' מצות דרבנן⁸⁸¹, כנגד ז' תחתונים דעתיק שמתלבשין בו⁸⁸²,

⁸⁶⁷ עי' ע"ח עג"י ב' והערה שלנו שם שזה מדובר על בחי' מצדנו.

⁸⁶⁸ שהוא הא"ס עי' לעיל הערה 835

⁸⁶⁹ נ"ל שכוונתו להערה 56.

⁸⁷⁰ התגלותו – צ"ע אם זה לשון דיבור או דבר כלשון שלטון.

⁸⁷¹ כלומר השגת הספירות דאצילות את הארת המלכות דא"ק לעתיק

⁸⁷² עי' גר"א שם וז"ל, כי ד' חיות הן ד' אותיות שבשם ט"ס מחכמה ולמטה ומט"ט הוא חיה החמישי פרצוף החמישי כתר היצירה שבו שני בחינות של כתר ע"ק וא"א כידוע מופלא ומכוסה שעליו נאמר ואראה ואפול על כו' ובחינה הראשונה הוא מט"ט שבו מתלבש שם ה' בבריא [דהיינו הקשר בין יצירה לבריא] כמו כל עתיק כידוע ונוריא"ל הוא בחינה האחרונה שלכן הוא נחשב בכלל החיות ארגמן כידוע בכל כתר וז"ש והחיות רצוא כו' שבסט' דנוריא"ל רצין להשיגו ושוב בסט' דמט"ט שעתיק נקרא רישא דלא אתיידע, עכ"ל.

⁸⁷³ כלומר תמיד יש הארה והשבה, שאי אפשר להשיג

⁸⁷⁴ כלומר העתיק הפרטי שבכל עולם ועולם ולא רק בא"ק ביחס לאב"ע

⁸⁷⁵ עי' בהגר"א בסד"צ יג ע"ד ד"ה ואמר והחיות.

⁸⁷⁶ ?

⁸⁷⁷ כשהוא מתפשט

⁸⁷⁸ כשהוא נעלם

⁸⁷⁹ עי' לעיל ב ע"ב וז"ל שבעים שמות הידועים שנקראים תפארת, וכן [עי' שמות למט"ט] ששמו כשם רבו, עכ"ל. ועי' בהגר"א בתיקו"ז קב ע"ד ד"ה דרכיב, וז"ל, מלאכים דהוי"ה הוא במט"ט דשמו כשם רבו, עכ"ל, ועי' שם קו ע"א וז"ל, הנה מט"ט כולל כל הג' עולמות ראשו בבריא גופו ביצירה כו' אלא שנקרא היצירה על שמו לפי שגופו שם וכמו שכל האצילות נקרא ע"ש ז"א כ"ה בעולמות ושמו כשם רבו, עכ"ל.

⁸⁸⁰ עי' תיקו"ז טו ע"ב וז"ל, דבגלותא משנ"ה דאיהי מטטרו"ן שלטא ואיהו משנה למלך באתר דמטרוניתא יתבא משנה ודא איהו ושפחה כי תירש גבירתה, עכ"ל, ועי' זהר ח"א כז ע"ב וז"ל, דא משנה אתתא דההוא נער, ואיהו (נ"א ואיהי) שפחה דשכינתא ואי זכו ישראל איהי עזר לון בגלותא, מסטרא דהתר טהור כשר, ואי לאו איהי כנגדו, מסטרא דטמא פסול אסור, טהור התר כשר איהו יצר הטוב, פסול טמא אסור איהו יצר הרע, ואתתא דאית לה דם טהור ודם נדה, מסטרא דמשנה, עכ"ל.

מאיר היצירה

שנקראין דרבנן שהן מסטרא דמלכות, יהיה בני' כת"ר, והן תר"ך עמודי אור שבכתר⁸⁸³, שהכתר הוא אור כדלקמן (#).

ולמאמרו כסופה ירדופו – פי' ולמאמר⁸⁸⁴ של א"ק, שהם ו"ק של א"ק, שאינו בהם אף ברצוא ושוב, רק שהן רודפין אחריו להשיגו, כמו מלכות דא"ק שרודפת אחריו כמו שידוע בכל מלכות של העולמות, כמ"ש (שיר השירים ח ו) שימני כחותם⁸⁸⁵, וז"ש כסופה שהיא מלכות סוף כל דרגין בתוס' ה', שהיא ה' אחרונה של הוי"ה שבה נברא העולם⁸⁸⁶, וסופה גי' קנ"א אהי"ה דההי"ן שהיא במלכות, ולפי שהיא מתלבשת בהן⁸⁸⁷, רודפין אחר מאמרו, וכן עושין אנחנו כשהשכינה מתקשרת בנו קוראין אנחנו להקב"ה כמ"ש בזהר (#) וזהו שאמר כסופה.

ולפני כסאו הם משתחיים – פי' כסאו הוא בינה דא"ק, שכל כסא הוא בבינה⁸⁸⁸ כידוע דאימא מקננא בכורסיי (ת"ז כד ע"ב, ע"ח מיעוט הירח ג'), הן משתחווין מצד שאין יכולת להשיגו כלל, כמ"ש⁸⁸⁹ על פסוק (יחזקאל א כח) ואראה ואפול על פני. ואמר ולפני כסאו שהוא חכמה דא"ק, שהוא פני כסאו, כי בבינה יש קצת השגה בשאלה⁸⁹⁰ כנ"ל (ח ע"ב), משא"כ בחכמה רק משיגים מציאותה, והן משתחווין לו,

⁸⁸¹ עי' מגלה עמוקות אופן ע"ג שהם נט"י, עירובין, ברכות, נר שבת, מגילה, חנוכה, והלל, והרמ"ע מפאנו (מעין גנין ח"א כוונת הברכות) מוציא נר שבת והלל ובמקומם מנה אבילות וצומות.

עי' פת"ש גדלות דז"א ג' וז"ל, הם בסוד מדרגה יותר עליונה כמ"ש (ע"ז ל"ה ע"א) חביבין דברי סופרים יותר מיינה של תורה, כי, התר"ג מצות הם אברי הפרצוף וכל פרטיהם הנצרכים לבריאת העולמות, אבל הז' הם בסוד עטרות עליונות בסוד ז"ת של רד"א, שהוא מבחינה תחתונה של עליון שנעשה עתיק לפרצוף תחתון כי הוא קשור ברצון, ובזה משלימים רצון קונם גם מה שלא בא בדבור רק ע"פ רצונו, בכדי לעטר המצות, והוא בא בתורה בהעלם, עכ"ל.

⁸⁸² ר"ל מל' דבריה נעשה עתיק בראש עולם היצירה (רמ"ש)
⁸⁸³ במסכת אצילות וכן בתפילת ר' נחוניא בן הקנה הנה אמרו שם כי הם תר"כ ארחין כמנין כת"ר והם תר"כ עמודי אור (הקדו"ש צו ע"ד)

⁸⁸⁴ בחי' 'אמירה' למעלה מבחי' הדיבור, עי' משלי עם ביאור הגר"א פ"ד פכ וז"ל דבור הוא דובר התורה עצמה ותיבותיה כמו שהי' אואמירה היא הפנימיות של התורה כוונותיה טעמיה ותכלית של כל דבר, עכ"ל. ועי' אד"ר קלב ע"ב וז"ל, תאנא מה בין דבור לאמירה אמירה הוא דלא בעי לארמא קלא דבור בעי לארמא קלא ולאכרזא מלין דכתיב (שמות כ) וידבר את כל הדברים האלה לאמר, עכ"ל.

⁸⁸⁵ זוהר חלק א דף רמד ע"ב וז"ל היא אמרת שימני כחותם על לבך, אמאי כחותם, אלא ארחיה דחותם כיון דאתדבק באתר חד, אף על גב דאתעדי מיניה, הא אשתאר רשימו בההוא אתר ולא אעדי מיניה, דכל רשימו וכל דיוקנא דיליה ביה אשתאר, כך אמרה כנסת ישראל, הא אתדבקנא בך, אף על גב דאתעדי מינך ואזיל בגלותא, שימני כחותם על לבך, בגין דישתאר כל דיוקני בך, כהאי חותם דישתאר כל דיוקניה בההוא אתר דאתדבק ביה.

⁸⁸⁶ עי' לעיל הערה 110
⁸⁸⁷ דהיינו כל העולמות מתחת למלכות דא"ק והוא מתלבש בהם והיא רודפת אחר הא"ק, לכן כל הבי"ע רודף בתר ז"א דא"ק*

⁸⁸⁸ ונקרא כך משום על שם שעליו שורה אור אלהותו ית', כי הוא הכסא למדריגת הג"ר (הקדו"ש לח ע"ב)

⁸⁸⁹ תיקו"ז ח ע"א וז"ל, וכד מטא לדמות כתר דאיהו דרגא עשיראה, חזי מה כתיב ביה (יחזקאל א כח) ואראה ואפול על פני, דלא יכיל למסבל, ואם מראות דלתתא הכי כל שכן וכל שכן מראות עלאין דספירות דבריה, כל שכן וכל שכן מראות דאצילות, עכ"ל. וקשה שהתיקו"ז מדבר על הכתר, וכאן על הבינה, אלא עי' ב"ע לד ע"א וז"ל שם [בבינה] ואראה ואפול על פני כו' שמגלגלתא ולמעלה הוא עולם א"ס, עכ"ל.

⁸⁹⁰ עי' הק' הזהר ה ע"א וז"ל, וז"ל, בראשית רבי אלעזר פתח (ישעיה מ כו) שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה, שאו מרום עיניכם לאן אתר, לאתר דכל עיינין תליאן ליה, ומאן איהו, פתח עינים, ותמן תנדעון דהאי סתים עתיקא, דקיימא לשאלה, ברא אלה, ומאן איהו, מ"י, ההוא דאקרי מקצה השמים לעילא דכלא קיימא ברשותיה ועל דקיימא לשאלה, ואיהו בארץ סתים

מאיר היצירה

כי הוא עילתם, כי א"ס ע"י התלבשו בחכמה דא"ק האציל ע"ס שבאצילות⁸⁹¹, ולכן הן כולן במחשבה⁸⁹² לבד ונקראין ע"ש יו"ד שבהו"ה, וע"י התלבשו בבינה דא"ק וחוזר ונתלבש בבינה דאצילות⁸⁹³ ברא ע"ס דבריא וכן נק' ע"ש ה' שבשם, וע"י התלבשו בו"ק דא"ק ודאצילות ודבריא⁸⁹⁴ יצר ע"ס דיצירה ונקראו ע"ש וא"ו של השם, וע"י התלבשו במלכות דא"ק ואצילות ובריא ויצירה⁸⁹⁵ עשה ע"ס דעשיה ולכן נק' ע"ש ה' אחרונה של הו"ה ב"ה.

(פ"א מ"ז) עשר ספירות בלימה, נעוץ סופן בתחילתן⁸⁹⁶ ותחילתן בסופן, כשלחבת קשורה בגחלת, שאדון יחיד ואין לו שני, ולפני אחד מה אתה סופר.

{ ע"א } עשר ספירות בלימה נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן – הוא חוזר למעלה (משנה ד') שאמר עשר ולא כו', שאין לחשוב בחינה ראשונה שבכתר וגם מלכות, כי אם נחשוב בחי' ראשונה שבכתר אין צריך לחשוב מלכות כי נעוץ סופן בתחילתן⁸⁹⁷, ואם תחשוב מלכות נעוץ תחילתן בסופן כו'.

כשלחבת קשורה בגחלת – שבהם יתראה היאך נעוץ סופן בתחילתן, כי חמשה אשות הן בשלחבת, א' גוון תכלת שסביב הפתילה נגד מלכות, והוא חשמ"ל מתוך האש (יחזקאל א ד)⁸⁹⁸, והשני גוון חור שסביב לה נגד ו"ק, והוא נקרא אש, והג' כמו נוגה סביב

ולא אתגליא אקרי מ"י, דהא לעילא לית תמן שאלה, [דהיינו הגלגלתא לעיל] והאי קצה השמים אקרי מ"י, עכ"ל, דהיינו אינו מוכר אבל נראה ונסתר, ועי' עוד ע"ח עגו"י פרק ה', ועי' בהגר"א בתז"ח יט ע"ג ד"ה ודא עביד, שחכמה סתום ובינה בגרון יש לה גילוי, וכן שם כז ע"א ד"ה דאיהו בינה, שבינה עצמה לא קיימא לשאילה אלא רק בהתפשטותה, עכ"ל.

⁸⁹¹ עי' ע"ח שער סדר אצילות בקיצור א' וז"ל, אור א"ס בכח התלבשותו בחכמה דא"ק זה האציל תחתיו עולם האצילות וז"ס כולם בחכמה עשית, עכ"ל, וז"ל באב"ע ב', שמש"כ שהתלבש בחכמה דהיינו שרק על ידי זה אפשר לעולם האצילות לקבל אור א"ס, ועל ידי התלבשות בבינה אפשר לעולם הבריא לקבל הארה משם וכו', עכ"ל.

⁸⁹² שכל הבריא עומד שם בעולם האצילות רק בבחי' משחבה (ביאורים ח"א כז ע"א), ועי' ע"ח סדר אב"ע ב' שזה קשר בין מחשבה למעשה שהרי באצילות איהו וגרמוהי חד הוא* ול"נ שזה מדבר על הספירות של האצילות, שכולם רק במחשבה, וצ"ע*

⁸⁹³ והם מתלבישם במלכות דאצילות, בז"ת שלו, והם מתהווים לעתיק יומין דבריא (כללים ח"ב נב ע"ד) כל אלה התלבשות רק שייך לאורות היושר שבהם ולא אורות העיגולים שבהם (דע"ה ח"א לז ע"א)

⁸⁹⁴ וכל אלה מתלבישים במלכות דבריא ובז"ת שלה והם מתהווים לעתיק יומין דיצירה (כללים ח"ב נב ע"ד)

⁸⁹⁵ דהיינו בז"ת דמלכות דיצירה, והם מתהווים לעתיק יומין דעשיה (כללים ח"ב נב ע"ד)

⁸⁹⁶ עי' פת"ש א"א ט וז"ל, ונקרא בשם גלגלתא שהיא גלגל המקיף לכל ההנהגה מראשית הזמן עד סופו, שכל גלגל הוא בהיקף נעוץ סופו בתחילתו, וכן [בבריא] סוף ההנהגה של כלות שית אלפי שנים [חוזרים לתהו], עכ"ל, ועי' פת"ש א"א כג וז"ל, סוד הגלגלתא בהיקף, והיינו, כאשר יושלם היקף גלגל ההנהגה ויכנסו לסוד היחוד באלף הז', שאז יהיה כל הזמן נעוץ סופו בתחילתו ויתבטל הזמן שהוא בבחינת המשכה בהדרגה, ואז שם גילוי האור הגדול שכר הצדיקים, עכ"ל.

עי' בהגר"א בסד"צ ל ע"ג ולכן וז"ל כל כתר שבעולם התחתון הוא מלכות של עולם עליון בסוד כתר מלכות, כמש"כ בס"י [כאן], עכ"ל.

ועי' הקדו"ש יא ע"א, שכלול בזה שכל ספירה כלולה בשני ול"ד כתר ומלכות.

⁸⁹⁷ אם כן נעוץ סופן בתחילתן כלומר המלכות דעליון היא עתיק דתחתון* או אולי הכל באותו פרצוף, ועי' לעיל ריש ח ע"א חילוק בין כללי לפרטי, ועי' לקמן הרעה 908, ששניהם שייכים בלשון

⁸⁹⁸ עי' (דברים ד יב) וידבר ה' אליכם מתוך האש קול דברים אתם שמעים ותמונה אינכם ראים זולתי קול, עכ"ל, ומוזכר כמה פעמים בפרשה.

מאיר היצירה

(יחזקאל שם) האש שאינו נראה אלא בסתימו דעיינין⁸⁹⁹ נגד בינה, דלא קיימא לאסתכלא, והוא הנק' נוגה סביב, והד' הזוהר המאיר משלהבת שאין יכולת להשיג איך בא האור משלהבת, והיא בעצמה אינה שם,⁹⁰⁰ ובהעתק השלהבת, מעתיק ג"כ האור, נגד חכמה והיא נק' זוהר, ולכן קראו בתיקונים בהקדמה כל ספ' זוהר⁹⁰¹, כי הן בחכמה כנ"ל (ב ע"א), והה' היאך נאחזין בגלגל האש⁹⁰² והוא גוון שחור ועליו נאמר (תהלים יח יב) ישת חושך סתרו, וכל הגוונים דלעיל, מ"מ מושג, משא"כ בגוון הדא, שאינו מושג כלל, והוא נגד א"א שנקרא חושך כנ"ל (יג ע"ד⁹⁰³), והאש היסודי בעצמו הוא שרש של כל הגוונים הנ"ל, וכולם קשורים בו, והוא נגד עתיקא סתימא (נ"א ע"י), ובגחלת עצמו יש בו בחי' אש יסודי שבלאו הכי לא היה האש נאחו בו, ובו התקשרות גוון תכלת⁹⁰⁴, ובו נאחו האש היסודי, ועל ידו באין כל הגוונים, וז"ש תחילתן בסופן.

⁸⁹⁹ עי' יהל אור ח"א טו ע"ד וז"ל, מדרגת האבות שראו בגוונים דלא מתחזיין על ידי גוונים דמתחזיין, והן בחג"ת, והוא בדרגא דז"א, ומדרגת משרע"ה הוא דלא מתחזיין כלל והוא בינה, עכ"ל, ועי' יהל אור ח"א יב ע"ד וז"ל, ונה"י הן גוונים דמתחזיין, לכן ב' גוונים הראשונים נראין בפתיחו דעיינין, וחג"ת הן גוונים דלא מתחזיין, לכן הן בסתימו דעיינין, אבל חב"ד אין שם גוונים כלל, עכ"ל, דהיינו שעיקר הז"א הוא החג"ת (עי' ליקוטי הגר"א בסוף סד"צ לח ע"ג) ועיקר הגילוי במלכות.

⁹⁰⁰ כלומר כלול בחכמה לא רק השלהבת אלא ג"כ האור, וכאשר השלהבת יוצא מהגחלת יוצא ג"כ האור

⁹⁰¹ עי' בהגר"א בתיקו"ז א ע"א שמביא לשון נ"א בתיקו"ז וז"ל תאנא והמשכילים יזהירו כזהר הרקיע, דאיהו זהר טמיר וגניז דא כת"ר, זהר בהיר בשחקים דא חכמ"ה, זהר זריק נצוצין ומבהיק כברק לעיינין דא בינ"ה, זהר חוורו כסיהרא דא גדול"ה, זהר זהיר סומקא כמאדים דא גבור"ה, זהר מבהיק כליל ירוקא כחמה דא תפאר"ת, זהר ירוק ככוכב דא נצ"ח, זהר כליל אוכם וסומק דא הו"ד, זהר זהיר לכל עיבר, כמאן דמחא בפטיש וזריק שביבין לכל סטר דא יסו"ד, עכ"ל. עי' תיקו"ז ה' ע"ב שיש תורה דאצילות ותורה דבריאה, והם נסתר ונגלה (עי' שעה"ק א ע"ב), והנה אם מעמידים את עולמות אבי"ע במקביל למידות חבת"ם אז אצילות הוא כנגד חכמה, נמצינו למדים שתורת הנסתר קרוי חכמה.

אמנם עי' בבהגר"א בתיקו"ז א ע"ב שספר הזוהר נקרא כך על שם מדת היסוד, ויתכן לומר כמ"ש בהערה X שעל אף שהלימוד נקרא חכמה עיקרו התגלות החכמה, והוא יסוד שלו. ועי' יהל אור ח"ב כא ע"ג ז"ל, ספר הזהר נקרא ע"ש החכמה דרוחא דהיכלא דא [תנינא] נקרא זהר, עכ"ל. והנה מבואר בהיכלות שם, ש'היכלא' זו עניינה הוד והוא בחי' הלבוש, וזהו ענין ת"ח שהם בבחי' נו"ה שבהם נתגלתה חכמה ונתלבשה החכמה. עי' לקמן א ע"ב ד"ה שלכן, שחכמה הוא לבוש לרדל"א, ולפ"ז מובן שבמדה זו מתגלה כל הנעלם.

עי' בהגר"א בסד"צ א ע"א ד"ה ספרא וז"ל, כלל כל הע"ס הוא יו"ד ולכן נקרא כל לימוד הקבלה חכמה וזהו ספרא, עכ"ל.

⁹⁰² עי' ריש משנה יב אש ממים

⁹⁰³ *

⁹⁰⁴ שהוא המלכות והוא הפנימי ביותר

מאיר היצירה

וכן גוון התכלת שבו האש היסודי נאחז בגלגל האש⁹⁰⁵, וע"י כולן נאחזין, שאם תכבה האש שצריך להסתלק, האש התכלת מן הגחלת חוזר למקומו וכל הגוונים עמה, וכן הוא במלכות שכולן עולין לכתר ע"י⁹⁰⁶, ושם נק' (הק' ת"ז יט ע"ב) כתר מלכות⁹⁰⁷, וז"ש סופן בתחלתן, והגחלת הוא בחי' העולמות התחתונים שמלכות⁹⁰⁸ יורדת ומתקשרת בהן, ולכן גוון התכלת הוא סביב הגחלת, משא"כ בשאר הגוונים שכולם מאירים {י ע"ב} מרחוק אל הגחלת, והיא⁹⁰⁹ בוררת מן הגחלת ניצוצין של אש היסודי, וכן כל הד' יסודות וחוזרין לשרשם⁹¹⁰. וכן עושה מלכות בסוד (תהלים קג יט) ומלכותו בכל משלה, והיא מבררת ע"י⁹¹¹ מוחא עילאה כידוע⁹¹², הוא סוד הזווג והבן. והיא⁹¹³ חכמה, ששם השמן⁹¹⁴, לכך צריך פתילה לשמן, וזה סוד כל המצות והכוונות⁹¹⁵, וסוד מיין דבורין מיין נוקבין⁹¹⁶, וז"ס (בראשית ב טו) לעבדה ולשמרה⁹¹⁷.

⁹⁰⁵ *ע' רמב"ם יסודי התורה פ"ג ה"י, גלגל יחוד האש.

רמב"ם יד החזקה - הלכות יסודי התורה פרק ג
(י) ברא האל למטה מגלגל הירח גולם אחד שאינו כגולם הגלגלים וברא ארבע צורות גולם זה ואינן כצורת הגלגלים ונקבע כל צורה וצורה במקצת גולם זה צורה ראשונה צורת האש נתחברה במקצת גולם זה ונהיה משניהן גוף האש וצורה שניה צורת הרוח נתחברה במקצתו ונהיה משניהן גוף הארץ וצורה שלישית צורת המים נתחברה במקצתו ונהיה משניהם גוף המים וצורה רביעית צורת הארץ נתחברה במקצתו ונהיה משניהם גוף הארץ נמצא למטה מן הרקיע ארבעה גופין מוחלקין זה למעלה מזה וכל אחד ואחד מקיף את שלמטה ממנו מכל רוחותיו כמו גלגל הגוף הראשון הסמוך לגלגל הירח הוא גוף האש למטה ממנו גוף הרוח למטה ממנו גוף המים למטה ממנו גוף הארץ ואין ביניהם מקום פנוי בלא גוף כלל:
(יא) ארבעה גופות האלו אינם בעלי נפש ואינם יודעים ולא מכירים אלא כגופים מתים ויש לכל אחד ואחד מהם מנהג שאינו יודעו ולא משיגו ואינו יכול לשנותו וזה שאמר דוד הללו את ה' מן הארץ תנינים וכל תהומות אש וברד שלג וקיטור וביאור ענין הדברים הללו בני אדם מגבורותיו שתראו באש ובברד ובשאר ברואים שתראו למטה מן הרקיע שגבורתם תמיד ניכרת לקטן ולגדול:

⁹⁰⁶ על ידה*

⁹⁰⁷ דהיינו בגלל שבכחה של המלכות לעלות באור חוזר, נקרא כתר מלכות*

⁹⁰⁸ דעליון

⁹⁰⁹ התכלת בדווקא

⁹¹⁰ שבעולם הזה כל פרט מורכב מכל ד' יסודות ע' ע"ח שער הנ'. ובפירושו על ידי האש נהפך להיות רוחני (י).

⁹¹⁰ שער נ פרק י ז"ל, עולם הגלגלים הוא י' גלגלים הנקרא שמים וד' יסודות הנקרא ארץ ויש לשניהן חומר וצורה ר"ל גוף ונפש וחומר של שניהן הוא פשוט לבדו ואינו מורכב מכולם יחד אלא חומר כל יסוד או גלגל הוא פשוט לבדו ושני חומרים הנזכר הנקראים חומר הראשון ונקרא היולי להיותו פשוט וחומר הארץ נקרא תוהו כי אין ניכר בו ציור מה ענינו עד שיורכב כמ"ש ואחר שקנה הצורה שהוא הנפש נקראים החומר והצורה יחד בשם בוהו ואז נתהו הד' יסודות ארמ"ע בחומר וצורה ואז נקרא בוהו יחד שניהן כי בהיות חומר הארץ לבד בלי צורה נקרא תוהו כנ"ל ולפי שחומר השמים הוא זך יותר לא נקרא תוהו כחומר הארץ והרי בארנו בחינת העולם בעצמו כלול מהחומר פשוט וצורה פשוטה שהם הגלגלים הנק' שמים וכן גם כן הארץ שהוא ד' יסודות

⁹¹¹ אולי צ"ל על ידה.*

⁹¹² עי' בהגר"א בסד"צ ד ע"ד ביה סליקו והארה שלנו שם

⁹¹³ המוחא עלאה, עי' גר"א בהערה הקודם.

⁹¹⁴ ליקוטי תורה תולדות

⁹¹⁵ שהמצוה היא הפתילה והשמן היא החכמה.

⁹¹⁶ עליית מ"ן ממלכות וזיווג מחכמה עליונה שהיא השמן

⁹¹⁷ עי' זהר ח"א כז ע"א וז"ל ושווי ליה בגנתא דיליה, דאיהי שכינתא, לעבדה בפקודין דעשה, ולשמרה בפקודין דלא תעשה, עכ"ל.

וכאן כוונת הגר"א שהכל בלשון נקבה שהכל בירורים בנוק'.

מאיר היצירה

וכל זה שאמרנו שעתיק פעמים נחשב במנין היינו בבחי' המלכות של הספירות שבה מתייחד עתיקא סתימאה וע"י⁹¹⁸ מתייחד בכל הספירות, והיינו שאמר במשנה ד' עשר ולא י"א, ופירוש משנה שאחריו, עשר העמקים, ואמר אבל אדון יחיד פירוש עתיק יומין שנקרא אדון, הוא מושל בכולם ואינו ממנינם, והזכיר אדון יחיד מלמטה למעלה כנ"ל (ט ע"ב), שעיקר יחודו הוא במלכות, ועל ידה מתייחד בכולם, וכן אמרו בזהר (תז"ח טו ע"ד) דלא נחית עלוי עד דאפיק בת זוגיה, ולכן אמרו (יבמות סב ע"ב) כל אדם שאין לו אשה שרוי כו', ופירוש במשנה ו', שאע"פ שמתייחד בהם מ"מ הוא נעלם מהם ולכן אינו במניינם, וחזר ופירש כאן שא"א לומר שהוא במניינם שאדון יחיד ואין לו שני, פי' כי א"א להכנס במספר רק דבר שיש לו שני נקרא הוא אחד⁹¹⁹, אבל דבר שאין לו שני א"א לקרותו אחד כידוע לכל חכם, וא"ק⁹²⁰ א"א לומר שם ח"ו כלל שם שני, ועליו אמרו בזהר (ח"א כב ע"ב⁹²¹) אני אני הוא ואין אלהים עמדי, ⁹²²דל"ל שותפו דתניינא, שאע"פ שאמרנו חכמה ובינה וכל הספי' בא"ק⁹²³, היינו בבחי' שפעו בתחתונים והכל לשבר האוון כידוע, לפיכך א"א לומר שהוא בכלל הספירות.

ולפני אחד מה אתה סופר – אמר כאן שא"א לומר שיש מספר בא"ק כיון שכתר הוא אחד, וא"ק ע"כ הוא לפני התחלת הספירות, היאך יוכל לומר שם שום מספר, כמו שאין יכול לומר שום מספר לפני אחד.

(פ"א מ"ח) עשר ספירות בלימה⁹²⁴, בלום פיך מלדבר ולבך מלהרהר, ואם ריץ⁹²⁵ 926 פיך לדבר ולבך להרהר שוב למקום, שלכך נאמר (יחזקאל א יד) והחיות רצוא ושוב ועל דבר זה נכרת ברית⁹²⁷.

עשר ספירות בלי מה בלום פיך מלדבר ולבך מלהרהר – לפי שהמאמר מתחלק לה' חלקים, רצון ומחשבה { ע"ג } והרהור וקול ודבור. הרצון הוא התחלת הרצון לדבר, והמחשבה הוא שמחשב מה לדבר אבל אינו מצייר דיבור⁹²⁸. והרהור הוא שמצייר דיבור

⁹¹⁸ ועל ידה*

⁹¹⁹ עי' יהל אור ח"א ו ע"ד לעיל הערה 792.

⁹²⁰ שעתיק דאצילות הוא מלכות דא"ק*

⁹²¹ *

⁹²² עי' רע"מ קדושים פב ע"א*

⁹²³ ו ע"א ט ע"ג ט ע"ד.

⁹²⁴ יש גם משמעות של לבלום.

⁹²⁵ עי' פת"ש צמצום ו שזה מדבר על בחי' מצדו ית', ועי' פת"ש אר"א טו שזה בחי' של אורא

לאפוקי מו"ס

⁹²⁶ פיך לדבר ו - לא מופיע בב"ע או בנפה"ח

עי' תיקו"ז ח ע"א וז"ל דאם רץ לבך שוב לאחור (נ"א לאחד)

⁹²⁷ עי' בהג"א בסד"צ כב ע"ד ד"ה ואמר שזה ברית העיניים, ועי' נפה"ח שער ג פרק ב היינו שאם ירוץ מחשבת לב האדם להשיג המושכל איך נמשך התהוותם כל רגע ממנו ית"ש. שוב למקום להשיג ערך המושכל מדמיון המורגש בבחי' מקום כנ"ל, ועי' נפה"ח שער ג פרק ג' אבל רב ההתבוננות בבחי' מצדו ית' הוא סכנה עצומה ועל זה נאמר כאן שוב למקום, ועי' שם פרק ו' פי' כשתחשוב בלבך על בורא עולם מה הוא ואיך חנייתו בכל מקום ומעשיו בלום פיך מלדבר ולבך מלהרהר הסר המחשבה מלבך ואם רץ לבך למחשבה זאת חושה ומהר ואל תהרהר ושוב ליחוד מקומו של עולם לעבודתו וליראתו וכו' ועל דבר זה נכרת ברית שלא לחשוב באלקותו שאין כל החכמים יכולין לידע עכ"ל

עי' גדלות דז"א ג' (פת"ש) שזה שייך לעתיק*

⁹²⁸ ועי' רע"מ פנחס רכט ע"ב, במחשבה מלגו בינה בן יה ישראל עלה במחשבה הרהור חכמה לחכימא ברמיזא חכמה עלה במחשבה דאיהו בינה מחשבה והרהור כלא חד חכמה לא אשתמודע

מאיר היצירה

בהרהור. וקול הוא בגרוננו קודם שיורד לפה. והדבור הוא חתוך האותיות. והרצון הוא בנפש⁹²⁹, והמחשבה הוא במוח, והרהור הוא בלב, וקול ודבור הוא בגרון ופה, והן כנגד ה' פרצופין⁹³⁰. ועל כן אין יכולת באדם להשיג רצון הנפש⁹³¹, אבל המחשבה משיגין, שע"כ⁹³² היה צריך למחשבה אבל אין משיגין מהותה, אבל ההרהור אף שבעצמה אין משיגין ממנה מ"מ ע"י הדבור משיגין ציור הדבור והוא ההרהור⁹³³, והקול דומה למחשבה שהוא פשוט, והדבור הוא דומה להרהור רק שמוציא אל הפועל, והן כלל ופרט, ע"כ הה"א כפולה⁹³⁴ שהוא ענין אחד, משא"כ בקול אף שהוא דומה למחשבה מ"מ הוא ענין אחר, כי המחשבה הוא בבהילו וברגע א' ולכן הוא בצורת י', והקול הוא באריכות לכן הוא בצורת ו⁹³⁵. וכבר בארתי (ט ע"ד) שהספירות הן במחשבה, לכך בלום פיך שהוא כלול קול ודבור, ולבך מלהרהר, וכאן פירש שלכן נקראו בלימה. ואף ע"ס שבד' עולמות כולן נקראו בלימה לפי שבכל ד' עולמות יש ד' עולמות אבי"ע⁹³⁶, הספירות הן אצילות, והכלים הן הכסא מקום מחצב הנשמות, והלבוש מקום מחצב המלאכים, וההיכל הן העולם עצמו בסוד עשרה גלגלים ורקיעים וארצות ואוירים וכל מה שביניהם, וכולם הם בסוד מחשבה והרהור וקול ודבור⁹³⁷.

אלא בבינה ובינה בלב ובגין דא מחשבה בלב הרהור בלב, עכ"ל, ועי' זהר ח"ב עו ע"ב וז"ל, קיימין כד אתפשט משכא לאחורא, האי לאו ביה מחשבין, וחשיב מחשבין לפום שעתא ואתעביד, ולא מחשבה דהרהר ביה כלל, אלא מחשבה דאיהו בבהילו וזעירא, אבל הרהורא ומחשבה לא, ועי' הקדוש טו ע"א שהרצון הוא סיבת המחשבה, והמחשבה הוא עצמות ועיקר ההרהור, וההרהור הוא התפשטות המחשבה וגילוי

⁹²⁹ דהיינו איפה מופיע בגוף בכלל

⁹³⁰ וכן הוא בבהגר"א בתיקו"ז כ ע"ג ד"ה בריש הורמנותא.

⁹³¹ עי' בבהגר"א על תז"ח נ ע"א ד"ה בריש הורמנותא וז"ל, כמו באדם המחשבה שרוצה לעשות הדבר והרצון הוא קודם למחשבה, וקודם להם התחלת הרצון כשמתעורר לחשב, והן ג' ראשונות. כתר הוא התחלת הרצון והוא סתום מאד שנעלם אפילו מאדם עצמו, עכ"ל בגלל שזה לא מופיע בגוף והיא נעלמת.

⁹³² שעל כרחק, כלומר אי אפשר ללא לחשוב

מחשבה והרהור הם תרין ריעין דל אמתפרשים, ולכן אין אצלנו א' ללא השני.

⁹³³ עי' לעיל ח ע"ב שמש"כ בינה קיימא לשאילה זה רק על התפשטותה ב"ק

⁹³⁴ שהה' פרצופים וה' גילויים של המאמר הם מקבילים לשם יהו"ה וקוצו של יו"ד, ועי' בהגר"א בסד"צ בליקוטים סוף לח ע"א היותם אותו אות.

⁹³⁵ עי' בתיקו"ז ל"ז ע"א ולית נימא ונימא דשערה דעתיקא קדישא דלא נפקא ממבועא עלאה והאי נימא איהו ו' מבועא דיליה י' דסלקא באוירא עד אין סוף ונחתא עד אין תכלית, ע"כ.

⁹³⁶ עי' שער מב פרק ב'

⁹³⁷ ליקוטי הגר"א בסוף אגדות ברכות דף מ"ג ע"ב וז"ל, מ"ש בתיקו"ז דף א' כנויין והויין ושמהן וע"ש ע"ס הן פנימיות הספי' רוח שבהן כמ"ש בתיקו"ז והן עיקר הספירות ומנשמה ואילך הן רזא דאלהות וכן באדם האדם הוא הורח והנשמה הוא חלק אלוה ממעל וכן בכל העולמות עיקר הוא הרוח ובאצת הרוח מאדם הוא מת אפילו שנשאר הנפש בו משא"כ בצאת הנשמה עדיין חי ואינו מרגי שבעצם וכל ההרגשות וחיות הן אברוח וכו"ה בכל העולמות וזהו האדם והעולמות והבן זה היטב וכל הדומם והצומח אע"פ שיש להם נפש אינם חיים וכן המת והישן שהורח מתאסף אל הלב אינו מרגיש אז והחושים בטלים ואלו הן ע"ס כמ"ש בתיקונים והן שמא מפרש י' אותיות ונפש הספירות הן הוי"ה פשוטה והן בכל ספיר' מנוקדה אחרת כידעו [והם ידות הספירות שבהם נאחזים כמ"ש יד ושם] וגוף הספירות הן ז' שמות שאינם נמחקים ולבוש הספי' הם הכינויים שמתואר הבורא בהם חנון ורחום כו' כמ"ש בסתרי אותיות בז"ח פ' בראשית והיכלות הספי' הם ג"כ כינויים רק שאין מתוארים לבשם הבורא בתורה רק בהעלם כמו לחם מלח וכל שאר כינויים של הספי' ואלו הן ד' בחי' הידועים היכל ולבוש וגוף ונשמה והיכל ולבוש אין דבקים בספי' לכן הם כינויין הנמחקים היוצאים משם הוי"ה

מאיר היצירה

ואם ר'ן פ'ך לדבר ולבדך להרהר שוב למקום – הידוע, והוא שנאמר (שמות לג כא) הנה מקום אתי כו',⁹³⁸ פ'י מקום שהוא אצלי שם תשיג,⁹³⁹ לפי שהוא בסוד הרהור, אבל כבודי (שמות לג ב) לא יראני כו', ואמר למקום פ'י כל א' למקום הידוע, הדבור למקום הדבור, וההרהור למקום ההרהור.⁹⁴⁰

שלכך נאמר והחיות רצוא ושוב – פירוש החיות הן בסוד ד' מוחין, ששם משכן החיה, שהיא החכמה⁹⁴¹ כידוע בסוד יחידה חיה נר"ן, כמ"ש (קהלת ז יב) והחכמה תחיה בעליה, הן ברצוא ושוב שהמחשבה הוא בבהילו ברגע וחוזרת לאחור⁹⁴², ועל ראשם רקיע הוא הקרום שע"ג המוח⁹⁴⁴, ועל הקרום אבן ספיר⁹⁴⁵ הוא קד"א⁹⁴⁶ כמו ספיר דמות כסא⁹⁴⁷, ועל הכסא דמות אדם הוא הנפש⁹⁴⁸. עד כאן יש לך רשות מכאן ואילך במופלא ממך (חגיגה יג ע"א)^{949,950}, הוא השכל שע"ג קרום העליון שאין יכולת להשיג אף מציאותו⁹⁵¹, משא"כ בנפש שמושג מציאותו.

ועד"ז נכרת ברית – אומר לך מהו ענין ברית, והוא אדם שיש לו אוהב כנפשו ורוצה שלא יפרוש ממנו אבל א"א להיות אצלו, נותן לו דבר שכל מגמתו ותשוקתו אליו, והן נקשרים ע"י הדבר ההוא, אע"פ שנוטל ממנו את הדבר מ"מ כל מחשבתו שם הוא. ולשון ברית הוא הבטחה שע"י הדבר ההוא ודאי לא יתפרד ממנו, וזהו ענין לשון ברית (וי ע"ד) שכורת ממנו דבר הדבוק לו ונותן לו. וכן הוא הקשת שהוא דבר מאצלו יתברך⁹⁵², ונשתבשו בו כל הפילוסופים והמפרשים הנמשכים אחריהם לפי שהוא דבר למעלה מן השכל. וכן היא התורה והמילה הן דברים אמצעים בין הבורא ית' ובין

⁹³⁸ ע"י תיקוני זהר דף עה ע"א - ושכינתא בה אתמר הנה מקום אתי. ועי' עוד זוהר חלק ב דף רז ע"א כתיב (שם לג כא) הנה מקום אתי, מקום אתי ודאי, דא איהו מקום טמיר וגניז [ע"י לשון הז"ח הובא בריש בהגר"א בתיקו"ז שלשון זה שייך לכתר], דלא אתידע כלל, משמע דכתיב אתי, אתר דלא אתגליא, וקיימא טמירא, ודא איהו אתר עלאה לעילא לעילא, היכלא עלאה טמיר וגניז, עכ"ל.*

⁹³⁹ כלומר המקום של הכבוד, שהוא הכסא של הכבוד כדלעיל יב ע"א.

⁹⁴⁰ כלומר זה בבריא זה בעשיה###הרב לא ידע

⁹⁴¹ כלומר הד' חיות שבמרכבה שרשם בד' מוחין [חו"ב חו"ג – ע"י בהגר"א בסד"צ ד ע"ג ד"ה ואבא], ושורש שרשם במוח העליון הנקרא ח"ה ולכן הם נקראים חיות (ביאורים ח"ב פ ע"ד)

⁹⁴² כלומר שכל המשך מחשבה היא התבוננות והרהור*

ע"י זהר ח"ב עו ע"ב וז"ל חשיב מחשבין לפום שעתא ואתעביד, ולא מחשבה דהרהר ביה כלל, אלא מחשבה דאיהו בבהילו וזעירא, אבל הרהורא ומחשבה לא, עכ"ל.

⁹⁴³ ע"י לשון הפסוק (יחזקאל א כו) וממעל לרקיע אשר על ראשם כמראה אבן ספיר דמות כסא ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה:

⁹⁴⁴ אם כן יש חיות, ורקיע, ועל הרקיע יש אבן שהשוא דמות כסא ועל זה יש אדם והם ד' פרצופים

⁹⁴⁵ ע"י בהגר"א בסד"צ כב ע"ג ואמר שזה מיזוג של אויר ומים

⁹⁴⁶ זה שונה מהקדומא דמוחא, שהרי מוזכר באד"ז ולכן אולי כוונתו כאן לגרוס אורא*%, ע"י לקמן יא ע"ב שקד"א בין ב' הקדומים

כאן עצם האוירא

⁹⁴⁷

⁹⁴⁸ כלומר הרוחניות מעל המוח, ע"י לעיל לגבי כתר הוא נפש.

⁹⁴⁹ בשם בן סירא

⁹⁵⁰ ע"י לקמן יא ע"ב שמופלא היא א"א ומכוסה היא עתיק

⁹⁵¹ והוא הרדל"א, וזה האבן ספיר**

⁹⁵² דהיינו שזה ברית בין ה' לארץ שלא להחריב העולם, ע"י בהגר"א בסד"צ ב ע"ב ד"ה ואמר שכאן יש ראייה וזיווג, וע"י הערה שלנו שם.

מאיר היצירה

ישראל⁹⁵³, וכל זה לפי שאין יכולת להשיגו בעצמו ית⁹⁵⁴. וכן היו צריכין ישראל במשכן ומקדש לאמצעים כמו ארון וכרובים, ונקרא ארון הברית, הכל לפי שא"א להשיגו רק ע"י אמצעים, ולכן אמרו עד"ו נכרת ברית⁹⁵⁵.

[בליקוטיו ז"ל כ"י ממש – שלכך נאמר בו' ועד"ו בו', ברית כמו ברית מלח שהוא דבר קיים, כן טפסין שריקין פתחין וסגרינ⁹⁵⁶, וז"ש (איוב לא א) ברית כרתי לעיני]

(פ"א מ"ט) עשר ספירות בלימה, אחת⁹⁵⁷ רוח אלקים חיים⁹⁵⁸, ברוך ומבורך שמו של חי העולמים קול ורוח ודבור והוא רוח הקדש⁹⁵⁹.

עשר ספירות בלימה אחת בו⁹⁶⁰ – עכשיו הוא מפרש סדרן של ע"ס, אחת רוח אלהים חיים, היא ספירה ראשונה והוא כמשל האדם המנפח⁹⁶¹ בכלי זכוכית לעשות כלי ומוציא רוח ממנו, יש שם עשרה דברים א' הרוח שבקרב וואח"כ כשיוצא הוא מתחלק

⁹⁵³ תורה ומילה צ"ע כוונתו, שהרי התורה היא הן מצדו ית' שהוא נתן לנו התורה, שהוא דבר יקר אצלו, אבל מה שהברית מילה, אם זה שהוא נתן לנו המצוה, אז מובן, ואז יתכן מאד שכל הבחי' ברית שיש כאן הם חד צדדים ולא דו צדדי ועי' יהל אור ח"ג ל"ז ע"ג וז"ל, סוד הענין, שכל אבר יש לו איכות, כי כולם הן תולדות הספירות, וכל אחד יש לו פנימיות וחיצוניות, ובפנימיות פועלת האיכות ובחיצוניות האיברים, וכ"ה בתרי"ג מצות, שכ"א הוא מעשה מיוחד ויש לכ"א כוונה מיוחדת, ולכן המצות בלא כוונה כגוף בלא נשמה וכו', תרי"ג אברים בגוף ותרי"ג איכות בנפש קבועים בגוף, אף לעכו"ם, ועוד יש תרי"ג איכות בנפש שאין קבועים בנפש, אלא מושפעים מהרוח וזהו תכלית האדם ושלימותו, והן באין מעשיית המצות, וזה אור הלבנה בשלימות וכו', ידוע שכל דבר שהוא כפול בא השני בגולם א' וכו', וכן הוא כאן, שתרי"ג איכות השניים באים באבר א', והוא עט' הברית ובו נכלל כל התרי"ג מצות גדולה מילה וכו', ולכן אין העטרה מתגלה מעצמו בבריאת הש"י כמו כל האיברים אלא בעשיית האדם מצות הש"י וכו', ומצות המילה שהיא מצוה המשלמת תרי"ג הוא בעטרה ובזה ג"כ הכלל הנ"ל, שהיא כלולה מהכל לכן היא שקולה נגד תרי"ג מצות וזהו ברי"ת, שהוא הנוק' של היסוד שבה נכללת לאחד, בסוד תש"י כנ"ל, וכשחסר מצות המילה כל המצות אינן פועלים כמו זכר בלא נקבה, עכ"ל.

אם כן ב' הבריות הם תורה ומצות שהם ברית לשון וברית המעור, ועי'

⁹⁵⁴ דהיינו שהגילויים שהיו לנו בהר סיני נלקחו*

עי' רמב"ן שאותו גילוי של מעמד הר סיני היה במשכן

⁹⁵⁵ ולכן הברית כאן היא הגילויים של הספירות שנמסר לנו

⁹⁵⁶ עי' ענינין בהגר"א בסד"צ כב ע"ב ד"ה שריקין לא עברי.

⁹⁵⁷ עי' לעיל פ"א מ"ד בתחילה הדברים של הגר"א

⁹⁵⁸ אלקים חיים, שהוא רוח אלקים מרחפת הוא נקודה הראשונה ספי' הראשונה מע"ס,

כמ"ש בס"י פ"א אחת רוח אלקים חיים והיא כוללת כל הגוונים, וז"ס הויה שכולל כל הד' גוונים כידוע בהרבה מקומות, והיא נקודה הראשונה שעשר נקודות הן ע"ס - בהגר"א בתז"ח כג ע"ד

⁹⁵⁹ ורוח אלקים רוח קודשא בו' - הוא יו"ד של השם שנק' קודש וז"ש בס"י אחת רוח אלקים

חיים בו' והוא רוח הקודש נקודה הפנימית והיא היכל הקודש באמצע שהיא נתיב לא ידעו עיט

נקודה דעיגולא - בהגר"א בתז"ח כג ע"ג

עי' יהל אור ח"א ב ע"ג שזה הד' התבוננות של הקב"ה בתורה לפני בריאת העולם.

⁹⁶⁰ ע' לקמן משנה י, ד שכל זה בז"א.

⁹⁶¹ עי' זהר תרומה קמו ע"א רזא דרזין לידעי חכמתא כד אסתלק ברעותא דסתרא דכל סתרין

למעבד יקרא ליקריה (ר"ל להמציא התלבשות לאור הגנוז כיד להתגלה על ידו למטה בגילוי

כבודו ית') אנשיב רוחא חדא מנקודה עלאה (הוא חכמה אבא היוצא מאורא עלאה אור הגנוז

כמש"כ בזהר בראשית טז ע"ב ונפח ממנו רוחא חדא וע"ד שכתב ויפח באפיו כו' והוא כביכול

משורש הרוח שבקרבנו והוא רוח אלקים חיים רוח הקודש והוא אור הגנוז) ושוי תקוניה

לאתישבא האי עלמא כו' שלימו דתקונא דהאי רוחא רוחיהון דצדיקים בהאי עלמא כו', (כללים

ח"א קב ע"ב)

ע' סנהדרין צא, וע' נפה"ח.

דהיינו כאן רואים קשר בינו ית' לכל הבריאה, ועוד שהנשמה פנימית נמשכת ביחד עם הכלי

שהוא החיצוניות (ביאורים ח"א ס ע"ג)

מאיר היצירה

לרוח⁹⁶², ומים⁹⁶³ הוא הרמיבות שברוח, ואש הוא החמימות, ואח"כ נתפשט לו"ק של הכלי, כן הוא בנמשל בו ית' שורש הרוח שבקרבו ית' והוא מטי ולא מטי⁹⁶⁴ ברוח⁹⁶⁵, ומים ואש שמתחלקין ממנו אח"כ, שעל זה נאמר (בראשית א ב) ורוח אלהים מרחפת על פני המים, כדבר שנוגע ואינו נוגע⁹⁶⁶, והוא רוח שעל המים שעל הרקיע, זהו בעולם. ובשנה הוא גלגל השכל⁹⁶⁷.

ובנפש הוא השכל שבין הגלגלות לקרום העליון⁹⁶⁸. ובגוף הוא גולגלתא ומסתיים בפה, בסוד (לעיל משנה ז) נעוץ תחלתן בסופן, ועליו נאמר (ת"ז יט ע"א) מלכות פה כו'⁹⁶⁹.

ובספירות הוא עתיקא קדישא⁹⁷⁰, שהוא מלכות דא"ק⁹⁷¹, שהוא בסוד א"ס⁹⁷², והוא חיות של כל העולמות, ובו אין רמז לא ביו"ד ולא בקוצו של יו"ד, וכל הספירות הם גלויין⁹⁷³, ונקראין⁹⁷⁴ שמו ית', והוא דבר קודם לרצון, וע"ז אמרו בזוהר (הקדמה טו ע"א) בריש הורמנותא כו'^{975, 976}.

ברוך ומבורך – ברוך הוא ע"י עצמו, והוא מלמעלה למטה, ומבורך ע"י הצדיקים ממטה למעלה⁹⁷⁷.

⁹⁶² כלומר הרוח מרוח.

⁹⁶³ מכאן רואים שמים ואש שרשם ברוח (ביאורים ח"א פז ע"ב) *

⁹⁶⁴ עי' בהגר"א בסד"צ יג ע"ד ד"ה וענין רצוא שזה עצם הנשימה.

⁹⁶⁵ הפסיק במקום נכון? *

⁹⁶⁶ עי' ירושלמי חגיגה ט ע"א וז"ל בן זומא אמר לו מסתכל הייתי במעשה בראשית ואין בין מים העליונים למים התחתונים אלא כמלא פותח טפח נאמר כאן ריחוף ונאמר להלן (דברים לב) כנשר יעיר קינו על גזליו ירחף מה ריחוף שנאמר להלן נוגע ואינו נוגע אף ריחוף שנאמר כאן נוגע ואינו נוגע, עכ"ל.

⁹⁶⁷ עי' ליקוטי הש"ס - מסכת חגיגה וז"ל, דע כי ז' רקיעים הם סוד י' ספירות ורקיע הז' הנקרא ערבות הוא כולל ג' רקיעים בתוכו ולגודל קדושתו נקרא רוכב בערבות והז' הם למטה מהם הרבה במדרגותם והשלשה העליונים הם נקראים שמי השמים והם גלגל מזלות ועליו גלגל היומי ועליו גלגל השכל, עכ"ל.

⁹⁶⁸ כלומר האוירא *

⁹⁶⁹ ? *

⁹⁷⁰ כלומר עתיק (עי' ביאורים ח"א סג ע"א), ועי' כללים ח"ב סה ע"א שזה אוירא ורישא תנינא, ועי' שיטתו ביאורים ח"א כח ע"א שאוירא נחשב כאין סוף, וכאור הגנוז, ועיקר הכתר היא המו"ס, ועי' ע"ח סדר האצילות בקיצור פ"ב והערה שלנו שם על דברי האד"ז עק, נקרא אין דביה תליא אין, ועי' לקמן יא ע"ב שמשנה י' היא קד"א ולא מש"כ כאן ⁹⁷¹ עי' יהל אור ח"ב טז ע"ב: מלכות עקודים אחר התנוצצות ז"ת שילה נעשה רדל"א.

⁹⁷² עי' זהר פקודי דף רלט ע"א הובא בהגר"א בסד"צ א ע"ב ד"ה דצניעותא, והערה שלנו שם.

⁹⁷³ עי' בהגר"א בסד"צ א ע"ב וז"ל כל האצילות כולו הכל להתלבש בו האי רישא [עתיק], עכ"ל.

⁹⁷⁴ הספירות שהם מגלים הא"ס שהוא העתיק.

⁹⁷⁵ עי' בהגר"א בסד"צ יא ע"ב ד"ה גלופי*, ועי' בהגר"א בתז"ח כד ע"ב ד"ה סלקא*.

⁹⁷⁶ ונקרא רוח שזה מרוח פיו ית', ורוח מרוח היא אוירא שזה עיקר הנשמה והג' היא מים מרוח שזה חכמה והוא הראשון מג' מוחין (ביאורים ח"א סג ע"א)

⁹⁷⁷ ובזה יובן לנו מאמרם ז"ל ברכות נג ע"ב גדול העונה אמן יותר מן המברך כי באמן הנה יש ב' הוראות אחד על קיום הדבר שמסכים שכן הוא האמת ואחד ע"ד תפילה כמו הלואי שכן יהיה וכמ"ש בגמ' שבועות לו ע"א מירמיה שאמר אמן כן יעשה ה' ע"ש וא"כ הרי נעשה באמן ב' התיקונים (לש"ו)

עי' אריכות בכללים ח"ב סה ע"א. דונט לת מי גט אוי ויז דיס איי ניד טו אקספליין איט ולי נראה שכוונתו היא שברוך ומבורך שייך לשמו של חי העולמים, אבל כאן הוא מעל בחי' מבורך אלא רק ברוך*.

מאיר היצירה

שמו של חי העולמים – הן כל הספירות שנאצלים ממנו כנ"ל, שהוא שקיו של כל האצילות⁹⁷⁸.

ובסוד כל העולמות הוא אויר קדמון⁹⁷⁹, שהוא אמצעי בין המאציל הראשון ובין כל העולמות, שעל האויר הקדמון א"א לומר אדם אפילו לשבר את האוון ולא שם וכנוי.⁹⁸⁰ וע"ז נאמר (תהלים לג ו) וברוח פיו כל צבאם כו'⁹⁸¹. והרוח היוצא מהאדם כולל בהליכתו קול⁹⁸², והוא הנגרר על הקנה, והרוח הוא הרוח שבאמצע הקנה, ודבור הוא הפנימי ויוצא אח"כ בחיתוך אותיות, והם שרשים לחו"ב וז"א ונוקבא, כי הרוח הראשון הוא שרש החכמה שבה נברא הכל, וקול הוא שרש הבינה שהוא קול גדול כידוע (זהר ח"א נ ע"ב), ורוח הוא שרש ז"א כידוע דומה לחכמה, ודבור הוא שרש מלכות דומה לבינה.

{יא ע"א} וז"ש קול ורוח ודבור [בליקוטיו כ"י ז"ל ממש כתב שצ"ל רוח וקול ודבור, ורוח הוא קול גדול דלא פסק קלא פנימאה⁹⁸³. והן כוללין כל ע"ס רוח ג"ר וקול ודבור זו"נ, והן ג' קשרין חו"ל⁹⁸⁴, אבל כאן הכל בקשרא עילאה⁹⁸⁵ אלא שכוללת הכל בסוד בן י"ה (אד"ז רצ ע"א)], והן שרש רוח מים אש שנתפשט ממנו ית'. וז"ש (תהלים לג ו) בדבר ה' שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם, שהן קול ורוח ודבור, כי דבר ה' הנאמר בפסוק כולל ג"כ קול, הרי קול ודבור, וברוח פיו הוא רוח.

עי' זהר עקב רעא ע"א ז"ל בשלימות: רזא דרזין לאינון דידעי חכמתא דמאריהון למנדע רזא דברכאן בפקודי אורייתא ובכל הנאין וכסופין דהאי עלמא לארקא ברכאן מעילא לתתא כד (ס"א בר) ברכאן דצלותא דאינון תקונא דמאריהון מתתא לעילא ומעילא לתתא ברכאן דלאו אינון בצלותא סלקין מתתא לעילא עד דמטו גו נהורא דלא נהיר ומתערי (לעילא) בתוקפא לההוא נהורא דלא נהיר בההיא ברכא וסלקא אתערו לעילא עד דמטו לכרסייא עלאה מקורא דכל חיין כדין נפקו מההוא מקורא עלאה ברכאן אחרנין ואערעו אליו באלין ונשקי אליו לאלין ואתאן ושריין לריש צדיק לארקא לתתא וכד נחתין אתברכנ אבהן ובנין וכל שרגין דלהון ורזא דאלין ברכאן לאתערא מעילא לתתא ברזא דא

⁹⁷⁸ עי' תיקו"ז יט ע"א וז"ל חכמה מוחא איהו מחשבה מלגאו בינה לבא ובה הלב מבין ועל אליו תרין כתיב הנסתרות לה' אלקינ'ו כתר עליון איהו כתר מלכות ועליה אתמר מגיד מראשית אחרית ואיהו קרקפתא דתפלי מלגאו איהו יו"ד ק"א וא"ו ק"א דאיהו ארח אצילות איהו שקיו דאילנא בדורעו וענפוי (נ"א ואנפוי) כמיא דאשקי לאילנא ואתרבי בההוא שקיו, עכ"ל, ועי' פת"ש צמצום יב בבית נתיבות, וז"ל, הדעת לעולם כולל כל הז"ת והוא הפנימיות שלהם, שקיו דאילנא לגו (תיקו"ז י"ט ע"א), וכן בהגר"א בסד"צ כא ע"ג ד"ה בעמר שזה שייך לדעת, וכאן הוא פנימיות המ"ה, וצ"ע.

⁹⁷⁹ עי' תז"ח ה ע"ב, ועי' תיקו"ז כ ע"ב וז"ל, כד אפקי י' מאויר אתגליא או"ר, ע"כ, ועי' תיקו"ז קא ע"א וז"ל רוח סליק באויר דאיהו כתר עלאה אויר קדמון אש סליק לגבי ה' דאיהו אימא, ועי' בהגר"א בתז"ח יח ע"ג ד"ה וההוא וז"ל, רדל"א אפיק אוירא שבין גולגלתא למ"ס והוא טהירו עילאה אור העליון הגנוז ששם גנוז חסד דרדל"א.

⁹⁸⁰ נ"ל שכאן צ"ל וז"ש קול ורוח ודבור.

⁹⁸¹ עי' לקמן יא ע"א שרוח פיו היא בחי' בינה וכנראה שכוונתו כאן שזה מעל זו"ן שהם בדבר ה', ונ"ל חזק שממש"כ וע"ז נאמר הוא קטע חדש

⁹⁸² אם כן הרוח היא נשימה? לא נכון מהערה הבא. ע' לקמן פרק ב' משנה ג' חקקן ברוח חצבן בקול קבען בפה

⁹⁸³ עי' תז"ח (יט ע"ג) וז"ל, וכד אתפשט' מטאת לחד מאלין ואשתני ואתעביד רוח דלא שכיך לעלמין ונביעו תדיר, עכ"ל, כלומר נשימה ע' בהגר"א בסד"צ יג ע"ד ד"ה וענין רצוא, וע"ש בתז"ח שזה חיק וגרון, וצ"ע אם הנשימה היא באמת שניהם יחד או רק בינה*.

ועי' זהר ח"א נ ע"ב וז"ל, לשני בתי ישראל וגו', חד סתימא עלאה, וחד אתגליא יתיר (סתימא) עלאה (דא) קול גדול, דכתיב (דברים ה יט) קול גדול ולא יסף, והאי קול פנימאה איהו דלא אשתמע ולא אתגליא, עכ"ל.

⁹⁸⁴ עי' בהגר"א בסד"צ יד ע"א ד"ה וענין ג', חו"ל הם חיק ולשון ושיניים, ועי' ענינם תז"ח יט ע"ב.

⁹⁸⁵ כלומר בינה עי' בהגר"א בתז"ח כ ע"ג ד"ה מקשרא

מאיר היצירה

והוא בספי' ד' בחינות⁹⁸⁶ מאדם⁹⁸⁷ קדמון מחכמה עד מלכות מתלבשים במלכות דא"ק, לפי שאצילות שרשם מחכמה דאדם קדמון כנ"ל (ט ע"ד). ובעולם הוא הרוח אלהי"ם שכולל רמ"א⁹⁸⁸ שלמטה ממנו והוא האור של מעשה בראשית כמ"ש במע"ב⁹⁸⁹.

ובאדם הוא השכל שבגלגולת שכולל הג' מוחין כידוע⁹⁹⁰ וכן בשנה (חסר)⁹⁹¹. והוא רוח הקדש לפי שהוא אמצעי בין הבורא ובין הנבראים, והוא אור הגנוז שבה יכולין לראות מסוף העולם עד סופו, וגנוזה לצדיקים (חגיגה יב ע"א), כי ברוה"ק יכולין להשיג מסוף העולם ע"ס זהו בעולם.

ובשנה הוא גלגל השכל שקראוהו שכל הפועל⁹⁹³. ובאדם הוא השכל והוא ניצוץ אלהי ששורה באדם, והוא רוח של נביאים שנאמר (יחזקאל ג יד) ורוח נשאתני, והוא אלהים שנאמר אצל הנביאים (בראשית לה יג) ויעל מעליו אלהים, והוא המתייחד בישראל שנקרא אלהי ישראל, וכן אלהי אברהם, לפי שהוא מלכות שלמעלה ממנו.

אופן ב'

אחת רוח אלהים חיים כו' ב' רוח מרוח כו' (משנה י') ג' מים מרוח כו' (משנה יא) כי הע"ס שחשב הכל בז"א כנ"ל (#), וכל הס"י מדבר בסוד הנשיקין⁹⁹⁴ בענין הקול ודבור דנפיק מגרון ממעי הבינה ששם הן ע"ס, כמ"ש בתז"ח (יט ע"ג⁹⁹⁵) במאמר רזא דטעמים כי מתחילה אתעביד רוח בחשאי בגרון ואח"כ כשמגיע לחיך נמיל ושני לה בתלת גוונים, רוח מים ואש, ואחר כך כשמגיע ללשון נעשה ו', והן ע"ס תחילה בגרון והוא כתר שהוא מאימא בינה שהוא בגרון, ושם הוא רוח אלהים חיים כמ"ש בפ' נח (עד ע"א), ואח"כ בחיך הוא חב"ד ג' גוונים אמ"ש כנ"ל (#), והן רוח מרוח שבתחילה רק רוח לבד, ואח"כ מתחלק ממנה לג' אחרים רוח מים אש, ואח"כ ו"ק בלשון כמ"ש בסתרי אותיות (ז"ח א ע"ב) שית סמכין באנוזא לשית סמרין, והן ע"ס והכל יצאו מבוצינא דקרדינותא, ולכן יצאו בכולם האש למעלה ואח"כ האויר ואח"כ המים, וזהו בסטרא דאותיות, אבל כאן⁹⁹⁶ שהם בסטרא דנקודות יצאו מים קודם, שהנקודות מסטרא דחסד כידוע.

(פ"א מ"י) שתים רוח מרוח, חקק וחצב בה עשרים ושתים אותיות יסוד שלש אמות ושבע כפולות ושתים עשרה פשוטות, ורוח אחת מהן.

⁹⁸⁶ כלומר רוח אלקים חיים ורוח קול ודיבור?

⁹⁸⁷ נדצ"ל באדם

⁹⁸⁸ רוח מים אש*

⁹⁸⁹ *

⁹⁹⁰ עי' לעיל הערה 967 ונ"ל שזה שייך גם לשנה וצ"ע*

⁹⁹¹ *

⁹⁹² כדאי לעשות קטע חדש?

⁹⁹³ עי' הערה 967

⁹⁹⁴ עי' לעיל ז ע"ג

⁹⁹⁵ *

⁹⁹⁶ *

מאיר היצירה

שתים רוח מרוח – הוא הרוח שעל פני המים⁹⁹⁷, שהרוח אלהים מרחפת עליו, והוא הרוח שמתחלק מן הרוח שבפיו.

והוא בשנה גלגל היום⁹⁹⁸.

ובאדם הנפש שבין ב' הקרומים, והיא {יא ע"ב} קרומא דאורא⁹⁹⁹.

והוא בספי"א א"א.

ובעולמות אבי"ע א"ק.

והוא קוצו של יו"ד שבשם.

והוא בגוף קרקפתא¹⁰⁰⁰.

חקק וחצב¹⁰⁰¹ בה – חקק הוא חקיקת האותיות על הלוח ונוטל את תוכן¹⁰⁰², חצב שנוטל האותיות מן הלוח, כמו חוצב אבנים מן ההר כמ"ש במשנה שלאחריו.

כ"ב אותיות יסוד – הן כ"ב אותיות הידועים ונקראים יסוד כנ"ל (ה ע"ד), ועוד לפי שהן נחלקין בספירות ונכללין כולן ביסוד שלפיכך נקרא כ"ל (זהר ח"א לא ע"א).

שלוש אמות ושבע כפולות וי"ב פשוטות – הן הכ"ב אותיות ויתבאר לקמן בפרטות. וכאן הוא התחלת הספירות בעצם אע"פ שהתחלתן קודם ברוח אלהי"ם, אינן אלא לפי שהוא שרש, והוא במקום מלכות¹⁰⁰³, שעד כאן הוא עלייתה¹⁰⁰⁴ וכאן כוללין הע"ם. והן עשר נקודין הידועין, והן¹⁰⁰⁵ ל"ב הנ"ל. ומתחלקין בע"ס, ג' בכל א' שהן ג' כלים בכל א' כידוע¹⁰⁰⁶, וב' פרגודין, א' בין ג' ראשונות לז' אחרונות והוא הפרוכת שבין קדש לק"ק והוא הקרום שתחת המוח¹⁰⁰⁷, ופרגוד שני קודם התחלת הנוקבא והוא מסך הפרוכת והוא הצר הכבד.

ורוח אחת מהן – פי' שהרוח הזה הוא א'¹⁰⁰⁸ מאותיות שלא תאמר שהיא אינה מן המניין אלא בה נחקקין, אלא גם היא מהם, שהיא אות אל"ף¹⁰⁰⁹ אור כמ"ש בפ"ב (משנה א'). ולכך אל"ף בראש האותיות הוא כולל כל הספירות, והאותיות שאחר האל"ף הן כ"ו עם הכפולות. ואל"ף צורתו יו"י, שהוא גימטריא כ"ו. והן ג' אחדים¹⁰¹⁰ בסוד ג' אותיות אמ"ש. וכן מילוי האל"ף (זה ג"כ ראייה שכל האותיות נכללין באל"ף) לפי שהאל"ף הוא ראש של אותיות הגרון¹⁰¹¹, שהיא הראשונה שבמוצאות, והלמ"ד הוא אמצעות אותיות

⁹⁹⁷ עי' לעיל י ע"ד ד"ה עשר ספירות בלימה, ששם ראשונה וכאן שניה.

⁹⁹⁸ עי' לקמן הערה 967

⁹⁹⁹ הוא בין ב' הקרומים*##, עי' לעיל הערה 970, וע' הערה 1023, וע' הערה 1007.

¹⁰⁰⁰ ונקרא רוח שזה מרוח פיו ית', ורוח מרוח היא אורא שזה עיקר הנשמה והג' היא מים מרוח שזה חכמה והוא הראשון מג' מוחין (ביאורים ח"א סג ע"א)

¹⁰⁰¹ ע' לקמן ביאורים הערות 1024 1035.

¹⁰⁰² דהיינו שנוטל האבן שסביבם כלשון הגמ' גיטין חוק תוכות כ ע"א וז"ל רש"י שם: הא דחק תוכות - של אותיות וצידיהן והאותיות בולטות אינו כתב לפי שלא צייר את האותיות אלא חקק סביבותיהם והעץ נשאר כמו שהיה בדפוס האותיות מאיליה.

¹⁰⁰³ דא"ק.

¹⁰⁰⁴ ##* כלומר כל עליות מ"ן עד א"א, ע' בהגר"א בסד"צ ד ע"ד ד"ה ביה סליקו.

¹⁰⁰⁵ כלומר ל"ב נתיבות נכללים ב"ס דאצילות שגילויים הראשון בא"א*##

¹⁰⁰⁶ פנימי תיכון וחיצון.

¹⁰⁰⁷ כלומר הגרון*##.

¹⁰⁰⁸ אחת מהאותיות או אל"ף מאותיות.

¹⁰⁰⁹ לג' שורות היה כתוב א' וכתבתי אל"ף*##

¹⁰¹⁰ *כלומר עתיק א"א ומלכות דא"ק כדלקמן*##

¹⁰¹¹ אחה"ע לקמן פ"ב מ"ג.

מאיר היצירה

הלשון¹⁰¹² שהוא אמצעי שבמוצאות, והף' הוא סוף אותיות השפה¹⁰¹³ שהוא סוף המוצאות. ושני רוחות (פי' רוח אלהים הנ"ל מ"ט) שהוא עתיק, ורוח זה שהוא א"א נכללים שניהם בשם כתר) הן א' והוא כתר ובכללו המלכות, והוא באדם גלגולת ופה¹⁰¹⁴, והכל בסוד אין¹⁰¹⁵, כמו הרוח שאינו נתפס, ועליהן אמרו (חגיגה יג ע"א) במופלא כו' ובמכוסה, מופלא על א"א בסוד פלא, ומכוסה עתיק שהוא מכוסה בא"א¹⁰¹⁶.

(פ"א מי"א) שלש, מים מרוח, חקק וחצב בהן¹⁰¹⁷ כ"ב אותיות מתהו ובהו רפש וטיט, חקקן¹⁰¹⁸ כמין ערוגה, חצבן כמין חומה, סיבבם כמין מעזיבה¹⁰¹⁹ ויצק עליהם שלג ונעשה עפר שנאמר (איוב יז ו) כי לשלג יאמר הוּא ארץ.

שלש מים מרוח – הוא המים שעל הרקיע שבו¹⁰²⁰ כל הגלגלים והכוכבים והוא תחת רוח, זהו בעולם.

ובשנה, גלגל המזלות שבהן חיות העוה"ז¹⁰²¹.

ובאדם הן המוחין ובו משכן החיה¹⁰²².

והן בעולמות אצילות קדשו ית'.

ובספירות חכמה¹⁰²³.

חקק¹⁰²⁴ וחצב בהן כ"ב אותיות – כאן התחלת גלויים שלכך נקראת ראשית¹⁰²⁵

כנ"ל (ט ע"א), ובה מתחילין להתפרש הל"ב נתיבות¹⁰²⁶, ולכן נקראת י"ש¹⁰²⁷, שכל נתיב כלול מעשר, ונתיב אחד לא ידעו עיט (איוב כז ז), והנמצאין בשכל הן במנין י"ש¹⁰²⁸.

¹⁰¹² דטלנ"ת

¹⁰¹³ בומ"ף

¹⁰¹⁴ ע' ע"ח א"א ו שבפה נתגלה הרדל"א.

¹⁰¹⁵ עי' אד"ז רפח ע"ב וז"ל, עתיקא קדישא אקרי אין, דביה תלייא אין, עכ"ל.

¹⁰¹⁶ עי' בהגר"א בתיקוני זוהר חדש (דף יא ע"ב), וכן תיקו"ז קלח ע"א, ש'מופלא' עניינה אוריא, ו'מכוסה' היא מו"ס, הפוך מכאן.

¹⁰¹⁷ נ"א עמודים מתהו, אבל הגר"א גורס כמו שכתוב למעלה*

¹⁰¹⁸ חקקן, היא החקיקה הנזכרת בספר הזוהר, גליף גליפוי בטהירו עילאה' [זוהר בראשית ט"ו א'], כי חקק חקיקה בכל אות מאותיות האלפא ביתא, כי שם האותיות בולטות ממש, עשויות כעין חקיקה מסביב, עד שעצם האות עומד בו בעצמו (עמק המלך סוף ו ע"ב). ועי' שם פירוש כל המשנה וצ"ע אם לצרפו לכאן.

¹⁰¹⁹ ע' לקמן יג ע"ג שמביא את המשנה הזאת*

¹⁰²⁰ ברקיע. ע' במשנה יב שהרקיע עצמו הוא הדעת*##

¹⁰²¹ עי' לעיל הערה 967.

¹⁰²² כלומר כלי לחיה.

¹⁰²³ הוא המוח הראשון של הג' מוחין ולמעלה הוא האויר שבין הקרומים (ביאורים ח"א סג ע"א).

¹⁰²⁴ כלומר חק תוכות שלקח לעצמן כי הוסיף בהם אור ותיקנם והשלימם, ונעשו למצאיות בפני עצמם שהם ה"ס דז"א, וזה מתהו ובהו שהוא ב' בחי' שבכתר כנ"ל הערה 1029, וזה חק תוכות שעיקר מציאות הז"א הוא עצמות א' ממש כמו העתיק עי' אד"ר קמא ע"א עתיקא דעתיקין וז"א כלא חד (ביאורים ח"א סג ע"א). החקק למעלה היא רק שורש וכאן גילוי.

¹⁰²⁵ ראשית חכמה &

¹⁰²⁶ עי' לעיל ב ע"א ד"ה והם, שזה הן בחכמה דאצילות והן בחכמה דא"א שהוא מו"ס

¹⁰²⁷ עי' זהר פנחס רנז ע"ב וז"ל, כפום דרגא דיליה דאתקרי יש מאין ודא חכמה עלאה, עכ"ל

¹⁰²⁸ בהגר"א תיקו"ז פא ע"ב וז"ל, ל"ב נתיבות ידיה אלא שאחד נעלם שם שלכן נקרא יש שא' אין, דבוק באין, עכ"ל.

מאיר היצירה

מתהו¹⁰²⁹ ובהו רפש וטיט¹⁰³⁰ – עכשיו מפרש בריאת הארץ שהיא נבראת ממים כמ"ש בפרק ג' (מ"ד), והן ד' דברים שהן במים, תהו ובהו נגד חו"ב¹⁰³¹, רפש וטיט הן בתהום¹⁰³² נגד ו"ק ומלכות, רפש¹⁰³³ הוא רקק שבו נברא עוף השמים (חזולין כז ע"ב), וטיט בו נבראו חיות הארץ, (ר"ל ויא ע"ג) השמים ו"ק והארץ מל¹⁰³⁴, ור"ת של הד' דברים הן גימטריא תרי"א שהוא גימטריא תור"ה, שהן מן כ"ב אותיות של המים. והתורה מתחלת בבי"ת ומסיימת בלמ"ד נגד ל"ב נתיבות.

חקקן כמין ערוגה¹⁰³⁵ – היא חקיקת האותיות כנ"ל, כמו שזורע מיני זרעים בערוגה כל אחד לבד, וכולם קבועים בערוגה כמ"ש בפ"ב¹⁰³⁶).

¹⁰²⁹ מים קדמו לכל דבר, והוא סוד טפת חומר דחכמה שהוא מרומז במילה בראשית כי ראשית הוא חכמה והב' הוא טיפת החומר שבו שהוא האותיות כי חו"ב הם מים ואש, ובטיפת חומר שבו היה כלול כל הי"ס דז"א בבחי' אותיות שהוא חיצוניות שבו אבל בתוכו היה כלול ונעלם גם אור והפנימיות שבו והאור והפנימיות הוא הנקודת שבאות ב [הרי הב' היא בינה וזה שורש הראשית שהיא החכמה*] (ביאורים ח"א סב ע"ד)

אות ב' הוא טפת החומר שהחכמה שהוא האותיות והוא הי"ס דז"א בבחי' החיצוניות שבו אבל יצא מתחילה כל הי"ס שבו כלולים בכתר וכתר יש בו ב' בחינות שהם עתיק וא"א וכשהיו כל הי"ס כלולים ונעלמים בטיפה הזרעית דחכמה והיו כלולים בכתר שלהם הנה נקרא אלו הב' בחי' שבכתר בשם תהו ובהו כי הבחינה הראשונה שהוא השורש הראשון הוא נקרא בשם תהו כי הוא קשור עדיין במקורו והב' הוא כללות הי"ס הנכללים בו בכח והם עתידים להתגלות אח"כ אבל עדיין כלולים בו ונקראו בשם בהו כי בו הם נכללים, כלומר תהו ובהו הם ב' בחינות שבכתר דז"א (ביאורים ח"א סג ע"א), ועי' פירוש הראב"ד בס"י שתהו ובהו אין הכוונה על השממה או ריקנית אלא הם היות דקות נעלמות אשר אין שם ולא מלה נתפס בהם ונקרא תהו מלשון תהא ומשתומם משום שנלאה ההשגה להשיג מה שהוא כי ההיות של תהו נעלמות מצד עצמם אבל ההיות של בהו נעלמות מצד השיגן (ביאורים ח"א סג ע"א)

וד' אלה הם פירוט בחכמה (הרא"ש).

¹⁰³⁰ עי' רמב"ן שרפש היא עכירת המים וטיט היא עבין, ועי' ע"ח מ"ד ומ"ן דורש ה' שהטיפה הזרעית שיוצא בסוד אמ"ר בתחילה יצא מהמוח הוא רק בסוד אור לבד ואח"כ בגוף שהוא בחג"ת היא נתעבה ונתעכר ונעשית בבחי' מים, ובנה"י נקפה ונגלד ונעשית רקיע, אבל כאן מדובר בבחי' חיצוניות דז"א לכן מים ורקיע נקראים רפש וטיט, ולא מזכיר אור שזה מדבר רק בחיצוניות כאן והאו רגניז וטמיר ובהעלם גדול (ביאורים ח"א סג ע"ב)

¹⁰³¹ עי' לקמן פ"ב מ"ו שבהו שייך לחכמה ותהו לבינה, אבל גם יש הפוך וצ"ע שם

¹⁰³² עי' שעה"ג הק' כה שמים היא גשמים שהם מ"ד ותהום היא מ"ן וז"ל, וענין המעיינות, הם כנגד הבחינות של המעיינות של מ"ן שיש בארץ העליונה מלכות, וכנגדם למטה המעיינות שבארץ הזאת, הם בחי' מ"ן עולים מן התהום למעלה, על פני כל הארץ. אבל הגשמים היורדים על הארץ, מן הגשמים הם בתי' מ"ד. ונמצא כי אין לך מעין למטה בקרקע, עכ"ל.

עי' לעיל ד ע"ב שדעת היא תהום, ועי' לעיל ז ע"ב שזה יסוד דנוק'

וצ"ע אם כאן מתגלה יסוד עפר במים, וע' חזק תז"ח כג ע"ב ד"ה תלגא גו מיא וז"ל, והענין כי קודם חלק הש"ת המים לשני חלקים והן מ"ד ומ"נ כידוע ומ"נ הן צלולין ואדומים ומ"ד הן קפויין ולבנים כשלג, ע"כ.ש עוד* וע' פרקי דרבי אליעזר יתכן ששניהם גם הזהר וגם פרד"א מדברים על אותו ענין שהוא הדיקנא כדלקמן ורק יסוד דבינה היא מקום של ונקא, שהרי כל קבלת ז"א מהדיקנא היא אך ורק דרך האו"א וע'

(15) בית עולמים - דף קכח ע"ב - ד"ה תאנא

בוהארץ תניינא וכן הפה הוא סמוך לנקב החוטם וז"ש שנברא משלג שהוא סוד הדיקנא החופף והדיקנא הוא תחת כסא הכבוד כמש"ל למעלה שכסה"כ הוא סוד הכתר גלגלתא דע"ק בסוד ועל הרקיע כו' דמות כסא כו' ומו"ס הוא תחת הגלגלתא וכן המו"ס עצמו נקרא כסה"כ שהוא בבינה כידוע וכבר כתבתי למעלה בשם הגאון שבמו"ס הוא ג"כ בחי' בינה דע"י ולכן הדיקנא

¹⁰³³ יש בו יותר מים מאשר טיט.

¹⁰³⁴ ע' זהר &

¹⁰³⁵ אותן הכ"ב אותיות שהם כללות הזו"ן שהיו כלולים עד עתה בתהו בהו ורפש וטיט שהוא טיפת חומר דחכמה (והוא חקקן) נתנו אח"כ בעיבור במעי בינה וזה כמין ערוגה שהיא כמין זרעיה, ואח"כ כמין חומה שהיא בנין שלם בפני עצמו, וזה נעשה ביניקה שהוא עיקר בנין

מאיר היצירה

חצבן כמין חומה – היא חציבת האותיות כנ"ל (עיי' סוה"ס ליקוט מכ"י ז"ל ממש¹⁰³⁷), כמין חומה הוא הרל"א שערים פנים ואחור שקבען בגלגל¹⁰³⁸ כמין חומה כמ"ש בפ"ב (משנה ד').

סיבבן כמין מעזיבה – שעשאן אחר כך כמו מרובע, שעשאן כ"ב בתים ובכל א' כ"א שערים כמ"ש לקמן (פ"ב מ"ד) והקיף פנים ואחור יחד כמ"ש לקמן (#) וכ"ז הוא בסוד מיין נוקבין¹⁰³⁹.

ויצק עליהם שלג – הוא מיין דכורין שהוא נקפא¹⁰⁴⁰, משא"כ במים נוקבין כמ"ש בזהר (ז"ח ע"א¹⁰⁴¹), והוא מן החכמה שהוא במוח.

ונעשה עפר – הוא מה שכתב לקמן (פ"ג מ"ד) ארץ נבראת ממים, דאבא יסוד ברתא (זהר פנחס רנח ע"א)¹⁰⁴².

שנאמר כי לשלג יאמר הוא ארץ – שכן הוא בירידת המטר, שעולין מיין נוקבין מן הארץ בעבים, ואח"כ יורד בעבים מים העליונים שעל הרקיע¹⁰⁴³ שהם דכורין¹⁰⁴⁴, ובה מתברכין מים התחתונים ויורדין לברכה, וע"ז אמרו (ברכות נט ע"ב, תענית ו' ע"ב) משיצא חתן כו', ואמרו (תענית שם) מטרא בעלה דארעא, ואמרו (שם) מאי רביעה כו'.¹⁰⁴⁵ והמים העליונים הם טיפת מוח הזכר כי הן בחכמה, והמים תחתונים {יא ע"ד} הן טיפת מוח נקבה, כי המים שעל הארץ הן חכמה של הארץ¹⁰⁴⁶ כמ"ש.

זו", וכמין מעזיבה היא כל בחי' הגדלות שנשלמו באורות דהצל"ס ואז כל האורות העליונים הם סוככים ומקיפים עליהם מבית ומבחוץ (ביאורים ח"א סג ע"ב), ונ"ל שג' אלה הם חב"ד ע' לקמן פ"ב מ"ג בגר"א שם.

¹⁰³⁶ כלומר כמו שכתבתי משנה ב' וג'.

¹⁰³⁷ כב ע"ד וכג ע"א*

¹⁰³⁸ ע' הקדו"ש עא ע"א וע' הערות בסוף הספר

¹⁰³⁹ *##ע' תז"ח הנ"ל הערה 1032

כל אותיות הם מ"ן

¹⁰⁴⁰ אפיקי ים ר"ה יז ע"ב וז"ל, ולכן ע"י כריתת ברית ל"ג מדות אינם חוזרות ריקם. וע"ז נא' (ישעיה נה י) כי כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים ושמה לא ישוב כי אם הרוה את הארץ והולידה וכו', דשלג הוא הדיקנא דחיוורא כתלגא ובתחי' הוא נקפה ונעשה שלג, ובאור השמים ע"י חום האור נמחה ונעשה גשם כידוע, וכן הוא שקודם הזווג אז נשאר קפוי בשרשם למעלה בסוד ג' אלפין דמ"ה הם של"ג, ואח"כ ע"י התעוררות גבורות לזווג בסוד אש ואש דאיש ואשה נמחה ונעשה

¹⁰⁴¹ וז"ל רבי חזקיה אמר, כשנטל הקב"ה את השלג, וזרק לתוך המים, מתחת כסא כבודו, נטל כשיעור שעלו, דכתיב, מי מדד בשעלו מים רבי יודאי אמר, כשיעור שליש זרת נטל, וזרק לתוך המים דכתיב, וכל בשליש עפר הארץ וכתב, כי לשלג יאמר הוי ארץ ומתחת המים, נקפא מקום אחד בתחילה, באמצע התהום, ונעשית משם אבן אחת משוקעת באמצע תהום, ועלתה למעלה ונראית בציון והיא נקודת העולם רבי יוסי אומר, סגלגל וסגולגלתא לא מתמוקמי, אלא מגו חד נקודה, באמצע, וההיא נקודה איהי מקומו של עולם, ומשם נתפשטה הארץ לכל רוחותיה רבי חזקיה אמר, כעין ברייתו של אדם בשעה שנקפאה הארץ מתחת המים, מה כתיב יקוו המים מתחת השמים אל מקום אחד ותראה היבשה כיון שראו המים היבשה, היו עולים ונגבהים לכסותה כבראשונה, עד שגער בהם הקב"ה ונסו, דכתיב מן גערתך ינוסון.

אבן הזה הוא יסוד דנוק' (הרא"ש)

¹⁰⁴² זה תולדה של המ"ד ומ"ן שבמים.

¹⁰⁴³ ע' ריש המשנה מהגר"א

¹⁰⁴⁴ עי' (תענית כ"ה ע"ב) אין טיפה יורדת מן השמים עד שב' טיפין כו', עכ"ל.

¹⁰⁴⁵ מאי לשון רביעה דבר שרובע את הקרקע.

¹⁰⁴⁶ כלומר החכמה התתאה דמים הם הבעל והחכמה כלפי הארץ שהם היסוד מתחת למים.

מאיר היצירה

(פ"א מי"ב) ארבע אש ממים, חקק וחצב בה כסא הכבוד שרפים ואופנים וחיות הקדש ומלאכי השרת ומשלשתן יסד מעונו שנאמר (תהלים קד ד) עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לזהב.

ארבע אש ממים – הוא גלגל האש שתחת הרקיע, והוא בסוד הבינה, ולכן החסד נקרא מים, שהוא מחכמה, וגבורה נקרא אש שהוא מבינה. והרקיע שבינתים הוא הדעת המכריע ובו חמה ולבנה כוכבים ומזלות שהן חיות כל העולם כלו, כמו הדעת שבו חדרים מלאים כל טוב כמ"ש (משלי כד ד) ובדעת כו'¹⁰⁴⁷, שהוא פנימיות שבע הספירות וחיותן, והוא מאש ומים במקום שנפגשין יחד, שמשם נמוג הרקיע, כמו שהוא בכל שני יסודות, במקום שנפגשים צריך דבר ממוצע כנ"ל (#). וכן הוא בדצח"ם האלמונים והידעוני והקוף¹⁰⁴⁸. ומ"מ עיקרו הוא מאש¹⁰⁴⁹ וזה האש הוא מגיע עד למעלה ומתחבר במים¹⁰⁵⁰, ולכך קודם בינה לדעת בסוד חב"ד. והן בא"א, מים מוחא סתימאה וסיומו בחיך¹⁰⁵¹, ואש בגרון וסיומו בלב, וע"ז אמרו בזהר (ת"ז יט ע"א) בינה ליבא, והלשון הוא הדעת המכריע בינתים, ולכן הגשמים יורדין בגבורה (תענית ב ע"א), שבמ"ס גנוז גבורה דעתיק¹⁰⁵².

והוא בשנה גלגל שבתאי, שאין רצונו להיות בישוב העוה"ז רק בעוה"ב, והוא חלק של הפרושים והשוכנים במדבריות כידוע¹⁰⁵³.

והוא בעולמות עולם הבריאה, שהוא כסא הדין¹⁰⁵⁴, והוא עוה"ב, ולכן אמרו (זהר יח"י רכ ע"ב) דבינה דינין מתערין מינה, אבל היא בעצמה היא מקום רחמים, כמו אש היסודי (יב ע"א) שכל האשיות השורפות נמשכין ממנה, אבל היא בעצמה אינה שורפת, ולכן היא הוי"ה בניקוד אלהים.

וחצב בה כסא הכבוד – [בליקוטיו ז"ל כ"י ממש כסא הכבוד כו', ה' דברים נגד ה'¹⁰⁵⁵ של שם והיא כסא לכבוד וגם מקננא בכורסיא (ת"ז כד ע"ב, ע"ח מיעוט הירח ג')], כידוע שאימא מקננא בכורסיא¹⁰⁵⁶, והיא נקראת כסא, כי הכסא גימ' אלהים, והיא כסא

¹⁰⁴⁷ [המשך הציטוט:] חדרים ימלאו כל הון יקר ונעים.

¹⁰⁴⁸ עי' ע"ח (דרושי אבי"ע פרק א') שהקוף אמצעי בין מדבר לחי, ואדני השדה בין חי לצומח, ואלמוג בין דומם לצומח
¹⁰⁴⁹ כלומר עיקרו של הרקיע.

¹⁰⁵⁰ ומוליד הרקיע

¹⁰⁵¹ הוא בחי' החסד וגניז בו גבורה דעתיק*אולי כאן החכמה או, א עלאין?

¹⁰⁵² עי' בהגר"א בסד"צ ד ע"א והענין, ועי' לעיל ב ע"א.*מאד קשה וצ"ע גדול.

¹⁰⁵³ ראב"ד פרק ד' מ"ה.

ע' בהגר"א בסד"צ יא ע"א שביעאה עלייהו שזה שייך לבינה.

¹⁰⁵⁴ ע' זהר צו לד ע"א וז"ל, אש עלאה כסא רחמים, אש תתאה כסא דין, ואינון בינה ומלכות, ע"כ, ועי' תיקו"ז & דאינון שמיא וארעא, שמשא וסיהרא, כסא דין וכסא רחמים, עכ"ל, ועי' פת"ש א"א לח וז"ל כורסיא דשביבין שהתחלת כסא הדין הוא מן הגרון כמ"ש הגאון בליקוטים, ע"כ, ועי' יהל אור ח"א כ"ה ע"א וז"ל, בינה גרון דא"א ואינו נקרא רישא כי הוא (חסר בהעתק תיבה אחת אבל בס"א איתא כי הראשית מחכמה רק כו') רק הוא התחלת הגוף כי יסוד דבינה נמנה עם הגוף ובה מתלבש גבורה דע"י ולכן כל הגבורות מגרון כידוע והוא כסא הדין והתחלת הכסא בפה והוא כורסיא שביבין די נור וכו', עכ"ל.

¹⁰⁵⁵ כלומר ה' ראשונה.

¹⁰⁵⁶ כלומר בריאה.

מאיר היצירה

לכבוד שהיא חכמה, שבה ל"ב נתיבות גימט' כבו"ד, וכן הבריאה לאצילות, שגם כן נקרא כבוד כידוע¹⁰⁵⁷.

שרפים – הם מבינה כידוע¹⁰⁵⁸ ולכן נקראו שרפים¹⁰⁵⁹, ולכן כתיב (ישעיה ו ב) עומדים ממעל לו, והם בבריאה (ע"ח שער פנימיות וחיצונית יג).

ואופנים וחיות הקודש¹⁰⁶⁰ ומלה"ש – אף שהם ביצירה ועשייה שהן בו"ק ומלכות, מ"מ בריאתן מבינה דמקנא בכורסא, רק שרפים הם מבינה שבבינה¹⁰⁶¹, וחיות מת"ת שבבינה, ואופנים הן ממלכות שבבינה, (וכן בינה ו"ק ומלכות שבבריאה). וכ"ז הוא ג"כ באש היסודי ששם הוא ג"כ כנ"ל¹⁰⁶², ולכן נאמר (שמות יט יח) אשר ירד עליו ה' באש, ולכן גלוי השכינה וכ"ד שהנהגתו ע"י רצונו ועל המזבח הכל באש¹⁰⁶³. וכן הוא ד' חיות הקודש בד' רוחות שבאוויר העולם, שהן מקבלים תפלת ישראל¹⁰⁶⁴ ועיין בזהר (ת"ז לב ע"ב¹⁰⁶⁵), ולכן נאמר (ישעיה סו א) והארץ, שהיא כולל כל הנ"ל כמ"ש במעשה בראשית (לקמן כד ע"ג¹⁰⁶⁶), הדום רגלי¹⁰⁶⁷.

ומשלשתן יסוד מעונו – ג"ר נקראים מעונו שע"כ העלם כבודו, ומעולם לא ירדה שכינה למטה¹⁰⁶⁸.

שנאמר עושה מלאכיו רוחות משרתיו א"ש לוחט – ומסיים פסוק המקרה במי"ם עליותיו והוא כמו 'וגו'¹⁰⁶⁹, והמים והאש הן בסוד י"ה של השם, ובסוד המלואין הם ע"ב ס"ג.

(פ"א מי"ג) בירר שלש אותיות מן הפשוטות בסוד שלש אמות אמ"ש¹⁰⁷⁰, וקבעם בשמו הגדול, וחתם בהם ששה קצוות. חמש חתם רום

¹⁰⁵⁷ ע' ע"ח דרושי אבי"ע א שנוק' דז"א דאצילות נקראת כבוד, וע' פע"ח ק"ש פרק כט וז"ל, כי הכבוד הוא מלכות דאצילות בכללות י"ס*

¹⁰⁵⁸ ע' תיקו"ז קמט ע"ב וז"ל, עמודא דאמצעיתא דאיהו כליל שית ספירן על גבי חיוון דאיהו כליל לון מטטרין ודא איהו כי גבה מעל גבה שומר וגבוהים עליהם אלן אינון אבא ואימא כתרא על ראשיהון דאינון על גבי שרפים דתליין מכורסא, עכ"ל.

¹⁰⁵⁹ שכאן אש של מעלה.

¹⁰⁶⁰ והקדים אופנים לחיות כי כאן הוא סוד ה' ד על ו' והבן (רמ"ש)

¹⁰⁶¹ דאצילות

¹⁰⁶² כלומר האש יוצא ממים*

¹⁰⁶³ שהרי כל גילוי שאנחנו יכולים לקלוט מתחיל מבינה והיא בחי' אש*.

¹⁰⁶⁴ עי' פיוט מכניסי רחמים

¹⁰⁶⁵ וכמה מלאכין סלקין עמה דאתקריאו אזני ה' דממנן על קלין דצלותין ועל שיחת בני האדם למשמע צלותין וכמה מלאכין סלקין עמה דאתקריאו פני ה' דאתמר בהון (יחזקאל א) ודמות פניהם פני אדם וגו' נהרין בכמה גוונים וכמה מלאכין סלקין עמה דאתקריאו רוחין ואשין דאתמר בהון עושה מלאכיו רוחות משרתיו אש לוחט (ס"א אינון) דממנאן על ריחא ותננא דקרבנין ואינון מארי דחוטמא

וע' היכלות פקודי רמה ע"ב סהדיא"ל, ונראה שעיקר מקורו מהיכלות ראשית מב ע"א עד מג ע"א וע"ש בגר"א שמשמע שהמלאכים נתקנים ועולים יחד עם התפילות.

¹⁰⁶⁶ ***

¹⁰⁶⁷ ע' בהגר"א בסד"צ ל ע"ג וז"ל, סנד"ל הוא נוקבא (ישעיה סו א) והארץ הדום רגלי ד' רגלין ד' חיות, והן בנוקבא כידוע.

כלומר כמו שהנותנים שבבינה הם אש, כך המקבלים בנוק' הם רוחות?***

¹⁰⁶⁸ עי' גמ' סוכה ה ע"א שזה למטה מעשרה, ומש"כ שכינה זה שכינה עליונה*

ומש"כ שירד השכינה שירד באש כלומר יחד עם מלאכים*

¹⁰⁶⁹ שיעקר הראיה מהמשך הפסוק.

מאיר היצירה

ופנה למעלה וחתמו ביה"ו¹⁰⁷¹, שש חתם תחת ופנה למטה וחתמו בהי"ו, שבע חתם מזרח ופנה לפניו וחתמו בוי"ה, שמונה חתם מערב ופנה לאחוריו וחתמו בזה"ו, תשע חתם דרום ופנה לימינו וחתמו ביו"ה, עשר חתם צפון ופנה לשמאלו וחתמו בהו"י.

בירר שלש אותיות – [בליקוטיו כ"י ממש, בירר שלש אותיות כו' אמ"ש כו', שג"ר מתפשטין בכל הו"ק כמ"ש בא"ז (רפ"ט ע"ב) אתגלף האי חכמתא ואתעביד כו'. וכן הוא בעש"ן¹⁰⁷² כי אי אפשר בלא הג' יסודות אמ"ש, אלא שבג"ר הן פשוטות כל א' לבדו ובו"ק בכל א' מורכב, כל הג' אמ"ש, ואינן חלוקין זה מזה אלא בסדרן כמ"ש¹⁰⁷³ הן יה"ו שהן מן י"ב פשוטות.

בסוד שלש אמות אמ"ש – כנ"ל שהשלש אמ"ש הם בסוד חב"ד שהכתר והדעת הן זה בסוד חיצוניות וזה בסוד פנימיות כידוע (שער מוחין דצלם פרק ח'), והן יה"ו שבשם, וכולן¹⁰⁷⁴ נכללין יב ע"ב בדעת כנ"ל¹⁰⁷⁵. והדעת נתפשט אחר כך בו' קצוות, וזה שאמר וקבען בשמו הגדול וחתם בהם ששה קצוות חמש חתם וכו' הן ו' קצוות הידועים שחתומים ביה"ו, שג' אותיות בונות ששה בתים כדלקמן (פ"ד מט"ז), והתחיל ברום לפי ששם הוא כסדר יה"ו¹⁰⁷⁶. וסדר בנין הבתים שני הבתים שהתחלתן ביו"ד הוא בחסד ונצח שהן מימין כי יו"ד הוא בחכמה, והוד וגבורה התחלתן בה"א שהוא בינה, ות"ת ויסוד התחלתן בו"ו שהוא בדעת. וכן בב' הבתים של כל אות ואות חתם כסדר מזרח קודם למערב, ורום ותחת הם קדומים לצפון ודרום, לפי שאיהו בנצח ואיהי בהוד¹⁰⁷⁷, ולכן נקראים רום ותחת¹⁰⁷⁸, והן¹⁰⁷⁹ מתעלין בהתעלותן עד הכתר.

¹⁰⁷⁰ שורש ג' טפין דמוחא דנפקין מאבא יה"ו - בהגר"א בתז"ח יטע"ד, ולא מדברים בס"י למעלה מאמ"ש מאומה, כי האמ"ש הם למעלה מכל הי' ספירות דאצילות והוא בדל"א דוגמת הכתוב בסד"צ ג ע"ב מתקלא תלי שאין מתקלא כאן אלא המתקלא תלוי כאן ונתגלה למטה (ביאורים ח"א פה ע"ד)

¹⁰⁷¹ עי' פת"ש א"א י' וז"ל שבדעת הוא שם יה"ו שכולל ששה צירופים והם ח"י אותיות שבהם נחתמו כל הו"ק כמ"ש בספר יצירה כאן וכן כאן הוא חותם המקיים שמים וארץ, והוא חותם הברית, שמיסוד שם הוא תחיית המלכים

¹⁰⁷² בעולם שנה נפש.

¹⁰⁷³ כלומר הוזחטילנסעצ"ק כדלקמן פ"ה מ"א.

¹⁰⁷⁴ כלומר חב"ד.

¹⁰⁷⁵ נ"ל שזה דעת עליון, והבא היא דעת המתפשט, עי' בהגר"א בסד"צ טו ע"ב ואמר וזה

¹⁰⁷⁶ דלא כשעה"כ קו ע"א*, וע'

¹⁰⁷⁷ מושג זה של איהו בנצח ואיהי בהוד מובא בע"ח אנ"כ ט' ועוד כמה מקומות בשם הזהר, אמנם חפשי בספרי הזהר המצויים בידינו ולא מצאתי. איברא עי' לש"ו כללים ח"ב לב ע"ג, שמביא מקור לזה מתיקו"ז לד ע"א וז"ל התיקו"ז, תא חזי יקו"ק אדנ"י איהו קודשא בריך הוא ושכינתיה בתרין שוקין יקו"ק לימינא אדנ"י לשמאלא ואינן אספקלריא המאירה ואספקלריא שאינה מאירה בצדיק תרוייהו חד יאקדונק"י, עכ"ל. וז"ל הגר"א בביאורו שם ד"ה והיא משבחת כו' - ר"ל בהו"ה אק"ק. והענין, כי הו"ה אק"ק שרשם בחו"ב והו"ה אדנ"י שרשם בנו"ה, כי איהו בנצח ואיהי בהוד. וז"ש בפנים ת"ח הו"ה אדנ"י איהו קב"ה ושכינתיה בתרין שוקין כו', עכ"ל. (ואולי מכאן: איהו לח מסטרא דחכמה איהו קר מסטרא דאימא איהו בחמימו סגי בגין דאור קדמאה נטיל בעמודא דאמצעייתא ונטיל בצדיק וחכמה דאיהו קר נטיל בחסד ונצח ואימא דאיהו חמימא נטילת בגבורה והוד - תיקו"ז כד ע"ב - ש"א)

עי' יהל אור ח"ב לב ע"ד ז"ל, או"א (דאצילות) הן בב' ידים (דא"א) כידוע וכמ"ש בתיקונים (ד ע"א) חכמה נחית בימינא ואמא נחית בשמאלא וזו"נ ברגלין איהו בנצח ואיהי בהוד, עכ"ל (עי' לש"ו כללים ח"ב טז ע"א לגבי איהו בנצח ואיהי בהוד, דעיקר יניקת הנוק' לעולם הוא מההוד, ואפילו כשזו"ן בכל רוחב נה"י דא"א), הנה נתבאר כאן שזו"ן מתלבשים על הרגלין. והנה בבחינה זו הרגלים הם אותו גודל, והם עומדים א' מול השני, משמע ש'איהו בנצח ואיהי בהוד' הוא מציאותם של נה"ה כאשר זו"ן הם פב"פ וקומת נוק' כקומתו של ז"א. אמנם כתוב בבהגר"א

מאיר היצירה

והן באדם הידים (דרום וצפון), והרגלים (רום ותחת), גוף (מזרח וברית (מערב), והן רוח האדם.

ובעולם הן ששה קצוות העולם שבהן הוא האויר כמ"ש לעיל (יב ע"א).
ובשנה הן שאר הששה כוכבי לכת (פי' חוץ משבתאי).
ובעולמות הוא יצירה שהוא מט"ט ששה סדרי משנה¹⁰⁸⁰.
וכל הח"י אותיות שבששה שמות הנ"ל כלולין ביסוד, שלכן נקרא ח"י עלמין
(רע"מ פנחס רמז ע"ב), בסוד ח"י ברכות¹⁰⁸¹, וברכות לראש צדיק (משלי י ו)¹⁰⁸².
ומלכות נוקבא דז"א אינו חושב כאן רק כוללה בספי' הראשונה¹⁰⁸³, וגם מלכות
שהיא עטרת היסוד אינו חושב כי היא נכללת ביסוד, וגם בכתר שלכן נקראת עטרת.

אופן ב'

והתם בהם ששה קצוות – וזהו שעשר ספירות אלו כלולין כ"ב אותיות דנפש,
לפי שבאלו ששה הוא י"ח הרי כ"ב¹⁰⁸⁴, והנה הוא"ו הוא עצם הוא"ו קצוות, והן ששה ווי"ן
בסוד שם מ"ב כידוע¹⁰⁸⁵, וי"ה¹⁰⁸⁶ הן חו"ב מוחין שהן י"ב פשוטות דדעת, והן י"ב
פשוטות דאותיות, והווי"ן הן כפולות חו"ג ב' דילה¹⁰⁸⁷, כמ"ש בז"ח שה"ש (נא ע"א סד
ע"א ע"ב¹⁰⁸⁸) ולכן הן ז' כפולות נגדן כידוע, שהשביעית אינה כפולה בעצם רק מיחדהו

בתיקו"ז (קג ע"ב ד"ה לזמנין), שאיהו בנצח איהי בהוד הוא בדווקא כאשר ז"א ונוק' עומדים
בצורה של מאור הגדול ומאור הקטן (כלומר העמדת ז"ן א' למעלה מהשני), ולא בבחינת ב'
מאורות הגדולים (כלומר כאשר הם עומדים פנים בפנים). ולכאורה הדברים סותרים זה את זה.
והנראה אולי לחלק, שהיהל אור מדבר בנו"ה דא"א שם אין בחי' מאור הגדול ומאור הקטן
ממילא הם תמיד עומדים פ"פ ובאותה קומה, ואילו בביאור התיקו"ז מדבר על נו"ה דאצילות
שם יש עליות וירידות, ולכן איהו בנצח ואיהי בהוד הוא דווקא כאשר הם זה למעלה מזה. אמנם
צריך אני לרב בזה וצ"ע.

¹⁰⁷⁸ עי' ביאורים ח"א פז ע"ד שהאר"י [שעה"כ קו ע"א] חולק ועי' רע"מ ויקרא יז ע"א שמונה
שם סדר כאר"י דלא כס"י (*ועי' שם פח ע"א סברתם, שעכ"ז שיר"ה יותר חסדים מאשר יה"ו כי
עי"ז יש קשר וחיבור למלכות נוק' שזה עיקר התיקון), עי' ביאורים ח"א נט ע"ב שנו"ה הם מעלה
ומטה משום שתכונת הנצח נמשך מהחכמה ובו הוא החיים, והוד נמשך במלכות ובו הממשלה
ונקראת מטה על שם המלכות שהיא למטה מכולם

¹⁰⁷⁹ הרב אמר ז"ן, יעקב ורחל, וע' שעה"כ לג ע"ב*
¹⁰⁸⁰ עי' תז"ח כד ע"ד וז"ל, ודא הוא מטטרון דאיהו עבד דשליט בשית סדרי משנה, ע"ש
בגר"א שזה שייך לעץ הדעת טו"ר לאפוקי עץ החיים, שהוא לימוד הנסתר, שאין בו איסור
והיתר.

¹⁰⁸¹ עי' בתז"ח (דף מד ע"א) והאי ח"י באן סליק, בוירח, ובגיניה אתמר וירח ד' את ריח
הנחוח כו' והוא ח"י ברכות ח"י עלמין דכל צלותין לגביה, עכ"ל.

¹⁰⁸² עי' רע"מ פנחס רמז ע"ב וז"ל, דדרגיה יסוד חי עלמין כליל ח"י ברכאן דצלותא ובגין דא
אוקמה עליה ברכות לראש צדיק, עכ"ל.

¹⁰⁸³ כלומר עתיק, ע' לעיל ח ע"א.

¹⁰⁸⁴ יחד עם הד' אותיות הו"ה עם ו' צירופי יק"ו.

¹⁰⁸⁵ ו' כפול ו' ועוד ו'

כאן זה שונו המהמ"ב שבנשיקין שהוא מילוי ומילוי דמילוי, וכאן ו' כפול ז' של אנ בכח.
ועי' תיקו"ז דף כו ע"ב, שמהן אבגית"ץ וכו', ועליהו אתמר שרפים עומדים ממעל לו שש
כנפים שש כנפים לאחד, דבהון פרכת צלותא לעילא, ואינון תמן מ"ב, לקבל מ"ב אזכרות דאינון
בתפלין דיד ותפלין

¹⁰⁸⁶ כלומר ואותיות י"ה

¹⁰⁸⁷ ב' בחי' דדעת

¹⁰⁸⁸ ע' שם לגבי ב' נשיקין ז' נשיקין

מאיר היצירה

והוא א' שבתוך הוא"ו. והן ששה אלפ"ן שהוא וי"ו בה"א אחרונה, שהוא מ"ח כלל הכל¹⁰⁸⁹, והן נ' שערי בינה¹⁰⁹⁰.

(פ"א מי"ד) אלו עשר ספירות בלימה, (אחת)¹⁰⁹¹ רוח אלהים חיים,

רוח מרוח, מים מרוח, אש ממים, רום ותחת מזרח ומערב צפון ודרום
(יב ע"ג) אלו עשר ספירות כו' [אחת, ל"ג] – וכל זה הוא בז"א¹⁰⁹², אבל נוקבא דז"א כוללת כל הספירות ג"כ ע"ס¹⁰⁹³, והיא מתחלת משליש השני של תפארת דז"א כידוע¹⁰⁹⁴, וכן באדם שאשתו נכלל בו¹⁰⁹⁵ בה ג"כ ע"ס.
ובשם היא ה"א אחרונה שבשם.

ובעולמות היא עשיה.

ובשנה היא גלגל לבנה, שכוכב נוגה הוא כולל נו"ה שהן תרי פלגי דגופא כידוע (רע"מ פנחס רלו ע"א), ולכן פעמים הוא כוכב השחר, ופעמים הוא כוכב הערב. וכן כוכב שהוא יסוד שהוא מכריע, פעמים הוא בבקר ופעמים הוא בערב, והוא ידוע. ובעולם הוא הארץ.

ועשר ספירות שלה, רוח, ורוח מרוח הוא שני חלקים התחתונים מן האויר, כנ"ל שהתחלתה בשליש השני שבת"ת, ולכן האויר נחלק לשלישה אוירים כידוע¹⁰⁹⁶, ושם הוא וילון¹⁰⁹⁷ והוא הפרגוד הנ"ל (יא ע"ב), והוא משמש לה ג"כ, שהוא ראשיתה, והמים שעל הארץ הוא חכמה שלה.

ובארץ ז' ארצות העליונה היא תבל¹⁰⁹⁸, ובה ג"ע מקום הצדיקים והוא בסוד הבינה עוה"ב, ותחתיה אש מקור הגיהנם שעל הארקא¹⁰⁹⁹ דמינה דינין מתעריץ (זהר ויחי

¹⁰⁸⁹ מ"ב ועוד ו', ו' כפול ה' ועוד ח"י*הרב לא הבין

¹⁰⁹⁰ עמ"ש באופן ב' על מ"ד דפ"ד, ש"ל, ע' הערה 1344.

¹⁰⁹¹ נמחק בגר"א

¹⁰⁹² כדלעיל יא ע"א. ונ"ל שכאן מדבר בנוק' דז"א והרב לא הסכים.

¹⁰⁹³ לכן אינה פרק א' בקומה אלא קומה שלימה לעצמה.

¹⁰⁹⁴ ע' לעיל הערה 122.

¹⁰⁹⁵ ובה (כך גורסים בדפוס של תולדת יצחק), ונדצ"ל ונכלל בה ג"כ ע"ס.##

¹⁰⁹⁶ עי' לקמן טו ע"א, ועי' בהגר"א בסד"צ יג ע"ד ד"ה וענין רצוא וז"ל (תז"ח לעיל) כד אתקשר מא"ס בבוצינא הכי אתקשר, והוא כמ"ש שם ע"ג (כא ע"ב) שארי ובטש אוירא דלהון דהוא אוירא נפקא מא"ס ובטש גו מוחא, ומוחא אפיק אוירא ובטש גו גרונא, דמתמן נפיק אוירא אחרא לבר, אשתכחו תלת אוירין ואתכלילו בחד, ותלתא אוירין הן בסוד א'מ"ש חב"ד, כי אוירא דנפיק מא"ס הוא בסוד כתר ודעת הוא אויר ממש, וההוא דנפיק ממוחא הוא מים ועי' יהל אור ח"א יד ע"ד וז"ל כ"ה הנ"ל תלת אוירין וכ"ב אתון מגו בוצינא כנ"ל שהן הניצוצין ונהורין נפקין מגו אוירין כידוע ונפקו מגו ההוא רוחא ברזא דאוירא וכו' כל הכ"ב כלילין בתלת אוירין כנ"ל וכולם ברזא דעלמא דאתי וכו'

¹⁰⁹⁷ ע' חגיגה יב ע"ב

¹⁰⁹⁸ עי' בהגר"א בסד"צ ח ע"ב ד"ה בראשית ונ"ל שכוונתו באמת לדעת ולא לבינה זהר ח"א מ ע"א וז"ל, עלאה, תה"ו דא נשי"ה, דלא אתחזייה בה חיזו כלל, עד דאתנשי מכלא, ועל דא אתקרי נשיה, ובהו דא ארקא, אתר דלא אתנשי, רבי חייא אמר דא גיא, ורוח אלה"ם מרחפת, דא לקבל תבל, דאתון מרוח אלה"ם, וכלא כחד הוא, כגוונא דא אית לארץ עלאה. שבעה מדורין אינון לעילא דרגא על דרגא, ובכלהו מדורין מלאכי עלאי אלין על אלין, הכי נמי לתתא, וכלא אחיד דא בדא, למהוי כלא חד, שבעה מדורין אינון לעילא, והאי ארץ עלאה אחידת לון, וכלהו קיימין בה, ובכלהו קיימא תושבחתא דקב"ה, דרגין פרישן דא מן דא, ואתרין פרישן דא מן דא:

¹⁰⁹⁹ עי' ירמיה יא - כדנה תאמרן להום אלהיא די שמיא וארקא לא עבדו יאבדו מארעא ומן תחות שמיא אלה.

מאיר היצירה

רכ ע"ב), ותחתיה שש ארצות נגד ו"ק, ורגליה יורדות כו' (משלי ה ה), שהן ד' קליפין: תהום, שבהם טיט ורפש, ותהו ובהו וחשך¹¹⁰⁰ שהן מדרגות מלמטה למעלה. וכ"ז הוא בסוד מלכות דעשייה, אבל בע"ס דעשייה וילון עם כל שתחתיו הוא מלכות, וע"כ אינו משמש כלום, דל"ל מגרמיה כלום (זהר ח"א קפא ע"א), אלא נכנס וכו'¹¹⁰¹, בסוד (משלי לא טו) ותקם בעוד לילה וכו'¹¹⁰². והרקיע עם כל הגלגלים הוא יסוד דעשייה, כי הרקיע הוא בסוד יסוד כידוע (הק' ת"ז א ע"ב), והוא דעת של המלכות, כי כל יסוד שלמעלה הוא דעת שלמטה¹¹⁰³ כו'¹¹⁰⁴. שחקים הוא נו"ה, שהן שוחקות מן לצדיקים (חגיגה יב ע"ב), כי הן מבשלות הזרע¹¹⁰⁵ לצדיק וצדק¹¹⁰⁶. זבול הוא ת"ת כידוע¹¹⁰⁷, והארץ בכללה שהוא מרוח אלהים כו'¹¹⁰⁸ עד סוף כל דרגין הוא נוקבא דעשייה, והתחלתה האור שמגיע עד זבול כמ"ש (חבקוק ג יא) שמש ירח עמר זבולה והוא בת"ת¹¹⁰⁹. מכון הוא גבורה¹¹¹⁰, שבו אוצרות שלג ואוצרות כו' ודוד בקש והורידן לארץ¹¹¹¹, כי כל מאני זינין דיליה בידה מסירין¹¹¹², והוא לדון העולם במדה"ד הרפה¹¹¹³.

עי' זהר ח"א ט ע"ב וז"ל, דקב"ה בעי למתבע לון דינא, ואלין תרין ממנן שאטין בימא רבא, ופרחין מתמן ואזלין בליליא לגבי נעמה אמהון דשדין, דטעו אבתרהא דחלן קדמאין וחשבין למקרב לגבה, ואיהי דליגת שתין אלפין פרסין, ואתעבידת בכמה ציורין לגבי בני נשא, בגין דיטעון בני נשא אבתרה. ואלין תרין ממנן פרחין ומשטטן בכל עלמא, ואהדרן לאתרייהו, ואינון מתערין לאינון בני בנוי דקין ברוחא דיצרין בישין למעבד תולדות, שמאי דשלטין תמן לאו כהני, ולא אולידת ארעא בחילא דלהון זרועא וחצדא כהני, ולא אהדרן אלא בכמה שנין וזמנין, ואינון אלהיא די שמאי וארקא לא עבדו, יאבדו מארעא עלאה דתבל, דלא ישלטון בה ולא ישטטון בה, ולא יהון גרמין לבני

¹¹⁰⁰ נמנה כאן ה' דברים ולא ד', ועי' פ,א משנה י"א שרפש וטיט הם זו"נ והם בכלל התהום הם כחב"ד הפוך

¹¹⁰¹ [המשך הציטוט:] וילון אינו משמש כלום אלא נכנס שחרית ויוצא ערבית ומחדש בכל יום מעשה בראשית (חגיגה יב ע"ב)

¹¹⁰² * ע' זהר ח"א כ ע"ב וז"ל לית שלטנו דביתא בר בנוקבא, דהא כדין שלטנו דילה, דכתיב (משלי לא טו) ותקם בעוד לילה ותתן טרף לביתה, היא ולא הוא, ממשלת היום דדכורא, ממשלת הלילה דנוקבא, עכ"ל. וע' ע' ע"ח שער הנסירה פרק ג'. עי' לעיל ב ע"ג ובהגר"א בסד"צ כו ע"ב ד"ה בכללא.

¹¹⁰³ כו' נ"ל שהוא טעות

¹¹⁰⁴ עי' רע"מ פנחס רל"ה ע"א וז"ל, תרין כוללין האופים ומבשלין הזרע דנחית מן מוחא, עכ"ל.

¹¹⁰⁵ עי' זהר ח"ג כו ע"א וז"ל ועל דא טחנין מנא לצדיקא, מאן צדיקא, דא צדיק וצדק, יוסף ורחל, עכ"ל.

¹¹⁰⁶ * ע' היכלות בראשית

¹¹⁰⁷ *

¹¹⁰⁸ כתר שלה מקביל לת"ת דז"א

¹¹⁰⁹ והוא סוד כלל הגבורות, שקודם הנסירה אז היה ז"א משמש בסוד הגבורות ונוקבא דבוקה עמו בכותל א' והם ה"ג דחשיב שם, אוצרות שלג וברד, הכל א', ב', ועליית טללים רעים, ג', ועליות אגלים, ד', וחדרה של סופה וסערה, ה', ומערה של קיטור, והם בסוד שם של מ"ב שהוא בגבורות וראשי תיבות הם א"ש וענ"ן - פת"ש נוק' דז"א כ'

¹¹¹⁰ עי' חגיגה יב ע"ב וז"ל מכון שבו אוצרות שלג ואוצרות ברד ועליית טללים רעים ועליית אגלים וחדרה של סופה [וסערה] ומערה של קיטור ודלתותיהן אש שנאמר יפתח ה' לך את אוצרו הטוב הני ברקיעא איתנהו הני בארעא איתנהו דכתיב הללו את ה' מן הארץ תנינים וכל תהומות אש וברד שלג וקיטור רוח סערה עושה דברו אמר רב יהודה אמר רב דוד ביקש עליהם רחמים והורידן לארץ אמר לפניו רבונו של עולם לא אל חפץ רשע אתה לא יגורך (במגורך) רע צדיק אתה ה' לא יגור במגורך רע, עכ"ל.

מאיר היצירה

מעון (יב ע"ד) הוא חסד שבו ¹¹¹⁴כתות כו' שנאמר (תהלים מב ט) יומם יצוה כו', וחשיב ¹¹¹⁵מכון למעלה ממעון שהוא בעשייה ששם בסוד הדינין ¹¹¹⁶, וכן ארקא ששם הגיהנם אחר תבל ¹¹¹⁷.

ערבות היא בינה שבו צדק כו' ¹¹¹⁸חשיב עשרה דברים כנגד ע"ס הכלולים בה כנ"ל, ושם ¹¹¹⁹אופנים ושרפים וחיות הקדש ומלאכי השרת וכסא הכבוד, כנ"ל (משנה יב) ד' אש כו' וחקק כו', ¹¹²⁰מלך אל חי וקים הוא חכמה כידוע ¹¹²¹. חושך ענן וערפל ¹¹²²מקיפים הוא הכתר, בסוד ג' רישין שהן אין מתלבשין, והן מקיפין גולגלתא ומ"ס וקד"א ¹¹²³. וכן הוא ב' היכלין דבריא ומדורין דיצירה והן ידועין

¹¹¹² עי' זהר ח"א רס ע"ב וז"ל, בהאי ארון מונחין כל גניזין טבין, ותורה שבכתב דאקרי ברית ביה מונחא, וכל מאני קרבא דמלכא בידה [דהיינו ביד המלכות – עי' בהגר"א בסד"צ לה ע"ב ד"ה שבעה] אתמסרו, וכלהו עלמין דלתתא מנה ינקין, זכו ישראל למיטר אורייתא כדין יהבת לון כל טיבו דעלמא, ואי לא כדין יסרת לון הה"ד ויסרתי אתכם אף אני, עכ"ל, כאן רואים התיקון שבמאניה, זייני קרבא, ועי' רנח ע"א צד ההיפך ועי' בהגר"א בסד"צ ג ע"א הגה"ה זיינין שזה מוחין.

(61) ספר ביאורי אגדות (אפיקי ים) - מועד דף קטן דף יב ע"ב מסר בידהא, דשם בנוק' הוא מדה"ד הרפה לדין בו העולם והוא להתבסס קצת ברחמים, והוא מ"ש צדיק אתה וכו' לא יגור במגורך רע שע"י מדה"ד הקשה הרע מתגבר, ומ"ש דוד ביקש וכו' שהיא מדתו וביקש לשמש בזה לרצחא שנאין שכל ימיו הי' עסוק במלחמת מצוה הזאת, והוא ע"י הנוק' וכמ"ש בזוהר פ' בשלח. ורמז בזה ג"כ שידוע שהנוק' כשהיא דבוקה עם ז"א

¹¹¹³ עי' זהר ח"א קלז ע"א שגבורה היא דינא קשיא, ומלכות דינא רפיא ¹¹¹⁴ [המשך הציטוט:] שבו כיתות של מלאכי השרת שאומרות שירה בלילה וחשות ביום מפני כבודן של ישראל שנאמר יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי (חגיגה יב ע"ב) זוהר חלק ג דף ח/ב

כאן רמז למה שאמר דוד, (תהלים כד ז) שאו שערים ראשיכם, אינן מעון ומכון, דאינן גו לגו, שירותא דדרגין חסד ופחד, ואינן פתחין דעלמא, על דא אצטריך בר נש דיתכוין בצלותיה לקבל קדש קודשין, דאינן שמא קדישא, ויצלי צלותיה, והנהו אלן שיעור תרין פתחין, תרין כתרין:

¹¹¹⁵ בגמ' חגיגה. וצ"ע בדברי הגר"א כאן לא סידר את זה הפוך. ##* ¹¹¹⁶ עי' פת"ש שבירה טו וז"ל, ונקרא בן זרח בסוד פרץ וזרח (עי' אפיקי ים ב"ק קיט ע"א) כי באמת שורש הגבורה הוא קודם החסד, והוא במעלה יותר גדולה, שלכן זהב יותר חשוב מכסף (עי' תיקון"ז קיח ע"ב) רק שבעולם התיקון יוצא חסד בתחלה ואח"כ גבורה כדי למתק הדינים, ועי' בהגר"א בסד"צ ב ע"ד ד"ה ושאר הו'. יש ביאורים כזה*

¹¹¹⁷ עי' זהר ח"א לט ע"ב וז"ל, אינן מדורי ארעא, ארץ, אדמה, גיא, נשיה, ציה, ארקא, תבל, וגדול שבכולם תבל, עכ"ל. ולא אחרי ציה.

¹¹¹⁸ [המשך הציטוט:] ערבות שבו צדק משפט וצדקה גנזי חיים וגנזי שלום וגנזי ברכה ונשמטן של צדיקים ורוחות ונשמות שעתיד להיבראות וטל שעתיד הקדוש ברוך הוא להחיות בו מתים

¹¹¹⁹ [המשך הציטוט:] שם אופנים ושרפים וחיות הקדש ומלאכי השרת וכסא הכבוד מלך אל חי רם ונשא שוכן עליהם בערבות שנאמר סולו לרוכב בערבות ב"ה שמו, עכ"ל.

¹¹²⁰ מחגיגה שם. ¹¹²¹ עי' לעיל ב ע"ב ד"ה י"ה יהו"ה צבאו"ת.

עי' אפיקי ים מ"ק יב ע"ב וז"ל, שהוא אש ממים שמים הוא חכמה ומשם כסה"כ, דבינה מקנא בכורסייא, ושרפים הם מבינה בבריא, ואופנים וחיות אף שהם ביצירה ועש"י הם מסוד ת"ת ומלכות של בינה. מלך אל חי רם ונישא שוכן עליהם, הוא חכמה שע"ג בינה והוא ע"ג ערבות וז"ש כאן שנא' סולו לרוכב

¹¹²² [המשך הציטוט:] כתיב הכא סולו לרוכב בערבות וכתיב התם רוכב שמים בעזרך וחשך וענן וערפל מקיפין אותו שנאמר ישת חשך סתרו סביבותיו סוכתו חשכת מים עבי שחקים, עכ"ל.

מאיר היצירה

בכתבי מהרש"י¹¹²⁴, רק הראשונים¹¹²⁵ כתבו שלבנת הספיר הוא מלכות ועצם השמים יסוד וכנגדו הוא כוכב החמה שהוא ספרא דחמה¹¹²⁶, ולכן נקרא עצם השמים¹¹²⁷. ונוגה הוא נו"ה וכנגדו כוכב נוגה.

פרק ב'

(פ"ב מ"א) עשרים ושתים אותיות יסוד, שלש אמות ושבע כפולות ושתים עשרה פשוטות¹¹²⁸, שלש אמות אמ"ש, יסודן כף זכות וכף חובה ולשון חק מכריע בינתיים. שלש אמות אמ"ש, מ' דוממת, ש' שורקת, א' אויר רוח מכריע בינתיים.

בפרק הזה מבאר הכ"ב אותיות ופרטן.

שלש אמות אמ"ש – הן ג', מים רוח אש, והן ג' ספרים הנ"ל (פ"א מ"א) שמתלבשים בידיים ולשון כנ"ל (פ"ג מ"א).

וזה יסודן כף זכות שהוא יד ימין, וכף חובה שהוא יד שמאל, ולשון חק מכריע בינתיים הוא הלשון, והוא כמו מאזנים ששני כפות תלוין והלשון באמצע¹¹²⁹ וע"ש כך נקרא כפות.

(4) רעיא מהימנא ספר במדבר פרשת פנחס דף רכה ע"א נהורא יכיל לאסתכלא ביה דלא אתחשכת. אפילו כתר עליון איהו נהוריה תקי על כל דרגין ועל כל חילי שמיא עלאין ותתאין אתמר עליה ישת חשך סתור ועל חכמה ובינה ענן וערפל סביבו כ"ש שאר מפיראן כ"ש חיון. כ"ש יסודין דאינון מתים איהו סובב על כל עלמין ולית עי' אד"ז רפח ע"א.¹¹²³

¹¹²⁴ ע' שער מאמרי רשב"י יג ע"ב וז"ל, שם בדכ"ג ע"ב שורה ל"ה וז"ל בההוא זמנא מתפתחין שבע' היכלין היכלא קדמאה היכלא דאהבה תנינא היכלא דיראה תליתאה היכלא דרחמי כו' דע כי ההיכלות האלו הם שבעה היכלות שבאצילות ואותם השבע' היכלות שנתבארו בפ' פקודי הם בבריאה ואותם השבעה היכלות הנז' בס' פרקי היכלות לר' ישמעאל ע"ה הם בעולם היצירה: *

ע' זהר ח"א מא ע"ב
אולי כוונתו לשער מו פרק ג

¹¹²⁵ לא מצאנו מזה

ע' (תיקו"ז &) דאינון חכמה ובינה כחושבן חל"ם, ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר חיר"ק, ודא מלכות,

¹¹²⁶ ע' שבת קנו ע"א. ע' הגרמ"מ בענין ולא עשיתי*

¹¹²⁷ עי' יהל אור ח"ג לז ע"ג וז"לשם (כאשר הזהר מדבר על ההיכלות כפי הספירות שונה מזה) הוא על כלילתן זה בזה דהיכל הראשון כולל מהיכל השני דצדיק כלול בנוק' וכו' אבל עיקר ההיכלות הוא ראשון במלכות ושם אשת חיל וכו' והיכל השני הוא יסוד לכן שם החיים וכו' ולכן נקרא עצם השמים.

¹¹²⁸ ואמר לאשתמשא שז' כוכבי לכת משמשין וכן מלכות והארץ נתן לבני אדם שהיא מנהגת את העולם וכל מעשה בני אדם ופעולתם בה כמ"ש לעבדה ולשמרה אבל בעד"א השמים שמים לה' הבט שמים וראה ושור שחקים גבהו ממך אם חטאת מה תפעל לו כו' אם צדקת מה תתן לו ולכן בה ז' כפולין בדגש ורפה להנהיג העולם לפי מעשיהם כמ"ש בס"י שבע כפולות בג"ד כפ"ת יסודן חכמה כו' והן הנהגת עולם ברחמים ואמר שם בדיבור ובתמורה תמורת חכמה כו' ע"ש משא"כ ב"ב פשוטות שאין בהם תמורה שיסודן שיחה הרהור כו' שהן נוהגין בכל חי והמיתה הוא בז' כפולות אבל שם אין פגם מגיע לכן משה קטן וגדול והוא עה"ח רוח החיים של אדם שנפשא שתופא דגופא והיא נשארית לאחר מיתה בקבר ונפשו עליו כו' והיא ע"ה טו"ר ואלו לא אכל אדם ממנו לא היה משתנה לעולם ששם פשוטו אין שינוי כנ"ל - בהגר"א תז"ח כ ע"ג וי"ב פשוטות בסוד המלכות על שנים עשר בקר, ובה אתחרב בעולם התהו בתריסר שעותין כנ"ל, ובה י"ב מזלות ובה הכל תלוי במזלא אפילו ס"ת שבהיכל, כמ"ש והכל היה מן העפר אפילו לגלגל חמה וזהו תהו, וז' כפולות הוא בהו בעד"א כנ"ל ושם אבנין - בהגר"א בתז"ח כג ע"ד

¹¹²⁹ והוא גם למעלה וגם למטה.

מאיר היצירה

ולשון חק מכריע בינתים – הוא הדבר בשוה, ואינו לא יותר ולא מעט כמו (בראשית מז כב) ואכלו את חוקם כו' (משלי ז ח) המריפני לחם חוקי. והן יסוד שמהן מתפשטין לכל העולמות¹¹³⁰. הכל בסוד ג' קוין חד"ר, ופרטן של אמ"ש בכל הדברים יתבאר לקמן פ"ג.

מ' דוממת – שהיא מן השפה ואין בה תנועת הלשון והקול, וכן הדבור הוא בנחת בפרט בלי קול, וכן מדת החסד סובל הכל ושותק¹¹³¹, וכן הם המים, שבמקומם נחים. ש' שורקת – שהיא מהלשון בשינים, והיא שורקת יותר מכל האותיות, וכן הקול וכן מדת הדין שצועקת¹¹³², וכן האש שאינה נחה אפי' רגע, וכן שורפת כל דבר. א' אויר רוח – שהיא בפתחת הגרון ברוח לבד בלא לשון, והוא כנגד הרוח וכן הוא מדת הרחמים¹¹³³.

(פ"ב מ"ב) עשרים ושתים אותיות יסוד, חקקן¹¹³⁴ חצבן צרפן¹¹³⁵ שקלן והמירן וצר בהם את כל היצור ואת כל העתיד לצור. (יג ע"א) עשרים כו' חקקן חצבן כו' כמ"ש בפ"א (מ"א) חקקן כמין ערוגה חצבן כמין כו'. צרפן – פירוש שצירף שתי אותיות יחד כמו א' עם ב' וכן בכלם וצרפן. שקלן – בכף זכות והוא רל"א פנים¹¹³⁶.

¹¹³⁰ ע' לעיל ה' ע"ד וז"ל פי' כי הן יסוד של כל הנמצאים
¹¹³¹ כל שתיקה בחסד ודיבור בגבורה יהל אור ח"ב ל"ח ע"ג
כל מחשבה היא מלאו וכן סייג לחכמה שתיקה וכן חכמה שורש החסד (ביאורים ח"א פז ע"א)
¹¹³² א"ר (דף קלה ע"א) בלע בן בעור תאנא הוא גזירת דינא תקיפא דתקיפין, דבגינה מתקטרן אלף אלפין מארי דיבבה ויללה, ושם עירו דנהבה, מאי דנהבה כלומר דין הבה כד"א (משלי כ) לעלוקה שתי בנות הב כיון דסליק*
¹¹³³ עי' פת"ש עקודים א' יסוד האויר שהוא ממוצע ואף שגם אש ומים נכללים בו, הם רק טפלים לבד, ועיקר שבו הוא קו האמצעי, וכן הדרך בכל ציורי האותיות
¹¹³⁴ ע' בהגר"א בסד"צ יא ע"ב וז"ל גלופי דגלופין - חוורתא דגלגלתא שהן י"ג חוורתי, והוא ג"כ באותו פסוק י"ג תיבות כנ"ל, וע"י החוורתא הוא חורבן ותיקון העולם וכמ"ש למטה, ובחוורתא הנ"ל הן י"ג חוורתי י"ג גלופין, כמ"ש בא"ר (דף קכח ע"ב) האי גלגלתא חוורתא אנהיר לתליסר עיבר גלופין, והן שורש לכל הגלופין, והוא ראשית של כל האצילות, ולכן ראשית הכל הגליפה, כמ"ש בריש זהר (ח"א טו ע"א) בריש הורמנותא גליף גליפו כו' [עי' בהגר"א בתז"ח יח ע"ב ד"ה והאי נציצו], וכן בס"י חקקן כו', והחוורתי עיקר גילויין הוא על כתפין, אע"ג שמכוסין בשערות, מ"מ אין גידולם שם, לכן מפרש אחר כל התיקונים של רישא תיקון החוורתא והגלופים.
¹¹³⁵ האי ניצוצא כמ"ל אמר בא"ר (קכט ע"ב) האי מצחא אתפשט במאתן ועי' אלפין נהירין דבוצינא והן כ"ז אותיות התורה דאתגליפו בבוצינא דקרדינותא כידוע דבוצינא גליף גליפין וכמ"ש בס"י (פ"ב מ"ב) חקקן חצבן צרפן שקלן והכל בסטרא דגבורה שלכן וידבר אלקים את כל הדברים האלה, ובבינה ניתנה התורה, אנכי כו' כידוע בהרבה מקומות וכמ"ש תורה - בהגר"א בתז"ח יח ע"ב

עי' בהגר"א בתז"ח נ ע"א וז"ל גליף כמ"ש בס"י (בב) חקקן חצבן צרפן שקלן והמירן והן בה' פרצופים שהן בה' עולמות כנ"ל, חקקן הוא בכתר של העולמות, ששם בסוד חקיקה לבד, וכולן קשורין כאחד בדיבוק גמור, חצבן שחוצב כל אות ממחצב הוא בחכמה, ששם מתחלקין ל"ב נתיבות כ"א נתיב לבדו והוא באצילות, צרפן בבינה ימא דאורייתא, ששם האותיות אינן כסדר כמו בחכמה, אלא מצורפין כמו שהוא בתורה, וכ"ה בבריאה שהתורה היא תורת הבריאה, שקלן בעד"א שהוא שקל הקדש כידוע, ושם שקלן כי ידוע שכפי הצירוף כן הוא המדות, בחסד או בדין או ברחמים, שא"ב ביושר הוא חסד, ולמפרע בגבורה, וממוזג ביושר ולמפרע, כידוע בסוד צירוף רל"א א"ב ברחמים וכן כל הצירופים לפי המדות, והמירן במלכות ששם הוא סוד התמורה כידוע, ושם המירן בסוד רל"א שערים אחר, שהן עצמן רל"א שערים פנים

מאיר היצירה

והמירן¹¹³⁷ – בכף חובה רל"א אחור, ואח"כ כללן בלשון¹¹³⁸, וברא בהן את כל העולם כמ"ש (תהלים לג ו) בדבר ה' שמים כו'.

וצר בהם את כל היצור – שבהן נברא כל דבר, כמ"ש¹¹³⁹ בראשית, שהיא התורה, נברא העולם, וכן (תהלים קד כד) כולם בחכמה עשית כנ"ל (ו ע"א) שבה כ"ב אותיות¹¹⁴⁰.

ואת כל העתיד לצור – שהכל נבראו בששת ימים כמ"ש (קהלת א ט) ואין כל חדש תחת כו' רק שמוציאן מהכח אל הפועל.

(פ"ב מ"ג) עשרים ושתים אותיות יסוד, חקקן בקול, חצבן ברוח, קבען בפה, בחמשה מקומות, אחה"ע בגרון, גיכ"ק בחיך, דטלנ"ת¹¹⁴¹ בלשון, זסר"ן בשיניים, בומ"ף בשפתים¹¹⁴².

עשרים כו' חקקן בקול כו' – [ג"כ ט"ס וצ"ל חקקן ברוח חצבן בקול, וכנ"ל (י ע"ד) כ"ה בכ"י ממש¹¹⁴³] הוא נגד ג' אמ"ש כנ"ל.

קבען – הוא מ"ש בפ"א (מ"א) קבען כמין ערוגה. בחמשה מקומות שבפה – הוא ה¹¹⁴⁴ שבשם, וכן שרש האותיות הוא מרוח אלהים שהוא ה' (כי היא מל' דא"ק¹¹⁴⁵).

(פ"ב מ"ד) עשרים ושתים אותיות יסוד, קבען בגלגל כמין חומה ברל"א שערים¹¹⁴⁶, וחוזר הגלגל פנים ואחור, וסימן לדבר אין בטובה למעלה מענג ואין ברעה למטה מנגע¹¹⁴⁷.

¹¹³⁶ לא נ"ל שזה במלבוש העליון אלא זה דוגמתו בעולם האצילות *##

¹¹³⁷ מלשון תמורה

¹¹³⁸ במש"כ וצר בהם, והרב אמר שזה שייך למשנה ג'.

¹¹³⁹ עי' ב"ר פ"א פ"א בראשית ברא אלהים ואין ראשית אלא תורה היאך מה דאת אמר (משלי ח) ה' קנני ראשית דרכו, עכ"ל.

¹¹⁴⁰ כלומר בחכמה נמצא כל הכ"ב אותיות, וכאן מדובר בחכמה דאצילות *##, והצירוף היא בבינה דאצילות *##, ואז צר בהם היא הדעת, והוא כולל כל העתיד להיות, וע' לקמן 1169.

¹¹⁴¹ כבר ביארנו למעלה (פתח ו') שבכל זיווג גופני קדם לו זיווג דנשיקין שהוא זיווג רוחא ברוחא הפנימיים דמוחין בסוד חיך וגרון שהם ב' היסודות דח"ב שלהם, וכמו שבזיווג גופני קדם לו רוחא דשביק בה שהוא לבוש ושורש אל כל הזיווגים אחרים, כמו כן בנשיקין יש ג"כ בחינת ההוא רוחא, והוא הארה של הדעת דח"ב שלו שהוא הלשון היוצא מחיך וגרון כמ"ש למעלה (פתח ח') שזיווג זה הוא בסוד הדבור, והלשון כולל כל המוצאות והוא ה' שבאמצע דטלנ"ת והוא מוצא האמצעי, והוא מגדל דפרח באוירא בחיך וגרון מגדל השן כמ"ש רבינו הגדול ז"ל בביאורו לספ"ד פ"א, ולכן הוא כלל כל האותיות, ובזיווג ראשון של יציאת זר"נ שקדם לו זיווג נשיקין, היה ג"כ בחינת רוחא ושורש אל כל הנשיקין של הזיווגים שבכל הזמנים, והנשיקין הם כפולים, א' נשיקין שלו בפיו לפה דנוקבא ונקשר נפש שלו בנפשה, ונמצא שהוא כולל דר"נ, והב' הוא נשיקין של הנקבה בזכר כולל ג"כ תרין בסוד ד' אותיות של אהב"ה, והענין, כי הנשיקין הוא אתדבקותא דג"ר שלו בשלה חר"ב, ונודע כי חר"ב הם כלולין זה בזה הבן בחכמה וחכם בבינה, וכמו באר"א הכללים הם אר"א ויש"ס ותבונה כמו כן הם בחו"ב של דר"נ, ולכן מבינה שבחכמה נשרש בנוקבא ומחכמה שלה בדכורא. (פת"ש מ"ד ומ"ן יז)

¹¹⁴² עי' לעיל ז ע"ב *

¹¹⁴³ ע' לעיל י ע"ד ד"ה ועל זה נאמר, שיש רוח קול ודיבור, והם הג' כאן.

¹¹⁴⁴ אחרונה

¹¹⁴⁵ *

¹¹⁴⁶ אותיות הוי' הכולל כל המלבוש ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן ד' עולמות אבי"ע כידוע וכל הבחי' שדברו המקובלים בפרצופים האצילות הוא הכל ג"כ בנשמה של כל אדם וכל עלי' וירידה קטנות

מאיר היצירה

עשרים כו' קבען בגלגל כמין חומה – לפי שחזור פנים ואחור, והן זה כנגד זה, פנים של הא' כנגד האחור של הא'¹¹⁴⁸, וכן בכל האותיות, והן מחוברין הפנים והאחור, וזה א"א לצייר אלא בגלגל, ועוד שחזורין הלילה כמ"ש לקמן.

ברל"א שער¹¹⁴⁹ – [בליקוטיו כ"י ממש ברל"א שער¹¹⁴⁹, ז"ש (בזהר) בפ' בראשית¹¹⁵⁰ בא"ב דר"א וסי' א"ך ב"ך א"ל, שכ"ב שורות הן ובכל א' כ"א בתים והן רל"א, ומ"ש א"ל הוא האמצע א"ל ב"ם שהוא כללם] וחזור הגלגל פנים ואחור, הוא כמו

וגדלות וזיוגים הכל יש בנשמה ובה מדבר בס"י ברל"א שער¹¹⁴⁹ פנים ואחור שהם קבועים בגלגל והוא בכל אדם שכל א' יש לו גלגל וכוכב מיוחד כמ"ש שנדמו ישראל לכוכבים וידוע שכל כוכב יש לו גלגל פרטי וכל גלגל הוא חציו למעלה וחציו למטה סוד המלבוש הנ"ל וסוד כוכב הוא הנשמה של הגלגל כידוע והוא סוד שם הוי' וא"ב דאלב"ם הנ"ל שהם מרכז של - ב"ע רכב ע"ב עי' פת"ש עקודים ג' שאלו המאמרים [עשרה מאמרים שבהם נברא העולם] הוא צירופי האותיות שהם הכלים עם הרוח שהוא הנקודות, והם צירופי כ"ב אותיות ע"י רל"א שער¹¹⁴⁹ פנים ואחור

עי' פת"ש א"א לו היא נעשה בסוד אנכ"י, וסוד נורא מאד יש בזה, ע"פ מה שידוע מענין עולם המלבוש שחצי התחתון נתקפל למעלה בסוד רל"א פנים ואחור"ר (ס"י פ"ב מ"ד) שסוד ההתקפלות ה"ס חורבן העולם ועליית התחתונים למעלה, והוא ברזא דאלב"ם סליק ונחית, והם א' דאנכי ול' ע' הערה ד, ובצורה של עיגול שורש לעיגולים ורל"א פ"א שורש יושר (הקדו"ש סט ע"ד).

עי' פת"ש גדלות דז"א נו והוא מ"ש באד"ר (קל"ו ע"א) תאנא, בגולגלתא דרישא תליין אלף אלפין כו', קוצי דשערי אוכמן ומסתבכין דא בדיא (כו') ומכאן אתאחדן טעמי אורייתא בדכיא ומסאבא בכל אנון סטרינ כו', ותליין כגבור תקיף מארי נצח קרבינ, ובוא וראה כמה עמוק דברי תוה"ק וסתרי פלאות אשר בה, והוא, כי סוד המוחין ושערות של הגלגלתא הכל הוא בתורה כמ"ש, שז"א הוא המסדר הנהגת העולם בו' אלפי שנין בכל פרטיהם הכל ע"פ התורה, והכל(ל) כלול ברישא דיליה שהם המחשבה ששם הכל מסודר מה שצריך להתפשט בו"ק, והנה המוחין הפנימיים שבראש הוא עומק החכמה המסודר בכל פרט מהנהגה והיא חכמה הפנימית של התורה, והשערות הבוקעים ממותרי מוחא הם אותיות התורה שהם הגבולים של פרטי הנהגה זאת המתגלה בחיצוניות, והם השמות של הקב"ה שלפי פעולותיו כך הם שמותיו, והם צירופי אותיות התורה שכולה שמותיו של הקב"ה, ורק שנצטרפו בסוד המצות שהשמות של פעולותיו הם הכל לפי המצות, וענינם בכל פרט, והמצות הם בשני דרכים, האסור והמותר, טמא וטהור, כשר ופסול, שהם הו"ק שכוללים ב' הדרכים של הבחירה ביצה"ט וביצה"ר ימינא ושמאלא, וכן (בהנהגה) [בהנהגה] סוד חסד ודין, שאם אוכל האסור או עושה עון אז הגלגל מתהפך [בסוד אחור] מענ"ג לנג"ע, וכשנזהר מאיסור ועושה מצוה, אז הגלגל בסוד פנים והוא בסוד ענן, והם הכל מסודרים בהנהגת הטבע החיצוניית בכוכבים ומזלות הסודים בגלגל בעליה וירידה, שבירידת המזל הוא בסוד אחור ובעליתו בסוד פנים, ובזה תלוי כל מאורעות של האדם מיום הולדו עד מותו וכל גלגוליו וכל פרטיו, והם מבוארים באותיות התורה מכל הנבראים מבראשית עד לעיני כל ישראל, כמ"ש רבינו הגדול בפ' לספ"ד, והוא ג"כ תלוי בכוכב ומזל שלו שנוולד בו, שהכוכב והמזל הוא מסודר לפי האותיות והשמות המצורפים בשמו של האדם במקום שנזכר בתורה, ואעפ"כ האדם הוא בחירי בטבעו אף שכבר מבואר במקומו בתורה כל עניניו ומעשיו ומה שיארע לו, אעפ"כ הבחירה מסורה וגם לשנות המזל על פי מעשיו.

ע' זהר בראשית כו ע"ב תקונים בהקדמה יג ע"ב וזוהר פקודי רב ע"ב עי' דע"ה ח"ב עב ע"א שזה בגלל שגבורות ל אממותקים הם נגע גדול, ומתוקים אין טובה למעלה מהם.

¹¹⁴⁸ שתי הפינות, לא נכון שזה בריבוע ולא בעיגול, וצ"ע גדול וע' הערה ד.

והרב אמר שיש רק ב' עיגולים א' ביושר ולא בחוזר

¹¹⁴⁹ [מיקום] על ידי הרל"א שער¹¹⁴⁹ שבכ"ב אותיות כי הם כולם בהמלכות דאצילות ומהם נבראו כל העולמות ב"ע (דע"ה סח ע"ג), כי הכ"ב אותיות הם שורש המילים שבהם נבראו הכל, ולכן תמיד כל מלכות כולל כ"ב אותיות. עי' ביאורים ח"א נד ע"ג וז"ל כל העולמות כולן שהם העולמות ב"ע [אם כן רואים שאין שום קשר בין טנת"א זו לאורות אח"ף ולכן אינו המשך בכלל של פרק שעבר, וכן הוא עד סוף שער טנת"א] שנבראו יש מאין הנה הם נבראו על ידי כ"ב אתון שבמלכות אשר מהם נוצר הולד כצ"ל וכן הוא בדפוסים ישנים (וקה"י גורס כמ"ש למעלה ללא המוסגר), וכמו שהמלכות עשה הבי"ע על ידי כ"ב אתון גם המלכות עצמה נעשה מהכ"ב אתון שבז"א אבל הם לא נגלו אלינו.

אם כן כל רל"א הוא דעת בכל מקום?##

¹¹⁵⁰ לג ע"ב (לש"ו), ועי' בהקדו"ש שער הפונה קדים פרק יג שמציין לתרומה קלב ע"ב כי האתב"ש בבחי' ע"ב והאלב"מ בבחי' שם מ"ב.

מאיר היצירה

שמפרש במשנה שאחריו שצירף הא' עם ב' כזה א"ב, וכן עם כל האותיות והוא שער אחד, וכן א' עם ג' (וג' ע"ב) כזה א"ג וכן עם כל האותיות, וכן ב' עם כל האותיות (וכן בכל האותיות), והם תס"ב שערים רק שהם כפולים א"ב ב"א, שהם הכל מא' עם ב' וכן בכולם, ולא יבאו מאותיות שונים רק חציים שהוא רל"א שערים, וחציין יבאו בהיפך שהוא אחר, וכל מה שיבאו האותיות כסדר הא"ב נקרא פנים ולמפרע נקרא אחר.¹¹⁵¹ וכולן יבאו בגלגל¹¹⁵² זה כנגד זה, רק שתשמור הסדר כזה, שתצרף הא' עם כל האותיות שאחריה כסדר והן כ"א צירופין, ואח"כ הב' עם כל האותיות שאחריה והן כ' צירופין וכן הולך ומתמעט עד שהשי"ן אין לה צירוף אלא א'¹¹⁵³, והתי"ו אין לה צירוף כלל בפנים, שהוא אחר של כל האותיות. ובאחר תצטרף התי"ו עם השי"ן ואין להתי"ו צירוף קרוב יותר אלא השי"ן, ואח"כ תצטרף התי"ו עם הרי"ש, והשי"ן עם הרי"ש, ויש לרי"ש ב' צירופים, וכן הולך ומתרבה עד שלא"ף יש כ"א צירופים ולא' אין להאחר כלל צירוף כנ"ל, ובפנים הולך ומתמעט דשאר בפרודא וסיים בחיבורא¹¹⁵⁴, ובאחר הולך ומתרבה להיפך דשאר כו'¹¹⁵⁵, ולכן כל ריבועי השמות נקראו אחוריים (מאמר אדם דאצילות פרק ו')¹¹⁵⁶, וכל הלחשים הולכין ומתמעטין כמו שבריר"י בריר"י ריר"י יר"י¹¹⁵⁷, וכן בכל הלחשים, שכל הלחשים שליטתן הוא באחוריים ולא בפנים, וכשמזכירין הפנים הם מסתלקין, ולכן מסיים בב' אותיות שהוא צירוף האחרון.

¹¹⁵¹ ע' תיקו"ז צו ע"ב וז"ל, ועוד המוציא דא המוציא לחם מן הארץ בגינה אתמר לחמו ניתן וכו' ועוד המוציא במספר צבאם אליו רמ"ח תיבין דקריאת שמע לכלם בשם יקרא הה"ד (בראשית ב') ויקרא האדם שמות וגו' דא ההוא דאתמר ביה כתפארת אדם לשבת בית דקרא שמהן לכל חיות הקדש ולכל שרפים ואופנים וצבא דלעילא לכל חד קרא ליה בשם ידיע ובדרגא ידיעא לאשתמודע לכל חד מאתר דאתנטיל כגווי דנחלי ימא דאתחזרו לאתר דאתנטילו בשליחותא הה"ד (קהלת א') כל הנחלים הולכים אל הים וגו' אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים ללכת מאתר דאזלין תמן חזרין בשליחותא תרגום: ועוד המוציא זהו המוציא לחם מן הארץ. בגללה נאמר "לחמו ניתן וכו'" ועוד "המוציא במספר צבאם" אלה רמ"ח אותיות דקריאת שמע "לכלם בשם יקרא" והוא שנאמר "ויקרא האדם שמות וכו'" זהו שכתוב בו "כתפארת אדם לשבת בית" שקרא שמות לכל חיות הקדש ולכל שרפים ואופנים וצבא של מעלה לכל א' קרא לו בשם ידיע ובדרגא ידיעא להיות נודע לכל א' ממקום שנלקח כעין נחלי הים שחזרו למקום שנלקחו (משם) בשליחותם והוא מה שנאמר "כל הנחלים הולכים אל הים וגו' אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים ללכת ממקום שהולכים שם חוזרים בשליחותם.

אם כן זה השער לראות שורשו של כל דבר ודבר בשם הו"ה וצ"ע*##

¹¹⁵² צ"ע גדול שלא מוזכר בכלל יושר, והרב התקשה ואולי הכל ביושר

¹¹⁵³ אחד אחת*

¹¹⁵⁴ למה? כלומר כל הריבוי נהיה דבר א' נהיה תיקון ואיחוד

ע' זהר ב צה ע"א כלורם שכתוב הפוך.

¹¹⁵⁵ בחיבורא וסיים בפרודא, וע' פע"ח לקוטי תורה יתרו, וז"ל

(5) ספר לקוטי תורה - פרשת יתרו

בקדושה להיותן פב"פ דס"א הם כקוף בפני אדם אב"א וגם הם ננסרו להיותו פב"פ ואינם יכולים להזדווג שלא נסמך להם אור לזווגם ונשארו בפרודא וזהו שארי בחבורא אב"א וסיים בפרודא וז"ש יתפרדו כל פועלי און.

¹¹⁵⁶ ע' ע"ח שער הזיווגים פרק ו'

¹¹⁵⁷ וסוד הגדול הזה הוא מ"ש במתאוננים, כמ"ש (במדבר יא א) ויהי העם וגו', ותבער במ אש ה' ויתפלל משה וגו' ותשקע האש, וכתב (במדבר יא ג) ויקרא שם המקום ההוא תבערה וגו', והענין, כי אז נסעו מהר ה' ללכת לא"י שהוא זמן הגדלות כמ"ש למעלה (פתח יא) שיצ"מ היה הלידה, והליכתם במדבר וקבלת התורה בסוד היניקה, וביאתם לא"י הוא תכלית שלמותם סוד הגדלות, וחטאם היה במה שהתלוננו על טורח הדרך, ואמר הקב"ה אני הייתי מתכוין לטובתם למהר ביאתם לארץ גו' (רש"י דברים א ב) ולכן ע"ז גרמו התגברות הקטנות דאלקים שהם גבורות הקשות שהם בחוטמא דז"א ה"ג דאלקים, שהם בסוד מוחין דקטנות שמשם סוד שס"ה דרגין כמ"ש למעלה (פתח ט) שעי"ז גורמים תגבורת הדינים בחוטמא, ששם תננא ואשא וגחלי

מאיר היצירה

ואמר¹¹⁵⁸ ואל תתמה שהאותיות בעצמן שהם בפנים והן באחור, וכאן הן זכות וכאן הן חובה, ועוד שצירוף הא' יבא בפנים למעלה והוא בפנים עליונים, ובאחור הוא באחוריים התחתונים, שכ"כ יתהפכו, ולכן אמר וסימן לדבר אין בטובה כו' נגע וענג הן האותיות עצמן רק שהן מתהפכין.

(פ"ב מ"ה) כיצד צרפן שקלן והמירן אל"ף עם כולם וכולם עם אל"ף, בי"ת עם כולם וכולם עם בי"ת, וחוזרות חלילה, ונמצאות ברל"א שערים, ונמצא כל היצור וכל הדבור יוצא משם אחד.

(יג ע"ג) כיצד צרפן שקלן והמירן – עכשיו הוא מפרש הרל"א שערים. אל"ף עם כולם וכולם עם אל"ף – כנ"ל (יג ע"ב) והם פנים עליונים ואחור תחתונים¹¹⁵⁹.

ב' עם כולם – פירוש עם הנשארים, שא"א¹¹⁶⁰ לחשוב ב' עם א', שכבר כלל כולן עם א'¹¹⁶¹, וכן וכולם עם ב', וכן בכל האותיות, וכל זה הוא בצירוף בב' אותיות. אבל אם תרצה לצרף כל האותיות יחד יהיה הרבה מאד כמ"ש בפ"ד (משנה טז) מכאן ואילך כו', אבל כל הצירופים הן כולם סעיפים של הרל"א שערים¹¹⁶², והרל"א כוללם. כי בכל ב' אותיות מהם שתצטרף כבר הן ברל"א שערים, כי בכל הצירופים א"א לשנות רק ב' אותיות להיפך¹¹⁶³, כמו אליהו אליוה, שבב' הצירופין אלו הם שוין רק ה"ו הן מתהפכין, וכן בכל צירוף וצירוף. ולכן בכל שער ושער יש כמה צירופים מכ' אותיות הנשארים, רק שהן כלולין כנ"ל, וז"ש וחוזר חלילה. לכן קראם שערים, כי לא יחשוב רק ב' אותיות הראשונים מכל צירוף, שהן שער הצירוף¹¹⁶⁴, אבל בכל א' פרטים רבים כנ"ל.

ונמצא כל היצור וכל הדבור יוצא משם אחד – פי' כל תיבה שתצטרף לדבר בכל לשון שיהיה¹¹⁶⁵, אפילו התיבה יהיה מאותיות הרבה, יוצא משם א', ר"ל יהיה הוראת התיבה לחסר או להיפך או ממוזג או נוטה לצד זה או לצד זה או נוטה הרבה או מעט הכל לפי ההיפוך של האותיות לפנים או לאחור¹¹⁶⁶, ואיזה פנים ואחור העליונים או התחתונים או האמצעים, או לפי קירובם לעליון או לתחתון ולפי רבוי האותיות והיפוכן, ובזה תבין סוד השמות וצירופיהם. וכן כל היצור נוצר מן כל הכ"ב אותיות, ואם נחסר

דנורא כמ"ש באד"ר (קל"ז ע"ב), שלכן נגדו שס"ה מנים בקטורת לשס"ה ימות החמה, שהוא עולה לבסמא רוחא דחוטמא למתק הדינים אשר שם, ולכן אז (במדבר יא א) וישמע ה' ויחר אפו, וע"י תפלתו של משה הוריד מוחין דגדלות בז"א, ועי"ז ותשקע האש, שירדה למטה ונתמעט, וז"ס הלחשים שזכרו רז"ל (פסחים ק"ב ע"א) שמתמעטין והולך, בכל א' מתמעט אות א' כגון שברירי ברירי כו', שכל החיצונים אחיזתם במוחין דקטנות, וכל מה שהם יורדים הם מתמעטים, ועי"ז נדחה הסט"א הדבוק שם. (פת"ש ז"א לח)

* 1158

¹¹⁵⁹ ע' הערה ה. ולא שייך בגלגל

¹¹⁶⁰ שאי אפשר

¹¹⁶¹ ואם זה ב"א זה אחור.

¹¹⁶² הנשמות הי' נכללים תחי' בנשמת אדם, כמו שכל הגופים של ב"א היו נכללים בגופו, וידוע כי התורה הוא כלל המלבוש שנארגת מאותיות בסוד רל"א שערים פנים ואחור, והוא כלל - פת"ש נתיב הקלי כו'

¹¹⁶³ כדי להגיע לכל הכ"ד צירופים

שאם זה יותר מב' זה לא צירוף אלא מילה אחרת לגמרי*

¹¹⁶⁴ כלומר הב' אותיות ראשונות של כל מילה בעולם.

¹¹⁶⁵ אפילו לע"ז

¹¹⁶⁶ של כל האותיות ולא רק ב' הראשונות.

מאיר היצירה

אחד מהם הוא בעל מום, והן נוטין לחדד ולהיפך. וכן כל הנ"ל כפי צירוף האותיות א"ב והיפוכן כנ"ל. וע"ז אמרו (ברכות נה ע"א) יודע היה בצלאל לצרף האותיות שבהן נבראו וכו'. וידוע שכלם נבראו בשם הוי"ה ית¹¹⁶⁷, והוא כי ל"ב נתיבות הן, עשר ספירות שהם בסוד השם כנ"ל¹¹⁶⁸, וכ"ב אותיות, ועשר ספירות שהן השם הוא פנימיות האותיות, בסוד נקודות, שהוא החיות של האותיות¹¹⁶⁹.

ובהשם יש ד' מלואין הידועין, ע"ב באות יו"ד, ס"ג באות ה"א, מ"ה באות וא"ו, ב"ן באות ה"א השניה. והוא מתייחד באותיות כסדר י"ה עם הב' מלואים ע"ב ס"ג בפנים, ושם י"ה באמצע בין ע"ב לס"ג, והן כ"א¹¹⁷⁰, כי י"ה נחשב לא', והן על כ"א צירופים של הא', והולך השם ומתמעט בכל אות ואות, מאות אל"ף עד שבצירוף השי"ן יבא יו"ד של השם (יג ע"ד) ע"ב לבדו, ויבא השם י"ה על אותיות אל"ב כ"ס כו' עד כ"ת, ואח"כ שאין בצירופים אותיות מא"ל ב"ס גם השם י"ה לא יבא בהם. ובאחור יבא מילואי מ"ה ב"ן ושם ו"ה באמצעם, והן הולכין מלמטה עד למעלה ומתמעטין והולכין, רק שאין מתחילין אלא מצירוף השני לפי שצירוף הראשון הוא בסוד מלכות דמל', דל"ל מגרמה כלום (זהר ח"א קפ"א ע"א), וכן מלוי של ב"ן ל"ל אלא ט' אותיות מטעם זה¹¹⁷¹, והוא דוקא מצד אחוריים אבל מצד פנים יש לה ג"כ¹¹⁷², והן הולכין משמאל לימין, וכן ו"ה משמאל לימין הכל להיפך, וכל האלב"ם¹¹⁷³ יבא להיפך משמאל לימין וממטה למעלה כמו הצירופים של האותיות שהן הכל להיפך, ואם תרבע הפנים לאחור דהיינו שהשי"ן של אחור יהיה בצד ב' של פנים וכן בכולם, עד שהב' של אחור יהיה בצד שי"ן של פנים יהיה כמין מרובע, וז"ש לעיל (פ"א מ"א) כמין מעזיבה.¹¹⁷⁴ רק לאל"ף ותי"ו¹¹⁷⁵ לא יהיה בן זוגו.

¹¹⁶⁷ והוא השם א' כאן.

¹¹⁶⁸ כלומר שם מ"ה.

¹¹⁶⁹ אם כן בכל הרל"א טמון בשרשם הנקודות שהוא שם הוי"ה שם המפורש, ואם כן כנ"ל הערה 1140 שיש אותיות וצירוף לפני זה יש נקודות***

¹¹⁷⁰ ב' המילויים יש בכל א' י' אותיות.

¹¹⁷¹ ע"י הקדו"ש סז ע"א שהוא העשירית שהיא הנוק' נוק' היא מה שמלכה ולכן זה מה שלא מופיע, וע"י דע"ה ח"ב ט ע"ד שזה חוץ מהמלכות

¹¹⁷² שם ג"ן שיש א' בתוך הו', ע'

(4) ספר ביאורי אגדות (אפיקי ים) - סוכה דף מט ע"א

כרובים זהב וכו' כמ"ש (זהר בראשית א ע"ב) וכאן בהיכל זה השיתין מחוללים ויורדים עד התהום, וכ' רבינו שם שז"ס מ"ש שכרה דוד שיתין שהייתה בסוד בתולה ג"ן נעול גל נעול והוא פתח אותה בסוד אבן מאסו הבונים וכו'. ונראה כוונתו העמוקה לפי דל שכלי בעומק דבריו הק' שהוא מ"ש במ"א במ"ש מפתח דכליל בשית וסתים פתחאה, שהם בסוד ג"ן וג"ל בסוד אלקי"ם, וע"י יסוד דסתים פתחאה שהוא ו' נשלם לס' מג"ן, וכן מג"ל נעשה מ"ם סתומה, והוא בסוד העיבור שאז סתימא בגלותא. ובלידה היא נפתחת בסוד ח' דח"מץ דאתפתח לה' דמצ"ה, והוא מ"ש שכרה דוד שיתין ר"ל מה שהי' ג"ן סתום ע"י ו' שהי' בסוד ס' חתומה נכרה ונתפתח ע"י ונעשה בסוד ג"ן אב"ן וכו'. ודבר זה מבואר בז"ח (שה"ש סב ע"ד) בשעתא דברא קוב"ה עלמא ברא בקדמיתא שיתין עילאין דאינון מקורא לנחתא בהון בשמים וכו' בר"אשי"ת דא שית מקורא דכניש כל מקורין וכו'

וע' יהל אור ח"ג ב ע"א שפנים של נוק' ג"ן

¹¹⁷³ וז"ס ב' דברות אנכ"י ל"א יהי"ה שב' תיבות אלו ה"ס אנ"י, ואנכ"י הוא כס"א (תיקוני זהר ט' ע"ב) בינה ששם יעלה אנ"י וכ' הוא כתר תגא בראש ס"ת, ובעליית אנ"י שם היא נעשה בסוד אנכ"י, וסוד נורא מאד יש בזה, ע"פ מה שידוע מענין עולם המלבוש שחצי התחתון נתקפל למעלה בסוד רל"א פנים ואחור"ר (ס"י פ"ב מ"ד) שסוד ההתקפלות ה"ס חורבן העולם ועליית התחתונים למעלה, והוא ברזא דאלב"ם סליק ונחית, והם א' דאנכ"י ול' דלא יהיה לך גו' והוא מ"ש כאן בדיקנא בס"ד (סד"צ י"ח ע"א) סליק ונחית, שהם כלל דו"נ - פת"ש א"ל או

כלומר להוציא את התחתון יש צמצום בעליון

¹¹⁷⁴ ע' פונה קדים כט באריכות

¹¹⁷⁵ הרי אין תי"ו רק א' בפנים וא' באחור, וצ"ע כוונת רבינו.

מאיר היצירה

וז"ש שבת¹¹⁷⁶ שהיא פנים עליונים¹¹⁷⁷, לכולם כו' ואמר הקב"ה כנסת ישראל שהיא התי"ו יהיה בן זוגך, והוא בסוד א"ת ב"ש ביושר כ"ן¹¹⁷⁸ שהאלב"ם הולך ביושר, וכשהולך למפרע גם הא"ת ב"ש הולך למפרע, רק שא"ת ב"ש הוא בקצוות ואלב"ם הוא באמצע¹¹⁷⁹, דהיינו הא"ת ב"ש הא' בימין ותי"ו בשמאל, ובשורה ב' הב' בימין ושי"ן בשמאל, וכן בכולם, ומחציו הוא למפרע, ואלב"ם הוא באמצע כל הכ"ב אותיות זה כנגד זה, וכן השם י"ה ו"ה על זה¹¹⁸⁰, רק שהשם ו"ה הוא לאחור שהוא באחור, והן¹¹⁸¹ כנגד ע"ם ביושר עם עתיק שהוא שרשם הוא י"א. ולכן בצירוף הראשון¹¹⁸² שהוא כנגד ע"ם (ר"ת עתיקא סתימאה¹¹⁸³) אין שם אחור כלל¹¹⁸⁴, והאחור הוא בסוד בי"ת באור חוזר, ומלכות דאחור הוא היפוך, והשם הוא מתגלגל כ"א פעמים כ"א¹¹⁸⁵, שהן אהי"ה פעמים אהי"ה, והם כ"א אזכרות שבתפילין¹¹⁸⁶, והן גימט' אמ"ת, ולכן חותמו הוא אמת (שבת נה ע"א), ונמצא כל הרל"א שערים הוא מתגלגל¹¹⁸⁷, וז"ש כל היצור וכל הדבור יוצא משם א'.

(פ"ב מ"ו) יצר ממש מתהו, ועשה את אינו ישנו, וחצב עמודים גדולים מאויר שאינו נתפש. וזה סימן א' עם כולם, וכולם עם א'. צופה וממיר ועשה את כל היצור ואת כל הדבור שם אחד. וסימן לדבר עשרים ושתים חפצים¹¹⁸⁸ בגוף אחד.

¹¹⁷⁶ עי' ב"ר פ"א פ"ח וז"ל, ד"א למה ברכו ר' ברכיה ורבי דוסתאי ורבי שמואל בר נחמן רבי ברכיה ורבי דוסתאי אומרים שאין לו בן זוג חד בשבתא תרי תלתא ארבעתא חמשה ערובתא שבתא לית לה בן זוג ר' שמואל בר נחמן אמר שאינו נדחה י"ט נדחה יו"כ נדחה שבת אינה נדחית תני ר"ש בן יוחאי אמרה שבת לפני הקב"ה רבש"ע לכולן יש בן זוג ולי אין בן זוג א"ל הקב"ה כנסת ישראל היא בן זוגך וכיון שעמדו ישראל לפני הר סיני אמר להם הקב"ה זכרו הדבר שאמרתי לשבת כנסת ישראל היא בן זוגך היינו דבור (שמות כ) זכור את יום השבת לקדשו, עכ"ל.

¹¹⁷⁷ פנים עליונים היא בינה או ז"א, ע' שער הצלם ג' שזה ש"ע נהורין דא"א שנכנסים ליסוד בשעת הזיווג, ואז מתאים עם ז"א.

¹¹⁷⁸ כל זמן*

¹¹⁷⁹ ע' לקמן פרק ו' כא ע"ב ולפי כן*

¹¹⁸⁰ בא"ל ב"ם

¹¹⁸¹ י"א ראשונים של א"ל ב"ם.

¹¹⁸² שורה ראשונה

¹¹⁸³ אולי עתיק ימין, שעתיקא סתימאה היא לשון של א"א עי' אד"ר קכט ע"א

¹¹⁸⁴ קשה שזה שייך לא"א כמש"כ באד"ר שם

¹¹⁸⁵ למה?

¹¹⁸⁶ עי' ע"ח אנ"כ י' וכן פע"ח תפילין ג' ועי' ב"ע קא ע"ב וז"ל, המוחין נק' עטרין שהם עטרין דגופא והם תגין של אותיות שעטנ"ז ג"ץ ז"ת ג' תגין ג' מוחין והם כ"א אזכרות של התפלין שם אהי"ה ושורש המוחין במר"ס ואוירא ולכן נקרא עטרא דכל עטרין וידוע כי יש ג' מוחין עליונים מאד שהם בכתר גלגלתא דז"א והם מאימא עצמות וכלים וע"ז נאמר צאנה וראנה בנות ציון במלך שלמה בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו במ"ת שאז נעשה הכתר לז"א כידוע ואימא שורשה במר"ס כמ"ש בכל"מ ולכן מר"ס נק' עטרא דכל עטרין וכמ"ש למעלה בראש האדרא עד לא זמין תיקוני מלכא ועטורי עטורין שקאי על מר"ס כמ"ש שם באריכות, עכ"ל.

¹¹⁸⁷ מלשון גלגול של התלבשות השם הו"ה, שיש להו"ה התגלות בכל א' וא' מהרל"א שערים, ואין עתיק של או"י שזה נעלם

¹¹⁸⁸ הכ"ב אותיות הם חומר כל המדרגות שהם כ"ב חפצים כמ"ש בס"י (פ"ב מ"ו) וה' אותיות מנצפ"ך הם חומרי הכוללים נגד ה' מוצאות של הפה (פת"ש ז"א ו)

מאיר היצירה

יצר ממש כו' – כידוע שתהו ובהו וחשך הם כח"ב למפרע¹¹⁸⁹, כי תהו קו ירוק הוא בינה כידוע¹¹⁹⁰, שמקיף את כל העולם שממנה יוצא חשך¹¹⁹¹ לעולם כנ"ל (#) בסוד נקודות אלהים¹¹⁹², ובהו כנגד חכמה שהן אבנים מפולמות שהן יו"ד המשוקעות בתהום¹¹⁹³, דאבא יסד ברתא (זהר פנחס רנז ע"א) שמהם מים יוצאין לעולם, וחשך כנגד הכתר שנאמר (תהלים יח יב) ישת חשך סתרו כנ"ל, ובהן שלש אמות אמ"ש כנ"ל, שהארץ כלולה מכולם כידוע¹¹⁹⁴, ומפרש כאן יצירתה מכולם כנ"ל בפ"א במשנה (י"א) שלש יד ע"א וכו', ואמר יצר ממש מתהו דיצירה הוא מבינה בסוד (משלי ג יט) כונן שמים וכו'.

ועשה את אינו ישנו – פירוש המלכות הוא אין, בסוד (לעיל פ"א מ"ז) נעוץ כו', ועשה שהיא בסוד עשיה, עשה ישנו מסמ' דבהו, שהוא חכמה הנקראת יש¹¹⁹⁵.¹¹⁹⁶ ואחר שפירש יצירה ועשיה של הארץ, פירש העמודים של הארץ מהיכן הם, ואמר וחצב עמודים גדולים מאויר שאינו נתפס שהוא בכתר בסוד קרומא דאוריא¹¹⁹⁷, ששם תר"ך עמודים¹¹⁹⁸, וכן אמרו בגמ' (חגיגה יב ע"ב) הארץ כו' על

¹¹⁸⁹ לעיל י ע"א כתוב שחשך הוא כתר, ועי' לעיל פ"א מ"א שתהו ובהו הם חו"ב

¹¹⁹⁰ עי' חגיגה יב ע"א וז"ל תנא תהו קו ירוק שמקיף את כל העולם כולו שממנו יצא חשך שנאמר ישת חשך סתרו סביבותיו בהו אלו אבנים המפולמות המשוקעות בתהום שמהן יוצאין מים, ועי' רע"מ פנחס רנז ע"א וז"ל, תרין קליפין ירוק וחורר דקליפין דאגוזא חד תהו קו ירוק, עכ"ל, וכן עי' תיקו"ז יב ע"ב אתמר עליהו והארץ היתה תהו, דא קו ירוק קליפה קדמא דאגוזא, ובהו אבנים מפולמות, עכ"ל.

ע' ע"ח (שער מ"ד ומ"ן פרק י') והנה כך דרכו תמיד עמה כי אחר שהז"א סותם פתחה תמיד נמצא כי אמא לעולם היא בתולה והוא סוד אסתר ירקרקת היתה כי סוד בינה קו ירוק כנזכר בתקונים והיתה נקרא אילת השחר על שרחמה צר ובכל שעה היתה כבתולה. והנה אותו הרוח דהיב בה בכל זמנא אינו לבטלה כי הנה הוא נמשך בז"א ונמשך ממנו אל הנוקבא שלו לעשות בה כלי גם היא וניתנה לה מיסוד שלו ליסוד שלה לעשותה כלי, עכ"ל.

¹¹⁹¹ זה שייך לכתר או לדינן המתערין מבינה. הרב אמר לדינים וכאן לא שייך לאותו דבר כמו הגמ'.

¹¹⁹² כלומר הו"ה בנקודת אלקים.

¹¹⁹³ עי' הערה 1190.

¹¹⁹⁴ כלומר יסוד עפר כלולה מאויר מים אש.

¹¹⁹⁵ עי' זהר פנחס רנז ע"ב וז"ל, כפום דרגא דיליה דאתקרי יש מאין ודא חכמה עלאה, עכ"ל.

¹¹⁹⁶ שחכמה עשה את הנוק', כלומר שה'אינו' עשה את הישנו'.

¹¹⁹⁷ עי' הערה 54 כלומר שקד"א היא בחי' הכתר בג' רישין דא"א. ועי' הערה 999 שקד"א היא ביטוי באדם הגשמי של הכתר בספירות (א"א).

¹¹⁹⁸ ע' שעה"פ חבקוק ז"ל, הנה נודע, כי בספירת הכתר, יש תר"ך עמודי אור, כמנין כתר. ונחלקים י"ש אורות בחכמה, וי"ש אורות בבינה

אפיקי ים מו"ק יב ע"ב וז"ל, ז"ת שבה, ותבל העליונה בינה שבה משכן האדם ועבודה ותורה, והארץ על העמודים הם תר"ך עמודים שהם נחצבים מאויר שאינו נתפס קד"א שמכתר, וכידוע שגלגלתא הוא כתר ובינה, והעמודים הם נכללי' בבינה שלכן בה שם אה"ה כמו בכתר, עמודים על המים הוא חכמה שהוא התהום, ומים על ההרים הם אבנים המפולמות שמהם מים יוצאים וז"ש על הרים יעמדו.

בא"ר (קכח ע"ב) וכל נימא ונימא להיט בת"י עלמין והוא מנין קדוש כמש"ש וכל עלמא ועלמא סתים וגניז ולית דידע להון בר איהו ולהיט בארבע מאה ועשרין עיבר [והוא מנין כתר תר"כ עמודי אור אתון דעשרת הדברות] ובכל נימא ונימא אית מבועא כו': (גר"א תיקו"ז דף קמא ע"א)

כלומר כאן הוא הארץ שהוא מלכות עומדת על הדעת שהוא עיקר הו"ק, ומתחתיו כח"ב בא"ח.

¹¹⁹⁹ וז"ל רבי יוסי אומר אוי להם לבריות שרואות ואינן יודעות מה רואות עומדות ואין יודעות על מה הן עומדות הארץ על מה עומדת על העמודים שנאמר המרגיז ארץ ממקומה ועמודיה יתפלצון עמודים על המים שנאמר לרוקע הארץ על המים מים על ההרים שנאמר על

מאיר היצירה

העמודים והעמודים על המים, והוא התהום¹²⁰⁰, ועליו¹²⁰¹ התהו¹²⁰², מים על ההרים, והוא אבנים המפולמות וכו'¹²⁰³, וההרים על הרוח, והרוח בסערה הן שני רוחות, רוח ורוח מרוח, אלא שלמעלה הוא אור וכאן הוא החושך.

ואמר וזה סימן כו' – שאל תקשה לך שהולך בהפוך תהום על תהו כו', וכן היצירה של הארץ הכל הוא בהיפך, לפי שהוא כאן באחור¹²⁰⁴, ואמר וזה סימן א' עם כולם וכולם עם א' באחור והוא אחור התחתון.

צופה וממיר – פירוש שהמרתו הוא פנים העליון נגד אחור תחתון¹²⁰⁵, ופנים הב' נגד אחור הב' מתחתון כאשר תראה בהמרובע הנ"ל¹²⁰⁶, ולכן אמר צופה שהוא מרחוק כנ"ל (ט ע"ג), ובו עשה את כל היצור ואת כל הדבור שם אחד שהוא המרובע הנ"ל, והן כ"ב, ו"א בפנים נגד יו"ד אצבעות הידים וברית הלשון שהוא גוף ת"ת מכריע בינתיים¹²⁰⁷, וי"א באחור נגד יו"ד אצבעות הרגלים וברית המעור מכריע בינתיים, וזהו שאמר שכולם הם שם אחד¹²⁰⁸.

וסימן לדבר כ"ב הפצים בגוף אחד – שהן הידים והרגלים הגוף והברית [בליקוטיו ז"ל, הכלל בצירופים רל"א פנים ואחור אל"ף עם כולן וא"כ אותיות השניות בפנים של האל"ף הוא מב' עד ת' בכ"א¹²⁰⁹ בתים והן א"ב א"ג עד א"ת, באחור כולן עם א' והוא בדרך תשר"ק עד ב', והשניות¹²¹⁰ הם אלפ"ן ת"א ש"א כו' עד ב"א, והן בשני שנויים מהופכים דשם בדרך א"ב ג"ד וכאן בדרך תשר"ק, ושם האלפ"ן באות הראשון וכאן באות השני, ושם הוא פנים העליונים וכאן אחור התחתונים, וכן הוא ב"ב¹²¹¹ ב"ג ב"ד כו' ב"ת, ת"ב ש"ב כו' וכן ג"ג¹²¹² כו' וכן בכולן] והרל"א שערם הם כמנין השם הוי"ה בד' מלואין ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן¹²¹³. (עוד תראה כי כל הקצוות של כ"ב א"ב הן א"ת ב"ש שבשורה הראשונה א' בקצה הימין ובקצה השמאל ת' וכן בכולם עד חציו, ומחציו ולמטה להיפך, ועוד הכלל כי השערים של הפנים ואחור הן שוין זה לזה בא"ת ב"ש, כיצד שער הראשון של הפנים הוא א"ב ושער הראשון של אחור הוא {יד ע"ב} ת"ש שהוא א"ב

הרים יעמדו מים הרים ברוח שנאמר כי הנה יוצר הרים ובורא רוח בסערה שנאמר רוח סערה עושה דברו, עכ"ל.

ע' פיסקא הבאה וגם הגמ' בפנים שמשמע שהעומדים על המים והם על ההרים (שהם התהו), והם על הרוח, ואם כן זה דעת בינה חכמה כתר.

כלומר והוא על התהו¹²⁰¹

כאן משמע הפוך ממש שכתוב בתחילת פירוש המשנה שכאן משמע שהחכמה שהוא האבנים מפולמות הם התהו ולא בהו¹²⁰²

ע' תיקו"ז & בהו אבנים מפולמות דא קליפה תנינא דאגוזא קשה כאבן כלומר העמודים על המים, והמים על ההרים, וההרים על הרוח, אם כן העומדים שהם התר"ך עמודים הם הדעת במקום הכתוב, ועליו נמצא המים, ועליו נמצא ההרים שהם החכמה, ועליו הרוח שהוא הא"א והעתיק.

כלומר אור חוזר, כדלעיל יג ע"ד.¹²⁰⁴

המיר מלשון תמורה.¹²⁰⁵

הערה ו.¹²⁰⁶

כלומר פנימיות הת"ת ולכן זה דעת, וע' הערה 1268 שת"ת נקרא דעת¹²⁰⁷

צ"ע אם השם א' הוא הוי"ה שהוא שורש הרל"א או שכל הרל"א פ"א יוצרים שם א', לפני ג' שורות כתוב כשני. ע' לעיל הערה 1187.¹²⁰⁸

כלומר בעשרים ואחד בתים¹²⁰⁹

אותיות שניות/עיברית***¹²¹⁰

צ"ל בב'.¹²¹¹

צ"ל בג'.¹²¹²

עם הכולל.¹²¹³

מאיר היצירה

בא"ת ב"ש, והשני של הפנים א"ג והשני של אחרים וכו' ¹²¹⁴) ובכל שער מן הרל"א שערים נצדפים אחריו כ' אותיות הנשארים כל כך פעמים כמנין בתים שהתיבה של כ' אותיות עושה כדלקמן (פ"ד מ"ט"ז) ¹²¹⁵.

ולא חשב כאן אלא ב' אותיות הראשונות אבל הנשאר כולן כלולין באלו הרל"א שערים, כמו בשער הא"ב ¹²¹⁶ שהוא א"ב והצירוף הראשון של השער הזה הוא א"ב כסדר יש בו כ"א שערים, השער השני ממנו ב"ג הוא כלול בשער הראשון מאות ב' ¹²¹⁷, השער השלישי ג"ד הוא כלול בשער הראשון מאות ג' ¹²¹⁸, השער הרביעי הוא ד"ה הוא כלול בשער הראשון מאות ד', וכן כולם כלולין בשערים הראשונים של האותיות, והנשאר באותיות אחרים, וכשתצטרף כל השערים יהיו כל כך אלפ"א ביתו"ת כמו שתיבה אחת של כ"ב אותיות בונות בתים, ובהם תמצא כל הדבור, מכל תיבה שבעולם, ומכל לשון שיהיו בעולם, וכן כל היצורים שנתהפכו בהם הא"ב כולם תמצאם בכאן ופרטי היצורים הן כפי הבתים של כ"ב אותיות, ואלו הכ"ב אותיות הן ¹²¹⁹ הספירות הכלים שלהם כמ"ש לקמן (#).

ונקודות הן פנימיות הספירות דנקודין אל האותיות הן כרוח לגופא, כמ"ש בזהר ¹²²⁰ (#) שהן עשר נקודין, חמש תנועות גדולות וחמש תנועות קטנות, והן חמש כנגד חמש שאמר בפ"ק (מ"ג). והאותיות עם הנקודות הם ל"ב נתיבות חכמה, ששם ¹²²¹ שה' תנועות גדולות הן ה' חסדים וה' ¹²²² תנועות קטנות הן ה"ג, לכך בא אחריהם דגש או שב"א שהן מגבורה כמ"ש לקמן (#). ועוד ה' שְׁוֹאִין, שוא נע, ושוא נח, ג' חטפים ¹²²³, והן ג"כ כנגד ה"ג אלא שאלו הן גבורות שאינן ממותקות, והראשונות הם ממותקות, דינא קשיא ודינא רפא ¹²²⁴, נגד ב"פ מנצפ"ך כידוע ¹²²⁵, לכן התנועות קטנות נחטפות, שאין להאריך בהם, והשְׁוֹאִין נחטפים יותר עד שא"א לשב"א בלא תנועה אחרת, ולכן התנועות קטנות נכללות בתנועות הגדולות. וכל מוצא האותיות באות בת"ג (ר"ל אֶל"ף ¹²²⁶ כו' דְּלִי"ת כו' חִי"ת כו' יו"ד כו' בסוד פִּיתוּחֵי חוֹתָם) כידוע ¹²²⁷.

פרק ג

(פ"ג מ"א) שלש אמות אמ"ש, יסודן כף זכות וכף חובה ולשון חק מכריע בינתיים ¹²²⁸

- ¹²¹⁴ למה זה נוסף כאן? ## נתנזן – המשך ת"ר שהוא א"ג בא"ת ב"ש
¹²¹⁵ כלומר כאשר מתייחס שיש מילה של כל הכ"ב אותיות.
¹²¹⁶ הראשון
¹²¹⁷ כלומר משער א"ב*, ונראה יותר שכל השורה כלול בב"ג*##
¹²¹⁸ כלומר משער א"ג
¹²¹⁹ נדצ"ל הכלים של הספירות*##
¹²²⁰ כנראה שכוונתו לתז"ח יז ע"ג
¹²²¹ עיברית?
¹²²² עי' בהגר"א בסד"צ לו ע"א ד"ה לקמ"י.
¹²²³ אָ אָ אָ
¹²²⁴ עי' & שדינא קשיא היא גבורה, ודינא רפא היא מלכות, ועי' סד"צ לו ע"ב וגר"א שם.
¹²²⁵ עי' לעיל הערה 196.
¹²²⁶ עי' תיקו"ז ט ע"א. עי' יהל אור ח"א כב ע"ב.
¹²²⁷ ואז?##
¹²²⁸ משנה זו כפולה לעיל רפ"ב בדרך אגב וכאן עיקר המקומה (ש"ל), ובאמת כאן עיקר מקומו, ושם דרך אגב, ועוד אפשר שכאן מדובר הרבה יותר גובה מפרק ב'.

מאיר היצירה

שלש אמות אמ"ש יסודן וכו' – פירוש בכל מקום שנמצאות ג' קוים חד"ר יסודם מאלו ג' אותיות, שלש אמות,¹²²⁹ פרישית לעיל (ו ע"א) שלכך קראן אמות שהן עיקר תולדות שמים וארץ.¹²³⁰

זכות – פרישית לעיל (יב ע"ד¹²³¹)

לשון – דבר הנלוש והמעורב¹²³².

(פ"ג מ"ב) שלש אמות אמ"ש, סוד גדול מופלא ומכוסה וחתום בשש טבעות, ויצאו מהם אויר מים אש¹²³³, ומהם נולדו אבות ומאבות תולדות.

שלש אמות אמ"ש סוד גדול מופלא ומכוסה וחתום בשש טבעות – פירוש כי כבר אמרנו שהשלש אמות שרשן בספירה הראשונה¹²³⁴, [פי' ע"ק כנ"ל בפ"א (י ע"ד¹²³⁵)] שהוא רוח אלהים חיים (לעיל פ"א מ"ט), ויד ע"ג והם כלולים בספירה הראשונה שבה בהעלם גדול¹²³⁶, ואח"כ בג' הספירות הראשונות שבה מתחלקין, שהן כח"ב, ואח"כ מתחלקין בששה קצוות בכל א' הג' אמ"ש כפי הבתים (ר"ל שהם ו' בתים אמ"ש אש"ם כו') של שלש אותיות כדלקמן. והם ג' בחי' מתחלה כלולין ביחד, ואח"כ מתחלקין לשלשה, ואח"כ לששה הצירופין ו' קצוות, ויסוד כלול מכולן שהן ח"י אותיות¹²³⁷, שלכן נקרא ח"י עלמין (רע"מ פנחס רמד ע"ב), וכל אלו הבחי' עדיין הם כולם בהעלם גדול עד שאין בהם אלא החקיקה לבד¹²³⁸, וכ"ז בספירה הראשונה הנ"ל (פ"א מ"ט), וז"ש סוד שהוא ספירה הראשונה של רוח אלהים.

גדול מופלא ומכוסה – הן ג' ספירות ראשונות כח"ב של רוח אלהים, גדול הוא הבינה כמ"ש קול גדול (זהר ח"א נ ע"ב) שופר גדול (זהר ח"ג ו ע"ב, שער הכוונות דרושי ראש השנה דרוש ז), מופלא הוא בסוד פליאות חכמה, ומכוסה הוא הכתר שהוא מכוסה

ועיקר המתקלא בעולם התיקון היה ע"י תורה ומצות שנתנו לישראל שהוא גילוי רצון העליון, שרצונו מתגלה ע"י התורה, והם בג' קווין חד"ר, כף זכות וכף חובה ולשון חק מכריע בינתיים (ס"י פ"ב מ"א), שכף זכות וכף חובה הם מצות עשה ומצות ל"ת, ותורה בדיבור בלשון, וגילוי הרצון הזה הוא מ"ה החדש - פת"ש תיקון ז

ע"י יהל אור ח"ב לב ע"ג וז"ל, שהזיווג הוא במשקל כמ"ש בס"ד דעד דלא הוי מתקלא, וענין המשקל הוא כמ"ש בס"י אמ"ש כף זכות וכף חובה ולשון חק מכריע בינתיים והענין כי הזיווג הוא למזוג גבורות בחסדים, שהזכר הוא חסד דכליל ה"ח והנקבה היא גבורה דכליל ה"ג והזיווג הוא לאתבסמא יחד כמש"כ באד"ר קמב ע"א וכו' וזהו כל התיקון שיהיו ממוזגין בשוה פת"ש א"א טז - והענין כי ההשגחה למטה בז"א הוא על שני דרכים א' בבחינת כף זכות, וא' בבחינת כף חובה (ס"י פ"ב מ"א) כי שם הוא סוד הבחירה והעבודה, או להכריע לטוב או לרעה ח"ו, (אבל בא"א הכל בטוב)

¹²²⁹ נדצ"ל פרשתי, וכן לקמן בד"ה זכות.

¹²³⁰ כלומר של ו"ה*

והרב אמר שעיקר המולידים של כל מה שיש בשמים וארץ ¹²³¹*

¹²³² כלומר כאן שורש המילה לשון מלשון ליש.

¹²³³ כלומר הם תולדה של האמ"ש.

¹²³⁴ כלומר מלכות דא"ק עתיקא קדישא, רדל"א (ביאורים ח"א עג ע"ד)

¹²³⁵ ע"י הערה 970.

¹²³⁶ זה שורש האמ"ש בעתיק.

¹²³⁷ ו' פעמים יק"ו*##

¹²³⁸ כלומר חכמה? בא"א כתוב שיש חקיקה וחציבה

מאיר היצירה

בספ' כידוע¹²³⁹, וז"ש (חגיגה יג ע"א) במופלא ממך שהוא חכמה אל תדרוש להשיג מהותה רק מציאותה¹²⁴⁰, ובמכוסה ממך אל תחקור שאפילו החקירה בו אסור. וחתום בשש טבעות, הן ו' קצוות שלה כנ"ל, שבהם מתגלגלים¹²⁴¹ ג' אותיות יה"ו כנ"ל. ויצאו מהם אויר מים אש – והן כח"ב של העשר ספירות כנ"ל¹²⁴².

ומהם נולדו אבות – הן חג"ת שנקראו אבות (רע"מ קרח קעט ע"ב, ובת"ז עה ע"א).

ומאבות תולדות – הן נה"י שנקראו בנים כידוע (ע"ח שער המוחין פרק ג').

ובאדם¹²⁴³ – סוד גדול כו' עד בשש טבעות הוא בקד"א ששם משכן השכל שהכל נכלל בה, ויצאו מהם אויר מים ואש, הן גולגלתא ומוחא ולבא, גולגלתא אויר ששם אויר בקד"א¹²⁴⁴, ומוחא מיא כנ"ל (יג ע"ד), ולבא אש כמ"ש בזהר (ת"ז נה ע"א) דהוא נור דליק ששם משכן אש היסודי, והן ג' ספירות הראשונות, ומהם יצאו אבות הן הידים והגוף, שהן¹²⁴⁵ עוזרי הגוף, כי משם ואילך הן לבר מגופא (זהר ח"א כ"א ע"ב), ומאבות תולדות הן הרגלים והברית, כי הן דמיונם גוף וברית כחדא חשבינן כמ"ש בזהר (ויקרא ד ע"א), והידיים והרגלים כנ"ל (יד ע"א).

ובעולם – הכל מתחילה ברוח אלהי"ם, ואח"כ באמ"ש, ואח"כ נולדו אבות שמים וארץ ואויר כמ"ש לקמן במשנה ד', והן נבראו בג' ימים הראשונים, ומהן יצאו תולדות בג' ימים אחרונים והן נגד חג"ת נה"י.

וכן הוא בשנה עוד מאמ"ש נולדו אבות ז' כפולות, כי אמ"ש חתום בשש טבעות שהן ו' קצוות והיכל הקודש באמצע כוללן שהן ז' כפולות כמ"ש לקמן (פ"ד מ"ד), ומאבות ז' כפולות יצאו תולדות י"ב פשוטות, כי עיקר הז' כפולות הוא ו' כנ"ל, והן י"ב פשוטות, ושביעית של ז' כפולות הוא י"ג של י"ב פשוטות הכוללם כמ"ש לקמן (טו ע"א¹²⁴⁶), כמו שהז' כוללן והן בעולם ושנה ונפש כמ"ש לקמן (#) שבכולם ג' אמות וז' וי"ב.

אופן ב'

ומהם נולדו אבות כו' – כמ"ש דג' אמות אמ"ש חתמן בשש טבעות ויצאו מהם שלשה אבות והם אויר מים אש, ומאבות {יד ע"ד} נולדו תולדות, וכן הוא לקמן בריש פרק ו', וכמ"ש שבכל ג' עולם שנה נפש האמ"ש הן אבות¹²⁴⁷ והתולדות בעולם שמים וארץ ואויר, ובאדם ראש ובטן וגויה, ובשנה חום¹²⁴⁸ כו' וכן בהבבות¹²⁴⁹ אמר המליך

¹²³⁹ עי' ביאורים ח"א פו ע"א שהפועלה שיוצא באצילות מהמתקלא דאמ"ש הוא ג' רישין דא"א, וה"ק דא"א (ששה טבעות, ולכן אינם ו"ק באמת רק בחי' חותמות) ועליהם החב"ד אצילות (אויר מים ואש) שהם או,א והמזלין המתלבישים על החג"ת דא"א ולמטה מהם הזו"ן המלבישים על הנה"י דא"א וכולם בתלת תלת ע' בהגר"א בתיק"ז קלח ע"א שגורס הפוך, וע' ביאורים ח"א כ ע"ד שמשנה את הגרסא בתיק"ז

¹²⁴⁰ בינה קיימא לשאלה

¹²⁴¹ מלשון מתלבשים

¹²⁴² זה אצילות ממש כלומר א"א ואו"א דאצילות

¹²⁴³ איפה זה מופיע באדם התחתון

¹²⁴⁴ עי' בהגר"א בסד"צ ה ע"ג שסיום גלגלתא בקד"א.

¹²⁴⁵ כלומר הידים

¹²⁴⁶ *

¹²⁴⁷ כלומר גם הם בחי' אבות, שגם כן אותו צורה של ג' קוים כמ"ש במשנה א'.

הרב הקשה שהרי כאן הם אמות ולא אבות*

אבל אם כוונת הגר"א שאויר מים אש הם אבות יותר מובן.

¹²⁴⁸ קור ורויה.

מאיר היצירה

אות כו' אות מ"ם במים כו' וצר בהן ארץ בעולם כו', המליך כו', ועיין לקמן רפ"ו ויצאו מהם שלשה והם אויר מים ואש ומאבות תולדות כו', וכן הוא בכל הכ"ב אותיות מ"ש המליך הוא האבות כמו בפ"ד, ב' בחכמה והוא האב ז' המתנות, וכן בפ"ה י"ב החושים והם הנסתרים, והאיברים ז' שערים, וי"ב מנהיגים הם התולדות, וכן בעולם שנה וכן באמ"ש ג' יסודות שבנוף שהן מנהיגי הנוף הן האבות. ומש"ל רפ"ו וז' כוכבים וצבאותיהן הוא ט"ס וכצ"ל ושה רוחות ונושאים וימים עשר וכו' והן היסודות כמ"ש בפ"ד ופ"ה.

(פ"ג מ"ג) שלש אמות אמ"ש, חקקן חצבן צרפן שקלן והמירן וצר בהם, שלש אמות אמ"ש בעולם, ושלש אמות אמ"ש בשנה, ושלש אמות אמ"ש בנפש זכר ונקבה.

שלש אמות אמ"ש חקקן כו' – בכ"ב אותיות¹²⁵⁰ והן כאן ו' צירופים¹²⁵¹ כמ"ש לקמן^(#1252).

שלש אמות אמ"ש בעולם וכו' – כל הספר¹²⁵³ נחלק לג' עולם שנה נפש, והן עולמות ביי"ע, עולם הוא בריאה¹²⁵⁴ כמ"ש (שיה"ש א ג) עלמות אהבוך, נערות דמטרוניתא¹²⁵⁵, היכלות דבריאה, אל תקרי עלמות אלא עולמות (זהר ח"ג עא ע"ב). שנה ביצירה כי שנה הוא ע"י השמש ושמש ביצירה¹²⁵⁶ עד"א שמקנן ביצירה (ת"ז כד ע"ב, ע"ח מיעוט הירח ג'), ונפש בעשייה נפש מלכות שמקנן שם כידוע (שס).

וז"ש במתני' שלפניה סוד גדול כו' עד ו' טבעות ע"ס דאצילות כנ"ל. סוד בעתיק, גדול מופלא ומכוסה בכח"ב, וחתום בו' טבעות ו"ק. ויצא מהם אמ"ש בבריאה¹²⁵⁷, ויצאו מהם אבות ביצירה. כי הבריאה נקראת אימא (ר"ל לכן ג' אמות אמ"ש בבריאה) שאימא מקנת שם, ויצירה אב¹²⁵⁸ שז"א מקנן שם, ומהם יצאו תולדות בעשייה.

וענין אמ"ש ג' שמות אהי"ה הוי"ה אדנ"י שכוללין כל הע"ס של כל העולמות¹²⁵⁹ כמ"ש לקמן (יז ע"ד).

זכר ונקבה – קאי על נפש שבין זכר ובין נקבה כלם נבנים בסוד אמ"ש, אלא שחלוקים בצירוף האותיות כמ"ש לקמן (פ"ג מ"ז). וכן בעולם ושנה ג"כ הוא זכר ונקבה כמ"ש (פסחים נו ע"א) מנחי כופרא דוכרא לנוקבתא¹²⁶⁰, ואמרו במדרש (ב"ר פמ"א סי

¹²⁴⁹ בפרק ד'.

¹²⁵⁰ כלומר אמ"ש הם שורש הכ"ב אותיות כדלעיל &

¹²⁵¹ כלומר באותיות אמ"ש יש ו' צירופים*

¹²⁵² נדצ"ל לעיל יד ע"ג.

¹²⁵³ כלומר ספר הנוכת.

¹²⁵⁴ כאן זה בעיקר שייך לבריאה שבעולם הזה שיש אבי"ע פרטי בכל מקום ומקום.

¹²⁵⁵ עי' רע"מ כי תצא רעז ע"ב וז"ל, ואית לקבלה מלכות דבריאה ואיהי מלכות למלאכים

דבריאה ואיהי נערה דמטרוניתא משמשא דילה ואיהי דיוקנא דגבירתא דילה כלולה מי', עכ"ל.

¹²⁵⁶ המקום שבו שמש ביצירה היא רק ביצירה של עולם הזה (ע' לעיל הערה 1254).

¹²⁵⁷ שהם כלולים בעתיק דבריאה כנ"ל ריש משנה ב', והוא מציאות א' עם המלכות

דאצילות, ואל נזכר עי' לעיל ח ע"א.

¹²⁵⁸ כלומר אבות.

¹²⁵⁹ עי' בהגר"א בסד"צ יג ע"ב ד"ה ויאמר וז"ל, בכל הזהר וספרי קבלה כולל כל האצילות

בג' שמות אק"ק הוי"ה אדנ"י, ג' פרצופים א"א ז"ל, שאו"א נכללין במזלא, וכן בא"ר לא הזכירם.

עי' תיקו"ז קמב ע"ב וז"ל, אשכחנא תקונא כגוונא דא, אק"ק כתר עלאה, יקו"ק עמודא

דאמצעיתא, אדנ"י שכינתא תתאה, עכ"ל.

¹²⁶⁰ פי' רש"י ד"ה רב אחא בריה דרבא אמר - לאו היינו מרכיבין דמתניתין, אלא מנחי כופרא דוכרא לנוקבתא, מניחין ותוחבין גמזיות רכה בת שנתה שניתוספה באילן בשנה שעברה, וקרי

מאיר היצירה

א' באילן שלא היה מוציא פירות ואמר דקלי אחד שדקל זכר הוא רואה ביריחו ומתאוה לו ובאו והרכיבו אותו בה ועשתה פירות הרי שכולם מבקשים תפקידן. וכן בכל דבר כמ"ש (ב"ב ע"ב) כל מה שברא הקב"ה בעולמו זכר ונקבה ¹²⁶¹ ואף לויתן זכר ונקבה וכו'. ובמזלות שם"א מק"ד ¹²⁶² זכרים והנשאים נקבות, ובי"ב הווי"ת ¹²⁶³ ו' זכרים המתחילים ב' ¹²⁶⁴ ו' נקבות המתחילים בה' ¹²⁶⁵. וכן בהווי"ה עצמו י"ו זכרים ה' ה' נקבות. וכן בשנה ¹²⁶⁶, וכן יום ולילה, וכן בי"ב שעות של יום כפי י"ב צירופי הווי"ה בכל שעה שולט הווי"ה אחד. וכן בכוכבים קצתן זכרים כו' ¹²⁶⁷. וכן אמרו (מדרש תנחומא שלח פרק ו) יש ארץ מגדלת גבורים ויש מגדלת חלשים, והיא ארץ זכר מגדלת גבורים וארץ נקבה מגדלת חלשים. וכן בכל דבר אלא שכולם בהעלם, ובנפש בגלוי.

וכן שלשה חלקי האותיות כולם זו"נ, אמ"ש כסדר צירופם כמ"ש לקמן (פ"ג מ"ז) זכר {טו ע"א} באמ"ש כו', וכן בז' כפולות תבנית גבורים וחלשים כמ"ש לקמן (פ"ד מ"א), וכאן הוא יותר בגלוי, וכן שם (פ"ד מ"ג) בדבור ובתמורה, דבור הוא בזכר ותמורה בנקבה. י"ב פשוטות הוא בגלוי כי י"ב עיקרן ו' כנ"ל ונחלקן לי"ב זו"נ וא' מכריע ביניהם הי"ג שכוללם כמ"ש לקמן (כד ע"ב ויותר נראה יד ע"ג#), ובז' הז' מכריע, ובשלש אמות אלף מכריע ביניהם. וג' אמות אמ"ש הן בספירות דעת ות"ת ומלכות שיצאו מכח"ב, שהן ג' אמ"ש העיקרין דעת מאש ות"ת מאויר ומלכות ממים, וזהו שלפעמים עד"א בשם שמים ולפעמים בשם אויר, אלא שזה בסוד הדעת וזה בסוד ת"ת זה מלבר וזה מלגאו משה ויעקב ¹²⁶⁸, וכח"ב הן אמ"ש היסודי, ועיקרן כתר רוח, חכמה מים, בינה אש כנ"ל

ליה כופרא דיכרא על שם שמכניסין אותו בענף האילן, שקוצץ ענף גדול וסודקו ומשים את זה בתוכו, לשון אחר כופרא דיכרא ענף רך של דקל זכר, ומרכיבו בסדק של דקל נקיבה, מפני שדקל נקיבה אינה עושה פירות, והזכרים עושין פירות: כלומר הנפש המדובר כאן לא רק של חי אלא גם צומח (דע"ה ח"א ו ע"ג). הרב אמר שזה יצירה שזה אילנות אם כן זה שייך לשנה.

¹²⁶¹ בראש

¹²⁶² שור סרטן אריה מאזנים קשת דלי. הרב התקשה על המנין, וע' פרק ה' משנה ח' והלאה.

שור	כוליא ימינית
סרטן	יד ימין
אריה	כוליא שמאלית
מאזנים	מרה
קשת	קבה
דלי	קרוקבן

טלה	רגל ימין
תאומים	רגל שמאל
בתולה	יד שמאל
עקרב	דקין
גדי	כבד
דגים	טחול

¹²⁶³ כלומר י"ב צירופי הווי"ה (ביאורים ח"א פג ע"ג)

¹²⁶⁴ כלומר באותיות י"ו

¹²⁶⁵ ע' תיקו"ז ט ע"ב, וכן ע' יא ע"ב.

¹²⁶⁶ קיץ וחורף.

¹²⁶⁷ *

¹²⁶⁸ עי' תיקו"ז כט ע"ב, ועי' בהגר"א בסד"צ יד ע"ד וז"ל, הת"ת נקרא דעת, כמ"ש בא"ז (דף רצא ע"א ודף רצב ע"ב) ובפרשת משפטים שם דעת כו', דאקרי תפארת והרבה מקומות, עכ"ל.

מאיר היצירה

בע"ס, כי הכ"ב אותיות בחיצוניות שכללם הוא עשר כמ"ש לקמן (יט ע"ג#), ועשר ספירות הוא בפנימיות שהן נקראין ספירות כידוע¹²⁶⁹.

(פ"ג מ"ד) שלש אמות אמ"ש בעולם, אויר מים אש¹²⁷⁰, שמים נבראו מאש¹²⁷¹ וארץ נבראת ממים ואויר מרוח¹²⁷² מכריע בינתיים. שלש אמות אמ"ש בעולם אויר מים אש – הוא פי' על אמ"ש ר"ת ואמר מהו אמ"ש אויר מים אש¹²⁷³.

שמים כו' וארץ כו' – כמ"ש (פרקי דרבי אליעזר פ"ג) שמים מהיכן נבראו מאור לבושו שנא' עוטה אור כו', וארץ מהיכן נבראת משלג שתחת כסה"כ¹²⁷⁴, ואור הוא בבינה, מאורי האש (ת"ז יב ע"א), ה' פעמים אור של מעשה בראשית (ת"ז כ ע"ב), ה' ראשונה של השם כידוע, ושלג הוא מים בחכמה, הרי שנברא שמים מאש וארץ ממים, והענין כי מים דוכרין לבן נקפאים כשלג¹²⁷⁵, ומים נוקבין אדומים כאש כמ"ש (נדה לא ע"א) אביו מזריע לובן כו' אמו מזרעת אודם, ואבא יסד ברתא (זהר פנחס רנח ע"א) שנאמר (משלי ג יט) ה' בחכמה יסד ארץ, ואימא ברא שנאמר כונן שמים בתבונה, והענין כמ"ש (נדה שם) איש מזריע תחלה כו' ואשה מזרעת¹²⁷⁶ כו' שנאמר (בראשית מו טו) אלה בני לאה ואת דינה בתו.

והקושיא שהקשה על שמים וארץ ולא על שאר דברים¹²⁷⁷ כי שמים וארץ אלו הם השמים וארץ הפרטים שנברא בשני ובשלישי כמ"ש בפ' בראשית (#). ובכל מקום שנאמר ברא הוא יש מאין, ובכ"מ שנאמר יהי יש מיש. ונאמר ביום ב' (בראשית א ו) יהי רקיע כו' והוא שמים שהזכיר כאן המכריע בין אש ובין מים, דעת כמ"ש (יא ע"ד¹²⁷⁸), וכן בארץ לא נאמר בריאה, וזה שמים הוא דעת, וארץ מלכות, ואויר ז"א, והן נבראו מג' ראשונות כח"ב, אמ"ש, וכל אחד כלול שלשה, שמים כלול מכח"ב שהדעת כוללם כידוע, ואויר מחג"ת שת"ת כוללם, לכן הם ג' אוירים¹²⁷⁹ הם קר בינוני נגד חג"ת כידוע, וארץ כוללת נה"י שמלכות כוללת אותם כידוע, שהם בנינה וקיומה [נ"א וקומתה] וכמ"ש (ישעיה סו א) והארץ הדום רגלי, הרי כל (טו ע"ב) ע"ס כלולין בג' אותיות אמ"ש, וכן כל

¹²⁶⁹ עי' לעיל יהל אור ח"א ו ע"ד הערה 792. הרב אמר שהשם ספירות שייך לפנימיות הענין ולא לכלים שלו.

¹²⁷⁰ אולי צריך להוסיף שמים ארץ ואויר (ש"ל).

¹²⁷¹ חב"ד דמוחין כלילין בגלגלתא ולכן הם תוך הראש והוא מ"ש בס"י שמים נברא מאש והוא גלגלתא דאתפשט ומתגלגלא מסט' דבוצינא כמ"ש ל' ונק' שמים אש ומים חו"ג דרישא דמלכא כנ"ל - ב"ע קנ ע"א*

¹²⁷² אצ"ל ורוח מאויר (ש"ל)

¹²⁷³ שונה מתחילת הפרק שזה ג' אותיות, ואז מובן מש"כ בהערה 1270.

¹²⁷⁴ עי' לעיל פ"א מ"א.

¹²⁷⁵ עי' לעיל יא ע"ג.

¹²⁷⁶ עי' כללים כלל ג ענף יב אות ג יציאתו ותולדתו של זה הב"ן היא בדיוק כמו המ"ה הנ"ל רק זה בפנים וזה בחוץ, ומקורם אותו דבר מע"ב וס"ג, רק שעצמות הב"ן מהס"ג ושל המ"ה מהע"ב, ומה שכתוב (זהר פנחס רנח ע"א) אבא יסד ברתא, שאין לאמא כח לבד להוציא דוגמתה, ה' תתאה מה' עלאה, ללא האב, שהסיבה לזה מהאבא, ומה שאמא יסד ברא, כי על ידי תשוקתה אליו היא מעלה מ"ן לבחינת זכר, כמ"ש כ בגמ' נדה (לא ע"א) אשה מזרעת תחילה יולדת זכרים, שהסיבה מהאמא על אף שהעצמות מהאב.

¹²⁷⁷ בפרד"א.

¹²⁷⁸ *

¹²⁷⁹ עי' לעיל הערה 1096.

מאיר היצירה

הכ"ב אותיות נכללין בהן שהן בג' מקומות של אמ"ש, בין בעולם, בין בשנה, בין בנפש, כמ"ש בפרקים הקודמים, שלכן נקראו אמות. ובהן קבועין ז' כפולות וי"ב פשוטות, שאמ"ש הוא כלל, וכפולות ופשוטות הן בפרט כמ"ש לפנינו, והם¹²⁸⁰ הג' ספרים של מתני' ראשונה שמהן נברא הכל, וכל הל"ב נתיבות נכללין¹²⁸¹ כנ"ל, וג' אמ"ש הן כח"ב של חיצוניות שהכ"ב אותיות בחיצוניות כנ"ל ובהן כלולין כל הע"ס, וכן חב"ד שדעת במקום כתר גנוז¹²⁸².

(פ"ג מ"ה) שלש אמות אמ"ש בשנה חום קור ורויה, חום נברא מאש, קור נברא ממים, ורויה מרוח מכריע בינתיים.

שלש אמות אמ"ש בשנה חום קור ורויה וכו' – שהחדשים מתחילין מניסן וכן המזלות לקמן, רויה הוא בין ימות החמה לימות הגשמים, לא קור ולא חום, וגם כאן כל אחד כלול מג', שבקור וחום ששה זמנים, כמ"ש (בראשית ח כב) זרע וקציר וקור וחום וקיץ וחורף¹²⁸³, ורויה מכריע שכולל משניהם.

חום נברא מאש – מַשְׁמֵשׁ שהוא האש כמ"ש (מלאכי ג יט) ולהט אותם היום הבא וכו' האי שמשא סומקא היא¹²⁸⁴.

קור נברא ממים – ימות הגשמים, וכל אחד הולך לשרשו, זה חם ויבש, וזה קר ולח, והן ג' אמ"ש הקדומים, כי חום משמים, וקור מארץ, וכן הגשם מן הארץ (בראשית ב ה) ואד יעלה כו', שלכן אומרים מוריד הטל בימות החמה, כי טל מן השמים, כמ"ש (דברים לג יג) ממגד שמים מטל, ובימות הגשמים מוריד הגשם שהוא מארץ¹²⁸⁵, מתהום רובצת תחת (בראשית מט כה).

ורויה מרוח מכריע בינתיים – וכולל שניהם כידוע, לכן אומרים משיב הרוח בימות החמה ובימות הגשמים¹²⁸⁶.

(פ"ג מ"ו) שלש אמות אמ"ש בנפש זכר ונקבה, ראש ובטן וגויה¹²⁸⁷, ראש נברא מאש, ובטן נברא ממים, וגויה מרוח מכריע בינתיים.

¹²⁸⁰ כלומר האמות.

¹²⁸¹ בהן.

¹²⁸² עי' ע"ח מוחין דצלם ח', ועי' בהגר"א בסד"צ הגה"ה א ע"ד שזהו מכיון שהדעת נוצרה מהעטרין דא"א ששרשם מהכתר.

¹²⁸³ הרב אמר שיש ג' בקיץ וקשה שהרי צריך להיות ט' סה"כ*## אולי ג' וג' ורויה כולל שניהם.

ואולי המכריע אינו א' מהם אלא מכריע בין כל א' וא' וצ"ע גדול.
דלא כרמ"ק ועי'

(3) מדרש הנעלם פרשת בראשית מאמר יהי מאורות
הה"ד עוד כל ימי הארץ זרע וקציר וקור וחום וקיץ וחורף. ובאשלמותיה לצד דרום, לפום ישובא דארעא, קציר. וחום. וקיץ. ובאשלמותיה לסייפי צפון זרע. קור. וחורף. וכלא לפום יישובא דארעא, כדקאמרן. ובהאי גוונא ממש, כמא דמשתמשין בני נשא להאי נהורא דהאי רקיעא, כדן כל חילי שמיא משתמשין לנהורא דרקיעא, דעל ריש חיותא:

¹²⁸⁴ ב"ב פד ע"ב וע' תיקו"ז קסט ע"ב.

¹²⁸⁵ כלומר מבינה ולא מכתר*##

¹²⁸⁶ עי' שו"ע קיד סעיף ג' שאין מחזירים אם הזכיר משיב הרוח בימות החמה, שרוחות אינן נעצרים לעולם (תענית ג ע"ב)

¹²⁸⁷ עי' פת"ש אח"ך ח שבין כל א' יש פרסא

מאיר היצירה

ג' אמות אמ"ש בנפש – וכל א' כלול מג', ראש כולל כח"ב, במן נה"י ומלכות, וגויה חג"ת. וכל א' כלול מאמ"ש, כי המוח שבראש הוא מים כנ"ל (ב ע"א¹²⁸⁸). ועל המוח קרומא דאורא, דמות כסא (יחזקאל א כו), אור. ועל הכסא כמראה אדם (שם) כעין חשמ"ל כמראה אש (שם כז)¹²⁸⁹. כי הנשמה נקראת אש שהיא מבינה אש, והיא משמים¹²⁹⁰, שבינה כולל ג"ר¹²⁹¹, וכן חום¹²⁹² וראש, ושם אמ"ש כסדר שחשב כאן. וכן בגויה, לב אש, נור דליק כידוע (ת"ז נה ע"א), וריאה מים (רע"מ פנחס ריח ע"ב), ורוח דנשיב הוא רוח ונק' ע"ש הרוח כי שם משכן הרוח.

וכן במן¹²⁹³ כולל משלשתן ונק' ע"ש מים, כי שם משכן הנפש שהיא מארץ, כמ"ש (בראשית א כד) תוצא הארץ נפש כו' שאמרו (תנחומא תוריע פרשה א') נפשו של אדם הראשון, ממלכות, מים כנ"ל.

והן ג' פרצופים בינה ת"ת ומלכות שכוללין הכל. וכן ג' עולמות בינה בתלת ספירין מקנן בכורסיא, ו' קצוות ביצירה, מלכות בעשיה (ת"ז כד ע"ב, ע"ח מיעוט הירח ג'). והן אמ"ש כסדר שחשב כאן, וכולן נכללין בכח"ב, כי כתר נקרא גלגלתא, חכמה בלב כמ"ש (משלי יד לג) בלב נכון (טו ע"ג) תנוח חכמה, והוא ס"ת שבארון¹²⁹⁴, ובטן בינה כמ"ש (איוב לח כט) מבטן מי יצא כו'.

(עוד בליקוטיו) שלש אמות אמ"ש בנפש ראש כו' – והן נר"ן, בי"ע, שמשם נר"ן, ולכן הוא באדם ראש נשמה ששם הנשמה, במן הנפש בכבד¹²⁹⁵, וגויה הרוח מכריע בינתים רוח בלב. וכן בעולם נפש בארץ כמ"ש (בראשית א כד) תוצא הארץ נפש חיה, ואמרו (תנחומא תוריע פרשה א') זו נפשו של אדם הראשון, רוח באור כי הוא חיותו של אדם משם הרוח¹²⁹⁶ כידוע, ונשמה ברקיע כמ"ש בתי"ז ח"ה (ס"א ע"א¹²⁹⁷), והם טעמים ונקודות ואותיות, בינה כולל ג"ר, ו"ק, מלכות כמ"ש שם¹²⁹⁸ והמשכילים אינן כו' יזהירו

עי' הקדו"ש שער ג פרק א', לב נקרא בספר יצירה בשם גויה, משום שהוא עיקר מציאת האדם

*¹²⁸⁸

¹²⁸⁹ והוא הגלגלתא*##?

¹²⁹⁰ עי' לעיל משנה ד' שמים מאש.

כאן הוא חוזר לכללות הראש שכולו נקרא אש ביחס לגוף והוא בכללות נשמה

¹²⁹¹ כאן רואים שכל הג' יחד? כמו באה"ה עי' תיקו"ז &

או שכאן הוא רוצה להסביר למה העליון היא אש, שכל העליון שהיא אש כולל כל הג'##

¹²⁹² אולי בראש.

¹²⁹³ כלול.

¹²⁹⁴ ע' תיקו"ז ע"א וז"ל, ארונא דספר תורה דא לבא ואיהו נור דליק ואי לא כנפי ריאה

דאינן נשבין עליה הוה לבא אוקיד כל גופא, ובי' הגר"א - ואיהו נור כו' - דארון אותיות נורא

תרגום של אש והוא חום הטבעי שבלב ועבר"מ פ' פנחס רל"ד א'.

¹²⁹⁵ ע"ח עגו"י פרק ג'.

¹²⁹⁶ ומ"כ בס' רזיאל ב' ראש התיבה של רוח שרוח אדם בראשו ומשם יוצא שכן נפתה

שנאמר ויפח באפיו נשמת חיים וכתוב ורוח אלהים מרחפה כו זהו רוחו של אדם כי חי תתק"ל

המנין ר"ח במילואו ר"ש ו"ו ח"ת גי' תתק"ל (ש"ל)

¹²⁹⁷ נדצ"ל פא ע"א והוא כו ע"ד בדפוסים שלנו*##

עי' תז"ח עט ע"ב כא ע"ג וז"ל והמשכילים יזהרו כזהר הרקיע אלן אנון דמשתדלי באוריתא

ואסתכלין במלי דאוריתא ברעיתא בהרהורא דלבא והמשכילים דמסתכלן ולא מסתכלן במלה

בלחודהא אלא דמסתכלן באתר דתלי ההוא מלה בגין דלית מלה דלא תליא על רזא אחרא.

¹²⁹⁸ עי' תז"ח כו ע"ד וז"ל, והמשכילים יזהרו מאי משכילים אלן אתון דאוריתא יזהרו אלן

נקודין דנהרין באתון כנשמתא בגופא כזהר אלן טעמי תורה דאנן כתרין על רישיה דאתון

ברקיעא דאיהו על ארעא ככתרא ואתון ונקודי וטעמי אנון כנשמתא ורוחא ונפשא אתון אנון

מסטרא דנפשא דאיהי ברבועא ונקודין בעגולא דאתין בעגולא בגין דאנן כאדם דיצירה, עכ"ל.

מאיר היצירה

כזהר אלין כו' ברקיע דאיהו על ארעא ככתרא ואתוון כו' עד סוף המאמר יעו"ש. והוא ראש מאש וכן שמים דנשמתא היא אש שורפת ולולי האדים¹²⁹⁹ היורדין מן הבטן בקרירותם היתה שורפת¹³⁰⁰, כסא הכבוד תכלת אש שורפת כידוע¹³⁰¹, ולכן כשאדם מתענה שורפת את האדם, שאין אדים יורדין מבטן (מו ע"ד) כידוע, ובטן קור כנ"ל, וגויה רוייה מכריע חום הטבעי.

שלש אמות אמ"ש הן כח"ב, ראש מאש בינה, בטן ממים חכמה, גויה מרוח כתר כמש"ל פ"א¹³⁰² ראש מאש, לכן שם שערות הראש והזקן. ואשה נדחה החום למטה בדמים ואין לה זקן¹³⁰³.

(פ"ג מ"ז) (בבא א') המליך¹³⁰⁴ אות א' ברוח¹³⁰⁵ וקשר לו כתר, וצרפן זה בזה¹³⁰⁶, וצר בהם, אויר בעולם, ורוייה בשנה, וגויה בנפש, זכר באמ"ש ונקבה באש"ם.

המליך כו' – ר"ל ג'¹³⁰⁷ צירופים, שבכל צירוף האות הזה ראשון, וזהו וקשר לו כתר וכן בכלם. והכלל שהנקבה בה הדינין, והיא חם יותר מהזכר כידוע¹³⁰⁸, ולכן בא

¹²⁹⁹ *##ע"י זהר בראשית כט ע"ב

¹³⁰⁰ נדצ"ל את הגוף

*

¹³⁰¹ ע"י זהר ויקרא לד ע"א שהכסא הדין היא אש תתאה, והכסא רחמים היא אש עלאה. וכן ע"י לעיל פ"א מ"ב.

¹³⁰² פעם אחת (כלומר במשנה) *

¹³⁰³ בהגר"א בסד"צ י ע"ב כותב שחוסר הזקן היא בגלל חוסר הדעת, וכאן משמע שזה בגלל שבינתה נצרכת לולד *

¹³⁰⁴ ע"י הקדוש, ש סח ע"ב אריכות להסביר את זה

והנה הצירוף ב"א שהוא השער האחרון לכל הרל"א שערים אחר כנז', הנה הוא נמשך ויוצא מהצירוף א"ב, שהוא השער הראשון מהרל"א שערים פנים. כי מא"ב דהפנים נעשה ב"א בהאחור וכן"ל, ובריאת העולם כאשר נברא ע"י אותיות התורה, הנה היה ע"י שקשר הקב"ה כל אות בשורשו, כי ע"י חזרתו וצירופם אל מקוריהם נשפע עליהם שפע מלמעלה שיוכלו לפעול את פעולתן, וכמ"ש הרב בשער טנת"א (פרק ז') וזהו שאמר הספר יצירה (פ' ג' ד' ה') על כל אות ואות כי המליך אותו וקשר לו כתר וצרפן זה בזה, ור"ל שקשר אותו ויחדו בשורשו שהוא הכתר שלו, וכלל בו כל האותיות כולם שכולם השתתפו עמו ונתנו בו מכחם, ונטל הוא את כח כולם להוציא את פעולתו, ונעשה ע"ז כמלך על כולם, ונבראו ע"ז כל פרטי הבריאה כולה מכל אות ואות כמו שמבואר בספר יצירה שם.

א" שערים דהאחור, הנה קשר לו כתר משורשו שהוא הצירוף א"ב, השער הראשון דהפנים, ונקשר ונתייחד השער ב"א בהשער א"ב, ונשפע עליו משורשו, וע"ז היה אפשר לו להוציא כחו ופעולתו בכל הבריאה כולה, וזהו מה שאמר הספר יצירה וקשר לו כתר וכן"ל וכן היה בזה ענין עוד והוא מה שכלל בו את כל הרל"א שערים אחר כולם והוא ע

וכן היה בזה ענין עוד, והוא מה שכלל בו את כל הרל"א שערים אחר כולם, והוא ע"י השילוב האותיות תש"ר שנשלבו עם האותיות בא"י, וזהו שאמר הספר יצירה וצרפן זב"ז, ונמצא כי היה כאן ב' ענינים אחד קישורו ויחדו באותיות א"ב ואחד מה שנכללו בו האותיות תש"ר וזהו מה שאמר התיקונים הנז' נטל א"ב מכסדרן ונטל תש"ר מלמפרע ושתף בהן

¹³⁰⁵ לא כתוב מכריע שכאן מדובר בג"ר דרדל"א שכל חו"ג ומכריע רק באצילות על ידי קלקול ותיקון ע"י משנה א" * (ביאורים ח"א פו ע"ד)

¹³⁰⁶ ביאורים ח"א פו ע"ד - כל יציאת כח לפועל הוא אינו מכחו המיוחד אליו לבד אלא רק על ידי תוספת כח ממקור האחדות וכדי שתתייחד כל המצאיות וכל פעולה עם הכל, אם כן נעשה כל פעולה על ידי כולם

¹³⁰⁷ ב' ע"י הערה 1309.

¹³⁰⁸ *

מאיר היצירה

האש על המים ואויר¹³⁰⁹, ¹³¹⁰ (היינו בבבא א' דנקבה אש על המים ובבבא ב' אש על האויר ובבבא ג' על המים ואויר).

(פ"ג מ"ח) (בבא ב') המליך אות מ' במים וקשר לו כתר, וצרפן זה בזה וצר בהן אר"ץ בעולם, וקו"ר בשנה, ובמ"ן בנפש, זכר במא"ש ונקבה במש"א

(פ"ג מ"ט) (בבא ג') המליך אות ש' באש וקשר לו כתר, וצרפן זה בזה וצר בהן (אש) שמי"ם בעולם, וחור"ם בשנה, ורא"ש בנפש, זכר בשא"מ ונקבה בשמ"א.¹³¹¹

פרק ד'

(פ"ד מ"א) שבע כפולות בג"ד כפר"ת מתנהגות בשתי לשונות, ב"ב ג"ג ד"ד כ"כ פ"פ ר"ר ת"ת, תבנית רך וקשה, גבור וחלש. שבע כפולות כו' – ר"ל דגש ורפה¹³¹², משא"כ בשאר אותיות שאינו ניכר דגש ורפה בהן. והן בשבע תחתונות, שאמ"ש בג"ר שהן רחמים, וז"ת בחו"ג כידוע. נמצא כי א' בכתר התחלת האותיות וסופן ת' במלכות.

¹³⁰⁹ עי' ביאורים ח"א פח ע"ב וז"ל ר"ל בכ"א לפי עניינו כבהמליך אות א' הוה בנקבה האש על המים והוא אש"ם ובהמליך אות מ' הוה בנקבה האש על האויר והוא מש"א ובהמליך אות ש' שגם בזכר הוא הש' מתחילה הוה בנקבה האויר על המים והוא שא"מ ובזכר שהוא חסד הוה המים שהוא חס דגמרו על האויר שהוא ממוזג והוא שמ"א ונמצא כי במשנה ט' שהו אהמליך אות ש' צ"ל שם זכר בשמ"א ונקבה בשא"מ כמש"כ בע"ח טנת"א ז' (ביאורים ח"א פח ע"ב), ועי' ביאורים ח"א פז ע"ד כל הצירופים של אמ"ש

¹³¹⁰ עי' ביאורים ח"א פח ע"ב שזה לא מהגר"א אלא תלמיד שטעה
¹³¹¹ והרי נתבאר לנו בכ"ז כל מה שהערינו לעיל בריש דברינו והוא פשוט ונכון, ודע כי בספר יצירה הנדפס עם ביאור הגר"א בדפוס ווארשא תרמ"ד יש שם בסוף פרק ג' שיבוש בזה, וצ"ל שם בסוף משנה ט', זכר בשמ"א ונקבה בשא"מ, והמוקף אשר שם בביאור הגר"א בסוף הפרק הוא אינו מהגר"א ז"ל אלא הוא מאיזה תלמיד קרוב לדורנו, ועל ידו נדפס שם בשיבוש. ומ"ש הגר"א שם "ולכן בא האש על המים ואויר", ר"ל בכל א' לפי עניינו, כי בהמליך אות א' הוה בנקבה האש על המים והוא אש"ם, ובהמליך אות מ' הוה בנקבה האש על האויר והוא מש"א. ובהמליך אות ש' שגם בזכר הוא הש', מתחילה הוה בנקבה האויר על המים, והוא שא"מ, ובזכר {פח ע"ג} שהוא חסד הוה המים שהוא חסד גמור על האויר שהוא ממוזג, והוא שמ"א. ונמצא כי במשנה ט' שהוא בהמליך אות ש', צ"ל שם זכר בשמ"א ונקבה בשא"מ וכמו שהוא לפנינו בעין חיים וכן הוא העיקר, אלא שהגר"א ז"ל העמיד ביאורו שם על משנה ז', ומבאר שם על משנה ז' וח', וממילא מובן ג"כ על משנה ט', אשר שם הוא הש' בתחילה גם בזכר, ולכן לא ביאר שם הגר"א על משנה ט' מאומה, כי שם הוא האש על המים והאויר גם בזכר, והוא בזכר שמ"א ובנקבה שא"מ, כי בנקבה הוא אז האויר על המים ג"כ ופשוט הוא. ביאורים ח"א פח ע"ג

¹³¹² פת"ש עקודים ו' ולכן הא' הוא יותר נעלם מכולם, והברתו נעלמת לגמרי ואינו אלא בדרך כלל בבחינת פתיחת הפה להוציא קול הפנימי מן הגרון, ולכן אהר"י הם במספר כ"ב כנגד כ"ב אותיות, וז"ס יהו"א דסמוך לבג"ד כפר"ת שהוא רפה, כי בג"ד כפר"ת הם ז"ת שהם ז' כפולות שיש בהם דין וחסד דגש ורפה, שאם הדין גובר, אז האור בא בסיתום וקימוץ בסוד נקודה לבד, ואם הם בסוד החסד, אז האור מתפשט בסוד קו על האות שהוא הרפה, ולכן, כאשר ז"ת מתחברים עם ג"ר וכתר ששם הוא עולם הרחמים כידוע, אז הם נעשים רפויים, אם לא כשיש דבר המבטל וגורם

מאיר היצירה

תבנית רך וקשה (מז' ע"א) כו' – רך רפה, דגש קשה.
גבור וחלש – שניהם בדגש אלא שזה דגש חזק וזה דגש קל, וזה דוקא באלו הז' אותיות, משא"כ באותיות אחרות שאין בהן דגש ורפה. והן בספירות ד' מדרגות חסד ודין הקשה¹³¹³, רחמים¹³¹⁴ ודין הרפה¹³¹⁵, ד' אותיות שבשם. אע"ג בדגש ורפה ג' מדרגות הן [היינו דגש חזק, דגש קל, ורפה] מ"מ ג' מתחלקין לד' כידוע¹³¹⁶, וכן כאן הרפה מתחלק לשנים נגד ב' מיני דגש רפה של כל אחד וזהו רך וחלש¹³¹⁷.

(פ"ד מ"ב) שבע כפולות בג"ד כפר"ת יסודן¹³¹⁸ חכמה עושר¹³¹⁹ זרע חיים ממשלה שלום וכן.

שבע כו' יסודן כו' – כסדר ז"ת חכמה בחסד, כמ"ש בזהר¹³²⁰ דחכמה שריא בחסד נחית בימינא כו'. ועושר בגבורה כמ"ש (איוב לז כב) מצפון זהב יאתה כו' והוא מסטרא דבינה, (משלי י כב) ברכת ה' היא תעשיר [נ"ל בסוד (משלי יד ד) ורב תבואות בכח שור, שור דמרכבה] כידוע (ת"ז קב ע"א). וזרע בת"ת כמ"ש (ירמיה ב כא) ואנכי כו' זרע אמת זרע יעקב. וחיים בנצח כמ"ש (תהלים טז יא) נעימות בימינך, נצח דאתקשר בימין וכתוב (משלי ג טז) אורך ימים בימינה, ונאמר (קהלת ז יב) והחכמה תחיה בעליה¹³²¹. וממשלה בהוד שהיא בשמאל ששם העושר, וכתוב (משלי שס) בשמאלה עושר וכבוד, וכבוד הוא הממשלה, וכן כתיב (משלי כב ז) עשיר ברשים ימשול, ונאמר (דניאל יא כא) ונתן עליו הוד מלכות. ושלום ביסוד כידוע (רע"מ עקב רעג ע"ב), וכ"ה ברכה אחרונה שבתפלה. וכן במלכות כמ"ש (אסתר ב טו) ותהי אסתר נושאת חן וכו'.

(פ"ד מ"ג) שבע כפולות בג"ד כפר"ת בדבור ובתמורה, תמורת חכמה אולת, תמורת עושר עוני, תמורת זרע שממה, תמורת חיים מות, תמורת ממשלה עבדות, תמורת שלום מלחמה, תמורת חן כיעור.

בתיקונים (תיקון ע דף קנ ע"ב) שבע כפולות בג"ד כפר"ת דינא רפיא ודינא קשיא, ובהון והחיות רצוא ושוב, רצוא בדגש ושוב ברפה, ואינון דינא ורחמי

¹³¹³ גבורה

¹³¹⁴ ת"ת

¹³¹⁵ מלכות עי' זהר ח"א קלז ע"א שגבורה היא דינא קשיא, ומלכות דינא רפיא

צ"ע כוונתו אם לומר שבכל ז' כפולות יש ד' בחי' של דגש חזק ודגש קל וכו'.

¹³¹⁶ ?

¹³¹⁷ נ"ל שז"ס (&) החזק הוא הרפה המעט הוא אם רב, כי ב' אותיות הן נגד הז' כפולות כידוע ובין כולם כ"ח, בחי' בסוד כ"ח מעשיו כו' לתת להם כו' (יא"ל).

¹³¹⁸ שעל זה נתיסדו הבג"ד כפר"ת להנהיג את העולם על ידיהם באלו הז' (ביאורים ח"א פו

ע"א)

¹³¹⁹ חכמה בימין ועושר בשמאל לכן כל חכם עניי כמ"ש כי ארץ הנגב נתתני ומביא ראייה שנאמר מסכן וחכה וז"ש דתמן צדיק כו' (בהגר"א בתז"ח לו ע"ד)

¹³²⁰ עי' תיקו"ז ד ע"א וז"ל, חכמה נחית בברכה דכהנא בימינא וכו' אימא נחית בקדושה דלויא משמאלא, עכ"ל. וצ"ע אם כוונתו של הגר"א כאן לתקן הגרסא שם.

¹³²¹ תכונת הנצח נמשך מהחכמה ובו הוא החיים ולכן נקרא נצח הכי בו הוא החיים הנצחיים שעולה הנצח למעלה עד החכמה (ביאורים ח"א נט ע"ב)

מאיר היצירה

שבע כו' בדבור ובתמורה – ר"ל רפה ודגש¹³²² שהוא היפוך הרפה, וכן כאן¹³²³,
וכן בספירות זה לעומת זה¹³²⁴, והן מתחילין נגד ז"ת כידוע, כמ"ש (משלי ל כח) שממית
בידים תתפש¹³²⁵. ובכל דבר יש אמצעי כמ"ש (ברכות לא ע"ב) לא חכם ולא טפש¹³²⁶,
ויש שנוטה לזה או לזה, זהו הכל לפי הצירופים כפי מה שמתהפכין. כי כל צירוף שהוא
ביושר הוא טוב¹³²⁷ ולהיפך הוא בתמורה. וכפי הנטייה של הצירוף הוא הנטייה ג"כ לטוב
או לתמורה. וזהו רך וקשה, גבור וחלש, או כולה בטוב או כולה בתמורה, או נוטה לזה
או לזה, והנטייה לטוב נקרא ג"כ טוב וכן להיפך, והן כ"ח עתים שאמר בקהלת, י"ד
לטובה וי"ד להיפך, והן כ"ח מחנות הלבנה¹³²⁸ שמהלכת בכ"ח ימים, חצים במלואה
וחצים בחסרונה, שהיא בת שבע כלילא מז"ת, וכ"א¹³²⁹ ד' אותיות הוי"ה כמ"ש בהקדמת
תיקונים (טז ע"ב) זמנין איתקריאת כו' כ"ח אתוון כו' ובאלין כו' בת שבע כו'.

(פ"ד מ"ד) שבע כפולות בג"ד כפר"ת מעלה ומטה¹³³⁰ מזרה ומערב
צפון ודרום והיכל הקודש מכוון באמצע והוא נושא את כולם¹³³¹
{טז ע"ב} מעלה כו' – ר"ל כמו בכל גשם יש ששה שטחים ונקודה הפנימית
שנושאת הכל שממנה כולם יוצאים, כן למשל בספירות, ו"ק, עד"א, ו' ספירות כידוע
כמ"ש לעיל בפרק א' (#), ושכינה היכל הקדש באמצע, שמקומה בין ת"ת ליסוד, בין
חג"ת לנה"י כמ"ש בהקדמת תיקונים (ה ע"א) נקודה דאמצעיתא דא אדם כגוונא דא

¹³²² כל הדגש והרפה נבחן רק על ידי הדיבור וכולם הם מצד הגבורות כי הדיבור הוא קשה,
וכל הו"ק מצד הגבורות שאמר לעולמו די ונעשו כל הקצוות (ביאורים ח"א פו ע"ב)

¹³²³ באותיות אלה

¹³²⁴ כלומר בז"ת רואים הפכים שיש ימין ושמאל אבל בג"ר כולם רחמים גדולים.

¹³²⁵ עי' בהגר"א בספד"צ ד ע"ג וז"ל, אבא אורא דכיא, ואמא אשא דכיא, ונקראין דכיא לפי
שבחסדים וגבורות תחתונות שמתפשטים בגופא דז"א נאחזין הס"א, כמ"ש (משלי ל כח) שממית
בידים תתפש, וידים הן חו"ג.

¹³²⁶ וזה דגש קל*##

¹³²⁷ ברל"א שערים, ולכן כן הדבר בהערה 1323.

¹³²⁸ ע' כאן בראב"ד יט ע"א כ"ח מחנות השכינה.

עי' עמק המלך שער ד - פרק ח, וצריך אתה לדעת, כמו שבתוך מלכות דאצילות, יש עולם
הבריאה, יצירה, עשייה, והם נקראים מחנות שכינה

¹³²⁹ נדצ"ל ובכ"א

¹³³⁰ עי' ביאורים ח"א נט ע"ב שהסיבה היא בגלל שנצח נמשך מהחכמה ובו החיים, ונצח
נמשך במכלות הוא בו הממשלה

¹³³¹ כלומר הכל בשבילה לגלות כבוד מלכותו (ביאורים ח"א פו ע"ב)

עי' זהר ח"ב רכב ע"א: פתח ואמר (תהלים מח ג) יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון ירכתי צפון קרית
מלך רב תא חזי כד ברא קודשא בריך הוא עלמא אשדי חד אבנא יקירא מתחות כרסי יקריה ושקע עד
תהומא ורישא חדא דההוא אבנא נעיין גו תהומי ורישא אחרא לעילא וההוא רישא אחרא עלאה איהו חד
נקודה (עלאה) דקיימא באמצעיתא דעלמא ומתמן אתפשט עלמא לימינא ושמאלא ולכל סטרין ואתקיים
בההיא נקודה אמצעיתא וההיא אבנא אתקרי שתיה דמנה אשתיל עלמא לכל סטרין תו שתי"ה ש"ת י"ה
קודשא בריך הוא שוי לה למהוי יסודא דעלמא ושתילו דכלא

תרגום: פתח ואמר יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון ירכתי צפון קרית מלך רב
בא וראה כשברא הקדוש ברוך הוא את העולם זרק אבן אחת נכבדה מתחת כסא
כבודו ושקע אותה עד התהום וראש אחד של אותה אבן נעוץ בתוך התהומות
וראש אחר למעלה ואותו הראש האחר העליון הוא נקודה אחת (עליונה) שעומדת
במרכז העולם ומשם התפשט העולם לימין ולשמאל ולכל הצדדים והתקיים באותה
נקדת המרכז ואותה אבן נקראת אבן השתיה שממנה נשתל העולם לכל הצדדים
עוד שתי"ה שת י"ה הקדוש ברוך הוא שם אותה להיות יסוד העולם והשתלת הכל.

מאיר היצירה

ה¹³³² כליל תלת לעילא ותלת לתתא ע"ש, ונקרא היכל כמ"ש בזהר (בראשית כג ע"ב) היכל גימ' אדנ"י הקדש, כי יסודה בחכמה שנקרא קדש¹³³³, הקדש בתוספת ה¹³³⁴, ונק' קדושה¹³³⁵ בתוספת וא"ו כשתמלא מכל ו' קצוות שהיא כוללת כולן, והיא נקודה פנימית דסיהרא¹³³⁶ כמ"ש בתיקונים תי"ח (לה ע"א)¹³³⁷, והוא הכסא כמ"ש בתז"ח (יא ע"ב¹³³⁸) כרסא תמן שכינתא, ואדם עליו מלמעלה עד"א שכולל ו"ק, וזהו נושא את כולם, וכן ה' אחרונה שבשם היא שלימו דכל ו' צירופין של הו"י, ח"י אתוון סובבים את ה', שלכן נקראת ח"ה, וכן בכל התיקונים דלקמן במתני' ו' היא באמצע ונושאת את כולם.

אופן ב'

שבע כו' מעלה כו' – והוא יסוד בעולם הפנימיות שכולל הכל¹³³⁹, כמו ז' יסודות שבמשנה ב', יסודן חכמה כו', והן האבות ומהן נבראו ז' בעולם שנה נפש כמ"ש ל' (משנה ח) המליך אות ב' בחכמה כו' וצרפן זה בזה וצר בהן כו', וחכמה הוא האבות ומהן ע"י צירופן נוצרו כו'¹³⁴⁰ וכן הוא לקמן פ"ה במשנה א', יסודן שיחה כו', ובמשנה ב' שנים עשר גבולי אלכסון, ובפ"ג אע"פ שלא ביאר הוא מבואר שהן ג' עומקים¹³⁴¹.
והוא נושא את כולם – כבר ביארתי (ב ע"ד) שהוא אל"ף שבאמצע הוא"ו, שש כפולות הן ב' ווי"ן והשביעית הוא האל"ף הנושאן, וכבר ביאר בסתרי אותיות שמקור הוא"ו הוא האל"ף והוא הארץ בין ו"ק שלמעלה ולמטה, בין ששה מזלות למעלה ולמטה, ובו' קצוות שהן ששה ווי"ן, הן ששה אלפ"ן, והוא ו"ו א' נושא את כולם, שהוא משלים למ"ח¹³⁴², וב' ד'¹³⁴³ שבב' ההי"ן הן¹³⁴⁴ נ' שערי בינה ו"ק שמהן הוא"ו.

(פ"ד מ"ה) שבע כפולות בג"ד כפר"ת שבע ולא שש שבע ולא שמונה בחון בהם וחקור בהם¹³⁴⁵ והעמד דבר על בוריו והשב יוצר על מכונו.

נדצ"ל¹³³²

ועיי"ש בגר"א שזה רביעית לכל תלת, ובחינתה כשרשה עי' לעיל ח ע"א.
עי' דע"ה ח"ב דרוש מיעוט הירח סימן י'

עי' יב"ק¹³³³

כשהיא מתמלאת בשלימותה אז מתגלית הה' שבה.¹³³⁴

נדצ"ל הקדוש, כלומר היכל הקדוש.¹³³⁵

כלומר שם שוכן הצורה עיקרות דכל המציאות כמו מוח דבהמה (הקדו"ש י ע"א תחתון)¹³³⁶

אגן הסהר דא נקודה דסיהרא כגוונא דא כ' והיא ראשית נקודה באת ב' בת קול איהי וד¹³³⁷

בגבורא מעלא סגולתא דמתמן אתקריאת שכינתא סגלת מלכים ואיהי שגאה (שצאה)¹³³⁸

לאמין דעלמא איהי אבנא חדא כלילא מעשר אתון מתתא לעלא דרמיזין ביו"ד ה'א וא"ו¹³³⁹

%נדצ"ל מה שנוצרו בכל א' וא'.¹³⁴⁰

עי' לעיל ד' ע"ב שזה ג' מימדים מעלה מטה, ימין שמאל, קדימה אחורה.¹³⁴¹

*¹³⁴²

שני אותיות ד' עכ"ז צריך ביאור¹³⁴³

כלומר משלימים¹³⁴⁴

כאן ב"ק חו"ג הם שורש דטוב ורע בבריאה ולכן כאן הוא הבחי' להבחין בין זה לזה¹³⁴⁵
שלא נטעה להחליף רע בטוב, וכאן במקום של העץ הדעת טו"ר צריך הבחנה יתירה ורחמים גודלים וחקור בהם הכי מי שכחו יפה הוא ענין גדול לחקור בשניהם, והעמד דבר על בוריו שלא תטעה כי הסכנה בזה גדולה למאד, והשב יורצ על מכונו שכאשר תחקור ותעמיד על כל כחותיהם תשיב הכח והממשלה ליוצר בראשית שהכל ממנו, כפולות שהם חו"ג הם שורש

מאיר היצירה

שבע ולא שמונה – שלא תחשוב בינה ג"כ בכלל, אע"ג דדינין מינה מתערין (זהר ויחי רכ ע"ב), מ"מ בעצמה היא רחמים פשוטים, וכן (מז ע"ג) שבע ולא שש שלא תוציא מלכות¹³⁴⁶ מהן כמ"ש בפ"א (מ"ד).

בחון בהם וכו' – כמ"ש הכל בפ"א (מ"ד) כי חכמה בחדס ובינה בגבורה כידוע¹³⁴⁷, ובחדס ובגבורה ת"ת ומלכות ד' אותיות השם שבהן כלולין כל ז"ת, כי נצח אתקשר בחדס וזהו בגבורה, וגוף וברית חדא הוא (זהר ויקרא ד ע"א), תלת כלילין בתלת¹³⁴⁸, וכאן כתיב וחקור בהם כי כאן מותר החקירה בבינה כידוע¹³⁴⁹.

(פ"ד מ"ו) שבע כפולות בג"ד כפר"ת יסוד חקקן חצבן צרפן שקלן והמירן וצר בהן שבעה כוכבים בעולם שבעה ימים בשנה שבעה שערים בנפש זכר ונקבה

שבע כו' יסוד – ר"ל שיסוד הוא ז' אותיות, אבל לפי הצירוף מתחלקין לכמה אותיות כמ"ש בסוף הפרק, וכן בפרק ב' (משניות א, ב, ג) כ"ב אותיות יסוד. חקקן חצבן וכו' – כמ"ש ל' בפ"א ובפ"ב וצירופם הוא באלו ה' אותיות לבד ולא בכל הכ"ב אותיות, וכן לעיל בג' אמ"ש ששה צירופים, וכאן הוא ה' אלפים ומ' צירופים כמ"ש בסוף הפרק.

שבעה שערים – שבעה נקבים שבראש כמ"ש במשנה ח', והן שערים כמ"ש בזהר (ח"ב קיז ע"א) משגיח מן החלונות וכו' אלין נוקבי עיינין ואודנין וחוטמא ופומא שנכנסין ויוצאין בהם החושים מן המוח.

(פ"ד מ"ז) שבעה כוכבים בעולם שבתאי¹³⁵⁰ צדק¹³⁵¹ מאדים חמה נוגה¹³⁵² כוכב לבנה שבעה ימים בשנה שבעת ימי השבוע שבעה שערים בנפש זכר ונקבה שתי עיניים שתי אזנים שני נקבי האף והפה.

הבירא הדטוב ורע ולכן כאן הוא בחינה להחבין בין זה לזה שלא נטעה להחליף רע בטוב וטוב ברע, וזה בחון בהם, וחקור בהם היא כי משכחו יפה הוא ענין גדול לחקור בשניהם (עי' זהר ח"ב לד ע"א) דהכי אתחזי לבר נש למנדע טוב ולמדנע רע ולהדרא גמריה לטוב ודא איהו רזא דמהימנותא וכו', והעמד דבר על בוריו שלא תטעה ח"ו כי הסכנה בזה הו גדולה למאד, והשב יורצ על מכונו אחרי חקירה והבחנה שתשיב הכח והממשלה ליוצר בראשית (ביאורים ח"א פו ע"ב)

¹³⁴⁶ או עט"י (ביאורים ח"א פו ע"ג), אע"פ שמלכות ירדה לבריאה בסוד מיעוט הירח (ביאורים ח"א פו ע"ב)

¹³⁴⁷ כלומר בחון בהם למצוא מקורם בחו"ב

¹³⁴⁸ מאחר שיש לכל א' שורש באותו קו אפשר שיהא ג' כלולים בג'

¹³⁴⁹ עי' לעיל ח ע"א וח ע"ב שמש"כ שמותר החקירה היא בישסו"ת שהוא שורש הו"ק

¹³⁵⁰ שבתאי, שהוא דרגא דבינה כידוע, ובינה הוא בסוד אחרית, שהכל תשוב אל שרשו,

שהיא סוד האש כמ"ש בס"י, והוא סוד וחד חרוב - בהגר"א בסד"צ יא ע"א ד"ה שביעאה עי' יהל אור ח"א ו ע"ג, ששבתאי זה אוכמא, ועי' בהגר"א בתיקו"ז סד ע"ב ד"ה השיב אחור וז"ל, דשבתאי שהיא בס"א נגד שבת שאיל על שכינתא ביום השבת, דהוא שולט אז ורואה שהיא נסתלקה ממנו לימין, ושאיל עלה ולכן נק' שבתאי בתוספת אותיות א"י לגרעון דיליה עכ"ל [הרב אמר שלא נוגע, ועי' תיקו"ז קנ ע"ב], וצ"ע שמשמע מהס"י שזה חלק מהז' כוכבים ולא שייך לבינה, אבל מהתיקו"ז רואים שזה שייך לסט"א, אבל כנראה שבתיקונה זה השבתתו ותיקונו וממילא השבתאי עולה לבינה

¹³⁵¹ שצדק נברא במערב, והיתה ככב אחרון - בהגר"א בסד"צ י ע"ד ואע"ג

¹³⁵² עי' לעיל יב ע"ג.

מאיר היצירה

שבעה כוכבים כו' – כסדר עמידתן בגלגל מלמעלה למטה, וסדר [שימושן]
מפרש לקמן¹³⁵³ (ז' וכו')¹³⁵⁴

(פ"ד מ"ח) (בבא א') המליך¹³⁵⁵ אות ב' בחכמה וקשר לו כתר וצרפן
זה בזה¹³⁵⁶ וצר בהם לבנה¹³⁵⁷ בעולם יום ראשון בשנה ועין ימין בנפש זכר
ונקבה

(פ"ד מ"ט) (בבא ב') המליך אות ג' בעושר וקשר לו כתר וצרפן זה
בזה וצר בהם מאדים בעולם יום שני בשנה ואוזן ימין בנפש זכר ונקבה
(פ"ד מ"י) (בבא ג') המליך אות ד' בזרע וקשר לו כתר וצרפן זה בזה
וצר בהם חמה בעולם יום שלישי בשנה ונחיר ימין בנפש זכר ונקבה
(פ"ד מ"יא) (בבא ד') המליך אות כ' בחיים וקשר לו כתר וצרפן זה
בזה וצר בהם נוגה בעולם יום רביעי בשנה ועין שמאל בנפש זכר ונקבה
(פ"ד מ"ב) (בבא ה') המליך אות פ' בממשלה וקשר לו כתר וצרפן זה
בזה וצר בהם כוכב בעולם יום חמישי בשנה ואוזן שמאל בנפש זכר ונקבה
(פ"ד מ"ג) (בבא ו') המליך אות ר' בשלום וקשר לו כתר וצרפן זה
בזה וצר בהם שבתאי בעולם יום ששי בשנה ונחיר שמאל בנפש זכר ונקבה
(פ"ד מ"ד) (בבא ז') המליך אות ת' בחן וקשר לו כתר וצרפן זה בזה
וצר בהם צדק בעולם יום שבת בשנה ופה בנפש זכר ונקבה
המליך וכו' כנ"ל בפ"ג (מ"ז).

וצרפן זה בזה – ו' אותיות הנשארות שהן תש"ך צירופים כמ"ש בסוף הפרק,
ש"ס צירופי פנים וש"ס צירופי אחור, שהם ש"ס¹³⁵⁸ מעלות הגלגל, שהולך כל כוכב, וכן
החמה כל יום, (וש"ס לאחור שהולכין באמצען בהיקפן לאחור ממערב למזרח)¹³⁵⁹, והנה
השמים מו"ק ובהם תש"ך צירופים ש"ס וש"ס, (מז ע"ד) והארץ הוא היכל הקודש משלמת
לשבעה).

¹³⁵³ עי' ר' בחיי פרשת בא יא ד ז"ל: ידוע אצל חכמי הכוכבים שראשי הימים שהם חל"ם
כצנ"ש וראשי הלילות כצנ"ש חל"ם.

¹³⁵⁴ כלומר ז' בבאות הבאים.
¹³⁵⁵ דהיינו שיחדה אל שרשה (כמש"כ בע"ח טנת"א ז') וקשר לו כתר הוא על תוספת אור
שנתוסף לו להוציא את כחו לפועל שכל הוצאה מכחו לפועל היא רק לע ידי תוספת כח ממקור
האחדות (ביאורים ח"א פו ע"ג)

בכל א' מהצירופים א' מתגבר האות שלו שהוא שורשו והוא הראשון והוא ההמלליך כאן
(ביאורים ח"א עה ע"ג)

¹³⁵⁶ שכל הבג"ד כפר"ת פעלו רק על ידי כולם כמו ג' בדכפר"ת, דהיינו בצירופים של כולם
האות המלך היא הראשון (ביאורים ח"א פו ע"ד)

¹³⁵⁷ עי' בהגר"א בתיקו"ז א ע"א חוורו כסיהרא - חסד ששם הסיהרא, ברתא דאברהם, כמ"ש
בתיקון סט ובס"י (פ"ד מ"ח) ושם שמאדים בגבורה

¹³⁵⁸ עי' פת"ש גדלות דז"א לו וז"ל, חסד יום הראשון שורשו נשאר למעלה בחסד, וה' ענפים
ממנו הם מתפשטים בה"ס שתחתיו שהוא סוד אור הראשון שמאיר בכל הו' ימים וע"י מתחלק
הזמן, והם ה"פ חס"ד גי' ש"ס סוד ש"ס מעלות שהחמה מהלכת בהם בשנה, ועם כלל הה"ח הם
שס"ה ימות השנה שאור הראשון נגזז שם בלבוש החיצון, שהשנה כולל כל ה' הזמנים הנ"ל שהם
ה"ח, ולכן
¹³⁵⁹ ?

מאיר היצירה

לבנה¹³⁶⁰ בעולם – חסד שלכן היא לבנה¹³⁶¹, כי חוורא הוא בחדס, וכאן הוא סדר יצירתן כמ"ש בתיקונים ת"ע (קנ ע"ב) חוורא לבנה, סומקא מאדים, ירוק חמה, אוכס שבתאי, תכלת צדק, ואינון בגוונא דחדס גבורה ת"ת יסוד ומלכות נ"ה לקבליהו נגה כוכב בגוונא דסמרא דדכיותא ז' כו' אינון ז' כפולות וכו' ואינון דינין ורחמין והכי אינון כו' שהן ד' דרגין שאמרתי למעלה בדבור ובתמורה, ולכן באים בתמורה נגד ס"א¹³⁶² ובכ"א ב' דרגין כמ"ש למעלה.

יום ראשון כו' – ז' ימי השבוע הוא בז"ת כסדר כידוע, ושבת נקודה פנימית, עליה נאמר (שמות לא יד) מחלליה כו', שעושה הנקודה חלל, והיא נושאת כולם, דכל הימים מתברכין משבת, וכ"ה בכל התיקונים¹³⁶³.

ועין ימין כו' – כי העינים הן יו"ד שבשם, ואזנים ה', וחוטם ו', ופה ה', וכן ד' חושים שבהם כידוע בכמה מקומות, והן כפולות חוץ מהפה, כי ב' מרכבות¹³⁶⁴ הן חג"ת, יה"ו, ומלכות ה' משלמת, וכן נה"י יה"ו ומלכות ה' משלמת, כמו שכתוב בתיקונים (ה ע"א) שמלכות באמצע בין חג"ת לנה"י כו'¹³⁶⁵, וכן הם סדורים כאן עין ואזן נחיר ימין בחג"ת יה"ו, וכן עין שמאל אזן נחיר שמאל בנה"י יה"ו, ופה באמצע בין ימין ושמאל ה', והעינים והאזנים חלוקות בשני מקומות כי בין חסד לנצח הגוף מפסיק וכן בין הוד לגבורה אבל בין גוף לברית אין הפסק, וכן אמרו גוף וברית חשבינן חד (זהר ויקרא ד ע"א) ולכן אין הפסק בין הנחירים, וכל אלו התיקונים הן בראש שהיא בינה שנקראת שבע כמ"ש (מלכים א' ו לח) ויבנהו שבע שנים כידוע (זהר ח"א רמז ע"א), (יז ע"א) ואע"פ שצירוף וסדר ז' כוכבים במקום אחר אינו כן, וכן התחלתן וסיומן אינן מז"ת, הכל לפי צירוף האותיות וצירוף הוי"ה כמ"ש בזהר (#) ובתי"י י"ח (#) תרין הויות כנ"ל ובכלל זה תתקן לכל הסתירות שבזהר ודעהו.

(פ"ד מט"ו) שבע כפולות בג"ד כפר"ת שבהן נחקקין שבעה עולמות, שבעה רקיעין, שבע ארצות, שבעה ימים, שבעה נהרות, שבעה מדברות, שבעה ימים, שבעה שבועות, שבע שנים, שבע שמיטין, שבעה יובלות, והיכל הקדש לפיכך חבב את השביעיות תחת כל השמים.

שבע כו' עולמות – הן שבעה היכלות שנקראו ז' נערות עולמיתן דמטרוניתא¹³⁶⁶ שנאמר עלמות אהבוך א"ת עלמות אלא עולמות (זהר ח"ג עא ע"ב), והן ממטה למעלה לבנת הספיר, עצם השמים, נוגה, זכות, אהבה, רצון, קדש הקדשים. והן כפולות היכלין דדוכרא והיכלין דנוקבא, שבעה ושבעה מוצקות (זכריה ד ב) כידוע¹³⁶⁷. וכן ברכת ק"ש דשחרית וערבית. וכן הן בתמורות כידוע¹³⁶⁸, ז' היכלין דס"א נגדן כמ"ש בתיקון ע' (קנ ע"ב) והכא אינון ז' תרעי דגיהנם וז' היכלין ומליין כו'. וכן הרקיעים וארעאין כולם הן

¹³⁶⁰ ירח

¹³⁶¹ צבע

¹³⁶² ע' תיקו"ז קנ ע"ב שיש ז' כוכבים בסט"א.

¹³⁶³ כלורם בכל הבחינות

¹³⁶⁴ ע' & רתיכא עלאה רתיכא תתאה.

¹³⁶⁵ כנ"ל הערה 1332, ונראה למחוק 'כו'.

¹³⁶⁶ עי' רע"מ כי תצא רעז ע"ב וז"ל, ואית לקבלה מלכות דבריאה ואיהי מלכות למלאכים

דבריאה ואיהי נערה דמטרוניתא משמשא דילה ואיהי דיוקנא דגבירתא דילה כלולה מי', עכ"ל.

¹³⁶⁷ רע"מ פנחס רנה עב*, ועי' ע"ח כסא הכבוד פרק ב' ופרק ד'

¹³⁶⁸ כתוב בתיקו"ז שיש תמורות לכל דבר

מאיר היצירה

בס"א¹³⁶⁹ נגדן כמ"ש, ועליהו איתמר (ש) כי שמים כעשן נמלחו והארץ כו' וכוכביא דלהון עליהו איתמר ונמקו כו' וכן בכל מה שחשב במשנה זו.
שבעה רקיעין¹³⁷⁰ – וילון, רקיע, שחקים, זבול, מעון, מכון, ערבות¹³⁷¹ כנ"ל (יב ע"ג).

שבע ארצות – ארץ, אדמה, גיא, נשיה, ציה, ארקא, תבל (ע' זהר ח"א לט ע"ב).
שבעה ימים – של טבריא, ושל סדום, ושל חילת, ושל חולתא, ושל סבכי, ושל אספמיא, וים הגדול¹³⁷². ואינו ים אוקינוס שמקיף כל העולם כי הוא כוללם ואינו במנינם, והוא במדרגת בינה שכולל כל השבע¹³⁷³, וכן הוא בכל ז', ועליהן¹³⁷⁴ נאמר קו ירוק¹³⁷⁵ שמקיף את כל העולם כידוע.

ז' נהרות – ירדן, וירמוך, וקירמיון, ופוגה, וג' נהרות של ארבעה ראשים פישון, גיחון, חדקל. ואינו חושב פרת שהוא כולל כולם כמ"ש (בכורות נה ע"ב) הגי סולמי דפרת נינהו, ואלו¹³⁷⁶ מקיפין את א"י, ואלו את העולם בסוד חג"ת נהי"ם.
ז' מדברות – שהלכו בהן ישראל במדבר מדבר איתם, מדבר שור, מדבר סין, מדבר סיני, מדבר פארן, מדבר צין, מדבר קדמות. והוא שכתב במדבר (במדבר כא יא) אשר על פני מואב ממזרח שמש, וזהו קדמות, מקדם ונקרא מדבר מתנה והוא כנגד ז"ס, דוק ותשכח.

ז' ימים – כנ"ל (פ"ד מ"ז).

שבעה שבועות – ספירת העומר.

ז' שנים ז' שמיטין – יובל שנת החמישים כולל יובל בינה¹³⁷⁷ כנ"ל.

ז' יובלות – שעמד בית ראשון שהיה מסטרא דבינה כידוע (זהר ח"ב ט ע"ב), כי בל"ו ליובל נחרב הבית, תחסר אותן מת"י שנים שעמד בית ראשון, נשאר שע"ד שנים, והן ז' יובלות שלמין שמנו בבנינו¹³⁷⁸. וכן כשתחשוב חורבן הבית מימות יאשיהו שבימיו היה ראוי ליחרב כמ"ש (מלכים ב' כב טז¹³⁷⁹) הנני מביא כו' ואל מלך יהודה כו' יען רך לבבך כו' (יז ע"ב) ולא תראינה כו'. וכן קחשיב הזהר (ח"ב פה ע"א) ט"ו דורות מאברהם עד שלמה שהיה סיהרא במילואה, שדוד הוא דור י"ד גי' דוד, שהן י"ד פרקין דיד ימין, שלכן נקרא השכינה י"ד¹³⁸⁰. וחסרונה י"ד פרקין דיד שמאל, שהן כ"ח עתים

¹³⁶⁹ בסטרא אחרא*

¹³⁷⁰ כולם בעשיה.

¹³⁷¹ ע"י זהר ח"ב י ע"ב.

¹³⁷² כלומר ז' ימים שבא"י ב"ב עד ע"ב.

¹³⁷³ הרי לפי הגר"א תמדי הז' היא בינה אל אצל כדברינו & שהשביעי שהיא בינה היא באמת

דעת וכאן באמת בינה.

¹³⁷⁴ היה כתוב ועלי

¹³⁷⁵ רעיא מהימנא ספר במדבר פרשת פנחס דף רכז ע"א, לא ברוח יי' בה"ו ואחר הרוח רעש

לא ברעש יי' הא תרין קליפין ירוק וחוויר דקליפין דאגוזא חד תהו קו ירוק. תניינא בהו אבנין

מפולמין קליפא תקיפא כאבנא מפולמא לקבל תרין קליפין

¹³⁷⁶ כלורמ ד' &

¹³⁷⁷ ע' לעיל ט' ע"א

¹³⁷⁸ פירוש כי בנין הבית התחית בל"ו ליובל ע"כ לא נחשב הכ"ב שנים ראשונות שלתשלום

היובל הראשון (רמ"ש)

¹³⁷⁹ וז"ל הפסוק (טז – יח), כה אמר הוי"ה הנני מביא רעה אל המקום הזה ועל יושביו את כל

דברי הספר אשר קרא מלך יהודה, תחת אשר עזבוני ויקטרו לאלהים אחרים למען הכעיסני בכל

מעשה ידיהם ונצתה חמתי במקום הזה ולא תכבה, ואל מלך יהודה השלח אתכם לדרש את

הוי"ה כה תאמרו אליו כה אמר הוי"ה אלהי ישראל הדברים אשר שמעת.

¹³⁸⁰ ע' פע"ח חר"פ פרק ג' ידך, וע' תיקו"ז צה ע"א שיש ב' ידיים א' של בינה וא' של מלכות*.

מאיר היצירה

כ"ח מחנות שכינה, ויד הוא הט"ו הכוללם, ובימי שלמה נתמלאה (מלכים א' ה' י) ותרב כו' כידוע (זהר ח"א קנ ע"א), ומרחבעם התחיל לחסור עד יאשיהו שהוא הט"ו לרחבעם, והמתין לו בשביל תפלתו עד בנו צדקיהו, כמ"ש (מלכים ב' כב כ) ונאספת אל עמך כו', שלא ראה חרבן בית המקדש בימיו, ומימות יאשיהו עד החרבן נ"ג שנים תחסר מת"י נשאר שנ"ז שנים, וכ"ז מתחלת בנינו שהחשבון מת"פ שנים ליציאת מצרים, כמ"ש רז"ל (בע"ז ט ע"ב) תחסר ז' שנים של בנינו נשאר ש"ן שנים שבעה יובלות.

והיכל הקדש – עם ו"ק כנ"ל, ובכלם השביעי חביב, [ובסמ"א להיפך (משלי ו טז) שש הנה וגו' ושבע תועבת נפשו] בעולמות היכל ק"ק, כמ"ש בזהר (ח"ב רנח ע"ב¹³⁸¹) דהיכל ק"ק הפריש הקב"ה לעצמו ע"ש, וכן ערבות (חגיגה יב ע"ב) ששם כסא הכבוד כו' מלך אל חי וכו', וכן תבל בחר לעדתו¹³⁸², וכן ים הגדול, וירדן, ומדבר סיני שנתן התורה והוא השביעי.

מדבר איתם חסד ושם נבקע הים בימין כמ"ש (ישעיה סג יב) מוליך לימין משה בוקע מים, כידוע שם ע"ב, ויס"ע ויב"א וי"ט כמנין חסד כידוע¹³⁸³. מדבר שור גבורה, שור שבחיות, לכן שם (שמות טו כג) ויבאו מרתה ושם שם לו חוק ומשפט כו' וז"ש (סנהדרין נו ע"ב¹³⁸⁴) דינין במרה כו'.

מדבר סין שם ניתן לחם מן השמים ת"ת כידוע (זהר בשלח טא ע"ב). מדבר סיני מלכות בתוספת יו"ד זעירא, חכמת שלמה כידוע¹³⁸⁵ (זהר ח"ב רלה ע"ב), ושם הוא הפה של הארץ והוא באמצע הז' מדבריות.

מדבר פארן נצח בו (בראשית לב כה) ותקע כף ירך יעקב ושם קבעו להם בכיה לדורות (תענית כט ע"א) חרבן הבית באלף רביעי נצח.

מדבר צין שם (במדבר כ יג) ויקדש בם הוד, דמשה נפל שם (שם יא) ויך את הסלע במטהו באלף החמישי דלא נפקו אלא טיפין טיפין וביה משה נחית מנבואה דיליה, שלקחו ממנו את המטה, כמ"ש (שמואל ב' כג כא) וירד אליו בשבט¹³⁸⁶ ויגזול את החנית כו' כידוע (זהר ח"א ו ע"ב, וכן ח"ב קיד ע"ב).

מדבר קדמות שם לקו בברית ופנחס זכה בו, וכן בכולם לקו בכל א' בדרגא דיליה דוק. וכן ירדן הוא באמצע ג' מקיפים את העולם חג"ת שהן עולין לבינה שמקפת את העולם, וגו'¹³⁸⁷ את א"י נה"י את מלכות וירדן באמצע והוא המעבר לא"י, ובו עבר יעקב בשובו כמ"ש (בראשית לב י) עברתי את הירדן הזה והוא מעבר יב"ק והוא ידוע¹³⁸⁸.

ים הגדול במערב, שכינה במערב (ב"ב כה ע"א) והוא אחרון והוא אמצעי כמו הפה, ז' ימי השבת שביעי ורביעי כמ"ש (פסחים קו ע"א, גיטין עז ע"א) חד {זו ע"ג} בשבא תרי בשבא תלתא בשבא בתר שבתא, ד' ה' ומעלי שבתא מקמי שבתא, וכן בז' שבועות בשבוע ז' באו להר סיני, ונאמר (שמות יט ו) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וכו' באמצעי שבו בד' ובשנים ושמיטין שמיטה ויובל וכו' היכל הקדש, וז"ש לפיכך חיבב כו' וחשב

* 1381

* 1382

1383 עי' תז"ח (טז ע"ג)

* 1384

1385 עי' בהגר"א בסד"צ י ע"ג ד"ה וזהו שני, שזה עטרת היסוד

1386 עי' בהגר"א בסד"צ כז ע"א ד"ה דקיטורא

1387 כלומר מקיפים

1388 עי' ע"ח עיבורים פרק ה' שזה הגרון, אבל שעה"כ תפילין ה' משייך את זה לכל הקומה המאיר למלכות שג' שמות אה"ה הו"ה אדנ"י בגימ' יב"ק

מאיר היצירה

כאן י"ב שביעיות, שבו' תלוין י"ב כמ"ש לקמן בפ"ו (מ"ה) ז' על גבי י"ב וכולם אדוקים וכו'.

לפיכך חיבב את השביעיות וכו' – חנוך שביעי לאדם, יוסף ז' לסדר השבטים, משה שביעי לאברהם, דוד הוא השביעי¹³⁸⁹, תשרי שביעי לחדשים, אלף השביעי הוא שבת כי שבעת אלפים שנה ז"ת כסדר כו'¹³⁹⁰.

(פ"ד מט"ז) שני אבנים בונות שני בתים, שלש אבנים בונות ששה בתים, ארבע אבנים בונות ארבעה ועשרים בתים, חמש אבנים בונות מאה ועשרים בתים, שש אבנים בונות שבע מאות ועשרים בתים, שבע אבנים בונות חמשת אלפים וארבעים בתים, מכאן ואילך צא חשוב מה שאין הפה יכול לדבר ואין האוזן יכולה לשמוע¹³⁹¹.

שתי אבנים כו' – אבנים ר"ל אותיות, ובתים תיבות, כמ"ש בהקדמת התיקונים (#) יעו"ש. ור"ל בונות כו' צירופי ב' אותיות יכול להתהפך ב' צירופים פנים ואחור לבד. ג' ששה צירופים שתשליך אות א' מהן ותצרף ב' אותיות הנשארות ב' צירופים כנ"ל נמצא כג' אותיות ו' צירופים. וכן בד' אותיות בכל אות שתשליך ו' צירופים הרי כ"ד, וכן בכלם. הוא כ"כ אותיות שבו כן פעמים צירופים כמו במספר שלפניו. וזה הכלל כשתרצה לידע מאיזה מספר אותיות צירופים שבו, תכפול כל המספרים מא' עד המספר ההוא ביחד, דרך משל ד' אותיות תכפול א' עם ב' הוא ב' תכפול אותו עם ג' הוא ו' תכפול אותו עם ד' הוא כ"ד, וכן ה' או יותר, וזה כשתעשה צירוף מכל האותיות שבו. אבל אם תעשה רק מב' אותיות שבו אז תכפול המספר עם המספר שלפניו לבד כמו ד' אותיות תכפול ד' עם ג' הוא י"ב צירופים, ו' צירופים פנים ו' צירופים אחור וכן בכלם. לכן בכ"ב אותיות יש רל"א שערים פנים רל"א אחור כמנין כפל כ"ב עם כ"א. ואם תעשה צירוף מג' אותיות אז תכפול ג"כ עם מספר שלפני פניו, כמו בה' אותיות תכפול ה' עם ד' הוא כ' תכפול עם ג' הוא ס'. וכן אם תצרף עם ה' או עם ו' אותיות תקח מספרם מקצה האחרון ותכפול יחד כנ"ל. וכ"ז עד מספר ב', אבל מספר ב' לבד או עם א' שוין כי מספר הנכפל עם א' נשאר המספר בעצמו. כמו תיבה של ד' אותיות אם תצרף ג' אותיות ממנה או כל הד' יחד שוין כ"ד צירופים.

והתחיל בשתי אבנים שאין תיבה מאות אחת, וכן בא' אי אפשר לבנות כלל כי הכלל שתכפול אותו עם הקודם וקודם לו 0 (ר"ל נול¹³⁹²) א' פעם 0 נשאר 0 וכן אי אפשר לומר בניין באבן א'. וארבעים כצ"ל.

מכאן ואילך צא וחשוב כו' – וחשיב עד שבע לפי שכאן צריך לצרוף של ז' בג"ד כפר"ת צרפן שקלן כו' שבכל הז' הנ"ל הוא צירף של ז' (ע' סוף הספר ליקוט מספר הדרת קדש).

¹³⁸⁹ בז' רועים עי' סוכה נב, וכן בבנים של ישי עי' פסוק

¹³⁹⁰ נראה למחוק כו'

¹³⁹¹ עי' בהגר"א בתז"ח כג ע"ד וז"ל, וזהו תהו, וז' כפולות הוא בהו בעד"א כנ"ל ושם אבנין, וז"ש בס"י אצל ז' כפילות סוף פ"ד שני אבנים כו' שבעה אבנים כו', וז"ש לעיל נקיבן ומפולמין, כי בהם הדגש ורפה, שבהם סוד הנפש
¹³⁹² כלומר אפס.

מאיר היצירה

פרק ה'

(פ"ה מ"א) שנים עשרה פשוטות, ה' ו' ז' ח' ט' י' ל' נ' ס' ע' צ' ק'. יסודן שיחה הרהור הלוך ראייה שמיעה מעשה תשמיש ריח שינה רוגז לעיטה שחוק.

שנים עשרה פשוטות כו' – שאין בהם דגש ורפה כנ"ל, ואע"ג דגם שלש אמות הן פשוטות, הן אמות (ז"ע ד') שמהן יצאו כל הכ"ב אותיות הכפולין והפשוטות. [ליקוט, י"ב פשוטות כו' והן בסוד ג' הוי"ת דה' מלך¹³⁹³ כו' כידוע, כל אות¹³⁹⁴ ג"פ, והוא כי כח"ב הוא יה"ו, שדעת במקום כתר (ע"ח מוחין דצלם ח'), ו', וחג"ת יה"ו, וכן נה"י, ומלכות ה' אחרונה משלמת לכולם, שהיא רביעאה לכל תלת (ת"ז ה' ע"א) בסוד (שיה"ש ו' י) ברה כחמה כו', כמ"ש בתי' ז"ח דע"ח ע"ג (טז ע"ב) וכולהו אתרמזין¹³⁹⁵ בהוי"ן¹³⁹⁶ בנונא דא, יי"י תלת יודין כו' ע"ש עד סוף הענין, וכן הן ג"פ אהי"ה שנאמר למשה כמ"ש בתי' ז"ח שם (טז ע"ג) הה"ה שכינתא כו' דרמיוז דלהון אהי"ה כו' ויאמר אלהי"ם אל משה, והן ג' שמות אהי"ה הוי"ה אדנ"י שכוללין כל הע"ם כידוע¹³⁹⁷ ור"ת של הג' שמות ג"כ י"ב].

יסודן שיחה כו' – שאין בהם תמורה, כי בכל דבר צריך להיות כל הכחות, ואף אם יש חרש או סומא ושאר החסרון של הי"ב דברים אין חסר רק הכלי שבו יצא מכח אל הפועל, כי י"ב אלו הכחות אינם תלויים באיברים שלהם כמ"ש במשנה ז' בהבבות יעו"ש. ועוד אין שייך תמורה רק על שהתמורה ג"כ בנושא, אבל כאן חסרון אלו הכחות אינו רק ההעדר כי אינן במועט ובמרוכה.

יסודן שיחה – י"ב חושים שהן בכל חי מדבר, ועשרה מהן מיוחדים בכל בע"ח, ושנים מהן רק באדם, הרהור שחוק, כי שנים עשר מזלות הם כלם בעלי חיים, רק ב' מהם אדם, תאומים בתולה.

והחילוק בין יסוד של אמ"ש בנפש, ובין כפולות ובין פשוטות, כי יסוד של אמ"ש הוא עצם בנפש, שהן אויר מים אש. ויסוד י"ב חושים הן מקרה דבוק בעצם, כי אי אפשר בלעד. ויסוד ז' כפולות שהן חכמה כו' הן מקרה שאינו דבוק כי אפשר בלעד. וי"ב הן במלכות¹³⁹⁸ שעומדת על י"ב בקר¹³⁹⁹ כידוע, מחולקין לג' בכל רוח כמ"ש (מלכים א' ז' כה) ג' פונים וכו', לכן מחלק י"ב אותיות לג' ד' פעמים, והן י"ב גדפי החיות

¹³⁹³ ע' סד"צ ד ע"ב וז"ל, ביה סליקו וביה סלקין דלא הוו והוו ויהוין, וז"ל הגר"א שם בהגה"ה וסודו מלך מלך ימלך (תפילת יהי כבוד), דלא הוו מלך, והן ג' הוי"ת שבמ"ס, וכן ה"ה והו"ה ויהי"ה ג' הוי"ת, והן מנצפ"ך בוצינא, וכאן סלקין הכל בירורי המלכים, כי כאן ראשית המלכים בסוד נוק' גבורות, ובמחשבה אתברירו, וכל סליקו בסוד גבורות מ"נ שם עולה ומשם יורדין, ע"כ. מנצפ"ך - כי מלך מלך ימלך הוא ג' פ"ר כמנין מנצפ"ך, והוא משום שכל התגלות הוא הכל בבחי' גבורות אשר יעלו כולם בבחי' מ"ן לעילא לעילא, בסוף תיקון האחרון והבן (הערת הלש"ו על הבהגר"א בסד"צ), וע' בהגר"א בסד"צ א ע, שזה המתקלא שבמ"ס.

¹³⁹⁴ משם הוי"ה

¹³⁹⁵ נדצ"ל אתרמיוז

¹³⁹⁶ נדצ"ל כגוונא

¹³⁹⁷ עי' בהגר"א בסד"צ יג ע"ב ד"ה ויאמר וז"ל, בכל הזוהר וספרי קבלה כולל כל האצילות בג' שמות אק"ק הוי"ה אדנ"י, ג' פרצופים א"א ז"ר, שאו"א נכללין במזלא, וכן בא"ר לא הזכירם. עי' תיקו"ז קמב ע"ב וז"ל, אשכחנא תקונא כגוונא דא, אק"ק כתר עלאה, יקו"ק עמודא דאמצעיתא, אדנ"י שכינתא תתאה, עכ"ל.

¹³⁹⁸ עי' לעיל הערות 150 575.

¹³⁹⁹ עי' זהר פרשת ויחי רמא ע"א וז"ל, הכי הוא ודאי, דדא ים מתקנא בי"ב בתרין עלמין, בתריסר לעילא רתיכין ממנן לעילא, בתריסר לתתא תריסר שבטין. תרגום: *.

מאיר היצירה

(רע"מ עקב רעב ע"ב), מילוי אדנ"י י"ב אותיות כל אות ג' אותיות במילואו (פע"ח שער חזרת העמידה פרק ז'), וכן י"ב אנפי החיות¹⁴⁰⁰, ג' שמות הוי"ה של מלך מלך ימלך, שם של י"ב אותיות¹⁴⁰¹, ג' יודיין וכן כל אות, והן ו"ק באור ישר ו"ק באור חזר¹⁴⁰², כמ"ש בתז"ח (ת"ז לה ע"א) שית מחסד עד יסוד ושית מיסוד עד חסד, והן ו"ו, ו"ק כלולין בתפארת, ו"ק כלולין ביסוד ו' זעירא, ומלכות¹⁴⁰³ באמצע אל"ף שבתוך ב' ווי"ן¹⁴⁰⁴, וכן י"ב מזלות ו' למעלה מן הארץ ו' למטה תמיד ויתבאר לקמן.

[ליקוט¹⁴⁰⁵ יסודן כו', והנה בשבטים ראובן שמעון לוי ויהודה הן ד' חושים כסדרן בראש¹⁴⁰⁶, ויששכר וזבולן (דברים לג יח) שמח וזבולן בצאתך ויששכר וגו' תרין מְמַנִּין¹⁴⁰⁷ של מיכאל, חד לאורייתא וחד למהך בשוקא, וכן הוא הנהגת העולם ליבעי רחמי כו'¹⁴⁰⁸, ויוסף ובנימין תשמישי של רחל הלילה¹⁴⁰⁹, וישכב עמה (בראשית ל טז) אשכבה ואישן (תהלים ד ט), דן ונפתלי ורגז¹⁴¹⁰ ושחק ב' המנהיגים הגוף, עץ הדעת טוב ורע, ב' של רוח ונפש (קהלת ז ג) טוב כעס משחוק¹⁴¹¹, ושל גד ואשר עושה ואוכל, יגיע כפיך כי תאכל כו' (תהלים קכח ב). והנה בתיקוני זהר (קמא ע"א¹⁴¹²) אמר ח' חושים נגד ב' שמות השם,

¹⁴⁰⁰ עי' בהגר"א על תיקו"ז יא ע"א ד"ה ועל כולהו, שבכל חיה יש את כל ד' אופני הפנים, והיינו כל הצורות הקיימות האפשריות. וע' עוד בענין בהגר"א בסד"צ יג ע"ב.

¹⁴⁰¹ כנ"ל בליקוט.

¹⁴⁰² כלומר ה"ב צירופי הוי"ה (ביאורים ח"א פג ע"ג, וכן שם פד ע"ב)

¹⁴⁰³ כלומר כתר.

¹⁴⁰⁴ ע' לעיל הערה 121.

¹⁴⁰⁵ סוף הסוגר*##.

¹⁴⁰⁶ כלומר ראה שמיעה ריח דיבור.

¹⁴⁰⁷ הם תולדות שלו.

זהר ח"ג קנד ע"א וז"ל, דגלא קדמא משריא מזינא ארי"ה מיכאל רשים בפרישו דגלא פרישא לימינא. מזרח שירותא דשמשא אזיל במטלנוי בנהירו תרין ממנן תחות ידה. יופ"א אל. צדקי"א אל. חד לאורתא (נ"א לאורייתא) וחד למיהך בשוקא דאזיל כד אלן נטלין נטלין כמה משריין מזינין מסטרא דימינא

¹⁴⁰⁸ ממי שהעושר שלו (&)

¹⁴⁰⁹ כלומר תשמיש המיטה ושינה

¹⁴¹⁰ נדצ"ל רוגז

¹⁴¹¹ כלומר ליצנות.

¹⁴¹² צ"ע איזה רוח ואיזה נפש, ע' משלי ב יב.

אריה דא ראה ואתמר ביה ופני אריה אל הימין לארבעתם בכל אתר ארבעתם דא יקו"ק וארבע אתון דיליה דשלטין על כלא והפוך אריה ותשכח ליה ראה ואיהו לימינא דחסד דאיהו יומא קדמא דתמן א' (נ"א י') אור ראובן דאיהו לימינא על שמיה אתקרי אור בן שמיעה לשמאלא ועליה אתמר ופני שור מהשמאל נשר ריחא באמצעיתא עליה אתמר מי אסף רוח בחפניו ואינון תרין נוקבין דחוטמא פימא דבורא דא אדם כליל ארבע אתון וכליל עשר אתון ודא שכינתא באלין ארבע תקונין אמר למשה ואתה תחזה מכל העם וגו' וצריך לאחזרא עליהו ואתה תחזה בשערא עליה אתמר ראשו כתם פז דא כתר עלאה ומלגאו מוחא דמניה נפקין מבועין לכל סטרא לאשקאא לכל נימא ונימא דאיהו עלמא סתימאא וכל מבועא אתעביד ניצוץ וכל נימא אתעביד שרביט מוחא סתימא אתקרי אין סוף דאתפלג לתלת מוחין דאינון י' י' י' דאתרמיזו בהאי שמא יו"ד ק"א וא"ו ק"א (נ"א יו"ד ק"י וא"ו ק"י¹⁴¹²)

וע' תז"ח ט ע"ד ז"ל, שמע השמים צריכא הא אוקימנא לה מסטרא דגבורה תיובתא אתקריאת מסטרא דבינה דאם בר נש לאו מבין ההלכה איך יחזיר לה ומשיב לשואל פסק הא אוקימנא לה מסטרא דדינא פסק דין משמעתא משמעות ההלכה מסטרא דההוא דאתמר בה שמע ישראל דההוא דארבע אנון תקופן דהלכה דאתרמיזו בבר נש ואנון י' ראה י'ה שמיעה יהו ריחא יהוה דבור וד' בגופא כלילן מד' אתון לקבליהו א' שמוש א"ד תנועה אד"נ משוב אדנ"י הלוך דאנון שמוש בידים תנועה בגופא שמוש בברית הליכה ברגלין אית דאמרי משוב בידים שמוש בברית וכלא קשוט

מאיר היצירה

ככתיבתם וקריאתם, ד' בראש וד' בגוף, והנה כאן נגד ג' שמות אהי"ה, והן ח' בראש בכל כלי שנים, וד' בגוף. והנה כל כלי יח ע"א} החושים הן כפולים, ואף הפה, פה ולשון, והנה העינים הם ראות וחזות ביום ולילה, כמ"ש (במדבר יב ו) במראה אליו אתודע בחלום אדבר בו, פתחון וסגרון, והם בב' עינים, אלא שהם כלולים, ולכן שינה כלול בעינים עם הראייה, וכמ"ש (זהר ח"א עו ע"א) שינתא בחוריהון, וכמ"ש (תהלים קלב ד) אם אתן שנת לעיני לעפעפי תנומה. וכן באזנים ב' שמיעות הן א' בלא הבחנה וא' בהבחנה והוא ההרהור, כמ"ש בא"ז פ' האזינו (רצד ע"ב), וכמ"ש (איוב לד ג) כי אזן מלין תבחן, אשר לא תשמע לשונו (דברים כח מט), והוא סוד חו"ב שכלולים באזנים כידוע. והוא מ"ש (משלי ב ב) להקשיב לחכמה אונך תטה בו, והוא ההרהור שכלול באזנים. ולפי שהעין הוא ימין לכן עיקר בו הראייה, ואזן הוא שמאל לכן עיקר בו השמיעה, ואף בו הרוגז כידוע שלכן נק' אף. והוא אשה ריח (ויקרא א ט), וכמ"ש בפרשת פנחס וברע"מ שם ¹⁴¹³, ובפה הוא הדבור והאכילה פה ולשון, ובגוף בגרון שהוא התחלת הגוף הוא השחוק ובברית וידים ורגלים חושים הידועים בהן תשמיש ומעשה והילוך. ותלייתן הוא באיברים אחרים וכן כל החושים כמו הדרת פנים בביצים וכידוע (ע' בליקוט שבסוף מאמר קדישין).

עוד בליקוטיו. יסודן שיחה הרהור ראייה שמיעה ריח דבור, הן בראובן ושמעון ולוי ויהודה כמ"ש ¹⁴¹⁴ (פ"ה מ"ג¹⁴¹⁴), והן ד' חיות שבמרכבה כמ"ש בתז"ח (עה ע"ב וע"ד ט ע"ד) ע"ש ובתיקונים (תיקון ע' דף קכ"א (קמא ע"א)) ע"ש שהן בד' חיון בד' אותיות הוי"ה, כי ד' חיון הם ד' אותיות הוי"ה כידוע. וכן ראובן שמעון לוי יהודה ימינא ושמאלא ועד"א ושכינה ד' אותיות הוי"ה, כמ"ש בזהר פ' משפטים (דף סד¹⁴¹⁵) ראובן ירכא דימינא שמעון שמאלא בו' לוי חיבורא דכולא בו' יהודה נוקבא בו' ע"ש ובתיקונים הנ"ל. וכ"ה בד' יששכר זבולון יוסף ובנימין, וכן ד' בני השפחות שהן ג' הוי"ת הנ"ל, והוי"ה אהי"ה אדנ"י, כל א' בד' חושין כמ"ש בתז"ח (ט ע"ד¹⁴¹⁶) שם אדנ"י הילוך וכו'.

¹⁴¹³ רכד ע"א וז"ל, השמים ועל הארץ ועל ד' רוחות עלמא ב' שמים וארץ ג' עמודא סביל לון ד' ארבע חיון ה' כרסיי' ו' שית דרגין לכרסייא. ועוד אבגדהזחט אדם י ייחוד דיליה מלכות עשיראה דאדם תשע איהו לקבל תשע אתון. זכאין אינון ישראל דידעין רזא דמאריהון. ד"א צו את בני ישראל ואמרת אליהם את קרבני לחמי לאשי ריח ניחוחי ר' יהודה אמר בקרבנא אית עשן ואית ריח ואית ריח ניחח עשן איהו מסטרא דדינא הה"ד כי אז יעשן אף יי' עלה עשן באפו ואש מפיו תאכל. ריח ניחחי רחמי וריח אפך כתפוחים. אמר רעיא מהימנא והא תרווייהו עשן וריח אינון באף וקראין סהדין. חד עלה עשן באפו ותניינא וריח אפך כתפוחים ואמאי אתקרי חד עשן דינא. ותניינא רחמי. אלא בחוטמא אית תרין חלונין ואתמר בשמאלא עלה עשן באפוי מאי עלה אלא מלבא דאיהו בשמאלא לקבל גבור מימינא נחית רוחא לגביה לקרוא ליה ולשכנא רוגזיה מסטרא דחסד דתמן מוחא. חכמה

¹⁴¹⁴ ?

¹⁴¹⁵ לא מצאתי ראובן ירך ימין אלא יד ימין*

אולי כוונתו לזהר בראשית כו ע"ב וז"ל,

(1) זוהר חלק א דף כו ע"ב

שמאלא, ובההוא זמנא הרוצה להעשיר יצפין, ומחנה גבריאל אתשקין מניה, ועמיה מטה דן ותרין שבטין, נצח שוקא ימינא ומניה אתשקין משריית דנוריא"ל, ועמיה מטה ראובן ותרין שבטין עמיה, הוד שוקא שמאלא דעלה אתמר ליעקב (בראשית לב לב) והוא צולע על ירכו, וע' יהל אור ח"ב כט ע"ג, וכאן זה הפוך ממשי"כ בזהר משפטים קד ע"ב, אמנם עכ"ז קשה ששמעון לא לשמאלא אז

¹⁴¹⁶ וז"ל א' שמוש, א"ד תנועה, אד"נ ממוש, אדנ"י הלוך, דאנון שמוש בידים, תנועה בגופא, ממוש בברית, הליכה ברגלין. אית דאמרי ממוש בידים שמוש בברית וכלא קשוט

מאיר היצירה

(פ"ה מ"ב) שתיים עשרה פשוטות ה' ו' ז' ח' ט' י' ל' נ' ס' ע' צ' ק' יסודן שנים עשר גבולי אלכסון,¹⁴¹⁷ גבול מזרחית רומית גבול מזרחית צפונית גבול מזרחית תחתית גבול דרומית רומית גבול דרומית מזרחית גבול דרומית תחתית, גבול מערבית רומית גבול מערבית דרומית גבול מערבית תחתית, גבול צפונית רומית גבול צפונית מערבית גבול צפונית תחתית, ומתרחבין והולכין עד עדי עד והן הן גבולות עולם.

י"ב פשוטות כו' גבולי אלכסון – כמו בבית שיש לו ששה שטחים ו"ק כנ"ל, במקום שמגיעים ב' קצוות ביחד נקרא גבול, ששם גבול הקצוות. והן ד' בכל שטח ושטח וששה שטחים היה ראוי להיות כ"ד גבולים, רק כי גבול א' משמש לב' שטחים הוא י"ב¹⁴¹⁸. ולקח מד' גבולים של ד' רוחות, א' לכל רוח, וכן מגבולים שלמעלה ומטה לקח אחד מלמעלה ואחר מלמטה לכל שטח מד' רוחות, הרי לכל רוח ג' גבולין והתחיל ממזרח¹⁴¹⁹ שהוא קָדָם, והולך לימין כמ"ש (יומא טו ע"ב) כל פינות שאתה כו', והן ג' לכל רוח ד' פעמים כנגד י"ב גופין כנ"ל (יז ע"ד), וכל קו המיותר נק' אלכסון¹⁴²⁰, כמו יתר היותר גדול¹⁴²¹.

ומתרחבין כו' – לא כמו בגשם שהוא בעל תכלית, כי בספירות אין (יח ע"ב) תכלית¹⁴²², רק שקראן גבולין לפי המדות. עד עדי עד כו' – ר"ל מקצה השמים ועד קצה השמים (דברים ד לב), מבינה שכולל ג"ר¹⁴²³ עד מלכות, כמ"ש בפ"א מ"ה.

והן הן כו' – שחלק הארץ לי"ב חלקים, ולי"ב נשיאים דס"א¹⁴²⁴, נגד י"ב שבטים כמ"ש (דברים לב ח) יצב גבולות עמים למספר בני ישראל. וז"ש הן הן גבולות עולם, והן בכל גשם וגשם י"ב גבולין שלו כנ"ל, ונמצא בכל גשם כ"ב אותיות, ג' אמ"ש בג' רחקים שלו, וז' בג"ד כפר"ת בו"ק ונקודה האמצעית, וי"ב פשוטות בי"ב גבולי אלכסון. וכן בספירות כ"ב צינורות, ג' ברוחב א' מחכמה לבינה והוא הראש, וא' מחסד לגבורה¹⁴²⁵ והוא הגויה, וא' מנצח להוד והוא הבטן. וז' באורך ביושר מכתר לת"ת, ומחכמה לחסד, ומחסד לנצח, ומבינה לגבורה, ומגבורה להוד, ומת"ת ליסוד, ומיסוד למלכות, והמקבלין

¹⁴¹⁷ אלה הם גבולים ולא גבולי אלכסון (הרב)

¹⁴¹⁸ ע"י ביאורים ח"א פג ע"ב: וכל דבר ריבוע שהוא בו"ק הנה יש בו י"ב קרנות, ד' קרנות ארוכות שוככות בכל אורך משך התקרה עם הד' כתלים במקום חיבורם יחד, וד' קרנות ארוכות עומדות במקום חיבור הד' כתלים זה לזה, ועוד ד' קרנות ארוכות שוככות בכל משך חיבור הרצפה עם הד' כתלים, והם נקראים י"ב גבולים, כי בהקדן שם הוא הסיום והגבול של כל א'. ונקראו אלכסונין, כי אם תצייר התפשטות קו מהקדן הוא רק באלכסון, ומתפשט באלכסון עד קרן המגבילו, כגון ממזרחית רומית למערבית תחתית, ועד"ז בכולם. וכן אלכסון של כל ריבוע הוא רק בהקרנות, ולכן נקראו י"ב גבולי אלכסונים.

¹⁴¹⁹ כלומר בפונה למזרח.

¹⁴²⁰ *** כן

¹⁴²¹ ***

ומצאתי במ"א בכתבי הרב המחבר ז"ל והנה כל רוח הוא בקצוותו צורת ב' בג' גבולים ורוח ד' פתוחה וזהו שנברא העולם בב' כעין אכסדרה עכ"ל (רמ"ש).

¹⁴²² ע' לעיל פ"א מ"ה עשר שאין להם סוף, והערה 792.

¹⁴²³ כחד חשיבן

¹⁴²⁴ ע' תיקו"ז לה ע"א וז"ל ואלין מזלות מתמן הוו ירתין תרין עשר שבטין נשמתין דילהון ואית מסטרא אחרא תרין עשר דאתמר בהון שנים עשר נשיאים לאמתם דאינון אתקריאו ט"ה שו"ר תאומי"ם סרט"ן וגו' דא כגוונא דדא עבד קודשא בריך הוא, עכ"ל.

¹⁴²⁵ כלומר חוץ מקשרם על ידי ת"ת (ביאורים ח"ב קו ע"ב)

מאיר היצירה

מהצינורות הן ז"ת. וי"ב הן אלכסון ועיין בציור שציירתי (ע' בציור סוף הספר כו ע"ב) ו' צינורות הן בז"ת, שהן ו' קצוות. ו' צינורות מחו"ב לכתר ולחו"ג ולת"ת, וצריך לקרוא אותן ג"כ בשם ו"ק שהן מתערבין בת"ת כמו ו"ק שמתערבין ביסוד, שע"כ נקרא מערב, וכן נק' ג"כ ת"ת מערב, וכתר מעלה וחו"ג מטה¹⁴²⁶, וחו"ב דרום וצפון, ותמצא בכל רוח ד' גבולין ובהצטרפם י"ב גבולין כנ"ל.

(פ"ה מ"ג) שתיים עשרה פשוטות ה' ו' ז' ח' ט' י' ל' נ' ס' ע' צ' ק' יסודן חקקן חצבן צרפן שקלן והמירן וצר בהם שנים עשר מזלות¹⁴²⁷ בעולם שנים עשר חדשים בשנה שנים עשר מנהיגים בנפש זכר ונקבה. שתיים עשרה כו' חקקן כו' – כאן הציורף מ"ב אותיות, ובכל חוש מלך אות א' וכנ"ל (משנה ז').

וצר בהם כו' – כולם בסוד י"ב צירופי הוי"ה. הראשון הוי"ה כסדר, ואח"כ כסדר הציורף, ותקופת ניסן כל הוי"ה מתחילין ביו"ד, ותמוז בה', ותשרי בו', וטבת בה', שהן נחלקין לד' פעמים ג'. וכן החדשים והמזלות, וכן י"ב צירופי אהי"ה, אלא שזה בסוד המקיפים וזה בסוד הפנימים. וכן י"ב שבטים י"ב צירופים הנ"ל. ואמרו רז"ל כי הי"ב החושין הנ"ל מיוחסין לי"ב שבטים ראיה לראובן כמ"ש (בראשית כט לב) כי ראה ה' בעניי. שמיעה לשמעון שנאמר (בראשית כט לג) כי שמע ה'. ריח ללוי כמ"ש (דברים לג י) ישימו קטורה באפיך וכליל כו', ועולה ג"כ ריח כמ"ש (ויקרא א ט) אשה ריח נחות. שיחה ליהודה כמ"ש (בראשית כט לה) הפעם אודה את ה'. ואמרו (ב"ר פ"ה¹⁴²⁸) לאה אחזה בפלך הודיה ועמדו ממנו בעלי הודיה, יהודה אמר צדקה ממני, דוד רווחו להקב"ה בשירות ותשבחות (ברכות ז ע"ב), דניאל אמר (דניאל ב' כ') לך אלהא כו' והכל מיהודה. הרהור ליששכר כמ"ש (בראשית מט יד) יששכר חמור גרם כו' בתורה, והענין שהחמור אף כשהוא ישן ניעור ממשמרה ראשונה¹⁴²⁹ זמן השינה, וכן יששכר שאף בשינה נעשין כליותיו מעין החכמה שבהן הרהור כמ"ש¹⁴³⁰ (משנה ז'), כמשה"כ (תהלים טז ז) אף לילות יסרוני כליותי. שחוק לזבולון כמ"ש (דברים לג יח) שמח זבולון יח ע"ג} בצאתך שיהיה מרויח בפרקמטיא והוא בשמחה, (דברים כו יא) ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך¹⁴³⁰ [אבל בכתבים של האריז"ל¹⁴³¹ כתב שחוק לנפתלי, הלוך לזבולון, ובמקום לוי כתב מנשה, והכל א' שיבואו השבטים כסדר הדגלים, וראיה לדברי האריז"ל (דברים לג יח) שמח זבולון בצאתך וירכתו על צידון, נפתלי שבע רצון הוא שחוק]. רוגז לדן כמ"ש (בראשית מט יז) יהי דן נחש עלי דרך כו'. הילוך לנפתלי כמ"ש (בראשית מט כא) נפתלי אילה שלוחה וכן אמרו (זהר ח"ב קד ע"ב) שהיה קל ברגליו. מעשה לגד כמ"ש (דברים לג כ) וטרף זרוע אף קרקוד, ומעשה ביד שמאל כמ"ש¹⁴³² (ו ע"ג ד"ה חמש כנגד¹⁴³²) שם הגבורה למלחמה כידוע.

¹⁴²⁶ אצ"ל וכתר מזרח וחו"ג מעלה ומטה, ש"ל

¹⁴²⁷ ענין הי"ב גילופין הוא כי הם בסוד הנוקבא כידוע, שז' ימים הם בדכורא, וי"ב שעות של היום בנוקבא, והם ב' מזלות מזל יום ומזל שעה, שכמו כן למטה הם ז' כוכבי לכת וי"ב מזלות והם בסוד ז' אותיות כפולות בג"ד כפר"ת וי"ב פשוטות - פת"ש א"א כד

¹⁴²⁸ וז"ל המדרש בידינו, לאה תפסה פלך הודיה ועמדו הימנה בעלי הודיה יהודה (בראשית לח) ויכר יהודה ויאמר צדקה ממני.

¹⁴²⁹ ע' ברכות דף ג ע"א וז"ל שלש משמרות הוי הלילה וכו' וסימן לדבר משמרה ראשונה חמור נוער שניה כלבים צועקים, עכ"ל.

¹⁴³⁰ אין מרובעים בדפוס עם התולדות יצחק

¹⁴³¹ ספר ליקוטי הש"ס - סדר האלפא ביתא שבאצבעות, ועי' בס"י ל ע"ד

¹⁴³² ###ששם הה' גבורות?

מאיר היצירה

לעימה לאשר כמ"ש (בראשית מט כ) מאשר שמנה לחמו. תשמיש ליוסף כמ"ש (בראשית מט כב) בן פורת יוסף כו' וידגו כו' יסוד כידוע. שינה לבנימין כמ"ש (דברים לג יב) ובין כתפיו שכן, והוא חדר המטות (מלכים ב' יא ב), הנה מטתו שלשלמה (ש"ה ג י) ¹⁴³³.

(פ"ה מ"ד) שנים עשר מזלות בעולם טלה שור תאומים סרטן אריה בתולה מאזנים עקרב קשת גדי דלי דגים ¹⁴³⁴.

(פ"ה מ"ה) שנים עשר חדשים בשנה ניסן אייר סיון תמוז אב אלול תשרי חשוון כסלו טבת שבט אדר.

(פ"ה מ"ו) שנים עשר מנהיגים בנפש זכר ונקבה שתי ידיים שתי רגלים שתי כליות מרה דקין כבד קורקבן קבה טחול ¹⁴³⁵.
שנים עשר כו' – דקין קיבה כבד כצ"ל.

(פ"ה מ"ז) (בבא א' מהראשונה) המליך אות ה' בשיחה ¹⁴³⁶ וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם טלה בעולם וניסן בשנה ורגל ימין בנפש זכר ונקבה. (בבא ב' מהראשונה) המליך אות ו' בהרהור וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם שור בעולם ואייר בשנה וכוליא ימנית בנפש זכר ונקבה. (בבא ג' מהראשונה) המליך אות ז' בהלוך וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם תאומים בעולם וסיון בשנה ורגל שמאל בנפש זכר ונקבה.

המליך אות ה' בשיחה כו' – כי עיקר האותיות הם בחושים ¹⁴³⁷ בין בעולם ובין בנפש בין בשנה, כי כלל העולם הוא שיעור קומה וכן בשנה, ובהחושים הן אות פשוטה בלא צירוף, וז"ש ה' בשיחה ואח"כ צרפן זה בזה וצר בהם כו'. וכן בג' אמ"ש יסודן באויר מים אש שבעולם נפש שנה, ואח"כ צרפן כו', וכן בז' כפולות יסודן בחכמה כו' וצרפן כו'. ומ"ש ז' בהלוך ורגל שמאל – צ"ל בראיה ביד ימין, ואח"כ בבבא א' מהב' צ"ל בהלוך ורגל שמאל, והשאר הכל כסדר, כי סדרו קו ימין תחלה ואח"כ קו שמאל כמ"ש בפ"ד (#) עין ואזן ימין ונחיר ימין, ואח"כ של שמאל, וכן כאן ממטה למעלה. וסדר החדשים מניסן עד תשרי ו"ק באור ישר, תקופת ניסן חג"ת, ותקופת תמוז נה"י, ניסן

¹⁴³³ ע' בהגר"א בסד"צ י ע"ג וז"ל, ואח"כ נולד בנימין ונטל עטרת דידה, וז"ס שאמרו בנימין בדרגא דנוק', שהוא נוק' דנוק', ול"ל מגרמיה כלום, לכן נטל את כח מ"ן שלה ומתה.

¹⁴³⁴ ע"י לעיל יד ע"ד ששור סרטן אריה מאזנים קשת דלי הם זכרים, והשאר נקבות

¹⁴³⁵ ביאורים ח"א פב ע"א - *נמנה כאן חסד וגבורה וכל השאר בנה"י שת"ת אינו בכלל כמ"ש כ' בע"ח טנת"א ז', וע"ש פב ע"ב שה"ב פשוטות הם פשוטות בערך הכפולות, והסיבה שלא מוזכר ת"ת ויסוד שכל השאר נתגלו כקצוות כלפי הצד השני שעל אף שיש בחי' גבורה בחסד אבל ביחס לגבורה היאכולו חסד, אבל בת"ת תמיד היא בדרגתה גם ביחס לאחרים סוגם ביחס לעצמה, וכאן מדבר לא על ה"ב פשוטות שבדעת [ע"י בהגר"א בתז"ח יט ע"ד וז"ל אמ"ש קשרא קדמאה כולל ג"ר בבינה כנ"ל ה"ב פשוטות בקשרא תניינא לישן ו' קול יעקב כנ"ל, ז' כפולות בקשרא תליתאה ששם נוקבא בת שבע שהיכלין דילה כפולין הן, כידוע בסוד ההיכלות שבעה ושבעה מוצקות שבעי' ימים ושבעי' ימים וכן אם נקבה תלד וטמאה שבועים כו'] אלא על התגלותם, וצע"ג* אם זה ה"ב שבנוק' שמוזכר בגר"א בסד"צ סוף לז ע"ב.

¹⁴³⁶ ע"י ביאורים ח"א פב ע"ג על אף שהחושים הם רק בפשוטות אבל גילוי החושים רק בכפולות כי כל גילוי החו"ג הוא רק בכפולות שכל הרהור תשמישי שינה רוגז וכו' הם גלויים רק בז' שערים בראש, תשמישי נובע מהעניים, ושמחה מהאף וכו' ¹⁴³⁷

עיקר י"ב אותיות הם בחושים, וצירופים בדברים אחרים אבל קשה שורה הבא?

מאיר היצירה

בחסד ואייר בגבורה סיון בת"ת לכן ניתן בו התורה. וחג"ת בימין ונה"י בשמאל כנ"ל בפ"ד ב' שער, כי נה"י לבר מגופא כמ"ש בתי"י"ח (לה ע"א) דרועין לדרום רגלין לצפון. וכן מתשרי עד ניסן באור חוזר שנכלל ביסוד כנ"ל. והתקשרות אלו החושים באלו האיברים לא שבהן כלי מעשה של אלה החושים אלא שבהן כח החושים אלו. שיחה ברגל כמ"ש (שופטים ה' י) והולכי על דרך שיחו ואמרו (אבות פ"ג מ"ז) המהלך בדרך ושונה ומפסיק כו' ואמרו (סוטה מט ע"א) שנים שהיו מהלכין בדרך ואין ביניהם ד"ת ראויין לישרף שנאמר ויהי המה הולכים הלך ודבר והנה כו' ובוהר בהרבה מקומות (זהר ח"א ו ע"א¹⁴³⁸) צריך לאנהרא אורחא באורייתא.

הרהור בכוליא, כמ"ש (ברכות סא ע"א) כליות יועצות¹⁴³⁹ שנאמר אף לילות יסרוני כליותי, שהוא זמן הרהור.

ראיה ביד, כי הראיה אינו נופל אלא על המעשה והמעשה ביד כמ"ש (דברים יא ז) ראה¹⁴⁴⁰ את כל מעשה ה' וכו' (קהלת ח יז) ראיתי את כל המעשה וכיוצא בזה הרבה, וכל אלו הן בימין שהם חושים רוחניים כי ימין טמיר וגניז, אור הגנוז, וכן אבא טמיר יתיר וגניז מאימא כמ"ש בזהר (#).

הלך ברגל שמאל, חושים שהם יותר גשמיים (יח ע"ד) בשמאל כנ"ל. שמיעה בכוליא שמאל, כי החכמה ע"י שמיעה כמ"ש (משלי ב ב) להקשיב לחכמה אונך תטה לבך לתבונה, שהכליות יועצות והלב מבין (ברכות סא ע"א), וז"ש להקשיב כו' ואח"כ תטה כו' (משלי ב ב), שמע בני וחכם כו' (משלי כג יט), און שומעת כו' וכיוצא בהרבה מקומות, שמיעה יותר גשמיות שנתפס בקול משא"כ הרהור לכן הוא בשמאל. מעשה ביד שמאל, כנ"ל.

תשמיש במרה, כמ"ש (ברכות ה ע"ב) על מטתי שתהא נתונה בין צפון לדרום, ור"ל לא בקרירות הרבה ולא בחום הרבה, כי נטיה לאלו הקצוות שניהם רעים, כי חום הרבה יוליד כעסן וקור הרבה יוליד טפש, ולכן (קהלת א יח¹⁴⁴¹) ברוב חמה רוב כעס, לכן אמרו¹⁴⁴² כל ממזר הוא פקח שבא מטיפה חמה. אלא בעת ממוזג ולכן זמן הזווג בחצי הלילה שהוא ממוצע כידוע. ולכן התשמיש בתשרי שהוא רויח כמ"ש לעיל (פ"ג מ"ה) בין חום לקור וכן במאזנים (ר"ל מזלו של תשרי) כף זכות כו' מכריע בינתיים (פ"ב מ"א), וכן ארבע ליחות באדם, מרה¹⁴⁴³ לבנה שהיא הריאה קר, וכבד חם, ומרה ממוצע, ריאה מראה לבן, וכבד אדום, ומרה ירוקה ממוצע בין הגוונים כידוע, לכן בו תשמיש. ריח בדקין, ידוע כי כל אלו האיברים הן במרכבה העליונה כמ"ש ברע"מ פרשת פנחס (רכז – רלד¹⁴⁴⁴) בסוד האדם כל איבריו כנגד המרכבה, והדקין הן האוכלין החלבים ע"ג המזבח, וכרם ג"כ בכלל הדקין, לכן אסרה התורה חלב שע"ג הכרם ושעל הדקין, והקמרת החלבים ע"ג המזבח הוא לשם ריח כמ"ש בזבחים (#) שנאמר (ויקרא א יג) והקטיר כו' אשה ריח.

שינה בקיבה, רוגז בכבד, לעיטה בקורקבן, שחוק בטחול, כמשרז"ל (סוף ברכות סא ע"ב) קיבה ישינה (אף נייעור) כבד כועס קורקבן טוחן טחול שוחק.

1438 ***

1439 הרי עצה צריך ליהות דעת, והרהור בינה וצ"ע.

1440 נדצ"ל הראת

1441 ?

1442 מסכת סופרים ס"פ טו (לש"ו) וז"ל, רובן של ממזרין פקחין, עכ"ל.

1443 ?

1444 ***

מאיר היצירה

וכן התקשרות החושים באלו החדשים, שיחה בניסן סיפור יצ"מ, והגדת לבנד (שמות יג ח), וכל המרבה לספר בו' (הגדה של פסח).

הרהור באייר שבו התאוו תאווה (במדבר יא ד), ולפי שהוא בגבורה כנ"ל לכן מזלו שור, לפני השור מהשמאל (יחזקאל &), לכן לקו בחוש שבו שהוא מקום הפרצה¹⁴⁴⁵ כידוע ולא יכלו לעמוד בו.

ראייה בסיון וכל העם רואים בו' (שמות כ טו).
הילוך בתמוז בו ותקע כף ירך יעקב (בראשית לב כה) נצח כמ"ש בפ"ד (יז ע"ב), שהלכו בו המרגלים לא"י, ובו לך רד (שמות לב ז) בגלות, כמ"ש בר"מ (ח"ב קיד ע"ב) לך רד בגלות שהוא באלף רביעי.

שמיעה באב ששמעו אל המרגלים ובו מתו כל הדור אשר שמעו בו' (במדבר ד טו) שהיו שומעין בת קול בכל שנה לחפור מערות ובו שמועה שמענו בו' (עובדיה א א) בחורבן בהמ"ק באב, ובאלו ב' חדשים לקו כמ"ש (ברכות ו' ע"א) הני ברכי דרבנן דשלהי מינייהו נו"ה כידוע (זהר משפטים קיא ע"ב) והן מן ב' החדשים דסט"א שולט. מעשה באלול בו (שמות לד א) פסל לך שני לוחות וכתבתי, והלוחות מעשה בו' (&).

תשמיש בתשרי רויח כנ"ל שחום תחלה בימות החמה ואח"כ קור בימות הגשמים כמ"ש בפ"ו (מ"ב) אש למעלה וכו' ותשרי מכריע ביניהם לכן בו מאזנים. ריח בחשוון בו (בראשית ח כא) וירח ה' וכו'. שינה בכסליו שבו היתה יט ע"א חנוכה המשכן, וכן בימי חשמונאים ששם השינה חדר המטות (מלכים ב' יא ב) כנ"ל. רוגז בטבת שבו סמך מלך בבל על ירושלים (יחזקאל כד ב) והוא הקשה מג' חדשים הקשים¹⁴⁴⁶.

לעימה בשבט בו (שיה"ש ה א) אכלתי יערי עם דבשי שבו ר"ה לאילנות. שחוק באדר (אסתר ח יז¹⁴⁴⁷) משתה ושמחה ליהודים בו' וכן הגאולה באלף הששי, שבו (תענית לא ע"א) עתיד הקב"ה לעשות מחול לצדיקים בו'.

וכל החושים והאיברים הן במרכבה ובספירות שהשם מתואר בכולם. ג' אמ"ש (דברים ד כד) כי ה' אלהיך אש, רוח ה' עלי במראה (ישעיה סא א¹⁴⁴⁸) וברוח אלהים, ויבא כגשם לנו (הושע ו ג) ורוחו כנחל שוטף (ישעיה ל כח). ז' כפולות (שמות לא¹⁴⁴⁹) חכם לב בו' (חכמה), (במדבר יא כג) היד ה' תקצר (עושר), (דברים יד א) בנים אתם לה' אלהיכם (זרע), (דברים ה כג) אלהי"ם חיים (חיים), (דבה"י א' כט יב) ואתה מושל בכל (ממשלה), (ישעיה כו יב) ה' שלום תשפות (שלום), (שיה"ש ב ג) כתפוח בו' בצלו חמדתי (חן).

י"ב פשוטות וידבר ה' (שיחה), חשב ה' (&) (הרהור), וירא ה' (&) (ראיה), אשר הלכו אלהים (&) (הילוך), וישמע ה' (&) (שמיעה), את כל מעשה ה' בו' (&) (מעשה), ואנכי בעלתי בכם (&) (תשמיש), וירח ה' (&) (ריח), עורה למה תישן ה' (&) (שינה), ויחר אף ה' (&) (רוגז), אש אוכלה הוא (&) (לעימה), יושב בשמים ישחק (&) (שחוק). וכן כל האיברים והכל הן מדות לפי פעולות.

¹⁴⁴⁵ שם לג, הבשר עודנו בין שניהם טרם יכרת ואף ה' חרה בעם ויך ה' בעם מכה רבה מאד. וכאן התאווה שבאכילה ולא מש"כ למעלה.

¹⁴⁴⁶ טבת אב ותמוז, וע' זהר ח"ב יב ע"א, וצ"ע מה"ת שטבת ההכי קשה*##.

¹⁴⁴⁷ ז"ל, שמחה וששון ליהודים משתה ויום טוב.

¹⁴⁴⁸ לשון הפסוק רוח אדניי יהו"ה עלי יען משח.

¹⁴⁴⁹ נכון?

מאיר היצירה

והתקשרות החדשים במזלות ידוע כפי הלוח החמה, וכולן מתקשרות בחושים האיברים¹⁴⁵⁰, וחושם בחדשים כנ"ל, וחדשים במזלות, וכולן ע"י י"ב צירופי הוי"ה כנ"ל. ולא קא חשיב כאן המוח והריאה והכרס לפי שהן עיקר של ג' אמ"ש. המוח הוא (יט ע"ב) הראש, והריאה הגויה, הכרס הוא הבטן. ולא קא חשיב לב שהוא מלך על הכ"ב איברים וחושם כמ"ש בפ"ו ויתבאר שם. ויש עוד איברים קנה וושט וחצר הכבד ואמה וביצים ובית הרעי ושאר האיברים אבל כולן נכללין באלו. קנה נכלל בריאה, וושט בדקין, חצר הכבד בכבד, ואמה וביצים בכליות, שמשם משך הזרע¹⁴⁵¹. ולכן נמשך ע"י ההרהור, כי שם ההרהור כנ"ל, וכן כולם. ואלו הי"ב הן בו' קצוות, ו' פרקין בחו"ג, ידיו גלילי זהב ממולאים בתרשיש (שיה"ש ה יד) (פי' בתרי שש כמ"ש בתקוני זהר (יז ע"ב)) כידוע, ונכללין בת"ת. ו' פרקין בנו"ה, שוקיו עמודי שש (שיה"ש ה טו), ונכללין ביסוד. לכן נחלקין לד' תקופות השנה, וכן המזלות ב' ידיים ב' רגלים, ונחלקין ג"כ לב', צפונים ודרומים, ימות החמה וימות הגשמים כמ"ש ל' (#) שני ווי"ן הנ"ל, א' באור ישר וא' באור חוזר. וז"ש (תענית ח ע"ב, ב"מ פה ע"א) קשה יומא דמיטרא כיומא דדינא¹⁴⁵², וכן אין ישוב בדרום שהשמש מהלך מתשרי עד ניסן.

(פ"ה מ"ח) (בבא א' מהשניה) המליך אות ח' בראיה וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם סרטן בעולם ותמוז בשנה ויד ימין בנפש זכר ונקבה (בבא ב' מן השניה) המליך אות ט' בשמיעה וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם אריה בעולם ואב בשנה וכוליא שמאלית בנפש זכר ונקבה. (בבא ג' מן השניה) המליך אות י' במעשה וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם בתולה בעולם ואלול בשנה ויד שמאל בנפש זכר ונקבה.

(פ"ה מ"ט) (בבא א' מן השלישית) המליך אות ל' בתשמיש וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם מאזנים בעולם ותשרי בשנה ומרה בנפש זכר ונקבה: (בבא ב' מן השלישית) המליך אות נ' בריח וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם עקרב בעולם וחשון בשנה ודקין בנפש זכר ונקבה. (בבא ג' מן השלישית) המליך אות ס' בשינה וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם קשת בעולם וכסלו בשנה וקבה בנפש זכר ונקבה

(פ"ה מ"י) (בבא א' מן הרביעית) המליך אות ע' ברוגז וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם גדי בעולם וטבת בשנה וכבד בנפש זכר ונקבה. (בבא ב' מן הרביעית) המליך אות צ' בלעיטה וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם דלי בעולם ושבת בשנה וקורקב בנפש זכר ונקבה. (בבא ג' מן הרביעית) המליך אות ק' בשחוק וקשר לו כתר וצרפן זה בזה וצר בהם דגים בעולם ואדר בשנה וטחול בנפש זכר ונקבה עשאן כמין עריבה, סידרן כמין חומה, ערכן כמין מלחמה

¹⁴⁵⁰ נדצ"ל באיברים*##

¹⁴⁵¹ עי' רע"מ פנחס רל"ה ע"א וז"ל, תרין כוליין האופים ומבשלין הזרע דנחית מן מוחא ומבשלין מיא דמקבלין מכנפי ריאה, עכ"ל.

¹⁴⁵² אם כן הם אור חוזר ודין, עי' בהגר"א בסד"צ כ ע"א.

מאיר היצירה

עשאן כמין עריבה – ר"ל כמו כסא שקבעו בעריבה (כלים פכ"ב מ"ד) רק שכסא הוא עם רגלים ועריבה בלא רגלים, ור"ל שסדרן זה אצל זה, וקאי על י"ב מזלות שבעולם. סדרן כמין חומה – קאי על י"ב חדשים בשנה.

ערכן כמין מלחמה – קאי על י"ב מנהיגים בנפש כמ"ש בפ"ו משנה ד' תלי בעולם כו' גלגל כו' לב כו' ושם יתבאר

{יט ע"ג}

פרק ו

(פ"ו מ"א) אלו הם שלש אמות אמ"ש, ויצאו מהם שלשה אבות והם אויר מים אש, ומאבות תולדות. שלשה אבות ותולדותיהם¹⁴⁵³ ושבעה כוכבים וצבאותיהם ושנים עשר גבולי אלכסון, ראייה לדבר עדים נאמנים בעולם שנה נפש, ושנים עשר חק, ושבעה ושלשה פקדן בתלי וגלגל ולב.

אלו הם שלש כו' – והן כלל כל הספירות, ג' אמ"ש בכח"ב¹⁴⁵⁴, ובינה כולל אותם¹⁴⁵⁵ כידוע, והוא בסוד הראש. וז' כפולות בז"א ו"ק עם עט' הברית ז', והוא כנגד הגויה ששם הלב ת"ת. י"ב פשוטות במלכות עומדת על י"ב בקר¹⁴⁵⁶, י"ב שבטים דילה, י"ב שערי ירושלים, ג' בכל רוח ד' פעמים ג' כנ"ל, והוא כנגד הבטן שנקראת בטן, (שיה"ש ז) בטנך ערימת חטים כו' ושם בנינה¹⁴⁵⁷.

ובכל א' יש בו כל הכ"ב אותיות וע"ס, כי במוח ל"ב נתיבות כידוע, עשר ספירות כולל הראש כידוע¹⁴⁵⁸, וכ"ב אותיות ג' אמ"ש מים במוח, אויר בקרומא דאורא, אש בנפש היושבת על הכסא¹⁴⁵⁹, ז' כפולות בז' שערים כנ"ל¹⁴⁶⁰, י"ב פשוטות בי"ב נימין שהן י"ב מזלות, וכל השערות הן כל הכוכבים כמ"ש בתי"ח (לב ע"ב) מנהון בנימין דאינון ככוכביא ומזלייא דל"ל חושבנא, ועוד נימא הכולל כל י"ב נימין התלי כמ"ש לקמן (כ ע"ב¹⁴⁶¹), וכן י"ב ארחין בראש י"ב ארחין שעושה החמה ברקיע, והראש הוא רקיע כמ"ש במ"ב¹⁴⁶².

וכן בלב יש בו ל"ב נתיבות¹⁴⁶³ כמנין ל"ב אלהים דמעשה בראשית¹⁴⁶⁴, וכולל כל הע"ס¹⁴⁶⁵, ויש בו כ"ב אותיות, ג' אמ"ש אש ליבא נור דליק (ת"ז נה ע"א), מים ריאה רוח דנשיב בכנפי ריאה רוח, וז' כפולות ו' פרקי ידים וגופא [ששם הלב ת"ת], וי"ב

¹⁴⁵³ עי' לעיל יד ע"ד וז"ל, ומש"ל רפ"ו ז' כוכבים וצבאותיהן הוא ט"ס וכצ"ל וששה רוחות ונושאייהן ושנים עשר וכו', עכ"ל, וכן לקמן כ ע"א. נושאייהן הוא היכל הקודש. ועי' הערה 1480.

¹⁴⁵⁴ עי' פת"ש עקודים א' שהם ג' ספרים לעיל פ"א מ"א.

¹⁴⁵⁵ כלומר את כל הג"ר. ולכן נקראת אה"ה עי' תיקו"ז &

¹⁴⁵⁶ עי' לעיל

¹⁴⁵⁷ מתחת לחזה דז"א.

¹⁴⁵⁸ עי' & כל רישא יש בה י' ספירות.

¹⁴⁵⁹ עי' פ"ג מ"ו ועוד צ"ע

¹⁴⁶⁰ אזנים עינים חוטם פה.

¹⁴⁶¹ *

¹⁴⁶² *

¹⁴⁶³ ע' לעיל ג ע"ב ד"ה ול"ב.

כללים ח"א פ ע"ב תחתון, עי' ביאורים ח"א סט ע"ד דהיינו שנתגלו בו כל ה"ב נתיבות

¹⁴⁶⁴ עי' לעיל הערה 82.

¹⁴⁶⁵ עשרה מאמרות?

מאיר היצירה

פשוטות ו' כנפי ריאה עם וורדא כמ"ש בזהר (רע"מ נשא קכא ע"ב) שהוא דוגמת היסוד זעירא¹⁴⁶⁶ לכן נניז בכים¹⁴⁶⁷, וד"ל¹⁴⁶⁸. ו' עיזקאין דקנה זהו בנויה¹⁴⁶⁹.

ובבטן ג"כ כולל ע"ס, שראש גויה בטן הן בינה ת"ת ומלכות, שבכל א' ע"ס, והן ג' שמות אהי"ה הוי"ה אדנ"י¹⁴⁷⁰. וג' אמ"ש כבד בו אש הטבעי, וקורקבן¹⁴⁷¹ בו מים לכן הוא מבשל, והמסס¹⁴⁷² רוח בו יתילדו רוחות בבטן כידוע. וז' כפולות ו' פרקין של הרגלים וברית. וי"ב פשוטות י"ב מנהיגים כנ"ל (&). וז"ש (חגיגה יב ע"ב) הארץ על י"ב עמודים עומדת, הארץ הוא הבטן כמ"ש בפרק ג' (משנה ח') ארץ בעולם ובטן בנפש, ועל י"ב מנהיגים עומדת. וי"א על ז' עמודים (שס), הן ו' פרקי הרגלים עם ברית, וי"א על עמוד אחד וצדיק שמו, ברית, שבטן הוא מלכות, והיא עומדת על הברית, עמדת הברית, אשת חיל עמדת בעלה (משלי יב ד) כידוע. נמצא כל אחד¹⁴⁷³ כולל בחבירו, אלא דחשיב בכל א' עיקרו שלו, בראש אש וכן בכולם.

ואלו הכ"ב הן בכל דבר כי בגשם ג' מרחקים¹⁴⁷⁴, ג' אמ"ש, וששה שמחים ונקודה הפנימית ז' כפולות, וי"ב גבולי אלכסון כנ"ל. ובצינורות כ"ב כנ"ל (יח ע"ב הן הן¹⁴⁷⁵), ג' וז' וי"ב. ובעולם שנה נפש ובספירות, ובשמות שם ע"ב הוא {יט ע"ד} ג' אמ"ש כידוע ויסע ויבא ויט כמ"ש בתז"ח (טז ע"ג), ושם של מ"ב הוא בז' כפולות כידוע (&), ז' שמות בז"ת וכל אחד כלול מו"ק, שלכן נקראו [כפולות], כי בשם ע"ב הוא כל שם מג' אותיות וכאן כל שם מו". ושם של י"ב¹⁴⁷⁶, ובשם הוי"ה במילואו יו"ד, ג' אמ"ש, והן ג"ר י' כתר ו"ד דו פרצופין חו"ב ובהן אותיות שלימים שהן אמות¹⁴⁷⁷ כו". ה"א הוא ו"ק ועם א' שבתוך הוא"ו הוא ז' כפולות כמ"ש בתז"ח (#). ובשם ב' ההי"ן שהם ב"פ ו"ק כמ"ש ל' (#), וא' משלמת לשניהן לכן הן כפולות. וזו הן י"ב פשוטות ונק' אלו פשוטות כי הוא עם מלואו אבל בפשוטה אין בשם רק ו' אחד. אכן ה' כפולה ועם י' אותיות של השם הוא ל"ב. וכן בספירות החיצוניות הוי"ה פשוטה כ"ב¹⁴⁷⁸, והפנימים במילואו ע"ס ל"ב כנ"ל, וכן בכ"ב אותיות נפש בשיתופא דגופא והיא הנשארית בגוף, ונקודות עשר נקודין הרוח. כמו שאין תנועה לגוף ונפש בלא רוח, כן לאותיות עם נקודות. וכן בכל גשם יש בו פנימיות המקיים אותו בנדרו וכלול מע"ס והוא נפשו, בסוד השם המתפשט בכולם כמ"ש (נחמיה ט ו) ואתה מחיה את כולם.

¹⁴⁶⁶ ע' ב"ע נ ע"א יסוד כאשר הוא לא בשעת זיווג והוא כאבר מת.

¹⁴⁶⁷ עי' שר"ע יו"ד סי' לה סעיף ד'

¹⁴⁶⁸ ודי למבין

¹⁴⁶⁹ ע' תיקו"ז קסו ע"א & (קסג ע"א) ואית שינה לטב ואית שינה לביש לטב כגון חלום דאיהי סלם (נ"א כגון חלום) דחזא יעקב וביה דביק קנה ושית עיזקין דקנה איהו שית דרגין דנבואה וסלקין לשתינ נשמי דהוה נאים בהון דוד

¹⁴⁷⁰ עי' בהגר"א בסד"צ יג ע"ב ד"ה ויאמר וז"ל, בכל הזוהר וספרי קבלה כולל כל האצילות בג' שמות אק"ק הוי"ה אדנ"י, ג' פרצופים א"א זר"נ, שאו"א נכללין במזלא, וכן בא"ר לא הזכירם. עי' תיקו"ז קמב ע"ב וז"ל, אשכחנא תקונא כגוונא דא, אק"ק כתר עלאה, יקו"ק עמודא דאמצעיתא, אדנ"י שכינתא תתאה, עכ"ל.

¹⁴⁷¹ מה זה

¹⁴⁷² מה זה

¹⁴⁷³ נדצ"ל כלול.

¹⁴⁷⁴ מימדים, עומק רוחב גובה.

¹⁴⁷⁵ ע' הערה ז.

¹⁴⁷⁶ עי'

¹⁴⁷⁷ נראה למחוק.

¹⁴⁷⁸ עי' לעיל ג ע"ב יה"ו עם קוץ.

מאיר היצירה

ויצאו מהם שלשה אבות אויר מים אש ומאבות תולדות – כן הוא בעולם שנה נפש, ובעולם קודם אמ"ש יסוד כל דבר שכולל¹⁴⁷⁹ ברוח, ואח"כ אויר מים אש הפרטים שהם רוח מרוח כו' (&) והן אבות, ואחר כך תולדות שמים וארץ ואויר מכריע בינתים כמ"ש בפ"ג משנה ב', ויצאו מהם וכו' והם וכו' ומאבות וכו'. וכן בשנה, וכן בנפש, ג' אמ"ש השרשים, ואויר מים אש, שבאדם וראש ובטן וגויה, כי מכל דבר נולדו ב' דברים רוחני וגשמי, מאמ"ש אויר וכו' וראש כו'. וז"ש בפ"ג המליך אות א' ברוח וכו' וחתם בהן אויר בעולם ורויה בשנה וגויה בנפש. וכן ב' בחכמה ועין ימין בנפש וכן בכולם. וז"ש שלשה אבות ותולדותיהן ושבעה כוכבים וצבאותיהם¹⁴⁸⁰ שהם ג"כ אבות ותולדות, וכן בנפש כנ"ל, וכן בגבולי אלכסון שיחה ברגל ימין כו' כנ"ל (&).

וראיה לדבר – שהכל נחלק לג' וז' וי"ב.

עדים נאמנים בעולם שנה נפש – כמ"ש (דברים יז ו) ע"פ שנים עדים או שלשה כו'. שלפי הפשט שע"י ג' מתקיים יותר, והם נקראים עדים נאמנים, וכן נאמר (קהלת ד ט) טובים השנים מאחד כו' (שם יב) והחוט המשולש כו', ובכל דבר אמרו דאתחזק בתלתא זמני, וז"ש (מכות ה ע"ב¹⁴⁸¹) אם מתקיים העדות בשנים כו' ליתן שכר כו' וכשם כו' ומנין שאפילו מאה, דהוה אמינא דווקא ג' שמתקיים העדות יותר בהם כנ"ל, וז"ש כאן עדים נאמנים בג' (כ ע"א) עדים בעולם שנה נפש.

ושנים עשר חוק ושבעה ושלשה – ר"ל כי אף אם יתחזק דבר אחד תלתא זימני מ"מ לא יתחזק בשאר, אבל אם יתחזק ג' דברים אז בודאי יתחזק¹⁴⁸². וז"ש ושנים וכו' ג' דברים, שכולם מכוונים הוא ראייה שהשאר, כמו ע"ס וכן איברים הפרטים, שכולם זה כנגד זה בעולם שנה נפש כידוע, שלכן נקרא¹⁴⁸³ עולם קטן (ת"ז קטז ע"ב), וכן בשאר דברים כולם הם כמו בספירות ובמלאכים ובכל היכלות ועולמות, ואף ביסודות הפשוטים ובדצח"מ, אלא שבהן בכח כמו טיפת הזרע כל האדם בו בכח.

[עוד בליקוטיו – אלו הם כו' ותולדותיהן ושישה רוחות ונושאייהם כנ"ל.

ראיה לדבר כו' – שהכל בג' ג' בין באורך בין ברוחב עולם שנה נפש אמ"ש וז' וי"ב בכולם והן עצמם מחולקים ג"כ בג' ג' כמ"ש (פ"א מ"ג¹⁴⁸⁴) שלש אמות אמ"ש כו' מ"ם דוממת¹⁴⁸⁵ – כנ"ל וכן הוא בעולם שנה נפש, בהראש הפה שורקת ומדברת בקול, והבטן דוממת אין בה רוח כלל, והגויה בה קלא דלא פסיק, ונהר יוצא רוח מכריע בינתים¹⁴⁸⁶. וכן בעולם הארץ דומיה כו' (&)¹⁴⁸⁷, יורדי דומה (תהלים קטו יז), והשמים

¹⁴⁷⁹ נדצ"ל שכלולים.

¹⁴⁸⁰ ע"י לעיל הערה 1453.

¹⁴⁸¹ הרב טען שזה לשון אחר מהמשנה במכות, וצ"ע מקורו.

¹⁴⁸² כלומר זה שייך לחזקות של קמיע בשבת & ?

¹⁴⁸³ האדם

¹⁴⁸⁴ *

¹⁴⁸⁵ הוא ליקוט על מ"ש במשנה ב' להלן (גליון)

¹⁴⁸⁶ ?ש' הוא אש מ' הוא חכמה וא' הוא מכריע וזה כך?

¹⁴⁸⁷ (4) ספר תהילים פרק כב פסוק ג

אלהי אקרא יומם ולא תענה ולילה ולא *דמיה* לי:

(5) ספר תהילים פרק לט פסוק ג

נאלמתי *דומיה* החשיתי מטוב וכאבי נעכר:

(6) ספר תהילים פרק סב פסוק ב

אך אל אלהים *דומיה* נפשי ממנו ישועתי:

(7) ספר תהילים פרק סה פסוק ב

לך *דמיה* תהלה אלהים בציון ולך ישלם נדר:

מאיר היצירה

מספרים כבוד אל (&) תמיד, וכמ"ש בפ' ויקהל (קצו ע"א) אלמלא דבני עלמא אטימין ליבא וסתימין עיינין לא יכלין למיקם מקל נעימותא דגלגלא דשמשא כו', וכן אמרו בגמרא (&). ובאור בעה"ז רוח מכריע כו' קלא פנימאה¹⁴⁸⁸ אינו נשמע וג"כ אינו תמיד. ובשנה חום כולם מהלכים ומרגשים, ובימות הגשמים נחת גרודיה (איוב לו ז) וביד כל אדם יחתום (איוב לו ז) (פי' מבלי לצאת מפני הגשמים), וברוח רויה מכריע יש כו' וכ"ה [בכולם]

ושלשה ופקדן בתלי וגלגל ולב – שהן מנהיגין את כולן להורות שהכל יוצא משורש אחד, וכן אמר לקמן במשנה ה' א' על גבי ג', ג' כו', וכן הוא בכל דבר שא' כוללם והוא על גבי ג', וג' כו'.

תלי הוא התנין במזלות, שע"י יצאו כל המזלות, וע"י יבאו, וע"י כל החילופים במהירות ובאיחור ועמידת הכוכבים והילוכם לאחור, והוא כולל כולם. ולפי שלא ידעו בו הפילוסופים והתוכנים נשתבשו במהירות ואיחור הכוכבים, וכל הנ"ל וש"ד¹⁴⁸⁹, וגזרו שהגלגל חוזר ומזלות קבועים ונצרכו לגלגל הקפה וליוצא מרכז, ודברים זרים והכחישו דברי רבותינו ז"ל (&) בחלוני רקיע¹⁴⁹⁰, אבל ע"י התנין במזלות יתורץ הכל והוא נעלם כמו לב. וכן לב על ידו¹⁴⁹¹ {ב ע"ב} מתנהגין כל האיברים והוא נעלם בתוכם וע"י יצאו וע"י יבאו, וכן מהירות האיברים ואיחורם וכל הנ"ל הכל ע"י הלב כמ"ש (תהלים קיט נט) חשבתי דרכי ואשיבה רגלי כו' חשתי כו', ואמרו (&) איזה דרך ישרה כו' איזה דרך רעה שיתרחק כו' רואה אני כו'. והן א' שבתוך הוא"ו, בתוך י"ב מזלות, ב' ווי"ן בתוך י"ב מנהיגין, כמ"ש בתיקונים (#¹⁴⁹²) ו' ת"ת ו' יסוד א' בינה ליבא.

וגלגל אינו גלגל הכוכבים, רק היקף החמה, שע"י נעשית השנה. וע"י היקף החמה עושין לפעמים י"ג חדשים להשלים עם החמה והוא ג"כ א' הנ"ל, וכנגדם הם י"ג תקוני דיקנא, וי"ג קוצי דשערי, וי"ג נימין¹⁴⁹³, וי"ג אורחין, וי"ג מדה"ר, וי"ג מדות שהתורה נדרשת בהן, וע"י הי"ג נעשין כולם אחד שהוא בגי' י"ג, וכן מתייחדין ע"י שבעה

¹⁴⁸⁸ הרי הקלא פנימאה היא לא פסיק תדיר, אלא צ"ל שהתגלותו למטה, עי' לעיל יא ע"א ז"ל, ורוח הוא קול גדול דלא פסק קלא פנימאה, ועי' עי' תז"ח (יט ע"ג) וז"ל, וכד אתפשט' מטאת לחד מאלין ואשתני ואתעביד רוח דלא שכיך לעלמין ונביעו תדיר, עכ"ל, כלומר נשימה ע' בהגר"א בסד"צ יג ע"ד ד"ה וענין רצוא, וע"ש בתז"ח שזה חיק וגרון, וצ"ע אם הנשימה היא באמת שניהם יחד או רק בינה*.

ועי' זהר ח"א נ ע"ב וז"ל, לשני בתי ישראל וגו', חד סתימא עלאה, וחד אתגליא יתיר (סתימא) עלאה (דא) קול גדול, דכתיב (דברים ה יט) קול גדול ולא יסף, והאי קול פנימאה איהו דלא אשתמע ולא אתגליא, עכ"ל.

¹⁴⁸⁹

¹⁴⁹⁰ עי' פסחים צד ע"ב ז"ל, חכמי ישראל אומרים ביום חמה מהלכת למטה מן הרקיע ובלילה למעלה מן הרקיע וחכמי אומות העולם אומרים ביום חמה מהלכת למטה מן הרקיע ובלילה למטה מן הרקיע אמר רבי ונראין דבריהן מדברינו שביום מעינות צוננין ובלילה רותחין, ועי' פת"ש בית נתיבות עג"י פרק ד' ז"ל, ומזה תבין סודות נסתרים, יתגלו לך כמה דברים בדברי חז"ל מה שדברו בענייני הגלגלים ומזלות, ומענין יסודות התחתונות שבארץ, שנראים לכאורה תמוהים מאוד וסותרים הדברים שנתבררו להיפוך, כעין מה שכתוב (פסחים צ"ד ע"ב) שבלילה החמה מהלכת למעלה מן הרקיע, וכן תיקנו אנשי כנה"ג בברכות ק"ש, הפותח בכל יום דלתות שערי מזרת ובוקע חלוני רקיע כו', כי באמת הם לא דברו מענין חיצוניות הגלגלים ומזלות, אלא מבחי' הפנימיות שלהם שהוא סוד בחי' יושר שזהו השייך לישראל וצריך לעבודה

עי' אדיר במרום עמוד רלה

¹⁴⁹¹ אולי ידה?

¹⁴⁹² עי' תז"ח יג ע"ג.

¹⁴⁹³ הבדל בין נימין לקוצי, עי' שעה"כ ציצית ב'?

מאיר היצירה

ושלשה, וכולם הוא מכריע בג' אמ"ש הגויה ששם הלב ובז' שערים הפה כי פומא וליבא חדא נינהו ולכן (&) כל המדבר אחד בפה ואחד בלב כו'.

(פ"ו מ"ב) שלש אמות אמ"ש אויר מים אש, אש למעלה ומים למטה ואויר רוח חק מכריע בינתיים. וסימן לדבר ¹⁴⁹⁴ האש נושא את המים מ' דוממת ש' שורקת א' אויר רוח חק מכריע בינתיים ג' אמות וכו' אש למעלה – בכולם. בעולם שמים למעלה, ובשנה החום ניסן ר"ה לחדשים כנ"ל, ובנפש הראש, וכן מים למטה ואויר כו' הוא כן בכולם כנ"ל.

וסימן לדבר המים נושא את האש כצ"ל – ר"ל אם תרצה לידע את הדבר הזה ראה במים ואש שלנו, שאין להם שלום, וכששופכין מים ¹⁴⁹⁵ ואין יכולין להיות יחד, כי הם שני הפכים, יורד המים למטה והאש למעלה, וזהו כבוי שעולה לשרשו ונשאר המים. ואם היה מים למעלה מאש, היה להיפך. ובהיפוך מש"א מים ע"ג אש, וזהו משא שמשא הוא היפך של נושא, שא"א לסבול, כמ"ש בזהר (ח"א קצ"ז ע"א) משא דבר וכו' מטולא לביש. וכך הן שאדם קר הוא רחמן כו' וחס הוא כעסן, שרחמן יכול לסבול את הכעסן, אבל בהיפוך לא כמ"ש (ר"ה כט ע"א, תענית כז ע"א) עלוב ושאינו עלוב מי נדחה מפני מי כו' ולכן אמרו ¹⁴⁹⁶ הקב"ה שהוא בתכלית הרחמים נושא הכל.

מ"ם דוממת ש"ן שורקת – כי בומ"ף הן אותיות השתיקה בסגירת הפה, והמ"ם יותר מכולם. וזושר"ץ הם אותיות השריקה, והש"ן יותר מכלם. ואחז"ע הוא בפתחת הפה אבל לא בשריקה, וא' יותר מכולם קל, וזהו מכריע, ולכן נבחרו אלו האותיות. וב ע"ג} וכן מים דוממים, ומה שהמים מרעישין בים הוא מכח הרוח שבקרבו, והאש שורקת ומתנענע תמיד, ורוח ממוצע. וכן מדת הדין שורק תמיד וצועק, ומדה"ר שותק ומעלים עין, ומשפט שהוא ממוצע מכריע. וכן מי שטבעו חס כעסן וצועק, ורחמן סובל הכל ושותק, ובינוני הוא מכריע. וכן בנפש הבטן לא קול ולא דבור, ובראש הדבור, ובגויה הקול מכריע. וכן בשנה ימות הגשמים שוקמים כל הדרכים והבריות וכן בכולם.

(פ"ו מ"ג) תלי בעולם כמלך על כסאו, גלגל בשנה כמלך במדינה ¹⁴⁹⁷, לב בנפש כמלך במלחמה.

תלי בעולם וכו' – שהוא קבוע וכולם חוזרים ובאים אליו ומשתחווים לו ¹⁴⁹⁸. גלגל בשנה כמלך (על חומה) [במדינה] – לשמור העיר, כן הוא שומר עתותי השנה, קיץ וחורף וזרע וקציר ¹⁴⁹⁹, כל תקופת השנה. לב בנפש כמלך במלחמה – כמ"ש לקמן (במשנה ה') וי"ב עומדים במלחמה כו' כמ"ש שם. והם ג' מינים: א', שהוא והמדינה יושבים שלווים ושקטים והוא מלך על כסאו.

¹⁴⁹⁴ המים נושא את האש ע' גר"א

¹⁴⁹⁵ על האש אין (נדצ"ל).

¹⁴⁹⁶ כלומר במדרש מקומו של עולם &, אני אשא?

¹⁴⁹⁷ על חומה - גליון

¹⁴⁹⁸ הוא כמו נקודה פנימי של העיגול.

ע' בהגר"א בסד"צ ט ע"ב שזה דוגמת מזל תחתון דת"ד. ועי' פת"ש א"א כג, שב'תלי' תלויה כל צבא השמים, ועל ידי אותו התלי מורידים את השפע לעולם התחתון בסדר הטבעי. אם כן משמע שזה לא שהמזלות חוזרים אליו אלא משפיעים אליו והוא משפיע שפעם למטה וצ"ע.

¹⁴⁹⁹ ע' בראשית (ח כב) עד כל ימי הארץ זרע וקציר וקר וחם וקיץ וחורף ויום ולילה לא ישבתו. היינו שזה תלוי במידת המלכות כמ"כ כאן

מאיר היצירה

(פ"ו מ"ד) גם את זה לעומת זה עשה אלקים (&), טוב לעומת רע¹⁵⁰⁵, רע לעומת טוב¹⁵⁰⁶. טוב מטוב, רע מרע¹⁵⁰⁷. הטוב מבחין את הרע והרע מבחין את הטוב¹⁵⁰⁸. טובה שמורה לטובים ורעה שמורה לרעים.

1501

(4) רעיא מהימנא ספר במדבר פרשת פנחס דף רכז ע"ב

1502 כלומר מלך על הכסא ראש. נראה יותר שזה הג' בחי' של מלך על כסא

1503 נדצ"ל ששלשתם

1504 [נראה צ"ל "בלילה"]*##.

1505 הקב"ה לא גילה את אור קדושתו אלא רק בערך שראה רצונו להמציא את הרע כנגדו, ולכן אין גילוי מאצילות ולמעלה, כגון העקודים והא"ק וכנודע, שהם נעלמים, כי הם מהעולמות דא"ס, כי אין כנגדם מציאות הרע ח"ו (דע"ה ח"א עז ע"א)

¹⁵⁰⁶ כי ישנם בקליפה ג"כ ד' עולמות אבי"ע, ולכן יש להרע כח להתרברב ולומר אלהים אני, אל אני, מושב אלהים ישבתי, כמ"ש ביחזקאל (כח ב). מה שאמר טוב לעומת רע הוא על הכוונה והרצון, כי גילה את הטוב רק בערך שהיה בכוונתו ורצונו ית"ש לברוא את הרע כנגדו, ומה שאמר רע לעומת טוב הוא על הפעולה והמעשה, כי ברא את הרע כנגד כל הד' עולמות אבי"ע. (דע"ה ח,א עז ע"א)

139

מאיר היצירה

גם את זה לעומת זה וכו' – כמו שי"ב מזלות בדכורא ו"ו כנ"ל (יז ע"ד), כן בנוקבא י"ב בקר¹⁵⁰⁹. לכן י"ב צירופי הוי"ה בעד"א, כ"ד צירופי אדנ"י במלכות, שבה כלולה שלו ושל¹⁵¹⁰, כ"ד ספרים¹⁵¹¹. וז"ש את זה לעומת זה, י"ב שלו נגד י"ב שלה, ז"ה בגי' י"ב, לעומת זה ג"ב י"ב. שלכן נקראו שניהם זה בדכורא כמ"ש בזהר (ח"א רטו ע"ב) זה וזאת, וכן נוקבא ג"כ נקראת ז"ה "זה השער" (&) כמ"ש בתי' (יג ע"א), וי"ב מזלות נחלקין לד' מדרגות נגד ד' אותיות הוי"ה וד' אותיות אדנ"י שהן בחגת"ם, חסד טוב, וגבורה רע, אע"פ שאין רע למעלה מ"מ למטה מתעורר הרע.

וכן ת"ת, טוב מטוב, נמשך מחסד, ומלכות רע בסט' יראה רעה¹⁵¹².

ועשה אלהים זה לעומת זה בזווג פנים נגד פנים, שאז החסד ידידה נגד גבורה ידידה, וזהו טוב לעומת רע. וגבורה ידידה נגד חסד ידידה וזהו רע לעומת טוב, וזהו סוד מיתוק הגבורות בזווג. ולכן בארץ בדרום תוקף החמימות מאש שבשמים כו'¹⁵¹³ ובצפון קר יותר ממים שבשמים ושם הישוב, אבל ת"ת ומלכות ידידה נגד ת"ת ומלכות ידידה וזהו טוב מטוב רע (כא ע"א) מרע.

הטוב מבחין – עכשיו מפרש הפעולות של הד' דרגין, ואמר הטוב ידידה מבחין את הרע שלו, והרע¹⁵¹⁴ מבחין את הטוב שלו. כי כשם שא"א לקבל רוב רעה כן א"א לקבל רוב טובה, כמ"ש (תענית כג ע"א) כעסת עליהם אינן יכולים לקבל השפעת אינן כו'¹⁵¹⁵, ולכן היא ממתקת את הטוב והרע שלו בנטיה מעט, שלכן אמרו במלכות, כ"ד הרפה (זהר ח"ג דלא ע"ב), דינא רפיא (שס)¹⁵¹⁶. ואח"כ בת"ת ומלכות, טובה שמורה וכו', שמשם החיים והמות, ת"ת חיים ומלכות אילנא וכו'¹⁵¹⁷. שת"ת ומלכות מנהיגין את העולם, כמ"ש (בראשית א טז) את המאור הגדול לממשלת היום ואת המאור הקטן לממשלת הלילה. שאף שת"ת ומלכות זה לימין וזה לשמאל, מ"מ שניהן מכריעין הם, אלא שזה נוטה יותר לימין וזה יותר לשמאל (תיקון ז ע"א). לכן בא ע"י¹⁵¹⁸ כי שניהם הם ממוצעים כנ"ל.

¹⁵⁰⁸ הטעם שברא הקב"ה את הרע ג"כ כי אלולא מציאות הרע לא היה ניכר הטוב כלל, ולא היה נרגש ההנאה ממנו לשמוח בו, כי אין דבר ניכר אלא מהעדדו ותמורתו, וכמ"ש במסכת תמורה (&) כי אלולא המות לא היה ניכר החיים, ולא היה נודע שהם חיים, ואלולא הרשע לא היה ניכר הצדיק, ואם אין טומאה אין טהרה, כי לא היה נודע מעלתו והנאתו כלל. וכן כל שכר הצדיקים וטובם הרי הוא רק בסיבת בריאת מציאותו הרע, וזהו שאמר הטוב מבחין את הרע והרע מבחין את הטוב, טובה שמורה לטובים ורעה שמורה לרעים. (דע"ה ח"א עז ע"א).

¹⁵⁰⁹ עי' לעיל יז ע"ד והערות 201 580 1399.

¹⁵¹⁰ האם זה פשוט? שיש לו חסדים ולה גבורות, והוא נותן לה, ויש לה את שניהם?

¹⁵¹¹ עי' תיקון"ז טו ע"א בכ"ד אתון דכלילן בהון כ"ד ספרים, דאינון כ"ד דשאיב מן ימא דאורייתא, אתמר בהון ותגיד לבני ישראל, ומאי ניהו דשאבין מניה האי כ"ד דאיהי שכינתא, כלילא מכ"ד ספרי דאורייתא, דא צדיק, דאיהו נהר דנפיק מעדן עלאה, בגין דנחית ביה ו', דאיהו בן י"ה.

¹⁵¹² עי' הק' זהר יא ע"ב.

¹⁵¹³ עי' זהר שמות כד ע"א. ונראה שה'וכו' הוא טעות.

¹⁵¹⁴ שלה

¹⁵¹⁵ השפעת עליהם טובה אינן יכולין לעמוד.

¹⁵¹⁶ עי' לעיל יד ע"ב לגבי דינא רפיא שהיא דין ממותק

¹⁵¹⁷ דמוותא, עי' ליקוטי הש"ס ב"ק שאילנא דמוותא הוא מידת המלכות.

¹⁵¹⁸ ?

מאיר היצירה

[בליקוטיו – זה לעומת זה – וכן בס"א כל הל"ב: עשר כתרין¹⁵¹⁹, וג' קטירין צאן ועבד ושפחה¹⁵²⁰, וז' היכלין דס"א, ז' מדורי גיהנם, ז' רקיעין, ז' ארעאין דלהון, ז' כוכבים בס"א וי"ב נשיאים].

[עוד בליקוטיו – גם את זה כו' – כמש"ל פ"ב (משנה ד) וסימן אין למעלה מענג כו', וכתב בפ' בראשית (דף לג ע"ב) באתוון גליפין דר"א כו', וסימן א"ך ב"ך א"ל, והוא כמ"ש במ"א¹⁵²¹, כי הן כ"ב בתים מלמעלה למטה וברוחב הן א"ך, ואמצעיתא הוא א"ל ב"ם, וזהו א"ל. והנה ידוע בסוד סליק ונחית¹⁵²². והנה הקצוות הוא א"ת ב"ש עד חציו, ומשם ולמטה הוא בהיפך וכן הוא באלב"ם. והנה הימין הוא חסד דסליק¹⁵²³, ושמאל להיפך. וז"ש בפ' נח (ו יג) בא לפני, באתוון גליפין כו' דהוא אחר האחרון¹⁵²⁴, ולהיפך פנים הראשון אב הרחמים¹⁵²⁵.

וזהו טוב לעומת רע, ובחציו התחתון ג"כ כזה, אלא לפי שמתחיל ל"ב מ"י, וסדרן כ"ל י"ם, והוא משמאל לימין, לפיכך אומר רע לעומת טוב. ובאלב"ם למעלה הוא טוב לעומת טוב דהכל בסליקו, ומחציו ולמטה בהיפך. והן¹⁵²⁶ ד' רגלי המרכבה וכמ"ש¹⁵²⁷ דימינא ושמאלא מתחלפים משא"כ באמצע כמש"ש.

ואמר הטוב מבחין כו' טובה שמורה כו' – כי ד' בחי', ב' האמצעים ו"ה הן המתנהגים בעוה"ז ו"תגל ה"ארץ, י"ה ימינא ושמאלא הן מנהיגי עוה"ב ג"ע וגיהנם. אבל בעולם הזה (תענית כג ע"א) השפעת כו' כעסת כו'¹⁵²⁸, והן ממוזגים כידוע, וכמ"ש (*##¹⁵²⁹) כי המים והאש הן מנהיגי עוה"ב, גן עדן בנהר וגיהנם באש, וכאן בחיים ומות, רוח ועפר. ובעוה"ז הוא בחילוף¹⁵³⁰.

¹⁵³¹ הטוב מבחין את הרע – ר"ל שבוחן לרשע ונותן לו טובה, וצדיק להיפך והוא הנסיון כידוע. וזהו א"ת ב"ש כו' (כא ע"ב) ולהיפך, אבל בעוה"ב טובה שמורה כו' א"ל ב"ם¹⁵³². וזהו את זה לעומת זה כנ"ל. שימינא ושמאלא מתנהגים העוה"ב, וכאן הוא בהיפך הטוב מבחין כו' וא"ל ב"ם בעוה"ב, וכל שהוא יותר צדיק יותר נבחן. ואברהם אע"ה שהוא ראשית דרגא דחסד נבחן יותר מכל, וכמ"ש בב"ר (פנ"ה סי' ב') משל לשתי

¹⁵¹⁹ עי' זהר שמות לח ע"א

¹⁵²⁰ עי' זהר שמות יג ע"ב

¹⁵²¹ עי' הערה ו.

¹⁵²² עי' זהר בראשית לט ע"א ותיקו"ז קכב ע"א שזה ה' עלאה סליק ונחית ה' תתאה

עי' לקמן הכל בסליקו שסליק היא שהאותציות עולים בחשבונם והוא בחי' פנים עי' לעיל ונחית הפוך הרב הסכים לזה

¹⁵²³ כאן מאד קשה כוונתו שהחסדים יהיו בגדר סליק אם לא נגיד שהחסדים מושרשים בבנינה הנ"ל בהערה הקודמת.

¹⁵²⁴ היינו הצירוף של ב' א' בא הוא לפני, ואין כזה דבר בזהר.

¹⁵²⁵ היינו הצירוף הראשון הוא א' ב', והוא אב הרחמים.

¹⁵²⁶ ב' קצוות והב' באמצע

¹⁵²⁷ אולי צ"ל כמו שביארנו. ##

¹⁵²⁸ עי' לעיל הערה 1515.

¹⁵²⁹ עי' לקמן 1550.

¹⁵³⁰ שהמנהיגים הם הממוצעים ולא הקצוות. ##

¹⁵³¹ עי' דפוס תולדת יצחק שמוסיף ג' אוהבים עמש"ש. וצ"ע איפה נגמר הליקוט.

¹⁵³² כאן הפיך מש"כ בד"ה הקודם.

מאיר היצירה

פרות, וכ"ה ברשעים להיפך ונבוכדנצר יוכיח¹⁵³³. ולכן נגד הא' הוא התי"ו וב' שי"ן, ובאחור להיפך, אבל בעוה"ב נגד הא' הלמ"ד ונגד הב' המ"ם כו' וכן באחור.

(פ"ו מ"ה) שלשה כל אחד לבדו עומד, אחד מזכה ואחד מחייב ואחד מכריע בינתיים. שבעה, שלשה מול שלשה, ואחד חק מכריע בינתיים. ושנים עשר עומדים במלחמה, שלשה אוהבים שלשה שונאים שלשה מחיים ושלשה ממיתים. שלשה אוהבים הלב והאזנים, שלשה שונאים הכבד והמרה והלשון, שלשה מחיים שני נקבי האף והטחול, ושלשה ממיתים שני הנקבים והפה. ואל מלך נאמן מושל בכולם ממעון קדשו עד עדי עד, אחד על גבי שלשה, שלשה על גבי שבעה, שבעה על גבי שנים עשר, וכלם אדוקים זה בזה.

שלשה כל אחד וכו' – עכשיו מפרש ג' וז' וי"ב עניינם היאך קשורים זה בזה כל א' לבדו, בנפש ראש ע"ג גויה, וגויה ע"ג בטן, זה על זה, וכן בעולם ושנה כנ"ל. ז' ג' מול ג' כו' – ר"ל עין ואזן ונחיר ימין נגד שמאל, ופה באמצע מכריע בינתיים. וכן בספי' חסד נצח ת"ת, נגד גבורה הוד יסוד, ומלכות מכריע. אבל ג"ר כולם רחמים גמורים, וכן הן זעג"ז בא"א¹⁵³⁴ כידוע, וכ"ה בשנה ונפש. ושנים עשר – שהן נחלקין לד' חלקים כנ"ל, בד' אותיות הוי"ה, שכל א' כלול מג' כנ"ל.

שלשה אוהבים – יו"ד חכמה וכן חסד דבה נחית חכמה (תיקו"ז ד ע"א)¹⁵³⁵. שונאים – ה' בינה דמינה דינין מתעריין (זהר ויחי רכ ע"ב) וכן גבורה דבה נחית בינה. כל אהבה הוא ממדת החסד וכל שנאה הוא ממדת הדין. מחיים – ו' ת"ת, אילנא דחיי (תיקו"ז ז ע"א, שער מאמרי רשב"י פרשת ויחי). ממיתים – ה' מלכות כנ"ל. וכן הוא באדנ"י במילואו, שכל אות מג' אותיות, ואוהבים ושונאים הוא בעוה"ב, שלכך יצה"ר נקרא שונא, אם רעב שונאך (&), כי תצא על אויביך (&), והרבה פעמים, וכן להיפך, מחיים וממיתים בעוה"ז כמש"ל (##*). ג' אוהבים הלב והאזנים – שהן כלי התורה, כמ"ש (משלי ב ב) להקשיב לחכמה אונך תטה לבך לתבונה, וכיוצא בו, והוא כלי חכמה ותבונה, כי החכמה הוא דבר שמקבל ושומע מאחרים (רש"י שמוות לא ג), ותבונה הוא שמבין דבר מתוך דבר. וז"ש

¹⁵³³ ז"ל: ה' צדיק יבחן ורשע ואוהב חמס שנאה נפשו א"ר יונתן הפשתני הזה כשפשתנו לוקה אינו מקיש עליו ביותר מפני שהיא פוקעת וכשפשתנו יפה הוא מקיש עליו ביותר למה שהיא משתבחת והולכת כך הקב"ה אינו מנסה את הרשעים למה שאין יכולין לעמוד דכתיב (ישעיה נז) והרשעים כים נגרש ואת מי מנסה את הצדיקים שנא' (תהלים יא) ה' צדיק יבחן (בראשית לט) ויהי אחר הדברים האלה ותשא אשת אדוניו וגו' ויהי אחר הדברים האלה אמר רבי יונתן היוצר הזה כשהוא בודק את הכבשן שלו אינו בודק את הכלים המרועעים למה שאינו מספיק להקיש עליו אחת עד שהוא שוברו ומה הוא בודק בקנקנים ברורים שאפילו הוא מקיש עליו כמה פעמים אינו שוברו כך אין הקב"ה מנסה את הרשעים אלא את הצדיקים שנאמר ה' צדיק יבחן א"ר אלעזר לבעל הבית שהיה לו שתי פרות אחת כחה יפה ואחת כחה רע על מי הוא נותן את העול לא על אותה שכחה יפה כך אין הקב"ה מנסה אלא הצדיקים שנאמר ה' צדיק יבחן:

¹⁵³⁴ כלומר לא ג' קוים אלא קו א' עי' אדר"ז (דף רפח ע"א) וז"ל, תלת רישין אתגלפין דא לגו מן דא ודא לעילא מן דא.

¹⁵³⁵ יש כאן רק שנים האם חכמה כולל חו"ב? ##*

מאיר היצירה

בתחלה להקשיב ואח"כ תטה כו', כמ"ש (ברכות כג ע"ב, ע"ז יט ע"א) לעולם ילמוד אדם ואח"כ כו' [יגהג], כי הלב לחשוב ולהנהיג את עצמו, והוא בא ע"י השמיעה, כמ"ש בפ"ה (יח ע"ד) כמ"ש (משלי יח טו) לב נבון כו', ואזן חכמים. וכמו שהלב עיקר כל הגוף כן האזנים, ולכן אמרו (ב"ק פה ע"ב) חרשו נותן דמי כולו.

ג' שונאים הכבד והמרה והלשון – כל התאווה בכבד כידוע, כמ"ש במדרש הנעלם (ח"א קלח ע"ב) ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא כו' הכבד אל הלב כו' ע"ש¹⁵³⁶. ומרה כל הקנאה תלוי בה כידוע (##*), וז"ש (וכא ע"ג) (ב"מ קז ע"ב) מחלה זו מרה ולמה נקרא שמה מחלה, שהיא מחלה כל גופו של אדם, כמ"ש (משלי יד ז) ורקב עצמות קנאה דא מחלה כו' ופת שחרית כו'¹⁵³⁷, והטעם כמ"ש שם למטה, פת שחרית מוציא את הקנאה כו'. וכן כל הי"ג מדות ששם הכל ענפי הקנאה, שמבטלן. והלשון בו תלוי כל הגאווה והכבוד להתפאר עצמו, ולגנות אחרים ולהתכבד בקלון חבירו, והן שרשי כל המדות התלוין בלשון. ואלו ג' דברים הנ"ל הקנאה והתאווה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם (אבות פ"ד מכ"א) ר"ל מן עוה"ב, והן ג' מדות של בלעם הרשע (אבות פ"ה מ"ט) עין רעה קנאה, ורוח גבוהה כבוד, ונפש רחבה תאווה שתלמידיו יורשין כו'¹⁵³⁸.

שלישה מחיים המוחל ונקבי האף – כמ"ש (בראשית ז כב) אשר נשמת רוח חיים באפו, והמוחל, כל העוה"ז הכל במוחל, כמ"ש (ברכות ז ע"א) השעה משחקת לו

¹⁵³⁶ ז"ל בשלימות: ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדום האדום הזה. אמאי כתיב תרי זמני האדום. אלא, בגין דכל מה דאית ליה אדום, הוא אדום, כד"א ויצא הראשון אדמוני. ותבשילא דיליה אדום.

תרגום:

¹⁵³⁷ מחלה זו מרה ולמה נקרא שמה מחלה שהיא מחלה כל גופו של אדם דבר אחר מחלה ששמונים ושלושה חללים תלויין במרה וכולן פת שחרית במלח וקיתון של מים מבטלתן תנו רבנן שלשה עשר דברים נאמרו בפת שחרית מצלת מן החמה ומן הצנה ומן הזיקין ומן המזיקין ומחכימת פתי וזוכה בדין ללמוד תורה וללמד ודבריו נשמעין ותלמודו מתקיים בידו ואין בשרו מעלה הבל ונזקק לאשתו ואינו מתאווה לאשה אחרת והורגת כינה שבבני מעים ויש אומרים אף מוציא את הקנאה ומכניס את האהבה אמר ליה רבה לרבא בר מרי מנא הא מילתא דאמרי אינשי שיתין רהיטי רהוט ולא מטו לגברא דמצפרא כרך ואמרו רבנן השכם ואכול בקיץ מפני החמה ובחורף מפני הצנה אמר ליה דכתיב לא ירעבו ולא יצמאו ולא יכס שרב ושמש לא יכס שרב ושמש כיון דלא ירעבו ולא יצמאו אמר ליה את אמרת לי מהתם ואנא אמינא לך מהכא ועבדתם את ה' אלהיכם וברך את לחמך ואת מימך ועבדתם את ה' אלהיכם זו קריאת שמע ותפלה וברך את לחמך ואת מימך זו פת במלח וקיתון של מים מכאן ואילך והסירותי מחלה מקרבך.

¹⁵³⁸ וז"ל: כל מי שיש בידו שלשה דברים הללו, מתלמידיו של אברהם אבינו. ושלושה דברים אחרים, מתלמידיו של בלעם הרשע. עין טובה, ורוח נמוכה, ונפש שפלה, מתלמידיו של אברהם אבינו. עין רעה, ורוח גבוהה, ונפש רחבה, מתלמידיו של בלעם הרשע. מה בין תלמידיו של אברהם אבינו לתלמידיו של בלעם הרשע. תלמידיו של אברהם אבינו, אוכלין בעולם הזה ונוחלין בעולם הבא, שנאמר (משלי ח), להנחיל אהבי יש, ואצרתיהם אמלא. אבל תלמידיו של בלעם הרשע יורשין גיהנם ויורדין לבאר שחת, שנאמר (תהלים נה), ואתה אלהים תורידם לבאר שחת, אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם, ואני אבטח בך:

¹⁵³⁹ ע"י ברכות דף ז ע"ב: ואמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי מותר להתגרות ברשעים בעולם הזה שנאמר עוזבי תורה יהללו רשע ושומרי תורה יתגרו בס תניא נמי הכי רבי דוסתאי ברבי מתון אומר מותר להתגרות ברשעים בעולם הזה שנאמר עוזבי תורה יהללו רשע וגו' ואם לחשך אדם לומר והא כתיב אל תתחר במרעים אל תקנא בעושי עולה אמור לו מי שלבו נוקפו אומר כן אלא אל תתחר במרעים להיות כמרעים אל תקנא בעושי עולה להיות כעושי עולה ואומר אל יקנא לבך בחטאים כי אם ביראת ה' כל היום איני והאמר רבי יצחק אם ראית רשע שהשעה משחקת לו אל תתגרה בו שנאמר יחילו דרכיו בכל עת ולא עוד אלא שזוכה בדין שנאמר מרום משפטיך מנגדו ולא עוד אלא שרואה בצריו שנאמר כל צורריו יפיח בהם לא קשיא הא במילי ידיה הא במילי דשמיא ואיבעית אימא הא והא במילי דשמיא ולא קשיא הא ברשע שהשעה משחקת לו הא ברשע שאין השעה משחקת לו.

מאיר היצירה

במחול¹⁵⁴⁰, והיא משחקת לרשעים בעוה"ז, שבו תרמוש כל חיתו יער (תהלים קד כ), אלו רשעים כו' (ב"מ פג ע"ב). המחול הוא לילה זהו לרשעים, ולצדיקים הוא שמחה של מצוה, שהוא נר מצוה בלילה, וביום ותורה אור.

שלשה ממיתים ב' נקבים – הם גדולים וקטנים.

והפה – שאם יסתם וכן עצירת הנקבים, וכן המאכל בפה מאכלים רעים, שהכל בא ע"י מאכלים רעים, וכן אם יחסר לחמו, על פת לחם יפשע גבר (&).
וכן בשנה ועולם באין מג' ג', אוהבים. וז"ש שלשה כל א' כו', ז' כו', וכולם אדוקים.

וכן הוא בשם, שא' כולל הכל הוא שם הוי"ה שכולל בא' כידוע, ג' אותיות יה"ו ג' אמ"ש, ו' צירופים (של יה"ו) וה' אחרונה באמצע ז' כפולות, וי"ב צירופי הוי"ה, וע"ס מילוא¹⁵⁴¹.

וכן במשכן, אמ"ש ק"ק¹⁵⁴² ואהל מועד וחצר המשכן¹⁵⁴³, ז' כפולות ז' נרות של מנורה [וי"ב הן י"ב חלות כמ"ש המחבר פ"א (ד ע"ג)]. וכן בכלה ג' קדושין (&) האשה ניקנית וכו', וז' ברכות, וי"ב דברים של יחוד חתן וכלה¹⁵⁴⁴ נגד י"ב דברים שאמרו (זו"ח נ ע"ג¹⁵⁴⁵) השרוי בלא אשה, וכלל כולן הן ל"ב, ושרשם במלוי מ"ה, שיי"ג הוא בכתר ג' אח"ד שהוא אֶל"ף וכן בכולם כידוע. וכל זה שבכל אבר לבד צריך לכמה צירופים, והכל לפי הצירוף וכולן כלולין ואדוקין זה בזה.

[עוד בליקוטיו: שלשה כל א' לבדו עומד, שהם זה על זה כנ"ל בפ"ג, והוא בסוד שלש נקודות חש"ח¹⁵⁴⁶, ושנים עשר עומדין במלחמה שאין להם מכריע, רק התלי שמנחיג את הכל כמ"ש למטה (&) אחד ע"ג כו'. והכל בג' ג', שלשה אוהבים וכו', ג' אוהבים להקשיב לחכמה כו' (משלי ב ב), ג' שונאים הקנאה כו' (אבות פ"ד מ"א), ג' מחיים אשה ריח נוחה (&), אשה ריח בב' דחוטם כמ"ש בפ' פקודי (##*) וכנ"ל, ומחול נוחה שהוא מקור השמחה. ואלו ג' מחיים הרוח וריח ממוגמרים שעל האש שהוא בנקב השני ללב, ושמחה הוא ענין בפ"ע, ואינו מי"ב המנהיגים¹⁵⁴⁷. ג' כו' מהר צועה להפתח כו' (&).

וע"י זהר פרשת פנחס דף רלב ע"ב אמר רעיא מהימנא והא אוקמוה רבנן עליה טחול שוחק ואיהו שחוק הכסיל ובג"ד אוקמוה רבנן דמתניתין אוי לו למי שהשעה משחקת לו.
ע"י תיקו"ז נה ע"ב: בעניותא דילהון, קדרותא וליצנותא ועניותא מטחול נפקא, כד נשמתא אסירא בה בגלותא, דא איהו ושפחה כי תירש גבירתה, ובהווא זמנא טחול שוחק, ולזמנא דייתי מלכא משיחא לנטלא נוקמא מטחול דאיהי שפחה, יושב בשמים ישחק, ישחק איהו באבודא דלהון, כמה דאת אמר ובאבד רשעים רנה: (וע"י גר"א שם נט ע"א ע"ב דשלטנותיה בגלותא)
¹⁵⁴⁰ טחול שוחק ברכות סא ע"ב.

¹⁵⁴¹ יו"ד ה"א וא"ו ה"א - ע"י תיקו"ז יט ע"א שזה ארח דאצילות, שהוא פנימיות הכל.
¹⁵⁴² ע"י לעיל ה ע"א וז"ל, ארון וכפורת כרובים שהן כח"ב, ארון בינה כמ"ש בתי' כפורת חכמה, כרובים כתר לכן הם ב' כנגד ב' בחי' שבכתר ובאהל מועד, עכ"ל.
¹⁵⁴³ ע"י בהגר"א בספד"צ לג ע"ב, שג' אלה הם חב"ד חג"ת נה"י ויש פרסה בין כל א' וא'.
¹⁵⁴⁴ שבחים בברכה &

¹⁵⁴⁵ ועל דא איתערו חברייא, כל השרוי בלא אשה, שרוי בלא טובה. כד"א, לא טוב היות האדם לבדו. בלא שמחה, דכתיב ושמחת אתה וביתך. בלא ברכה, דכתיב להניח ברכה אל ביתך. בלא שלום, כד"א וידעת כי שלום אהלך. בלא עזרה, דכתיב אעשה לו עזר כנגדו. בלא כפרה, דכתיב וכפר בעדו ובעד ביתו. בלא תורה, כד"א האם אין עזרתי בי ותושיה נדחה ממני. בלא חכמה, כד"א חכמות נשים בנתה ביתה. בלא חיים כד"א ראה חיים עם האשה אשר אהבת. בלא רצון, כד"א מצא אשה מצא טוב ויפק רצון מה'. בלא עושר, כד"א בטח בה לב בעלה ושלל לא יחסר. בלא כבוד, כד"א אשת חן תתמוך כבוד:

ע"י גר"א בתיקו"ז נה ע"ד ד"ה עלה אתמר להניח סתירה בין ז"ח לזהר תרומה.

¹⁵⁴⁶ ע"י הערה 437.

¹⁵⁴⁷ א"כ איך הטחול אכן כן מהמנהיגים? ע"י פרק ה' מ"ו

מאיר היצירה

¹⁵⁴⁸ ע"י שער הקדושה של הרח"ו &

1549 עיי"ש &

1550 עי' לעיל הערה 1529

1551

1552 לבחון אם הוא עשיר או לא.

145

מאיר היצירה

בנות דלוט ב' דמעות¹⁵⁵⁴ שמהם הדין מהספירות אבל זהב מאיר כנ"ל. והן¹⁵⁵⁵ הספירות דשמאל, ושבת הוא מלכות דסליק לבינה כידוע¹⁵⁵⁶ (&). וכס"ף הוא בא"ב כסדר, וענ"י הוא אותיות הקודם לכסף למפרע, כל הדוחק בו¹⁵⁵⁷ (&@).

ונחשת הוא החיים, נחש נחשת וראה אותו וחי (&), וברזל הוא הממית כו', וז"ש לא תניף (&) כי הברזל נברא לקצר, והמזבח נברא להאריך (מדות פ"ג מ"ד). ולכן נקרא מזבח הנחשת, ונחש הוא ג"כ החיים חיויא דחייא¹⁵⁵⁸, והוא אליהו ז"ל קנא קנאתי (&), לכן חי לעולם, אלא שהנחש נתהפך, ולכן כל המקנא אין מלאך המות שולט עליו (זהר ח"א רט ע"ב) וכן בד' חיות שבדניאל, אלא ששם הזהב (קפד"ם) [צ"ל קודם, ש"ל] כמדתו, ובו היה בהמ"ק קיים].@

אחד ע"ג שלשה – וא' הוא התלי וגלגל ולב, שעל ידם השי"ת עושה נפלאות, ארון הנפלאות¹⁵⁵⁹, והוא מטה משה¹⁵⁶⁰ שהיה מסור בידו והוא הנהפך, והסימן (&) ה' מלך תג"ל¹⁵⁶¹ הארץ.

(פ"ו מ"ו) אלו הם עשרים ושתים אותיות שבהם חקק אהי"ה י"ה יהו"ה אלקים אלקים יהו"ה יהו"ה צבקות אלקים צבקות אל שדי יהו"ה אדנ"י ועשה מהם שלשה ספרים וברא מהם את כל עולמו, וצר בהם את כל היצור ואת כל העתיד לצור.

אלו הן כו' שבהן חקק כו' – ע"ס שפעלו על ידי כולן {כב ע"א} שהן כ"ב אותיות כמש"ל, וחשב עשר שמות של עשר ספירות, [אהי"ה י"ה הוא כ"ח] יהו"ה אלהים הוא בינה כמו שכתב בזהר, הוי"ה בניקוד אלהים. ואמר יהו"ה שהוא בינה שכולל יהו"ה, אלהים גבורה, יהו"ה חסד כמ"ש הוי"ה אלהים מדת הרחמים ומדה"ד וחשיב גבורה [קודם כמו ברקיעים מעון ומכון¹⁵⁶²], אל שדי יסוד, הוי"ה ת"ת. ועשה מהם כו' – ר"ל מכ"ב אותיות אמ"ש וכפולות ופשוטות. וצר – הוא צורת הדבר.

¹⁵⁵⁴ עי' גמ' ברכות נט ע"א, ובהגר"א בסד"צ כב ע"א

¹⁵⁵⁵ ר"ל ה' ב' מזה"ב הן הספירות דשמאל ר"ל הו' וגבורה שהן יום ה' ויום ב' וז' דזהב הוא שבת מלכות כו' ש"ל.

¹⁵⁵⁶ עי' תיקון"ז מ ע"א ז"ל: ש' שבת הגדול בינה שבת הקטן מלכות.

¹⁵⁵⁷ ז"ל:

¹⁵⁵⁸ זהר ח"א נב ע"א ז"ל חו"א אחרא דחיי בסטר ימינא תרווייהו אזלי עמיה דבר נש כמה דאוקמוה.

¹⁵⁵⁹

¹⁵⁶⁰

(234) ספר עץ חיים – שער לב פרק ב מ"ת

המטות הם צורת ווי"ן ממש. והנה להיות כי עיקר הארה היא היוצאת ביושר לכן עיקר הארה שבשורה ראשונה היא האמצעית הנקרא דור המדבר אך ב' הארות העומדין באלכסון טפלין אליה כי הארתם מועטת. והנה מטות אלו שניהן ניתנו ביד משה וג"כ נקרא על שמו מטה משה והוא לסבה הנ"ל כי שניהם יצאו מיסוד אבא אשר שם הוא בחי' משה ע"ה בהיותו מתעלם תוך ז"א כנודע שבו ניתן דעת דז"א מצד אבא. וכמו שכל מה שברצון של יסוד אבא לעשות עושה כל פעולותיו ע"י אלו המטות שבחוץ כן משה ע"ה כל פעולותיו היה ע"י המטות אלו ופשוט הוא. והרי נתבאר ב' אלכסונים שבב' צדדי דור המדבר שבשורה א' הסמוכה אל הז"א ואמנם ב' האלכסונים שבב' צדדי יעקב עצמו אשר בשורה היצונה הם ערב רב מצד ימין ולפי שנשמתן

¹⁵⁶¹ ר"ת תלי גלגל לב.

¹⁵⁶²

מאיר היצירה

[בליקומיו אלו הם עשרים כו' – יה"ו אלהים יהו"ה כו' הוא מוטעה, ואל שאחר צבאות צ"ל בין ב' אלהים ואלהים שאחר יהו"ו והו"ה שאחר שדי הן אינן בחשבון ואינם באים רק להורות על כללותן, שיה"ו שבבינה הוא מנוקד בנקודת אלהים, וכן אדנ"י מנוקד בניקוד הו"ה, אע"פ שנקוד בח"פ¹⁵⁶³ הוא לפי קריאתו, אבל הוא רק בניקוד הו"ה¹⁵⁶⁴ והוא מסוה משה בב' צדדין¹⁵⁶⁵, והן רק עשרה שמות, והן בכללן תשעה שם י"ה (צ"ל נ"ה) שם אחד כוללן צבאות כמ"ש בפ' ויקרא (#) והן ל"ב אותיות].

(פ"ו מ"ז) כשבא אברהם אבינו ע"ה הביט וראה והבין וחקר וחקק וחצב ועלתה בידו הבריאה שנאמר ואת הנפש אשר עשו בחרן מיד נגלה עליו אדון הכל ית' שמו לעד והושיבו בחיקו ונשקו על ראשו וקראו אברהם אוהבי וברית ברית לו ולזרעו עד עולם שנאמר והאמין בה' ויחשבה לו צדקה וברית לו ברית בין עשר אצבעות ידיו והוא ברית הלשון¹⁵⁶⁶ ובין עשר אצבעות רגליו והוא ברית המילה וקשר עשרים ושתים אותיות התורה בלשונו וגילה לו את סודו משכן במים דלקן באש רעשן ברוח בערן בשבעה נהגן בשנים עשר מזלות.

כשבא אאע"ה הביט כו' – ז' לשונות נגד ז"ת שעד כה הביט וחקר ועלתה בידו הבריאה, במלכות שבה הבריא¹⁵⁶⁷.

מיד נגלה כו' – בג"ר, וז"ש והושיבו כו' ונשקו כו' וקראו כו' אוהבו ובחירו בחו"ב, והן ד' בתי תפילין¹⁵⁶⁸, והושיבו ונשקו וקראו ב' כאחד ב' דדעת והוא סוד (ישעיה מח ג) קורא אני אליהם כו'. ואח"כ מתפשטים בחו"ג, וג' בריתות בסוד וא"ו. ברית הראשון במלכות וז"ש והאמין בברית הלב, ואמר וברית לו ברית שהוא הקשר שבין ע"ס כמ"ש ל' בפ"א משנה ג' (&), ברית הראשון בין הבתרים לו לירש הארץ¹⁵⁶⁹. והוא בברית התורה בלשון וכמ"ש (בראשית טו ו) והאמין בה' כו'¹⁵⁷¹ (דברים ו כה) וצדקה תהיה כו' ושם נאמר שכרת לו הברית. ואח"כ בברית המילה כרת לזרעו להיות לך לאלהים ולזרעך כו' (&), וז"ש וברית לו כו' והוא בנפש שיתופא דנוף, וברוח בעוה"ז¹⁵⁷², ובעוה"ב כמ"ש בתיקונים (ז ע"ב) דתורה וברית ב' מגינים לאדם אחד בעוה"ז ואחד בעוה"ב כו' ע"ש. וז"ש וברית לו ברית (כב ע"ב) בין וכו'¹⁵⁷³.

¹⁵⁶³ חטף פתח.

¹⁵⁶⁴ שהוא שוה חולם קמץ.

¹⁵⁶⁵ עי' כללים ח"ב לד ע"ב בשם האד"א פרשת כי תשא

¹⁵⁶⁶ ב"ע צט ע"א לומד שזה זיוגו נשיקין בהגר"א בסד"צ יג ע"ג בד"ה והחיות רצוא ויד ע"ד

בד"ה לישן ממלל

¹⁵⁶⁷ כלומר במלכות ברא הכל, ונראה יותר שעלתה בידו הבריא שהיא המלכות שבה

הבריא.

¹⁵⁶⁸ חו"ב חו"ג קראו הוא שנים חו"ג כדלקמן.

¹⁵⁶⁹ עי' רע"מ & מאנא שימוש תגא.

¹⁵⁷⁰ נדצ"ל והב'.

¹⁵⁷¹ זה לפני ברית בין הבתרים.

¹⁵⁷² עי' בהגר"א תיקו"ז נג ע"ג שברית מילה מגינה בעולם הזה וברית תורה בעולם הבא

¹⁵⁷³ עי' ב"ע צט ע"א שזה ברית הלשון שמכריע בין ב' הידים

מאיר היצירה

ואמר וקשר כו' וגילה לו כו' – והוא¹⁵⁷⁴ ע"ס הפנימיות שהן ל"ב, והוא (תהלים כה יד) סוד ה' ליראיו¹⁵⁷⁵ בברית¹⁵⁷⁶. שם הבין כידוע והם כלולים זה בזה. רעשן ברוח שערן בשבעה כו' כצ"ל – והן השבעה שערים וי"ב מנהיגים כמ"ש (&). והנה בפ' בהעלותך (&) בז' קשרים והן כ"א, וחז"ל כאחד¹⁵⁷⁷ חשבינן דכחדא שריין כו' ולא מתפרשין (&). והנה כ"ב צינורות ידועין, כ' צינורות וב' צינורות הוסיף עוד הרמ"ק דלא כמ"ש בפרד"ס (שער הצינורות פרק א'), והוא מחכמה לגבורה ומבינה לחסד, וקצת משמע כן בזהר שם (&) אבל לפי אצילות המלכות דנה"י משתקיא מינה המלאך הגואל יברך את הנערים ותשקו ותאמר כו', הוא ג' צינורות ממלכות לנה"י והוא מכוון. וכבר כתבתי במ"א שי"ב גבולין לפי זה הוא מכוון שחו"ב ויו"מ שהם ב' הזווגים הם מעלה ומטה ג"כ. ועוד דרך אחר שהדעת באמצע ומלכות למטה, והנה מכתר ג' צינורות לחב"ד, ומחו"ב לכל א' ב' צינורות מזה לחסד ומזה לגבורה ואחד לדעת, ומדעת ג' צינורות לחג"ת, ועוד צינור אחד מחכמה לבינה ומחג"ת לנה"י כסדרן והכל כסדר, והדעת הוא ברית הלשון, [ויסוד, כצ"ל] הוא ברית המעור כי הוא הליות, ועושה הנוף וברית א' כמ"ש בפ' תצא (#), ואלו ב' הבריתות הן יסוד הכל, זה להוליד בגוף וזה להוליד הרוח¹⁵⁷⁸, וכמ"ש (ב"מ לג ע"א) דרבו קודם לאביו שזה כו', ולכן זה הברית במעשה וזה בדבור, שהן כוללין התורה והמצות, ועליהן נאמר (&) אם לא בריתי כו', וברית כולל תרי"ב מצות והוא הכולל. [בליקוטיו כשבא אברהם אבינו ע"ה הביט כו' ז' לשונות ז' ימי הבנין שבהן מותר ההסתכלות]¹⁵⁷⁹. ואת הנפש כמ"ש (דברים ד ו) ושמרתם ועשיתם כו' שאמרו (סנהדרין צט ע"ב) כאלו עשה התורה¹⁵⁸⁰. מיד כו' – כי אם בזאת יתהלל כו' (&) שכולן הן בג'. וגילה כו' – כמ"ש סוד¹⁵⁸¹ כו' ביסוד כמ"ש (תהלים כה יד) סוד ה' כו' ובריתו כו' שבלשון ובמילה כלולין כולם. משכן כו' – הם ג' וז' וי"ב שערן כו' ששבעה קבועות בראש ושמים ששם אש וכו', י"ב במנהיגים בנפש כנ"ל.

¹⁵⁷⁴ וגילה ונוסף על זה כ"ב אותיות.

¹⁵⁷⁵ המשך הפסוק: ובריתו להודיעם.

¹⁵⁷⁶ זהר ח"ב רלד ע"א*

¹⁵⁷⁷ אחת

¹⁵⁷⁸ עי' תיקו"ז נג ע"ג.

¹⁵⁷⁹ איפה גמר המוסגר.

¹⁵⁸⁰ סנ' צט ע"ב, אמר ריש לקיש כל המלמד את בן חבירו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו עשאו שנאמר ואת הנפש אשר עשו בחרן רבי (אליעזר) [אלעזר] אומר כאילו עשאו לדברי תורה שנאמר ושמרתם את דברי הברית הזאת ועשיתם אתם.

¹⁵⁸¹ *ה' ליראיו.

מאיר היצירה

ליקוטי הגר"א ז"ל לספר יצירה

(כב ע"ג) {פ"א מ"ב} עשר ספירות בלימה במספר עשר אצבעות וברית יחיד כו' –
הנה עשר אצבעות הוא הוראה על ע"ס שנא' (תהלים ח ד) מעשה אצבעותיך כו' וכתוב
(ישעיה מח יג) אף ידי יסדה ארץ וימיני כו'. והוא ה"ח בשמים, וה"ג בארץ נוקבא כידוע
(זהר בראשית כט ע"ב). והנה אף שלכאורה י"ל שמספרם הן עשרים נגד כ' אצבעות עם של
הרגלים, אמר שאין הדבר כן שברית יחיד כו' לייחד ב' הידים וכמ"ש (במדבר ז יד) כף
אחת עשרה, כמ"ש בפ' יתרו (ע"ב), וכן ברגלים, וברית יחיד אינו בחשבון כי הוא
הדעת, כלל ופרט וכלל¹⁵⁸². והן ב' כללים א' בלשון במקומו, וא' ברית המעור, ב' בריתות
שבתורה מקומות של הדעת. וב' מיני יצירות הן, א' בעולם, שמים וארץ, דכורא ונוקבא
שהן עולם¹⁵⁸³, והן ע"ס, ורוח אויר מכריע בינתים, ברית יחיד. וב' תולדות שמים וארץ,
והוא באדם זו"נ, ובכ"א ה', כי כלל הגוף הוא ה', כי קו האמצעי הוא א' ראש וגוף שהן
מחוברין כא', משא"כ בידים ורגלים שלכן נק' עד"א בריח התיכון וידים ורגלים ד'. וכן
בנוק' ה', וברית יחיד מחברם, ונק' יחיד לפי שהן ב' פלגי דגופא והן כפולים, וב' נק' יחיד
קו האמצעי באדם עצמו קו ימיני ושמאלי כפולים ידים ורגלים משא"כ באמצעי ומ"מ
כפול בדו"נ משא"כ ברית יחיד וזהו יעשה שלום לי שלום יעשה לי ב' שלומות דת"ת ג"כ
נק' שלום ויחיד כנ"ל והן נגד חג"ת נה"י ו"ק שהן כלל הכל כי העולם הוא אב ואלה
תולדות השמים והארץ ושמים וארץ הן מעשי ידיו (ישעיה מח יג) אף ידי כו' וימיני כו'
ורוח מכריע בינתים והן קיימין על התורה כמ"ש אם לא בריתי יומם ולילה כו' וכמ"ש
נוגעין בעדותן הן כו' ותולדות הן נגד נו"ה רוח להולכים בה ועומדין על ידי ברית המעור
פריה ורביה וכן על ידי הברית קיומם של ישראל והן נה"י וע"ס בעצמם שהן למעלה
מהכל הוא נגד הראש ג' (כב ע"ד) כח"ב והן נעלמים והן נר"ן של הכל כידוע שכח"ב אינן
בגוף כמ"ש בהיכלות (#) והן נגד גלגל והן נגד ג' עולמות בי"ע וכלל העולם בכללו הוא
מלכות וז"ש במספר ואמר בלימה

(מ"ד) עשר ולא תשע כו' – הענין הוא כי הע"ס שאמר שם מתחילין מכתר דז"א
וכן י' שמהן כמ"ש בזוהר פ' ויקרא (#) ופי' האר"י ז"ל והן ט' לבד כי דכורא ביסוד
אסתיים וז"ש ולא ט' כי המלכות נוק' דז"א משלמת לי' ויש בחי' אחרת שע"ס בז"א כי
עטרת היסוד משלים לעשר וא"כ הרי י"א עם מלכות נוק' דז"א לכן אמר ולא י"א כי
פרצוף הנוק' הוא חלק עשירית מכל ע"ס מכל ספי' וספי' דז"א כמ"ש בזוהר והן עשר ולא
ט' בפרטות הספי' שבכל ספי' ט' חלקים ומלכות משלמת לעשר ועשר ולא י"א בכללות
הע"ס כמ"ש

(שם) סוד בחון בהם – הוא אחסנתא דאו"א וחקור מהם הוא תרין גניזין דלהון
שהן ד' מוחין והם נכנסין בחג"ת דז"א כידוע והן ד' בחינות כי ת"ת מקבל ב' חלקים וע'
בז"ח שה"ש נ' ע"ב וא' הוא במקום הדעת שהוא תשלום הכתר הרי כח"ב חג"ת. והעמד
דבר על בוריו ר"ל על תוקפו. והשב יוצר על מכוננו סוד יוצר הוא יסוד שהוא יוצר
בראשית ושני עמודים יכין ובוועז הן נו"ה כידוע ויסוד הוא על נצח ויושב עליו ומל'
עמידתה על חוד וזהו בוריו ומכוננו

(מ"ו) צפיייתן כו' להסתכל בהן אבל התפשטותן אין קץ קרוב מכל קרוב ורחוק
מכל רחוק

¹⁵⁸² כוונתו לדבריו בבהגר"א בספד"צ כז ע"ד שענין כלל ופרט הוא שהידים למעלה מהגוף,
ופרט וכלל הוא שהיסוד למעשה מהאצבעות הרגלים, יעו"י"ש.
¹⁵⁸³

מאיר היצירה

(מ"א) חצבן כמין מעזיבה סיבבן כמין חומה כצ"ל שסיבוב שיך בחומה והן א' חקיקת האותיות והב' בסדרן לב"ב א"ב כ"ב פעמים מ"ב ומרובע כמין מעזיבה ואח"כ בגלגל כמין חומה (כג ע"א) מסודרים כל פנים כנגד אחר שלו והן בג' קשרים חו"ל בלשון כמין מעזיבה שהוא בצורת מעזיבה ג"כ ובמגדל השן כמין חומה בצורתו ג"כ בחומה וכן מסודרים הא"ב וכנ"ל וכ"ז במים נקבות ממות בינה ואח"כ יצק עליהם שלג ממות [חכמה] ונעשה כולם אחד שזרע הזכר מקפא זרע הנקבה שהיא מפוזרת בדרך הדינין ונעשה כל הרל"א אחד גוש אחד וז"ש ויצק כו' וכ"ז בסט' דמים שמשם התורה כל צמא לכו למים ועוד הוא באש של הבינה כסא ושרפים כו' כמ"ש לקמן ועוד ברוח כ"ב אותיות כלילת הכל שהוא מקור הכל וכמ"ש למעלה וכ"ז הוא פרט הרוח שנכלל מג' אמ"ש בקשרא קדמאה ואח"כ בקשרא תניינא הוא ו"ק בסוד אמ"ש ח"י אותיות כמ"ש למטה חתם כו' והוא בקול בקשרא תניינא ואח"כ כ"ב אותיות בקשרא תליתאה בדבור מגדלא תקיפא כו' כלל הכל ל"ב והכל הוא בדבור האדם ראה כמה כולל הדבור והוא כלל הכל וז"ס בדבר ה' וע"ז מיוסד כל הספר וע"ז אמר קהלת הכל הבלים שהכל תלוי בהם וז' הבלים ו"ק של קול ושביעית של דבור ועליה אמר הכל הבל שהיא נק' כלה הכל.

ה (פ"ב מ"ו) יצר ממש מתהו ועשה כו' וזה סימן כו' אמר בפ"א בענין האותיות ממים שהן בג' דברים חקקן כמין כו' חצבן כו' סבבן כו' והן ברוח וקול ודבור ושרשן בא' מג' רישין רוח מח"ס וזהו יצר ממש שהוא רוח מתהו קו ירוק שמקיף כו' והוא (תהלים יח יב) ישת חשך סתרו סתרא דסתרין שהוא מ"ס לית ידיע כו' ועשה את אינו שהוא אורא עילאה שנק' אין וכן גלגלתא ע"ש אורא ישנו שהוא הקול וחצב עמודים גדולים שהוא מגדל השן מאויר שאינו נתפס ידוע שהוא רדל"א כמ"ש בז"ח שה"ש והן ג' היוו"ת כ"א מד' כמ"ש ל' (#) מתהו ובהו וכו' ואל תקשה שהוא מלמטה למעלה להיפך רוח ממ"ס כו' לזה אמר וסימן לדבר א' עם כולן וכולן כו' ר"ל שהפנים נהפך להיפך באחרים א' עם כולן והוא פנים העליונים שאין בו אחר כלל ובאחרים הוא להיפך אחרים האחרונים לגמרי וכן בכולם ושל זכר הוא כמו נשמה נחתם באחרים שהוא נקבה הגוף לכן בגוף האדם הוא מקבל נשמה העליונה מכולם וכן כאן. ואמר צופה וממיר בגלגל צופה בפנים וממיר באחרים זה לעומת זה כנ"ל וז"ש צופה שהוא ברחוק כי הם רחוקים לבד הפנים האחרונים עם אחריהם ואמר ועשה כו' ז"ש למעלה שיצק שלג ונעשה הכל אח"ד ואמר וס' כ"ב חצפים כו' ר"ל שחשב לקמן ראש בטן גויה וז' שערין וי"ב מנהיגים ז' כפולות בז"א וי"ב פשוטות בנוק' וכ"ה במו"ס וגלגלתא ז' תיקונים וי"ב תיקונים שהן י"ג וכ"ה באו"א שמן וקטורת מנורה ושלחן ח' תיקונים וי"ג תיקונים חוד והדר וי"ב הן לד' סטרין וז' הן לו' סטרין ו"ק והיכל הקדש נושא את כולן והן ו"ד ד"ו פרצופים וכן מ' וס' שבלוחות בינה ותבונה ב"ד שלמעלה ס' וב"ד שלמטה מ' י"ג פעמים ג' והן עיגולא וריבועא שהעיגולא יתר על ריבועא תילתא וכן בהיכל לבנת ב' נהורין חד לו' סטרין וחד לד' סטרין וכן השמים עגולים והארץ מרובעת עיגולא רהיט וריבועא לא רהיט וג' אמ"ש כוללם (עיי' בזה בליקוט שמובא בפ' הנדפס על זהר שלח ד"ה מ' וס' כו')

ענין ג' וז' וי"ב שהן כ"ב בשם הוי"ה הכל בצירופים וידוע שע"ס הן כ' מלגאו וי' מלבר והכל בשם הוי"ה ב"ה והוי"ה בריבוע י' י"ה יה"ו יהו"ה הן עשר ובצירופים י' אין לו אלא צירוף א' י"ה ב' צירופים והן ג' עומקים יה"ו ו' צירופים והן ו"ק יהו"ה י"ב צירופים והן י"ב גבולי אלכסון וי"ה לא מתפרשין לכן הם כא' והן ג' דרגין דכלילין הכל לכן ג' אמ"ש בג"ר כידוע ו"ק בז"א י"ב תחומין בנוק' י"ב בקר ונקודה (כג ע"ב) האמצעית הפנימית הכוללם שאליו תשוב הכל שהוא כלל העמקים והקצוות והגבולים והוא כלל הוי"ה וכלל האותיות של ה' אותיות הנ"ל הן ס"ט אותיות וכלל הכוללם הנ"ל הן ע' ואם

מאיר היצירה

תחשוב הוי"ה כללית שהן ד' אותיות וד' ב' (נ"ל שצ"ל וס"ט) הנ"ל עם הכללית הן ע"ג אותיות חכמ"ה ע"ג ע' וג' אמ"ש ג' טיפין שבהן נברא העולם כמ"ש במע"ב (ר"ל בריש מדרש בונן) והנה הי"ב גבולים באמת היה להם להיות כ"ד גבולים ד' לכל שטח אלא שהן כפולים כי ב' קצוות של ב' שטחים מחוברים בגבול א' לפיכך כל גבול כפול הוא וכן בי"ב בתים של הוי"ה שהן כ"ד אלא שהן כפולים ולכן י"ב שעות ביום וי"ב שעות בלילה וכל שעה תת"ף חלקים ה' פיתוחי חותם ועוד הסגנו"ל או השו"א והן ל"ו פעמים למ"ד וביום השם קודם לאל"ף ובלילה האל"ף קודם ולכן אינן כפולות כי אין נ"מ אם האל"ף קודם או השם וזהו ביום ושלישים ימים בחודש ו' היות בנקודות ו"ק והיא שביעית בלא נקודות כוללת כולם ועם ד' אלפי"ן היא שלשים מעלות שהמלכות יום נקנית בהם ועוד שא' בה' כפולות חדשי החמה וחדשי הלבנה אלא שבה נכללין כאחד כידוע וי"ב חדשים י"ב בתים שלה בלא נקודות וזהו שנה והן י"ב בקר דילה שלשה פונים כו' נגד י"ב גבולי אלכסון ג"כ מחולקים ד"פ ג' כמ"ש בס"י ג' לכל רוח הוא כצורת ב' פתוח לשמאל שלכן נברא העולם בב' וכן בדגלים ובתקופות וכיוצא וששת אלפים שנה הוא בדעת שנים קדמוניות שהן כוללין וממלאין הכל ושם בסוד אל"ף

ובמ"א מ"ב וז"ל עמ"ש בענין ג' וז' וי"ב בשם הוי"ה בצירופים וזהו ענין דאיהי רביעית ושביעית ועשירית וכן שלשה עשר וזאת אבל הוא בעצמו ענין עשירית כי פני אדם איננו כולן חד ד' יסודות אשר בארץ וט' גלגלים בשמים לאופן קורא גלגל וד' אופנים בארץ הם אופן אחד הנה הם עשרה והיא עשירית לון וכן רביעית ושביעית כנ"ל שהיא נקודה אמצעית המשלמת לכל ועליה מיוסדים ג"פ הראשונים דשה"ש שיר כו' ד' תיבות ישקני כו' ז' תיבות לריח כו' י' תיבות והן בכלל כ"א וזהו אהי"ה אשר אהי"ה

מ"ש בפ"ה בבבא ג' מהא' אות ז' בהילוך וסיון בשנה ורגל שמאל בנפש זו"ג והגיה הרב המחבר ז"ל שצ"ל בראיה ויד ימין ע"ש מלתא בטעמא כתב על זה הרב המקובל מו"ה משה תלמידו של הרב המחבר ז"ל וז"ל נראה לפע"ד אסקופה הנדרסת ונרפסת לאליהו לקיים גירסת הספר שמיחם אות ז' בהילוך וסיון בשנה ורגל שמאל בנפש זו"ג והטעם הוא כי הז' מיוחס לרגל שמאל כי החרב שהוא זיין חוגרים על ירך שמאל וכה"א חגור חרבך על ירך גבור הוד"ך הודך דייקא שהוא ירך שמאל ועיין בזה ויחי דף רמ ע"ב ע"פ זבולון וכו' וירכתו וכו' פתח חגור חרבך כו' ד"א חגור חרבך מאן דנפיק באורחא כו' ויזדרזו בהאי צדק חרבא עילאה כו' ת"ח זבולון נפיק תדיר לשבילין ואורחין ואגה קרבין ואזדרזו בהאי חרב עילאה עש"ב והנה יששכר וזבולון הם ירך ימין וירך שמאל גם לך וראה במתני' דסוף תז"ח מייחם אות ז' להוד עש"ב ולפי זה שייך שפיר בסדר החדשים סיון בשנה כי אייר שהוא חודש זיו הוא ביסוד כמ"ש בזה במדבר קיז ע"ב א"כ סיון הוא בהוד ובקשו מה"ש אשר תנה הודך ומזלו תאומים כי נו"ה הם תרי פלגי גופא תאומי צביה הנאמר על משה ואהרן שהם בנו"ה שעל ידיהם קבלו התורה וארו"ל ספר וסייף ירדו כרוכים מן השמים ושניהם מרומזים בז' ספר הצבה עמודיה שבעה וסייף הוא זיין בסיני בחודש סיון ונזדיינו בתיקון זיין ששם המפורש חקוק עליה כמשרז"ל וכן ת"א ע"פ את עדים מהר חורב ית תקון זיניהון ממורא דחורב ולפי זה הדרך מסדר החושים ממש כסדר הדגלים (כג ע"ג) דהיינו ג' חושים ראשונים שהם שיחה הרהור הילוך הוא לדגל ראשון שהם יהודה שיחה יששכר הרהור זבולון הילוך לכן יהודה ראשונה יסעו כמשרז"ל כי עקר אינש כרעיה כרעא דימינא עקר ברישא והוא רגל ימין

גם מ"ש בפ"ו משנה ג' אש למעלה ומים למטה כו' וסימן לדבר האש נושא את המים והגיה הרב המחבר שצ"ל המים נושא את האש ע"ש בפירושו במשנה הנ"ל ונ"ל לקיים גירסת המשנה האש נושא את המים והוא כי איתא בזהר פ' פקודי רמב ע"א

מאיר היצירה

אשתכח דכל מאן דאיהו בדרגא עילאה אינה נטיל למאן דנטיל ליה ת"ח דארון איהי הוה נטיל למאן דנטיל ליה אופ הכי חיות אינון נטלין לאופנים עכ"ל וכן מצינו ותעל שכבת הטל ר"ל נגד השמש הרי שהשמש שהוא אש נושא את הטל שהוא מים דכל מאן דאיהו בדרגא עילאה איהו נטיל למאן דנטיל ליה והוא סימן וראיה שהוא למעלה והמים למטה.

טעם קריאת שם ישראל וישורון והוא כי יש מלאכים באל כמו מיכאל כו' ויש מסיימין בו"ן כמו מטטרו"ן סנדלפו"ן כו' ויש מסיימין בי"ה כנודע כי אותן שיניקתן בימין מסיימין באל ואותן שבשמאל מסיימין בו"ן כי הה"ג מתחלקין לה"פ נ"ו כידוע ואותן שיניקתן מקו האמצעי מסיימין בי"ה וזהו שאנו אומרים אין כא"ל ה"י נ"ו על דרך מי כמוכה באלים כו' והנה ישראל יניקתם מב' הצדדים לכן נק' ישראל מצד הימין וישורון מצד שמאל וכן שבטי י"ה ובזה יובן אומרנו כי מאהבתך שאהבת בסוד אהבת חסד ומשמחתך מצד שמאל כל השומע יצחק לי שהוא שמחה ע' בתרגום אונקלוס קראת את שמו ישראל וישורון

¹⁵⁸⁴ והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום פי' תהו מקיף את הבהו ואח"כ הוא התהום ואח"כ הוא החשך דמיון האנו' כי תחלה הוא קליפתו הירוקה והוא תהו קו ירוק כמשרז"ל ואח"כ קליפתו הקשה כאבן והוא בהו אבנים מפולמות כמשרז"ל ואח"כ חללא דאנוזא והוא התהום כמ"ש בזהר תהום חללא דאנוזא ואח"כ קליפתו הדקה המקפת את האוכל והוא החשך ולכן תהו ובהו בטעם מפסיק שלא לקרות תהו ובהו וחשך הכל ע"פ תהום

עוד שמעתי ממנו משרז"ל בעשרה מאמרות כו' ומת"ל והלא במאמר אחד יכול להבראות כו' והוא כי אחדותו הפשוט הוא פועל בהשוואה אחת הנמורה בסוד וחנותי את אשר אחון אע"פ שאינו הגון כו' ושוה לפניו צדיק ורשע ולא היה שכר ועונש לכן בי' מאמרות נברא כדי להפרע כו' וליתן שכר טוב כו' והבן

מ"ש בפי' מע"ב וזש"ה בדבר ה' שמים נעשו והם נבראו כולם בכלל הארץ כו' ר"ל שמ"ש נעשו היינו התפשטות והויה שיצאו מהכלל אל הפרט וצ"ל ששמים אלו הנז' בפ' זה בדבר ה' שמים כו' הם השמים שתחת שמים עליונים הנז' בפ' בראשית ברא ואמר שבארץ יצאו ה' דברים תהו ובהו כו' וכן בשמים ה' כנ"ל היינו שמים העליונים הם ה ערבות כו' ונאפשר שז"ש בזהר נפתחו השמים דא אינון ה' רקיעין דיומא קדמא והיבן מצינו ביום א' ה' רקיעין ואפשר שנתכוונו לזה]

ומ"ש שם ועוד יש שלא נזכרו בפרק זה והם עמודי הארץ כו' וכן למטה מחשך רוח ורוח סערה והוזכרו בגמ' ונודע טעם למבין עכ"ל נראה כי תהו ובהו הנז' כאן הם בינה וחכמה כנז' בס"י וחושך הנז' כאן הוא כתר כנ"ל (תהלים יח יב) ישת חשך סתרו והוא הוא הרוח ורוח סערה שהם אחת רוח אלקים חיים ורוח מרוח הנז' בס"י וכן עמודי הארץ ג"כ מכתר בסוד וחצב עמודים גדולים מאויר שאינו נתפס הנזכר בס"י וחושך נזכר בפסוק והבן

(כג ע"ד) ובזה יובן ג"כ אומרנו להלן ולא הזכיר אש ואויר ואם תבין בס"י תבין טעמו עכ"ל נראה ג"כ משום שכבר הזכיר תהו הוא אש וחשך הוא אויר והבן וראיה לדבריו מצאתי בז"ה פ' בראשית ט ע"א וז"ל מקום יש בכרכי הים שקורין לאש תהו כו' ובהו וחשך הם המים וכו'

¹⁵⁸⁴ ליקוטים ששמע חד מתלמידיו ממנו ז"ל כע"ס (רמ"ש)

מאיר היצירה

מ"ש שם וכן החושך הוא דבר יש עכ"ל אמר לי פא"פ בזה"ל החושך אינו העדר כמ"ש המינים אלא הוא בריאה נפלאה ומה שהביאו ראייה מופתית מבית סתום מאין בא לו החושך או שאנו רואים שמדליקים נר בבית קטן מאיר בכל הבית וכשמכבים חושך בבית מאין בא החושך הא הבית סתום כמקדם אלא ש"מ שהחושך הוא העדר וכיון שנעדר האור ממילא הוא חשך ע"כ טענתם אבל לא דברו נכונה כי באמת גם החושך הוא בריאה כמ"ש יוצר אור ובורא חושך ור"ל שמלת בריאה הוא יותר דק מיצירה וכ"ש מעשיה שיצאת לפועל המעשה והנה יוצר אור היינו שנתן צורה לאור וציירו עד היכן יתפשט אבל חשך לא ציירו שיצא לפועל צורה כי אין לו צורה עד היכן יתפשט כי יכול להתפשט בכ"מ לבד במקום האור אין לו רשות להתפשט וזהו ויבדל בין האור ובין החושך כו' והוא דוגמת האויר שהוא מלא העולם והנה כשעומד אדם או שום דבר במקום זה אין שם אויר כי כך ברא שיתרחק ויתן מקום לדבר וכיון שזו האדם או הדבר ממקומו נתמלא תיכף המקום מהאויר ע"כ היתה דברות קדשו אש ומובן ג"כ כאן לקוטי הגר"א ז"ל מספר הדרת קדש כ"י

י"ב שעות היום הם נגד י"ב צירופי הוי"ה ובכל הוי"ה יש תתר"פ¹⁵⁸⁵ תיבות נגד תתר"פ חלקים שיש בשעה והן ו' נקודות ה' ת"ג ושב"א בכל אות משם הוי"ה מצורף עם אות א' ובכל נקודה ו' הרי ל"ו כמ"ש בפרד"ס (שער כ"א פרק ב) כזה י"א י"א¹⁵⁸⁶ וכו' וכן בה"א וכן בכלם וחושבין רפ"ח האותיות קודם אותיות הוי"ה וקדם חשבונם תתר"פ וזהו י"ב שעות היום וכן הוא י"ב שעות הלילה אלא שהוא בסוד פנים ואחור שסוד היום והלילה בסוד זכר ונקבה שהנקבה איבריה בהיפך משל הזכר וכן הוא למעלה שימני כחותם וכן הוא בסוד א"ת ב"ש והוא כזה א"י א"ה וכו' ביאור ע"ז (נראה שהוא מהרב מהרמ"ש תלמידו ז"ל) מ"ש בענין י"ב שעות וכו' והוא סתום מאד לכן אבארנו קצת והוא כי יש ה' תנועות גדולות שסימנם פיתוחי חותם ועוד יש נקודה שב"א והם ו' אלפ"ן כזה אַאֵאֵאֵאֵ תצרפם עם י' של הוי"ה שהוא נקוד חולם כזה יֵאֵ יֵאֵ¹⁵⁸⁷ וכו' הרי ששה יודי"ן וששה אלפ"ן ואח"כ צרף כולם עם י' של הוי"ה הנ"ל שהוא נקוד קמ"ץ יהיה ג"כ ו' יודי"ן ו' אלפ"ן ועד"ו צרפם עם יו"ד הנ"ל מנוקד בכל הנקודות הנ"ל ויעלה בידך ל"ו יודי"ן כי ו' פעמים ו' הם ל"ו וכן ל"ו אלפ"ן כנ"ל אח"כ צרף כולם ע"ד הנ"ל עם ה' דהוי"ה ויעלה בידך ל"ו ההי"ן ל"ו אלפ"ן וכן עם ו' דהוי"ה וכן עם ה' אחרונה דהוי"ה ויהיה בידך ל"ו

¹⁵⁸⁵ ע"י תיקון קטז ע"א: ושם רצ"א א' בגין דהאי בן נטיל סימנין דאו"א ואקרי דעת דהוא סהדותא דתרווייהו כו' מאי ירותא כו' והן י"ב עלין דשושנה שית חיורין ושית סומקין כמש"ל סתכ"ה~ והן ו' מאבא ו' מאימא והן י"ב גוונין דכלילין כל הגוונין וכן מ"ב מזלות כלילין כל עניני' שבעולם דכל העניינים הכל כפי הגוונין אלא שאין יום דומה לחבירו דכל יום הי"ב שעות הוא בעולם אחר דכל יום אית לי' עולם אחר והשינוי הוא בנקודות והוא בעולם בנקודות ובשנה בשמות וכפי שינוי הנקודות כ"ה~ שינוי השמות באותיות וע"ל סוף תנ"ה ומש"ש ושינוי הנקודות הוא רבים מאד דט' נקודות כו' אותיות הוא ס"ה מאות וס"א צרופים [אח"כ בג' אותיות וב' ובא'] ובי"ב צרופין הנ"ל אם שכולן שוות או צירוף אחד בנקודה אחת וצירוף ב' בנקודה אחרת וכן כל הי"ב צרופים ועוד ה' אחרונה בלא ניקוד והן ע"ב מאות ותשעים והוא כפילת המספר הנ"ל בעצמו י"ב פעמים וכל אדם כלול כל י"ב צרופים וכן בזמן ובכ"ד ולכן זהו שינוי המערכות שאין שעה דומה לחבירו מעולם והכל משם הוי"ה שבו נתהווה כל הוי"ה והוא אחד אבל שינוים כנ"ל

¹⁵⁸⁶ הסיבה לצרף השם הוי"ה לא' נ"ל על פי דברי רבינו לעיל יג ע"ג שהר"א שערים קודם להם השמות הוי"ה ליצור ל"ב נתיבות החכמה וצ"ע*, וכן משמע בפרדס, וע"ש שכותב שהוא א"י ולא י"א וע"ש עוד שזה ל"ד אות א' אלא כל אותיות הא"ב, וע"י לעיל יד ע"ב ששוי"א שונה שזה גבורות לא מתוקנות

¹⁵⁸⁷ ע"י עמק המלך שער א פרק נה.

מאיר היצירה

הווי"ת שהן בגי' תתקל"ו ועוד יש בידך קמ"ד אלפי"ן מצירוף הנ"ל ועם תתקל"ו דהווי"ת גי' תתר"פ שהוא שעה והנה הם י"ב צירופי הווי"ה הרי י"ב פעמים תתר"פ הרי י"ב שעות היום וי"ב שעות דלילה הם בהיפך א' א' וכו' כי הם סוד פנים ואחור ובוה יובן כל הנ"ל וכן תצטרף על אותיות אבג"ד וכו' עם הווי"ה כנ"ל והנה כבר כתבתי כי כל אותיות א"ב עם הכפולים ואות אל"ף לאחר כל האותיות שהוא אלף הם ששת אלפים שהוא שית אלפי שנין דהוי עלמא ולצטרף הכל עם הווי"ה כנ"ל יעלה בידך כל השעות שמבריא העולם עד סוף שית אלפי שנין שעות היום מהפנים ושעות הלילה מהאחור כנ"ל זה שמעתי מהרב בהלוייתי אותו בעבורה של העיר¹⁵⁸⁸

{כד ע"א} סוד אויר מים אש שהם בראש בטן גויה כי המוח בסוד חכמה אע"פ שיש בו חכמה ובינה הוא בסוד הבן בחכמה ולבא הוא בינה כמ"ש בהקדמת תיקו"ז (יט ע"א) מוחא חכמה בינה לבא ע"ש וברע"מ והן הנסתרות שהן בראש וגוף וגרון הוא התפשטות ו' קצוות דבינה והוא השופר שאמרו קול דנפיק משופר וסיומא דחכמה הוא המוח עם (ס"א עד) החיך וזהו זווג חיך וגרון יסודות דאבא ואמא ומבינה נפיק תמיד קלא דלא פסיק בחשאי בגרון ההבל כידוע והוא קול גדול ולא יסף והפה והלשון הוא הדעת לישן ממלל רברבן וכמ"ש (זהר משפטים קכג ע"א) דעת גניז בפומא דמלכא וז"ש בדעתו תהומות נבקעו ועל ידי הלשון הוא זווג או"א חו"ב וזהו סוד ברית הלשון ועל ידי יסוד זווג זו"ג והוא ברית המעור וזווג בה' חסדים וה' גבורות ולכן הם מכריעין ברית יחיד בין אצבעות ידים ורגלים וזהו דעת עליון הנעלם ואח"כ דעת המתפשט הוא במעים תחת הקרום וכמ"ש מעוי בדעת אתתקן והן ג' דרגין חב"ד זה על זה ובין כל אחד קרום ג' דרגין דמשכנא ופרכת בין כל א' וא' ולמעלה מקרום העליון כתר והוא נעלם והתחלת הגילוי הוא מחכמה מוחא ושאר ו' קצוות הם ג"כ האיברים הפנימים קנה וושט הם חו"ג כמ"ש במקום אחר וחוט השדרה ת"ת ב' כליות נו"ה והם מקום ה' חסדים דדכורא וכן בנוקבא. לחשוב מנין הצירופים, ע"ש שהאריך למצוא חשבון כמה מיני צירופים ימצא בכל תיבה לפי מספר אותיותיה וכמה יעלה מספר הפנים והאחור ומסיים שם (בתיבת בראשית שהיא בת ו' אותיות) וז"ל היוצא מזה שכל הצירופים של פנים ואחור של תיבה בת ו' אותיות הם י"ט מאות ונ"ו צירופים ואתן לך כלל על זה אם תרצה לידע כל

¹⁵⁸⁸ ואף שאין חידוש ניכר לעין אמנם הד' יסודין עלאין דאינון השרשין קדמאין ואבהן דכולא כנז' בזהר וארא כ"ג ע"ב שהם שרש כל מעשה בראשית ופנימיות כולם והם ד' אותיות הווי"ה ב"ה התמזגותם והרכבתם כל עת ורגע בשרש שרשם אינו מושג כלל והוא ית"ש מחדשם כל רגע לפי רצונו וענין התמזגותם כל רגע הם התתר"ף צרופי השם ב"ה על פי השתנות נקודותיהם תתר"ף רגעי השעה וכן משתנים עוד כל שעה לצרופים אחרים וגם אין מדת יום שוה למדת לילה לא כל יום דומה לחבירו שלפניו ואחריו כלל ז"ש המחדש גו' מעשה בראשית דיקא - הגה"ה בנפה"ח שער א פרק ב'

שהאדם כולל בתוכו כל פרטי עלמין דלעילא ותתא, וכל פרקי המרכבה מצויירים המה בפרקי אבריו וגידיו ועצביו וכל חלקיו, וגם כל הכחות והמדות שבו, הם כוללים כל פרטי המדות והנהגות שבספירות, וידוע כי שינוי ההנהגה הולך אחר סדר וחילוף י"ב צירופים של שם הווי"ה דמשתני בכל רגע ומתגלגל בתתר"פ צירופים בתתר"ף רגעים של כל שעה שהם הלבושים המשתנים בכל עת, כמו כן, כחות האדם משתנים בו בכל רגע ע"י סיבוב הדם שבו שמתחלף בכל עת ומגיע ללב, ששם נפש החיוני שהוא סוד מקור שם הווי"ה. - פת"ש בתי נתיבות עג"י א' אח"ף א' פת"ש - (פסחים ס"ה ע"ב) וכל יום מתגלים כחות חדשים, שכל מצוה וכל עבודה, יש לה בכל יום כוונה אחרת ותיקונים אחרים כידוע למשכילים, שהוא סוד שמות הווי"ה המתגלגלים בתתר"ף צירופים בכל שעה, לפי שינוי הנקודות וחילופי השערים של כל אחד, פנים ואחור של הכ"ב אותיות כידוע, בסוד עולם המלבוש שגילו תלמידי האריז"ל, אשר לא רצינו לדבר בהם, וכן כל צדיק

עי' כללים ח"א עה ע"ד*, עי' ביאורים ח"א י ע"ב ישנם י"ב צירופי הווי"ה ובכ"א יש תתר"ף צירופים

מאיר היצירה

הצירופים פנים ואחור מתיבה בת שש אותיות תאמר כך א' פעם ב' הוא ב' ועם ב' עצמו הרי ד' ואח"כ תכה ג' עמו ותאמר ג"פ ד' הרי י"ב ועם ג' עצמו הרי ט"ו ואח"כ תאמר ד"פ ט"ו הרי ס' ועם ד' הרי ס"ד ואח"כ ה"פ ס"ד הוא ש"כ ועם ה' עצמו הרי שכ"ה ואח"כ תאמר ו' פעמים שכ"ה הוא י"ט מאות ונ' ועם ו' עצמו הרי י"ט מאות ונ"ו וכן עד"ז תמנה עד א"ס ועם זה תבין סוד גדול ונורא כי הז"א הוא ו' שבשם והמלכות הוא ה' שבשם וכתוב בזהר הקדוש וז"ל עד דלא קבילת דבר נקראת נער גימ' ש"כ ומדקבילת דבר נקראת נערה לכן ה' יש לה ש"כ צירופים ועם ה' הרי שכ"ה שהם כחותיה כנ"ל אבל ו' יש לו ו' פעמים שכ"ה ותראה כשנרצה לצרפם כסדר תחלה הוא ה' פעמים ס"ד שהוא ה' פעמים די"ן דאדנ"י הרי ש"כ ועם ה' הנוספת הם שכ"ה וזה סוד ומדקבילת דבר הם שכ"ה ה' אלפין הממתיקין את הש"כ ואח"כ ו' שהוא הזעיר אנפין הוא ו' פעמים שכ"ה ואח"כ ו' הוא הבינה שבע שנים כידוע הוא ז' פעמים ו' פעמים שכ"ה שהוא מ"ב פעמים שכ"ה ועם ז' הנוספים¹⁵⁸⁹ הרי מ"ט פעמים שכ"ה וזה סוד שם מ"ב שנבראו בו מעשה בראשית שמאלו השכ"ה נתקן העולם ומלואו לכן מתחלת התורה בבראשית ו' אותיות שבהם ו' פעמים שכ"ה והבן. נגד אלו המ"ב יש מ"ב הויות בתפילין הממתיקין את המ"ב שכ"ה בסוד נושא עון הנזכר באד"ר בסוד וחד חשוך אסתחי וכו'

נר"ן התחלתו מצומחת ובו ג' כחות זן ומגדל ומוליד ובזן כח המושך ומחזיק ומעכל ודוחה ומבדיל מה שצריך למזון והן בכללן ז' כחות ועוד כח אחד משנה המזון לדם ומדבקו אל האיברים עד שמשנה לטבע הניזון ואפשר שהוא בכלל המבדיל והחיוני הראשון ההרגש ובו ב' הרגשות החיצון והפנימי ובכ"א חמשה שהן ה' חושים ואח"כ ה' כללים הראשון המשותף אשר בו ישובו כל ההרגשות והוא בחדר ראשון מחדרי מוח אצל המצח ואחריו השומר הצורות לאחר הרגשן והסתרם ואח"כ המדמה והוא משיג (כד ע"ב) הצורות המוחשית גם בלתי מוחשיות וגם מרכיב צורות אשר לא תהיינה ואח"כ כח המחשבי שמוציא תולדה מה שאינו מושג בחוש ששופט במחשבה שפלוני הוא שונאו או אוהבו מתוך דברו כך או צורתו ובוה מתירא כבש מזאב ובע"ח מאדם וכיוצא דברים הרבה ואחריו כח הזוכר והוא השומר המחשבה וכ"ד שהשיג במחשבה והוא אחורי המוח והמחשבי באמצע המוח והן ה' חושים נסתרים וכח המתעורר ובו ב' כחות בכלל התאונני והכעסני ובהם כל המדות אך כללן ו' בתאונני אהבה ושנאה חמדה וגיעול הנאה ועצב וברגזני ה' תוחלת יאוש יראה אבירות וכעס וכח המניע ובו ג' כחות מיישר ומצוה ומשלים הצווי והמיישר יתחלק לג' באדם אל הדמיון והמחשבה והשכל המעשי ובע"ח רק ב' וכן המצוה ג' באדם תאונני וכעסני ושכלי ובע"ח ב' והמשלים הוא המתפשט בכל האיברים והכלי הראשי הוא הלב והשניים הם העצבים והדופקים והשכלי באדם לבד נחלק לשנים מעשי ועיוני והמעשי ג"כ נחלק לשנים א' מלאכותי לעשות מלאכה ב' מחשבי היאך לעשות ועיוני ללמוד החכמות כולם וכ"ז נקרא שכל היולאני והוא חומר לשכל הנקנה והן ג' נפשות באדם צומחת חיונית שכלית וקודם להם הוא הטבעי שהוא בדומם ונק' ההרכבה ותחילתו חומר הראשון וצורה ראשונה והעדר ואח"כ חומר וצורה פרטיית של ד' יסודות ואח"כ ההרכבה במתכות ובכ"ד והיא נק' הבלא דגרמא והשכל הנקנה היא נשמה לנשמה שהוא שכל היולאני והיא נק' חיה שהיא לבד חיה אבל כל הראשונים מתים עם כליון כליהם אבל שכל הנקנה אין לה בגוף ועבמה"נ פ' בראשית אבל בזהר ובס"ק משמע שכלם חיים אלא שהיא נצרת בצרור החיים שהיא ד' של יו"ד של השם כמ"ש בפ' אח"מ ואף שאמרנו ה' נסתרים רוב החכמים אמרו שהמשותף

¹⁵⁸⁹ וצ"ע הלא מקודם צריך להוסיף גם הו' עצמו וצ"ל שכוונתו באמת ו"פ שכ"ו (א"ש)

מאיר היצירה

והשומר והמדמה הכל כח א' ומוח א' להם וקראוהו חכמה ולמחשבי בינה ולהזוכר דעת אבל האמת שהשומר והזוכר במוח א' וזהו ב' דעות שדעת משתתפת לחכמה ובינה וז"ש אל דעות ב' דעות כידוע והמשתתף ומרכיב במוח א' של חכמה והמרכיב הוא מ"ש הבן בחכמה שהוא מרכיב ומבדיל והוא דומה קצת למחשבי ובמחשבי ג"כ ב' א' שהוא מחשב והוא דומה להחושים הנראים בעת ראייתן ואח"כ כח שבו ישובו כל המחשבות יחד והוא כמו כח המשתתף והוא חכם בבינה ועוד כח א' מזכיר שמביא אל הזכרון מה שנשכח ממנו ומשוטט מדבר לדבר עד שנזכר ומביא אל הזכרון וגם הוא דעת כידוע והכלל כי י"ב כחות במוח בכל כח ד' כחות ג' הויות וא' כוללם ומהם באים י"ג ת"ד ונימין וחזרין ועליהם אמרו בס"י חכם כו' בחון כו' והעמד כו' והתנועה הדבקה אל כל נפש היא תנועת הצומחת למעלה בגדלו ותמורתו למטה במיעוטו וירידה ותנועת החי לפנים אל תאותו ותמורתו בכעסני לאחר ותנועת השכל לימין כמ"ש (יומא טו ע"ב) כל פינות כו' ותמורתו [כו'] כמ"ש (קהלת י ב) לב חכם לימינו ולב כו' הרי בשלש הנפשות ו"ק והיכל הקודש באמצע הוא הנקודה שעליה סובב הכל והוא הרצון והוא הכולל י"ב כחות שבמוח ג"כ

תוכן פירוש מעשה בראשית ע"ד רמז¹⁵⁹⁰ להגר"א ז"ל המיוסד על פי

הספר יצירה

בראשית ידוע שהאדם עולם קטן (ת"ז קטז ע"ב) והכל רמז בו ב' של בראשית כמו עם ור"ל עם ראשית ברא הכל והוא ראשית חכמה כמ"ש (תהלים קד כד) כולם בחכמה עשית אלהים ל"ב נתיבות שבו כתיב ל"ב אלהים כמ"ש בס"י בשלשים ושתים כו' את השמים ואת הארץ הראש והגוף כמ"ש שש בעולם שמים בנפש ראש מים (כד ע"ג)¹⁵⁹¹ בעולם ארץ בנפש בטן ששם כל מנהיגי הגוף כמ"ש והארץ הוא כלל הכל אף האויר עד השמים כידוע לכן נכלל בו גם הגויה היתה תהו כו' ד' ליחות שבו ד' מרות תהו הוא קו ירוק מרה ירוקה בהו מרה חורא חורא דאגוזא טיגרא שבריאח אבנים המפולמות שמהן מים יוצאים וזה ריאה ששם המים וחשך מרה אוכמא הוא טחול ע"פ תהום מרה אדומה בכבד שבולע כל המאכלים ורוח אלהים מרחפת הוא הרוח דנשיב בכנפי ריאה ששם המים וכל אלו אינם באיברים כי עדיין לא נוצרו רק הליחות והרוח והמים עצמן ויאמר י' אמירן ע"ס שהן מ"ב¹⁵⁹², ל"ב שבילין וי' אמירן כ"ב אותיות וי' נקודין אותיות נפש ונקודין רוח ע"ס הם ל"ב ובהם טעמים נשמה שמנהיג אותן והוא י' אמירן וזהו שם מ"ב עד ב' דובהו שבהם נברא העולם כידוע ל"ב נתיבות במוח שבהן ברא אלהים בינה ב' אמירן והוא רוח דליבא יהי אור אור דנהיר במוחא וליבא כי מוחא וריאה מים ובקד"א שם אור כמ"ש בזהר (ת"ז לה ע"ב) י' אויר וכן ריאה מים ובליבא אור וז"ש יהי אור ויהי אור ועיקר נאמר על אור דליבא כי בריאת חלקי הראש לא נכתב כאן¹⁵⁹³ כמ"ש מכדי בשמים פתח ברישא מ"ש דחשיב מעשה ארץ כי המוחא סתום ולא נגלה למשה רק בבינה ואף שער האחרון לא נגלה לו כמ"ש (ר"ה כא ע"ב) חמישים שע"ב כו' ובינה רוחא דליבא הוא ברא את העולם בחכמה כמ"ש (תנחומא

¹⁵⁹⁰ נדפס באד"א בשיבושים (רמ"ש)

מ"ט' וזו"ל : מ"ט' וזו"ל :

¹⁵⁹¹ - לא מצאתי מקומם

¹⁵⁹² עי' לש"ו שויאמר היא פנימיות של ל"ב אלקים

¹⁵⁹³ עי' לעיל ג ע"א

מאיר היצירה

בראשית א') בתורה נתייעץ הקב"ה וברא את העולם ותורה הוא חכמה וכן הלב מתייעץ בכל מעשיו במוח כידוע שלכן אמרו כל ארוך שומה וירא וגו' ויבדל וגו' הוא מרפש הכבד מבדיל בין לב לטחול ויקרא אלהים לאור יום וגו' כי העוה"ב דומה ליום והעוה"ז ללילה ולב בו הרוח שכוסף לעוה"ב וטחול העוה"ז ואור זה אש נור דליק (ת"ז נה ע"א), והן אמ"ש ורו"ח אלהים מרחפת ע"פ המי"ם ויהי או"ר וכ"ז שאמרנו באור וחשך הוא מסטרא דעה"ד טו"ר אבל נשמתא דאיהי מאילנא דחיי כל איברוהי למב ברא כמ"ש בר"מ פ' פנחס (#) ואור וחשך שהן יום ולילה הכל כמ"ש כתיב ושבתתי את השמחה וכ' ולשמחה מה זה עושה ל"ק כאן בשמחה ש"מ כאן כו' וללמדך שאין השכינה שורה כו' וכן לדבר הלכה וכאן הוא יסודין אמ"ש נברא ביום א' וביום ב' וגו' כלים של אמ"ש כמ"ש לקמן וכן הכפולות ופשוטות באלו ו' ימים כ"ב אותיות וע"ס שבתוכן הן נכללין בז' כמו ברקיעין בו' רקיעין נכלל ז"ת עמרת ביסוד וברקיע הז' נכלל ג"ר והן כפולים נגד הז' כפולים ז' בז' מוצקות כידוע והן כאן י"ד ימים ובשני נכלל מלכות ביסוד וזהו תוספת ה' הששי והן ז"ת וביום השביעי ג"ר שלכן נאמר בו ג"פ השביעי והן כפולים ערב ובקר וערב נכלל ביום דנוקבא נכללת בדכורא ונק' בשם דכורא כידוע וזהו ערב ובקר יום וידוע כי הנפש נפשט מעט מעט בולד עד שנגמר כל הולד ולכן נכנסין הע"ס של הנפש שהן ז' ימים כל א' לבד מעט מעט בולד עד שנגמר כל האיברים שהן הנעשין בו' הימים וז"ש אחר בריאת תהו בו' יום א' ואחר הרקיע יום ב' וכן בכולם ואחר שנגמר בא שכלו בג"ר ז"ש ויכלו השמים בו' כמ"ש ל' (#) וכל הי"ס נכללין בזו"נ ביום ולילה בלב וטחול לכך והגית בו יומם ולילה

[יום ב] ויאמר אלהים יהי רקיע בו' הוא גלגולת של הראש המקיף את כל הראש סביב סביב עד הגרון והוא מבדיל בין מים העליונים שהוא המוח ובין מים התחתונים שהוא הריאה שעדיין לא נעשה להם כלים כמ"ש ל' (#) ויהי מבדיל בו' שיהיה הפרש ביניהם כמ"ש במ"א וכאן התחיל אמ"ש א' מ' ונגמר בשלישי שלכן לא נאמר כי טוב עד שנגמר בשלישי אבל מעשה יום ראשון הכל דברים גנוזים כחות נפשיות לכן אמר בזהר (כד ע"ד) דחסד נגזו בו' ויעש אלהים בו' כי כל כ"ב אותיות נעשים בהם ב' דברים א' כח רוחני וא' גשמי ולכן נאמר בכל אחד ויהי כן והוא רוחני ונאמר ויעש בו' והוא הגשמי מעל לרקיע בו' כמו שיש הבדל בין הרקיע למים התחתונים כן בו' ודעהו ויקרא אלהים לרקיע בו' ושמים שנבראו ביום א' הוא המוח ומעשיו לא נאמר שהוא המחשבה כמ"ש ל' (#) וכמ"ש (ברכות סא ע"ב) כך עלה במחשבה (ועמ"ש בפ' בראשית במע"ב שלו) והן שמים ושמי השמים שאמרו בחגיגה ב' רקיעין הן ור"ל אמר ז' שרקיע זה בו' דבוק וילון שרקיע הוא יסוד ווילון הוא עמרת היסוד כידוע ולכן לא פרטו הכתוב ובשמי השמים כלולין ה' רקיעין (כמ"ש ש) וילון הוא הקרום שסביב לגלגולת דבוק בגלגולת וז"ש וילון אינו משמש כלום אלא נכנס בו' והענין כי כל ההרגשים באים ממוח מקרום שעליו אל הלב והלב משלח בכל הגוף ובליילה סותם הקרום הדבוק בגלגולת ואוסף המוח כל הרגשותיו אליו וכן כל הנפש כולה נאסף ללב ואז הוא ישן וכח המדמה הוא פועל אז והס"א סובב אותו ומתפשט בו כמ"ש בזהר (#) שלכן צריך נט"י וכן אמרו בגמ' האי מאן דבעי למידע להו בו' וכן הוא בעולם, שהוילון מתפשט וכל כתות השמים מתאספין אל השמים כמו שכל המלאכים מתכנסין להיכלין ותרעין דג"ע אסתתמו וכל הנשמות שמתפשטין בין החיים מתכנסין אליו כמ"ש בזהר (#) ושמים הוא הראש וג"ע הלב כמ"ש וס"א מתפשט בו תרמוש כל חיתו יער וזהו חמור נוער הכפירים שואגים בו' וזהו הכלבים צועקים על מזונותם מפדרים דאתבטלו כידוע ונכנס שחרית ואז

מאיר היצירה

מעיר האדם ואע"פ שלפעמים מעיר האדם קודם היום מ"מ אין נשמתו חוזרת בו עד היום כידוע כמ"ש (ישעיה ב כב) חדלו לכם מן האדם אשר נשמה באפו עד היום ע' זהר שם וז"ש ומחדש בכל יום כו' כמ"ש (איכה ג כג) חדשים לבקרים כו' שמחדש בכל יום נשמתו חדשה לו כידוע שנאמר הנוטה כדוק כו' שהוא דוק קרום הנ"ל רקיע שבו כו' הוא הרקיע שנאמר כאן כמו שכתב ביום הרביעי וה' שמים כלולין במוח שמים עליונים שבו נאמר ה' פעמים אור ביום ראשון אור דמוחא דנהיר בליבא כידוע והן ה' הרגשים במוח שמתפשטים ממנו ה' חושים הידועים והן ה' ספי' מבינה עד הוד נז"ה תרי פלגי גופא ונכללים כלהו בגלגולת שבו יוצא ה' חושים אל הפועל כידוע שכלהו נכללין ביסוד ולכן נאמר בו ה"פ רקיע והן נ' תרעין דבינה כידוע שחקים שבו רחיים כו' הן נז"ה ששוחקין הזרע לצדיק והוא כולל חוש המישוש שעיקרו בתשמיש כידוע זבול שבו כו' ומקריב עליו קרבן ת"ת והוא חוש הטעם שבו את קרבני לחמי וכל כלי האכילה הן כלי קרבן כמ"ש ברע"מ פ' פנחס (חגיגה יב ע"ב¹⁵⁹⁴) מכון שבו אוצרות שלג כו' ומללים רעים וסערה ודלתותיהן אש כו' הוא חוש הריח בחוטם בגבורה שבו ליחות רעות ותננא ובו ויחר אף ובו ישימו קטורה באפיך לבטל מותנא ופריך הני ברקיע איתנהו הני בארעא כו' כמ"ש בזהר (א"ד רצד ע"א) דב' נוקבין בחוטמא מחד תננא ואשא דסליק מליבא ומחד רוחא דנחית ממוחא, ואמרו בא דוד כו' וז"ש תוס' שם אוצרות שלג כו' יש מהן כו' שהן ב' נוקבין דחוטמא ימינא ושמאלא ולכן כל הקדשים שחיטתן בצפון לעשות ריח ניחוח לבסם כידוע מעון שבו כו' חסד בו חוש השמיעה בו ואשמע את קול כנפיהם ובו לימוד התורה כמ"ש בס"י וז"ש כל העוסק כו' אר"ל כל הפוסק כו' זהו דין שכלול בחסד וכן חסד בדין יפתח ה' לך את אוצרו הטוב ב' נוקבין דחוטמא וכן ב' אזנים כנ"ל והקדים מעון למכון שחוטם מתחיל גבוה יותר מאזנים ערבות כו' בינה והוא חוש הראות שם (ישעיה ו א) ואראה את ה' יושב על כסא כו' שרפים כו' ואראה החיות ואראה והנה (יחזקאל א טו) אופן אחד כו' וז"ש שם אופנים ושרפים כו' וכל ההרגשות ע"י הקרום הדבוק בהם והוא החכמה שהיא חיות כל אדם כמ"ש (קהלת ז יב) {כח ע"א} והחכמה תחיה בעליה ונקרא חיה כידוע וז"ש עוד רקיע א' למעלה וכ' ועליו כאבן ספיר דמות כסא קד"א כידוע ועל דמות כו' כמראה אדם כו' היא החיה והוא נשמת האדם והכל הוא חכמה מכאן ואילך הוא כתר וז"ש עד כאן כו' מכאן ואילך במופלא כו' וזהו מלכות דסליק לכתר שכתר דבוק בוילון בסוד נעוץ סופן כו' וכולם בראש שנקרא שמים ויהי ערב כו' כנ"ל

[יום ג] ויאמר אלהים יקוו כו' שהיו מתפשטים בכל הגוף אל מקום אחד הריאה וכאן בריאתו ובו י"ג משם מ"ה ונשאר ל"ב ללב כמ"ש בס"י והן ו' עזקאן דקנה ו' כנפי ריאה והריאה עצמה גי' אח"ד זהו אל מקום אחד ותראה היבשה זהו הכרם שכולל כל הבטן שהיא ארץ הפרטית וכאן נגלה האויר בעולם וכן בנפש והוא מקום לנפיתת הריאה ברוח דנשיב בגויה והוא הגויה בנפש ויקרא אלהים ליבשה ארץ כו' כאן בריאת הארץ הפרטי ובטן כנ"ל ולמקוה המים כו' ר"ל מקום המים כמ"ש במ"א והוא הריאה והן ז' ימים וז"ש ימים (ר"ל לשון רבים) והן הריאה ושית כנפי ריאה שסובבים לא"י ליבא נור דליק (ת"ז נה ע"א) כמ"ש (ישעיה לג יד) מי יגור לנו אש אוכלה משכן השכינה והתורה והריאה עצמה שהיא האומה הוא למטה סוף הריאה למערב כי הראש מזרח כמ"ש (לכה דודי) מראש מקדם וכן ים הגדול סוף א"י במערבו וכאן נגמר מלאכת אמ"ש וז"ש כאן וירא

¹⁵⁹⁴ עי' חגיגה דף יב ע"ב וז"ל, ומנלן דאיכרי שמים שנאמר השקיפה ממעון קדשך מן השמים מכון שבו אוצרות שלג ואוצרות ברד ועליית טללים רעים ועליית אגלים וחדרה של סופה [וסערה] ומערה של קיטור ודלתותיהן אש שנאמר יפתח ה' לך את אוצרו הטוב הני ברקיעא איתנהו הני בארעא איתנהו דכתיב הללו

מאיר היצירה

אלהים כי טוב (בראשית א יא) ויאמר אלהים תדשא כו' כאן התחיל בריאת י"ב מנהיגים שהן בארץ בבטן והן כלולין בט' ב' ידיים בא' ב' רגלים בא' ב' כליות בא' והן גפ"ג והן נבראו בג' ימים יום שלישי המישי וששי בכ"א ג' וביום ד' ז' שערים כמ"ש"ל (#) וכאן הם ג' מינים, דשא, עשב, עץ פרי, והן ג' כלי האכילה קיבה וקורקבן ודקין שאלו ג' מינים הנז' ניתנו לאכילה כמ"ש לקמן ביום ה' הנה נתתי לכם כו' והן ג' כחות בנפש הצומחת שבא ע"י אכילה כח המגדל וכח הזן וכח המוליד בדומה והן נגד ג' מינים הנ"ל ולכן נאמר אצל עץ פרי למינו כו' שהוא המוליד בדומה ותוצא הארץ כו' האמירה נגד ג' חושים שבג' האיברים הנ"ל ועשיה נגד ג' איברים עצמם הנ"ל ונאמר כאן אצל עשב ג"כ למינהו כמ"ש שנשא ק"ו בעצמם והוא הזן שג"כ זו למינהו כמ"ש רז"ל (#) אבר מחזיק אבר ועץ עושה פרי כו' שהזרע כלול מכל האיברים ומכל אבר נעשה אבר וז"ש אשר זרעו כו' וכן הן ג' נפשות הצומחת והחיונית והמשכלת נר"ן וכלם ניוזנין ע"י האכילה שהן נגד ג' כחות הנ"ל המגדל נגד הצומחת שמגדל האיברים והזן נגד החיונית ששומר רוח האדם בקרבו ע"י שזן את האיברים והמוליד בדומה נגד המשכלת שמוליד ג"כ בדומה שמבין דבר מתוך דבר והשכל הוא עץ החיים למחזיקים ואוהבים יאכל פריה נוצר תאנה כו' מפרי פי איש תשבע בטנו בטן כו' וז"ש שלא יהא שכלך עקר

[יום ד] ויאמר אלהים יהי מאורות כו' הן ז' שערים בנפש שהן נגד שבעה כוכבים כמ"ש בס"י ברקיע השמים בגולגולת הראש כנ"ל והן ז' כפולים וזהו להבדיל שע"י ניכר האותיות לחושים בכוכבים וכן ע"י ז' שערים אלו כמ"ש בת"ז תיקון ע' (#) בעיינין בקריצין דעיינין בחוטמא בקמיטו כו' באודנין כו' בפומא כו' ולמועדים שהן נגד ז"ת כמ"ש בז"ח (#¹⁵⁹⁵) ונגד ז' כוכבים כידוע וכן נגד ז' שערים. ולימים שהיום י"ב שעות היום וכן י"ב שעות הלילה והן ע"י י"ב מזלות בדכורא ובנוק' כמ"ש בס"י וכן הן בראש כמ"ש"ל (#) ולשנים ג"כ י"ב חדשים נגד י"ב מזלות כמ"ש שם (בראשית א טו) והיו למאורות כו' והקשו בגמ' אור ביום ראשון נברא והכתיב ויתן אותם כו' כדר"א אור שנברא ביום ראשון אדם צופה בו כו' כיון כו' עמד וגנזו כו' שאור הראשון הוא אור {כה ע"ב} השכל אור דנהיר בליבא מ"ס שאדם מסתכל בו ומשיג בו את כל העולם והוא אור הגנוז לע"ל שאז ותמלא הארץ דעה להאיר על הארץ להתנהג בו גבולות עמים שהם למספר כ"י י"ב מנהיגים את הארץ הגוף אבל ליבא ישראל אין מזל לישראל שהן למעלה מן הטבע ומתנהג באור דנהיר בה ויעש כו' את שני המאורות הגדולים חמה ולבנה הם ב' עינים שהם עיקר המאורות שמאירין לאדם שרואה בס' כמ"ש (תפילת נשמת כל חי) ועיינו מאירות כשמש וכירח וכמ"ש בה"ת (טו ע"א) אע"פ שסדר יצירתם אינם כן כמ"ש בס"י את המאור הגדול כו' עין ימין ועין שמאל וע"י מתנהג הלב כמ"ש (זהר ח"ב דסג ע"א) עינא סרסורא כו' והלב כולל ימין ושמאל שמאל במחול לב כסיל לשמאלו וזהו לממשלת כו' עין ימין מתנהג לב ימין וזהו המאור הגדול לממשלת היום ובשמאל השמאל וזהו את המאור הקטן וז"ש שוריינא דעיינא בליבא תליא ואת הכוכבים הן י"ב מזלות ושאר הכוכבים והן שערות הראש כמ"ש בת"ז תי' כ' (לב ע"ב) בנימין דרישא שהן כוכביא ומזלא דל"ל חושבנא והן י"ג נימין וי"ג ארחין דשערי שהן י"ב מזלות ותלי הכולל אותם כמ"ש בס"י ושאר השערות שאר הכוכבים והן ע"ג ז' השערים כמו המזלות וכוכבים שהן בגלגל הח' ע"ג ז' הכוכבים וז"ש (ברכות נ"ג) חזאי עיני דנשקי אהדדי א"ל בא על אחותו כמ"ש (שיה"ש ה ב) פתחי לי אחותי רעיתי כו' כמ"ש בת"ז והיו הכרובים שידוע שהן תו"מ הכרובים כרובי עינא פורשי כנפים גדפי עינא כו' בזמן דמסתכלין באורח מישור ופניהם איש אל אחיו יחוד

¹⁵⁹⁵ מצאתי בת"ז ח א ע"ב, ועי' ליקוטים שם א ע"ג.

מאיר היצירה

בזו"נ ובזמנא דלא מסתכלין בו' נחש עקלתון בו' כי המות יפריד בו' שהוא ס"א דמפריד היחוד בו' ערוה ער ו"ה כידוע וזהו אסור להסתכל בעריות וזהו בעה"ד טו"ר אבל באילנא דחיי שנאמר בכל לבבך שני המנהיגים ופניהם בו'

[יום ה] ויאמר אלהים ישרצו בו' הן הידים והכליות והרגלים שעיקרן שני ביצים שלכן נקראו נו"ה שחקים השוחקים מן כנ"ל וזהו שרץ נפש חיה הכליות וביצים שהן ממים של הריאה שהן מבשלים הזרע כמ"ש בר"מ פ' פנחס (דלה ע"א) ותריין כליין בו' דמבשלין הזרע דנחית מן מוחא ומבשלין מיא דמקבלין מן כנפי הריאה וכן הביצים וכאן כוללם יחד ועוף יעופף בו' הן הידים שהן הגדפים שמעופפים בהן כידוע וז"ש ועוף זה מיכאל יעופף זה גבריאל שהן חו"ג ב' ידים כידוע על הארץ באויר בגוף בגויה על פני רקיע השמים שמעופפים על פני רקיע שמגביה הידים עד הראש רום ידיהו נשא ויברא אלהים את בו' עכשיו פרטן התנינים הגדולים הן ב' הרגלים שהן גדולים והן לויתן נחש בריח ונחש עקלתון כמ"ש (ב"ב עד ע"ב) כל מה שברא הקב"ה בעולמו זכר ונקבה בראם ואף לויתן בו' והן הב' ביצים ואלמלי מזדווגים זה לזה היו מטשטשין את כל העולם שכל האיברים עושין פעולתם תמיד חוץ מן הביצים כ"א ע"י מחשבה וזהו סירסן בו' שהן מצוננים בעצמן שלכן אמרו (נדה י"ג) מותר לסייע בבצים מלמטה והאמה כוללן וז"ש לויתן זה יצרת לשחק בו כמ"ש (בראשית לט יז) הבאת לנו בו' לצחק בי בו' וז"ש (ע"ז פ"ק) י"ב שעות בו' ג' ראשונות בו' שיי"ב נחלקים דפ"ג כמ"ש בס' יצירה בד' אותיות הוי"ה וז"ש ג' הראשונות יושב ועוסק בתורה מימינו אש דת למו שניות יושב ודן בו' בשמאל שלישית יושב וזן בו' בת"ת ואתה מחיה את כולם (נחמיה ט ו) וזהו כ"ו כל"ה נגד שם הוי"ה שכלול בת"ת רביעית יושב ומשחק עם לויתן זהו הזווג עם מל' וז"ש מיום שחרב בהמ"ק אין שחוק בו' ברביעית מה עבד בו' שאין זווג בזמן הגלות יושב ומכלכל ואת כל נפש וכו' הן כליות ואת כל עוף בו' הן ידים כנ"ל ויברך אותם בו' פרו ורבו בו' כי מן הכליות וביצים פו"ר וזהו שנתברכו זרעו של יוסף וידגו לרוב בו' יוסף הוא הצדיק מה דגים אין העין שולטת בו' שהם מחופים בבטן והן ב' שבטים שיצאו מיוסף כי י"ב שבטים (כה ע"ג) י"ב מנהיגים בגוף כמ"ש בס"י והעוף ירב בו' שהן ב' מוחין שמתלבשין בב' ידים וחו"ג בה' אצבעות הימין וה' אצבעות השמאל כמ"ש (ת"ז ד ע"א) חכמה נחית בימינא ובינה נחית בשמאלא וכל ברכה שריא בידים כמ"ש ביעקב (בראשית מח יד) וישת יד בו' והידיים צריכים לברכה כמ"ש (דברים כח יב) ולברך את כל מעשה ידיך ואמרו איזה מעשה ידיו של אדם בו'

[יום ו] ויאמר אלהים תוצא הארץ וגו' (בראשית א כד) הן מרה כבד טחול, בהמה מרה שהוא גיהנם כמ"ש בזהר (ת"ז נט ע"א) ובר"מ (#) מרה דאיהו גיהנם בו' והוא שור המזיק שהוא כלחוך השור בזהר פ' בלק דאגלים בדיוקנא דשור וכל בו' לאעלא בגיהנם לחיך לון בו' ורמש כבד עם יותרת שיותרת הוא נחש כמ"ש בזהר בהרבה מקומות וחיתו ארץ טחול זוחלי עפר וכ"ז בנשמתא דטו"ר כמ"ש בר"מ (#) אבל בנשמתא דאילנא דחיי כל זה הוא בסטרא דקדושה כמ"ש שם (#) ויעש בו' רוחניים וגשמיים כנ"ל וכאן נשלם ג' וז' וי"ב.

ויאמר אלהים נעשה אדם בו' ליבא שהוא כלל האדם והוא א' ע"ג שלשה בו' בצלמנו כדמותנו דוגמת המוח בזה ל"ב נתיבות ובזה לב שלם שלכן נק' לב בזה נשמה ובזה רוח ובמות אש שורפת וכן לב נור דליק (ת"ז נה ע"א) וכן הוא בצלמו כנז' ואמרו בצלמנו דכורא כדמותנו נוקבא כי ב' בתי ליבא דכורא ונוקבא יצ"ט ויצה"ר ואמרו בזהר זכה נעשה לו עזר בכל לבבך ועיקר העבודה ביצה"ר כידוע והוא בעץ החיים לא זכה בעץ הדעת טו"ר כנגדו והוא בצלמנו כדמותנו שמוח כולל חו"ב זו"נ וירדו בדגת הים בו' שהן

מאיר היצירה

כל מנהיגי הגוף וכן נאמר למטה הנה נתתי בו' שלב מושל בכולם למשוך לרצונו כמ"ש (אבות פ"ב מ"ט) איזה דרך בו' רואה אני בו' ואמרו זכה רודה בכלם לא זכה ירוד שכולן מושלים בו' שליבא ביניהם בדוחקא בצערא וימרדו את חייהם בו' וידוע בהרבה מקומות ויברך בו' פרו ורבו בו' חיבור ב' הבתים של הלב ומהן כמה ענפים מתפשטים כל המדות טובות שכליות ומעשיות וכלם לטוב בזמן שהם מסכימים לדעת אחד ופניהם איש אל אחיו כנ"ל וכבשה אמרו ז"ל וכבשה כתיב איש דרכו לכבוש בו' מסט' דימינא והיא נכללת בו' ויאמר אלהים הנה נתתי בו' כלי האכילה לזון את כל האיברים ומברירו דכולא נמיל לבא והשאר משלח לכבד ולשאר איברים (והמובחר זן החיונית והמשכללת וזהו את כל עשב בו' ואת כל עץ בו' ולשאר האיברים) שהן ולכל חית השדה בו' הצומחת כנ"ל וירא אלהים את כל אשר עשה בו' וכלם נכלל באדם שהוא עולם קטן (ת"ז קטז ע"ב) וזהו את כל בו' שכל הבריות שנבראו בו' ימי המעשה נכלל בו' וזהו בצלמנו בו' כמ"ש במ"א והכל נברא בשבילו וכן בלב שהכל נכלל בו' ובשבילו וזהו בצלמנו בצלם בו' וכן בעולם שאדם הוא לב העולם והוא נוטל שפירו דכולא ומובחר שלו משלח למוח שהוא נשמתו שבשמים וז"ס (כה ע"ד) הקרבנות ואלולי האכילה אש המוח שורף כל הגוף וכן משבטלו הקרבנות אין לך יום בו' וזהו לחמי לאשי אש שבמוח בשמים אריה נחית שהוא מוחא על מזבח ששם ליבא וחשאר משלח התמצית בו' והנה טוב מאד ארו"ל טוב זה יצ"ט מאד זה המות יצה"ר שהוא באדם לבא כנ"ל זכה בו' ועיקר העבודה בו' ולכן נאמר בו' מאד ויכולו השמים בו' ראש וגוף ותולדותיו ויכל בו' ארו"ל מה היה חסר מנוחה בו' והוא בינה בג"ר ג"פ השביעי ג"ס כלל כל הנהיבות ג"פ אלהים ואין בו' מעשה לשבת יצרה וישיבות יחוד ויברך ברכה ויקדש קדושה הרי יב"ק בג"ר ויכל תכלית מלכות וכאן נשלם ע"ס שכלל הכל ל"ב נתיבות

ליקוט בכל גשם מרובע יש ו' שטחים וי"ב עמודים (שהם) י"ב גבולי אלכסון וח' נקודים בין גבולי האלכסון שהם בנויים כולם על היו"ד שהוא נקודה קו ושטח (ר"ל י' נקודה ו' קו ד' שטח וכן הוא יה"ו של הוי"ה) וזה שהשם כולו בנוי על היו"ד כמ"ש בפ' ויקרא והוא כי חשבונם כ"ו ועם הגשם שכוללם והוא אות הד' שבהוי"ה הם כ"ז כמנין אותיות שבתורה ונגד חושבן השם הוי"ה עם הקוץ כמ"ש בס"י

ליקוט. שם ע"ב הוא בי"ב גבולי אלכסון והוא כי כל גבול אע"פ שהוא אחד מ"מ יש לו ב' קצוות שהרי הוא מחבר ב' שטחים שזהו צירופי שם אדנ"י כ"ד וששה פעמים י"ב הם ע"ב שלכן בחושן היה י"ב שבטים וכל א' ששה אותיות אבל חבורם הוא ד' קצוות למשל בין מזרח לדרום הם ב' קצוות וב' הנקודים של קצוות העמוד שהוא מעלה ומטה של העמוד הן מ"ח צורות ד' פעמים י"ב כלל שם מ"ב

סוד החדשים

ליקוט. חדשי החמה מלמטה למעלה, ניסן במלכות, אייר חדש זיו [יסוד] ששם נמנו ישראל, ועיין בזהר ריש פרשת במדבר (&). סיון נו"ה [הלוחות] שניתנו לישראל. וכן במזלות ניסן מלה [קרבן] פסח כרחל בו'. אייר שור, בכור שורו יוסף בו' (&). סיון תאומים, תרי פלגי דגופא (&). תמוז ת"ת אב גבורה מזל אריה גימ' גבורה ובו היה מה שהיה אלול כולו רחמים כידוע והוא דרגא דחסד וששה חדשי הגשמים סוד דדכורא מלמעלה למטה אבל הכל בנוק' כי החדשים בנוק' ולכן ניסן ראשון לחדשים אבל שנים בסטרא דכורא ולכן מונין מתשרי וידוע שז' הוא בדכורא וי"ב בנוק' ולכן שנים הם בסוד שבע וחדשים בסוד שנים עשר.

מאיר היצירה

{כו.}

סדר הרל"א שערים לפי דעת הגר"א ז"ל

במרובע הזה הקצוות הם א"ת ב"ש א' בימין ובשמאל ת' וכן בכולן עד חציין

ומשם ולמטה הילוך הא"ת בש להיפוך וכל הא"ב בפנים הוא באחור להיפוך

אב	אג	אד	אה	או	אז	אח	אט	אי	אכ	אל	אמ	אנ	אס	אע	אפ	אצ	אק	אר	אש	את
בג	בד	בה	בו	בז	בח	בט	בי	בכ	בל	במ	בנ	בס	בע	בפ	בצ	בק	בר	בש	בת	תש
גד	גה	גו	גז	גח	גט	גי	גכ	גל	גמ	גנ	גס	גע	גפ	גצ	גק	גר	גש	גת	תר	שר
דה	דו	דז	דח	דט	די	דכ	דל	דמ	דנ	דס	דע	דפ	דצ	דק	דר	דת	דת	תק	שק	רק
הו	הז	הח	הט	הי	הכ	הל	המ	הנ	הס	הע	הפ	הצ	הק	הר	הש	הת	תצ	שצ	רצ	קצ
וז	זח	זט	זי	זכ	זל	זמ	זנ	זס	זע	זפ	זצ	זק	זר	זש	זת	זע	זרע	קע	צע	פע
זח	זט	זי	זכ	זל	זמ	זנ	זס	זע	זפ	זצ	זק	זר	זש	זת	זע	זרע	קע	צע	פע	עס
טי	טכ	טל	טמ	טנ	טס	טע	טיפ	טצ	טק	טח	טט	טת	טנ	טפ	טצ	טק	טח	טט	ענ	סנ
יכ	יל	ימ	ינ	יס	יע	יפ	יכ	יג	יח	יט	יז	יח	יט	יז	יח	יט	יז	יח	יט	נמ
כל	כמ	כנ	כס	כע	כפ	כצ	כק	כח	כט	כת	כנ	כס	כע	כפ	כצ	כק	כח	כט	נל	מל
למ	לנ	לס	לע	לפ	לצ	לק	לר	לש	לת	לח	לט	לז	לק	לר	לש	לת	לח	לט	מכ	לכ
מנ	מס	מע	מפ	מצ	מק	מר	מש	מת	מח	מט	מז	מח	מט	מז	מח	מט	מז	מח	מט	כי
נס	נע	נפ	נצ	נק	נר	נש	נט	נח	נט	נח	נט	נח	נט	נח	נט	נח	נט	נח	נט	יט
סע	ספ	סצ	סק	סר	סש	סט	סח	סט	סח	סט	סח	סט	סח	סט	סח	סט	סח	סט	יח	טח
עפ	עצ	עק	ער	עש	עת	עז	עח	עט	עז	עח	עט	עז	עח	עט	עז	עח	עט	עז	יז	חז
פצ	פק	פר	פש	פת	תו	שו	רו	קו	צו	פו	עו	סו	נו	מו	לו	כו	יו	טו	חו	זו
צק	צר	צש	צת	תה	שה	קה	צה	פה	עה	סה	נה	מה	לה	כה	יה	טה	חה	זה	וה	הד
קר	קש	קת	קד	קד	קד	קד	קד	קד	קד	קד	קד	קד	קד	קד	קד	קד	קד	קד	קד	קד
רש	רת	תג	שג	רג	קג	צג	פג	עג	סג	נג	מג	לג	כג	יג	טג	חג	זג	וג	הג	דג
שת	תב	שב	רב	קב	צב	פב	עב	סב	נב	מב	לב	כב	יב	טב	חב	זב	וב	הב	דב	גב
תא	שא	רא	קא	צא	פא	עא	סא	נא	מא	לא	כא	יא	טא	חא	זא	וא	הא	דא	גא	בא

מאיר היצירה

חֵיבָא גְבִרְיָא רַפָּא נֹרְיָא קְדוּמִיָּא מְלִכִּיָּא נְדָאָא פְּדָא חוּמִיָּא
חֲסִידִיָּא נֹרְיָא רַמָּא (נ"א רְזִיָּא) יוֹפִיָּא סְטוּרִיָּה טְרִיָּא לְהַמִּיָּא
חֲזַקִּיָּא רַחֲמִיָּא קְדִישִׁיָּא שְׁבִנִיָּא גְדַהֲסִיָּא וּמִיָּא קְדִמִּיָּא חֲכִמִּיָּא רַמָּא
קְדִישִׁיָּא עֵינִיָּא עוּרִיָּא פּוֹרִיָּא חֲכִמִּיָּא מְבִנִיָּא קִנִּיָּא גְדִיָּא צוֹרִטִין
עוֹפְפִיָּא רַחֲמִיָּא סְנִסְנִיָּה וְדִרְגוּרִיָּה וְדִרְגוּיָּה רְסִיסִיָּא רֹמִיָּא סְנָה עֵהֲרִיָּא
עוּרִיָּא נְדָה אֲדָא עֵינִיָּא תַבּוּרִיָּה דְנָא טְרִיָּא כְּסִיסִיָּה עֵרִיָּא
סְמִכִיָּא חֲרוּבִיָּה כְּסִיסִיָּה יוֹפִיָּא טַטְרוּסִיָּה חוּנִיָּא וְכִרִיָּא וְעִרִיָּא דְעִיָּא
גְדִיָּא בְּרָא אֶהֱנָא

בְּכַתְּבֵיהֶם אֲחֵרִים כִּתּוּב סְפָדִי חֵי

חֵיבָא גְבִרְיָא רַפָּא נֹרְיָא קְדוּמִיָּא מְלִכִּיָּא נְדָאָא פְּדָא חוּמִיָּא
חֲסִידִיָּא נֹרְיָא רַמָּא יוֹפִיָּא סְטוּרִיָּה נְדָאָא וְדִרִיָּא לְהַרְסִיָּא
רַחֲמִיָּא קְדִישִׁיָּא שְׁבִנִיָּא בְּרִקִּיָּא אֶהֱנָא חֲכִמִּיָּא לְעִרִיָּא מְלִכִּיָּא שְׁבִנִיָּא
רַחֲמִיָּא חוּמִיָּא קְדִישִׁיָּא חֲכִמִּיָּא רַמָּא קְדִישִׁיָּא עֵינִיָּא עוּרִיָּא
חֲכִמִּיָּא מְבִנִיָּא קִנִּיָּא גְדִיָּא צוֹרִטִין עוֹפְפִיָּא רַחֲמִיָּא סְנִסְנִיָּה וְדִרְגוּרִיָּה
וְדִרְגוּיָּה רְסִיסִיָּא רֹמִיָּא סְנָה עֵהֲרִיָּא עוּרִיָּא נְדָה אֲדָא עֵינִיָּא
תַבּוּרִיָּה דְנָא טְרִיָּא כְּסִיסִיָּה עֵרִיָּא סְמִכִיָּא חֲרוּבִיָּה כְּסִיסִיָּה יוֹפִיָּא
טַטְרוּסִיָּה חוּנִיָּא וְכִרִיָּא וְעִרִיָּא דְעִיָּא גְדִיָּא בְּרָא אֶהֱנָא

מיכא"ל גבריא"ל רפא"ל נוריא"ל קדומיא"ל מלכיא"ל צדקיא"ל עדא"ל תוידא"ל
חסדיא"ל צוריא"ל רמא"ל (נ"א רזיא"ל) יופיא"ל סטורי"ה טריא"ל להמיא"ל
חזקיא"ל רהטיא"ל קדשיא"ל שבניא"ל גדהסיא"ל ומיא"ל קדמיא"ל חכיוא"ל רמא"ל
קדשיא"ל עניא"ל עוריא"ל פוריא"ל חכמא"ל מבניא"ל קניא"ל גדיא"ל צורטין
עופפיא"ל רחמא"ל סנסני"ה ודרגורי"ה ודרגוי"ה רסיסיא"ל רומיא"ל סנה עהריא"ל
עזריא"ל גדי"ה שמא"ל עינא"ל תמורי"ה דנא"ל צורי"ה כסיסי"ה עיריא"ל
סמכיא"ל מורני"ה המכי"ה יחיא"ל טטרוסי"ה חוניא"ל וכריא"ל ועריא"ל דעיא"ל
גדיא"ל ברא"ל אהנא"ל

מיכא"ל גבריא"ל רפא"ל נוריא"ל קדומיא"ל מלכיא"ל צדקיא"ל פדא"ל חומיא"ל
חסדיא"ל צוריא"ל רמא"ל יופיא"ל סטורי"ה גודיא"ל ודריא"ל והריא"ל חזקיא"ל
הרמא"ל קדשיא"ל שבניא"ל ברקיא"ל אהיא"ל חניא"ל לעריא"ל מלכיא"ל שבניא"ל
רהטיא"ל רומיא"ל קדומיא"ל קדמא"ל חכמא"ל רמא"ל קדישא"ל עניא"ל עוריא"ל
חכמא"ל טחניא"ל קניא"ל גדיא"ל צורטק טועפא"ל רחמא"ל סנסני"ה ודרגוי"ה
רססיא"ל דומיא"ל סני"ה טהריא"ל ועוריא"ל נרי"ה סמכיא"ל עינא"ל תסירי"ה
נכא"ל צורי"ה פסיסי"ה עוריא"ל סמכיא"ל מרובי"ה קנוני"ה ירוא"ל טטרוסי"ה
חוניא"ל וכריא"ל נעריא"ל דניא"ל גדיא"ל בריא"ל אהניא"ל

וע' פרדס רימונים לרמ"ק שער כא פרק יב וז"ל, דרך שני מ"ב שמות ראשי שמותם השם הקדוש ואלו
הם. ארפניא"ל בוא"ל גבריא"ל יופיא"ל תומיא"ל צדקיא"ל. השם השני קבציא"ל רבחיא"ל עזוזיא"ל
שמשיא"ל טופיא"ל נגדיא"ל. השם הג' נחליא"ל גבוריא"ל דניא"ל יהודיא"ל כבשיא"ל שפריא"ל. השם
הד' ברכיא"ל טפטיא"ל רחמא"ל צפוניא"ל תרומיא"ל גרודא"ל. השם הה' חזא"ל קומיא"ל ברקיא"ל
טהריא"ל נוריא"ל עמיא"ל. השם הששי ישרא"ל גדיא"ל להביא"ל פנוא"ל זכריא"ל קדושיא"ל. השם
השביעי שלגיא"ל קרביא"ל וויא"ל צוריא"ל ילפיא"ל תבריא"ל ע"כ. ואין ספק היות שמות הקדומים
מתעלמים ומתעלים על אלו חלק רב. ויש עוד דרך ג' בזה כפי הנמצא בספרי הקדמונים:
ולא ראיתי מש"כ בגר"א הנ"ל וצ"ע.***

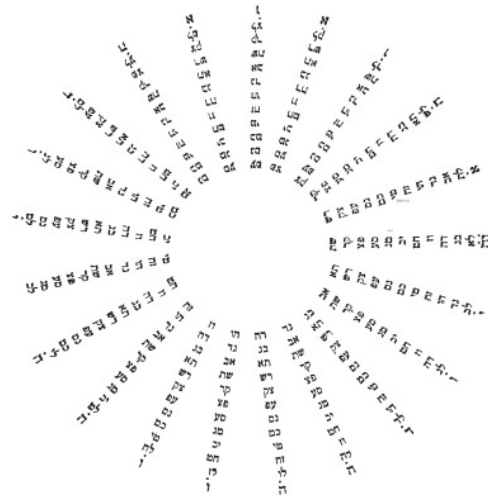
^א הרי הוא הנהגת זיווג אב"א בשורש הענין של בריאת העולם, וממילא יצאו מזה דינים
גדולים. ועי' בהגר"א תז"ח יח ע"ד ד"ה כדין קיימי ז"ל, ר"ל שכולם סלקין במחשבה כנ"ל שכולם
קיימין בה, וז"ס כך עלה במחשבה. ומחשבה אתעטר במחשבה עילאה, בנהורין שנקרא א"ס כנ"ל,
עכ"ל. והנה הלשון 'סלקין במחשבה' מראה לכאורה כי כוונתו לדבריו לקמן ד ע"ד, עיין מש"כ
שם (הערה. Error! Bookmark not defined.) לבאר שזהו זיווג אוירא ומר"ס, וזה כבר בגדר
רדל"א, ולכן הוא נקרא כאן 'א"ס' [עי' לש"ו כללים ח"א מג ע"א שזה הא"ס עניינו בחי' אוירא
הרי הוא ע"ב דמר"ס המיוחד באוירא (שאין זיווג בין אוירא למר"ס עד לתקון המ"ה, וביציאת

מאיר היצירה

המלכים כל הזיווגים לא היו אלא בע"ב וס"ג שבמו"ס (עי' עוד ביאורים ח"א מט ע"ד). ועי' ביאורים ח"ב עט ע"ד שמשם שורש הנקודות ובבחי' 'כך עלה במחשבה לפני'. אם כן כאן הוא היסוד להנהגות של רצונו ית' שאינן מובנות לנו כלל, והוא במקום גבוה מעל גבוה עמוק עמוק מי ימצאנו. והשורש לזו ההנהגה נתגלתה כאשר אר"א היו אב"א, שאז אין נקבים בגלגלתא אלא זה גלגלתא סתימא (אד"ר קמא ע"ב), וממילא אין מקום גילוי להנהגה כלל. ועי' בבהגר"א על ס"י ד ע"ג שבחינה זו היא שער הנ' שלא נתגלה למשה רבינו.

ועי' יהל אור ח"ב ל ע"ב, שבזמן שהתחילה הגלות התחדשו הי' הרוגי מלכות הרי הם עשרה מגו מחשבה - שבה ל"ב [נתיבות חכמה - עי' ס"י פ"א מ"א וגר"א שם], הרי הוא ש"ך ניצוצין כנ"ל. אז התחיל שוב להתנוצץ סוד עולם התהו בבחינת מהלך דשית אלפי שנים, לכן היו צריכים אלו הי' ליהרג ולמסור גופם למלכות הרשעה, ועל ידי כך בדרו הניצוצין בסוד מ"ן, ובנשמתם השלימו ותיקנו הע"ס דעולם התהו. והנה כל הביורין בסוד מ"ן הוא במחשבה כידוע, וזה מש"כ כד סליק במחשבה, דהיינו שזהו עליית הניצוצין לתוך המחשבה.

@ע' דע"ה ח"א א ע"ד שזה מה שעלה מנה"י דא"ק ליצור עולם האצילות, ויצא דרך העיניים כאשר הגיע למו"ס ככתוב בע"ח שער הנקודות פרק ב' @.

(אולי זה אחר והייתי צריך להביא של פנים)

ד
ה

אב	אג	אד	אה	או	אז	אח	אט	אי	אכ	אל	אמ	אנ	אס	אע	אפ	אצ	אק	אר	אש	את
בג	בד	בה	בו	בז	בח	בט	בי	בכ	בל	במ	בנ	בס	בע	בפ	בצ	בק	בר	בש	בת	תש
גד	גה	גו	גז	גח	גט	גי	גכ	גל	גמ	גנ	גס	גע	גפ	גצ	גק	גר	גש	גת	תר	שר
דה	דו	דז	דח	דט	די	דכ	דל	דמ	דנ	דס	דע	דפ	דצ	דק	דר	דש	דת	תק	שק	רק
הו	הז	הח	הט	הי	הכ	הל	המ	הנ	הס	הע	הפ	הצ	הק	הר	הש	הת	תצ	רצ	רש	רק
וז	זח	זט	זי	זכ	זל	זמ	זנ	זס	זע	זפ	זק	זר	זש	זת	זש	זת	זש	זק	רש	רש
זח	זט	זי	זכ	זל	זמ	זנ	זס	זע	זפ	זק	זר	זש	זת	זש	זת	זש	זק	רש	רש	רש
חט	חז	חט	חי	חל	חמ	חנ	חס	חע	חפ	חצ	חק	חר	חש	חת	חס	רש	רש	רש	רש	רש
טז	טז	טז	טז	טז	טז	טז	טז	טז	טז	טז	טז	טז	טז	טז	טז	טז	טז	טז	טז	טז
יכ	יכ	יכ	יכ	יכ	יכ	יכ	יכ	יכ	יכ	יכ	יכ	יכ	יכ	יכ	יכ	יכ	יכ	יכ	יכ	יכ
כל	כל	כל	כל	כל	כל	כל	כל	כל	כל	כל	כל	כל	כל	כל	כל	כל	כל	כל	כל	כל
למ	למ	למ	למ	למ	למ	למ	למ	למ	למ	למ	למ	למ	למ	למ	למ	למ	למ	למ	למ	למ
מז	מז	מז	מז	מז	מז	מז	מז	מז	מז	מז	מז	מז	מז	מז	מז	מז	מז	מז	מז	מז
נס	נס	נס	נס	נס	נס	נס	נס	נס	נס	נס	נס	נס	נס	נס	נס	נס	נס	נס	נס	נס
סע	סע	סע	סע	סע	סע	סע	סע	סע	סע	סע	סע	סע	סע	סע	סע	סע	סע	סע	סע	סע
עפ	עפ	עפ	עפ	עפ	עפ	עפ	עפ	עפ	עפ	עפ	עפ	עפ	עפ	עפ	עפ	עפ	עפ	עפ	עפ	עפ
פצ	פצ	פצ	פצ	פצ	פצ	פצ	פצ	פצ	פצ	פצ	פצ	פצ	פצ	פצ	פצ	פצ	פצ	פצ	פצ	פצ
צק	צק	צק	צק	צק	צק	צק	צק	צק	צק	צק	צק	צק	צק	צק	צק	צק	צק	צק	צק	צק
קר	קר	קר	קר	קר	קר	קר	קר	קר	קר	קר	קר	קר	קר	קר	קר	קר	קר	קר	קר	קר
רש	רש	רש	רש	רש	רש	רש	רש	רש	רש	רש	רש	רש	רש	רש	רש	רש	רש	רש	רש	רש
שת	שת	שת	שת	שת	שת	שת	שת	שת	שת	שת	שת	שת	שת	שת	שת	שת	שת	שת	שת	שת
תא	תא	תא	תא	תא	תא	תא	תא	תא	תא	תא	תא	תא	תא	תא	תא	תא	תא	תא	תא	תא

עלי הברה ו
1

י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י
א	א	א	א	א	א	א	א	א	א	א	א	א	א	א	א	א	א	א	א	א
ב	ב	ב	ב	ב	ב	ב	ב	ב	ב	ב	ב	ב	ב	ב	ב	ב	ב	ב	ב	ב
ג	ג	ג	ג	ג	ג	ג	ג	ג	ג	ג	ג	ג	ג	ג	ג	ג	ג	ג	ג	ג
ד	ד	ד	ד	ד	ד	ד	ד	ד	ד	ד	ד	ד	ד	ד	ד	ד	ד	ד	ד	ד
ה	ה	ה	ה	ה	ה	ה	ה	ה	ה	ה	ה	ה	ה	ה	ה	ה	ה	ה	ה	ה
ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו	ו
ז	ז	ז	ז	ז	ז	ז	ז	ז	ז	ז	ז	ז	ז	ז	ז	ז	ז	ז	ז	ז
ח	ח	ח	ח	ח	ח	ח	ח	ח	ח	ח	ח	ח	ח	ח	ח	ח	ח	ח	ח	ח
ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט	ט
י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י
כ	כ	כ	כ	כ	כ	כ	כ	כ	כ	כ	כ	כ	כ	כ	כ	כ	כ	כ	כ	כ
ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל	ל
מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ	מ
נ	נ	נ	נ	נ	נ	נ	נ	נ	נ	נ	נ	נ	נ	נ	נ	נ	נ	נ	נ	נ
ס	ס	ס	ס	ס	ס	ס	ס	ס	ס	ס	ס	ס	ס	ס	ס	ס	ס	ס	ס	ס
ע	ע	ע	ע	ע	ע	ע	ע	ע	ע	ע	ע	ע	ע	ע	ע	ע	ע	ע	ע	ע
פ	פ	פ	פ	פ	פ	פ	פ	פ	פ	פ	פ	פ	פ	פ	פ	פ	פ	פ	פ	פ
צ	צ	צ	צ	צ	צ	צ	צ	צ	צ	צ	צ	צ	צ	צ	צ	צ	צ	צ	צ	צ
ק	ק	ק	ק	ק	ק	ק	ק	ק	ק	ק	ק	ק	ק	ק	ק	ק	ק	ק	ק	ק
ר	ר	ר	ר	ר	ר	ר	ר	ר	ר	ר	ר	ר	ר	ר	ר	ר	ר	ר	ר	ר
ש	ש	ש	ש	ש	ש	ש	ש	ש	ש	ש	ש	ש	ש	ש	ש	ש	ש	ש	ש	ש
ת	ת	ת	ת	ת	ת	ת	ת	ת	ת	ת	ת	ת	ת	ת	ת	ת	ת	ת	ת	ת

מאיר היצירה

י	ו	ד	ה	ו	י	ה	ד	ו	י	י	הע	י	ו	י	ו	י	ה	י	ו	י	ו	י
קצ	רצ	שצ	תצ	הת	הש	הר	הק	הצ	הפ	י	י	הס	הנ	המ	הל	הכ	הי	הט	הח	הז	הו	
י	ו	ד	ה	א	י	ה	ד	ו	י	י	י	י	ה	ו	י	י	י	ה	ד	ו	י	
צפ	קפ	רפ	שפ	תפ	ות	וש	ור	וק	וצ	י	י	וע	וס	ונ	ומ	ול	וכ	וי	וט	וח	וז	
י	ד	ו	ה	א	ו	ד	ד	ו	י	י	י	י	ה	ו	ו	ו	י	ה	ד	ו	י	
פע	צע	קע	רע	שע	תע	זש	זר	זק	י	י	י	זע	זס	זנ	זמ	זל	זכ	זי	זט	זח	זז	
י	ו	ד	ה	א	ו	ד	ו	י	י	י	י	י	ה	ו	ו	ו	י	ה	ד	ו	י	
עס	פס	צס	קס	רס	תס	חש	חש	חר	י	י	י	חצ	חס	חנ	חמ	חל	חכ	חי	חט	חו	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	י	י	י	י	י	ו	ו	ו	ה	ד	ו	ו	י	י	
סנ	ענ	פנ	צנ	קנ	רנ	שנ	תנ	טנ	י	י	י	טפ	טע	טנ	טס	טמ	טל	טכ	טז	טח	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	א	ו	ה	י	י	י	י	ו	י	י	ה	ד	ו	י	י	י	
נמ	סמ	עמ	פמ	צמ	קמ	שמ	תמ	י	י	י	י	יק	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	ה	ו	ו	י	י	י	י	י	י	
מל	נל	על	פל	צל	רל	של	תל	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	ו	ו	ו	י	י	י	י	י	י	
לכ	מכ	נכ	סכ	עכ	פכ	צכ	קכ	רכ	שכ	י	י	לש	לר	לצ	לפ	לע	לס	לז	לח	לז	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	ו	ו	ו	י	י	י	י	י	י	
כי	לי	מי	ני	סי	עי	פי	צי	קי	רי	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	א	ו	ה	א	י	י	י	ו	ו	ו	י	י	י	י	י	י	
יט	כט	לט	נט	סט	עט	פט	צט	קט	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	ו	ו	ו	י	י	י	י	י	י	
טח	יח	כח	לח	מח	סח	עח	פח	צח	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	א	ו	ה	א	י	י	י	ו	ו	ו	י	י	י	י	י	י	
חז	טז	יז	כז	לז	מז	עז	פז	צז	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	ו	ו	ו	י	י	י	י	י	י	
וז	חו	טו	כו	לו	מו	נו	סו	עו	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	ו	ו	ו	י	י	י	י	י	י	
וה	זה	טה	י	כה	לה	מה	נה	סה	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	ו	ו	ו	י	י	י	י	י	י	
הד	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	ו	ו	ו	י	י	י	י	י	י	
דג	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	י	
י	ו	ד	ה	א	ו	ו	ו	ה	א	י	י	י	י	י	י	י	י</					

י' ע' הערה א
ה' ע' הערה א